Das Buch

Ochlah W'ochlah

(Massora).

Herausgegeben,

übersetzt und mit erläuternden Anmerkungen versehen

nach einer, soweit bekannt, einzigen, in der Kaiserlichen Bibliothek zu Paris befindlichen Handschrift

von

Dr. S. Frensdorff,

Oberlehrer der Bildungsanstalt für jüdische Lehrer in Hannover.

Hannover.

Hahn'sche Hofbuchhandlung.

1864.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org

בע"ה ע"י חיים תשס"ט

זה הספר אשר אני נותן לפניכם היום, דורשי התורה ואנשי המדע! הוא אחד מספרי המסרה הישנים, אשר עליהם אנו נשענים, וממנו אמר הרא"ב בהקדמתו החרוזית לס' מסורת המסרת וז"ל והוא (ס' אכלה ואכלה) ספר קטן הכמות, ובמסורת אין לו הדמות, ונכבדות בו מדובר, ולא נמצא ספר מחובר, המדבר מהמסורת וכללם, רק הוא לבדו בעולם וכו' והכפיל הדברים בההקדמה השלישית באמרו כי לא נמצא ספר מחובר ממנה רק ספר אכלה ואכלה הנקרא כן בעבור התחלתו, וכן כתב בנמוקיו לס' השרשים שרש קרב ע"ש. — וגם אם נראה קצת שרא"ב סותר את עצמו באמרו באותו עמוד כי (בעלי המסרה) כתבו דבריהם קונטרם קונטרם ולמדום ברבים ונתפשטו ההעתקות הנה והנה וכו' שנראה ממנו שספרי המסרה אשר לא נכתבו סביב הגליונות רק לבדם כמו ס' אכלה ואכלה היו רבים, מ"מ דעתו שנאבדו אח"כ ולא נשאר רק הוא לבדו. — תוכן הספר ועניני הוא חלק עצמי וראשיי לדברי המסרה בכלל, וזה לך לדעת קורא נעים! כי אנשי המסרה אשר הראב"ע קרא אותם (מאנים, בראשיתו) שומרי חומות המקדש המעוז מוסד ידי אלהינו אשר לא יכול זר להחריבו וכו' אמצו בכל כחם לשמור דרך עץ החיים ולקבץ כל הזרות בתנ"ך בין באותיות בין במלות ובין בפסוקים כדי להבדיל בין הרוב למעט. הרוב עזבו ביד כל קורא ספרי הקדש ובטחו בו כי ידע אותם מהשתמשו בם תמיד, אבל המעטים והזרים אשר קבלו קריאתם מורם מראשון אספו הביתה בית המסורה ויסדו בנין מפואר מכמה מיני אבנים וגזרות כמו: א"ב, זוגין, הילופים, יחידאין, מלין וכו' כדי שיהיו מוכנים בזכרון הסופרים והמלמדים והם יעתיקום לתלמידיהם בהורותם כתבי קדש ובזה נרשמו דברי תורתנו, אלה אשר ישר לכתם, ואלה היוצאים מן הכלל בלב הקוראים והתלמידים איש לא נעדר. אבל חלק אחר ממעשי ידי אנשי המסרה אשר היו למאות ולאלפים דור אחר דור כמ"ש הרא"ב היה לספיר כמה פעמים תמצא תיבה או מחברת תיבות בתנ"ך, אף אם רבו לספור ואינם זרים; ומין הזה מדברי המסרה, אשר גודל תועלתו איננו נכר כל כך. איננו מוסר כללים כי אם מספר כל מלה ומלה, ומזה המין לא ימצא שום וכרון בם' אכלה ואכלה, כי תכליתו לקבץ הזרים ולהעריכם מול פני הדורש אותם תחת כללים הנ"ל ועליהם נאמר דברי חכמים כדרבונות וכמסמרות נטועים וכו'.

והנה לפי דעתי ספרנו זה הי' נודע גם לראשונים (ולא לראשוני הראשונים כי נזכר בתוכו הפסיקתא עיין סי' רצ"ג בסופו ובילקוט פנחס רמז תשפ"ב) בשם המסרה הגדולה אשר תחתיו יכללו כל ספרי המסרה דוגמתו, ואולי עליו רמז ר' סעדיה בנקוד שלו המובא בפירש"י תלים מ"ה יו"ד וז"ל ראיתי בנקוד רב סעדי' תיבה זו (ביקרותיך) סדורה עם מי נתן למשיסה יעקב שכתוב בו יו"ד והסמ"ך מודגשת עכ"ל והמסרה הזאת איננה נמצאת במסה"ג הנדפסת כלל רק היא אוד מוצל בספרנו סי' רט"ז ע"ש ובהערתנו עליה. גם אם הי' נודע לר"ת בשם זה נסתפקתי ועיין הצעתנו האשכנזית. — אך בשמו אשר יקראו לו (להבדילו משאר ספרי המסורה אשר היו נמצאים בימים הראשונים) ספר אכלה ואכלה לא נודע כי אם במאה העשירית לאלף החמישי ובשם זה מובא מהרד"ק במכלול (ד"ק) דף ק"לז ע"א, ק"צט ע"א ובשרשים שרש קרב ע"ש ובנימוק רא"ב שם. והנה מה שכתוב בדף קצ"ט על גֶּבֶל נמצא בספרנו סי' כ"ג ע"ש ובמערכת ערך פתח, י"ז. ומה שהביא ממנו בשרש קרב נמצא בספרנו סי' ע' ובמערכת ערך א', כ"ה. וצ"ל שראיתו במקום הזה מס' אכלה ואכלה איננה כ"א ששניהם (קרבת אלהים יחפצון, קרבת אלהים לי טוב) שווים, דהיינו או ששניהם חסר או ששניהם מלעיל אבל לא אחד חסר ואחד מלעיל כמו שהקדים כי לפ"ז לא היו נמנים בכלל א"ב מן תרין תרין בחד לישן, אך מה שכתב וז"ל אבל בספר אכלה ואכלה כתוב שניהם טעמם מלעיל עכ"ל צ"ע כי מספרנו איננה ראי' כ"א שהם שווים אבל לא ששניהם מלעיל, אם לא שנאמר שספר אכלה ואכלה היה מנוקד לפני הרד"ק ושניהם היו מלעיל. ועל דבר מלות מלעיל וחסר עיין ת"ס ומה שכ' רוו"ה בשום שכל על מלת יְצַחֵק (בראשית כ"א ו') וצ"ע ועיין עוד בליקוטי קדמוניות דף קמ"א ע"א שורה יו"ד מלמעלה דמשמע שהי' לפניהם קרבת שניהם הרי"ש בחסר פתח והקו"ף במירכא ע"ש. אבל הכתיב השלישי הנ"ל (דף קל"ז) לא יכריע, כי הנה מ"ש הרד"ק וז"ל וכן בספר

אכלה ואכלה שובָה מלרע עכ"ל אם פירושו כמו שהבין המכלול יופי והמ"ש (ש"ב ט"ו כ"ז) שרצה להביא ראי' נגד דעת הנגיד כי שֻבָה העיר (שם) הוא מלרע זה לא נמצא בשום מקום בספרנו, גם נדפס שוּבָה מלא וי"ו וזה לא שייך על שבה העיר כי זה בוודאי הוא חסר ע"פ המסרה, אלא נראה לי שהמ"ש במח"כ טעה בפי' הרד"ק כי פי' „וכן בם' אכלה ואכלה" הוא ענין בפני עצמו וקאי על תיבת שוּבָה אשר הזכיר לעיל שכבר באו מהם מלרע ור"ל שכן בם' אכלה ואכלה מצא שוּבָה (ה', כצ"ל) מלרע ומונה אותם מיד כמו שנמסרו במס"ג בכמה מקומות ובפרט בתלי' וי"ו ה', ואולי ה' לפני הרד"ק גם בספרנו כן כמו אלו הכ"ד סימנים אשר נתוספו בסוף ספרנו מכ"י אחר וצ"ע. — גם הכמים אחרים זולת הרד"ק אשר חיו בדור הזה ובדור שאחריו כמו ר' יוסף ן' עקנין התלמיד החשוב של הרמב"ם וחכם אחד פלאי אשר כתב מאמר על הלכות שחיטה בלשון ערב, גם המחבר של ס' האשל הזכירו בספרנו בשם ספר אכלה ואכלה כמו שהבאתי בשם אומרם בהצעה האשכנזית, אבל לא ידעתי דבר עליהם דבר כי לא זכיתי לראות הספרים ההם בעצמם והדברים המובאים מהם יש בהם כמה טעיות אשר לא ידעתי לתקן אותן, האחד מביא בשם ס' אכלה ואכלה כי כ"א כתבין לא באל"ף יקרין לו בוי"ו וזה נגד המס"ג וספרנו שאינם מוסרים כי אם ט"ו עיין סי' ק"ה והערתנו עליו. והשני מביא דברים אשר לא כן בשם בן אשר, כי מלבד שדבריו „אבל וכו' בן אשר מרפה כל מה שאחר וַיְהִי בין אלה (שיש להם טעם מפסיק) בין זולתה כמנהג יהו"א ובגדכ"פת" אין להם שחר, כי אם יש להם טעם מפסיק מנהג יהו"א ובגדכ"פת הוא להדגיש ולא להרפות, אלא גם דברי בן אשר היו סותרים את עצמן במה שנדפס בשמו במ"ג משנת רע"ח וספר קונטרס המסרה עמוד נ' וצ"ע. —

אולם בדורות הבאים אחריהם לא נזכר ס' אכלה ואכלה עד שבא אליהו ה"ה הרא"ב בם' מסורת המסרת שלו וגלה מצפוניו ודבר על ענינו כנ"ל בתחלת דברנו זה. ויש לך לדעת, אחי! כי זה האיש אלי' זכור לטוב מחמת חבתו לספרנו זה הפריו על המדה ושגה ברואה: א', במה שאמר בההקדמה השלישית לם' מסרת המסרת וז"ל גם כל המסורת הנדפסת פה ווינויא בעשרים וארבע הגדול רבו אינו אלא מספר ההוא עכ"ל והכפיל הדברים והגיה את עצמו בשרשים שרש קרב באמרו וז"ל והכלל כל המסרה הגדולה שבסוף הכ"ד הגדול בלה מן הספר ההוא וכו' עכ"ל וזה טעות כי עדיין יש לספק אם ר' יעקב בן חיים אשר הי' הראשון להוציא המסה"ג ראה את ספרנו והעתיקו, ואם העתיקו כלו איננו כי אם מקצת דברי המסרה הנדפסת לא רבו וכו' כמו שהוכחנו בהצעתנו האשכנזית. ב', במה שאמר שם וז"ל אך זה לבד מצאתי כי בעלי המסרת לא קראו שמות לנקדות רק לקמץ ולפתח וכו' אבל שאר הנקודות לא נזכרו בשמם בכל המסרה גדולה וקטנה וכו' והמשל באמרם במסרת כ"א מלין חד וחד או וכו' עכ"ל והנה לא דק לא במסורה ולא בספרנו כלל, כי לא לבד בהמשל שהביא מכ"א מלין וכו' שהוא בספרנו סי' נ"ה ושם נזכר חד מלאפום וחד קמץ פום (חולם ושורק) אלא גם בסימנים אחרים יבואו שמות תנועות אחרות עיין סי' ר"ז ר"ח ר"ט ועיין מסה"ג ברא' ג', יא. ויקרא י"ג כ"א. תלי' צ"ד, ד'. דה"ב כ"ח, ח'. ומס"ק דברי' ה' י'. ש"א כ"ו ב'. מ"א ט"ז כ"ד. עזרא ה' י"ח וכ"ג. ג', לא הזכיר ערך ספרנו זה אל דברי המס"ג הנדפסת, וכי ערכו הוא לדבריה כערך ספר יקר מוגה בתכלית הדיוק אל העתקה משובשת ומוטעת וחסרה, עיין הצעתנו בל"א. —

ומימי הרא"ב ועד עתה כערך ג' מאות וכ"ה שנה לא נשמע ולא נראה ממנו כלום עד שהכמי דורנו אמרו והחליטו כי נאבד ואיננו. לכן אלף תודות להחכם ר' דוב בער גאלדבערג אשר העירני על מציאותו בכ"י בעיר פארים הבירה, ומאותו כ"י העתקתיו והננו לפניך קורא אהוב! בהגהה מדויקת מנוקד כראוי ובמראה מקומות פסוקי תנ"ך והערות מבארות בל"א כאשר עיניך רואות ותוכל לדרוש ממנו ולהעריכו מול ספרי המסרה הנדפסת כאשר נפשך חפצה.

ועתה אלי צור ישועתי! אשר נהלתני בחסדך מעודי עד היום הזה ונתת לי הורים ומורים יראי שמך ודורשי תורתך אף נחלת שפרה עלי, כן עוד ידך תנחני במעגלי צדק לנטוע יראתך בלב בחורי בני ישראל ולהפיץ תורתך תורת אמת כי זאת ישעי וחפצי, לו יצמיח!

פה הנובר יום שנכפל בו כי טוב ל"ג בעומר תרכ"ד לפ"ק

הק' זלמן פרענסדארף סג"ל

Vorwort.

Seit einer Reihe von Jahren mit der Bearbeitung der Massora beschäftigt, musste sich mir das Bedürfniss herausstellen, ältere Handschriften derselben und besonders solche, die unabhängig vom Texte ihr allein gewidmet sind zu vergleichen. Zu letzteren gehörte ganz vorzüglich das von seinem Anfange[1]) so genannte Buch אבלה ואבלה, von welchem Levita behauptet, dass es die wesentlichste Grundlage der in der Rabb. Bibel ed. Bomb. Venet. 1525 zum ersten Male durch R. Jac. B. Chajim ausführlich abgedruckten Massora bildet. Doch wo war dieses zu finden? — Wird es auch von den ältesten jüd. Grammatikern als höchste massoretische Autorität angeführt und hat es auch Levita als Hauptquelle seiner massoretischen Arbeiten benutzt, so schien es seitdem (1538) verschwunden zu sein, da es selbst R. Sal. Norzi, der grosse Kritiker und Kenner der grammatisch-massoretischen Werke nicht gesehen hat (S. מנחת שי zu 1 S. 1, 9.) und bedeutende Sachkenner der Neuzeit sogar annehmen, dass es verloren gegangen sei[2]). — Nach langem Suchen und Anfragen darüber hatte ich denn endlich (Ende Januar 1859) die Freude, durch Herrn B. Goldberg in Paris zu erfahren, dass dasselbe in der dortigen Kaiserl. Bibliothek (anc. fonds hebr. Nr. 56. s. Ben. Chananja 1862 Nr. 7. S. 57 ff.) vorhanden sei. Dieser freundliche Gelehrte hatte zwar zugleich die Güte, mir eine Abschrift davon anfertigen zu wollen; da aber massoretische Schriften auch mit massoretischer Treue behandelt sein wollen und eigene Anschauung einen sichereren Einblick in das Wesen eines derartigen Werkes gewährt, so beschloss ich, lieber selbst Hand anzulegen und die günstige Gelegenheit dazu abzuwarten. Diese bot sich denn auch bald dar durch die freundliche Einladung meines Jugendfreundes, des Herrn Prof. Philipp Sander in Paris, in dessen Hause ich im Juli 1862 drei Wochen verweilte, wo es mir gelang, die so lange gesuchte Handschrift so treu als möglich abzuschreiben. Hierbei kann ich aber nicht unterlassen, unserer Königl. Hannov. Gesandtschaft in Paris meinen tiefgefühlten Dank auszusprechen, für den

1) S. Levita Mass. Hamass. 3te Vorrede, wo es heisst: כי לא נמצא ספר מהובר ממנה רק ספר אכלה ואכלה, הנקרא כן בעבור התחלתו.

2) S. ס' השרשים לרד"ק ed. Berlin 1847 in den Noten Col. XLIX, wo der gelehrte Lebrecht bemerkt: sed postquam etc. ipse liber (אכלה ואכלה) periisse videtur. — Ebenso J. Fürst. in seiner hebr. Einleitung zur Concordanz: והוא (ספר אכלה ואכלה) ספר מסורת וכו' ונראה שנאבד מאתנו. S. auch מבין חדות zu Gen. 1, 24.

gütigen Beistand, den dieselbe mir dabei gewährte, da durch deren Verwendung allein es mir möglich geworden, die Abschrift nehmen zu können.

Was nun das, wie es scheint einzig vorhandene Mpt. unseres Buches und unsere Bearbeitung desselben betrifft, so ist Folgendes darüber zu bemerken. Dasselbe bildet einen mässigen Quartband, ist auf Pergament in leicht zu lesender Schrift geschrieben und darf als vollständig betrachtet werden, nur dass in der Mitte an zwei Stellen einige Seiten leer geblieben sind. (s. uns. Ausg. S. 98[b] 1 und 168[b] Anmerkung). Der Inhalt besteht, nach einer von späterer Hand beigefügten Zählung, aus 349 (oder, nach der von uns der Gleichmässigkeit wegen vorgenommenen Eintheilung, 374) massoretischen Angaben, die durch drei verschiedene Arten von Zusätzen bereichert sind. Die einen geben sich als solche durch die Ueberschrift: ולבד ממסורתא d. h. „und ausser den von der Massora angegebenen" am Ende der betreffenden Artikel zu erkennen und sind mit wenigen Ausnahmen in denselben Zügen, wie die übrige Schrift gehalten; ob sie von dem Abschreiber herrühren, oder ob dieser in seinem Original sie so vorgefunden hat, lässt sich nicht leicht ermitteln, ebensowenig, wie die zu Nr. 43 (S. 51[b]) hinzugefügte Bemerkung und die Unterschrift: כך פי' אבא מרי. Letzteres kann, wenn es nicht ein Eigenname sein soll, ebenso gut auf den Vater des Abschreibers, als des Glossators sich beziehen. — Die beiden andern Arten von Zusätzen sind theils neben, theils unter den Columnen bemerkt und unterscheiden sich dadurch, dass sie bald in den Zügen der übrigen Handschrift, bald von anderer Hand geschrieben sind. An den meisten Stellen scheinen es Einschaltungen zu sein, um die vom Abschreiber irrthümlich ausgelassenen Stellen auszufüllen, was besonders da der Fall ist, wo erst mit dem Zusatz die in der Ueberschrift des Artikels angegebene Zahl vollständig wird; s. z. B. Nr. 85. 127. 215 ff.[1]) Bei vielen aber ist die bestimmt angegebene Zahl der Ueberschrift grade nur ohne den Zusatz richtig, so dass dieser also nur spätere Hinzufügung sein kann; woraus dann aber wieder sich schliessen lässt, dass die unter ולבד ממסורתא bemerkten älter sind, als der Abschreiber, der seine Zusätze nicht unter diese Bezeichnung einzutragen wagte. Das, was nach Nr. 349 (bei uns Nr. 374) des Mpts. folgt, gehört nicht zum eigentlichen ס' אכלה ואכלה, dessen Angaben ganz anderer Art sind; auch ist es von ganz anderer Hand. — Der Zugang zu unserm Buche wird aber, wie bei den Schriften der Massora überhaupt dadurch erschwert, dass die Angaben kurz und besonders für den Ungeübten oft unverständlich und die Schriftstellen nicht gehörig verzeichnet sind, so dass man jeden einzelnen Satz erst durch eine Concordanz und auch dann noch nur mit Schwierigkeit finden könnte. Um also den Gebrauch desselben zu erleichtern, habe ich die deutsche Uebersetzung jeder Angabe beigefügt, jedes Schlagwort mit den erforderlichen Vocalen versehen und die aufgezählten Schriftstellen nach Büchern, Capiteln und Versen der heil. Schrift verzeichnet. Auch habe ich manche Stellen, die durch nicht gehörige Abtheilung verworren

1) Auch Nr. 68 (S. 75[b] 34), wo ויולכן vergessen zu sein scheint, indem ohne dasselbe der Buchst. ל' fehlte und die Ueberschrift hätte als unvollständiges Alphabeth דלוג haben müssen.

scheinen, durch anschauliche Darstellung und symmetrisches Gegenüberstellen klarer zu machen gesucht, s. z. B. Nr. 274. 293. u. drgl.

War aber auch meine Absicht, den bedeutenden Werth unseres Buches nachzuweisen, schwierigere Stellen desselben zu erklären, wie überhaupt dadurch das so lange vernachlässigte Studium der Massora zu fördern, so musste eine Vergleichung der Angaben unseres Buches mit denen der gedruckten Massora angestellt werden, wodurch allein auch eine wechselseitige Berichtigung beider erzielt werden konnte. Darum fügte ich auch „Nachweise und Bemerkungen" hinzu, in welchen angegeben werden soll, erstens wo die Bemerkungen unseres Buches in der gedruckten Massora wieder zu finden sind; zweitens welche Angaben unseres Buches in jener nicht vorhanden sind, deren Erhaltung wir also diesem verdanken; drittens wie das Angegebene zu verstehen, und das Falsche in beiden zu berichtigen sei, wobei sich herausstellt, dass das Buch אבלה ואבלה die ursprünglichen alten Massoraangaben uns treu bewahrt hat, während die gedruckte Massora an Zusätzen, Auslassungen, Verstümmlungen und Missverständnissen leidet.

Ich hatte nun zwar ursprünglich die Absicht, auch über die einzelnen angeführten Schriftstellen erläuternde Bemerkungen hinzuzufügen (wovon in den „Nachweisen und Bemerkungen" noch manche Andeutung sich findet); da dies aber den Umfang des Buches unverhältnissmässig erweitert und dasselbe nicht unbedeutend vertheuert hätte, so bin ich von diesem Plane abgegangen, wie ich auch aus demselben Grunde einen ursprünglich beabsichtigten Anhang über die massoretischen Stellen des Tract. Sopherim ausgelassen habe. Ich hoffe, dies und Aehnliches später, so Gott will, bei der Herausgabe der Massora nachzutragen, da ja dieses Werk überhaupt nur ein Vorläufer der allerdings nothwendigen Bearbeitung der Massora sein soll.

Indem ich nun zur bessern Erfassung des Inhalts unseres Buches einen besondern Artikel „Zum Verständniss" hinzuzufügen für unerlässlich halte, fühle ich mich zum Schlusse gegen die verehrliche Verlagshandlung zum innigsten Dank verpflichtet, die im Interesse der Wissenschaft, ohne langes Bedenken, ob auch dieser so lange ungepflegte Litteraturzweig eine gute Aufnahme finden wird, dieses Werk in so splendider Form veröffentlicht.

So möge denn das mit Liebe gepflegte Buch bei Kennern sich wohlwollende Aufnahme und bei Freunden der Wissenschaft sich Eingang in reichem Maasse verschaffen, damit dadurch das Erscheinen meiner ausführlichen Bearbeitung der Massora in nicht zu ferner Zeit ermöglicht werde.

S. F.

Zum Verständniss.

Ist es wohl endlich an der Zeit, dass die nähere Kenntniss der Massora im Interesse der Bibelforschung wieder erweckt und belebt werde, so ist nichts natürlicher, als der Wunsch, dieses Buch, das so correct und bestimmt die Hauptangaben derselben enthält, eine grössere Anzahl von Lesern finde und zwar auch solche, die bis dahin mit diesem Wissenszweige sich weniger beschäftigt haben. Für solche wäre allerdings ein in das Studium der Massora einführendes Handbuch erforderlich, welches zu veröffentlichen mir vielleicht bald gelingen dürfte. Bis dahin mögen — mit Hinweisung auf Massoreth Hammassoreth von Levita, Tiberjas v. Buxtorf und Sjag Lathora von Dr. A. Worms — zum nähern Verständniss unseres Buches folgende Paragraphen genügen. —

§ 1.

Die Massora ist der Inbegriff von traditionellen, später schriftlich-fixirten Bemerkungen über die äussere Form der heil. Schrift und somit von Bestimmungen zu deren Rechtschreibung.

Bemerkung. Das Wort „traditionell" soll solche Bemerkungen ausschliessen, die nachweislich durch kritische Vergleichung der Mpte. untereinander oder in Folge der einer Handschrift besonders beigelegten Autorität entstanden sind. — Die Anfänge dieser massoret. Bemerkungen reichen aufwärts bis zu dem Ursprunge der Bücher der heil. Schrift selbst; sie erweiterten sich aber im Laufe der Zeit durch das Bestreben, sämmtliche Eigenthümlichkeiten derselben festzustellen. — Der Name rührt von der Art ihrer Fortpflanzung vermittelst der Lehrer und Gesetzesschreiber (von מסר, überliefern) her. Diejenigen Männer, die ganz besonders mit diesem Theil der religiösen Thätigkeit sich beschäftigten, hiessen, von dem Gegenstande אנשי המסרת oder בעלי המסרת d. i. Massorethen. S. Ab. Esra im Meosnajim, Anfang; Levita 3te Vorrede zu Mass. Hamass. והאמת כי בעלי המסורת היו למאות ולאלפים דור אחר דור כמה שנים ולא נודע לנו זמן התחלתם גם זמן חתימתם וכו׳.

§ 2.

Sie umfasst die Form in allen ihren Beziehungen und erstreckt sich von den einzelnen Buchstaben bis zur Bestimmung über Sätze, Satzformen, Verse, Abschnitte und Bücher und schliesst auch Lexikalisches, wo es mit der Wortform in Beziehung steht, nicht aus.

Bemerkung. Die massoret. Angaben beziehen sich auf die Anzahl der Buchstaben eines jeden Buches (wovon besonders das von Levita dem R. Szadjas zugeschriebene Gedicht: אהל מכון בניני handelt; s. auch Talm. bab. Tr. Kidduschin fol. 30a) und deren Form, als: אותיות גדולות, welche Buchst. grösser und אותיות קטנות welche Buchstaben kleiner, als die gewöhnliche Schrift geschrieben sind; אותיות הפוכות oder מנוזרות über umgekehrte Buchstaben; אותיות תלויות von den über der Reihe schwebenden Buchstaben und אותיות מנקדות, von Buchstaben, die ein eigenthümlich auszeichnendes Punkt oberhalb haben. Ebenso giebt die Massora in Beziehung auf einzelne Wörter an: a) קרי וכתיב d. h. welche Wörter anders gelesen werden, als sie geschrieben sind; b) קרי ולא כתיב und כתיב ולא קרי d. h. welches Wort gelesen wird, obgleich es sich im Text nicht findet und umgekehrt, dass das vorhandene nicht gelesen wird; — c) über מלא וחסר d. h. welche Silben oder Wörter plene oder def. ו und י geschrieben sind; d) die Eigenthümlichkeit eines Wortes durch seine Stellung im Verse d. h. ob es am Anfang, in der Mitte oder am Ende desselben steht; e) über Wörtergruppen und ob und wann sie mit oder ohne Waw copulat. vorkommen; f) סבירין,

מטעין d. h. wie oft ein Wort anders zu nehmen sei, als man es gerade an dieser Stelle vermuthet; g) wie oft überhaupt ein Wort in der heil. Schrift vorkommt u. drgl. und Aehnliches über ganze Verse und Abschnitte [1]).

§ 3.

Der Zweck dieser Bemerkungen und deren Sammlung war, die heil. Schrift in ihrer Ganzheit und speciellsten Einzelnheit treu und sicher zu erhalten, so dass weder beim Gebrauche, noch beim Abschreiben derselben eine Veränderung vorgenommen werden konnte.

Bemerkung. Die Heiligkeit der Schrift machte es zum Gebot, diese unversehrt zu erhalten; das Gegebene war, unbekümmert um Gründe, für alle Zeiten so zu fixiren, wie es überliefert worden. Darum musste jede Ausnahme in allen ihren Beziehungen bemerkt und durch fromme Lehrer und treue Abschreiber erhalten werden. Man verliess sich dabei nicht auf Zugrundelegung und (mit Ausnahme einzelner Fälle) Vergleichung der Mpte., weil das Abschreiben und Vervielfältigen zu gar vielen Fehlern und Zweifeln Veranlassung geben, wie das die Erfahrung selbst beim Abschreiben der massoretischen Schriften [2]) deutlich beweist. Die Ausnahmen und Eigenthümlichkeiten mussten daher objectivirt und in bestimmte, allgemeine Sätze umgewandelt werden, welche die Betreffenden zuerst durch Auswendiglernen und Anwendung beim Unterricht und Abschreiben sich zu eigen machten, die aber dann später, wie alles Traditionelle überhaupt niedergeschrieben wurden.

§ 4.

Die Formen, unter welchen diese allgemeinen Sätze oder zusammenfassenden Angaben vorkommen sind:

1) א"ב d. h. alphabetische Verzeichnisse der Ausnahmen und eigenthümlichen Wortformen.

2) חלופים Zusammenstellung ähnlicher Stellen oder Wörtergruppen, die nur in gewisser Hinsicht, etwa in Wortstellung u. drgl. von einander abweichen.

3) Die Zahl d. h. wie viel Mal eine gewisse Eigenthümlichkeit vorkommt. Diese Form ist die am häufigsten gebrauchte und hat wieder folgende nähere Bestimmungen:

a. זוגין d. h. eine gewisse Anzahl von Wörtern oder Wörterpaaren, die nur 2, 3 oder 4 Mal unter gewissen Bedingungen vorkommen und unter sich gleich oder ähnlich sind.

b. יחידאין (auch מיחדין)= eine Anzahl von Wörtern oder Wörterverbindungen, die nur ein Mal so vorkommen.

c. מלין (auch תיבין)= eine Anzahl von Wörtern, die gleiche Eigenthümlichkeit haben.

d. סבירין d. h. eine Anzahl von Wörtern, die in dem gegebenen Zusammenhang eine andere Bedeutung haben, als gewöhnlich; oder auch eine andere Form erwarten lassen, als die vorhandene.

e) פסוקים = eine Anzahl von Versen, in denen dieselbe Eigenthümlichkeit oder Ausnahme sich befindet und

f) שטה d. h. eine Reihe von Wörtern, die nur ein oder mehr Mal in gewisser Eigenthümlichkeit vorkommen (s. d. Beisp. im Buche selbst).

Bemerkung. ad א"ב. Wenn das alphab. Verzeichniss nicht vollständig d. h. für einen oder mehre Buchstaben kein entsprechendes Wort zu finden ist, so wird das in der Angabe durch דלוג (= Sprung) bezeichnet z. B.

---

1) Ueber Lexicalisches s. z. B. Mm. zu Micha 5, 14. und Ps. 139, 20. wo es heisst: ערים ח׳ בלישן דבבו בקריא d. h. das Wort עיר kommt in s. verschiedenen Abwandelungen 8 Mal in der Bedeutung „Feind“ und nicht wie gewöhnlich als „Stadt“ vor; s. Kimchi W. B. s. v. und מ"ש zu Pf. l. c.

2) S. Vorrede zum B. מסרת סיג לתורה von R. Meir Hallewi (1180—1244) wo es heisst: ואם באנו לסמוך על הספרים המוגהים אשר בידינו גם הם נמצאו בהם מחלקות רבות ולולי המסרות שנעשו סיג לתורה כמעט לא מצא אדם ידיו ורגליו במחלקות, וגם המסרות לא נצלו ממקרה המחלקות כי גם המה נמצאו ביניהם מחלקות בכמה מקומות אך לא כרוב מחלקות הספרים׳

Nr. 3. wo Wörter für den Buchst. ד, ט u. s. w. fehlen. Das Waw wird aber, weil im Hebräischen es fast kein Wort giebt, das mit Waw radicale anfängt, in dieser Hinsicht nicht berüksichtigt, so dass, wenn auch Wörter mit Waw am Anfang fehlen, dies doch nicht durch דלוג angezeigt nnd das Verzeichniss als ein vollständiges betrachtet wird; s. Nr. 2, wo unter Waw das Beispiel fehlt und die Angabe doch das דלוג nicht hat. — ad זוגין. Diese Angaben erstrecken sich grösstentheils nur auf Wortformen, die 2 oder 3 Mal gleich oder ähnlich vorkommen; die 4 Mal vorkommenden sind nur selten s. z. B. Mm. Prov. 1, 1. ג׳ זוגין מן ד׳ ד׳ משמשין וכו׳ (auch bei א״ב ist die höchste Zahl der Gleichheit oder Aehnlichkeit 4, s. z. B. Nr. 17 uns. Buches). — ad יחידאין. Dieses kann auch mit den andern Angabeformen verbunden werden z. B. Mm. Gen. 49, 27. ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מיחדין vergl. mit uns. Buch Nr. 218 מ׳ מלין יחידאין דנסבין ו׳ וכו׳. s. Deut. 7, 12. Jud. 1, 1. vergl. mit uns. B. Nr. 187. Sie kommen auch unter beiden Formen vor s. Mf. כי, 1. Gen. 29, 12. Ruth 2, 3. — Ad מלין. Diese werden grösstentheils mit vorgesetzter Zahl angegeben; bisweilen fehlt aber die Zahl und es heisst bloss מלין oder אלין מלין; zuweilen fehlt aber auch מלין und steht bloss die Zahl z. B. Mf. ל, 13. ה׳ משמשין לה׳ ברישא; unser Buch Nr. 212 כ״ב קרין וכו׳. — ad סבירין. Beispiele für beide Arten s. Gen. 19, 25. ח׳ הָאֵל, סבירין הָאֵלֶּה und Ex. 14, 25. Num. 32, 25. etc. וַיֹּאמֶר י״ב סבירין וַיֹּאמְרוּ; bei denen der zweiten Art wird oft ומטעין oder ומטעין בהון hinzugefügt, d. h. man irrt sich leicht und liest die vermuthete Form, die aber an der gegebenen Stelle nicht so vorkommt. — ad שטה. Auch diese Bezeichnung hat eine bestimmte Zahl, die durch das darauffolgende מן, als שטה מן י״ז וכו׳ (Lev. 13, 51. und unser Buch Nr. 370) angegeben wird. Bisweilen fehlt aber auch hier die Zahl s. Mf. חילופי קריאה, 1. wo es heisst: שטה חדא דכל הד וחד und unser Buch Nr. 372.

§ 5.

Was nun die Sammlung oder Zusammenstellung aller dieser massoretischen Angaben betrifft, so tritt sie uns in 2 Gestalten entgegen. Sie schliesst sich entweder dem Bibeltext an, so dass die einzelnen Bemerkungen den betreffenden Bibelstellen angefügt sind o d e r sie stellt sie nach subjectiven Eintheilungsgründen in besondern Werken zusammen, wie etwa in unserm Buche אכלה ואכלה.

B e m e r k u n g. Die Sammlung der Angaben und Bestimmungen über die F o r m der heil. Schrift hat denselben Gang befolgt, in welchem die Sammler der Traditionen und Lehren in Betreff des I n h a l t s derselben ihr vorangegangen sind. Halacha und Agada sind entweder als S c h r i f t e r k l ä r u n g nach Reihenfolge des Schriftworts geordnet und dieser angereihet, wie Mechilta, Siphra, Siphre und Midrasch oder in selbstständigen Werken nach Gegenständen des Inhalts verhandelt, wie die beiden Talmude. Dieselben Formen waren demnach auch für die Massorethen massgebend; freilich musste hier, als bestimmter und vorzüglicher dem Bibeltext angehörend, die erstere Form vorherrschend werden; doch machte sich auch die zweite geltend zumal, da durch selbständige Werke die Bemerkungen oder massorethischen „Sätze“ leichter zu erlernen und im Gedächtnisse zu behalten waren, was doch mit eine Hauptabsicht war[1]).

§ 6.

Die Sammlung der e r s t e n A r t hat sich nun vorzüglich in den Handschriften der Bibel erhalten, indem die Abschreiber u n t e r und ü b e r dem Texte theils aus religiös-wissenschaftlichem Interesse, theils um ihr Mpt. dadurch zu verzieren, die zu jeder Seite gehörigen massoretischen Bemerkungen hinzufügten. Die M. parva wurde von den massorethisch gebildeten Punctatoren am Rande der Columnen beigemerkt. Von denen der z w e i t e n A r t mögen noch viele handschriftlich in den Bibliotheken verborgen liegen — was noch des Nachweises bedarf; bekannt und von höchster Autorität ist nur das Buch אכלה ואכלה.

---

1) Beide Arten der Sammlung wurden nach ihrem Inhalte מסורה הגדולה = grössere oder ausführlichere Massora genannt (wie auch unser Buch in der Ueberschrift sich מסורת הגדולה nennt), als Gegensatz zur מסורה הקטנה = kleinere oder beschränktere Massora, die an der betreffenden Stelle nur die Zahl oder sonstige Bemerkung kurz angiebt, ohne die bezüglichen Schriftstellen nachzuweisen. — Ob nun die seit Levita allgemein angenommene Ansicht, dass die M. parva nur ein Auszug der M. magna sei, richtig ist, oder ob nicht vielmehr die erstere die ursprünglichere sei, indem man bei dem betreffenden Worte kurz bemerkte: לי׳ oder eine Zahl und erst nachher (oder wohl gar gleichzeitig) die M. magna folgte, ist noch zweifelhaft; doch können die Gründe für und wider hier nicht erörtert werden.

Bemerkung. Dass durch die Form der ersten Ueberlieferungsart viele Fehler in die Massora eingeschlichen sind, hat schon Levita in seiner zweiten Vorrede zum Massor. Hammassor. wo es heisst: כי הסופרים הזידו, ועל המסורת לא הקפידו, רק עיקר חשיבותם, ליפות את כתיבתם, ולכוון את השורות, שלא ישנו את הצורות וכו' .... nachgewiesen. Weil die Abschreiber (סופרים) nur den vorhandenen Raum über und unter dem Texte ausfüllen wollten, aber, um keine verunzierende Lücke zu lassen, auch mussten und in allerlei vorgezeichnete Figuren, Blumen und Thiere ihre Bemerkungen hineinzwängten, so entstanden daraus Abkürzungen, Auslassungen, Wiederholungen und Verstümmelungen allerlei Art; die Buchstaben als Zahlen waren oft klein und unleserlich geschrieben, so dass daraus, weil die Zahl nicht deutlich war, Widersprüche in den einzelnen Angaben verschiedener Handschriften, wie auch derselben Handschriften an den verschiedenen Stellen entstanden. Ganz anders verhielt es sich mit den Werken der zweiten Art. Diese waren nur dem Inhalte gewidmet und deren Abfasser schrieben nur das nieder, was sie lehren wollten, aber auch treu und vollständig; keine äussere Rücksicht legte ihnen irgend einen Zwang an; darum keine unnöthige Wiederholung oder Abkürzung; ebenso auch keine Undeutlichkeit in den Buchstaben, die gewiss um so deutlicher waren, als sie die bestimmte Zahl angeben sollten. Auch die Stellenangaben waren sicherer, weil sie die unterscheidenden Wörter oder das Buch der heil. Schrift am Ende der Reihe nicht auszulassen brauchten, was bei der ersten Art so häufig wegen Mangels an Raum der Fall war. — Aus diesen Gründen geht schon an und für sich die Wahrheit der Behauptung hervor, dass Bücher wie das ס' אכלה ואכלה — abgesehen davon, dass dieses von den bedeutendsten Grammatikern so hochgeschätzt wird — in der Wissenschaft der Massora den höchsten Werth haben und hierin überhaupt als Correctiv dienen müssen.

§ 7.

Beide genannten Mittheilungsarten sind nun vereinigt in der Rabb. Bibel ed. Bomb. Venet. 1525, in welcher R. Jac. b. Chajim die bis dahin nur handschriftlich vorhandene Massora in ihrem weitesten Umfange zum ersten Mal im Druck erscheinen liess. Ueber und unter den Columnen werden, wie in den Bibelhandschriften, die die Seite betreffenden Angaben bemerkt; neben dem Text im Zwischenraume stehen die Notizen der M. parva; die allgemeinern Angaben oder „Sätze" aber sammt denen, für welche kein Raum im Texte war, werden am Ende der Bibel etwa wie in unserm Buche alphabetisch geordnet selbstständig nachgetragen. Die Massora magna zerfällt nach dieser Ordnung in מסרה גליונית = M. marginalis und מסרה מערכית oder מסרה סופיית = Massora finalis. Beide zusammen bilden die M. magna im Gegensatz zu der M. parva am Rande. —

Bemerkung. R. Jacob b. Chajim hat das grosse Verdienst, die Massora dem Untergang entzogen zu haben, indem er die massoretischen Angaben vieler und correcter Bibelhandschriften verglich und zusammenstellte, aber auch selbstständige Werke wie unser Buch stark benutzte oder vielmehr zu Grunde legte, und das so Gesammelte mit der Bibel verbunden, dem Drucke übergab. Dadurch wurde sie Gemeingut; deren Studium stand nunmehr Jedem offen und es war nicht seine Schuld, wenn bis heute dieses Gebiet die entsprechende Bearbeitung nicht gefunden. Dass die gedruckte Massora an Fehlern aller Art leidet, ist bekannt, — wie das auch zum Theil in unsern „Nachweisen und Bemerkungen" vielfach nachgewiesen worden; — findet aber seine Entschuldigung in dem bekannten Sprichwort, aller Anfang ist schwer [1]). Nur ist zu bedauern, dass die Massora bis heute noch nicht in einem selbstständigen Werke berichtigt und so weit als möglich ganz erschienen ist. —

§ 8.

Fragen wir nun nach dem Verhältniss des Buches אכלה ואכלה zur gedruckt uns vorliegenden Massora der Rabb. Bibel, so ergiebt sich nach genauerm Vergleich beider Folgendes:

---

1) Levita in seiner zweiten Vorrede zum Massor. Hammass. sagt hierüber: ואף שחבורו מאד נאה, הרבה שגה ברואה ובמקומות אין חקר, העיד עדות שקר, ואין לתמוה על ככה, כי בזאת המלאכה, היה חגיר חדשה, וכל התחלה קשה וכו'

1) unser Buch bildet nur einen geringern Theil der gedruckten Massora;
2) hat diese unser Buch, wenn sie es gekannt hat, nur sehr lückenhaft vor sich gehabt;
3) hat unser Buch in den Artikeln, die beide gemeinschaftlich haben, stets die ursprünglichere Angabe, während die gedruckte Massora sehr oft nicht nur die bei uns unter ולבד ממסורתא angegebenen, sondern auch sonst woher bemerkten Zusätze in den Text aufnahm, darum auch die Ueberschrift änderte und — corrumpirte;
4) sind die Aufzählungen unseres Buches mit der Ueberschrift übereinstimmend, während die gedruckte Massora sehr oft an Auslassungen und Widersprüchen leidet;
5) beobachtet unser Buch womöglich stets die Reihenfolge der Bücher und Capitel der heil. Schrift in merkwürdiger Ordnung; giebt bestimmt die Belegstellen an, grösstentheils mit den Anfangsworten des bezüglichen Verses und fügt in zweifelhaften Fällen das Buch, in welchem solche vorkommen, namentlich hinzu. Dies alles ist in der gedruckten Massora nur selten der Fall, so dass die Unordnung der Stellenangaben und deren Verstümmelung zu vielen Irrthümern führt.

Bemerkung. ad 1. Der Haupt- und wesentliche Theil der Massora, der nemlich, welcher die Form der Wörter und wie oft dieselben vorkommen bespricht, zerfällt in 2 Theile. Der eine giebt nur die ausnahmsweise oder selten, gewöhnlich nur 1 oder 2 Mal bisweilen 3 Mal höchstens nur 4 Mal vorkommenden Wortformen an; diese gruppirte man nach gewissen Aehnlichkeiten und ordnete die einzelnen Wörter jeder solchen Gruppe entweder alphabetisch (א"ב) oder nach Zahl s. § 5. Der andere und wahrscheinlich, wie sich das auch aus den älteren Handschriften ergiebt, erst später aus dem ersten entwickelte Theil beschäftigt sich überhaupt mit der Zahl d. h. wie oft ein Wort in der heiligen Schrift vorkommt, so dass sich oft der Grund der Angabe gar nicht absehen lässt, wie wenn bemerkt wird, dass z. B. בְּעֵינַי 139 Mal, רֹאשׁ 151 Mal vorkommt. Bemerkungen dieser letzten Art reihen sich nur an das betreffende Wort an, bezeichnen die Zahl des Vorkommens, und können demnach zu keinem allgemeinen Satze sich erheben [1]). — Unser Buch beschäftigt sich nur mit dem ersten Theile, während die gedruckte Massora beide zusammenfasst; folglich ist schon aus diesem Grunde die letztere umfangreicher als das ס' אכלה ואכלה. Kommt nun aber hinzu, dass R. Jac. b. Chajim, der erste Herausg. der gedruckten Massora verschiedene Mpte. benutzte, die selbst zum ersten Theile viele Sätze enthalten, welche unser Buch nicht hat, so ergiebt sich daraus die Richtigkeit unserer ad 1 gemachten Behauptung und Levita hat Unrecht, wenn er sagt, der grösste Theil der in der ed. Bomb. gedruckten Massora sei unserm Buche entnommen. — ad 2. Dies geht daraus hervor, dass erstens unser Buch 56 Artikel hat, die in der gedruckten Massora gar nicht vorkommen. Aber auch zweitens in den Artikeln, welche die Massora scheinbar nach unserm Buche anführt, sind so viele Lücken, dass man trotz Levita's Ansicht zweifeln muss, ob unser Buch von R. Jac. b. Chajim wirklich benutzt worden sei. Aus den vielen Beispielen, die wir in unsern „Nachweisen u. Bemerkungen" darüber angeben, möge hier nur folgendes angeführt werden. Mf. מ, 6. bemerkt der Herausgeber, dass er von dem alphab. Verzeichnisse der Wörter, die mit ומ' anfangen und nur ein Mal vorkommen nur die vom Buchstaben ל' an gehabt habe, während er die von א'—ל einzeln habe zusammen suchen müssen. Hätte er nun unser Buch vor sich gehabt, so würde er ja das vollständige Verzeichniss in Nr. 18 gefunden und selbst in denen von ת'—ל viele Lücken ausgefüllt haben. — Ebenso die 3 Artikel Mf. חילופי קריאה, 8. 9. 10. die so verworren und lückenhaft sind, dass sie selbst ein Heidenheim nicht verstand und deren Sinn und Verbesserung ich erst nach langem Nachdenken gefunden zu haben vermuthen durfte. Meine Vermuthung fand ich

1) Den noch Ungeübten mögen folgende Beispiele das Gesagte klar machen: Eine Gruppe von selten vorkommenden Wörtern hat die Eigenthümlichkeit gemeinschaftlich, dass sie nur ein Mal ohne und ein Mal mit Waw copulat. vorkommen; die Wörter dieser Gruppe stellt nun die Massora alphabetisch zusammen in Nr. 1 unseres Buches; ebenso die Gruppe von W. die nur ein Mal ohne und ein Mal mit ב' praefix. vorkommen, wovon Nr. 6 unseres Buches handelt u. s. w. — Wenn aber in der Massora bemerkt wird z. B. וְאָבִיו kommt 9 Mal, הָאֲוִינָה 16 Mal u. s. w. vor, so gehört solche Bemerkung zum zweiten Theil und nicht zu unserem Buche. Darum haben wir auch im Vorworte behauptet, dass das, was in unserm Buche nach Nr. 374 folgt, späterer Zusatz sei, weil es Bemerkungen der letzten Art sind. —

aber so recht bestätigt in Nr. 274 unseres Buches, die ich durch anschauliche Darstellung klarer gemacht zu haben hoffen darf. — Der Herausgeber der M. hat den Artikel, wenn er ihn anders vor sich gehabt, auseinander gerissen (wie er oft auch unser B. missverstanden hat, s. z. B. Nr. 30, 195, 344 und unsere Bemerkungen dazu) und dadurch eben unverständlich gemacht. Nehmen wir nun noch die vielen andern lückenhaften und corrumpirten Stellen der M. m. hinzu, die durch unser Buch ihre Berichtigung finden, so ist unsere Behauptung gewiss begründet. — Was nun 3, 4 und 5 betrifft, so ergiebt sich das darin Behauptete für jeden aufmerksamen Leser so von selbst, dass ich weiter keine Beweise dafür anzuführen brauche und will hier nur anschliesslich bemerken, dass unser Buch in der Regel die Anfangsworte des betreffenden Verses citirt und in der Reihenfolge der BB. der heil. Schrift gewöhnlich Jes. auf Jerm. und Ez. folgen lässt; die BB. der Chr. zuletzt hat; die 5 Megilloth aber bald vor den Psalmen, bald vor den BB. der Chr. anzeichnet; sie bisweilen aber auch unter den Hagiogr. zerstreut angiebt, s. z. B. Nr. 111, 112, 113, 117, 119, 127, 128 u. A.

§ 9.

Name und Alter unseres Buches. Dass die Alten, wenn der Verfasser eines Buches nicht bestimmt anzugeben und der Inhalt, wegen Gemeinschaftlichkeit mit andern Schriften ähnlicher Art nicht bezeichnend genug war, die Werke oft nach ihren Anfangsworten benannten, ist bekannt und so hat gewiss Levita das Richtige, wenn er daher auch den Namen unseres Buches, das mit אכלה ואכלה anfängt, ableitet. — Ueber das Alter desselben lässt sich nichts Bestimmtes angeben[1]), nur so viel ist gewiss, dass es von zwei Zeitgenossen, die beide in der letzten Hälfte des 12ten und Anfangs des 13ten Jahrhunderts lebten, unter diesem Namen angeführt wird.

Bemerkung. Ob unser Buch immer diesen Namen führte, oder ob nicht vielmehr die Alten es als מסורה הגדולה kannten und unter diesem Namen anführten ist noch ungewiss und bedarf der Untersuchung. Die Ueberschr. uns. Mpts. lautet: בעזרת שוכן מעלה, אכתוב מסורת הגדולה. Es lässt sich freilich nicht nachweisen, ob diese Worte dem Verfasser oder dem Abschreiber des Buches angehören; jedenfalls wurde es doch מסורת הגדולה genannt. Kommt nun noch hinzu, dass die ältern Massorethen, wie Levita in der 3ten Vorrede zum Mass. Hamass. angiebt, ihre gesammelten Bemerkungen nicht bei der Bibel, sondern in besondern Heften niederschrieben[2]) so kann unser Buch zu derselben Klasse gehört haben und mit dem allgemeinen Namen מסורת הגדולה bezeichnet worden sein. — S. R. Tam in ספר תשובות דונש בן לברט (ed. Filipowski Lond. und Edinb. 1855) S. 11, wo er von der מסורה הגדולה spricht und bemerkt, dass viele Widersprüche daher rühren, dass manche Schreiber derselben eine Angabe, die mehre Blätter früher gestanden vergassen und sie daher, weil sie ihnen zu fehlen schien, in einen spätern Art. irrthümlich eintrugen[3]). Dieses kann aber nur auf Schriften, wie das ס' אכלה ואכלה (s. das dort angeführte Beispiel in uns. B. Nr. 59 u. 70.) oder auf dieses selbst bezogen werden und wird es also auch hier מסורת הגדולה genannt. — Wenn Lebrechts, auf מנחת שי zu Ps. 118, 14. gestützte Bemerkung (s. dessen Noten zu Kimchi's ס' השרשים S. 26) richtig ist, dass Juda ben Balaam (1070—1100) unser Buch gekannt hat[4]), so führt es auch da nur den allgemeinen Namen מסורת, indem es daselbst

1) R. Gerschom Meor Haggola (960—1028) scheint es nicht gekannt zu haben, s. Nr. 76 und uns. Bemerkg. dazu.

2) Es heisst daselbst: אך כתבו דבריהם קונטרס קונטרס ולמדום ברבים ונתפשטו ההעתקות ההם הנה והנה והסופרים כותבי ספרי המקרא לקטו מהם איש כל הישר בעיניו וכתבום סביב הגליונות למעלה ולמטה וכו׳. S. auch סיג לתורה von Dr. A. Worms S. 18a: והמסורה בצורה הזאת (בקונטרסים מיוחדים) הקדומה עוד היא היום בהרבה מקומות באוצרות הספרים כתבום בדיו על הגויל כרכים גדולים וכו׳.

3) S. Nr. 59 Anmerkg. 1. Ich will aber nicht verschweigen, dass R. Tam. an einer andern St. (auf ders. Seite) unser Buch nicht vor sich gehabt zu haben scheint, wenn er sagt: והמסורה אומר כי אם (הם?) שנים חד אל מלאכת וחד על מלאכת ונתתי אל לבי להושיבן על כנם וכו׳, was nach unserm Buche nicht der Fall ist, da es Nr. 2. nicht gerechnet wird; s. unsere Bemerkung zu dieser Stelle.

4) Uebrigens lässt sich grade aus dieser Stelle beweisen, dass b. Balaam uns. Buch nicht gekannt und vielmehr die Bemerkung einer M. parva gemeint hat, weil er sonst nicht angeführt hätte לי׳ דכוות, sondern etwa: לפי שמצאנו במסרת שהוא מן א״ב חד א׳ וחד וא׳, wie es unser Buch angiebt. S. Aehnliches bei Kimchi Michlol S. 199a (ed. Venet. parv.) wo er zuerst anführt

heisst: ועוד קרבה אל נפשי גאלה מצינו לפי שמצאנו אכלה בשילה במסורת לי' דכוו' und etwas weiterhin: במסורת לי' דכוות' וכו'. — War also unser Buch unter dem allgemeinen Namen מסורת הגדולה oder מסורת wahrscheinlich schon früh bekannt, so tritt es als ס' אכלה ואכלה doch zuerst auf, in der Mitte des 12ten und Anfang des 13ten Jahrhunderts bei Kimchi (s. Michlol ed. Venet. parva S. 137 und 199 und im W.-B. s. v. קרב), Jos. ben Aknin und einem ungenannten Verfasser von Schlachtregeln in arab. Sprache; dann in der Mitte des 13ten Jahrhunderts bei Jsaac b. Jehuda im Buche האשל (s. „Notiz" v. M. Steinschneider in „Jüdische Zeitschrift für Wissenschaft und Leben" von Geiger S. 232 und besonders 316 Amrkg. 31. Graetz Gesch. d. Juden Bd. 5. S. 555. Amerkg. und B. Chananja 1862. S. 57 und 58 von Chalil-Neubauer) und wird zuletzt mit Benutzung desselben erwähnt von Levita im Mass. Hamassor. und in der Anmerkung zu Kimchi's W. B. l. c. — Seit dieser Zeit wird es nur genannt aber nicht mehr gekannt.

§ 10.

Alphabetische Zusammenstellung und Erklärung der eigenthümlichen Ausdrücke und Abkürzungen, die in unserem Buche vorkommen, wobei zu bemerken ist, dass die einzelnen Buchstaben als Zahlen gebraucht werden.

אוריתא Pentateuch.

אית } ist.

אן דאית } da, wo ist oder stattfindet s. Nr. 291.

ב' בו a, es kommen zwei darin (im Verse) vor.
b, das zweite darin (im Verse), mit Ausschluss des ersten. —

ב' בפ' Kommt 2 Mal im Verse (בפסוק) oder im Abschnitte (בפרשה) vor.

בהעלותך d. Wochenabsch. Num. 8, 1. bis 12, 16.

בלישנ' in ähnlicher Form, so dass dabei auf Prä- oder Suffixe keine Rücksicht genommen wird.

בלק d. Wochenabsch. Num. 22, 2. bis 25, 10.

במ"א
במ"ב
במ"ג } mit Ausnahme einer, zweier und dreier Stellen = בר מן א' u. s. w.

בראשי', בראשית d. Wochenabsch. Gen. 1, 1. bis 6, 9.

בתר', בתרא das letzte.

אן s.	דאית
אורית' s.	דאורית'
בלק s.	דבלק
בהעלותך s.	דבהעלותך
בראשית s.	דבראשי'
בתרא s.	דבתר'

דגש mit Dagesch versehen; hörbar.

ד"ה
דד"ה } die Bücher der Chronik.

דויצום die Stelle, in welcher ויצום vorkommt Ex. 6, 13.

דין dieses, das Erwähnte.

דיש'
דישע' } im Buche Jes.

דכו'
דכוות' } desgleichen, ebenso.

דכי תשא im Wochenabsch. Ex. 30, 11. bis 34, 35.

זכר = דכר männlich, Mann.

דמ'
דמל' } im Buche der Könige.

דמ' קדמ'
דמ' תני' } = דמשכנא קדמא, תנינא, in der ersten Beschreibung der Stiftshütte = Ex. 25, 1. bis 27, 20. und in der 2ten Beschreibung Ex. 36, 8. bis 38, 20.

דמ"ת = דמשנה תורה. Deuteronomium.

דנחשון in dem Abschnitt der Fürstenopfer, in welchem Nachschons Opfer erzählt wird. Num. 7, 12 bis 17.

דס'
דסמ' } = דסמיכין, דסמיך, welche stehen bei ..... verbunden sind mit .....

דעל
דעל'
דעלם } bei welchem — davor oder danach — steht.. vorkommt. .....

דעמון, unter den Völkerprophezeihungen des Amos, diejenige, welche auf Ammon sich bezieht, Amos 1, 13. bis 15.

(גֶּבֶל, גְּבָל): וכן מצאתי בספר אכלה ואכלה und dann dieser Bemerkung beifügt: לי' קמץ והמסורת עליו לי' פתח und ebenso das also der kurzen Bemerkung der Mp. gegenüber gestellt wird, s. No. 23.

Preface

Since I have been researching the masorah for several years now, I had to face the need to compare old manuscripts, and especially those that are devoted only to her, separately from the text. Among the latter, the most prominent was the book אכלה ואכלה, so called from the very beginning[1], which Levita claims is the most essential basis for the Rabbinic Bible (ed. Bomberg, Venice, 1525), first used in detail by Jacob ben Hayyim. But where can one find it? It is also cited by the earliest Jewish grammarians as the highest Masoretic authority, and even Levita used it as the primary source for his Masoretic works. But since then (1538) it seems to have disappeared, since even Rabbi Solomon Norzi, the great critic and expert on grammatical-masoretic works, did not see it (מנחת שי to 1 Samuel 1:9), and eminent experts of modern times even assume that it was lost[2].

After much searching and inquiries, I finally (at the end of January 1859) had the pleasure to learn from Mr. B. Goldberg in Paris that the *Okhla veOhla* is in the local Imperial Library (anc. fonds hebr. No. 56., see Ben. Hananya, 1862, No. 7, pp. 57 et seq.). This kind scholar was kind enough to make a copy for me; but since Masoretic writings should be treated with Masoretic precision, and my own opinion gives a more reliable idea of the essence of such a work, I decided to take up the task myself and wait for a favorable opportunity. Such an opportunity soon presented itself, thanks to the kind invitation of my childhood friend, Professor Philipp Sander, to Paris. I stayed in his house for three weeks in July 1862, where I was able to copy as accurately as possible the manuscript I had been searching for so long. However, I cannot fail to mention our royal Hanoverian embassy in Paris for the kind support they gave me, since it was only thanks to this that I was able to make a copy.

Regarding what appears to be the only extant manuscript of our book and our edition, the following should be noted. It is a substantial quarto volume, written on parchment in a legible handwriting, and may be considered complete except for several blank pages in two places in the middle (see our edition, pp. 98b 1 and note 168b). According to a later addition, the contents consist of 349 (or, according to our division for consistency, 374) Masoretic data, supplemented by three different types of appendices.

Some of them are marked with the heading: ולבד ממסורתא, i.e., "and besides those indicated by the masorah," at the end of the relevant paragraphs, and, with rare exceptions, are written in the same style as the rest of the text. It is difficult to determine whether they belong to the scribe or were found in this form in the original, just as it is difficult to determine the meaning of the note added to No. 43 (p. 51b) and the signature: כך פי׳ אבא מרי. The latter, if not a proper name, could just as easily refer to the scribe's father as to the glossator.

Two other types of additions are partly marked alongside, partly below the columns, and are distinguished by the fact that they are sometimes written in the style of the rest of the manuscript, and sometimes in a different hand. In most places they appear to be insertions intended to fill in places mistakenly omitted by the scribe, which is especially true when only with the addition does the number indicated in the paragraph heading become complete; see, for example, Nos. 85, 127, 215, and so on[3]. But for many, the exact number in the heading is correct only without the addition, so that these can only be later additions; from which it can be concluded that those marked under ולבד ממסורתא are older than the scribe who did not dare to introduce his additions under this designation.

What follows No. 349 (we have No. 374) of the manuscript does not pertain to the ס׳ אכלה ואכלה proper, the data of which are of an entirely different nature; it is also by an entirely different hand. However, access to our book is difficult, as is usually the case with Masoretic works, because the information is brief and often obscure, especially for the untrained reader, and the Scriptural references are not properly indicated, so that each individual sentence can only be found by consulting the concordance, and even then with difficulty. Therefore, to facilitate its use, I have added a German translation to each reference, marked each key word with the necessary vowels, and listed the Scriptural references according to the books, chapters, and verses of Scripture. I have also endeavored to clarify some passages that appear confusing due to inconsistent division by means of vivid illustrations and a symmetrical reorganization of the text; see, for example, Nos. 274, 293 and the like.

Although my intention was also to demonstrate the significant value of our book, to explain its more difficult passages, and, in essence, to promote the long-forgotten study of the masorah, a comparison of the information in our book with that in the printed masorah was necessary, since only this could ensure mutual correction of both. Therefore, I have added a section entitled «Nachweisen und Bemerkungen» (References and Notes), which indicates, first, where notes in our book require clarification in the printed masorah; second, what information in our book is missing from the latter, the preservation of which we therefore owe to this book; and third, how the information presented should be understood and how errors in both books should be corrected. It becomes clear that the book has faithfully preserved for us the original ancient information of the masorah, while the printed masorah suffers from additions, omissions, omissions, and misunderstandings.

[1] See the third preface in the book of Elijah Levita, *Masoret ha-Masoret*, where it says: כי לא נמצא ספר מהובר ממנה רק ספר אכלה ואכלה, הנקרא כן בעבור התהלתו

[2] See ס׳ השרשים לרד״ק (Berlin ed., 1847), where in the notes (Col. XLIX) the learned Lebrecht notes: sed postquam etc. ipse liber (אכלה ואכלה) periisse videtur. Similarly, J. First, in his introduction to the Hebrew concordance, writes: ספר מסורת וכו'ונראה שנאבד מאתנו (ספר אכלה ואכלה) והוא See also מבין הדות in Gen. 1:24.

[3] Also No.68 (p.75b 34), where the word וילבו was apparently forgotten, since without it the letter ל was missing, and the heading would have to contain רלוג as an incomplete alphabet.

I originally planned to add explanatory notes to each of the cited Scripture passages (some notes for which can still be found in the section «Nachweisen und Bemerkungen»); however, since this would have disproportionately increased the book's length and significantly increased its cost, I abandoned this plan. For the same reason, I also omitted the originally planned appendix on the Masoretic passages from the tractate *Soferim*. I hope to add this and similar material later, God willing, when the masorah is published, as this work is intended merely as a preliminary to the truly necessary Masoretic research.

To better understand the contents of our book, I deem it necessary to add a special article, «Zum Verstandniss» (Introduction). Finally, I express my deepest gratitude to the esteemed publisher, who, in the interests of scholarship and without hesitation regarding the reception of this long-neglected field of literature, published this work in such a magnificent form.

May this carefully preserved book find a favorable reception among connoisseurs and a wide readership among scholars, so that in the near future it will be possible to publish my detailed study of the masorah.

Solomon Frensdorff

Introduction

If the time has finally come for a closer acquaintance with the masorah to be revived and revitalized in the interests of biblical studies, then nothing is more natural than the desire that this book, which so accurately and clearly contains the basic information about it, find a wider audience, including those who have hitherto been less engaged in this field of knowledge. However, this would require an introductory guide to the study of the masorah, which I may soon be able to publish. Until then—with references to Levita's *Masoret haMasoret*, Buxtorf's *Tiberias*, and Dr. A. Worms's *Shyag Latorah*—the following paragraphs will suffice for a closer understanding of our book.

§1

The masorah is the embodiment of traditional, later written notes on the external form of the Holy Scriptures and, consequently, the rules of their spelling.

Note: The word "traditional" should exclude such notes as clearly arose from a critical comparison of texts with one another or from a special authority attached to a manuscript.

The origin of these masoretic notes goes back to the origins of the books of Holy Scripture; but over time, they expanded in an effort to establish all their properties.

The name derives from the method of their transmission through teachers and lawyers (from מסר, transmitted). Those who were especially engaged in this part of religious activity were called, based on the subject, אנשי המסרת or בעלי המסרת, i.e., masoretes. See Ab. Ezra in *Meosnayim*, Preface; Levita, 3rd preface to the *Massoreth Ha-Massoreth*.

והאמת כי בעלי המסורת היו למאות ולאלפים דור אחר דור כמה שנים ולא נודע לנו זמן התחלתם גם זמן חתימתם וכו׳

§2

It embraces form in all its respects, and extends from individual letters to the definition of sentences, sentence forms, verses, sections, and books, and does not exclude vocabulary where it is related to word form.

Note: The masoretic data refer to the number of letters in each book (in particular, the poem attributed to Leviticus R. Sadyas: אהל מכון בניני; see also Babylonian Talmud, tractate *Kiddushin*, fol. 30a) and their form, as: אותיות גלולות, which letters are larger and אותיות קטנות, which letters are smaller than normal writing; אותיות הפוקות or מנוזרות, inverted letters; אותיות תלויות, letters hovering above the line, and אותיות מנקדות, letters with a peculiar dot above them. Likewise, the masorah indicates with regard to individual words: a) קרי וכתיב, i.e., which words are read differently than they are written; b) קרי ולא כתיב and כתיב ולא קלי, i.e., which word is read even though it is not in the text, and vice versa, that which is in the text is not read; c) about מלא והסר, i.e. which syllables or words are written with *plene* or *defektive*, ' ו and ׳י; d) the property of a word according to its position in a verse, i.e. whether it is at the beginning, middle or end of a verse; e) about groups of words and whether they occur with or without the conjunction vav; f) סבירין ממעין, i.e. how often a word should be understood differently than is assumed at the moment; g) how often a word occurs in the Holy Scripture in general, etc. and so on for entire verses and sections[1].

§3

The purpose of these notes and their collection was to preserve Scripture in its integrity and uniqueness, so that no changes could be introduced into it through use or copying.

Note: The sanctity of Holy Scripture required its preservation in its unaltered form; what was given, regardless of the reasons, had to be fixed for all time exactly as it was transmitted. Therefore, every exception in all its aspects had to be noted and preserved by pious teachers and faithful scribes. Reliance was placed on a basis and (except in isolated cases) on comparison of texts, since copying and duplication generate too many errors and doubts, as the very experience of copying the masoretic writings[2] clearly demonstrates. Exceptions and peculiarities therefore had to be objectified and transformed into specific, general propositions, which interested persons first assimilated through memorization and application in teaching and copying, and then recorded, as with all traditional teachings in general.

[1] On lexical matters see, for example, mm. on Micah 5:14 and Ps. 139:20, where it says: ערים ח׳ בלישן דבבו בקריא, i.e., the word עיר occurs in various forms 8 times with the meaning "enemy", and not, as usual, "city"; see Kimhi W. B. s. v. and מ״ש on Pf. 1. c.

[2] See preface to the book of R. Meir Hallevi (1180–1244) מסרת סיג לתורה, which says: ואם באנו לסמוך על הספרים המוגהים אשר בידינו גם הם נמצאו בהם מחלקות רבות ולולי המסרות שנעשו סיג לתורה כמעט לא מצא אדם ידיו ורגליו במחלקות וגם המסרות לא נצלו ממקרה המחלקות כי גם המה נמצאו ביניהם מחלקות בכמה מקומות אך לא כרוב מחלקות הספרים

§4

The forms in which these general statements or summaries appear are:

1. א״ב = alphabetical lists of exceptions and specific word forms;

2. חלופים = collections of similar passages or groups of words, differing from each other only in certain aspects, such as word order, etc.;

3. Number, i.e., the number of times a certain feature occurs. This form is used most often and has the following additional specifications:

a) זוגין = a certain number of words or word pairs that occur only 2, 3, or 4 times under certain conditions and are identical or similar to each other;

b) יחידאין (also מיחרין) = a number of words or phrases that occur only once;

c) מלין (also תיבין) = a number of words that have the same characteristic;

d) סבירין, i.e., a series of words that in a given context have a different meaning than usual; or that suggest a different form than the one that is present;

d) פסוקים = a series of verses in which the same characteristic or exception occurs; and

e) שטה, i.e., a series of words that occur only once or a few times with a certain characteristic (see the example in the book itself).

Note: To א״ב: If the alphabetical list is incomplete, i.e., no corresponding word can be found for one or more letters, this is indicated in the specification as דלוג (= omission), e.g. No.3, where words for the letters ד, ט, etc. are missing. However, since Hebrew has almost no words beginning with the letter *vav*, *vav* is not counted in this regard, so that even if words with *vav* at the beginning are missing, this is not indicated by דלוג, and the list is considered complete; see No.2, where an example is missing with *vav*, and the indication does not have דלוג.

To זוגין. This information generally applies only to word forms that occur 2 or 3 times identically or similarly; those that occur 4 times are rare, e.g. mm. Prov.1:1. ג׳ זוגין מן ד׳ ד׳ משמשין וכו׳ (also in the case of א״ב, the highest number of equalities or similarities is 4, see, for example, No.17 of our book).

To יחידאין. This may also be connected with other forms of information, e.g. mm. Gen.49:27. ב׳ ב׳ מיחדין זוגין מן ה, cf. with our book No.218 מ׳ מלין יחידאין דנסבין ו׳ וכו׳. See Deut.7:12; Jud.1:1 and cf. our book No.187. They also occur in both forms, cf. Mf. 1,כי. Gen.29:12; Rut.2:3.

To מלין. Basically, these cases are indicated with a given number; but sometimes the number is missing and it is simply called מלין or אלין מלין; but sometimes there is also no מלין and just a number, for example Mf.13 ,ל׳ ה׳ משמשין לה׳ ברישא; in book No.212 and in Ex. 14:25; Num.32:25. etc. ויאמר י״ב סבירין - כ״ב קרין וכו׳ • For examples of both types, see Gen.19:25. האלי ח׳ סבירין האלה ; in which the second type is often added ומטעין or ומטעין בהון, i.e. it is easy to make a mistake and read the supposed form, which does not occur in the given place.

To שטה. This term also has a definite number, which is determined by the following מן, as שטה מן י"ד וכן ' (Lev.13:51 and in our book No.370). But sometimes the number is also missing here, see Mf. 1,חילופי קריאה, where it says: שטה חדא דכל הד והד and in our book No.372.

§5

As for the collection or compilation of all this masoretic data, it appears to us in two forms. Either it is appended to the biblical text, with individual notes attached to the relevant biblical passages, or it is compiled according to subjective classification principles in individual works, such as our book אכלה ואכלה.

Note. The collection of information and rules regarding the form of Holy Scripture followed the same path taken by previous collectors of traditions and teachings regarding its content. Halacha and Haggadah are either organized as explanations of Scripture according to the word order of Scripture and brought into conformity with it, like the Mekhilta, Sifra, Sifre, and Midrash, or they are considered in independent works according to the subject matter, like the two Talmuds. Thus, the same forms were also decisive for the masoretes; of course, the first form had to prevail here, as more definite and preferably belonging to the biblical text; but the second also became established, especially since the remarks or masoretic "sentences" were easier to learn and remember through independent works, which was one of the main goals[1].

[1] Both types of collections were called, according to their content, the מסורת הגדולה greater or more comprehensive masorah (as our book does in its title, מסורת הגדולה), as opposed to the מסורה הקטנה lesser or more limited masorah, which only briefly indicates a number or other remark in the appropriate place, without citing the corresponding passages of Scripture. The question of whether the generally accepted view since Leviticus is that the *masorah parva* is merely an excerpt from the *masorah magna*, or whether the former is rather more original, since it briefly notes the לי or number in the corresponding word, and only after this (or perhaps even simultaneously) follows the *masorah magna*, remains controversial. However, the arguments for and against will not be discussed here.

§6

The first type of annotation has been preserved primarily in Bible manuscripts, as scribes added masoretic notes to each page, both above and below the text, partly for religious and scholarly interest, and partly to embellish their manuscripts. The masorah Parva was marked in the margins of the columns by punctuation specialists trained in the masoretic text. Many of the second type of annotations may still exist in manuscript form in libraries, though this requires confirmation; only the book אכלה ואכלה is known, and it has the highest authority.

Note: Levita already pointed out in the second preface to *Masorah haMasora* that many errors entered the masorah through the first method of transmission of the text, as it is written: הזירו-ועל המסורת לא הקפידו,רק עיקר השיבותם כי הסופרים

This has been proven. Since the scribes (סופרים) wanted to fill not only the available space above and below the text, but, in order to avoid disfiguring gaps, inserted their notes into all sorts of pre-drawn figures, flowers, and animals, abbreviations, omissions, repetitions, and distortions of all kinds arose; the letters used as numerals were often written in small and illegible type, so the illegibility of the numerals led to contradictions in individual entries in different manuscripts, as well as in the same manuscripts in different places. Works of the second type were entirely different. They were devoted exclusively to content, and their authors recorded only what they wanted to teach, precisely and completely; no external restrictions were imposed on them; therefore, there were no unnecessary repetitions or abbreviations; there was also no ambiguity in the text, which, of course, was the clearer the more precise it was. References to passages were also more reliable, as there was no need to omit distinguishing words or the title of the book of Scripture at the end of a line, which so often happened with works of the first type due to space constraints. For these reasons, the truth of the assertion that books such as אכלה ואכלה ס׳—besides the fact that it is highly valued by leading grammarians—are of the highest value in masoric scholarship and should serve as a corrective in this regard, is already self-evident.

§7

Both of the above types of transmission are now united in the Rabbinic Bible, ed. Bomberg, Venice, 1525, in which Rabbi Jacob ben Hayyim first published the masorah, previously available only in manuscript form, in its fullest extent. Above and below the columns, as in Bible manuscripts, is information specific to the text on the page; next to the text, in the space provided, is the *masorah parva*; however, more general information or "sentences," along with those for which there was no room in the text, are added separately at the end of the Bible, arranged alphabetically, as in our book. According to this order, the *masorah magna* is divided into מסרה גליונית, the *masorah marginalis* and מסרה סופיית את מסרה מורכית, the *masorah finalis*. Together, these two constitute the *masorah magna*, as opposed to the *masorah parva* found in the margins of the pages.

Note: Rabbi Jacob ben Hayyim deserves much credit for saving the masoretic text from oblivion by comparing and organizing Masoretic information from numerous biblical manuscripts and proofs, and by making extensive use of, or rather building on, independent works such as our book, combining this collection with the Bible and publishing it in printed form. This made the text publicly accessible; its study is now within everyone's reach, and it is not his fault that this area has not yet received the attention it deserves. It is well known that the printed masoretic text suffers from errors of all kinds—as partly demonstrated in our "References and Notes"—but this is justified by the well-known proverb: «All beginnings are difficult»[1]. However, unfortunately, the masoretic text has not yet been corrected and published in its fullest form in an independent work.

§8

If we now examine the relationship of the book אכלה ואכלה to the printed masorah of the Rabbinic Bible which we have before us, a closer comparison of the two books will reveal the following:

1) Our book constitutes only a small part of the printed masorah;

2) If the printed masorah was familiar with our book, this familiarity was incomplete;

3) In the articles common to both books, our book always contains more original information, whereas the printed masorah very often included not only the additions listed in our book under the heading ולבד ממסורתא, but also additions noted elsewhere, thereby changing and distorting the title;

4) The lists in our book correspond to the title, whereas the printed masorah very often suffers from omissions and contradictions;

[1] Levita in his second introduction to *Massoreth Ha-Massoreth* writes about this: ואף שחבורו מאד נאה הרבה שגה ברואה ובמקומות אין חקר העיד עדית שקר י ואין לתמוה על ככה כי בזאת המלאכה < היה חגיר חדשה י וכל התחלה קשה וכו '

5) Our book always maintains the order of the books and chapters of Holy Scripture in a specific order; references are clearly indicated, usually with the first words of the corresponding verse, and in doubtful cases, the specific book in which such passages are found is added. This is extremely rare in the printed edition of the masorah, so the disorder of the references and their chaotic arrangement lead to numerous errors.

Note: To 1). The main and essential part of the masorah, namely, that which discusses the forms of words and their frequency of occurrence, is divided into two parts. One part lists only those forms of words that occur exclusively or rarely, usually once or twice, sometimes three times, and no more than four times. They were grouped according to certain similarities, and the individual words of each such group were arranged either in alphabetical order (א"ב) or numerically (see § 5). Another part, and probably, as is evident from the older manuscripts, developed only later than the first, is mainly devoted to number, that is, how often a word occurs in Scripture, so that often the reason for this information cannot be ascertained at all, as, for example, when it is noted that בעיני occurs 139 times, and ראש - 151times. Remarks of this kind are simply added to the word in question, indicate the number of occurrences, and therefore cannot lead to any general conclusion[1].

Our book is devoted only to the first part, while the printed masorah encompasses both; therefore, the latter is more extensive than the first. And if we add to this that R. Jacob ben Hayyim, the first publisher of the printed masorah, used various manuscripts, which even in the first part contain many sentences not found in our book, then this leads to the correctness of our assertion made in point 1, and Levita is mistaken when he says that the majority of Bomberg's printed masorah is taken from our book.

To 2). This follows from the fact that, firstly, our book contains 56 articles that do not appear at all in the printed masorah. And, secondly, the articles that the masorah apparently cites from our book contain so many gaps that, despite Levita's opinion, one has to doubt whether Rabbi Jacob ben Hayyim actually used our book. Of the many examples we cite in our "References and Notes," only the following are given here. Mf. מ ,6. The editor notes that from an alphabetical list of words beginning with ומ and occurring only once, he found only those with the letter 'ל, whereas he had to search for words with ל – א separately.

If he had had our book, he would have found the complete list in No. 18 and would even have filled in many of the gaps with those pertaining to ל—ת. Similarly, the three articles in Mf. קריאה חילופי, 8, 9, and 10 are so confusing and incomplete that even Heidenheim could not understand them, and I could only guess at their meaning and correction after much reflection. However, my guess was fully confirmed in No. 274 of our book, which I hope I have clarified through a clear presentation.

The editor of the masorah, if he had a different understanding of the article, would have divided it into parts (as he often misunderstood our book, see, for example, Nos. 30, 195, 344 and our commentaries on them), thereby rendering it incomprehensible. If we now add to this the many other incomplete and corrupted passages in the *masorah magna*, which are corrected in our book, our assertion is certainly justified.

As for points 3, 4, and 5, the assertion contained in them is so obvious to any attentive reader that I need not provide any further proof. I will only add that in our book the first words of the verse in question are usually quoted, and, in the order of the biblical books of Holy Scripture: Isaiah is usually placed after Jeremiah and Ezekiel; Chronicles is placed at the end; the Megillot, however, is sometimes placed before the Psalms, sometimes before Chronicles; and sometimes they are scattered throughout the Hagiographa (see, for example, Nos. 111, 112, 113, 117, 119, 127, 128, etc.).

§9

The title and age of our book. It is well known that when an author cannot provide a precise title, and the content does not allow for a clear identification of the work due to similarities with other similar texts, authors often refer to their works by their initial words. This is why Levita appropriately chose the title for our work, beginning with אכלה ואכלה.

Nothing definitive can be said about the book's age[2], but it is known that it is mentioned under this name in the chronicles of two contemporaries who lived in the late 12th and early 13th centuries.

Note: Whether our book always bore this title or whether the ancients knew it as מסורה הגדולה and published it under this name remains unclear and requires investigation. The title of our manuscript reads: בעזרת שוכן מעלה אכתוב מסורת הגדולה. It cannot, of course, be proven whether these words belong to the author or the copyist of the book; in any case, it was still called מסורת הגדולה.

[1] For those unfamiliar with the topic, the following examples may clarify the point: a group of rarely occurring words has the common characteristic of appearing only once without and once with the conjunction vav; the words of this group are now listed alphabetically under No. 1 in our book; similarly, a group of words occurring only once without and once with the prefix ב is considered under No. 6, and so on. However, when the masorah notes, for example, that ואביו appears 9 times, האזינה - 16 times, and so on, such a remark applies to the second part, not to our book. Therefore, we have also indicated in the preface that what follows No. 374 in our book is a later addition, since it consists of remarks of the latter type.

[2] R. Gershom Meor (960–1028) apparently did not know about this, see No.76 and our commentary to it.

Moreover, the ancient masoretes, as Levita states in the third preface to Masorah haMasorah, wrote down their collected observations not together with the Bible, but in separate notebooks[1], and our book could belong to the same class and could be designated by the general title מסורת הגדולה.

R. Tam, in ספר תשובות דוגש בן לברט (ed. Filipovsky, London and Edinburgh, 1855, p.11), speaks of מסורה הגדולה and notes that many contradictions arose because some copyists forgot a statement that appeared a few pages earlier, and therefore, because it seemed to them too inaccurate, mistakenly included it in a later article[2]. However, this can only apply to texts such as in ס אכלה ואכלה (as in our example given there, no. 59, note 70) and therefore here it is also called מסורת הגדולה.

If Lebrechts' statement in מנחת שי to Ps.118:14 (see also his notes on the book of Kimhi's השרשים ס', p.26) it is true that Judah ben Balaam (1070-1100) knew our book[3], then it has only the general name מסורת, where it is called: " לפי שמצאנו אכלה בשילה ועוד קרבה אל נפשי גאלה מצינו במסורת לי' דכוות' ובו' and something else: במסורת לי' דכוו'.

Although our book was probably known at an early period under the general title of מסורת הגרולה or מסורת, it first appears as ס' אכלה ואכלה in the middle of the twelfth and the beginning of the thirteenth centuries in Kimhi (see *Mikhlol*, ed. Venet. parva, pp. 137 and 199, and in the *Book of Roots* (קרב)), in Joseph ben Aknin, and in an anonymous author of rules of combat in Arabic; then in the middle of the thirteenth century in Isaac ben Judah's book האשל (see M. Steinschneider's «Notiz» in Geiger's *Judische Zeitschrift fur Wissenschaft und Leben*, p.232, and especially p.316). Amrkg. 31. Graetz Gesch. d. Juden Bd. 5, p.555, note and B. Hananiah in Khalil, 1862, pp. 57 and 58) and is last mentioned with its use by Levita in Mass. Hamassor. and in a note to the *Book of Roots* in Kimhi.

§10

An alphabetical list and explanation of specific expressions and abbreviations found in our book, noting that individual letters are used as symbols.

אוריתא Pentateuch
אית is
אן דאית where this is or takes place, see No.291
ב', בו a) There are two instances in the verse
b) The second instance in the verse, excluding the first
ב' בפ' Occurs twice in a verse(בפסוק') or section(בפרשה)
בהעלותך section of the Pentateuch, Num.8:1 to 12:16
בלישג' in a similar form, where prefixes or suffixes are not taken into account
בלק section of the Pentateuch, Num.22:2 to 25:10
במ"א except for one (two or three) cases = בד מן א' etc
בראשי' בראשית section of the Pentateuch, Gen.1:1 to 6:9
בתר' בתרא last
דאית see אן
דאורית' see אורית'
דבלק see בלק
דבהעלותך see בהעלותך
דבראשי' see בראשית
דבתר' see בתרא
דגש with dagesh; audible
ד"ה דד"ה books of Chronicles
דויצום the passage in which the word וַיְצַוֵּם occurs (Ex.6:13)
דין this one, the one that was talked about
דיש' דישע' book of Joshua
דכו' דכוות' also, same
דרבי תשא section of the Pentateuch, Ex.30:11. to 34:35
דכר =זכר masculine, man
דמ' דמל' in Book of Kings
דמשכנא קדמאי תנינא =דמ' קדמ' דמ' תני' The first description of the tabernacle is found in Exodus 25:1–27:20, and the second in Exodus 36:8–38:20
דמ"ת=דמשנה תורה Deuteronomy
דנחשון in the section on the sacrifices of the princes, where the sacrifice of Nahshon is described (Num.7:12-17)
דסמיכין,דסמיך = דס' דסמ' which are located in ... connected to ...
דעל', דעל in which - before or after - it appears... occurs
דעמון among the prophecies of Amos concerning the nations, one refers to Ammon (Am.1:13-15)

[1] It says: אך כתבו דבריהם קונטרם קונטרם ולמדום ברבים ונתפשטו ההעתקות ההם הנה והנה והסופרים כותבי מפרי המקרא לקטו מהם איש כל הישר בעיניו וכתבום סביב הגליונות למעלה והמסורה בצורה הזאת (בקונטרסים מיוחדים) הקדומה עוד היא היום בהרבה מקומות באוצרות הספרים כתבום בדיו על הגויל :See also "סיג לתורה" by Dr. A. Worms, p.18a ולמטה וכו כרכים גדולים וכו

[2] See No.59, note 1. However, I do not wish to hide the fact that, apparently, R. Tam did not have our book in front of him on another page (on the same page) when he says: According to our book, this is not so, since it is not considered point 2; see our commentary on this matter.והמסורה אומר כי אם (הם) שנים חד אל מלאכת וחד על מלאכת ונתתי אל לבי להושיכן על כנם וכו

[3] By the way, it is this passage that proves that B. Balaam was not familiar with our book and had in mind, rather, the footnote of the masorah parva, for otherwise he would not have quoted לי דכוותי, but something like: לפי שמצאנו במסרת שהוא מן א"ב חד אי וחד ואי, as our book indicates. See also Kimhi, *Mikhlol*, p. 199a (ed. Venet. parva), where he says: וכן מצאתי בספר אכלה ואכלה :which contrasts with the short note of the masorah parva, see No. 23. and then added this remark: לי' קמץ, and also והמסורת עליו לי' פתח • (גבל גבל

Предисловие

Поскольку я уже несколько лет занимаюсь исследованием масоры, мне пришлось столкнуться с необходимостью сравнивать старые рукописи, и особенно те, которые посвящены только ей, отдельно от текста. Среди последних наиболее заметное место занимала книга אכלה ואכלה, названная так с самого начала[1], о которой Левита утверждает, что она является самой существенной основой для Раввинской Библии (изд. Бомберга, Венеция, 1525) впервые использованная Яковом бен Хайимом в подробном виде. Но где её найти? Она также упоминается древнейшими еврейскими грамматиками как высший масоретский авторитет, и даже Левита использовал её в качестве основного источника своих масоретских работ. Но с тех пор (1538 г.) она, похоже, исчезла, поскольку даже рабби Соломон Норзи, великий критик и знаток грамматико-масоретских произведений, не видел её (см. מנחת שי к 1Цар.1:9), а выдающиеся знатоки нового времени даже предполагают, что она была утеряна[2].

После долгих поисков и запросов я наконец-то (в конце января 1859 г.) имел удовольствие узнать от г-на Б. Гольдберга в Париже, что *Охла веОхла* находится в местной Императорской библиотеке (anc. fonds hebr. № 56., см. Бен. Хананья, 1862, № 7, стр. 57 и далее). Этот любезный учёный был так добр, что хотел сделать для меня копию; но поскольку масоретские писания должны рассматриваться с масоретской точностью, а собственное мнение даёт более надёжное представление о сущности такого произведения, я решил взяться за дело сам и дождаться благоприятной возможности. Вскоре представилась такая возможность благодаря любезному приглашению моего друга детства, профессора Филиппа Сандера в Париж, в доме которого я пробыл три недели в июле 1862 года, где мне удалось как можно точнее переписать рукопись, которую я так долго искал. Однако я не могу не упомянуть наше королевское посольство Ганновера в Париже за ту добрую поддержку, которую оно мне оказало, поскольку только благодаря этому мне удалось сделать копию.

Что касается, по-видимому, единственной сохранившейся рукописи нашей книги и нашего издания, следует отметить следующее. Она представляет собой внушительный том формата *quarto*, который написан на пергаменте легко читаемым шрифтом и может считаться полной, за исключением того, что несколько страниц остаются пустыми в двух местах посередине (см. наше издание, стр. 98b 1 и прим. 168b). Согласно более позднему дополнению, содержание состоит из 349 (или, согласно нашему делению для согласованности, 374) масоретских данных, дополненных тремя различными типами приложений.

Некоторые из них обозначены заголовком: ולבד ממסורתא, т.е. «и кроме тех, которые указаны масорой», в конце соответствующих параграфов, и, за редким исключением, написаны в том же стиле, что и остальной текст. Трудно определить, принадлежат ли они переписчику или он нашел их в таком виде в оригинале, как и трудно установить значение примечания, добавленного к № 43 (стр. 51б), и подписи: כך פי׳ אבא מרי. Последняя, если это не собственное имя, с таким же успехом может относиться как к отцу переписчика, так и к глоссатору.

Два других типа дополнений частично отмечены рядом, частично под столбцами и отличаются тем, что они иногда написаны в стиле остальной рукописи, а иногда другой рукой. В большинстве мест они кажутся вставками, чтобы заполнить места, ошибочно пропущенные переписчиком, что особенно верно, когда только с добавлением становится полным число, указанное в заголовке параграфа; см., например, №№ 85, 127, 215 и далее[3]. Но для многих точно указанное число в заголовке правильно только без добавления, так что это может быть только более поздним дополнением; из чего можно сделать вывод, что те, которые отмечены под ולבד ממסורתא, старше, чем переписчик, который не осмелился внести свои дополнения под этим обозначением.

То, что следует за № 349 (у нас № 374) рукописи, не относится к собственно ס׳ אכלה ואכלה, данные которого совершенно иного рода; также это совершенно другая рука. Однако доступ к нашей книге затруднен, как это обычно бывает с трудами масоры, тем, что информация кратка и часто непонятна, особенно для неподготовленного читателя, а ссылки на Священное Писание не указаны должным образом, так что найти каждое отдельное предложение можно только обратившись к конкордансу, и даже тогда с трудом. Поэтому, чтобы облегчить ее использование, я добавил немецкий перевод к каждой ссылке, обозначил каждое ключевое слово необходимыми гласными и перечислил ссылки на Священное Писание в соответствии с книгами, главами и стихами Священного Писания. Я также постарался прояснить некоторые отрывки, которые кажутся запутанными из-за непоследовательного деления, посредством ярких иллюстраций и симметричной реорганизации текста; см., например, №№ 274, 293 и тому подобные.

[1] См. третье предисловие в книге Левиты «Масорет *ха*-масорет», где говорится: כי לא נמצא ספר מהובר ממנה רק ספר אכלה ואכלה, הנקרא כן בעבור התהלתו

[2] См. ס׳ השרשים לרד״ק (изд. Берлин, 1847), где в примечаниях (Col. XLIX) ученый Лебрехт отмечает: sed postquam etc. ipse liber (אכלה ואכלה) periisse videtur. Аналогичным образом, Дж. Фёрст в своем предисловии к конкордансу на иврите пишет: והוא (ספר אכלה ואכלה) ספר מסורת וכו' ונראה שנאבד מאתנו См. также מבין הדות в Быт.1:24.

[3] Также № 68 (стр. 75б 34), где, по-видимому, забыли слово וילבו, поскольку без него отсутствовала буква ל, и заголовок должен был бы содержать רלוג как неполный алфавит.

Хотя моим намерением было также продемонстрировать значительную ценность нашей книги, объяснить её наиболее сложные отрывки и, по сути, способствовать давно забытому изучению масоры, сравнение информации в нашей книге с информацией в печатной масоре было необходимо, поскольку только это могло бы обеспечить взаимную корректировку обеих. Поэтому я добавил раздел «Nachweisen und Bemerkungen» (Ссылки и примечания), в котором указано, во-первых, где замечания в нашей книге нуждаются в уточнении в печатной масоре; во-вторых, какая информация в нашей книге отсутствует в последней, сохранение которой мы, таким образом, обязаны этой книге; и в-третьих, как следует понимать представленную информацию и как исправлять ошибки в обеих книгах. Становится ясно, что книга добросовестно сохранила для нас оригинальную древнюю информацию масоры, в то время как печатная масора страдает от дополнений, упущений, пропусков и недоразумений.

Первоначально я планировал добавить пояснительные примечания к каждому из цитируемых отрывков из Писания (некоторые примечания, на которые до сих пор можно найти в разделе «Nachweisen und Bemerkungen»); однако, поскольку это непропорционально увеличило бы объем книги и значительно ее стоимость, я отказался от этого плана. По той же причине я также опустил первоначально запланированное приложение о масоретских отрывках из трактата Соферим. Я надеюсь, добавить этот и подобный материал позже, если Бог даст, при публикации масоры, поскольку эта работа предназначена лишь как предварительный этап для действительно необходимого исследования масоры.

Для лучшего понимания содержания нашей книги я считаю необходимым добавить специальную статью «Zum Verstandniss»(Введение). Наконец, я испытываю глубочайшую признательность уважаемому издательству, которое в интересах науки и без колебаний относительно того, будет ли хорошо принята эта давно забытая область литературы, опубликовало эту работу в столь великолепном виде.

Пусть эта бережно хранимая книга найдет благосклонный прием среди ценителей и обретет широкую читательскую аудиторию среди друзей науки, чтобы в недалеком будущем стало возможным издание моего подробного исследования масоры.

Зелман Френсдорфф

Введение

Если, наконец, пришло время, чтобы более близкое знакомство с масорой было возрождено и оживлено в интересах библейских исследований, то нет ничего более естественного, чем желание, чтобы эта книга, которая так правильно и определенно содержит основные сведения о ней, нашла большее количество читателей, включая тех, кто до сих пор меньше занимался этой областью знаний. Однако для этого потребовалось бы руководство, вводящее в изучение масоры, которое я, возможно, вскоре смогу опубликовать. До тех пор - со ссылками на «Масорет хаМасорет» от Левиты, «Тибериас» от Буксторфа и «Шьяг Латора» от доктора А. Вормса - для более близкого понимания нашей книги достаточно следующих параграфов.

§1

Масора — это воплощение традиционных, позже зафиксированных в письменной форме заметок о внешней форме Священного Писания и, следовательно, правила их правописания.

Примечание. Слово «традиционный» должно исключать такие замечания, которые явно возникли в результате критического сравнения текстов друг с другом или в результате особого авторитета, придаваемого рукописи.

Начало этих масоретских заметок восходит к истокам книг Священного Писания; но со временем оно расширилось в стремлении установить все их свойства.

Название происходит от способа их передачи через учителей и законников (от מסר, передано). Те люди, которые были особенно заняты этой частью религиозной деятельности, назывались, исходя из предмета, אנשי המסלת или בעלי המסרת т.е. масореты. См. Аб. Эзра в *Меоснайиме*, Предисловие; Левита, 3-е предисловие к «Масорет хаМасорет».

והאמת כי בעלי המסורת היו למאות ולאלפים דור אחר דור כמה שנים ולא נודע לנו זמן התחלתם גם זמן חתימתם וכו׳

§2

Она охватывает форму во всех ее отношениях и простирается от отдельных букв до определения предложений, форм предложений, стихов, разделов и книг, а также не исключает лексику, где она связана с формой слова.

Примечание. Данные масоры относятся к количеству букв в каждой книге (в частности, стихотворение, приписываемое Левите Р. Садьясу: אהל מכון בניני; см. также Вавилонский Талмуд, трактат Киддушин, фол. 30a) и их форме, как: אותיות גלולות, какие буквы больше и אותיות קטנות, какие буквы меньше, чем обычное письмо; אותיות הפוקות или מנוזרות, перевернутые буквы; אותיות תלויות, буквы, парящие над строкой, и אותיות מנקדות, буквы, над которыми есть своеобразная точка. Точно так же масора указывает в отношении отдельных слов: а) קרי וכתיב, т.е. какие слова читаются иначе, чем они написаны; б) כתיב ולא קלי и ולא כתיב קרי, т.е. какое слово читается, хотя оно не находится в тексте, и наоборот, что имеющееся в тексте не читается; в) о מלא והסר, т.е. какие слоги или слова написаны с *plene* или *defektive*, ' и ו, י; г) свойство слова по его положению в стихе, т.е. находится ли оно в начале, середине или конце стиха; д) о группах слов и о том, встречаются ли они с или без союза *вав*; е) סבירין ממעין, т.е. как часто слово следует понимать иначе, чем предполагается в данный момент; ж) как часто слово вообще встречается в священном Писании и т.д. и тому подобное по целым стихам и разделам[1].

§3

Цель этих замечаний и их собрания заключалась в том, чтобы сохранить Писание в его целостности и особой уникальности, чтобы ни при использовании, ни при переписывании в него нельзя было внести никаких изменений.

Примечание. Святость Священного Писания требовала его сохранения в неизменном виде; то, что было дано, независимо от причин, должно было быть зафиксировано на все времена в точности так, как оно было передано. Поэтому каждое исключение во всех его аспектах должно было быть отмечено и сохранено благочестивыми учителями и верными переписчиками. Не полагались на основу и (за исключением отдельных случаев) сравнение текстов, поскольку копирование и дублирование порождают слишком много ошибок и сомнений, как ясно показывает сам опыт копирования масоретских писаний[2]. Поэтому исключения и особенности должны были быть объективированы и преобразованы в определенные, общие положения, которые заинтересованные лица сначала усваивали посредством запоминания и применения в обучении и копировании, а затем записывали, как и все традиционные учения в целом.

§4

Формы, в которых появляются эти общие утверждения или резюме:

1. א"ב = алфавитные списки исключений и специфических словоформ;

2. חלופים = подборки похожих отрывков или групп слов, отличающихся друг от друга лишь некоторыми аспектами, такими как порядок слов и т. д.;

3. Число, т. е. сколько раз встречается определенная особенность. Эта форма используется чаще всего и имеет следующие дополнительные уточнения:

а) זוגין = определенное количество слов или пар слов, которые встречаются только 2, 3 или 4 раза при определенных условиях и идентичны или похожи друг на друга;

б) יחידאין (также מיחרין) = количество слов или словосочетаний, встречающихся только один раз;

в) מלין (также תיבין) = количество слов, обладающих одинаковой характеристикой;

г) סבירין, т.е. ряд слов, которые в данном контексте имеют иное значение, чем обычно; или которые предполагают иную форму, чем та, которая присутствует;

д) פסוקים = ряд стихов, в которых встречается одна и та же характеристика или исключение; и

е) שטה, т.е. ряд слов, которые встречаются только один или несколько раз с определенной характеристикой (см. пример в самой книге).

Примечание. К א"ב. Если алфавитный список неполный, т.е. для одной или нескольких букв не может быть найдено соответствующее слово, это обозначается в спецификации как דלוג (= пропуск), например, № 3, где отсутствуют слова для букв ט, ד и т.д. Однако, поскольку в иврите почти нет слов, начинающихся с буквы *вав*, *вав* не учитывается в этом отношении, так что, даже если слова с *вав* в начале отсутствуют, это не указывается с помощью דלוג, и список считается полным; см. № 2, где пример отсутствует с *вав*, а указание не имеет דלוג.

К זוגין. Эта информация в основном распространяется только на формы слов, которые встречаются 2 или 3 раза одинаково или похоже; те, которые встречаются 4 раза, встречаются редко, например, mm. Прит.1:1. ג׳ זוגין מן ד׳ ד׳ משמשין וכו׳ (также в случае א"ב наибольшее число равенств или сходств равно 4, см., например, № 17 нашей книги).

[1] По лексическим вопросам см., например, mm. на Мих.5:14 и Пс.139:20, где сказано: ערים ח׳ בלישן דבבו בקריא, т.е. слово עיר встречается в различных формах 8 раз со значением «враг», а не, как обычное, «город»; см. Кимхи W. B. s. v. и מ״ש на Pf. 1. в.

[2] См. предисловие к מסרת סיג לתורה Р. Меира Халлеви (1180–1244), где говорится: ואם באנו לסמוך על הספרים המוגהים אשר בידינו גם הם נמצאו בהם מחלקות רבות ולולי המסרות שנעשו סיג לתורה כמעט לא מצא אדם ידיו ורגליו במחלקות ! וגם המסרות לא נצלו ממקרה המחלקות כי גם המה נמצאו ביניהם מחלקות בכמה מקומות אך לא כרוב מחלקות הספרים

К יחידאין. Это также может быть связано с другими формами информации, например, mm. Быт. 49:27. ב' ב' מיחדין זוגין מן ה, ср. с нашей книгой № 218 מ' מלין יחידאין דנסבין ו' וכו׳. См. Втор.7:12; Суд. 1:1 и ср. с нашей книгой № 187. Они также встречаются в обеих формах, см. Mf.כי,1. Быт.29:12; Руф.2:3.

К מלין • В основном эти случаи указываются с заданным числом; но иногда число отсутствует, и оно просто называется מלין или אלין מלין; но иногда также отсутствует מלין и просто стоит число, например, Mf.ל, 13. ה' משמשין לה' ברישא; в книге № 212 סבירין — •כ״ב קרין וכו׳ • Примеры для обоих типов см. в Быт.19:25. והאלי ח׳ סבירין האלה в Исх. 14:25; Числ.32:25. и т. д. ויאמר ויאמרו סבירין י״ב ; в которых второй тип часто добавляется ומטעין בהון или ומטעין, т.е. легко ошибиться и прочитать предполагаемую форму, которая не встречается в данном месте.

К שטה • Этот термин также имеет определенное число, которое определяется следующим מן, как שטה מן י"ד וכן ' (Лев. 13:51 и в нашей книге № 370). Но иногда здесь также отсутствует число, см. Mf. חילופי קריאה,1, где сказано: и שטה חדא דכל הד והד в нашей книге № 372.

§5

Что касается сбора или компиляции всех этих масоретских данных, то они предстают перед нами в двух формах. Либо они прилагаются к библейскому тексту, так что отдельные замечания прикрепляются к соответствующим библейским отрывкам, либо они составлены в соответствии с субъективными принципами классификации в отдельных работах, как, например, в нашей книге «אכלה ואכלה».

Примечание. Сбор информации и правил о форме священного Писание следовал тому же пути, по которому ему предшествовали собиратели традиций и учений относительно его содержания. Галаха и Агада либо упорядочены как объяснение Писания в соответствии с порядком слов Писания и приведены в соответствие с ним, как Мехилта, Сифра, Сифре и Мидраш, либо рассматриваются в самостоятельных работах в соответствии с предметами содержания, как два Талмуда. Таким образом, те же самые формы были решающими и для масоретов; конечно, здесь первая форма должна была стать преобладающей, как более определенная и предпочтительно принадлежащая библейскому тексту; но вторая также утвердилась, тем более что замечания или масоретские «предложения» было легче выучить и запомнить с помощью самостоятельных работ, что было одной из главных целей[1].

§6

Сборник первого типа сохранился преимущественно в рукописях Библии, поскольку писцы добавляли масоретские примечания к каждой странице ниже и выше текста, отчасти из религиозного и научного интереса, а отчасти для украшения своих рукописей. Масора парва отмечалась на полях колонок специалистами по пунктуации, получившими масоретское образование. Многие из примечаний второго типа могут до сих пор храниться в рукописном виде в библиотеках — что требует подтверждения; известна лишь книга «אכלה ואכלה», обладающая наивысшим авторитетом.

Примечание. Левита уже указывал во втором предисловии к «Масоре хаМасора», что многие ошибки проникли в масору через первый способ передачи текста, как написано: הזירו-ועל המסורת לא הקפידו,רק עיקר השיבותם כי הסופרים

Это доказано. Поскольку переписчики (סופרים) хотели заполнить не только доступное пространство над и под текстом, но, чтобы не оставлять уродующих пробелов вставляли свои замечания во всевозможные заранее нарисованные фигуры, цветы и животных, возникли сокращения, пропуски, повторения и искажения всех видов. Буквы, используемые в качестве цифр, часто писались мелким и неразборчивым шрифтом, поэтому из-за нечеткости цифр возникали противоречия в отдельных записях разных рукописей, а также в одних и тех же рукописях в разных местах. Работы второго типа были совершенно иными. Они были посвящены исключительно содержанию, и их авторы записывали только то, чему хотели научить, точно и полно; никаких внешних ограничений на них не накладывалось; поэтому не было ненужных повторений или сокращений; также не было двусмысленности в тексте, что, безусловно, было тем яснее, чем точнее он был. Ссылки на отрывки также были более надежными, поскольку не требовалось опускать отличительные слова или название книги Священного Писания в конце строки, что так часто случалось с работами первого типа из-за нехватки места. По этим причинам истинность утверждения о том, что такие книги, как «ס׳ אכלה ואכלה» — помимо того факта, что она высоко ценится ведущими грамматиками — имеют наивысшую ценность в науке масоры и должны служить корректором в этом отношении, уже очевидна сама по себе.

[1] Оба типа сборников назывались, в зависимости от их содержания, מסורת הגדולה большей или более всеобъемлющей масорой (как и наша книга в своем названии, מסורת הגדולה), в отличие от מסורה הקטנה меньшей или более ограниченной масорой, которая лишь кратко указывает номер или иное замечание в соответствующем месте, не ссылаясь на соответствующие места Писания. Вопрос о том, является ли общепринятым со времен Левиты мнение, что масора парва — это лишь выдержка из масоры магна, или же первая, скорее, более оригинальна, поскольку в ней кратко отмечается לי или номер к соответствующему слову, и только после этого (или, возможно, даже одновременно) следует масора магна, остается спорным. Однако аргументы за и против здесь обсуждаться не будут.

§7

Оба вышеупомянутых типа передачи теперь объединены в Раввинской Библии, изд. Бомберга, Венеция, 1525 г., в которой раввин Яков бен Хайим впервые опубликовал масору, ранее доступную только в рукописной форме, в самом широком её объеме. Над и под колонками, как и в рукописях Библии, указывается информация, относящаяся к тексту на странице; рядом с текстом в отведенном для этого месте находится масора парва; однако более общая информация или «предложения», наряду с теми, для которых не было места в тексте, добавлены отдельно в конце Библии, расположенные в алфавитном порядке, как и в нашей книге. Согласно этому порядку, масора магна делится на מסרה גליונית = masora marginalis и מסרה סופיית или מסרה מורכית = masora finalis. Вместе эти двое составляют масору магна, в отличие от масоры парва на полях страниц.

Примечание. Раввин Якоб бен Хайим заслуживает большой похвалы за то, что спас масоретский текст от забвения, сравнив и систематизировав масоретскую информацию из множества библейских рукописей и корректур, а также широко используя, или, скорее, основываясь на, независимых работах, таких как наша книга, и объединив эту коллекцию с Библией и опубликовав ее в печатном виде. Благодаря этому текст стал общедоступным; его изучение теперь стало доступно каждому, и не его вина, что эта область до сих пор не получила соответствующего внимания. Хорошо известно, что печатный масоретский текст страдает от ошибок всех видов — что частично продемонстрировано и в наших «Ссылках и примечаниях», — но это оправдывается известной пословицей: «Все начинания трудны»[1]. Однако, к сожалению, масоретский текст до сих пор не был исправлен и опубликован в максимально полной форме в независимой работе.

§8

Если мы теперь рассмотрим взаимосвязь книги «אכלה ואכלה» с печатной масорой раввинской Библии, которую мы имеем перед собой, более тщательное сравнение двух книг покажет следующее:

1) Наша книга составляет лишь небольшую часть печатной масоры;

2) Если печатная масора и была знакома с нашей книгой, то это знакомство было неполным;

3) В статьях, общих для обеих книг, наша книга всегда содержит более оригинальную информацию, тогда как печатная масора очень часто включала не только дополнения, перечисленные в нашей книге под заголовком «ולבד ממסורתא», но и дополнения, отмеченные в других местах, тем самым изменяя и искажая заголовок;

4) Списки в нашей книге соответствуют заголовку, тогда как печатная масора очень часто страдает от пропусков и противоречий;

5) Наша книга всегда соблюдает порядок книг и глав Священного Писания в определенном порядке; в нем точно указываются ссылки, в основном, с первыми словами соответствующего стиха, а в сомнительных случаях добавляется конкретная книга, в которой встречаются такие отрывки. В печатном издании масоры все это встречается крайне редко, поэтому беспорядок со ссылками и их хаотичное расположение приводят ко множеству ошибок.

Примечание. К 1). Основная и существенная часть масоры, а именно та, в которой обсуждается форма слов и частота их встречаемости, разделена на две части. В одной части перечислены только те формы слов, которые встречаются исключительно или редко, обычно один или два раза, иногда три раза и не более четырех раз. Они были сгруппированы по определенным сходствам, и отдельные слова каждой такой группы располагались либо в алфавитном порядке (א"ב), либо в числовом (см. § 5). Другая часть, и, вероятно, как видно из более старых рукописей, развилась лишь позже первой, в основном посвящена числу, то есть тому, как часто слово встречается в Священном Писании, так что часто причина этой информации вообще не может быть установлена, как, например, когда отмечается, что בעיני встречается 139 раз, а ראש - 151 раз. Замечания такого рода просто добавляются к рассматриваемому слову, указывают на количество вхождений и, следовательно, не могут привести к какому-либо общему выводу[2].

Наша книга посвящена только первой части, в то время как печатный масора объединяет обе; следовательно, по этой причине последняя более обширна, чем первая. И если к этому добавить, что Р. Яков бен Хайим, первый издатель печатной масоры, использовал различные рукописи, которые даже в первой части содержат много предложений, которых нет в нашей книге, то это приводит к правильности нашего утверждения, сделанного в пункте 1, и Левита ошибается, когда говорит, что большая часть Бомберговской печатной масоры взята из нашей книги.

[1] Левита в своем втором предисловии к «Масоре хаМасора» пишет об этом: ואף שחבורו מאד נאה הרבה שגה ברואה ובמקומות אין חקר העיד עדית שקר י ואין לתמוה על ככה כי בזאת המלאכה < היה חגיר חדשה י וכל התחלה קשה וכו' .

[2] Для тех, кто еще не знаком с темой, следующие примеры могут прояснить сказанное: группа редко встречающихся слов обладает общей характеристикой - они появляются только один раз без и один раз с союзом вав; слова этой группы теперь перечислены в алфавитном порядке под № 1 нашей книги; аналогично группа слов, встречающихся только один раз без и один раз с префиксом ב, рассматривается под № 6 и т. д. Однако, когда масора отмечает, например, что ואביו встречается 9 раз, האזינה 16 раз и т. д., то такое замечание относится ко второй части, а не к нашей книге. Поэтому мы также указали в предисловии, что то, что следует за № 374 в нашей книге, является более поздним дополнением, поскольку оно состоит из замечаний последнего типа.

Ко 2). Это следует из того, что, во-первых, в нашей книге есть 56 статей, которые вообще не встречаются в печатной масоре. И, во-вторых, в статьях, которые масора, по-видимому, цитирует по нашей книге, так много пробелов, что, несмотря на мнение Левиты, приходится сомневаться, действительно ли раввин Яков бен Хайим использовал нашу книгу. Из множества примеров, которые мы приводим в наших «Ссылках и примечаниях», здесь приведены только следующие. В Mf. מ,6 редактор отмечает, что он из алфавитного списка слов, начинающихся с ומ и встречающихся только один раз, были только с буквой ל', в то время как ему приходилось искать слова с ל – א по отдельности.

Если бы у него была наша книга, он бы нашел полный список в № 18 и даже заполнил бы многие пробелы теми, что относятся к ת—ל. Аналогично, три статьи в Mf. חילופי קריאה, 8, 9, 10 настолько запутанны и неполны, что даже Гейденхайм не смог бы их понять, и их смысл и исправление я смог лишь предположить после долгих размышлений. Однако мое предположение было вполне подтверждено в № 274 нашей книги, которую, я надеюсь, мне удалось прояснить посредством наглядного изложения.

Редактор масоры, если у него было другое понимание статьи, разделил бы ее на части (как он часто неправильно понимал и нашу книгу, см., например, №№ 30, 195, 344 и наши комментарии к ним), тем самым сделав ее непонятной. Если теперь добавить к этому множество других неполных и искаженных отрывков в *masora magna*, которые исправлены в нашей книге, наше утверждение, безусловно, имеет под собой основания.

Что касается пунктов 3, 4 и 5, то содержащееся в них утверждение настолько очевидно для любого внимательного читателя, что мне не нужно приводить никаких дополнительных доказательств. Я лишь добавлю, что в нашей книге обычно цитируются первые слова рассматриваемого стиха и, в порядке библейских книг Священного Писания: Исаия обычно располагается после Иеремии и Иезекииля; Хроники помещаются в конце; Мегилот, однако, иногда помещаются перед Псалмами, иногда перед Хрониками; а иногда они разбросаны по Агиографе (см., напр., №№ 111, 112, 113, 117, 119, 127, 128 и др).

§9

Название и возраст нашей книги. Известно, что в случае, когда автор книги не может точно указать название, а содержание не позволяет однозначно идентифицировать произведение из-за схожести с другими текстами подобного рода, авторы часто называют свои труды по начальным словам. Именно поэтому Левита верно подобрал название для нашего произведения, начинающегося с אכלה ואכלה.

О возрасте книги ничего определённого сказать нельзя[1], но известно, что она упоминается в хрониках двух современников, живших в последней половине XII и начале XIII века, под этим названием.

Примечание. Всегда ли наша книга носила это название или же древние знали ее как מסורה הגדולה и публиковали под этим названием, до сих пор остается неясным и требует исследования. Заголовок нашей рукописи гласит: מעלה .בעזרת שוכן אכתוב מסורת הגדולה י Нельзя, конечно, доказать, принадлежат ли эти слова автору или переписчику книги; во всяком случае, её все же называли מסורת הגדולה. Кроме того, древние масореты, как утверждает Левита в третьем предисловии к «Масора хаМасора» записывали свои собранные наблюдения не вместе с Библией, а в отдельных тетрадях[2], и наша книга могла принадлежать к тому же классу и могла быть обозначена общим названием מסורת הגדולה.

Р. Там в «תשובות דוגש בן לברט ספר» (ред. Филиповский, Лондон и Эдинбург, 1855, стр.11) говорит о מסורה הגדולה и отмечает, что многие противоречия возникли из-за того, что некоторые переписчики забыли утверждение, которое появилось несколькими страницами ранее, и поэтому, поскольку оно показалось им слишком неточным, ошибочно включили его в более позднюю статью[3]. Однако это может относиться только к таким текстам, как в אכלה ואכלה о (как в нашем примере, приведенном там, № 59, прим. 70) и поэтому здесь она также называется מסורת הגדולה.

Если утверждение Лебрехтса в מנחת שי к Пс.118:14 (см. тж. его примечания к книге Кимхи השרשים ׳ о, стр.26) верно, что Иуда бен Валаам (1070-1100) знал нашу книгу[4], то она имеет только общее название מסורת, где она называется: " לפי שמצאנו ועור קרבה אל נפשי גאלה מצינו במסורת לי' דכוות' ובו׳ и что-то еще: אכלה בשילה במסורת לי׳ דכוו׳.

[1] Р. Гершом Меор (960–1028), по-видимому, не знал об этом, см. № 76 и наш комментарий к нему.

[2] Там написано: אך כתבו דבריהם קונטרם קונטרם ולמדום ברבים ונתפשטו ההעתקות ההם הנה והנה והסופרים כותבי מפרי המקרא לקטו מהם איש כל הישר בעיניו וכתבום סביב הגליונות והמסורה בצורה הזאת (בקונטרסים מיוחדים) הקדומה עוד היא היום בהרבה מקומות באוצרות הספרים כתבום בדיו: «סיג לתורה» доктора А. Вормса, с.18a. См. также למעלה ולמטה וכו על הגויל כרכים גדולים וכו

[3] См. №59, прим. 1. Однако я не хочу скрывать тот факт, что, судя по всему, Р. Там не держал нашу книгу перед собой на другой странице (на той же странице), когда говорит: שנים חד אל מלאכת וחד על מלאכת ונתתי אל לבי להושיכן על כנם וכו (הם) והמסורה אומר כי אם Согласно нашей книге, это не так, поскольку оно не считается пунктом № 2; см. наш комментарий по этому поводу.

[4] Кстати, именно этот отрывок доказывает, что Б. Валаам не был знаком с нашей книгой и имел в виду, скорее, примечание масоры парвы, ибо иначе он цитировал бы не לי דכוותי, а что-то вроде: חד אי וחד ואי א"ב מן לפי שמצאנו במסרת שהוא, как указывает наша книга. См. также Кимхи «Михлол», стр. 199a (изд. Венет. парв.), где он говорит: (גבל גבל • והמסורת עליו לי׳ פתח), а также לי׳ קמץ, а затем добавил это замечание: וכן מצאתי בספר אכלה ואכלה, которое контрастирует с коротким примечанием масоры парвы, см. № 23.

Хотя наша книга, вероятно, была известна ещё в ранний период под общим названием מסורת הגרולה или מסורת, она впервые появляется как ס׳ אכלה ואכלה в середине XII и начале XIII веков у Кимхи (см. «Михлол», изд. Venet. parva, стр. 137 и 199, а также в «Книге корней» (קרב)), у Йосефа бен Акнина и безымянного автора правил боя на арабском языке; затем в середине XIII века в книге Исаака бен Иуды «האשל» (см. «Примечание» М. Штайншнайдера в «Еврейском журнале науки и жизни» Гейгера, стр. 232, и особенно 316). Amrkg. 31. Graetz Gesch. d. Juden Bd. 5. c. 555. прим. и Б. Хананией в Халил, 1862, сс.57 и 58) и в последний раз упоминается с её использованием Левитой в Mass. Hamassor. и в примечании к в «Книге корней» у Кимхи.

§10

Алфавитный перечень и пояснение специфических выражений и сокращений, встречающихся в нашей книге, при этом следует отметить, что отдельные буквы используются как символы.

אוריתא Пятикнижие

אית это

אן דאית где это встречается или находится, см. № 291.

ב׳, בו а) в стихе встречаются два подобных случая

б) второй случай в стихе, исключая первый

ב׳ בפ׳ встречается дважды в стихе(בפסוק׳) или разделе(בפרשה)

בהעלותך раздел в Торе, Числ.8:1 - 12:16

בלישג׳ в аналогичной форме, где префиксы или суффиксы не принимаются во внимание

בלק раздел в Торе, Числ.22:2 - 25:10

במ״א за исключением одного (двух или трех) случаев = א׳ и בד מן и т.д.

בראשי׳ בראשית раздел в Торе, Быт.1:1 - 6:9

בתר׳ בתרא последний

אן см. דאית

אורית׳ см. דאורית׳

בלק см. דבלק

בהעלותך см. דבהעלותך

בראשית׳ см. דבראשי׳

בתרא см. דבתר׳

דגש с дагешем; слышимый

ד״ה דד״ה книга Хроник

דויצום отрывок, в котором встречается слово וַיְצַוֵּם (Исх.6:13)

דין вот этот, тот, о котором говорили

דיש׳ דישע׳ книга Иисуса Навина

דכו׳ דכוות׳ также, то же самое

דכר =זכר мужской, мужчина

דמ׳ דמל׳ в книге Царств

דמשכנא קדמאי תנינא =דמ׳ קדמ׳ דמ׳ תני׳ первое описание скинии содержится в Исх.25:1–27:20, а второе — в Исх.36:8–38:20

דמ״ת=דמשנה תורה Второзаконие

דנחשון в разделе, посвященном жертвоприношениям князей, где описывается жертвоприношение Нахшона (Чис.7:12-17)

דסמיכין,דסמיך = דס׳ דסמ׳ которые расположены в ... соединены с ...

דעל׳, דעל в котором - до или после - оно появляется... встречается

דעמון среди пророчеств Амоса о народах одно относится к Аммону (Ам.1:13-15)

בעזרת שוכן מעלה, אכתוב מסורת הגדולה:

1.

אלפא ביתא מן חד וחד חר א׳ וחד וא׳ ולית דכותהון.

Alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal in der heiligen Schrift vorkommen, ein Mal ohne und ein Mal mit Waw am Anfang.

1 S. 1, 9.	אָכְלָה	ותקם חנה אחרי אכלה
Gen. 27, 19.	וְאָכְלָה	ויאמר יעקב אל אביו אנכי
Ps. 42, 16.	אוֹמְרָה	לאל סלעי למה שכחתני
Gen. 46, 31.	וְאֹמְרָה	ויאמר יוסף אל אחיו ואל
Jer. 49, 11.	אֲחַיֶּה	עזבה יתמיך אני אחיה
Deut. 32, 39.	וַאֲחַיֶּה	ראו עתה כי אני אני הוא
Gen. 42, 21.	אֲשֵׁמִים	ויאמרו איש אל אחיו אבל
Esr. 10, 19.	וַאֲשֵׁמִים	ויתנו ידם להוציא נשיהם
Job. 1, 4.	אַחְיֹתֵיהֶם	והלכו בניו ועשו משתה
1 Chr. 2, 16.	וַאֲחְיֹתֵיהֶם	צרויה ואביגיל ובני צרויה
Num. 6, 26.	אֲבָרְכֵם	ושמו את שמי על בני
Gen. 48, 9.	וַאֲבָרְכֵם	ויאמר יוסף אל אביו
Cant. 7, 8.	אֹחֲזָה	אמרתי אעלה בתמר
2 S. 4, 10.	וָאֹחֲזֵהוּ	כי המגיד לי לאמר הנה
Ps. 144, 1.	אֶצְבְּעוֹתַי	לדוד ברוך ה׳ צורי
Cant. 5, 5.	וְאֶצְבְּעֹתַי	קמתי אני לפתוח לדודי
Num. 31, 50.	אֶצְעָדָה	ונקרב את קרבן ה׳
2 S. 1, 10.	וָאֶצְעָדָה	ואעמוד עליו ואמותתהו
Jes. 21, 12.	אָתָא	אמר שומר אתא בקר
Deut. 33, 2.	וָאָתָה	ויאמר ה׳ מסיני בא
Gen. 16, 2.	אֲבֹנֶה	ותאמר שרי אל אברם הנה
Gen. 30, 3.	וְאִבָּנֶה	ותאמר הנה אמתי בלהה
Dan. 5, 4.	אִשְׁתִּיו	חמרא ושבחו לאלהי
Dan. 5, 3.	וְאִשְׁתִּיו	באדין היתיו מאני דהבא

Ps. 74, 4.	שאגו צורריך בקרב מועדך	אוֹתָם
Job. 21, 29.	הלא שאלתם עוברי דרך	וְאוֹתָם
Hos. 14, 5.	ארפא משובתם	אֹהֲבֵם
Ps. 119, 167.	שמרה נפשי עדותיך	וָאֹהֲבֵם
1 Chr. 2, 15.	אצם הששי דויד השביעי	אֹצֶם
1 Chr. 2, 25.	ויהיו בני ירחמאל בכור	וָאֹצֶם
1 Chr. 4, 11.	וכלוב אחי שוחה הוליד	אֶשְׁתּוֹן
1 Chr. 4, 12.	הוליד את בית רפא	וְאֶשְׁתּוֹן
1 Chr. 7, 7.	ובני בלע אצבון ועזי	אֶצְבּוֹן
Gen. 46, 16.	ובני גד שוני ואצבן	וְאֶצְבֹּן
Jer. 18, 2.	קום וירדת בית היוצר	אַשְׁמִיעֲךָ
1 S. 9, 27.	המה יורדים בקצה העיר	וְאַשְׁמִיעֲךָ
1 Reg. 5, 23.	עבדי ירדו מן הלבנון	אֲשִׁימֵם
Deut. 1, 13.	הבו לכם אנשים	וַאֲשִׁימֵם
Job. 31, 36.	אם לא על שכמי	אֶשָּׂאֶנּוּ
Jer. 10, 19.	אוי לי על שברי	וְאֶשָּׂאֶנּוּ
Gen. 27, 26.	יעבדוך עמים	אֹרְרֶיךָ
Num. 24, 9.	כרע שכב כארי	וְאֹרְרֶיךָ
Prov. 15, 17.	טוב ארוחת ירק	אָבוּס
Jes. 63, 6.	עמים באפי ואשכרם	וְאָבוּס
1 Chr. 2, 29.	ושם אשת אבישור	אֲבִישׁוּר
1 Chr. 2, 28.	ויהיו בני אונם שמי	וַאֲבִישׁוּר

Prov. 27, 17.	ברזל בברזל יחד	בְּבַרְזֶל
Jos. 22, 8.	ויאמר עליהם בנכסים רבים	וּבְבַרְזֶל
Deut. 9, 5.	לא בצדקתך ובישר לבבך	בְּרִשְׁעַת
Deut. 9, 4.	אל תאמר בלבבך בהדף	וּבְרִשְׁעַת
Neh. 9, 19.	ואתה ברחמיך הרבים	בְּרַחֲמֶיךָ
Neh. 9, 31.	הרבים לא עשיתם כלה	וּבְרַחֲמֶיךָ
Ez. 27, 18.	דמשק סחרתך ברב	בְּיֵין
Dan. 1, 8.	וישם דניאל על לבו	וּבְיֵין

בְּהֵעָלוֹת	והיה בהעלות		Jer. 37, 11.
וּבְהֵעָלוֹת	הענן מעל המשכן		Ex 40, 36.
בְּדַבְּרִי	הנה אנכי בא אליך בעב		Ex. 19, 9.
וּבְדַבְּרִי	אותך אפתח את פיך		Ez. 3, 26.
בֵּרְכוּ	וביום הרביעי נקהלו		2 Chr. 20, 26.
וּבֵרְכוּ	ויהי כי הקיפו ימי המשתה		Job. 1, 5.
בָּרָךְ	כי הלל רשע על תאות		Ps. 10, 3.
וּבָרַךְ	הנה ברך לקחתי		Num. 23, 20.
בְּרוּכָה	ויאמר ברוכה את לה' בתי		Ruth 3, 10.
וּבְרוּכָה	וברוך טעמך וברוכה את		1 S. 25, 33.
בְּצָרָה	יקראני ואענהו עמו אנכי		Ps. 91, 15.
וּבְצָרָה	ותבאתה מרבה למלכים		Neh. 9, 37.
בְּמִשְׁפְּטֵיהֶם	ובאו עליך חצן רכב		Ez. 23, 24.
וּבְמִשְׁפְּטֵיהֶם	המלך יתאבל ונשיא		Ez. 7, 27.
בָּגָזֵל	נפש כי תחטא ומעלה		Lev. 5, 21.
וּבָגָזֵל	אל תבטחו בעשק ובגזל		Ps. 62, 11.
בְּחָנוּנִי	אשר נסוני אבותיכם		Ps. 95, 9.
וּבְחָנוּנִי	הביאו את כל המעשר		Mal. 3, 10.
בְּתוֹכְחוֹת	ועשיתי בם נקמות גדלות		Ez. 25, 17.
וּבְתוֹכְחוֹת	והיתה חרפה וגדופה		Ez. 5, 15.
בְּקָרְבָתָם	וידבר ה' אל משה אחרי		Lev. 16, 1.
וּבְקָרְבָתָם	בבאם אל אהל מועד		Ex. 40, 32.
בְּקַשְׁתִּי	כי לא בקשתי אבטח		Ps. 44. 7.
וּבְקַשְׁתִּי	ואני נתתי לך שכם		Gen. 48, 22.
בְּשָׂפָטִים	ולא ישמע אליכם פרעה		Ex. 7. 4.
וּבְשָׂפָטִים	לכן אמר לבני ישראל אני ה'		Ex. 6, 6.

גִּלְתָּה	ואיש אשר ישכב את		Lev. 20, 18.
וְגִלְתָּה	כי הנה ה' יצא ממקומו		Jes. 26, 21.
גְּנַבְתִּי	וטרפה לא הבאתי אליך		Gen. 31, 39.
וְגְנוּבְתִי	אנכי אחטנה		Gen. 31, 39.
גֹּאֲלִי	ואני ידעתי גאלי חי		Job, 19, 25.
וְגֹאֲלִי	יהיו לרצון אמרי פי		Ps. 19, 15.
גָּזֵל	אביו כי עשק עשק		Ez. 18, 18.
וְגָזֵל	אם עשק רש וגזל		Koh. 5, 7.
גְּבוּרָיו	וישמע המלך יהויקם		Jer. 26, 21.
וְגִבּוֹרָיו	ויועץ עם שריו וגבוריו		2 Chr. 32, 3.

דָּמָה	עד שיפוח היום ונסו		Cant. 2, 17.
וּדְמֵה	ברח דודי ודמה לך		Cant. 8, 14.
דָּשֵׁן	ונתן מטר זרעך אשר תזרע		Jes. 30, 23.
וְדָשֵׁן	כי אביאנו אל האדמה		Deut. 31, 20.
דְּחוּפִים	הרצים יצאו דחופים		Est. 3, 15.
וּדְחוּפִים	הרצים רכבי הרכש		Est. 8, 14.

הַקְרִיבָה	מים שאל חלב נתנה		Jud. 5, 25.
וְהִקְרִיבָה	ואם נפש אחת תחטא		Num. 15, 27.
הַכְּשָׂבִים	ואם מן הצאן קרבנו		Lev. 1, 10.
וְהַכְּשָׂבִים	הפריד יעקב ויתן		Gen. 30, 40.
הוֹרִד	ויקצץ המלך אחז		2 Reg. 16, 17.
וְהוֹרִיד	לכן כה אמר אדני ה' צר		Am. 3, 11.
הָאֲנָפָה	ואת החסידה האנפה		Lev. 11, 19.
וְהָאֲנָפָה	והחסידה והאנפה · רמ"ת		Deut. 14, 18.
הֵירִיד	ויירא דויד את האלהים · דד"ה		1 Chr. 13, 12.
וְהֵירִיד	יוכל עבד אדני זה לדבר		Dan. 10, 17.
הַכּוֹ	ויצו אבשלום את נעריו		2 S. 13, 28.
וְהַכּוֹ	ולאלה אמר באזני		Ez. 9, 5.
הִטַּהֲרוּ	כי הטהרו הכהנים והלוים		Esr. 6, 20.
וְהִטַּהֲרוּ	ויאמר יעקב אל ביתו		Gen. 35, 2.
הָעוֹרְבִים	והיה מהנחל תשתה		1 Reg. 17, 4.
וְהָעוֹרְבִים	מביאים לו לחם ובשר		1 Reg. 17, 6.
הַיַּלְדָּה	ויאמר שכם אל המור		Gen. 34. 4.
וְהַיַּלְדָּה	ואל עמי ידו גורל ויתנו		Joel 4, 3.
הַנָּרֶן	היתפאר הגרזן על החוצב בו		Jes. 10, 15.
וְהַנָּרֶן	והבית בהבנתו אבן		1 Reg. 6, 7.
הֶגֶה	כי כל ימינו פנו בעברתך		Ps. 90, 9.
וְהֶגֶה	שמעו שמוע ברגז קלו		Job. 37, 2.
הַיְשָׁרָה	שמעו נא זאת ראשי העם		Micha 3, 9.
וְהַיְשָׁרָה	גם אנכי חלילה לי מחטא		1 S. 12, 23.
הַבִּיט	הוי משקה רעהו מספח		Hab. 2, 15.
וְהַבִּיט	טהור עינים מראות רע		Hab. 1, 13.
הוֹרָתְךָ	בדרך חכמה הורתך		Prov. 4, 11.
וְהוֹרֵתִךְ	ועתה לך ואנכי אהיה		Ex. 4, 12.
הַשִּׁיגָה	או דדו או בן דדו		Lev. 25, 49.
וְהִשִּׂיגָה	ואיש כי לא יהי' לו גואל		Lev. 25, 26.

Jud. 6, 15.	הַדַּל	ויאמר אליו בי אדני
Ex. 30, 15.	וְהַדַּל	העשיר לא ירבה
1 Chr. 15, 18.	הַמְשֹׁנִים	ועמהם אחיהם המשנים
1 S. 15, 9.	וְהַמְשֹׁנִים	ויחמול שאול והעם
Nah. 3, 14.	הַחֲזִיקִי	מי מצור שאבי לך
Gen. 21, 18.	וְהַחֲזִיקִי	קומי שאי את הנער
Gen. 40, 14.	וְזַכַרְתַּנִי	כי אם זכרתני אתך
1 S. 1, 11.	וּזְכַרְתַּנִי	ותדר נדר ותאמר
Deut. 21, 20.	זוֹלֵל	ואמרו אל זקני עירו
Prov. 23, 21.	וְזוֹלֵל	כי סובא וזולל יורש
Ps. 146, 8.	זֹקֵף	ה׳ פוקח עורים
Ps. 145, 14.	וְזוֹקֵף	סומך ה׳ לכל הנופלים
Jes. 33, 2.	זְרוֹעָם	ה׳ חננו לך קוינו
Ps. 44, 4.	וּזְרוֹעָם	כי לא בחרבם יירשו ארץ
Jes. 33, 23.	חֻלַּק	נטשו חבליך
Zach. 14, 1.	וְחֻלַּק	הנה יום בא לה׳
Gen. 33, 11.	חַנַּנִי	קח נא את ברכתי
2 S. 12, 22.	וְחַנַּנִי	ויאמר בעוד הילד חי כ״כ
Dan. 6, 24.	חֻבָּל	באדין מלכא שגיא טאב
Dan. 3, 25.	וְחַבָּל	ענה מלכא ואמר הא אנה
Deut. 16, 9.	חֲרְמֵשׁ	שבעה שבעת תספר לך
Deut. 23, 26.	וְחֶרְמֵשׁ	כי תבא בקמת רעך
Joel, 2, 17.	חוֹמָה	בין האולם ולמזבח
Neh. 13, 22.	וְחוֹמָה	ואמרה ללוים אשר יהיו
Jes. 5, 18.	חַטָּאָה	הוי משכי העון בחבלי
Ex. 34, 7.	וְחַטָּאָה	נצר חסד לאלפים
Thr. 5, 17.	חָשְׁכוּ	על זה היה דוה לבנו
Koh. 12, 3.	וְחָשְׁכוּ	ביום שיזעו שומרי
Ex. 39, 4.	חֻבָּר	כתפות עשו לו חברות
Ex. 28, 7.	וְחֻבָּר	שתי כתפת חברות
Jes. 41, 6.	חֲזָק (קמץ)	איש את רעהו יעזרו
Dan. 10, 19.	וְחֲזָק	ויאמר אלי אל תירא איש
Ez. 21, 15.	טְבֹחַ	למען טבח טבח
Gen. 43, 16.	וּטְבֹחַ	וירא יוסף אתם את בנימין
Jes. 44, 18.	טָח	לא ידעו ולא יבינו כי

Lev. 14, 42.	וְטָח	ולקחו אבנים אחרות
Prov. 20, 9.	טָהַרְתִּי	מי יאמר זכיתי לבי
2 Reg. 5, 12.	וְטָהַרְתִּי	הלא טוב אבנה׳ כתיב כן
Jer. 5, 31.	יִרְדּוּ	הנביאים נבאו בבעל
Gen. 1, 26.	וְיִרְדּוּ	ויאמר אלהים נעשה אדם
Hos. 6, 1.	יָדֵּנוּ	לכו ונשובה אל ה׳
Hos. 14, 6.	וְיָדֵּנוּ	אהיה כטל לישראל
Gen. 31, 51.	יָרִיתִי	ויאמר לבן ליעקב הנה
Jos. 18, 6.	וְיָרִיתִי	ואתם תכתבו את הארץ
Jer. 50, 20.	יְבֻקַּשׁ	בימים ההם ובעת ההיא
Est. 2, 23.	וַיְבֻקַּשׁ	הדבר וימצא ויתלו
Ps. 47, 4.	יַדְבֵּר	עמים תחתנו
Ps. 18, 48.	וַיַּדְבֵּר	האל הנותן נקמות לי
Jes. 17, 4.	יִדַּל	והיה ביום ההוא ידל
Jud. 6, 6.	וַיִּדַּל	ישראל מאד מפני מדין
Gen. 6, 3.	יָדוֹן	ויאמר ה׳ לא ידון רוחי
Neh. 3, 7.	וְיָדוֹן	ועל ידם החזיק מלטיה
Ps. 91, 1.	יִתְלוֹנָן	ישב בסתר עליון
Job 39, 28.	וְיִתְלוֹנָן	סלע ישכן ויתלונן
Jes. 10, 15.	יִתְנַדֵּל	היתפאר הגרזן על
Dan. 11, 36.	וְיִתְנַדֵּל	ועשה כרצנו המלך
Jud. 20, 16.	יַחֲטֵא	מכל העם הזה שבע מאות
2 Reg. 21, 11.	וַיַּחֲטֵא	יען אשר עשה מנשה
1 Chr. 3, 20.	יוּשַׁב	וחשבה ואהל וברכיהו
Ex. 10, 8.	וַיּוּשַׁב	את משה ואת אהרן
Job. 20, 28.	יְגֻל	יבול ביתו נגרות
Job. 36, 15.	וַיְגֶל	אזנם למוסר ויאמר
Ex. 21, 18.	וְכִי יריבן אנשים	
Jud. 8, 1.	וַיְרִיבוּן	ויאמר אליו איש אפרים
Jos. 21, 16.	יוּטָה	ואת עין ואת מגרשה
Jos. 15, 55.	וְיוּטָה	מעון כרמל זיף ויוטה
Jes. 27, 11.	יְחֻנֵּנוּ	ביבש קצירה תשברנה
Job 33, 24.	וַיְחֻנֵּנוּ	ויאמר פדעהו מרדת שחת
Deut. 32, 8.	יַצֵּב	בהנחל עליון גוים
Prov. 15, 25.	וַיַּצֵּב	בית גאים יסח ה׳
Ps. 107, 27.	יָחֹנּוּ	וינועו כשכור
Ex. 5, 1.	וְיָחֹנּוּ	ואחר באו משה ואהרן

Job 3, 6.	יַחַד	הלילה ההוא יקחהו אפל	
Ex. 18, 9.	וַיִּחַד	יתרו על כל הטובה	
1 Chr. 27, 28.	יוֹעָשׁ	ועל הזתים והשקמים	
1 Chr. 7, 8.	וְיוֹעָשׁ	ובני בכר זמירה ויועש	
Ez. 36, 36.	יִשָּׁאֲרוּ	וידעו הגוים אשר ישארו	5
Num. 11, 26.	וַיִּשָּׁאֲרוּ	שני אנשים במחנה	
Ps. 147, 18.	יַשֵּׁב	ישלח דברו וימסם	
Gen. 15, 11.	וַיַּשֵּׁב	וירד העיט על הפגרים	
Ps. 119, 77.	יְבוֹאֻנִי	רחמיך ואחיה	
Ps. 119, 41.	וְיָבֹאֻנִי	חסדך ה' תשועתך	10
Esr. 7, 14.	יְעַטּוּהִי	כל קבל די מן קדם מלכא	
Esr. 7, 15.	וְיַעֲטוּהִי	ולהיבלא כסף ודהב	
Ex. 29, 33.	כְּפַר	ואכלו אותם אשר כפר	
Jes. 28, 18.	וְכֻפַּר	בריתכם את מות	15
Jes. 30, 14.	כָּתוּת	ושברה כשבר נבל יוצרים	
Lev. 22, 24.	וְכָתוּת	ומעוך וכתות ונתוק	
Prov. 2, 4.	כַּכְּסָף	אם תבקשנה ככסף	
Mal. 3, 3.	וְכַכֶּסֶף	וישב מצרף ומטהר	
Jos. 14, 11.	כְּכֹחִי	עודני היום חזק	20
Jos. 14, 11.	וְכֹכֹחִי	כאשר·ב' בפסוק	
Lev. 5, 13.	כַּמִּנְחָה	וכפר עליו הכהן על	
Ez. 45, 25.	וְכַמִּנְחָה	בשביעי בחמשה עשר	
Ex. 4, 10.	כְּבַד	ויאמר משה אל ה'	
Ex. 4, 10.	וּכְבַד	כי ארוני·ב' בפסוק	25
Ps. 23. 5.	כּוֹסִי	תערך לפני שלחן	
Ps. 16, 5.	וְכוֹסִי	ה' מנת חלקי וכוסי	
Ez. 31, 15.	כְּפַּיתִי	כה אמר ה' אדני ביום	
Ez. 32, 7.	וְכִפֵּיתִי	בכבותך שמים	
Ps. 104, 6.	כְּמִיתוֹ	תהום כלבוש כסיתו	30
Jes. 58, 7.	וְכִסִּיתוֹ	הלא פרס לרעב לחמך	
Hos. 10, 4.	כָּרוֹת	דברו דברים אלות שוא	
Neh. 9, 8.	וְכָרוֹת	ומצאת את לבבו נאמן	
Jes. 49. 18.	כַּכַּלָּה	שאי סביב עיניך וראי	
Jes. 61, 10.	וְכַכַּלָּה	שוש אשיש בה'	35
Prov. 23, 34.	כְּשׁוֹכֵב	והיית כשוכב בלב ים	
Prov. 23, 34.	וּכְשׁוֹכֵב	בראש חבל·ב' בפסוק	
2 S. 17, 3.	כְּשׁוּב	ואשיבה כל העם אליך	

1 S. 17, 56.	וְכְשׁוּב	דוד מהכות את הפלשתי	1
Neh. 9, 28.	כְּרַחֲמֶיךָ	וכנוח להם ישובו לעשות	
Neh. 9, 27.	וּכְרַחֲמֶיךָ	ותתנם ביד צריהם	
Job. 28. 3.	לַחשֶׁךְ	קץ שם לחשך	5
Gen. 1. 5.	וְלַחשֶׁךְ	ויקרא אלהים לאור יום	
Ez. 22, 12.	לָקַחַתְּ	שחד לקחו בך למען	
1 Reg. 14, 3.	וְלָקַחַתְּ	בידך עשרה לחם	
Deut. 10, 11.	לְמַסַּע	ויאמר ה' אלי קום לך	
Num. 10, 2.	וּלְמַסַּע	עשה לך שתי חצוצרות	10
Lev. 20, 25.	לַטָּהֹר	והבדלתם בין הבהמה	
Koh. 9, 2.	וְלַטָּהוֹר	הכל כאשר לכל מקרה	
Lev. 5, 8.	לַחַטָּאת	והביא אותם אל הכהן	
Lev. 7, 37.	וְלַחַטָּאת	זאת התורה לעלה	
Gen. 7, 3.	לְחַיּוֹת	גם מעוף השמים	15
Ez. 13, 19.	וּלְחַיּוֹת	ותחללנה אתי אל עמי	
Jos. 9, 15.	לְחַיּוֹתָם	ויעש להם יהושע שלום	
Ps. 33, 19.	וּלְחַיּוֹתָם	להציל ממות נפשם	
Ps. 1, 1.	לְצִים	אשרי האיש אשר	
Prov. 1, 22.	וְלִצִים	עד מתי פתים תאהבו	20
Neh. 1, 7.	לְמָעוֹ	טוב ה' למעו ביום צרה	
Dan. 11, 1.	וּלְמָעוֹ	ואני בשנת אחת לדריוש	
1 Chr. 18, 3.	לְהַצִּיב	ויך דויד את הדרעזר·דד"ה	
1 S. 13, 21.	וּלְהַצִּיב	והיתה הפצירה פים	
Gen. 30, 37.	לִבְנֹה	ויקח לו יעקב מקל לבנה	25
Hos. 4, 13.	וְלִבְנֹה	על ראשי ההרים	
Ps. 106, 24.	לִדְבָרוֹ	וימאסו בארץ חמדה	
Ps. 130, 4.	וְלִדְבָרוֹ	קויתי ה' קותה נפשי	
Lev. 17, 7.	לַשְּׂעִירִם	ולא יזבחו עוד את זבחיהם	
2 Chr. 11, 15.	וְלַשְּׂעִירִים	ויעמד לו כהנים לבמות	30
1 Reg. 12, 32.	לַעֲנָלִים	ויעש ירבעם חג	
2 Chr. 11, 15.	וְלָעֲנָלִים	ויעמד לו כהנים לבמות	
2 Chr. 15, 5.	לַיּוֹצֵא	ובעתים ההם אין שלום	
Zach. 8, 10.	וְלַיּוֹצֵא	כי לפני הימים ההם	
			35
Jer. 4, 5.	מַלְאוּ	הגידו ביהודה ובירושלם	
Ez. 9, 7.	וּמַלְאוּ פְתֵי	ויאמר אליהם טמאו	

מְלֹאוֹ	אשר צוית ביד עבדיך	Esr. 9, 11.
וּמְלֹאוֹ	והערים יהרסו וכל חלקה	2 Reg. 3, 25.
מְגָרְנֵךְ	חג הסכת תעשה לך	Deut. 16, 13.
וּמְגָרְנֵךְ	העניק תעניק לו מצאנך	Deut. 15, 14.
מְרַע	מקשיב על שפת און	Prov. 17, 4.
וּמֵרָע	על כן על בחוריו	Jes. 9, 16.
מֵישַׁע	ובני כלב אחי ירחמאל	1 Chr. 2, 42.
וּמֵישַׁע	מלך מואב היה נקד	2 Reg. 3, 4.
מָךְ	ואם מך הוא מערכך	Lev. 27, 8.
וּמָךְ	וכי תשיג יד גר ותושב	Lev. 25, 47.
מְעָרָה	ויבא אל גדרות הצאן	1 S. 24, 4.
וּמְעָרָה	מתימן כל ארץ הכנעני	Jos. 13, 4.
מָצִית	התעוררי התעוררי	Jes. 51. 17.
וּמָצִית	ושתית אותה ומצית	Ez. 23, 34.
מָקוֹר	ביום ההוא יהיה מקור	Zach. 13, 1.
וּמָקוֹר	מעין נרפש ומקור	Prov. 25, 26.
מָכַר	לא תאכלו כל נבלה	Deut. 14, 21.
וּמָכַר	והיה אם לא חפצת בה	Deut. 21, 14.
מְמַהֵר	וקרבתי אליכם למשפט	Mal. 3, 5.
וּמְמַהֵר	ועל השנות החלום	Gen. 41, 32.
מַמְלַכְתִּי	ויקרא אבימלך לאברהם	Gen, 20, 9.
וּמַמְלַכְתִּי	וישמע דוד מאחרי כן	2 S. 3, 28.
מְמַמְלָכָה	ויתהלכו מגוי אל גוי·דתהי׳	Ps. 105, 13.
וּמְמַמְלָכָה	ויתהלכו מגוי·דד״ה	1 Chr. 16, 20.
מִמִּשְׁפַּן	כי מעלו אבותינו ועשו	2 Chr. 29, 6.
וּמִמִּשְׁכָּן	כי לא ישבתי בבית·דד״ה	1 Chr. 17, 5.
מִמְנַשֶּׁה	בלכתו אל צקלג נפלו	1 Chr. 12, 20.
וּמִמְנַשֶּׁה	נפלו על דויד בבאו	1 Chr. 12, 19.
מְמָטָר	וכאור בקר יזרח שמש	2 S. 23, 4.
וּמִמָּטָר	וכה תהיה לצל יומם	Jes. 4, 6.
מִמִּשְׁפַּחְתָּם	וישלחו בני דן ממשפחתם	Jud. 18, 2.
וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם	וגם מבני התושבים	Lev. 25, 45.
מֵירַע	ולנעמי מידע לאישה	Ruth 2, 1.
וּמוֹדָע	אמר לחכמה אחתי את	Prov. 7, 4.

נְשָׂאתַנִי	מפני זעמך וקצפך	Ps. 102, 11.
וְנָשָׂאתַנִי	ושכבתי עם אבתי	Gen. 47, 30.
נִרְצָה	דברו על לב ירושלם	Jes. 40, 2.

וְנִרְצָה	1	וסמך ידו על ראש	Lev. 1, 4.
נִיחוֹחִין		די להון מהקרבין	Esr. 6, 10.
וְנִיחוֹחִין		באדין מלכא נבוכדנצר	Dan. 2, 46.
גִּדְמָה		שמרון מלכה כקצף	Hos. 10, 7.
וְנִדְמֶה	5	ואל מי תדמיוני ותשוו	Jes. 46, 5.
נִחַמְתָּנִי		ותאמר אמצא חן בעיניך	Ruth 2, 13.
וְנִחַמְתָּנִי		עשה עמי אות לטובה	Ps. 86, 17.
נִכְלוּ		ונשמדו במות און	Hos. 10, 8.
וְנִכְלוּ		שתו ושכרו וקיו	Jer. 25, 27.
נִשְׁמָה	10	תהי טרדתם נשמה	Ps. 69, 26.
וְנִשְׁמָה		נחת את ארץ	Ez. 32, 15.
נַמְלֵךְ		וישלח אשר על הבית	2 Reg. 10, 5.
וְנַמְלִיךְ		נעלה ביהודה ונקיצנה	Jes. 7, 6.
נִטְעָה		ויאמר נסעה ונלכה	Gen. 33, 12.
וְנִטְעָה	15	מנהר אהוא בשנים	Esr. 8, 31.
נְתַנּוּךְ		ויהי בדברו אליו ויאמר	2 Chr. 25, 16.
וּנְתַנּוּךְ		ויאמרו אליו לא כי אסר	Jud. 15, 13.
נוֹשָׁע קמץ		אין המלך נושע ברב חיל	Ps. 33, 16.
וְנוֹשָׁע		גילי מאד בת ציון	Zach. 9, 9.
נֶבֶל	20	גם אני אודך בכלי נבל	Ps. 71, 22.
וָנֶבֶל		והיה כנור ונבל	Jes. 5, 12.
נִכְחָה		ולא ידעו עשות נכוחה	Am. 3, 10.
וְנִכְחָה		והסג אחור משפט	Jes. 59, 14.
נָסְכָּה		בן אדם יען אשר אמרה	Ez. 26, 2.
וְנָסְכָּה	25	את ארון אלהינו אלינו	1 Chr. 13, 3.
נַבַּח		ונבח הלך וילכד	Num. 32, 42.
וְנַבַּח		את קנת·ב׳ בפסוק	Num. 32, 42.

סָפַר		ויך לב דוד אתו אחרי כן	2 S. 24, 10.
וְסָפַר	30	וכי יטהר הזב מזובו	Lev. 15, 13.
סִתְרִי		ומגני אתה	Ps. 119, 114.
וְסִתְרִי		ובני עויאל מישאל	Ex. 6, 22.
שִׂרְיֹן		צירונים יקראו לחרמון	Deut. 3, 9.
וְשִׂרְיוֹן		וירקידם כמו עגל	Ps. 29, 6.
סַסְמָי	35	ואלעשה הוליד את	1 Chr. 2, 40.
וְסַסְמָי		וססמי·ב׳ בפסוק	1 Chr. 2, 40.
שָׂמֵחוּ		ויזבחו ביום ההוא	Neh. 12, 43.
וְשָׂמֵחוּ		והיו כגבור אפרים	Zach. 10, 7.

עֶרֶךְ	ויערך עליו ערך לחם	Ex. 40, 23.
וְעֶרֶךְ	ויאמר לו מיכה שבה	Jud. 17, 10.
עֵינֵיכֶם	ולאלה אמר באזני	Ez. 9, 5.
וְעֵינְכֶם	אל תחם על כליכם	Gen. 45, 20.
עֲדֵיהֶם	כל הגוים נקבצו יחדו	Jes. 43, 9.
וְעֵדֵיהֶם	יצרי פסל כלם תהו	Jes. 44, 9.
עַיִר	גילי מאד בת ציון הריעי	Zach. 9, 9.
וְעַיִר	ואיש נבוב ילבב ועיר	Job. 11, 12.
עִיָּה	ואחותם ומשבותם	1 Chr. 7, 28.
וְעַיָּה	ובני בנימין מגבע מכמש	Neh. 11, 31.
עֹשֶׂה	כה אמר ה' עשה	Jer. 33, 2.
וְעֹשֶׂה	כי כה אמר ה' בורא השמ'	Jes. 45, 18.
עֲשִׂיתָם	וברחמיך הרבים לא	Neh. 9, 31,
וַעֲשִׂיתָם	ויאמר ה' אל משה	Ex. 4, 21.
עָגוּר	כסום עגור כן אצפצף	Jes. 38, 14.
וְעָגוּר	גם חסידה בשמים	Jer. 8, 7.
עַפְרוֹת	עד לא עשה ארץ וחוצות	Prov. 8, 26.
וְעַפְרוֹת	מקום ספיר אבניה	Job. 28, 6.
עָזֹב	כי תראה חמור שנאך	Ex. 23, 5.
וְעָזוֹב	כי גם אילת בשדה ילדה	Jer. 14, 5.
עֲנִיָּתָם	ה' אלהינו אתה עניתם	Ps. 99, 8.
וַעֲנִיָּתָם	וידברו אליו לאמר אם־דמל'	1 Reg. 12, 7.

פֶּתַח	פיה פתחה בחכמה ותורת	Prov. 31, 26.
וּפֶתַח	והי' אם שלום תענך	Deut. 20, 11.
פָּרָה	זאת חקת התורה	Num. 19, 2.
וּפָרָה	ורב תרעינה יחדו	Jes. 11, 7.
פִּשְׁרָא	דנה חלמא חזית אנה	Dan. 4, 15.
וּפִשְׁרָא	אדין דניאל די שמה־'תנ'דפ'	Dan. 4, 16.
פְּלַטָיָהוּ	ותשא אתי רוח ותבא	Ez. 11, 1.
וּפְלַטְיָהוּ	ויהי כהנבאי ופלטיהו	Ez. 11, 13.

צָרֶת	ובני חלאה צרת	1 Chr. 4, 7.
וְצָרֶת	וקריתים ושבמה וצרת	Jos. 13, 19.
צְמָרַיִם	ויקם אביה מעל להר	2 Chr. 13, 4.
וּצְמָרַיִם	ובית הערבה	Jos. 18, 22.

קַשְׁתִּי	את קשתי נתתי בענן	Gen. 9, 13.
וְקַשְׁתִּי	כבודי חדש עמדי	Job. 29, 20.
קָלוּי	ואם תקריב מנחת	Lev. 2, 14.
וְקָלוּי	ויאכלו מעבור הארץ	Jos. 5, 11.
קָטֵב	הנה חזק ואמץ לאדני	Jes. 28, 2.
וְקָטֵב	מזי רעב ולחמי רשף	Deut. 32, 24.
קָרְבָה*)	שנת השמטה	Deut. 15, 9.
וְקָרְבָה	אשת האחד	Deut. 25, 11.
קוֹבַע	וילבש שאול את דוד	1 S. 17, 38.
וְקוֹבַע	ובאו עליך הצן רכב	Ez. 23, 24.

רק	תעבוני רחקו מני	Job. 30, 10.
וָרָק	גוי נתתי למכים	Jes. 50, 6.
רַחַק	ויאמר ה' יען כי נגש	Jes. 29, 13.
וְרַחַק	ה' את האדם	Jes. 6, 12.
רֻקָּה**)	והעמידה על נחליה רקה	Ez. 24, 11.
וְרֻקָּה	והיה כאשר יחלם הרעב	Jes. 29, 8.
רֻוַח	כי אם החרש תחרישי	Est. 4, 14.
וְרֻוַח	ויתן ביד עבדיו	Gen. 32, 16.
רְמִיו	חזה הוית עד די כרסון	Dan. 7, 9.
וּרְמִיו	באדין גבריא	Dan. 3, 21.
רְמוּ	ואמר מלכא היתיו	Dan. 6, 25.
וּרְמוּ	באדין מלכא אמר והיתיו	Dan. 6, 17.
רוֹמֵי	בני אפרים נשקי רומי	Ps. 78, 9.
וְרֹמֶה	מקול פרש ורמה קשת	Jer. 4, 29.
רְצִיתָם	כי לא בחרבם ירשו	Ps. 44, 4.
וּרְצִיתָם	וידברו אליו לאמור־דד"ה	2 Chr. 10, 7.
רְוֹתָה	כי רותה בשמים חרבי	Jes. 34, 5.
וְרְוֹתָה	וירדו ראמים עמם	Jes. 34, 7.
רְפָאתִים	ואנכי תרגלתי לאפרים	Hos. 11, 3.
וּרְפָאתִים	הנני מעלה לה ארכה	Jer. 33, 6.

שָׁר	שגיון לדוד אשר שר	Ps. 7, 1.
וְשָׁר	מערה בגד ביום קרה	Prov. 25, 20.
שְׁפַךְ	ולא תחניפו את הארץ	Num. 35, 33.
וְשְׁפַךְ	והצרתי לאדם והלכו	Zeph. 1, 7.

*) Hinzugefügt vom Schreiber des Manuscripts.
**) Hinzugefügt von einem Spätern.

Ps. 73, 28.	שָׁתִי	ואני קרבת אלהים לי	
Ex. 23, 31.	וְשַׁתִּי	את גבלך מים סוף	
Jer. 23, 14.	שַׁעֲרוּרָה	ובנבאי ירושלם ראיתי	
Jer. 5, 30.	וְשַׁעֲרוּרָה	שמה ושערורה	
Gen. 6, 16.	שְׁנִים	צהר תעשה לתבה	
Num. 2, 16.	וּשְׁנִים	כל הפקדים למחנה	
1 S. 17, 52.	שַׁעֲרַיִם	ויקמו אנשי ישראל ויהודה	
Jos. 15, 36.	וְשַׁעֲרַיִם	ועדיתים והגדרה	
Deut. 1, 7.	שְׁכֶנָיו	פנו וסעו לכם ובאו	
Jer. 49, 10.	וּשְׁכֶנָיו	כי אני חשפתי את עשו	

Koh. 8, 3.	תִּבָּהֵל	אל תבהל מפניו תלך	
Job. 4, 5.	וַתִּבָּהֵל	כי עתה תבוא אליך ותלא	
Ps. 141, 8.	תְּעַר	כי אליך ה׳ אדני עיני	
Gen. 24, 20.	וַתְּעַר	ותמהר ותער כדה	
Gen. 49, 4.	תּוֹתַר	פחז כמים אל תותר	
Ruth 2, 14.	וַתּוֹתַר	ויאמר לה בעז לעת	
Thr. 3, 48.	תֵּרַד	פלגי מים תרד עיני	
Jer. 13, 17.	וְתֵרַד	ואם לא תשמעוה	
Ps. 55, 24.	תּוֹרְדֵם	ואתה אלהים תורדם	
Jos. 2, 15.	וַתּוֹרְדֵם	בחבל בעד החלון	
Zach. 9, 5.	תֵּרֶא	אשקלון ותירא	
Micha 7, 10.	וְתֵרֶא	אויבתי ותכסה בושה	
Jes. 7, 9.	תֵּאָמֵנוּ	וראש אפרים שמרון	
2 Chr. 20, 20.	וְתֵאָמֵנוּ	וישכימו בבקר ויצאו	
Obad. 1, 12.	תַּגְדֵּל	ואל תרא אחיך	
Gen. 19, 19.	וַתַּגְדֵּל	הנה נא מצא עבדך חן	
Est. 6, 10.	תַּפֵּל	ויאמר המלך להמן	
Dan. 8, 10.	וַתַּפֵּל	ותגדל עד צבא השמים	
Jer. 18, 22.	תִּשָּׁמַע	ועקה מבתיהם	
Neh. 12, 43.	וַתִּשָּׁמַע	ויזבחו ביום ההוא וזבחים	
Ps. 73, 9.	תִּהַלַּךְ	שתו בשמים פיהם	
Ex. 9, 23.	וַתְּהַלֵּךְ	ויט משה את ידו	
Ps. 68, 32.	תָּרִיץ	יאתיו חשמנים מני	
Jud. 9, 53.	וַתָּרֶץ	ותשלך אשה אחת	
Prov. 4, 12.	תָּרוּץ	בלכתך לא יצר צעדך	
Koh. 12, 6.	וְתָרוּץ	עד אשר לא ירחק כן כתיב	

Jer. 33, 21.	תְּפַר	גם בריתי תפר את דוד	
Zach. 11, 11.	וַתֻּפַּר	ביום ההוא וידעו כן	
Job. 3, 4.	תּוֹפַע	היום ההוא יהי חשך	
Job. 10, 22.	וַתֹּפַע	ארץ עיפתה כמו אפל	
Cant. 4, 8.	תָּשׁוּרִי	אתי מלבנון כלה	
Jes. 57, 9.	וַתָּשָׁרִי	למלך בשמן ותרבי	
Hos. 3, 3.	תִּהְיִי	ואמר אליה ימים רבים	
Ez. 16, 8.	וַתְּהִיִי	ואעבר עליך ואראך	
Ps. 58, 9.	תָּמֶס	כמו שבלול תמס	
Ps. 39, 12.	וַתָּמֶס	בתוכחות על עון יסרת	
Jud. 13, 16.	תַּעֲלֶה	ויאמר מלאך ה׳ אל מנוח	
Dan. 8, 8.	וַתַּעֲלֶה	וצפיר העזים הגדיל	
2 S. 1, 20.	תַּעֲלֹזְנָה	אל תגידו בגת	
Prov. 23, 16.	וְתַעֲלֹזְנָה	כליותי בדבר שפתיך	
Ps. 45, 16.	תְּבֹאֶינָה	תובלנה בשמחות וגיל	
Jer. 9, 17.	וּתְבוֹאֶינָה	קראו למקוננות	
Mal. 1, 8.	תַּגִּישׁוּן	וכי תגישון עור לזבח · קד׳דפ׳	
Am. 6, 3.	וַתַּגִּישׁוּן	המנדים ליום רע	
Num. 12, 14.	תִּסָּגֵר	ויאמר ה׳ אל משה	
Num. 12, 15.	וַתִּסָּגֵר	מרים מחוץ למחנה	
Jes. 25, 5.	תּוֹרֹת	והארץ חנפה תחת	
Neh. 9, 13.	וְתוֹרוֹת	ועל הר סיני ירדת	

2.

א״ב מן חד וחד חד אֶל וחד עַל ולית דסמ׳ ומינהון

Alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal mit vorhergehendem אֶל und ein Mal mit vorhergehendem עַל vorkommen.

Ez. 21, 26.	אֶל אֵם	כי עמד מלך בבל	
Jer. 15, 8.	עַל אֵם	עצמו לי אלמנותיו	
Amos 5, 16.	אֶל אֵבֶל	לכן כה אמר ה׳ צבאות בכל רחבות	
Jer. 16, 7.	עַל אֵבֶל	ולא יפרסו להם על	
Job 36, 21.	אֶל אָוֶן	השמר אל תפן	
Ps. 56, 8.	עַל אָוֶן	על און פלט למו	

Jer. 28, 8.	אֶל אַרְצוֹת	הנביאים אשר היו	1	אֶל הַמַּקְלוֹת ויחמו הצאן Gen. 30, 39.
Ez. 32, 9.	עַל אַרְצוֹת	והכעסתי לב עמים		עַל הַמַּקְלוֹת ויקח לו יעקב Gen. 30, 37.
Neh. 2, 8.	אֶל אָסָף	ואגרת אל אסף		אֶל הָרִצָּפָה ויביאני אל החצר Ez. 40, 17.
	עַל אָסָף	ואוציאה אותם אל		עַל הָרִצָּפָה וכל בני ישראל ראים 2 Chr. 7, 3.
Esr. 8, 17.	אֶל אִדּוֹ	ואוצאה אותם־תני׳ דפס׳	5	אֶל הַשְּׁמוּעָה ולא האמנתי־דמלכי׳ 1 Reg. 10, 7.
Esr. 8, 17.	עַל אִדּוֹ	הראש בכספיא־ב׳ בפ׳		עַל הַשְּׁמוּעָה וחבירו דד״ה 2 Chr. 9, 6.
Jes. 7, 10.	אֶל אָחָז	ויוסף ה׳ דבר אל		אֶל הַמַּהֲפֶכֶת ה׳ נתנך כהן תחת Jer. 29, 26.
2 Reg. 16, 5.	עַל אָחָז	או יעלה רצין		עַל הַמַּהֲפֶכֶת ויכה פשחור את Jer. 20, 2.
Neh. 5, 5.	אֶל אָחֵינוּ	והנה אנחנו כבשים		אֶל הַמְּצוּדָה וישבע דוד לשאול 1 S. 24, 23.
Gen. 42, 21.	עַל אָחֵינוּ	ויאמרו איש אל אחיו	10	עַל הַמְּצוּדָה וישמעו פלשתים 2 S. 5, 17.
Gen. 45, 17.	אֶל אַחֶיךָ	ויאמר פרעה אל		אֶל הַמַּכְתֵּשׁ וישכימו בבקר 1 S. 5, 4.
Gen. 48, 22.	עַל אַחֶיךָ	ואני נתתי לך		עַל הַמַּכְתֵּשׁ ופקדתי על כל הדולג Zeph. 1, 9.
Jud. 21, 6.	אֶל בִּנְיָמִין	וינחמו בני ישראל		אֶל הַגּוֹי למה תמותו אתה Jer. 27, 13.
2 S. 4, 2.	עַל בִּנְיָמִן	ושני אנשים שרי גדודים		עַל הַגּוֹי והיה הגוי והממלכה Jer. 27, 8.
2 Reg. 10, 14.	אֶל בּוֹר	ויאמר תפשום חיים	15	אֶל הַמִּשְׁפָּט כי יהי׳ ריב Deut. 25, 1.
Jes. 24, 22.	עַל בּוֹר	ואספו אספה אסיר		עַל הַמִּשְׁפָּט ולרוח משפט Jes. 28, 6.
Ez. 20, 18.	אֶל בְּנֵיהֶם	ואמר אל בניהם במדבר		אֶל הַמַּשְׁקוֹף ולקחתם אגדת Ex. 12, 22.
Ps. 90, 16.	עַל בְּנֵיהֶם	יראה אל עבדיך פעלך		עַל הַמַּשְׁקוֹף ועבר ה׳ לנגף Ex. 12, 23.
Jos. 5, 3.	אֶל גִּבְעַת	ויעש לו יהושע		אֶל זֶרַע גם זרע יעקוב Jer. 33, 26.
Jer. 31, 39.	עַל גִּבְעַת	ויצא עוד קוה המדה	20	עַל זֶרַע וכי יתן מים Lev. 11, 38.
1 Reg. 1, 33.	אֶל גִּחוֹן	ויאמר המלך להם		אֶל חַלֵּיהֶם ואת בלעם בן בעור Jos. 13, 22.
1 Reg. 1, 38.	עַל גִּחוֹן	וירד צדוק הכהן		עַל חַלֵּיהֶם ואת מלכי מדין Num. 31, 8.
Ez. 38, 2.	אֶל גּוֹג	בן אדם שים פניך		אֶל חֻכָּה ולשונך אדביק Ez. 3, 26.
Ez. 39, 1.	עַל גּוֹג	ואתה בן אדם הנבא		עַל חֻכָּה אכל בני דבש Prov. 24, 13.
Est. 3, 9.	אֶל גְּנָזַי	אם על המלך טוב	25	אֶל חֲזָאֵל ויאמר המלך 2 Reg. 8, 8.
Est. 4, 7.	עַל גְּנָזַי	ויגד לו מרדכי את כל		עַל חֲזָאֵל גם בעצתם הלך 2 Chr. 22, 5.
Job. 38, 20.	אֶל גְּבוּלוֹ	כי תקחנו אל גבולו		אֶל טוּב ובאו ורננו במרום Jer. 31, 12.
Jos. 18, 5.	עַל גְּבוּלוֹ	והתהלקו אתה לשבעה		עַל טוּב ואפרים עגלה Hos. 10, 11.
Ez. 41, 25.	אֶל הַלָּתוֹת	ועשויה אליהן אל		אֶל יְמִין ויקומו וילכו זיפה 1 S. 23, 24.
1 S. 21, 14.	עַל הַלָּתוֹת	וישנו את טעמו	30	עַל יְמִין ואען ואמר אליו Zach. 4, 11.
Gen. 24, 20.	אֶל הַבְּאֵר	ותמהר ותער כדה		אֶל יוֹשֵׁב ואמרו אל יושב Num. 14, 14.
Ex. 2, 15.	עַל הַבְּאֵר	וישמע פרעה		וְעַל יוֹשֵׁב ושפכתי על בית דויד Zach. 12, 10.
Jer. 36, 23.	אֶל הָאָח	ויהי כקרא יהודי		אֶל יְהוֹיָקִים לכן כה אמר ה׳ Jer. 22, 18.
Jer. 36, 23.	עַל הָאָח	שלש דלתות־ב׳ בפסוקא		עַל יְהוֹיָקִים לכן כה אמר ה׳ Jer. 36, 30.
2 Chr. 20, 24.	אֶל הֶהָמוֹן	ויהודה בא על המצפה	35	אֶל יְחִזְקִיָּהוּ וישמע ה׳ אל יחזקיהו 2 Chr. 30, 20.
2 Chr. 14, 10.	עַל הֶהָמוֹן	ויקרא אסא אל		עַל יְחִזְקִיָּהוּ אחר זה שלח 2 Chr. 32, 9.
Ex. 21, 6.	אֶל הַדֶּלֶת	והגישו אדניו		אֶל כְּלִי ושמרו משמרתך Num. 18, 3.
Jud. 19, 22.	עַל הַדֶּלֶת	המה מיטיבים את		עַל כְּלִי ומהם על כלי העבדה 1 Chr. 9, 28.

Jos. 18, 19.	אֶל לָשׁוֹן	ועבר הגבול אל	
Prov. 17, 4.	עַל לָשׁוֹן	מרע מקשיב על	
2 Chr. 6, 37.	אֶל לְבָבָם	והשיבו אל־דד״ה	
2 Chr. 32, 6.	עַל לְבָבָם	ויתן שרי מלחמות	
Jer. 34, 7.	אֶל לָכִישׁ	וחיל מלך בבל	
2 Chr. 32, 9.	עַל לָכִישׁ	אחר זה שלח סנחריב	
Ex. 9, 14.	אֶל לִבְּךָ	כי בפעם הזאת אני	
Prov. 6, 21.	עַל לִבֶּךָ	קשרם על לבך תמיד	
2 S. 23, 23.	אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ	מן השלשים נכבד־דשמו׳	
1 Chr. 11, 25.	עַל מִשְׁמַעְתּוֹ	מן השלושים הנו־דד״ה	
Est. 1, 22.	אֶל מְדִינָה	וישלח ספרים־קדמ׳ דספ׳	
Est. 3, 12.	עַל מְדִינָה	ויקראו ספרי־קדמ׳ דספ׳	
Ps. 73, 17.	אֶל מִקְדְּשֵׁי	עד אבוא אל מקדשי	
Jer. 51, 51.	עַל מִקְדְּשֵׁי	בשנו כי שמענו	
Jud. 11, 13.	אֶל מַלְאֲכֵי	ויאמר מלך בני עמון	
1 S. 19, 20.	עַל מַלְאֲכֵי	וישלח שאול מלאכים	
1 S. 17, 49.	אֶל מְצָחוֹ	וישלח דוד את ידו	
Ex. 28, 38.	עַל מִצְחוֹ	והיה על מצח אהרן	
Num. 17, 28.	אֶל מִשְׁכַּן	כל הקרב הקרב	
Num. 1, 50.	עַל מִשְׁכַּן	ואתה הפקד את	
Ps. 28, 5.	וְאֶל מַעֲשֵׂה	כי לא יבינו אל פעלת	
1 Chr. 9, 31.	עַל מַעֲשֶׂה	ומתתיה מן הלוים היא	
Ps. 69, 19.	אֶל נַפְשִׁי	קרבה אל נפשי	
Ps. 109, 20.	עַל נַפְשִׁי	זאת פעלה שטני	
Jer. 48, 1.	אֶל נְבוֹ	למואב כה אמר	
Jes. 15, 2.	עַל נְבוֹ	עלה הבית ודיבון	
2 Reg. 4, 39.	אֶל סִיר	ויצא אחד אל השדה	
Ex. 16, 3.	עַל סִיר	ויאמרו אלהם בני	
2 S. 6, 3.	אֶל עֲגָלָה	וירכבו את ארון־דשמ׳	
1 Chr. 13, 7.	עַל עֲגָלָה	וירכיבו את ארון האלהי׳ דד״ה	
2 Chr. 24, 12.	אֶל עוֹשֵׂה	ויתנהו המלך ויהוידע	
Esr. 3, 9.	עַל עֹשֵׂה	ויעמד ישוע בניו	
Jes. 66, 2.	אֶל עָנִי	ואל זה אביט אל	
Job. 24, 9.	עַל עָנִי	יגזלו משור יתום	
Ruth. 1, 15.	אֶל עַמָּהּ	ותאמר הנה שבה	
Est. 4, 8.	עַל עַמָּהּ	ואת פתשגן כתב	
Prov. 7, 23.	אֶל פֶּתִי	עד יפלח חץ כבדו	
Am. 3, 5.	עַל פָּח	התפול צפור על פח	
Neh. 2, 9.	אֶל פַּחֲוֹת	ואבוא אל פחות	
Neh. 2, 7.	עַל פַּחֲוֹת	ואומר למלך אם על	
2 Chr. 24, 11.	אֶל פְּקֻדַּת	ויהי בעת יביא	
1 Chr. 26, 30.	עַל פְּקֻדַּת	לחברוני חשביהו	
Zach. 8, 3.	אֶל צִיּוֹן	כה אמר ה׳ שבתי	
Ps. 2, 6.	עַל צִיּוֹן	ואני נסכתי מלכי	
Koh. 1, 6.	אֶל צָפוֹן	הולך אל דרום	
Zeph. 2, 13.	עַל צָפוֹן	ויט ידו על צפון	
Ex. 28, 24.	אֶל קְצוֹת	ונתתה את שתי	
Ex. 39, 17.	עַל קְצוֹת	ויתנו שתי העבתת	
Gen. 27, 11.	אֶל רִבְקָה	ויאמר יעקב	
Gen. 26, 7.	עַל רִבְקָה	וישאלו אנשי המקום	
Lev. 4, 12.	אֶל שֶׁפֶךְ	והוציא את כל הפר	
Lev. 4, 12.	עַל שֶׁפֶךְ	הדשן ישרף־ב׳ בפסוק׳	
Neh. 10, 29.	אֶל תּוֹרַת	ושאר העם הכהנים	
Num. 6, 21.	עַל תּוֹרַת	זאת תורת הנזיר	
2 Reg. 19, 9.	אֶל תִּרְהָקָה	וישמע אל־דמלכי׳	
Jes. 37, 9.	עַל תִּרְהָקָה	וישמע אל־דישעי׳	

3.

א״ב מן חד והד מן תרתין תיבות׳ דלוג קדמא לא נסיב ה׳ ותנינ׳ נסיב ה׳ ולית דסמ׳ וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörterpaaren, von denen das erste ohne He (des Artikels beim zweiten Worte) und das zweite mit He vorkommt.

Ps. 112, 1.	אַשְׁרֵי אִישׁ	ירא את ה׳ במצותיו
Ps. 1, 1.	אַשְׁרֵי הָאִישׁ	אשר לא הלך בעצת
Num. 16, 2.	אַנְשֵׁי שֵׁם	ויקמו לפני משה
Gen. 6, 4.	אַנְשֵׁי הַשֵּׁם	הנפלים היו בארץ
Gen. 42, 19.	אֲחֵיכֶם אֶחָד	אם כנים אתם
Gen. 42, 33.	אֲחִיכֶם הָאֶחָד	ויאמר אלינו האיש
Jos. 15, 18.	אָבִיהָ שָׂדֶה	ויהי בבואה־דיהושע
Jud. 1, 14.	אָבִיהָ הַשָּׂדֶה	וחברו דשבטי׳
Hag. 2, 15.	אֶל אֶבֶן	ועתה שימו נא לבבכם
1 S. 6, 15.	אֶל הָאֶבֶן	והלוים הורידו את
Ex. 28, 30.	אֶל חֹשֶׁן	ונתת אל חשן המשפט
Lev. 8, 8.	אֶל הַחֹשֶׁן	וישם עליו את החשן

Ex. 3, 5.	אַדְמַת קֹדֶשׁ	ויאמר אל תקרב	
Zach. 2, 16.	אַדְמַת הַקֹּדֶשׁ	ונחל ה׳ את יהודה	
Jes. 30, 18.	אֱלֹהֵי מִשְׁפָּט	ולכן יחכה ה׳ לחננכם	
Mal. 2, 17.	אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט	הוגעתם ה׳ בדבריכם	
1 S. 4, 7.	בָּא אֱלֹהִים	ויראו הפלשתים כי	
Ex. 20, 20.	בָּא הָאֱלֹהִים	ויאמר משה אל	
Ez. 20, 1.	בָּאוּ אֲנָשִׁים	ויהי בשנה השביעת	
Num. 22, 20.	בָּאוּ הָאֲנָשִׁים	ויבא אלהים אל בלעם	
1 Reg. 8, 35.	בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם	דמלכי׳	
2 Chr. 6, 26.	בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם	וחברו דד״ה	
Ez. 28, 14.	בְּהַר קָדֶשׁ	את כרוב ממשח	
Jes. 27, 13.	בְּהַר הַקֹּדֶשׁ	והיה ביום ההוא	
Jud. 12, 7.	בְּעָרֵי גִלְעָד	וישפט יפתח את	
Num. 32, 26.	בָּעָרֵי הַגִּלְעָד	טפנו נשינו מקנינו	
Ps. 139, 15.	בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ	לא נכחד עצמי ממך	
Ps. 63, 10.	בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ	והמה לשואה יבקשו	
Ex. 21, 3.	בַּעַל אִשָּׁה	אם בגפו יבא	
Ex. 21, 22.	בַּעַל הָאִשָּׁה	וכי ינצו אנשים	
Ez. 27, 13.	בְּנֶפֶשׁ אָדָם	יון תובל ומשך	
Num. 19, 13.	בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם	כל הנגע במת בנפש	
Jer. 27, 3.	בְּיַד מַלְאָכִים	ושלחתם אל מלך	
1 S. 11, 7.	בְּיַד הַמַּלְאָכִים	ויקח צמד בקר	
Ez. 32, 18.	וּבְנוֹת גּוֹיִם	בן אדם נחה על המון	
Ez. 32, 16.	בְּנוֹת הַגּוֹיִם	קינה היא וקוננוה	
Jes. 2, 11.	גַּבְהוּת אָדָם	עיני גבהות אדם שפל	
Jes. 2, 17.	גַּבְהוּת הָאָדָם	ושח גבהות האדם	
Ez. 17, 7.	גְּדוֹל כְּנָפַיִם	ויהי נשר אחד	
Ez. 17, 3.	גְּדוֹל הַכְּנָפַיִם	ואמרת כה אמר	
1 Chr. 4, 14.	גֵּיא חָרָשִׁים	ומעונתי הוליד	
Neh. 11, 35.	גֵּיא הַחָרָשִׁים	לד ואונו גי	
Gen. 27, 9.	גְּדָיֵי עִזִּים	לך נא אל הצאן	
Gen. 27, 16.	גְּדָיֵי הָעִזִּים	ואת ערת גדיי	
2 Chr. 6, 18.	הִנֵּה שָׁמַיִם	כי האמנם ישב׳ ד״ה	
1 Reg. 8, 27.	הִנֵּה הַשָּׁמַיִם	וחברו דמלכי׳	
Jos. 3, 17.	הָאָרוֹן בְּרִית	ויעמדו הכהנים	
Jos. 3, 14.	הָאָרוֹן הַבְּרִית	ויהי בנסע העם	
Jona 4, 8.	וַיְמַן אֱלֹהִים	ויהי כזרוח השמש	
Jona 4, 7.	וַיְמַן הָאֱלֹהִים	תולעת בעלות	

Jud. 1, 26.	וַיִּבֶן עִיר	וילך האיש ארץ	1
1 Chr. 11, 8.	וַיִּבֶן הָעִיר	מסביב מן המלוא	
Jer. 30, 18.	וְנִבְנְתָה עִיר	כה אמר ה׳ הנני שב	
Jer. 31, 38.	וְנִבְנְתָה הָעִיר	הנה ימים בָּאים	
Jes. 34, 3.	וְנָמַסּוּ הָרִים	וחלליהם ישלכו	5
Micha 1, 4.	וְנָמַסּוּ הֶהָרִים	תחתיו והגבעות	
2 Reg. 4, 39.	וַיֵּצֵא אֶחָד	אל השדה ללקט	
Gen. 44, 28.	וַיֵּצֵא הָאֶחָד	מאתי ואמר	
Prov. 13, 12.	וְעֵץ חַיִּים	תוחלת ממשכה	
Gen. 2, 9.	וְעֵץ הַחַיִּים	בתוך הגן	10
Jud. 9, 23.	וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים	רוח רעה בין אבימלך	
1 Chr. 21, 15.	וַיִּשְׁלַח הָאֱלֹהִים	מלאך לירושלם׳ ד״ה	
Jer. 31, 29.	וְשִׁנֵּי בָנִים	בימים ההם לא יאמרו	
Ez. 18, 2.	וְשִׁנֵּי הַבָּנִים	מה לכם אתם משלים	
Gen. 48, 21.	וְהָיָה אֱלֹהִים	עמכם והשיב אתכם	15
1 Reg. 18, 24.	וְהָיָה הָאֱלֹהִים	וקראתם בשם	
Num. 8, 8.	וּפַר שֵׁנִי	ולקחו פר בן בקר	
Jud. 6, 25.	וּפַר הַשֵּׁנִי	ויהי בלילה ההוא	
2 Chr. 13, 7.	וְרַךְ לֵבָב	ויקבצו עליו אנשים	
Deut. 20, 8.	וְרַךְ הַלֵּבָב	ויספו השטרים	20
2 Chr. 13, 11.	וּקְטֹרֶת סַמִּים	ומקטירים לה׳	
Num. 4, 16.	וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים	ופקדת אלעזר	
Gen. 41, 3.	וְרַקּוֹת בָּשָׂר	והנה שבע פרות׳ קר׳	
Gen. 41, 4.	וְרַקּוֹת הַבָּשָׂר	ותאכלנה הפרות	
Jes. 6, 13.	וָרַע קֹדֶשׁ	ועוד בה עשיריה	25
Esr. 9, 2.	וֶרַע הַקֹּדֶשׁ	כי נשאו מבנתיהם	
2 Chr. 26, 13.	חֵיל צָבָא	ועל ידם חיל צבא	
1 Chr. 20, 1.	חֵיל הַצָּבָא	ויהי לעת תשובת השנה׳ דד״ה	
Ex. 28, 15.	חֹשֶׁן מִשְׁפָּט	ועשית חשן משפט	30
Ex. 28, 30.	הַחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט	ונתת אל חשן המשפט	
Dan. 9, 23.	יָצָא דָבָר	בתחלת תחנוניך	
Gen. 24, 50.	יָצָא הַדָּבָר	ויען לבן ובתואל	
2 Chr. 8, 18.	יוֹדְעֵי יָם	וישלח לו חורם ביד דד״ה	
1 Reg. 9, 27.	יֹדְעֵי הַיָּם	וישלח חירם באני׳ דמל׳	35
Micha 7, 12.	יוֹם הוּא	ועדיך יבוא למני	
Micha 7, 11.	יוֹם הַהוּא	יום לבנות גדריך	

יוֹם כִּפּוּרִים וכל מלאכה לא תעשו Lev. 23, 28.
יוֹם הַכִּפּוּרִים אך בעשור לחדש Lev. 23, 27.
כִּי שָׁמַיִם שאו לשמים עיניכם Jes. 51, 6.
כִּי הַשָּׁמַיִם ומי יעצר כח לבנות 2 Chr. 2, 5.
כִּימֵי שָׁמָיִם ושמתי לעד זרעו Ps. 89, 30.
כִּימֵי הַשָּׁמַיִם למען ירבו ימיכם Deut. 11, 21.
לֻחֹת אֶבֶן ויתן אל משה ככלותו Ex. 31, 18.
לֻחֹת הָאֶבֶן ויאמר ה׳ אל משה Ex. 24, 12.
מִן בֹּקֶר וירא תתן משה Ex. 18, 14.
מִן הַבֹּקֶר ויהי ממחרת וישב Ex. 18, 13.
מֵהַר גִּלְעָד הנך יפה רעיתי Cant. 4, 1.
מֵהַר הַגִּלְעָד ויעתה קרא נא Jud. 7, 3.
מֵעַל שָׁמַיִם כי גדול מעל שמים Ps. 108, 5.
מֵעַל הַשָּׁמַיִם הללוהו שמי השמים Ps. 148, 4.
עֲצֵי עֹלָה וישכם אברהם בבקר Gen. 22, 3.
עֲצֵי הָעֹלָה ויקח אברהם את עצי Gen. 22, 6.
עִיר אֱלֹהִים נהר פלגיו ישמחו Ps. 46, 5.
עִיר הָאֱלֹהִים נכבדות מדבר בך Ps. 87, 3.
עַד חָרְמָה ויצא האמרי הישב Deut. 1, 44.
עַד הַחָרְמָה וירד העמלקי והכנעני Num. 14, 45.
עַם קֹדֶשׁ ואשמע את האיש Dan. 12, 7.
עַם הַקֹּדֶשׁ וקראו להם עם Jes. 62, 12.
עַם אֱלֹהִים ותאמר האשה 2 S. 14, 13.
עַם הָאֱלֹהִים ויתיצבו פנות כל העם Jud. 20, 2.
פְּנֵי פָּרֹכֶת וטבל הכהן את אצבעו Lev. 4, 6.
פְּנֵי הַפָּרֹכֶת וטבל הכהן·תנינא Lev. 4, 17.
פְּרִי בָטֶן ויחר אף יעקב ברחל Gen. 30, 2.
פְּרִי הַבָּטֶן הנה נחלת ה׳ בנים Ps. 127, 3.
פִּיחַ כִּבְשָׁן ויאמר ה׳ אל משה ואל Ex. 9, 8.
פִּיחַ הַכִּבְשָׁן ויקחו את פיח הכבשן Ex. 9, 10.
קֹדֶשׁ אֱלֹהִים את כרוב ממשח Ez. 28, 14.
קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים עתה תנו לבבכם 1 Chr. 22, 19.
רֵאשִׁית גּוֹיִם וירא את עמלק Num. 24, 20.
רֵאשִׁית הַגּוֹיִם הוי השאננים Am. 6, 1.
שְׁנֵי גוֹיִם ויאמר ה׳ לה Gen. 25, 23.
שְׁנֵי הַגּוֹיִם יען אמרך את שני Ez. 35, 10.
שַׁבְּתֹת שָׁנִים וספרת לך שבע Lev. 25, 8.
שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים תשע וארבעים·ב׳ בפ׳ Lev. 25, 8.

4.

א״ב מן חד וחד חד כ״ף וחד בי״ת דלוג ולי׳ דכותהון וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern (und Wörterpaaren), die je nur ein Mal mit כ׳ und ein Mal mit ב׳ am Anfang vorkommen.

כְּאִיּוֹב מי גבר כאיוב ישתה Job. 34, 7.
בְּאִיּוֹב ויחר אף אליהוא Job. 32, 2.
כַּאֲכֹל לכן כאכל קש לשון אש Jes. 5, 24.
בַּאֲכֹל יתפתח הארץ את פיה Num. 26, 10.
כְּאַלָּף והסירתי דמיו מפיו Zach. 9, 7.
בְּאַלּוּף אל תאמינו ברע Micha 7, 5.
כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף חלוצי הצבא Jos. 4, 13.
בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף יבהר אלהים Jud. 5, 8.
כְּבַלַּע ולא יבאו לראות Num. 4, 20.
בְּבַלַּע מהור עינים מראות Hab. 1, 13.
כַּגַּלְגַּל אלהי שיתמו Ps. 83, 14.
בַּגַּלְגַּל קול רעמך בגלגל Ps. 77, 19.
כְּדַרְכָּם ואפיץ אותם בגוים Ez. 36, 19.
בְּדַרְכָּם בן אדם בית ישראל Ez. 36, 17.
כְּדַבֵּשׁ ויאמר אלי בן אדם Ez. 3, 3.
בְּדָבָשׁ ויקראו בית ישראל Ex. 16, 31.
כְּהֻגָּלוֹת וישב דוד לברך 2 S. 6, 20.
בְּהֻגָּלוֹת לכן כה אמר אדני י״י Ez. 21, 24.
וְכִמַרְאֵה המראה אשר ראיתי Ez. 43, 3.
וּבְמַרְאֵי שמח בחור בילדותך Koh. 11, 9.
וּכְפִתְחֵי הלשכות אשר דרך Ez. 42, 12.
וּבְפִתְחֵי ואתה בן אדם בני Ez. 33, 30.
וְכִתְקֹעַ כל ישבי תבל Jes. 18, 3.
וּבִתְקוֹעַ העוו בני בנימן Jer. 6, 1.
וּכְרַחֲמֶיךָ ותתנם ביד צריהם Neh. 9, 27.
וּבְרַחֲמֶיךָ הרבים לא עשיתם Neh. 9, 31.
וְכַמִּצְוָה עד היום הזה הם עושים 2 Reg. 17, 34.
וּכַמִּצְוָה ובכל מעשה אשר 2 Chr. 31, 21.
כְּזֹרַע והמן כזרע גד הוא Num. 11, 7.
בְּזֹרַע די חזית פרזלא Dan. 2, 43.

כַּחֹמֶץ	Prov. 10, 26.	לשנים וכעשן לעינים		
בַּחֹמֶץ	Ruth 2, 14.	ויאמר לה בעז		
כַּחֲטָאֵינוּ	Ps. 103, 10.	לא כחטאינו עשה לנו		
בַּחֲטָאֵינוּ	Dan. 9, 16.	אדני ככל צדקתיך		
כַּחֲשֵׁיכָה	Ps. 139, 12.	גם חשך לא יחשיך		
בַּחֲשֵׁכָה	Ps. 82, 5.	לא ידעו ולא יבינו		
כֶּחָלָב	Job. 10, 10.	הלא כחלב תחיכני		
בְּחָלָב	Cant. 5, 12.	עיניו כיונים על אפיקי		
כַּחֲלָמִישׁ	Jes. 50, 7.	ואדני ה' יעזר לי		
בַּחֲלָמִישׁ	Job 28, 9.	שלח ידו הפך		
כִּירִיעוֹת	Cant. 1, 5.	שחורה אני ונאוה		
בִּירִיעוֹת	Ex. 26, 12.	וסרח העדף		
כְּכָלוֹת	Ps. 71, 9.	אל תשליכני לעת		
בְּכָלוֹת	Prov. 5, 11.	ונהמת באחריתך		
כְּכָרִים	Jer. 51, 40.	אורידם ככרים		
בְּכָרִים	Ez. 27, 21.	ערב וכל נשיאי קדר		
כַּכּוֹכָבִים	Dan. 12, 3.	והמשכילים יזהירו		
בַּכּוֹכָבִים	Jes. 47, 13.	נלאית ברב עצתיך		
כְּמֹהַר	Ex. 22, 16.	אם מאן ימאן אביה		
בְּמֹהַר	1 S. 18, 25.	ויאמר שאול כה תאמר		
כַּמִּנְחָה	Lev. 5, 13.	וכפר עליו הכהן		
בַּמִּנְחָה	Gen. 32, 21.	ואמרתם גם הנה		
כַּמֵּת	Num. 12, 12.	אל נא תהי כמת		
בַּמֵּת	Num. 19, 18.	ולקח אזוב וטבל במים		
כַּמֵּתִים	Jes. 59, 10.	נגששה כעורים קיר		
בַּמֵּתִים	Ps. 88, 6.	חפשי כמו חללים		
כְּנֶגַע	Lev. 14, 35.	ובא אשר לו הבית		
בְּנֶגַע	Deut. 24, 8.	השמר בנגע הצרעת		
כַּשַּׁלְמָה	Ps. 104, 2.	עוטה אור כשלמה		
בַּשַּׁלְמָה	1 Reg. 11, 30.	ויתפוש אחיה		
כְּעֹרָה	2 Reg. 17, 14.	ולא שמעו ויקשו את		
בְּעֹרָה	Gen. 49, 8.	יהודה אתה יודוך		
כְּעַבְעֵי	Job 41, 10.	עטישותיו תהל אור		
בְּעַבְעֵי	Job 3, 9.	יחשכו כוכבי נשפו		
כָּעֵדֶר	Ps. 78, 52.	ויסע כצאן עמו		
בָּעֵדֶר	Jer. 31, 24.	וישבו בה יהודה וכל עמו		
כַּעֲוֹנוֹתֵינוּ	Ps. 103, 10.	לא כחטאינו עשה		
וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ	Esr. 9, 7.	מימי אבותינו אנחנו		

כַּפְּשָׁתִים	1	הוא בא עד לחי		Jud. 15, 14.
בַּפְּשָׁתִים		ושרף את הבגד		Lev. 13, 52.
כְּצִדְקוֹ		אודה ה' כצדקו		Ps. 7, 18.
בְּצִדְקוֹ		את הכל ראיתי בימי		Koh. 7, 15.
כְּצַלְמוֹ	5	ויחי אדם שלשים		Gen. 5, 3.
בְּצַלְמוֹ		ויברא אלהים את האדם		Gen. 1, 27.
כְּצָרָיו		ויחר עלי אפו		Job 19, 11.
בְּצָרָיו		סמוך לבו לא ירא		Ps. 112. 8.
כְּקִיטֹר		וישקף על פני סדום		Gen. 19, 28.
בְּקִיטוֹר	10	כי הייתי כנאד		Ps. 119, 83.
כְּקָמוֹם		והיה להם כקמום		Ez. 21, 23.
בְּקָמֹם		בחזות לך שוא		Ez. 21, 34.
כְּרֵעַ		כאח לי התהלכתי		Ps. 35, 14.
בְּרֵעַ		אל תאמינו ברע אל		Micha 7, 5.
כְּרָאִי	15	תרקיע עמו לשחקים		Job 37, 18.
בְּרָאִי		ובבית מרכבות ובחצר		1 Chr. 4, 31.
כְּרַחֲמֶיךָ		וכנוח להם ישובו		Neh. 9, 28.
בְּרַחֲמֶיךָ		ואתה ברחמיך הרבים		Neh. 9, 19.
כְּשָׁם		ועד אחרין על קרמי		Dan. 4, 5.
בְּשָׁם	20	והתנבי חגי נביאה		Esr. 5, 1.
כְּשַׁלְחוֹ		ויאמר ה' אל משה		Ex. 11, 1.
בְּשַׁלְחוֹ		על כן גבהא קומתו		Ez. 31, 5.
כַּשַּׁחַר		אז יבקע כשחר		Jes. 58, 8.
בַּשַּׁחַר		ככה עשה לכם בית אל		Hos. 10, 15.
כַּשֶּׁמֶשׁ	25	זרעו לעולם יהיה		Ps. 89, 37.
בַּשֶּׁמֶשׁ		הנני משיב את צל		Jes. 38, 8.
כְּתַבְנִית		חרש עצים נטה קו		Jes. 44, 13.
בְּתַבְנִית		וימירו את כבודם		Ps. 106, 20.
כְּתַעֲבוּתֵיהֶם		וככלות אלה נגשו		Esr. 9, 1.
בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם	30	אשר צוית ביד עבדך		Esr. 9, 11.
כַּתַּפּוּחִים		אמרתי אעלה בתמר		Cant. 7, 9.
בַּתַּפּוּחִים		סמכוני באשישות		Cant. 2, 5.

5.

א״ב מן חד וחד חד מלעיל וחד מלרע דלוג וליח דכותי׳ וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal vorkommen, und zwar ein Mal mit einem langen und ein Mal mit einem kürzern (langen) oder kurzen Vocal.

אֲמֹר	כה אמר ה׳ אלהים יען	Ez. 25, 8.
אֲמָר	כי טוב אמר לך עלה	Prov. 25, 7.
אֹרְחוֹת	משא בערב ביער	Jes. 21, 13.
אֹרְחַת	וישבו לאכול לחם	Gen. 37, 25.
אַדֹן	ואלה העולים מתל מלח	Neh. 7, 61.
אַדָן	וחברו ואלה העולים	Esr. 2, 59.
אַגַם	והשתיה כדת	Est. 1, 8.
אָגַם	בלטשאצר רב	Dan. 4, 6.
בִּקְרֹב	על מרעים	Ps. 27, 2.
בְּקֶרֶב	והיה בקרב איש	2 S. 15, 5.
בְּמֹעַל	ויברך עורא את ה׳	Neh. 8, 6.
בְּמַעַל	אל אלהי׳ ה׳ אל אלהי׳	Jos. 22, 22.
בַּנֹּעַר	תמת בנער	Job 36, 14.
בַּנַּעַר	ויאמר האיש אל יואב	2 S. 18, 12.
נְוִיתֵנוּ	ותבואתה מרבה למלכי׳	Neh. 9, 37.
נְוָתֵנוּ	ותתם השנה ההוא	Gen. 47, 18.
דֹּעֲכוּ	סבוני כדברים	Ps. 118, 12.
דָּעֲכוּ	המוציא רכב וסוס	Jes. 43, 17.
הֶאֱמֹר	תאמר אלהי׳ אני	Ez. 28, 9.
הֶאָמַר	כי אל אל האמר	Job 34, 31.
הַקָּצוֹר	מדוע באתי	Jes. 50, 2.
הַקָּצַר	האמור בית יעקב	Micha 2, 7.
הַמְשֹׁל	דברו נא באזני כל בעלי	Jud. 9, 2.
הַמָּשָׁל	ופחד עמו עשה	Job 25, 2.
הַנְחַת	עשו ובאו כל הגוים	Joel 4, 11.
הָנְחַת	וכדי רם לבבה	Dan. 5, 20.
הוֹדִיעֻנוּ	ויקראו פלשתים	1 S. 6, 2.
הוֹדִיעֵנוּ	מה נאמר לה	Job 37, 19.
וְנֹעַתֹּר	ויעזרו עליהם וינתנו	1 Chr. 5, 20.
וְנֶעְתַּר	ונגף ה׳ את מצרים	Jes. 19, 22.
וְנַחְתֹּם	ואתם כתבו	Est. 8, 8.
וְנָחְתָּם	ויקראו סופרי׳ קדמ׳	Est. 3, 12.
וְיָקוֹם	וסגרו דלתים בשוק	Koh. 12, 4.
וְיָקָם	ותגזר אמר ויקם לך	Job 22, 28.
ומִשְׁלוּ	והיה אדירו ממנו	Jer. 30, 21.
וּמָשְׁלוּ	והכרתי רכב מאפרים	Zach. 9, 10.
זָרֹעַ	אור זרע לצדיק	Ps 97. 11.
זֵרוּעַ	וכי יפל מנבלתם	Lev. 11, 37.
חָנוֹן	כי עם בציון ישב	Jes. 30, 19.
חָנַן פְּת׳	וישא את עיניו וירא	Gen. 33, 5.
טְהוֹר	עינים מראות רע	Hab. 1, 13.
טָהֳר	אהב טהר לב חן	Prov. 22, 11.
יְחַיֵּנוּ	אם אמרנו נבוא	2 Reg. 7, 4.
יְחַיֵּנוּ	מימים ביום השלישי	Hos. 6, 3.
יְדֹלֵף	בעצלתים ימך	Koh. 10, 18.
יְדָלֵף	ואת כשד ואת חוו	Gen. 22, 22.
כְּתֹם	וירעם כתם לבבו	Ps. 78, 72.
כְּתָם	כי לפני קציר כתם	Jes. 18, 5.
לְאֻמֹּתָם	אלה הם בני ישמעאל	Gen. 25, 16.
לְאֻמּוֹתָם	יאמרו איה דגן	Thr. 2, 12.
לִשְׁבוּם	רוח ה׳ אלהי׳ עלי	Jes. 61, 1.
לִשְׁבָאִים	ומכרתי את בניכם	Joel 4, 8.
מַעְצוֹר	ויאמר יהונתן אל הנער	1 S. 14, 6.
מַעְצָר	עיר פרוצה אין חומה	Prov. 25, 28.
מִשְׁקֹלֶת	ונטיתי על ירושלם	2 Reg. 21, 13.
לְמִשְׁקֶלֶת	ושמתי משפט	Jes. 28, 17.
מְחֹלְלֶיךָ	צור ילדך תשי	Deut. 32, 18.
מְחַלְלֶיךָ	האמר תאמר אלהים	Ez. 28, 9.
מְאֹרוֹת	ביבש קצירה	Jes. 27, 11.
מְאֹרַת	מצות ה׳ ברה	Ps. 19, 9.
נְתֹן	וידע אונן כי לא לו	Gen. 38, 9.
נְתַן	וישבת את הסוסים	2 Reg. 23, 11.
נְתִין	וישכימו אנשי העיר	Jud. 6, 28.
נְתִין	וישב ויבן את הבמות	2 Chr. 33, 3.
נֹחַם	מיד שאול אפרם	Hos. 13, 14.
נַחַם	ובני אשת הודיה	1 Chr. 4, 19.
נָפְלוּ	ויאמרו שרי פלשתים	1 S. 29, 3.
נִפְלוּ	ואעמוד עליו ויאמותתהרו	2 S. 1, 10.

עֲנִיָּתִי	Ps. 119, 71.	טוב לי כי
עֲנִיָּתִי	Ps. 35, 13.	ואני בחלותם
צַאַת	Jes. 4, 4.	אם רחץ ה' את צאת
צֵאַת	Ez. 4, 12.	ועגת שעורים תאכלנה
קְרָאָנִי	Jes. 49, 1.	וכי תאמרי בלבבך
קְרָאַנִי	Job 4, 14.	פחד קראני ורעדה
רְמוּנִי	Thr. 1, 19.	קראתי למאהבי
רְמָנִי	2 S. 19, 27.	ויאמר אדני המלך
שָׂכַלְתִּי	Gen. 43, 14.	ואני כאשר
שָׂכָלְתִּי	Gen. 43, 14.	(ב' בפסוק)
שְׁפָטוּנוּ	Dan. 9, 12.	ויקם את דבריו
וּשְׁפָטָנוּ	1 S. 8, 20.	והיינו גם אנחנו
תְּאוֹמֵי	Cant. 4, 5.	שני שדיך·קרמ'
תָּאֳמֵי	Cant. 7, 4.	וחברו שני שדיך· תני'

וחד לבד ממסורתא

כְּצִרְפָּ	Zach. 13, 9.	וצרפתים כצרף את הכסף
כְּצָרְפָ	Ps. 66, 10.	כי בחנתנו אלהים

6.

א"ב מן חד וחד חד א' וחד ב' דלוג ולית דכו' וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal, und zwar ein Mal ohne und ein Mal mit ב praefixum vorkommen.

אַמַּת	Jer. 51, 13.	שכנתי על מים רבים
בְּאַמַּת	Deut. 3, 11.	כי רק עוג מלך הבשן
אֲמָמֶיךָ	Prov. 3, 10.	וימלאו אסמיך שבע
בַּאֲמָמֶיךָ	Deut. 28, 8.	יצו ה' אתך את
אֲכָלְכֶם	Gen. 3, 5.	כי ידע אלהים
בַּאֲכָלְכֶם	Num. 15, 19.	והי' באכלכם
אֶבְרָתוֹ	Deut. 32, 11.	כנשר יעיר קנו
בְּאֶבְרָתוֹ	Ps. 91, 4.	יסך לך ותחת
בַּלַּע	Ps. 55, 10.	ה' פלג לשונם
בְּבַלַּע	Hab. 1, 13.	טהור עינים מראות

גַּרְוֵן	Deut. 20, 19.	כי תצור אל עיר ימים
בַּגַּרְוֵן	Deut. 19, 5.	ואשר יבא את רעהו
גָּרוֹן	Jes. 3, 16.	ויאמר ה' יען כי גבהו
בְּגָרוֹן	Jes. 58, 1.	קרא בגרון אל תחשוך
גּוֹרָלִי	Ps. 16, 5.	ה' מנת חלקי וכוסי
בְּגוֹרָלִי	Jud. 1, 3.	ויאמר יהודה לשמעון
גֶּשֶׁמְיהוֹן	Dan. 3, 28.	ענה נבוכדנצר ואמר
בְּגֶשֶׁמְיהוֹן	Dan. 3, 27.	ומתכנשין אחשדרפניא
הַבָּרְאָם	Gen. 5, 2.	זכר ונקבה בראם
בְּהִבָּרְאָם	Gen. 2, 4.	אלה תולדות השמים
הַדָּרִי	Micha 2, 9.	נשי עמי תגרשון
בַּהֲדָרִי	Ez. 16, 14.	ויצא לך שם בגוים
הַגִּיגִי	Ps. 5, 2.	אמרי האזינה ה'
בַּהֲגִיגִי	Ps. 39, 4.	חם לבי בקרבי
הוֹלְלִים	Ps. 5, 6.	לא יתיצבו הוללים
בַּהוֹלְלִים	Ps. 73, 3.	כי קנאתי בהוללים
הָנִיחַ	Jes. 14, 3.	והי' ביום הניח ה' לך
בְּהָנִיחַ	Deut. 25, 19.	והי' בהניח ה' אלהיך
הֲכִינוֹ	Nah. 2, 3.	מגן גבוריהו מאדם
בַּהֲכִינוֹ	Prov. 8, 26.	שמים שם אני
הֵרָאֹתוֹ	Lev. 13, 7.	ואם פשה תפשה המספחת
בְּהֵרָאוֹתוֹ	Mal. 3, 2.	ומי מכלכל את יום בואו
וְעָצָם	Deut. 8, 17.	ואמרת בלבבך כחי
בְּעָצָם	Job. 30, 21.	תהפך לאכזר לי
וְתוֹרָתָיו	Ps. 105, 45.	בעבור ישמרו
בְּתוֹרָתָיו	Dan. 9, 10.	ולא שמענו בקול ה'
וְגָוָה	Job 33, 17.	להסיר אדם מעשה
בְּגָוָה	Dan. 4, 34.	כען אנה נבוכדנצר
זְנָבוֹ	Job 40, 17.	יחפץ זנבו כמו ארז
בְּזָנְבוֹ	Ex. 4, 4.	ויאמר ה' אל משה
חֶסֶר	Prov. 28, 22.	נבהל להון איש רע עין
בְּחֶסֶר	Job. 30, 3.	ובכפן גלמוד הערקים
חַלָּמִישׁ	Ps. 114, 8.	ההפכי הצור אגם מים
בַּחַלָּמִישׁ	Job. 28, 9.	שלח ידו הפך משרש
חֲבָרַיִךְ	Jes. 47, 9.	ותבאנה לך שתי אלה
בַּחֲבָרַיִךְ	Jes. 47, 12.	עמדי נא בחבריך
חַיֶּיהָ	Prov. 31, 12.	גמלתהו טוב ולא רע
בְּחַיֶּיהָ	Lev. 18, 18.	ואשה אל אחתה

ספרייה אנגלית חסידי תב"ד
אוהל יצחק
ליוויל קנטאקי
U.S.A. – ארה"ב

Hos. 2, 13.	חָדְשָׁהּ	והשבתי כל משושה	1
Jer. 2, 24.	בְּחָדְשָׁהּ	פרה למוד מדבר	
Jes. 40, 11.	טָלָאִים	כרעה עדרו ירעה	
1 S. 15, 4.	בַּטְּלָאִים	וישמע שאול את העם	
Deut. 32, 38.	יֵין	אשר חלב זבחימו	5
Ez. 27, 18.	בְּיֵין	דמשק סוחרתך ברב	
Lev. 13, 49.	יְרַקְרַק	והי׳ הנגע ירקרק	
Ps. 68, 14.	בְּיָרַקְרַק	אם תשכבון בין שפתים	
Jer. 8, 7.	מוֹעֲדֵיהָ	גם חסידה בשמים	
Ez. 36, 38.	בְּמוֹעֲדֶיהָ	כצאן קדשים כצאן	10
Dan. 1, 12.	נַם	נא את עבדיך	
Dan. 2, 12.	בְּנַם	כל קבל דנה מלכא	
Hag. 2, 15.	שׂוּם	ועתה שימו נא לבבכם	
Job. 37, 14.	בְּשׂוּם	התדע בשום אלוה	
Hos. 2, 8.	שָׂךְ	לכן הנני שך את דרכך	15
Ps. 42, 5.	בַּסָּךְ	אלה אזכרה ואשפכה	
Ez. 30, 6.	סמְכֵי	כה אמר ה׳ ונפלו סמכי	
Ps. 54, 6.	בְּסמְכֵי	הנה אלהים עזר לי	
Ps. 16, 11.	שְׂמָחוֹת	תודיעני ארח חיים	
Ps. 45, 16.	בְּשִׂמְחוֹת	תובלנה בשמחת וגיל	20
Num. 10, 10.	שִׂמְחַתְכֶם	וביום שמחתכם ובמועדיכ׳	
Jes. 66, 5.	בְּשִׂמְחַתְכֶם	שמעו דבר ה׳ החרדים	
Dan. 5, 5.	פַּס	בה שעתא נפקו׳ כן כת׳	
1 Chr. 11, 13.	בַּפַּס	והוא היה עם דוד בפס	
Cant. 5, 2.	פִּתְחִי	אני ישנה ולבי ער	25
Ez. 37, 13.	בְּפִתְחִי	וידעתם כי אני ה׳ בפתחי	
Jes. 3, 26.	פְּתָחֶיהָ	ואנו ואבלו פתחיה	
Micha 5, 5.	בְּפִתְחֵיהָ	ורעו את ארץ אשור	
Lev. 7, 38.	צַוֹּתוֹ	אשר צוה ה׳ את משה	
Ez. 10, 6.	בְּצַוֹּתוֹ	ויהי בצותו את האיש	30
Gen. 9, 13.	קַשְׁתִּי	את קשתי נתתי בענן	
Ps. 44, 7.	בְּקַשְׁתִּי	כי לא בקשתי אבטח	
Jer. 20, 17.	קִבְרִי	אשר לא מותתני מרחם	
Gen. 50, 5.	בְּקִבְרִי	אבי השביעני לאמר	
Ez. 31, 15.	רִדְתּוֹ	כה אמר ה׳ אלהי׳ ביום	
Ex. 34, 29.	בְּרִדְתּוֹ	ויהי ברדת משה מהר	
1 Chr. 26, 16.	שַׁלֶּכֶת	לשפים ולחסה למערב	
Jes. 6, 13.	בְּשַׁלֶּכֶת	ושד בה עשיריה	

Ps. 80, 6.	האכלתם לחם דמעה	שָׁלִישׁ	1
Jes. 40, 12.	מי מדד בשעלו מים	בְּשָׁלִשׁ	
2 Chr. 25, 20.	ולא שמע אמציהו	תְּחָתָם	
Ez. 43, 8.	ספם את ספי ומזוזתם	בְּתַחְתָּם	

7.

א״ב מן חד וחד חד ד׳ וחד ר׳ דלוג ולית דכו׳ וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die je nur ein Mal mit Daleth und ein Mal mit Resch vorkommen.

2 S. 22, 43.	ואשחקם כעפר׳ דשמוא׳	אֲדִיקֵם	15
Ps. 18, 43.	וחברו ואשחקם׳ דתלי׳	אֲרִיקֵם	
Ps. 110, 3.	עמך נדבות ביום חילך	בְּהַדְרֵי קֹדֶשׁ	
Ps. 87, 1.	לבני קרח מזמור שיר	בְּהַרְרֵי קֹדֶשׁ	
Lev. 11, 14.	ואת הדאה ואת האיה	הַדָּאָה	
Deut. 14, 13.	והראה ואת האיה	וְהָרָאָה	20
Micha 2, 9.	נשי עמי תגרשון	הֲדָרִי	
Jer. 17, 3.	בשדה חילך וכל	הָרָרִי	
Job 36, 11.	אם ישמעו ויעבודו	וְיַעֲבֹדוּ	
Job 34, 20.	רגע ימתו וחצות לילה	וְיַעֲבֹרוּ	
1 S. 14, 45.	ויאמר העם אל שאול	וַיִּפְדּוּ	25
Gen. 47, 27.	וישב ישראל בארץ	וַיִּפְרוּ	
Gen. 10, 4.	ובני יון אלישה׳ דברא׳	וְדָדָנִים	
1 Chr. 1, 7.	ובני יון אלישה׳ דד״ה	וְרוֹדָנִים	
1 Chr. 1, 7.	ובני גמר אשכנז׳ דד״ה	וְדִיפַת	
Gen. 10, 3.	ובני גמר׳ דברא׳	וְרִיפַת	30
Jer. 49, 22.	הנה כנשר יעלה	וְיִרְאֶה	
2 Reg. 6, 17.	ויתפלל אלישע ויאמר	וְיִרְאֶה	
Ps. 131, 2.	אם לא שויתי ודוממתי	וְדוֹמַמְתִּי	
Jes. 1, 2.	שמעו שמים והאזיני	וְרוֹמַמְתִּי מל׳	
Ps. 43, 4.	ואבואה אל מזבח ה׳	וְאוֹדְךָ	35
Ps. 32, 8.	אשכילך ואורך	וְאוֹרְךָ	
Jer. 50, 29.	השמיעו אל בבל רבים	זֹדֵה	
Job 19, 17.	רוחי זרה לאשתי׳	זֹדֵה מלעי׳	

יֵעָבֵד	Deut. 21, 4.	והורידו וקני העיר
יֵעָבֵר	Ez. 47, 5.	וימד אלף נחל אשר
יָרִיחַ	Jes. 4, 4.	אם רחץ ה׳ את צאת
יָרִיחַ	Job 39, 25.	בדי שפר יאמר האח
יִצְעָדוּ	Jer. 10, 5.	כתמר מקשה המה
יִצְעָרוּ	Jer. 30, 19.	ויצא מהם תודה וקול
יִתְגּוֹדָדוּ	Jer. 5, 7.	אי לזאת אסלוח לך· כת׳
יִתְגּוֹרָרוּ	Hos. 7, 14.	ולא זעקו אלי בלבם
יְסַעֲדֵנוּ	Ps. 41, 4.	ה׳ יסעדנו על ערש דוי
יִשְׁעֲרֵנוּ	Ps. 58, 10.	בטרם יבינו סיריתיכם
יָשׁוּר	Ps. 91, 6.	מדבר באפל יהלך
יָשׁוּר	Jer. 5, 26.	כי נמצאו בעמי רשעים
יִשּׂוֹרֵד	Hos. 10, 2.	חלק לבם עתה יאשמו
יִשּׂוֹרֵר	Zeph. 2, 14.	ורבצו בתוכה עדרים
כְּמַסְפַּד	Zach. 12, 11.	ביום ההוא יגדל המספד
כְּמִסְפַּר	1 Reg. 18, 31.	ויקח אליהו שתים עשר׳
לְדַב	Dan. 7, 5.	וארו חיוה אחרי· תנינ׳
לְרוֹב	Est. 10, 3.	כי מרדכי היהודי
לְמַאַס	2 Chr. 10, 14.	ויקברהו בקבורתו
לְמָאוֹר	Ps. 90, 8.	שת עונותינו לנגדך· כה׳
לָצוּד	Gen. 27, 5.	ורבקה שמעת בדבר
לָצוּר	1 S. 23, 8.	וישמע שאול את כל
לְתוֹדָה	Ps. 100, 1.	מזמור לתודה הריעו
לְתוֹרָה	Jes. 8, 21.	ולתעודה אם לא יאמרו
מְדוּד	Ps. 81, 7.	הסירותי מסבל שכמו
מְדוּר	Ps. 84, 11.	כי טוב יום בחצריך
מַעֲצַד	Jes. 44, 12.	חרש ברזל מעצד
מַעֲצָר	Prov. 25, 28.	עיר פרוצה אין חומה
מְצוֹד	Prov. 12, 12.	חמד רשע מצוד
מְצוֹר	Ez. 4, 7.	ואל מצור ירושלם
מַעֲבָדִים	Ex. 6, 5.	וגם אני שמעתי את
מַעֲבָרִים	1 S. 2, 24.	אל בני כי לא טובה
עוֹרְרִינָה	Thr. 4, 17.	תכלינה עינינו
עוֹרְרֵנוּ	Thr. 5, 10.	כתנור נכמרו
פְּטֶרֶת	Job 28, 19.	לא יערכנה פטדת כוש
פְּטֶרֶת	Num. 8, 16.	כי נתנים נתנים המה
פְּרָעֵהוּ	Job 33, 24.	ויחננו ויאמר פדעהו
פְּרָעֵהוּ	Prov. 4, 15.	אל תעבר בו

פְּרֵה	1	אלהים את ישראל
פְּרֵה		ויאמר לו אלהים אני
פּוֹרֶה		ה׳ נפש עבדיו
פֹּרֶה		פן יש בכם איש או
צֵיד	5	ואיש איש מבני
צַר		וערי מבצר הצדים צר
צְרֻרָתָה		בככר הירדן יצקם· דד״ה
צְרֻרָתָה		ויתקעו שלש מאות
שְׁחַדוּ		הכי אמרתי הבו לי
וְשִׁחֲרוּ	10	אם הרגם ודרשוהו
תָּדוּץ		בצוארו ילין עז
תָּרוּץ		בלכתך לא יצר צעדך
תָּצוּד		כי בעד אשה זונה
תָּצוּר		כי תצור על עיר ימים

Ps. 25, 22. Gen. 35, 11. Ps. 34, 23. Deut. 29, 17. Lev. 17, 13. Jos. 19, 35. 2 Chr. 4, 17. Jud. 7, 22. Job 6, 22. Ps. 78, 34. Job 41, 14. Prov. 4, 12. Prov. 6, 26. Deut. 20, 19.

8.

א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד ה׳ דלוג ולי׳ דכותהון וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal, und zwar ein Mal ohne und ein Mal mit ה׳ praefixum vorkommen.

אֵמֶן מלרע	25	ויהי אמן את הדסה
הָאֵמֶן		האנכי הריתי
אֲשַׁמֵּם		ואטמא אתם במתנותם
הַאֲשִׁימֵם		אלהים יפלו
אֱמֹר		כה אמר ה׳ אלהי׳ יען
הַאֲמֹר	30	למלך בליעל
אִמְרוֹת		והנה כל הנשים אשר
הָאִמְרוֹת		שמעו הדבר הזה פרות
אֲרוּדָה		ולאדם אמר כי שמעת
הָאֲרוּדָה		ויבא ויאכל וישת
בְּחַר	35	ויחר אף שאול ביהונתן
הַבְּחַר		ויאמר ה׳ אל השטן
גְּדֻלוֹת		ומי כעמך ישראל· דד״ה
הַגְּדֻלוֹת		ה׳ בעבור עבדך· דד״ה

Est. 2, 7. Num. 11, 12. Ez. 20, 26. Ps. 5, 11. Ez. 25, 8. Job 34, 18. Jer. 38, 22. Am. 4, 1. Gen. 3, 17. 2 Reg. 9, 34. 1 S. 20, 30. Zach. 3, 2. 1 Chr. 17, 21. 1 Chr. 17, 19.

דוּדָאִים	וילך ראובן בימי קציר	Gen. 30, 14.
הַדּוּדָאִים	נתנוּ־דריח	Cant. 7, 14.
דְּבֹרִים	וישב מימים לקחתה	Jud. 14, 8.
הַדְּבֹרִים	ויצא האמרי הישב	Deut. 1, 44.
הַפּוּכָה	אפרים בעמים הוא	Hos. 7, 8.
הַהֲפוּכָה	ויגדל עון בת עמי	Thr. 4, 6.
חַלָּמִישׁ	ההפכי הצור אגם	Ps. 114, 8.
הַחַלָּמִישׁ	המוליכך במדבר הגדל	Deut. 8, 15.
כְּשִׁית	ותדבר מרים ואהרן	Num. 12, 1.
הַכְּשִׁית	במשה ׳ ב׳ בפסוק	Num. 12, 1.
מֵלִיץ	אם יש עליו מלאך	Job. 33, 23.
הַמֵּלִיץ	והם לא ידעו כי שמע	Gen. 42, 23.
מֻתָּה מלר׳	ותרא רחל כי לא ילדה	Gen. 30, 1.
הַמֻּתָּה	ואמר לא ארעה אתכם	Zach. 11, 9.
מְשֻׁלָּשׁ	ויאמר אליו קחה לי	Gen. 15, 9.
הַמְּשֻׁלָּשׁ	ואם יתקפו האחד	Koh. 4, 12.
מְנָח	רחב הקיר אשר לצלע	Ez. 41, 9.
הַמְּנָח	ופתח הצלע למנח	Ez. 41, 11.
מְקַטְּרוֹת	ויענו את ירמיהו כל	Jer. 44, 15.
הַמְקַטְּרוֹת	ויקמו ויסירו את	2 Chr. 30, 14.
מְנָאֶפֶת	כן דרך אשה מנאפת	Prov. 30, 20.
הַמְּנָאֶפֶת	האשה המנאפת	Ez. 16, 32.
מְתָאַבְּלִים	ויעבירהו עבדיו מן	2 Chr. 35, 24.
הַמְּתָאַבְּלִים	שמחו את ירושלם	Jes. 66, 10.
מְרִיקִים	ויהי הם מריקים	Gen. 42, 35.
הַמְּרִיקִים	ואען שנית ואמר אליו	Zach. 4, 12.
נְסוֹגִים	מדוע ראיתי המה חתים	Jer. 46, 5.
הַנְּסוֹגִים	ואת הנסוגים מאחרי	Zeph, 1, 6.
נִקְרָאִים	בלילה ההוא נדדה	Est. 6, 1.
הַנִּקְרָאִים	שמעו זאת בית יעקב	Jes. 48, 1.
שְׂיחִים	בין שיחים ינהקו	Job 30, 7.
הַשְּׂיחִם	ויכלו המים מן החמת	Gen. 21, 15.
סְפָרִים	על שדים ספדים	Jes. 32, 12.
הַסְּפָרִים	גם מגבה יראו	Koh. 12, 5.
פְּתָחִים	ליד שערים לפי קרת	Prov. 8, 3.
הַפְּתָחִים	וכל הפתחים והמזוות	1 Reg. 7, 5.
צִיּוֹן	ועברו העברים בארץ	Ez. 39, 15.
הַצִּיּוֹן	ויאמר מה הציון הלז	2 Reg. 23, 17.

צְאִים	ויהושע היה לבוש	Zach. 3, 3.
הַצְּאִים	ויען ויאמר אל העמדים	Zach. 3, 4.
צְבָעִים	חדיד צבעים נבלט	Neh. 11, 34.
הַצְּבָעִים	והראש אחד יפנה	1 S. 13, 18.
קִינִים	ויפרש אותה לפני	Ez. 2, 10.
הַקִּינִים	ומשפחות ספרים	1 Chr. 2, 55.
שְׁטַר	אשר אין לה קצין	Prov. 6, 7.
הַשּׁוֹטֵר	ויהי לעוזיהו היל עשה	2 Chr. 26, 11.
שָׁקֵד	ויהי דבר ה׳ אלי לאמר	Jer. 1, 11.
הַשָּׁקֵד	גם מגבה יראו	Koh. 12, 5.
שִׁקּוּצִים	דליו שוקים מפסה	Prov. 26, 7.
הַשִּׁקּוּצִים	יככה ה׳ בשחין רע	Deut. 28, 35.
שְׁאֵלְתִּיהוּ	ותבא האשה ותאמר	Jud. 13, 6.
הַשְּׁאֵלְתִּיהוּ	וגם אנכי השאלתיהו	1 S. 1, 28.
תָּצוּד	כי בעד אשה זונה	Prov. 6, 26.
הַתָּצוּד	ללביא טרף ותית	Job 38, 39.

9.

א״ב מן חד וחד חד וא׳ וחד והא דלוג ולי׳ דכותהון וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal mit vorgesetztem Waw und ein Mal mit vorgesetztem Waw und He vorkommen.

וְאַחֲרוֹן	ואני ידעתי כי גאלי חי	Job. 19, 25.
וְהָאַחֲרוֹן	כי לא מועף לאשר	Jes. 8, 23.
וָאֹהֶל	וחשבה ואהל וברכיהו	1 Chr. 3, 20.
וְהָאֹהֶל	ומשמרת בני גרשון	Num. 3, 25.
וַאֲלָפִים	צנה ואלפים כלם	Ps. 8, 8.
וְהָאֲלָפִים	והעירים עבדי האדמה	Jes. 30, 24.
וּבֹקֶר	וראיתם את כבוד	Ex. 16, 7.
וְהַבֹּקֶר	ומראה הערב והבקר	Dan. 8, 26.
וְגוֹיִם	ובאו עמים רבים וגוים	Zach. 8, 22.
וְהַגּוֹיִם	כי הגוי והממלכה	Jes. 60, 12.
וּגְבֹהִים	אם עשק רש וגזל	Koh. 5, 7.
וְהַגְּבֹהִים	הנה האדון ה׳ צבאות	Jes. 10, 33.

Job 40, 10.	וְגַבֵּהּ	עֵדֶה נא גאון וגבה	1
2 Chr. 3, 4.	וְהַגֹּבַהּ	והאולם אשר על פני	
Ps. 138, 6.	וְגָבֹהַּ	כי רם ה׳ ושפל יראה	
Ez. 21, 31.	וְהַגָּבֹהַּ	כה אמר אדני ה׳ הסיר	
Prov. 28, 11.	וְדַל פֹּת׳	חכם בעיניו איש עשיר	5
Ex. 30, 15.	וְהַדַּל	העשיר לא ירבה	
Ez. 21, 31.	וְהָרִים	כה אמר אדני ה׳ הסיר	
Zach. 6, 1.	וְהֶהָרִים	ואשׁב ואשא עיני׳ לי׳ חסר	
1 Reg. 7, 12.	וְהָצֵר	הגדולה סביב שלשה	
Ez. 10, 4.	וְהֶחָצֵר	וירם כבוד ה׳ מעל	10
2 S. 17, 28.	וְחֻטִּים	משכב וספות וכלי	
1 Chr. 21, 23.	וְהַחִטִּים	ויאמר ארנן אל דויד	
Prov. 29, 8.	וַחֲכָמִים	אנשי לצון יפיחו קריה	
Koh. 9, 1.	וְהַחֲכָמִים	כי את כל זה נתתי אל	
Deut. 33, 23.	וּמָלֵא	ולנפתלי אמר נפתלי	15
2 Reg. 4, 4.	וְהַמָּלֵא	ובאת וסגרת הדלת	
Jer. 4, 7.	וּמַשְׁחִית	עלה אריה מסבכו	
1 S. 14, 15.	וְהַמַּשְׁחִית	ותהי חרדה במחנה	
Prov. 6, 19.	וּמְשַׁלֵּחַ	יפיח כובים עד שקר	
Lev. 16, 26.	וְהַמְשַׁלֵּחַ	את השעיר לעזאזל	20
Ps. 91, 10.	וְנֶגַע	לא תאנה אליך רעה	
Lev. 13, 58.	וְהַנֶּגַע	וראה הכהן אחרי הכבס	
Ps. 109, 6.	וְשָׂטָן	הפקד עליו רשע ושטן	
Zach. 3, 1.	וְהַשָּׂטָן	ויראני את יהושע	
Gen. 32, 15.	עַיָּרִם	גמלים מיניקות	25
Jes. 30, 24.	וְהָעֲיָרִים	והאלפים והעירים	
Jes. 11, 7.	וּפָרָה	ודב תרעינה יחדו	
Jos. 18, 23.	וְהַפָּרָה	והעוים והפרה	
2 Reg. 5, 27.	וְצָרַעַת	נעמן תדבק בך	
2 Chr. 26, 19.	וְהַצָּרַעַת	ויזעף עזיהו ובידו	30
Dan. 8, 13.	וְקֹדֶשׁ	ואשמעה אחד קדוש	
Dan. 9, 26.	וְהַקֹּדֶשׁ	ואחרי השבעים ששים	
Job 29, 15.	וְרַגְלַיִם	עינים הייתי לעור	
2 Reg. 9, 35.	וְהָרַגְלַיִם	וילכו לקברה ולא מצאו	
Neh. 12, 46.	וְשִׁיר	כי בימי דוד ואסף	35
2 Chr. 29, 28.	וְהַשִּׁיר	וכל הקהל משתחוים	
Ex. 2, 14.	וְשָׁפַט	ויאמר מי שמך לאיש	
Micha 7, 3.	וְהַשֹּׁפֵט	על הרע כפים להיטיב	

Ex. 5, 18.	וְתֶבֶן	ועתה לכו עבדו ותבן	1
1 Reg. 5, 8.	וְהַתֶּבֶן	והשערים והתבן לסוס	
Ex. 29, 28.	וּתְרוּמָה	והיה לאהרן ולבניו לחק	
Mal. 3, 8.	וְהַתְּרוּמָה	היקבע אדם אלהים	
Neh. 9, 13.	וְתוֹרוֹת	ועל הר סיני ירדת	5
Lev. 26, 46.	וְהַתּוֹרֹת	אלה החקים והמשפטים	

10.

א״ב מן חד וחד חד **א׳** וחד **לא׳** דלוג ולי׳ דכו׳ וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal ohne und ein Mal mit vorgesetztem Lamed vorkommen.

2 S. 17, 25.	אֲבִיגַל	ואת עמשא שם אבשלם	
1 S. 25, 32.	לַאֲבִיגַל	ויאמר דוד לאביגל	
Est. 1, 17.	בְּעֻלֵיהֶן	כי יצא דבר המלכה	
Est. 1, 20.	לְבַעֲלֵיהֶן	ונשמע פתגם	20
Ez. 23, 37.	בְּנֵיהֶן	כי נאפו ודם בידיהן	
Gen. 31, 43.	לְבָנֶיהָן	ויען לבן ויאמר אל יעקב	
Am. 1, 13.	בְּקִעָם	על שלשה פשעי בני	
2 Chr. 32, 1.	לְבָקְעָם	אחרי הדברים והאמת	
Cant. 4, 16.	גַּנִּי	עורי צפון ובואי תימן	25
Cant. 5, 1.	לְגַנִּי	באתי לגני אחתי	
Jes. 14, 3.	הָנִיחַ	והיה ביום הניח ה׳	
Ez. 44, 30.	לְהָנִיחַ	וראשית כל בכורי כל	
Ps. 5, 6.	הוֹלְלִים	לא יתיצבו הוללים	
Ps. 75, 5.	לַהוֹלְלִים	אמרתי להוללים	30
Deut. 8, 3.	הוֹרִישֲׁךָ	ויענך וירעבך	
Prov. 22, 21.	לְהוֹדִישֲׁךָ	קשט אמרי אמת	
Prov. 29, 25.	חֶרֶדַת	אדם יתן מוקש	
1 S. 14, 15.	לְחֶרְדַת	ותהי חרדה במחנה	
Jes. 5, 18.	חַטָּאָה	הוי מושכי העון	35
Esr. 6, 17.	לְחַטָּאָה	והקריבו לחנכת בית אלהא	
Ps. 44, 23.	טִבְחָה	כי עליך הורגנו	
Jer. 12, 3.	לְטִבְחָה	ואתה ה׳ ידעתני	

יַמָּא	וארבע חיון רברבן	Dan. 7, 3.
לְיַמָּא	ענה דניאל ואמר	Dan. 7, 2.
יִקְהַת	לא יסור שבט	Gen. 49, 10.
לִיקְהַת	עין תלעג לאב	Prov. 30, 17.
יְדָעֶיךָ	כל ידעיך בעמים	Ez. 28, 19.
לְיֹדְעֶיךָ	משך חסדך לידעיך	Ps. 36, 11.
כַּרְמוֹ	כי יבער איש שדה	Ex. 22, 4.
לְכַרְמוֹ	אשירה נא לידידי	Jes. 5, 1.
מַרְכֶּבֶה	כל הולך על גחון	Lev. 11, 42.
לְמַרְכֶּבֶה	המשרה ולשלום	Jes. 9, 6.
מַשָּׂגֶת	ואם דל הוא ואין	Lev. 14, 21.
לְמַשָּׂגֶת	אם שלוש שנים רעב	1 Chr. 21, 12.
מוֹעֲדָה	והשבתי כל משושה	Hos. 2, 13.
לְמוֹעֲדָה	ושמרת את החקה	Ex. 13, 10.
מַעֲדַנִּים	יסר בנך ויניחך	Prov. 29, 17.
לְמַעֲדַנִּים	האוכלים למעדנים	Thr. 4, 5.
מִשְׁיחִי	והקמתי לי כהן נאמן	1 S. 2, 35.
לְמִשְׁיחִי	שם אצמיח קרן לדוד	Ps. 132, 17.
פְּעֻלַּת	כי לא יבינו אל פעלת	Ps. 28, 5.
לְפָעֳלוֹת	אדם בדבר שפתיך	Ps. 17, 4.
קַחְתֵּךְ	ותאמר לה המעט	Gen. 30, 15.
לְקַחְתֵּךְ	ויבאו עבדי דוד אל	1 S. 25, 40.
קָרְבָה	אל נפשי גאלה	Ps. 69, 19.
לְקָרְבָה	ויקרא משה אל בצלאל	Ex. 36, 2.
רְוָיָה	תערך לפני שלחן	Ps. 23, 5.
לְרְוָיָה	הרכבת אנוש לראשנו	Ps. 66, 12.
רְכָבָה	הנני אליך נאם ה׳ צבאות	Nah. 2, 14.
לְרִכְבָּה	דדן רכלתך בבגדי חפש	Ez. 27, 20.
שְׁפַנִּים	עם לא עצום	Prov. 30, 26.
לַשְׁפַנִּים	הרים הגבהים ליעלים	Ps. 104, 18.
תָּתָם	ולא שמע אמציהו	2 Chr. 25, 20.
לְתָתָם	ויסירו העלה לתתם	2 Chr. 35, 12.

ולבד ממסורתא

רֹאשֵׁנוּ	נפלה עטרת ראשנו	Thr. 5, 16.
לְרֹאשֵׁנוּ	הרכבת אנוש לראשנו	Ps. 66, 12.

11.

א״ב מן חד וחד כא׳ חד מלרע וחד מלעיל דלוג ולי׳ דכות׳ וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal mit vorgesetztem Kaf vorkommen, und zwar so, dass das Kaf ein Mal ein Schwa oder dessen stellvertretenden schwachen Vocal und ein Mal einen eigentlichen oder natürlichen Vocal hat.

כַּאֲרָיִם	כנחלים נטיו	Num. 24, 6.
כְּאֲרָיִם	שוקיו עמודי שש	Cant. 5, 15.
כְּאֹהֶל	דורי נסע ונגלה	Jes. 38, 12.
כָּאֹהֶל	היושב על חוג הארץ	Jes. 40, 22.
כְּאָבָק	והיה כאבק דק	Jes. 29, 5.
כְּאָבָק	לכן כאכל קש לשון	Jes. 5, 24.
כִּבְרִית	ויעמד את כל הנמצא	2 Chr. 34, 32.
כַּבְּרִית	לא כברית אשר כרתי	Jer. 31, 32.
כְּגָמֶל	אם לא שויתי	Ps. 131, 2.
כַּגָּמֶל	ב׳ בפסוק	Ps. 131, 2.
וּכְרָכָב	אשת חיל עטרת	Prov. 12, 4.
וְכָרָכָב	ואני כעש לאפרים	Hos. 5, 12.
וְכִכְפִיר	דמינו כאריה	Ps. 17, 12.
וְכַכְּפִיר	כי אני כשחל לאפרים	Hos. 5, 14.
כְּחוּט	השני שפתותיך	Cant. 4, 3.
כַּחוּט	ותקח דלילה עבתים	Jud. 16, 12.
כְּחָתָן	והוא כחתן יצא	Ps. 19, 6.
כְּחָתָן	שוש אשיש בה׳	Jes. 61, 10.
כְּחֵלֶב	ואת כל חלבו יקטיר	Lev. 4, 26.
כַּחֵלֶב	טפש כחלב לבם	Ps. 119, 70.
כִּכְבוֹד	ונשבת מבצר	Jes. 17, 3.
כַּכָּבוֹד	ואקום ואצא אל	Ez. 3, 23.
כְּמֹת	נשכחתי כמת מלב	Ps. 31, 13.
כַּמֹּת	אל נא תהי כמת	Num. 12, 12.
כְּמוֹקֶת	הייתי לרבים	Ps. 71, 7.
כַּמּוֹקֶת	והמזבח נקרע	1 Reg. 13, 5.
כְּמִלּוֹנָה	ונותרה בת ציון	Jes. 1, 8.
כַּמִּלּוֹנָה	נוע תנוע ארץ	Jes. 24, 20.

כְּסוּחָה	שרפה באש	Ps. 80, 17.
כַּפּוּחָה	על כן חרה אף ה׳	Jes. 5, 25.
כְּסוּפָה	בבא כשאוה	Prov. 1, 27.
כַּפּוּפָה	אשר חציו שנונים	Jes. 5, 28.
כְּעֵרֵב	שיתמו נדיבמו	Ps. 83, 12.
כָּעוֹרֵב	ראשו כתם פז	Cant. 5, 11.
כְּצָר	דרך קשתו כאויב	Thr. 2, 4.
כַּצָּר	אשר חציו שנונים	Jes. 5, 28.
כְּרָשָׁע	יהי כרשע איבי	Job 27, 7.
כָּרָשָׁע	חללה לך מעשת	Gen. 18, 25.
כְּשֹׁאָה	בבא כשאוה	Prov. 1, 27.
כַּשּׁוֹאָה	ועלית כשואה תבוא	Ez. 38, 9.
כְּשׁוֹשַׁנָּה	בין החוחים	Cant. 2, 2.
כַּשּׁוֹשַׁנָּה	אהיה כטל לישראל	Hos. 14, 6.

לְפִיהֶם	שרים עצרו במלים	Job 29, 9.
מוֹצָאֵיהֶן	ודרך לפניהם	Ez. 42, 11.
מוֹצָאֵיהֶם	ויכתב משה את מוצאיהם	Num. 33, 2.
מָעֻזְכֶן	הילילו אניות תרשיש	Jes. 23, 14.
מָעֻזְכֶם	ויאמר להם לכו אכלו	Neh. 8, 10.
פְּרִיהֶן	כי על כן שלח׳ דעל׳ שלח על כל הגולה	Jer. 29, 28.
פְּרִיהֶם	ושבתי את שבות׳ דעל׳ חזון עבדיה	Am. 9, 14.
שׁוֹמְמִין	דרכי ציון אבלות	Thr. 1, 4.
שׁוֹמֵמִים	על אלה אני בוכיה	Thr. 1, 16.
תֹּאכְלוּן	לא יום אחד תאכלון	Num. 11, 19.
תֹּאכְלוּם	כל הולך על גחון	Lev. 11, 42.

12.

א״ב מן חד וחד הד ן׳ וחד ם׳ בסוף תיבותא דלוג׳ ולי׳ דכותהון וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die je nur ein Mal mit Nun fin. und ein Mal mit Mem fin. vorkommen.

אֹתָהֶן	ורגמו עליהן אבן	Ez. 23, 47.
אֹתָהֶם	ואנשים צדיקים המה	Ez. 23, 45.
בְּנְעוּרֶיהָן	ותזנינה במצרים	Ez. 23, 3.
בְּנְעוּרֵיהֶם	אשר בנינו כנטעים	Ps. 144, 12.
וַהֲמִתֶּן	ויאמר בילדכן	Ex. 1, 16.
וַהֲמִתֶּם	ויצו אבשלום את נעריו	2 S. 13, 28.
וּכְמִשְׁפְּטֵיהֶן	ודרך לפניהם כמראה	Ez. 42, 11.
וּכְמִשְׁפְּטֵיהֶם	המלך יתאבל ונשיא	Ez. 7, 27.
יְדַעְתִּין	עתה נבראו ולא מאז	Jes. 48, 7.
יְדַעְתִּים	שלשה המה נפלאו	Prov. 30, 18.
כָּהֵן קמ׳	והנה הוליד בן	Ez. 18, 14.
כָּהֵם קמ׳	וימאסו את חקיו	2 Reg. 17, 15.
לְפִיהֶן	אם עוד רבות בשנים	Lev. 25, 51.

13.

א״ב מן תרין א׳ וחד וא׳ וסי׳

Alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die je nur zwei Mal ohne und ein Mal mit vorgesetztem Waw vorkommen.

אֱרָאֶה	ויאמר ה׳ אל משה	Lev. 16, 2.
אֶרְאֶה	ויאמר אליהו חי ה׳	1 Reg. 18, 15.
וְאֵרָאֶה	צמאה נפשי לאלהים	Ps. 42, 3.
אֵרְאֶךָּ	ויאמר ה׳ אל אברם	Gen. 12, 1.
אֵרְאֶךָּ	ואמר מה אלה אדני	Zach. 1, 9.
וְאֵרְאֶךָּ	והנה ברק רדף	Jud. 4, 22.
אֲחוֹתַיִךְ	וזכרת את דרכיך	Ez. 16, 61.
אֲחוֹתַיִךְ	ושמרון כחצי חטאתיך	Ez. 16, 51.
וַאֲחוֹתַיִךְ	סדם ובנותיה תשבן	Ez. 16, 55.
בִּינָה מלע׳	ואם בינה שמעה	Job. 34, 16.
בִּינָה	אמרי האזינה ה׳	Ps. 5, 2.
וּבִינָה	בשנת שלוש לכורש	Dan. 10, 1.
בְּנֵה קמ׳	ירושלם ה׳ נדחי	Ps. 147, 2.
בְּנֵי	ויפסלו בני שלמה	1 Reg. 5, 32.
וּבְנֵי	חירום ׳ב בפסו׳	1 Reg. 5, 32.

Gen. 27, 5.	בְּדַבֵּר	ורבקה שמעת בדבר	1	דָּמִיתִי	הנוה והמענה Jer. 6, 2.
Prov. 23, 16.	בְּדַבֵּר	ותעלזנה כליותי		דָּמִיתִי	לקאת מדבר Ps. 102, 7.
Jes. 32, 7.	וּבְדַבֵּר	וכלי כליו רעים		וְדָמִיתִי	וכשלת היום וכשל Hos. 4, 5.
Ex. 15, 13.	בְּחַסְדְּךָ	נחית בחסדך		הִנּוֹ	מן השלושים · דד"ה 1 Chr. 11, 25.
Ps. 13, 6.	בְּחַסְדְּךָ	ואני בחסדך בטחתי	5	הִנּוֹ	ויאמר ה' אל השטן Job 2, 6.
Ps. 143, 12.	וּבְחַסְדְּךָ	תצמית איבי		וְהִנּוֹ	ויבא אליו והנו נצב Num. 23, 17.
1 Chr. 21, 28.	בִּרְאוֹת	בעת ההיא בראות		הַרְנִינוּ	גוים עמו כי דם Deut. 32, 43.
2 Chr. 26, 5.	בִּרְאוֹת	ויהי לדרש אלהים		הַרְנִינוּ	לאלהים עוזנו הריעו Ps. 81, 2.
2 Chr. 12, 7.	וּבִרְאוֹת	ה' כי נכנעו היה דבר ה'		וְהַרְנִינוּ	שמחו בה' וגילו צדיקים Ps. 32, 11.
Ps. 51, 8.	בַּטֻּחוֹת	הן אמת חפצת	10	הֵילֵל	איך נפלת משמים Jes. 14, 12.
Job 38, 36.	בַּטֻּחוֹת	מי שת בטחות		הֵילֵל	ברוש כי נפל ארז Zach. 11, 2.
Job 12, 6.	וּבַטֻּחוֹת	ישליו אהלים לשודדים		וְהֵילֵל	זעק והילל בן אדם Ez. 21, 12.
2 Reg. 20, 11.	בַּמַּעֲלוֹת	ויקרא ישעי' · קדמ' דפסו' דמלכי'		הַמְמַלְּאִים	ופקדתי על כל Zeph. 1, 9.
				הַמְמַלְּאִים	או עם שרים זהב Job 3, 15.
Jes. 38, 8.	בַּמַּעֲלוֹת	הנני משיב את צל · תניג' דפסו' דישע'	15	וְהַמְמַלְּאִים	ואתם עזבי ה' Jes. 65, 11.
				הַשְּׁמֻנָּה	ומה הארץ Num. 13, 20.
Ez. 40, 49.	וּבַמַּעֲלוֹת	ארך האלם עשרים		הַשְּׁמֻנָּה	את האבדת Ez. 34, 16.
Num. 29, 39.	בְּמוֹעֲדֵיכֶם	אלה תעשו לה'		וְהַשְּׁמֻנָּה	והם במלכותם Neh. 9, 35.
Num. 15, 3.	בְּמַעֲדֵיכֶם	ועשיתם אשה לה' עלה		וַיִּנָּחֵם מלר'	ויבאה יצחק Gen. 24, 67.
Num. 10, 10.	וּבְמוֹעֲדֵיכֶם	וביום שמחתכם	20	וַיִּנָּחֵם	ויזכר להם בריתו Ps. 106, 45.
1 Chr. 28, 9.	בְּלֵב שָׁלֵם	ואתה שלמה בני		וְיִנָּחֵם	ועתה היטיבו דרכיכם Jer. 26, 13.
1 Chr. 29, 9.	בְּלֵב שָׁלֵם	וישמחו העם על התנדבם		וַיִּנָּחֵהוּ	ויתמהמה ויחזיקו Gen. 19, 16.
Jes. 38, 3.	וּבְלֵב שָׁלֵם	אנה ה' · דישעי'		וַיִּנָּחֵהוּ	במשמר לפרש Lev. 24, 12.
Jer. 13, 17.	גָּוָה	ואם לא תשמעוה		וַיִּנָּחֵהוּ	ישאהו על כתף Jes. 46, 7.
Job. 22, 29.	גָּוֶה	כי השפילו ותאמר	25	וַיִּדֹּם	ויאמר משה אל אהרן Lev. 10, 3.
Job. 33, 17.	וְגֵוֶה	להסיר אדם מעשה		וַיִּדֹּם	השמש וירח עמד Jos. 10, 13.
Ps. 101, 5.	גְּבַהּ	מלושני בסתר		וְיִדֹּם	ישב בדד וידם כי Thr. 3, 28.
Prov. 16, 4.	גְּבַהּ	תועבת ה' כל גבה לב		וַיִּכְרֹת	ויבא יהושע בעת Jos. 11, 21.
Ez. 31, 3.	וְגַבֵּהּ	הנה אשור ארז בלבנון		וַיִּכְרֹת	ה' מישראל ראש וזנב Jes. 9, 13.
1 S. 14, 9.	דְּמוּ	אם כה יאמרו אלינו	30	וַיִּכְרֹת	יהיו נגד ה' תמיד Ps. 109, 15.
Jes. 23, 2.	דְּמוּ	ישבי אי כחר צידון		וַיִּפָּעוּ	ויהי חתת אלהים Gen. 35, 5.
Ps. 4, 5.	וְדֹמּוּ	רגזו ואל תחטאו		וַיִּפָּעוּ	אלה מסעי בני ישראל Num. 10. 28.
Jes. 47, 5.	דוּמָם	שבי דומם ובאי		וְיִפָּעוּ	ויאמר ה' אל משה Ex. 14, 15.
Hab. 2, 19.	דוּמָם	הוי אמר לעץ הקיצה		וַיֵּרֶב	ותהי שם המלחמה 2 S. 18, 8.
Thr. 3, 26.	וְדוּמָם	טוב ויחיל ודומם	35	וַיֵּרֶב	היה ארני כאויב Thr. 2, 5.
1 S. 26, 20.	דָּמִי	ועתה אל יפל דמי		וְיֵרֶב	כי יסוף על חמאתו Job 34, 37.
Job 16, 18.	דָּמִי	ארץ אל תכסי		וַיִּרְדּוּ	כצאן לשאול שתו Ps. 49, 15,
Jer. 51, 35.	וְדָמִי	חמסי ושארי על		וַיִּרְדּוּ	וכנוח להם ישובו Neh. 9, 28.

וְיִרְדּוּ	Gen. 1, 25.	ויאמר אלהים נעשה	
וַתֶּכַל	Gen. 24, 19.	להשקתו ותאמר	
וַתֶּכַל	2 S. 13, 39.	דוד המלך לצאת	
וּתְכַל	Num. 17, 25.	ויאמר ה׳ אל משה	
וַיִּשְׁבֹּת	Gen. 2, 2.	ויכל אלהים ביום	5
וַיִּשְׁבֹּת	Jos. 5, 12.	המן ממחרת	
וְיִשְׁבֹּת	Prov. 22, 10.	גרש לץ ויצא מדון	
וַיִּשְׁמְרוּ	Neh. 12. 45.	משמרת אלהיהם	
וַיִּשְׁמְרוּ	Ps. 59, 1.	אל תשחת לדוד מכתם	
וְיִשְׁמְרוּ	Ez. 43, 11.	ואם נכלמו מכל אשר	10
זַמְּרוּ	Ps. 47, 7.	זמרו אלהים זמרו	
זַמְּרוּ	Ps. 47, 7.	זמרו למלכנו · ב׳ בפסו׳	
וְזַמְּרוּ	Ps. 98, 4.	הריעו לה׳ כל הארץ	
חַטָּאתְךָ	Lev. 9, 7.	ויאמר משה אל אהרן	
חַטָּאתְךָ	2 S. 12, 13.	ויאמר דוד אל נתן	15
וְחַטָּאתְךָ	Jes. 6, 7.	ויגע על פי ויאמר	
חוּג	Jes. 40, 22.	הישב על חוג הארץ	
חוּג	Prov. 8, 27.	בהכינו שמים שם	
וְחוּג	Job. 22, 14.	עבים סתר לו ולא	
חֵלֶב	Jes. 60, 16.	וינקת חלב גוים	20
חֵלֶב	Prov. 27, 27.	ודי חלב עזים	
וְחֵלֶב	Deut. 32, 14.	חמאת בקר	
טְהוֹרִים	Ez. 36, 25.	וזרקתי עליכם מים	
טְהוֹרִים	Esr. 6, 20.	כי הטהרו הכהנים	
וּטְהֹרִים	Prov. 15, 26.	תועבת ה׳ מחשבות	25
יְרֻב	Gen. 1, 21.	ויברך אתם אלהים	
יְרֻב	2 Chr. 24, 26.	ובניו ירב המשא	
וַיִּרְב	Ex. 1, 20.	וייטב אלהים למילדות	
יָסִירוּ	Ez. 23, 25.	ונתתי קנאתי בך	
יָסִירוּ	Jes. 5, 23.	מצדיקי רשע	30
וְיָסִירוּ	Job. 34, 20.	רגע ימתו וחצות	
יְטוּר	Gen. 25, 15.	חדד ותימא · דבראשית	
יְטוּר	1 Chr. 1, 30.	חדד ותימא · דר״ה	
וְיטוּר	1 Chr. 5, 19.	ויעשו מלחמה עם ההגרי׳	
יִתְיַצָּב	Job. 41, 2.	לא אכזר כי יעורנו	35
יִתְיַצָּב	Prov. 22, 29.	חזית איש מהיר	
וַיִּתְיַצָּב	1 S. 3, 10.	ויבא ה׳ ויתיצב	
כְּדַרְכְּךָ	Gen. 19, 31,	ותאמר הבכירה אל	

כִּדְרָכֶךָ	1	ורוח נסע מאת ה׳	Num. 11, 31.
וּכְדָרְכְּךָ		ויגז שלוים · ב׳ בפסוק׳	Num. 11, 31.
כְּחֶלְקָ		חלק כחלק יאכלו	Deut. 18, 8.
כְּחֵלֶק		ומי ישמע לכם	1 S. 30, 24.
וּכְחֶלְקָ	5	לדבר הזה · ב׳ בפס׳	1 S. 30, 24.
כְּטַל		והיה שארית יעקב	Micha 5, 6.
כְּטַל		חרמון שירד על הרדי	Ps. 133, 3.
וּכְטַל		נהם ככפיר זעף מלך	Prov. 19, 12.
כְּנוֹחַ		וירד ה׳ בענן וידבר	Num. 11, 25.
כְּנוֹחַ	10	והיה כנוח כפות רגלי	Jos. 3, 13.
וּכְנוֹחַ		להם ישובו לעשות רע	Neh. 9, 28.
כְּנֶפֶשׁ		ותשלח איזבל מלאך	1 Reg. 19, 2.
כְּנֶפֶשׁ		הן כל הנפשות לי	Ez. 18, 4.
וּכְנֶפֶשׁ		הנה כנפש · ב׳ בפסו׳	Ez. 18, 4.
לְקַח	15	וזה הדבר אשר תעשה	Ex. 29, 1.
לֶקַח		בגדו כי ערב זר· קדמ׳דספ׳	Prov. 20, 16.
וּלְקַח		ואתה בן אדם קח לך	Ez. 37, 16.
לְהָרֵעַ		הרף מאף ועזב	Ps. 37, 8.
לְהָרֵעַ		מחשב להרע לו	Prov. 24, 8.
וּלְהָרֵעַ	20	והיה כאשר שקדתי	Jer. 31, 28.
לַטּוֹב		זה הדבר אשר צוה ה׳	Num. 36, 6.
לַטּוֹב		הכל כאשר לכל מקרה	Koh. 9, 2.
וְלַטּוֹב		הוי האמרים לרע טוב	Jes. 5, 20.
לְטַטָּפֹת		וקשרתם לאות	Deut. 6, 8.
לְטוֹטָפֹת	25	ושמתם את דברי	Deut. 11, 18.
וּלְטוֹטָפֹת		והי׳ לאות	Ex. 13, 16.
לְלָקְטָ		ויהי ביום השביעי	Ex. 16, 27.
לְלָקְטָ		ויאמר בעז אל רות	Ruth. 2, 8.
וְלְלָקְטָ		דודי ירד לגנו	Cant. 6, 2.
לְבַקֵּר	30	ויצוהו המלך אחז	2 Reg. 16, 15.
לְבַקֵּר		מוקש אדם ילע קדש	Prov. 20, 25.
וּלְבַקֵּר		אחת שאלתי מאת ה׳	Ps. 27, 4.
מְחַלְלִים		ויעלו כל העם אחריו	1 Reg. 1, 40.
מְחַלְלִים		ואתם מחללים אתו	Mal. 1, 12.
וּמְחַלְלִים	35	ואריבה את חרי יהוד׳	Neh. 13, 17.
מַקְדִּישִׁים		דבר אל אהרן	Lev. 22, 2.
מַקְדִּישִׁים		וכל ישראל בימי	Neh. 12, 47.
וּמַקְדִּישִׁים		זרובבל · ב׳ בפסו׳	Neh. 12, 47.

2 Reg. 10, 26.	מַצֵּבוֹת	ויצאו את מצבות	
Jer. 43, 13.	מַצֵּבוֹת	ושבר את מצבות	
Ez. 26, 11.	וּמַצֵּבוֹת	בפרסות סוסיו	
Jer. 38, 23.	מוֹצָאִים	ואת כל נשיך	
Neh. 6, 19.	מוֹצִיאִים	גם טובתיו היו אמרים	
2 Chr. 9, 28.	וּמוֹצִיאִים	סוסים ממצרים	
Deut. 27, 18.	מַשְׁגֶּה	ארור משגה עור	
Prov. 28, 10.	מַשְׁגֶּה	ישרים בדרך רע	
Job. 12, 16.	וּמַשְׁגֶּה	עמו עז ותושיה	
Ex. 28, 38.	מֵצַח	והיה על מצח אהרן	
Ez. 3, 7.	מֵצַח	ובית ישראל לא יאבו	
Jer. 3, 3.	וּמֵצַח	וימנעו רבבים	
Jos. 14, 1.	נָחֲלוּ	ואלה אשר נחלו · תנ׳ דפ׳	
Jos. 19, 51.	נָחֲלוּ	אלה הנחלות אשר	
Ez. 7, 24.	וְנָחֲלוּ	והבאתי רעי גוים	
Nah. 1, 6.	נִתְּצוּ	לפני זעמו מי יעמוד	
Jer. 4, 26.	נִתְּצוּ	ראיתי והנה הכרמל	
Ez. 16, 39.	וְנָתְצוּ	ונתתי אותך בידם	
Ps. 76, 2.	נוֹדָע קמ׳	ביהודה אלהים	
Prov. 31, 23.	נוֹדָע	בשערים בעלה	
Koh. 6, 10.	וְנוֹדָע	מה שהיה כבר	
Ps. 38, 8.	נִקְלֶה	כי כסלי מלאו נקלה	
Prov. 12, 9.	נִקְלֶה	טוב נקלה ועבד לו	
1 S. 18, 23.	וְנִקְלֶה	וידברו עבדי שאול	
Jes. 16, 12.	נִלְאָה	והיה כי נראה	
Prov. 26, 15.	נִלְאָה	טמן עצל ידו	
Ps. 68, 10.	וְנִלְאָה	גשם נדבות	
Ps. 4, 7.	נָסָּה	רבים אומרים מי	
Ps. 10, 12.	נְשָׂא	קומה ה׳ אל נשא	
Dan. 2, 35.	וְנִשָּׂא	באדין דקו כחדא	
Jer. 15, 10.	נָשִׁיתִי	אוי לי אמי כי	
Thr. 3, 17.	נָשִׁיתִי	ותזנח משלום	
Jer. 23, 39.	וְנָשִׁיתִי	אתכם נשא	
Deut. 17, 15.	שׂוֹם	תשים עליך מלך	
Jer. 42, 15.	שׂוֹם	ועתה לכן שמעו דבר ה׳	
Neh. 8, 8.	וְשׂוֹם	ויקראו בספר בתורת	
Deut. 33, 18.	שְׂמַח	ולזבולן אמר	
Koh. 11, 9.	שְׂמַח	בחור בילדותך	

Prov. 5, 18.	יהי מקורך ברוך	וּשְׂמַח	1
Deut. 3, 9.	צִידונים יקראו לחרמון	שְׂנִיר	
Cant. 4, 8.	אתי מלבנון כלה	שְׂנִיר	
1 Chr. 5, 23.	ובני חצי שבט מנשה	וּשְׂנִיר	
Jud. 4, 18.	ותצא יעל לקראת סיסרא	סוֹרָה מלר׳	5
Jud. 4, 18.	ותאמר אליו · ב׳ בפסו׳	סוֹרָה	
Jes. 49, 21.	ואמרת בלבבך	וְסוֹרָה	
Jos. 10, 13.	וידם השמש וירח	עָמָד קמ׳	
Ps. 1, 1.	אשרי האיש אשר	עָמָד	
2 S. 20, 12.	ועמשא מתגלל בדם	וְעָמָד	10
2 Chr. 14, 10.	ויקרא אסא אל ה׳	עָזְרֵנוּ	
Ps. 79, 9.	אלהי ישענו על דבר	עָזְרֵנוּ	
Jos. 10, 6.	וישלחו אנשי גבעון	וְעָזְרֵנוּ	
Gen. 6, 7.	ויאמר ה׳ אמחה	עָשִׂיתָם	
Jes. 42, 16.	והולכתי עורים	עָשִׂיתָם	15
Ez. 37, 19.	דבר אליהם כה אמר	וַעֲשִׂיתָם	
Job 30, 11.	כי יתרו פתח ויעננני	פְּתַח	
Cant. 7, 13,	נשכימה לכרמים	פִּתְּחָה	
2 Chr. 3, 7.	ויחף את הבית	וּפִתַּח	
Dan. 3, 1.	נבוכדנצר מלכא עבד	צֶלֶם	20
Dan. 2, 31.	אנתה מלכא חזה הויית	צֶלֶם	
Dan. 3, 19.	באדין נבוכדנצר	וּצְלֶם	
Est. 4, 7.	ויגד לו מרדכי את	קָרָהוּ	
Est. 6, 13.	ויספר המן לזרש	קָרָהוּ	
Gen. 44, 29.	ולקחתם גם את זה	וְקָרָהוּ	25
1 S. 7, 5.	ויאמר שמואל קבצו	קִבְּצוּ	
Joel 2, 16.	אספו עם קדשו קהל	קִבְּצוּ	
2 Chr. 24, 5.	מכל ישראל כסף	וְקִבְּצוּ	
Gen. 37, 24.	ויקחהו וישלכו אתו	רֵק	
Deut. 32, 47.	כי לא דבר רק הוא	רֵק	30
Neh. 5, 13.	גם חצני נערתי	וָרֵק	
Micha 7, 14.	עמך בשבטך	רְעֵה	
Zach. 11, 4.	כה אמר ה׳ אלהי	רְעֵה	
Ps. 37, 3.	בטח בה׳ ועשה טוב	וּרְעֵה	
Gen. 44, 28.	ויצא האחד מאתי	רְאִיתִיו	35
Deut. 33, 9.	האמר לאביו ולאמו	רְאִיתִיו	
Dan. 8, 7.	מגיע אצל האיל	וּרְאִיתִיו	
Gen. 43, 7.	ויאמרו שאול שאל	שָׁאוֹל	

שָׁאוּל	ותאמר לאמר דבר	2 S. 20, 18.
וְשָׁאוּל	ויאמר אלו שאול	1 S. 22, 13.
שְׁנוֹתָי	אני אמרתי בדמי ימי	Jes. 38, 10.
שְׁנוֹתַי	מה אדבר ואמר לי	Jes. 38, 15.
וּשְׁנוֹתַי	כי כלו ביגון חיי	Ps. 31, 11.
תְּרָאֶה	ואם תראה עוד	Lev. 13, 57.
תֵּרָאֶה	תגל ערותך גם	Jes. 47, 3.
וְתֵרָאֶה	ויאמר אלהים יקוו	Gen. 1, 9.
תְּרוֹמֵם	כי לבם צפנת משכל	Job 17, 4.
תְּרוֹמֵם	צדקה תרמם גוי	Prov. 14, 34.
וַתְּרוֹמֵם	ויאמר ויעמד רוח	Ps. 107, 25.
תַּסֵּג	אל תסג גבול עולם	Prov. 22, 28.
תַּסֵּג	וחבר׳ · אל תסג גבול	Prov. 23, 10.
וְתַשֵּׂג	אתה תאכל ולא תשבע	Micha 6, 14.
תָּבוֹאִי	אתי מלבנון כלה	Cant. 4, 8.
תָּבוֹאִי	ותאמר שש השערים	Ruth 3, 17.
וַתָּבֹאִי	רבבה כצמח השדה	Ez. 16, 7.
תָּשָׂם	למה נמות לעיניך	Gen. 47, 19.
תְּשַׂם	ואמרת אל עם הארץ	Ez. 12, 19.
וַתְּשַׂם	וידע אלמנותיו ועריהם	Ez. 19, 7.
תֹּם לש׳תמים׳	תם וישר יצרוני	Ps. 25, 21.
תֹּם	וצפון לישרים· כת׳	Prov. 2, 7.
וְתֹם	הלא יראתך כסלתך	Job 4, 6.
תַּנִּין	עורי עורי לבשי עז	Jes. 51, 9.
תַּנִּין	הים אני אם תנין	Job 7, 12.
וְתַנִּין	על שחל ופתן תדרך	Ps. 91, 13.
תְּחִי	ויחגרו שקים במתניהם	1 Reg. 20, 32.
תְּחִי	נפשי ותהללך	Ps. 119, 175.
וַתְּחִי	וידברו אליו את כל	Gen. 45, 27.
תְּשׁוּעָתִי	חושה לעזרתי	Ps. 38, 23.
תְּשׁוּעָתִי	הצילני מדמים	Ps. 51, 16.
וּתְשׁוּעָתִי	קרבתי צדקתי	Jes. 46, 13.

14.

וחלופיהן

א״ב תרין וא׳ וחד א׳ דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, bei denen das Umgekehrte vom Vorigen stattfindet, d. h. sie kommen nur zwei Mal mit vorgesetztem Waw und ein Mal ohne dasselbe vor.

וְאֵלֶּה	תנה את נשי ואת	Gen. 30, 26.
וְאֵלֶּה	ויאמר אבנר אל דוד	2 S. 3, 21.
אֵלֶּה	אני אמרתי בדמי	Jes. 38, 10.
וְאַדִּירֵיהֶם	שלחו צעוריהם למים	Jer. 14, 3.
וְאַדִּירֵיהֶם	ועל ידם החזיקו	Neh. 3, 5.
אַדִּירֵיהֶם	מחזיקים על אחיהם	Neh. 10, 30.
וּבִמְלֹאת	ימי טהרה	Lev. 12, 6.
וּבִמְלֹאת	הימים האלה	Est. 1, 5.
בְּמִלֹּאות	ספקו יצר לו	Job 20, 22.
וּגְדוֹל	ה׳ ארך אפים וגדל כח	Nah. 1, 3.
וּגְדוֹל	חנון ורחום ה׳ ארך	Ps. 145, 8.
גָּדֹל	חמה נשא ענש· כן כת׳	Prov. 19, 19.
וְהָכִין	ידעתי ה׳ כי לא	Jer. 10, 23.
וְהָכִין	תקעו בתקוע	Ez. 7, 14.
הָכִין	וצוו אותם לאמר	Jos. 4, 3.
וְנִבְנֶה	כי תאמר אדום רששנו	Mal. 1, 4.
וְנִבְנֶה	ואומר אליהם אתם ראים	Neh. 2, 17.
וַנִּבְנֶה	את החומה ותקשר כל	Neh. 3, 38.
וְיַסֵּלֵּף	ושחד לא תקח	Ex. 23, 8.
וְיַסֵּלֵּף	לא תטה משפט	Deut. 16, 19.
וַיְסַלֵּף	עיני ה׳ נצרו דעת	Prov. 22, 12.
וְתִנָּתֵן	ויאמר המלך לאסתר	Est. 7, 2.
וְתִנָּתֵן	ולקץ שנים יתחברו	Dan. 11, 6.
וַתִּנָּתֵן	ויאמר המלך להעשות	Est. 9, 14.
וְיוֹשֵׁב	וידעו העם כלו אפרים	Jes. 9, 8.
וְיֹשֵׁב	ישמע אל ויענם	Ps. 55, 20.
וַיּוֹשֶׁב	יוסף את אביו	Gen. 47, 11.
וּבֵרְכָהוּ	הנה אמריהו כהן	2 Chr. 19, 11.
וּבֵרְכָהוּ	ועמהם הלוים	2 Chr. 17, 8.

וְבַרְיָהוּ	ולמשלמיהו בנים	1 Chr. 26, 2.
וְחָיוּ	וואת עשו להם	Num. 4, 19.
וְחָיוּ	ואזרעם בעמים ובמרחקים	Zach. 10, 9.
חָיוּ	ויהושע בן נון	Num. 14, 38.
וַיַּחַר	האל מעוזי חיל	2 S. 22, 33.
וַיַּחַר	עמד וימודד ארץ	Hab. 3, 6.
יַחַר	ויאל אלוה וידכאני	Job 6, 9.
וַיְשַׁכֵּן	ויגרש את האדם	Gen. 3, 24.
וַיְשַׁכֵּן	ויגרש מפניהם גוים	Ps. 78, 55.
יְשַׁכֵּן	ירדף אויב נפשי	Ps. 7, 6.
וַיָּמָּס	ויאמרו אנשי העיר	Jud. 6, 30.
וַיָּמָּס	והושיבו שנים אנשים	1 Reg. 21, 10.
יָמָּס	יחי ראובן ואל ימת	Deut. 33, 6.
וַיָּרַח	ה׳ את ריח הניחח	Gen. 8, 21.
וַיָּרַח	ויגש וישק לו וירח	Gen. 27, 27.
יָרַח	ועתה ישמע נא אדני	1 S. 26, 19.
וְכִעֵת	מותה ותדברנה	1 S. 4, 20.
וּכְעֵת	ויהי לימים מימים	2 Chr. 21, 19.
כְּעֵת	ועוד אני מדבר בתפלה	Dan. 9, 21.
וְלָמָּה	ויאמר לה אלקנה	1 S. 1, 8.
וְלָמָּה	חנה למה תבכי ולמה לא	1 S. 1, 8.
לָמָּה	תאכלי ולמה׳ ג׳ בפסוק׳	1 S. 1, 8.
וּלְמוֹעֲדִים	ויאמר אלהים יהי מארת	Gen. 1, 14.
וּלְמֹעֲדִים	כה אמר ה׳ צבאות צום	Zach. 8, 19.
לְמֹעֲדִים	עשה ירה למועדים	Ps. 104, 19.
וּמוֹרַאֲכֶם	וחתכם יהי׳ על	Gen. 9, 2.
וּמוֹרַאֲכֶם	לא יתיצב איש בפניכם	Deut. 11, 25.
מוֹרַאֲכֶם	את ה׳ צבאות אתו	Jes. 8, 13.
וְנָבְאָה	ויאמרו איש אל רעהו	2 Reg. 7. 9.
וְנָבוֹאָה	הגידו ביהוד׳ ובירושלם	Jer. 4, 5.
נָבוֹאָה	למשכנותיו נשתחוה	Ps. 132, 7.
וְסָגְרוּ	ואספו אספה אסיר	Jes. 24, 22.
וְסָגְרוּ	דלתים בשוק בשפל	Koh. 12, 4.
סָגְרוּ	ערי הנגב סגרו	Jer. 13, 19.
וְקִצִּין	וירקעו את פחי הזהב	Ex. 39, 3.
וְקִצִּין	משבית מלחמות עד	Ps. 46, 10.
קִצִּין	ה׳ צדיק קציץ עבות	Ps 129, 4.
וְרַחֲצוּ פת׳	יקח נא מעט מים	Gen. 18, 4.
וְרַחֲצוּ	ויאמר הנה נא אדני	Gen. 19, 2.
רַחֲצוּ	הזכו הסירו רע מעלליכם	Jes. 1, 16.
וַתַּעֲנֶינָה	אותם ותאמרנה יש	1 S. 9, 12.
וַתַּעֲנֶינָה	הנשים המשחקות	1 S. 18, 7.
תַּעֲנֶנָּה	חכמות שרותיה	Jud. 5, 29.

15.

א״ב מן ג׳ א׳ וחד וא׳ דלוג ומימיהן

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die 3 Mal ohne und ein Mal mit vorgesetztem Waw vorkommen.

אֲמַלֵּא	לא תהי׳ משכלה ועקרה	Ex. 23, 26.
אֲמַלֵּא	אערכה לפניו משפט	Job 23, 4.
אֲמַלֵּא	להנחיל אהבי יש	Prov. 8, 21.
וַאֲמַלֵּא	אתו רוח אלהים	Ex. 31, 3.
אָבַל	אמללה ארץ החפיר	Jes. 33. 9.
אָבַל	תירוש אמללה גפן	Jes. 24, 7.
אָבַל	לענלות בית און	Hos. 10, 5.
וְאָבַל	העל זאת לא תרגז הארץ	Am. 8, 8.
אֲבָנָה	הלא טוב אבנה ופרפר׳ כת׳	2 Reg. 5, 12.
אֲמָנָה	אתי מלבנון כלה	Cant. 4, 8.
אֲמָנָה	ובכל זאת אנחנו כרתים	Neh. 9, 38.
וַאֲמָנָה	כי מצות המלך עליהם	Neh. 11, 23.
בְּאֵבֶן	וכי יריבן אנשים	Ex. 21. 18.
בְּאֵבֶן	ואם באבן יד אשר	Num. 35, 17.
בְּאֵבֶן	ובגלחו את שער ראשו	2 S. 14, 26.
וּבְאֵבֶן	ולאלה מעוים על כנו	Dan. 11, 38.
בָּזֹאת	הביאו את כל המעשר	Mal. 3, 10.
בָּזֹאת	יואב בן צרויה החל	1 Chr. 27, 24.
בָּזֹאת	לא לכם להלחם בזאת	2 Chr. 20, 17.
וּבָזֹאת	ויצא אל פניו יהוא בן	2 Chr. 19, 2.
בַּקֵּשׁ	ותאבדנה האתנות	1 S. 9, 3.
בַּקֵּשׁ	סור מרע ועשה טוב	Ps. 34, 15.
בַּקֵּשׁ	תעיתי כשה אבד	Ps. 119, 176.
וּבַקֵּשׁ	סבותי אני ולבי לדעת	Koh. 7, 25.

Gen. 27, 36.	בְּרָכָתִי	ויאמר הכי קרא שמו	הוֹפִיעַ
Gen. 33, 11.	בִּרְכָתִי	קח נא את ברכתי	הוֹפִיעַ
Lev. 25, 21.	בִּרְכָתִי	וצויתי את ברכתי	וְהִפְיַע
Jes. 44, 3.	וּבִרְכָתִי	כי אצק מים על צמא	הָרֹג
Ez. 16, 49.	גָּאוֹן	הנה זה היה עון סדם	הָרֹג
Job 40, 10.	גָּאוֹן	עדה נא גאון וגבה	הָרֹג
Prov. 16, 18.	גָּאוֹן	לפני שבר גאון	וְהָרֹג
Prov. 8, 13.	וְגָאוֹן	יראת ה' שנאת רע	הָקִיצָה
Ex. 2, 3.	גֹּמֶא	ולא יכלה עוד הצפינו	הָקִיצָה
Jes. 18, 2.	גֹּמֶא	השלח בים צירים	הָקִיצָה
Job 8, 11.	גֹּמֶא	היגאה גמא בלא בצה	וְהָקִיצָה
Jes. 35, 7.	וְגֹמֶא	והיה השרב לאגם	חָרְבָה
Hos. 9, 1.	גִּיל	אל תשמח ישראל אל גיל	חָרְבָה
Prov. 23, 24.	גִּיל	יגיל אבי צדיק	חָרְבָה
Job 3, 22.	גִּיל	השמחים אלי גיל	וַחֲרָבָה
Ps. 65. 13.	וְגִיל	ירעפו נאות מדבר	טִמְּאוּ
Num. 25, 14.	הָכָה	ושם איש ישראל המכה	טִמְּאוּ
Hos. 9, 16.	הֻכָּה	אפרים שרשם יבש פרי	טִמְּאוּ
Ps. 102, 5.	הֻכָּה	כעשב ויבש לבי	וְטִמְּאוּ
Ex. 22, 1.	וְהֻכָּה	אם במחתרת ימצא	יִשְׁתַּחֲוֶה
Gen. 27, 7.	הָבִיאָה	לי ציד ועשה לי מטעמים	יִשְׁתַּחֲוֶה
Am. 4, 1.	הָבִיאָה	שמעו הדבר הזה פרות	יִשְׁתַּחֲוֶה
Prov. 23, 12.	הָבִיאָה	למוסר לבך	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
Gen. 27, 4.	וְהָבִיאָה	ועשה לי מטעמים	יֵשְׁבוּ
1 S. 25, 35.	הֵבִיאָה	ויקח דוד מידה את	יֵשְׁבוּ
Est. 5, 12.	הֵבִיאָה	ויאמר המן אף לא	יֵשְׁבוּ
2 Chr. 9, 12.	הֵבִיאָה	והמלך שלמה נתן למלכת שבא· דר״ה	וַיֵּשְׁבוּ
Lev. 15, 29.	וְהֵבִיאָה	וביום השמיני תקח	יֶאֱמַר
Jes. 30, 11.	הַטּוּ	סורו מני דרך הטו מני	יֶאֱמַר
Jes. 55, 3.	הַטּוּ	אזנכם ולכו אלי	וַיֶּאֱמַר
Ps. 78, 1.	הַטּוּ	משכיל לאסף האזינה	יַדּוּ
Jos. 24, 23.	וְהַטּוּ	ועתה הסירו את אלהי	יַדּוּ
Lev. 8, 3.	הַקְהֵל	ואת כל העדה הקהל	יַדּוּ
Deut. 4, 10.	הַקְהֵל	יום אשר עמדת לפני	וַיַּדּוּ
Deut. 31, 12.	הַקְהֵל	הקהל את העם האנשים	יִרְעֵם
Num. 20, 8.	וְהַקְהֵל	קח את המטה	יִרְעֵם
Deut. 33. 2.	הוֹפִיעַ	ויאמר ה' מסיני בא	יִרְעֵם

Ps. 94, 1.	אל נקמות ה'	
Ps. 50, 2.	מציון מכלל יפי	
Job 37, 15.	התדע בשום אלוה	
Num. 11, 15.	ואם ככה את עשה לי	
Deut. 13, 10.	כי הרג תהרגנו ידך	
Jes. 22, 13.	והנה ששון ושמחה הרג	
Est. 9, 16.	ושאר היהודים אשר	
Hab. 2, 19.	הוי אמר לעץ הקיצה	
Ps. 59, 6.	ואתה ה' אלהים צבאות	
Ps. 44, 24.	עורה למה תישן ה'	
Ps. 35, 23.	העירה והקיצה	
Neh. 2, 3.	ואמר למלך המלך	
Neh. 2, 17.	ואומר אלהם אתם	
Prov. 17, 1.	טוב פת חרבה	
Lev. 7, 10.	וכל מנחה בלולה בשמן	
Gen. 34, 27.	בני יעקב באו על	
Ez. 23, 38.	עוד זאת עשו לי	
Ps. 79, 1.	מזמור לאסף	
Ez. 43, 8.	בתתם ספם את ספי	
2 S. 15, 32.	ויהי דוד בא עד הראש	
2 Chr. 25, 14.	ויהי אחרי בוא אמציהו	
Est. 3, 2.	וכל עבדי המלך אשר	
1 Reg. 22, 54.	ויעבד את הבעל וישתחוה	
Ez. 26, 16.	ויורדו מעל כסאותם	
Zeph. 1, 13.	והיה חילם למשיסה	
Koh. 10, 6.	נתן הסכל במרומים	
Ruth 4, 2.	ויקח עשרה אנשים	
Num. 21, 14.	על כן יאמר בספר	
Ps. 87, 5.	ולציון יאמר	
Gen. 10, 9.	הוא היה גבר ציד	
Jos. 2, 2.	למלך ירחו לאמר	
Joel 4, 3.	ואל עמי ידו גורל	
Ob. 1, 11.	ביום עמדך מנגד	
Nah. 3, 10.	גם היא לגלה הלכה בשבי	
Thr. 3, 52.	צמתו בבור חיי	
Hos. 9, 2.	גרן ויקב לא ירעם	
Hos. 4, 16.	כי כפרה סררה	
Ps. 49, 15.	כצאן לשאול שתי	

Ps. 78, 72.	וַיִּרְעֵם		כתם לבבו ובחכונות	2 S. 15, 8.
Prov. 19, 12.	כַּכְּפִיר		נהם ככפיר זעף מלך	Jes. 19, 21.
Prov. 20, 2.	כַּכְּפִיר		וחברו· נהם ככפיר אימת	Num. 30, 10.
Jer. 25, 38.	כַּכְּפִיר		עוב ככפיר סכו	Jes. 12, 4.
Hos. 5, 14.	וְכַכְּפִיר		כי אנכי כשחל לאפרים	Jes. 33, 6.
Num. 26, 59.	לְלֵוִי		ושם אשת עמרם	Ps. 148, 13.
Deut. 10, 9.	לְלֵוִי		על כן לא היה ללוי	Prov. 18, 10.
1 Chr. 27, 17.	לְלֵוִי		חשביה בן קמואל	Deut. 14, 4.
Deut. 33, 8.	וּלְלֵוִי		אמר תמיך ואוריך	Jes. 43, 23.
Num. 22, 6.	מְבֹרָךְ		ועתה לכה נא ארה לי	Esr. 5, 15.
Ps. 113, 2.	מְבֹרָךְ		יהי שם ה' מברך	Deut. 14, 4.
Job 1, 21.	מְבֹרָךְ		ויאמר ערם יצתי	Ps. 140, 8.
1 Chr. 17, 27.	וּמְבֹרָךְ		ועתה הואלת לברך· דד'ה	Thr. 3, 43.
Ex. 36, 5.	מַרְבִּים		ויאמרו אל משה לאמר	Thr. 3, 44.
Koh. 6, 11.	מַרְבִּים		כי יש דברים הרבה	Ex. 40, 3.
Neh. 6, 17.	מַרְבִּים		גם בימים ההם	2 Reg. 19, 12.
1 Chr. 8, 40.	וּמַרְבִּים		ויהיו בני אולם	Jes. 37, 12.
Ex. 35, 24.	מֵרִים		כל מרים תרומת כסף	Am. 1, 5.
Prov. 3, 35.	מֵרִים		כבוד חכמים ינחלו	Ez. 27, 23.
Prov. 14, 29.	מֵרִים		ארך אפים רב תבונה	Micha 4, 8.
Ps. 3, 4.	וּמֵרִים		ואתה ה' מגן בעדי	Ps. 65, 3.
Jes. 7, 15.	מָאֹס		המאה ודבש יאכל	Job 4, 5.
Jes. 7, 16.	מָאוֹס		כי בטרם ידע הנער	Micha 7, 12.
Thr. 5, 22.	מָאֹס		כי אם מאס מאסתנו	Deut. 32, 30.
Thr. 3, 45.	וּמָאוֹס		סחי ומאוס תשימנו	Deut. 32, 31.
Ex. 23, 25.	מֵימֶיךָ		ועבדתם את ה' אלהיכם	Ps. 78, 35.
Num. 20, 19.	מֵימֶיךָ		ויאמרו אליו בני ישראל	Ps. 49, 15.
Deut. 29, 10.	מֵימֶיךָ		טפכם נשיכם וגרך	Ps. 145, 19.
Ez. 12, 18.	וּמֵימֶיךָ		בן אדם לחמך ברעש	Prov. 14, 35.
Ez. 27, 19.	נָתְנוּ		ודן ויון מאוזל בעזבוניך	Prov. 16, 13.
Thr. 5, 6.	נָתַנּוּ		מצרים נתנו יד	Deut. 33, 16.
1 Chr. 29, 14.	נָתַנּוּ		וכי מי אני ומי עמי	Jer. 36, 14.
Gen. 34, 16.	וְנָתַנּוּ		את בנתינו לכם	Jer. 36, 26.
1 S. 13, 6.	נִגַּשׁ		ואיש ישראל ראו כי	Jer. 38, 1.
1 S. 14, 24.	נִגַּשׁ		ואיש ישראל ננש ביום	Esr. 10, 41.
Jes. 53, 7.	נִגַּשׁ		והוא נענה ולא יפתח	Num. 23, 10.
Jes. 3, 5.	וְנִגַּשׁ		העם איש באיש	Jud. 16, 30.
Num. 30, 14.	נֵדֶר קמ'		כל נדר וכל שבועת אסר	Job 36, 14.

	נֶדֶר	1	כי נדר נדר עבדך	
	נֵדֶר		ונודע ה' למצרים וידעו	
	וְנֶדֶר קמ'		אלמנה וגרושה	
	נִשְׁגָּב		ואמרתם ביום ההוא	
	נִשְׁגָּב קמ'	5	ה' כי שכן מרום מלא	
	נִשְׁגָּב		יהללו את שם ה' כי	
	וְנִשְׁגָּב		מגדל עז שם ה' בו	
	שֶׁה		זאת הבהמה אשר	
	שֶׁה		לא הביאת לי שה עלתיך	
	שֶׁא קמ'	10	ואמר לה אלה מאניא שא	
	וְשֶׁה		ואת הבהמה אשר	
	סַפְּתָה		לראשי ביום נשק	
	סַפּוֹתָה		באף ותרדפנו	
	סַפְּתָה		בענן לך מעבור	
	וְסַפְּתָ	15	על הארן את הפרכת	
	עֶדֶן		ההצילו אתם אלהי הגוים	
	עֶדֶן		והברו· ההצילו אותם	
	עֶדֶן		ושברתי בריח דמשק	
	וָעֶדֶן		חרן וכנה ועדן	
	עָדֶיךָ	20	ואתה מגדל עדר	
	עָדֶיךָ		שמע תפלה עדיך	
	עָדֶיךָ		כי עתה תבוא אליך	
	וְעָדֶיךָ		יום הוא ועדיך יבוא	
	צוּרֵם		איכה ירדף אחד אלף	
	צוּרָם	25	כי לא כצורנו צורם	
	צוּרָם		ויזכרו כי אלהים צורם	
	וְצֻרָם		כצאן לשאול שתו	
	רְצוֹן		יריאיו יעשה ואת	
	רְצוֹן		מלך לעבד משכיל	
	רְצוֹן	30	מלכים שפתי צדק	
	וּרְצוֹן		וממגד ארץ ומלאה	
	שְׁלֶמְיָהוּ		וישלחו כל השרים אל	
	שְׁלֶמְיָהוּ		ויצוה המלך את ירחמאל	
	שְׁלֶמְיָהוּ		וישמע שפטיה בן מתן	
	וְשֶׁלֶמְיָהוּ	35	עזראל ושלמיהו שמריה	
	תָּמוֹת		מי מנה עפר יעקב	
	תָּמוֹת		ויאמר שמשון תמות	
	תָּמֹת		בנער נפשם וחיתם	

וַתָּמֹת	ויקמו עלי בעלי הגבעה	Jud. 20, 5.
תַּנַּח	אם רוח המושל תעלה	Koh. 10, 4.
תַּנַּח	טוב אשר תאחז בזה	Koh. 7, 18.
תַּנַּח	בבקר זרע את זרעך	Koh. 11, 6.
וַתַּנַּח	בגדו אצלה עד בוא	Gen. 39, 16.
תּוֹרָתָיו	כי יהיה להם דבר בא	Ex. 18, 16.
תּוֹרָתָו	ויאמר אלי ה׳ בן אדם	Ez. 44, 5.
תּוֹרָתָו	ואם נכלמו מכל אשר	Ez. 43, 11.
וְתוֹרָתָיו	בעבור ישמרו חקיו	Ps. 105, 45.

16.

וחלופיהן

א״ב ג׳ וא׳ וחד א׳ דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, drei Mal mit vorgesetztem Waw und ein Mal ohne dasselbe vorkommen.

וְאַתָּנָה	ידעתן כי בכל כחי	Gen. 31, 6.
וְאַתָּנָה	אמר אל טחי תפל	Ez. 13, 11.
וְאַתָּנָה	צאני כה אמר ה׳ אלהי׳	Ez. 34, 17.
אַתָּנָה	לכן כה אמר אדני ה׳ הנני אל	Ez. 13, 20.
וּבְקַשְׁתֶּם	ויקרב אתך ואת כל	Num. 16, 10.
וּבְקַשְׁתֶּם	משם את ה׳ אלהיך	Deut. 4, 29.
וּבְקַשְׁתֶּם	אתי ומצאתם כי תדרשני	Jer. 29, 13.
בְּקַשְׁתֶּם	את הנחלות לא חזקתם	Ez. 34, 4.
וּבְזָהָב	ויאמר אליהם לאמר	Jos. 22, 8.
וּבְזָהָב	וכל הנשאר מכל המקמות	Esra 1, 4.
וּבְזָהָב	בכסף ובזהב ייפהו	Jer. 10, 4.
בְּזָהָב	ולאלה מעזים על כנו	Dan. 11, 38.
וּבְמִלְחָמָה	או הנסה אלהי׳ לבוא	Deut. 4, 34.
וּבְמִלְחָמָה	ואת בית יהוד׳ ארחם	Hos. 1, 7.
וּבְמִלְחָמָה	ברעב פדך ממות	Job 5, 20.
כְּמִלְחָמָה	ועמד על כנו	Dan. 11, 20.
וְהוּכַן	בחסד כסא וישב עליו	Jes. 16, 5.

וְהָכַן	יזכר אדיריו יכשלו	Nah. 2, 6.
וְהוּכַן	ויאמר אלי לבנות לה בית	Zach. 5, 11.
הוּכַן	כי ערוך מאתמול תפתה	Jes. 30, 33.
וְחַם	וילקטו אתו בבקר בבקר	Ex. 16, 21.
וְחַם	ויאמרו לו עבדיו יבקשו	1 Reg. 1, 2.
וְחַם	גם אם ישכבו שנים	Koh. 4, 11.
חַם פת׳	לבי בקרבי בהגיגי	Ps. 39, 4.
וּטְהָר	וישלח אליו אלישע	2 Reg. 5, 10.
וּטְהָר	ויגשו עבדיו וידברו	2 Reg. 5, 13.
וּטְהָר	ויאחז צדיק דרכו	Job 17, 10.
טְהָר	אהב טהר לב חן שפתיו	Prov. 22, 11.
וַיַּפַע	משה את ישראל מים	Ex. 15, 22.
וַיַּפַע	כצאן עמו וינהגם	Ps. 78, 52.
וַיַּפַע	יתצני סביב ואלך	Job 19, 9.
יַפַע	קדים בשמים	Ps. 78, 26.
וַיָּקִימוּ	עליו גל אבנים גדול	Jos. 7, 26.
וַיָּקִימוּ	ואת מלך העי תלה	Jos. 8, 29.
וַיָּקִימוּ	להם בני דן את הפסל	Jud. 18, 30.
יָקִימוּ	ובנסוע המשכן יורידו	Num. 1, 51.
וְלִנְטוֹעַ	ראה הפקדתיך היום	Jer. 1, 10.
וְלִנְטוֹעַ	ורגע אדבר על גוי ועל	Jer. 18, 9.
וְלִנְטוֹעַ	והיה כאשר שקדתי	Jer. 31, 28.
לִנְטֹעַ	ואשם דברי בפיך	Jes. 51, 16.
וּלְגִדְעוֹן	ותקעתי בשופר אנכי	Jud. 7, 18.
וּלְגִדְעוֹן	ויתקעו שלשת הראשים	Jud. 7, 20.
וּלְגִדְעוֹן	היו שבעים בנים	Jud. 8, 30.
לְגִדְעוֹן	ויעש אתו גדעון לאפוד	Jud. 8, 27.
וְלִקְדוֹשׁ	הן גוי לא תדע תקרא	Jes. 55, 5.
וְלִקְדוֹשׁ	כי לי איים יקוו ואניות	Jes. 60, 9.
וְלִקְדוֹשׁ	כי לה׳ מגננו ולקדוש	Ps. 89, 19.
לִקְדוֹשׁ	אם תשיב משבת רגלך	Jes. 58, 13.

17.

א״ב מן ד׳ א׳ וחד וא׳ דלוג וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die 4 Mal ohne und 1 Mal mit vorgesetztem Waw vorkommen.

Gen. 39, 20.	אֲדֹנָי	ויקח אדני יוסף	
Gen. 42, 30.	אֲדֹנָי	דבר האיש אדני	
Gen. 42, 33.	אֲדֹנָי	ויאמר אלינו האיש אדני	
1 Reg. 16, 24.	אֲדֹנָי	ויקן את ההר שמרון	
Deut. 10, 17.	וַאֲדֹנֵי	כי ה׳ אלהיכם הוא אלהי	
Num. 31, 30.	אָחֶז	וממחצת בני ישראל	
1 Chr. 24, 6.	אָחֶז	ויכתבם שמעיה בן	
1 Chr. 24, 6.	אָחֶז	נתנאל הסופר׳ ב׳ בפסו׳	
Est. 1, 6.	אָחוּז	חור כרפס ותכלת	
1 Chr. 24, 6.	וְאָחוּז	ויכתבם שמעיה בן	
Jud. 9, 24.	אֲחִיהֶם	לבוא חמת שבעים בני	
2 S. 3, 30.	אֲחִיהֶם	ויואב ואבישי אחיו	
Job 1, 13.	אֲחִיהֶם	ויהי היום ובניו ובנתיו	
Job 1, 18.	אֲחִיהֶם	עד זה מדבר וזה בא	
1 Chr. 9, 17.	וַאֲחִיהֶם	והשערים שלום ועקוב	
Ps. 17, 15.	אֶחֱזֶה	אני בצדק אחזה פניך	
Job 19, 26.	אֶחֱזֶה	ואחר עורי נקפו זאת	
Job 19, 27.	אֶחֱזֶה	אשר אני אחזה לי	
Job 34, 32.	אֶחֱזֶה	בלעדי אחזה אתה הרני	
Prov. 24, 32.	וָאֶחֱזֶה	אנכי אשית לבי	
Deut. 28, 68.	בָּאֳנִיּוֹת	והשיבך ה׳ מצרים	
1 Reg. 22, 50.	בָּאֳנִיּוֹת	אז אמר אחזיהו׳ דמל׳	
Jes. 43, 14.	בָּאֳנִיּוֹת	כה אמר ה׳ גאלכם	
Ps. 107, 23.	בָּאֳנִיּוֹת	יורדי הים באניות	
Dan. 11, 40.	וּבָאֳנִיּוֹת	ובעת קץ יתנגח עמו	
Ps. 27, 13.	בְּטוּב	לולא האמנתי לראות	
Ps. 65, 5.	בְּטוּב	אשרי תבחר ותקרב	
Ps. 128, 4.	בְּטוּב	יברכך ה׳ מציון וראה	
Prov. 11, 10.	בְּטוּב	צדיקים תעלץ קרי׳	
Deut. 28, 47.	וּבְטוּב	תחת אשר לא עבדת	
Lev. 13, 9.	בְּאָדָם	נגע צרעת כי תהיה	
Lev. 22, 8.	בְּאָדָם	או איש אשר יגע בכל	
Prov. 23, 28.	בְּאָדָם	אף היא כחתף תארב	
Koh. 8, 9.	בְּאָדָם	את כל זה ראיתי ונתון	
Prov. 28, 2.	וּבְאָדָם	בפשע ארץ רבים	
Ex. 5, 23.	הֲרַע	ומאז באתי אל פרעה	
2 Reg. 21, 11.	הֲרַע	יען אשר עשה מנש׳ דמל׳	
Ruth. 1, 21.	הֲרַע	אני מלאה הלכתי	
Ps. 74, 3.	הֲרַע	הרימה פעמיך למשואת	
Jos. 24, 28.	וְהָרַע	כי תעזבו את ה׳ ויהושע	
Ex. 28, 1.	הַקְרֵב	ואתה הקרב אליך את	
Lev. 6, 7.	הַקְרֵב	וזאת תורת המנחה הקרב	
Num. 18, 2.	הַקְרֵב	וגם את אחיך מטה לוי	
Num. 3, 6.	הַקְרֵב	את מטה לוי	
Lev. 9, 2.	וְהַקְרֵב	ויאמר אל אהרן	
Deut. 19, 18.	הַשֹּׁפְטִים	ודרשו השפטים היטב	
2 Reg. 23, 22.	הַשֹּׁפְטִים	כי לא נעשה כפסח הזה	
2 Chr. 19, 6.	הַשֹּׁפְטִים	ויאמר אל השפטים	
Ruth. 1, 1.	הַשֹּׁפְטִים	ויהי בימי שפט השפטי׳	
Deut. 19, 17.	וְהַשֹּׁפְטִים	ועמדו שני האנשים אשר	
Ex. 22, 2.	זְרָחָה	אם זרחה השמש עליו	
2 Reg. 3, 22.	זָרָחָה	וישכימו בבקר והשמש	
Nah. 3, 17.	זָרָחָה	מנזריך כארבה וטפסריך	
2 Chr. 26, 19.	זָרְחָה	ויזעף עזיהו ובידו	
Mal. 3, 20.	וְזָרְחָה	לכם יראי שמי שמש	
Ex. 38, 24.	זָהָב	כל הזהב העשוי	
Num. 7, 86.	זָהָב	כפות זהב שתים עשרה	
Num. 31, 52.	זָהָב	ויהי׳כל זהב התרומה	
2 Chr. 3, 6.	זָהָב	ויצף את הבית אבן	
Gen, 2, 12.	וְזָהָב	הארץ ההיא טוב	
Ex. 4, 25.	חָתָן	ותקח צפרה צר	
Ex. 4. 26.	חָתָן	וירף ממנו אז אמרה	
Jud. 15, 6.	חָתָן	ויאמרו פלשתים מי	
2 Reg. 8, 27.	חָתָן	וילך בדרך בית אחאב	
1 S. 22, 14.	וְחָתָן	ויען אחימלך את המלך	
2 S. 20, 8.	חָגוֹר	הם עם האבן הגדולה	
2 Reg. 9, 1.	חֲגֹר	ואלישע הנביא קרא	
2 Reg. 4, 29.	חֲגֹר	ויאמר לגיחזי חגר מתניך	
Ps. 45, 4.	חֲגוֹר	חרבך על ירך גבור	

Prov. 31, 24.	וַחֲגוֹר	סדין עשתה ותמכר	נוֹאָשׁ	Jes. 57, 10.
Num. 11, 8.	טַעְמוֹ	שטו העם ולקטו	נוֹאָשׁ	Job 6, 26.
1 S. 21, 14.	טַעְמוֹ	וישנו את טעמו	וְנוֹאַשׁ	1 S. 27, 1.
Ps. 34, 1.	טַעְמוֹ	לדוד בשנותי את	נָחֲלוּ	Jos. 14, 1.
Jer. 48. 11.	טַעְמוֹ	שאנן מואב מנעוריו	נָחֲלוּ	Jos. 17, 6.
Ex. 16, 31.	וְטַעְמוֹ	כצפיחת ברבש	נָחֲלוּ	Jer. 16, 19.
Gen. 17, 6.	יֵצְאוּ	והפרתי אתך במאד מאד	נָחֲלוּ	Prov. 14, 18.
Gen. 35, 11.	יֵצְאוּ	ייאמר לו אלהים אני	וְנָחֲלוּ	Ex. 32, 13.
Jes. 49, 17.	יֵצְאוּ	מהרו בניך מהרסיך	שָׁשׁ	Deut. 28, 63.
Ez. 46, 10.	יֵצְאוּ	והנשיא בתוכם בבואם	שָׁשׁ	Deut. 30, 9.
Gen. 34, 26.	וַיֵּצְאוּ	ואת חמור ואת שכם	שָׁשׁ	Jes. 64, 4.
Deut. 28, 63.	יָשִׂישׂ	והי׳ כאשר שש	שָׂשׂ	Ps. 119, 162.
Jes. 62, 5.	יָשִׂישׂ	כי יבעל בחור	וְשָׂשׂ	Jes. 66, 14.
Zeph. 3, 17.	יָשִׂישׂ	ה׳ אלהיך בקרבך גבור	שָׂמוּ	Ez. 17, 4.
Ps. 19, 6.	יָשִׂישׂ	והוא כחתן יצא	שָׂמוּ	Ez. 17, 5.
Job 39, 21.	וַיָּשִׂישׂ	יחפרו בעמק וישיש בכח	שָׂמוּ	Ps. 105, 21.
Ex. 13, 17.	יִנָּחֵם	ויהי בשלח פרעה	שָׂמוּ	Ps. 81, 6.
Jud. 2, 18.	יִנָּחֵם	וכי הקים ה׳ להם שופטים	וְשָׂמוּ	Lev. 6, 3.
1 S. 15, 29.	יִנָּחֵם	וגם נצח ישראל	עָנַן	Ex. 40, 38.
Ps. 110, 4.	יִנָּחֵם	נשבע ה׳ ולא ינחם	עָנַן	Lev. 16, 13.
Jer. 26, 13.	וְיִנָּחֵם	ועתה היטיבו דרכיכם	עָנַן	Ez. 8, 11.
Lev. 3, 7.	כֶּשֶׂב	אם כשב הוא מקריב	עָנַן	Job 37, 11.
Lev. 17, 3.	כֶּשֶׂב	איש איש מבית ישר׳	עָנַן	Num. 10, 34.
Lev. 22, 27.	כֶּשֶׂב	שור או כשב או עז	עָמְדָה	Gen. 30, 9.
Num. 18, 17.	כֶּשֶׂב	אך בכור שור או בכור	עָמְדָה	2 Reg. 13, 6.
Lev. 7, 23.	וְכֶשֶׂב	דבר אל בני ישראל לאמר כל	עָמְדָה	Ps. 26, 11.
Gen. 41, 55.	לַלֶּחֶם	ותרעב כל ארץ מצרים	עָמְדָה	Koh. 2, 9.
Lev. 24, 7.	לַלֶּחֶם	ונתת על המערכת לבנה	וְעָמְדָה	1 Reg. 1, 2.
Am. 8, 11.	לַלֶּחֶם	הנה ימים באים נאם ה׳	קְצִים	Ex. 22, 5.
Job 15, 23.	לַלֶּחֶם	נדד הוא ללחם איה	קְצִים	Jer. 4, 3.
Jer. 42, 14.	וְלַלֶּחֶם	לאמור לא כי ארץ מצרים	קוֹצִים	Jes. 33, 12.
Deut. 11, 14.	מְטַר	ונתתי מטר ארצכם	קוֹצִים	Ps. 118, 12.
Deut. 28, 24.	מְטַר	יתן ה׳ את מטר ארצך	וְקוֹצִים	Jer. 12, 13.
Deut. 28, 12.	מְטַר	יפתח ה׳ לך את אוצרו	רְבָבָה	Gen. 24, 60.
Jes. 30, 23.	מְטַר	ונתן מטר זרעך אשר	רְבָבָה	Lev. 26, 8.
Zach. 10, 1.	וּמְטַר	שאלו מה׳ מטר	רְבָבָה	Deut. 32, 30.
Jer. 2, 25.	נוֹאָשׁ	מנעי רגלך מיחף	רְבָבָה	Ez. 16, 7.
Jer. 18, 12.	נוֹאָשׁ	יאמרו נואש כי אחרי	וּרְבָבָה	Ps. 91, 7.

Jes. 23, 6.	תַּרְשִׁישָׁה	עברו תרשישה
Jona 1, 3.	תַּרְשִׁישָׁה	ויקם יונה לברח
Jona 1, 3.	תַּרְשִׁישָׁה	מלפני׳ ה׳ ב׳בפם׳עקב׳דפס׳
Jona 4, 2.	תַּרְשִׁישָׁה	ויתפלל אל ה׳ ויאמר
1 Chr. 1, 7.	וְתַרְשִׁישָׁה	ובני יון אלישה׳ דד׳ה

18.

א״ב מן חד חד ומ׳ ברי׳ תיבות׳ ולי׳ דכותהון וסי׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von einmal vorkommenden Wörtern, die mit מ׳ anfangen.

Ex. 5, 23.	וּמֵאָז	ומאז באתי אל פרעה
Jer. 10, 2.	וּמֵאֹתוֹת	כה אמר ה׳ אל דרך
Jer. 22, 22.	וּמֵאַהֲבַיִךְ	כל רעיך תרעה רוח
Ez. 4, 10.	וּמַאֲכָלְךָ	אשר תאכלנו במשקול
Ez. 36, 20.	וּמֵאַרְצוֹ	ויבוא אל הגוים
Jes. 9, 15.	וּמְאַשְּׁרָיו	ויהיו מאשרי העם
Jes. 11, 11.	וּמֵאֵי	והיה ביום ההוא
Jes. 29, 18.	וּמֵאֹפֶל	ושמעו ביום ההוא
Jes. 40, 27.	וּמֵאֱלֹהַי	למה תאמר יעקב
Jes. 41, 9.	וּמֵאֲצִילֶיהָ	אשר החזקתיך
Hab. 1, 16.	וּמַאֲכָלוֹ	על כן יזבח לחרמו
Ps. 59, 3.	וּמֵאַנְשֵׁי[1]	הצילני מפעלי און
Ps. 59, 13.	וּמֵאָלָה	חמאת פימו׳ ב׳ בפר׳
Ps. 107, 3.	וּמֵאֲרָצוֹת	קבצם ממזרח
Job 5, 6.	וּמֵאֲדָמָה	כי לא יצא מעפר און
Dan. 4, 14.	וּמֵאמַר[2]	בגזרת עירין
1 Chr. 12, 36.	וּמֵאָשֵׁר	יוצאי צבא
Gen. 27, 29.	וּמְבָרֲכֶיךָ	יעבדוך עמים
Jes. 58, 7.	וּמִבְּשָׂרְךָ	הלוא פרס לרעב
Job 24, 8.	וּמִבְּלִי	מזרם הרים ירטבו
Dan. 8, 23.	וּמֵבִין	ובאחרית מלכותם
1 Chr. 17, 27.	וּמְבֹרָךְ	ועתה הואלת לברך׳ ד״ה
2 Chr. 14, 7.	וּמִבִּנְיָמִן[1]	ויהי לאסא חיל
Num. 36, 3.	וּמִגִּרַל	והיו לאחד מבני
Job 31, 20.	וּמִגֵּז	אם לא ברכוני חלצו

1) Zusatz von derselben Hand.
2) Zusatz von anderer Hand.

Ez. 2, 6.	וּמִדְּבְרֵיהֶם	1	ואתה בן אדם׳ קרמ׳ דפ׳
Jes. 66, 22.	וּמִדֵּי		והיה מדי חדש בחדשו
Ps. 119, 161.	וּמִדְּבָרְךָ		שרים רדפוני חנם
Ez. 14, 7.	וּמֵהַגֵּר		כי איש איש מבית
Jes. 16, 5.	וּמְהֵר	5	והוכן בחסד כסא
Zeph. 1, 14.	וּמַהֵר		קרוב יום ה׳ הגדול
2 S. 22, 48.	וּמוֹרִיד לי׳וחס׳		האל הנתן נקמת לי׳ רשמ׳
Ps. 18, 8.	וּמוֹסְדֵי		ותגעש ותרעש׳ דתהלי׳
Job 39, 5.	וּמִסְּרוֹת		מי שלח פרא חפשי
Lev. 18, 21.	וּמִזַּרְעֲךָ	10	לא תתן להעביר למלך
Num. 19, 21.	וּמַזֶּה[1]		מי הנדה
2 S. 4, 8.	וּמִזַּרְעוֹ		ויבאו את ראש איש בשת
Job 12, 21.	וּמְזִיחַ		שופך בוז על נדיבים
Dan. 1, 3.	וּמִזֶּרַע		ויאמר המלך לאשפנז
Gen. 4, 4.	וּמֵחֶלְבֵהֶן	15	והבל הביא גם הוא
Ex. 32, 19.	וּמְחֹלֹת		ויהי כאשר קרב
Jud. 5, 26.	וּמָחֲצָה		ידה ליתד תשלחנה
1 Reg. 8, 35.	וּמֵחַטָּאתָם[2]		בהעצר שמים׳ דמלכי׳
Ps. 51, 4.	וּמֵחַטָּאתִי		הרבה כבסני
Prov. 3, 14.	וּמֵחָרוּץ	20	כי טוב סחרה
Jes. 29, 18.	וּמֵחֹשֶׁךְ		ושמעו ביום ההוא
Job 5, 22.	וּמֵחַיַּת		לשד ולכפן תשחק
Est. 3, 7.	וּמֵחֹדֶשׁ		בחדש הראשון
Lev. 25, 35.	וּמָטָה		וכי ימוך אחיך
Zach. 10, 1.	וּמָטָר	25	שאלו מה׳ מטר
Mal. 3, 3.	וּמְטַהֵר		וישב מצרף ומטהר
Prov. 24, 11.	וּמָטִים[2]		להרג אם תחשוך׳ לי׳ מל׳
Esra 6, 14.	וּמִטַּעַם		ושבי יהודיא בנין
Lev. 14, 17.	וּמִיֶּתֶר		השמן אשר על
Lev. 22, 27.	וּמִיּוֹם	30	שור או כשב
1 Reg. 7, 10.	וּמְיֻקָּד		אבנים יקרות
2 Reg. 10, 11.	וּמְיָדָעָיו		ויך יהוא את כל הנשארים
2 S. 12, 3.	וּמִפִּסּוֹ		ולרש אין כל כי אם
Zeph. 2, 9.	וּמִכְרֵה		לכן חי אני נאם ה׳
Prov. 14, 31.	וּמְכַבְּדוֹ	35	לעג לרש חרף עשהו
Job 6, 22.	וּמִכֹּחֲכֶם		הכי אמרתי הבו לי
2 Chr. 6, 2.	וּמָכוֹן		ואני בניתי בית זבל׳ ד״ה

1) Zusatz von anderer Hand.
2) Zusatz von derselben Hand.

Ps. 34, 20.	וּמִכֻּלָּם	רבות רעות צדיק	
Lev. 21, 10.	וּמִלֵּא	והכהן הגדול מאחיו	
Deut. 33, 23.	וּמָלֵא	ולנפתלי אמר	
Ex. 12, 44.	וְכָל עֶבֶד אִישׁ	וכל עבד איש	
2 S. 23, 2.	וּמִלָּתוֹ	רוח ה׳ דבר בי	5
1 Reg. 1, 12.	וּמַלְּטִי	ועתה לכי איעצך נא	
1 Reg. 7, 11.	וּמִלְמַעְלָה	אבנים יקרות	
Ez. 27, 9.	וּמַלָּחֶיהָם	זקני גבל וחכמיה	
Jes. 30, 4.	וַמַּלְאָכָיו	כי היו בצען שריו	
Jes. 41, 26.	וּמִלְּפָנֶיךָ	מי הגיד מראש ונדעה	10
Jes. 49, 25.	וּמַלְקוֹחַ	כי כה אמר ה׳ גם שבי	
Ps. 103, 19.	וּמַלְכוּתוֹ	ה׳ בשמים הכין כסאו	
Job 6, 23.	וּמִלְּטוּנִי	מיד צר ומיד עריצים	
Job 15, 3.	וּמִלִּים	הוכח בדבר לא יסכון	
Job 8, 10.	וּמִלִּבָּם	הלוא הם יורוך יאמרו לך	15
Job 18, 10.	וּמַלְכֻדָּתוֹ	טמון בארץ חבלו	
Koh. 9, 15.	וּמִלַּט	ומצא בה איש מסכן	
Est. 1, 19.	וּמַלְכוּתָהּ	אם על המלך טוב	
2 Chr. 32, 7.	וּמִלְּפָנָיו	חזקו ואמצו אל תיראו ׳ד״ה	
Gen. 14, 24.	וּמַמְרֵא	בלעדי רק אשר אכלו	20
Ex. 9, 6.	וּמִמְּקֻנֵה	ויעש ה׳ את הדבר	
Jos. 13, 26.	וּמִמַּחֲנַיִם	ומחשבון עד רמת	
1 Reg. 7, 9.	וּמִמַּסַּד	כל אלה אבנים יקרת	
Jer. 25, 30.	וּמִמָּעוֹן	ואתה תנבא אליהם	
Jer. 30, 7.	וּמִמֶּנָּה	הוי כי גדול היום ההוא	25
Ez. 9, 6.	וּמִמִּקְדָּשִׁי	זקן בחור ובתולה	
Jes. 53, 8.	וּמִמִּשְׁפָּט	מעצר וממשפט לקח	
Jes. 22, 19.	וּמִמַּעֲמָדְךָ	והדפתיך ממצבך	
Jes. 48, 1.	וּמִמֵּי	שמעו זאת בית יעקב	
Jes. 59, 19.	וּמִמִּזְרַח	ויראו ממערב את שם	30
Prov. 1, 31.	וּמִמַּעֲצֹתֵיהֶם	ויאכלו מפרי דרכם	
Ps. 107, 28.	וּמִמְּצוּקוֹתֵיהֶם	ויצעקו אל ה׳ בצר׳ בתר׳	
Ps. 69, 15.	וּמִמַּעֲמַקֵּי	הצילני מטיט ואל אטבע	
Koh. 8, 10.	וּמִמָּקוֹם	וכבן ראיתי רשעים	
Prov. 17, 25.	וּמָמֵר	כעס לאביו בן כסיל	35
Ez. 8, 2.	וּמִמָּתְנָיו	ואראה והנה דמות	
1 Chr. 6, 51.	וּמִמִּשְׁפַּחוֹת	בני קהת ויהי ערי׳ דר״ה	
Jud. 21, 19.	וּמִנֶּגֶב	ויאמרו הנה הג ה׳ בשלו	

Jer. 6, 13.	כי מקטנם׳ קד׳ דם׳	וּמִנָּבִיא	1
Jes. 65, 12.	אתכם לחרב	וָמָנִיתִי	
Neh. 3, 6.	ואת שער הישנה החזיקו	וּמַנְעֻלָיו	
Neh. 13, 19.	ויהי כאשר צללו שערי	וּמִנְעָרַי	
2 Chr. 31, 3.	המלך מן רכושו	וּמָנָת	5
Gen. 24, 32.	ויבא האיש הביתה	וּמְסַפֵּוא	
Lev. 8, 26.	המצות אשר לפני ה׳	וּמִסַּל	
Lev. 27, 28.	אך כל חרם אשר יחרם	וּמִשְּׁדֵה	
Deut. 1, 12.	איכה אשא לבדי	וּמַשָּׂאֲכֶם	
1 Reg. 7, 28.	וזה מעשה׳ תני׳ דפס׳	וּמִסְגֶּרֶת	10
1 Reg. 7, 31.	ופיהו מבית לכתרת	וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם	
1 Reg. 7, 35.	ובראש המכונה	וּמִסְגַּרְתָּיהּ	
2 Reg. 23, 5.	והשבית את הכמרים	וּמְסַבֵּי	
Jer. 40, 5.	ועודנו לא ישוב	וּמַשְׁאֵת	
Am. 5, 11.	לכן יען בושסכם על דל	וּמַשְׂאַת	15
Am. 6, 10.	ונשאו דודו ומסרפו	וּמְסָרְפוֹ	
Ps. 18, 8.	יצילני מאיבי עו׳ דתהל׳	וּמִשְּׂנְאַי	
Ps. 145, 16.	פותח את ידך	וּמַשְׂבִּיעַ	
2 Chr. 19, 7.	ועתה יהי פחד ה׳	וּמַשָּׂא	
Gen. 2, 17.	הדעת טוב ורע	וּמֵעֵץ	20
Ex. 6, 9.	וידבר משה כן אל בני	וּמֵעֲבֹדָה	
Ex. 8, 7.	וסרו הצפרדעים	וּמֵעָפֶךָ	
Jes. 18, 7.	בעת ההיא יובל שי	וּמֵעָם	
Jes. 53, 4.	אכן חלינו הוא נשא	וּמְעֻנֶּה	
Jes. 63, 3.	פורה דרכתי לבדי	וּמֵעַמִּים	25
Joel 4, 18.	והיה ביום ההוא יטפו	וּמַעְיָן	
Prov. 14, 14.	מדרכיו ישבע סוג לב	וּמֵעָלָיו	
Job 10, 14.	אם חטאתי ושמרתני	וּמֵעֲוֹנִי	
Ps. 107, 17.	אולים מדרך פשעם	וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם	
Cant. 5, 4.	דודי שלח ידו מן החור	וּמֵעַי	30
Gen. 5, 29.	ויקרא את שמו	וּמֵעִצְּבוֹן[1]	
1 Chr. 9, 12.	ועדיה בן ירחם	וּמַעֲשַׂי	
1 Chr. 4, 14.	והוליד את עפרה	וּמְעוֹנֹתַי	
Gen. 3, 3.	העץ אשר בתוך הגן	וּמִפְּרִי	
Gen. 4, 14.	הן גרשת אתי	וּמִפָּנֶיךָ	35
Jud. 13, 19.	ויקח מנוח את גדי	וּמִפְּלָא	
Ez. 2, 6.	ואתה בן אדם אל תירא	וּמִפְּנֵיהֶם	
Jes. 11, 11.	והיה ביום ההוא יוסיף	וּמִפַּתְרוֹס	

1) Zusatz von anderer Hand.

Am. 8, 6.	וּמַפָּל	לקנות בכסף דלים	
Ps. 119, 110.	וּמִפִּקּוּדֶיךָ	נתנו רשעים פח לי	
Prov. 8, 6.	וּמִפְתַּח	שמעו כי נגידים אדבר	
Dan. 9, 20.	וּמַפִּיל	ועוד אני מדבר ומתפלל	
Deut. 22, 3.	וּמְצָאתָהּ	וכן תעשה לחמרו	
1 S. 17, 6.	וּמִצְחַת	נחשת על רגליו	
2 S. 3, 29.	וּמְצֹרָע	יחלו על ראש יואב	
Jer. 3, 3.	וּמֵצַח	וימנעו רכבים	
Ez. 26, 11.	וּמַצֵּבוֹת	בפרסות סוסיו ירמס	
Jes. 55, 4.	וּמְצַוֵּה	הן עד לאומים נתתיו	
Jes. 58, 4.	וּמַצָּה	הן לריב ומצה תצומו	
Micha 5, 1.	וּמוֹצָאֹתָיו	ואתה בית לחם אפרתה	
Ps. 20, 3.	וּמִצִּיּוֹן	ישלח עזרך מקדש	
Ps. 81, 17.	וּמִצּוּר	ויאכילהו מחלב חטה	
Ps. 116, 3.	וּמְצָרֵי	אפפוני חבלי מות	
Prov. 3, 4.	וּמְצָא	חן ושכל טוב	
Prov. 30, 12.	וּמְצָאָתוֹ	דור טהור בעיניו	
Dan. 6, 28.	וּמַצָּל	משיזב ומצל	
Dan. 12, 3.	וּמַצְדִּיקֵי	והמשכילים יזהרו	
Job 11, 17.	וּמְצָהֳרַיִם	יקום חלד תעפה כבקר	
Gen. 47, 2.	וּמִקְצֵה	אחיו לקח חמשה	
Ex. 12, 11.	וּמַקֵּלְכֶם	וככה תאכלו אתו	
2 S. 22, 49.	וּמְקָמַי	ומוציאי מאיבי · דשמו'	
1 Reg. 6, 7.	וּמַקָּבוֹת	והבית בהבנתו	
Jer. 10, 20.	וּמֵקִים	אהלי שדד וכל מיתרי	
Jes. 22, 11.	וּמִקְוֶה	עשיתם בין החמתים	
Jes. 46, 10.	וּמִקֶּדֶם	מגיד מראשית אחרית	
Hos. 4, 12.	וּמַקְלוֹ	עמי בעצו ישאל	
Ps. 22, 22.	וּמִקַּרְנֵי	הושיעני מפי אריה	
Ps. 37, 22.	וּמְקֻלָּלָיו	כי מברכיו יירשו ארץ	
Job 1, 10.	וּמִקְנֵהוּ	הלא אתה שכת בעדו	
Prov. 28, 14.	וּמַקְשֶׁה	אשרי אדם מפחד	
2 Chr. 19, 7.	וּמִמַּקַּח	ועתה יהי פחד ה'	
Ex. 17, 7.	וּמְרִיבָה	ויקרא שם המקום	
Num. 12, 8.	וּמַרְאֵה פת'	פה אל פה אדבר בו	
Deut. 33, 15.	וּמֵרֹאשׁ	הררי קדם	
Jos. 15, 44.	וּמָרֵאשָׁה	וקעילה ואכזיב	
Ez. 43, 3.	וּמַרְאוֹת	וכמראה המראה אשר	

Ps. 3, 4.	וּמֵרִים	ואתה ה' מגן בעדי	1
Job 4, 9.	וּמֵרוּחַ	מנשמת אלוה יאבדו	
Job 22, 7.	וּמֵרָעֵב	לא מים עיף תשקה	
Job 39, 25.	וּמֵרָחוֹק	בדי שפר יאמר האח	
Prov. 3, 9.	וּמֵרֵאשִׁית	כבד את ה' מהונך	5
Prov. 17, 15.	וּמַרְשִׁיעַ	מצדיק רשע	
Dan. 10, 6.	וּמַרְגְּלֹתָיו	וגויתו כתרשיש ופניו	
Dan. 11, 32.	וּמַרְשִׁיעֵי	ברית יחניף בחלקות	
Dan. 4, 34.	וּמְרוֹמֵם	כען אנה נבוכדנצר	
Neh. 9, 5.	וּמְרוֹמַם	ויאמרו הלוים ישוע	10
1 Chr. 8, 40.	וּמַרְבִּים	ויהיו בני אולם אנשי'	
Gen. 25, 14.	וּמִשְׁמָע	ודומה ומשא · דבראשי'	
Ex. 29, 21.	וּמִשֶּׁמֶן	ולקחת מן הדם	
Lev. 7, 35.	וּמִשְׁחַת	ואת משחת אהרן	
Ex. 33, 11.	וּמְשָׁרְתוֹ	ודבר ה' אל משה	15
Deut. 7, 8.	וּמִשָּׁמְרוֹ	כי מאהבת ה'	
Deut. 32, 32.	וּמִשַּׁדְמֹת	כי מגפן סדום גפנם	
1 S. 9, 16.	וּמְשַׁחְתּוֹ	כעת מחר אשלח אליך	
1 S. 30, 19.	וּמִשָּׁלָל	ולא נעדר להם מן הקטן	
2 S. 8, 12.	וּמִשְּׁלַל	מארם וממואב · דשמואל	20
1 Reg. 1, 34.	וּמָשַׁח	אתו שם צדוק הכהן	
Jer. 4, 7.	וּמַשְׁחִית	עלה אריה מסבכו	
Jer. 4, 15.	וּמַשְׁמִיעַ	כי קול מגיד מדן	
Ez. 44, 11.	וּמְשָׁרְתִים	והיו במקדשי משרתי' תני' דפס'	25
Zach. 3, 9.	וּמַשְׁתִּי	כי הנה האבן אשר נתתי	
Ps. 28, 7.	וּמִשִּׁירִי	ה' עזי ומגני בו בטח לבי	
Ps. 51, 9.	וּמִשֶּׁלֶג	תחטאני באזוב	
Prov. 6, 18.	וּמְשַׁלֵּחַ	יפיח כזבים עד שקר	
Prov. 3, 25.	וּמִשֹּׁאַת	אל תירא מפחד פתאם	30
Job 24, 22.	וּמָשַׁךְ	אבירים בכחו	
Ruth 4, 10.	וּמִשַּׁעַר	וגם את רות המואביה	
Neh. 10, 32.	וּמַשָּׂא[1]	ועמי הארץ המביאים	
Gen. 34, 12.	וּמַתָּן	הרבו עלי מאד מהר	
Deut. 33, 13.	וּמִתְּהוֹם	וליוסף אמר מברכת	35
Jos. 12, 3.	וּמִתֵּימָן[2]	והערבה עד ים	
Zach. 6, 12.	וּמִתַּחְתָּיו	ואמרת אליו לאמר	

1) Zusatz von derselben Hand.
2) Zusatz von anderer Hand.

Ps. 19, 11.	וּמְתוּקִים	הנחמדים מזהב ומפז
Ps. 71, 20.	וּמִתְהֹמוֹת	אשר הראיתני צרות
Ps. 94, 12.	וּמִתּוֹרָתְךָ	אשרי הגבר אשר
Job 18, 18.	וּמִתֵּבֵל	יהדפהו מאור אל חשך
Est. 9, 22.	וּמַתָּנוֹת	כימים אשר נחו בהם
Neh. 2, 6.	וּמָתַי	ויאמר לי המלך והשגל

19.

א״ב מן חד וחד כ״ף בריש תיבות׳ ולי׳ דכו׳ וסי׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Kaf anfangen.

Gen. 38, 11.	כְּאָחִיו	ויאמר יהודה לתמר
Num. 24, 6.	כַּאֲהָלִים	כנחלים נטיו כגנת
Jos. 6, 8.	כֶּאֱמֹר	ויהי כאמר יהושע
Jos. 4, 13.	כְּאַרְבָּעִים	אלף חלוצי הצבא
Jud. 9, 36.	כַּאֲנָשִׁים	וירא געל את העם
Jud. 9, 49.	כְּאֵלֶּה	ויכרתו גם כל העם
2 Reg. 4, 40.	כְּאָכְלָם	ויצקו לאנשים לאכול
Ez. 25, 14.	כְּאַפִּי	ונתתי את נקמתי באדו׳
Ez. 35, 11.	כְּאַפְּךָ	לכן חי אני נאם אדני ה׳
Hos. 3, 1.	כְּאַהֲבַת	ויאמר ה׳ אלי עוד לך
Hos. 9, 10.	כְּאַהֲבָם	כענבים במדבר מצאתי
Ps. 147, 16.	כָּאֵפֶר	הנתן שלג כצמר
Prov. 4, 19.	כַּאֲפֵלָה	דרך רשעים כאפלה
Prov. 31, 14.	כָּאֳנִיּוֹת	היתה כאניות סוחר
Thr. 1, 1.	כְּאַלְמָנָה	איכה ישבה בדד
Est. 3, 4.	כְּאָמְרָם	ויהי באמרם אליו • כן כת׳
Cant. 1, 5.	כְּאָהֳלֵי	שחורה אני ונאוה
Gen. 44, 30.	כִּבְאֹי	ועתה כבאי אל עבד
Ex. 4, 7.	כִּבְשָׂרוֹ	ויאמר השב ידך אל
2 S. 12, 3.	כִּבַּת	ולרש אין כל כי אם
1 Reg. 14, 5.	כְּבֹאָהּ	וה׳ אמר אל אחיהו
Job. 11, 17.	כַּבֹּקֶר	ומצהרים יקום
Jes. 58, 2.	כְּגוֹי	ואותי יום יום ידרשון
Jes. 42, 13.	כַּגִּבּוֹר	ה׳ כגבור יצא
Nah. 2, 3.	כִּגְאוֹן	כי שב ה׳ את גאון יעקב
Ps. 128, 3.	כְּגֶפֶן	אשתך כגפן פריה
2 Reg. 3, 22.	כַּדָּם	וישכימו בבקר והשמש
Ez. 47, 10.	כִּדְגָתָ	והיה יעמדו עליו דוגים
Jes, 10, 9.	כְּדַמֶּשֶׂק	הלא ככרכמיש כלנו׳ ד׳ בפס׳
Jes. 29, 11.	כִּדְבָרֵי	ותהי לכם חזות הכל
Jes. 5, 17.	כְּדָבָרָם	ודעו כבשים כדברם
Dan. 1, 19.	כְּדָנִיֵּאל	ולא נמצא מכלם
2 Reg. 17, 15.	כָּהֵם	וימאסו את חקיו
Jer. 36, 32.	כָּהֵמָּה	וירמיהו לקח מגלה
Ez. 18, 14.	כָּהֵן	והנה הוליד בן וירא
Ez. 26, 3.	כְּהַעֲלוֹת	הנני עליך צר
Jes. 33, 1.	כַּהֲתִימְךָ	הוי שודד ואתה לא
2 Chr. 22, 8.	כְּהִשָּׁפֵט	ויהי כהשפט יהוא
Ps. 68, 3.	כְּהִנְדַּף	עשן תנדף
Ps. 68, 3.	כְּהֵמֵס	דונג • ב׳ בפסוק
Dan. 8, 23.	כְּהֻתָּם	ובאחרית מלכותם
2 Chr. 20, 37.	כְּהִתְחַבֶּרְךָ	ויתנבא אליעזר בן דודהו
Ez. 23, 31.	כּוֹסָהּ	בדרך אחותך הלכת
Am. 9, 7.	כְּשִׁיִּים	הלא כבני כשיים
Ps. 11, 6.	כּוֹסָם	ימטר על רשעים
Ps. 23, 5.	כּוֹסִי	תערך לפני שלחן
Gen. 45, 23.	כְּזֹאת	ולאביו שלח כואת
Dan. 12, 3.	כְּזֹהַר	והמשכילים יזהרו
Gen. 21, 23.	כַּחֶסֶד	ועתה השבעה לי
Gen. 41, 12.	כַּחֲלֹמֹו	ושם אתנו נער עברי
Ex. 11, 4.	כַּחֲצֹת	ויאמר משה כה אמר
1 Reg. 12, 32.	כֶּחָג	ויעש ירבעם חג
1 Reg. 20, 25.	כַּחַיִל	ואתה תמנה לך חיל
Ez. 16, 51.	כַּחֲצִי	ושמרון כחצי חטאתיך
Ez. 26, 20.	כָּחָרְבוֹת	והורדתיך את יורדי בור
Jer. 23, 12.	כַּחֲלַקְלַקּוֹת	לכן יהיה דרכם להם
Job 20, 18.	כְּחַיִל	משיב יגע ולא יבלע
Ez. 39, 24.	כְּטֻמְאָתָם	וכפשעיהם עשיתי
2 Chr. 30, 19.	כְּטָהֳרַת	כל לבבו הכין לדרוש
Gen. 27, 23.	כִּידֵי	ולא הכירו כי היו ידיו
2 S. 7, 23.	כְּיִשְׂרָאֵל	ומי כעמך כישראל • דשמו׳
Ps. 37, 20.	כִּיקַר	כי רשעים יאבדו

כִּירוּשָׁלַם		יפה את רעיתי כתרצה
כְּיוֹנִים		עיניו כיונים על אפיקי
כְּכַרְכְּמִישׁ		הלא ככרכמיש כלנו
כַּכֹּל		רמו מעט ואיננו
כִּכְתַב		והקימו כהניא בפלגת׳
כָּלְבּוֹ׳		ושם האיש נבל
כְּלוּלֹתָיִךְ		הלוך וקראת באזני
כִּלְבָבִי		ונתתי לכם רעים
כְּלֵיל		השיר יהי׳ לכם
כְּלֻחֵם		לא יסכו לה׳ יין
כַּלָּנָה		עברו כלנה וראו
כִּלּוֹא		כי כאשר שתיתם
כַּלֶּחֶם		כי אפר כלחם אכלתי
כְּמֹשֶׁה		ולא קם נביא עוד
כַּמִּסְפָּר		אשר תעשו ככה
כְּמִסְפָּרָם		תעשו לאחד׳ ב׳ בפסו׳
כַּמִּלְחָמָה		ויהפך איש ישר׳. עקב׳ רפ׳
כְּמָלְכוֹ		ויהי כמלכו הכה את כל
כְּמִכְפַּר		ויקח אליהו שתים
כַּמָּקוֹם		והיו בתי ירושלם ובתי
כַּמַּגֵּפָה		וכן תהי׳ מגפת הסוס
כַּמְזָרְקִים		ביום ההוא יהיה על
כְּמַדּוֹ		וילבש קללה כמדו
כַּמֶּרְקָחָה		ירתיח כסיר מצולה
כְּנֹשֶׁה		אם כסף תלוה את עמי
כְּנִדָּתָהּ		ואם נקבה תלד
כִּנְעוּרֶיהָ		ובת כהן כי תהיה
כִּנְשֹׂא		כל ישבי תבל ושכני
כַּנָּשֶׁךְ		נגששה כעורים קיר
כַּנַּחַל		צעק לבם אל ה׳
כְּשִׁכְּיר		שנה בשנה יהי׳
כְּשֵׁרָה		והיה השדה בצאתו
כְּשִׁמְחַ		כה אמר ארני ה׳ כשמח
כְּשִׁמְחָתֵךְ		לנחלת בית ישראל
כַּסֵּפֶר		ונמקו כל צבא השמים
כַּסִּיר		ירתיח כסיר מצולה
כְּעָבְרָם		ויהי כעברם ואליהו
כְּעֶרְכּוֹ		והכסף והזהב נתן

כָּעַמִּים	1	אל תשמח ישר׳ אל גיל
כָּעוֹף		אפרים כעוף יתעופף
כְּעֶשֶׂר		וישאו להם נשים
כְּעֵת		ועוד אני מדבר בתפלה
כְּעַמִּי	5	הלא הדחתם את כהני
כְּפַרְעֹה		ויגש אליו יהודה
כַּפִּשְׁתִּים		הוא בא עד לחי ופלשתים
כַּפִּלְשְׁתִּים		כי נטשתה עמך בית
כְּפָרָה		כי כפרה סררה
כְּפִיךְ	10	הן אני כפיך לאל
כְּצֵאתִי		ויאמר אליו משה כצאתי
כְּצְרוֹר		אבן במרגמה
כְּקָרְבְּכֶם		והיה כקרבכם אל
כְּקֶבֶר		אשפתו כקבר פתוח
כְּקִיר	15	עד אנה תהותתו על איש
כָּרִאשׁוֹן		ויקרב את קרבן העם
כְּרָעָתוֹ		ואנכי היום רך ומשוח
כְּרוּחַ		קדים אפיצם לפני
כְּרִשְׁעוֹ		ואתנהו ביד אל גוים
כְּרֶבֶם	20	כן חטאו לי
כָּרֹאשׁ		דברו דברים אלות שוא
כִּרְצוֹן		והשתיה כדת אין אנס
כַּשְּׁמֹת		וישב יצחק ויחפר
כִּשְׁמוֹ		אל נא ישים אדני אל לבו
כִּשְׁנָה	25	וימצא מלך אשור בהושע
כְּשִׁיר		והנך להם כשיר עגבים
כִּשְׁלָה[1]		ונתתי את הבית הזה
כַּשּׁוֹפָר		קרא בגרון אל תחשך
כְּשִׁמְךָ		אלהים כן תהלתך
כְּשָׁעָה	30	ארין דניאל די שמה
כְּשֶׁבֶת		בימים ההם
כְּשִׁנְּנָה		יש רעה ראיתי תחת
כְּתֹפֶת		כן אעשה למקום הזה
כְּתָבוּר		חי אני נאם המלך
כְּתָמֵם	35	ותבאנה לך שתי אלה
כַּתְּהוּ		הנותן רוזנים לאין
כַּתָּמָר		צדיק כתמר יפרח

Cant. 6, 4.	
Cant. 5, 12.	
Jes. 10, 9.	
Job 24, 24.	
Esra 6, 18.	
1 S. 25, 3.	
Jer. 2, 2.	
Jer. 3, 15.	
Jes. 30, 29.	
Hos. 9, 4.	
Am. 6, 2.	
Ob. 1, 16.	
Ps. 102, 10.	
Deut. 34, 10.	
Num. 15, 12.	
Num. 15, 12.	
Jud. 20, 39.	
1 Reg. 15, 29.	
1 Reg. 18, 31.	
Jer. 19, 13.	
Zach. 14, 15.	
Zach. 14, 20.	
Ps. 109, 18.	
Job 41, 23.	
Ex. 22, 24.	
Lev. 12, 5.	
Lev. 22, 13.	
Jes. 18, 3.	
Jes. 59, 10.	
Thr. 2, 18.	
Lev. 25, 53.	
Lev. 27, 21.	
Ez. 35, 14.	
Ez. 35, 15.	
Jes. 34, 4.	
Job 41, 23.	
2 Reg. 2, 9.	
2 Reg. 23, 35.	

Hos. 9, 1.	
Hos. 9, 11.	
Ruth 1, 4.	
Dan. 9, 21.	
2 Chr. 13, 9.	
Gen. 44, 18.	
Jud. 15, 14.	
Jes. 2, 6.	
Hos. 4, 16.	
Job 33, 6.	
Ex. 9, 29.	
Prov. 26, 8.	
Deut. 20, 2.	
Jer. 5, 16.	
Ps. 62, 4.	
Lev. 9, 15.	
2 S. 3, 39.	
Jer. 18, 17.	
Ez. 31, 11.	
Hos. 4, 7.	
Hos. 10, 4.	
Est. 1, 8.	
Gen. 26, 18.	
1 S. 25, 25.	
2 Reg. 17, 4.	
Ez. 33, 32.	
Jer. 26, 6.	
Jes. 58, 1.	
Ps. 48, 11.	
Dan. 4, 16.	
Est. 1, 2.	
Koh. 10, 5.	
Jer. 19, 12.	
Jer. 46, 18.	
Jes. 47, 9.	
Jes 40, 23.	
Ps. 92, 13.	

1) Zusatz von derselben Hand.

Job 21, 12.	כְּתֹף	ישאו כתף וכנור
Cant. 6, 4.	כְּתִרְצָה	יפה את רעיתי

20.

א"ב מן חד וחד מן תרתין תיבות, לא' בריש ולי' דסמיך

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörterpaaren, deren erstes Wort mit vorgesetztem Lamed anfängt.

Gen. 17, 8.	לַאֲחֻזַּת עוֹלָם	ונתתי לך ולזרעך	
Ex. 16, 16.	לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ	זה הדבר אשר צוה ה'	
Lev. 5, 24.	לַאֲשֶׁר הוּא	או מכל אשר ישבע	
Jos. 22, 14.	לְאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל	ועשרה נשאים עמו	
Jer. 44, 28.	לְאֶרֶץ מִצְרַיִם	ופליטי חרב ישבון	
Jes. 2, 8.	לַאֲשֶׁר עָשׂוּ	ותמלא ארצו אלילים	
Ps. 42, 3.	לְאֵל חָי	צמאה נפשי לאלהים	
Ps. 81, 10.	לְאֵל נֵכָר	לא יהיה בך אל זר	
Ps. 136, 26.	לְאֵל הַשָּׁמָיִם	הודו לאל השמים	
Job 12, 6.	לַאֲשֶׁר הֵבִיא	ישליו אהלים לשדדים	
1 Chr. 22, 4.	לְאֵין מִסְפָּר	ועצי ארזים לאין מספר	
1 Chr. 26, 12.	לְאֻלָּה מַחְלְקוֹת	השערים לראשי	
2 Chr. 3, 11.	לְאַמּוֹת חָמֵשׁ	וכנפי הכרובים ארכם	
2 Chr. 14, 12.	לְאֵין לָהֶם	וירדפם אסא והעם	
Jos. 15, 6.	לְבֵית הָעֲרָבָה	ועלה הגבול בית חגלה	
1 S. 10, 11.	לְבֶן קִישׁ	ויהי כל יודעו מאתמול	
Micha 4, 8.	לְבַת יְרוּשָׁלָיִם	ואתה מגדל עדר	
Mal. 1, 5.	לִגְבוּל יִשְׂרָאֵל	ועיניכם תראינה	
2 Chr. 26, 12.	לִגְבוֹרֵי חָיִל	כל מספר ראשי	
Ps. 141, 4.	לְדָבָר רָע	אל תט לבי לדבר רע	
2 Chr. 10, 7.	לְהָעָם הַזֶּה	וידברו אליו לאמר דר"ה	
Micha 2, 11.	לוֹ אִישׁ	הלך רוח ושקר כזב	
2 Chr. 20, 7.	לְזֶרַע אַבְרָהָם	הלא אתה אלהינו	
Neh. 6, 15.	לַחֲמִשִּׁים וּשְׁנַיִם	ותשלם החומה בעשרים	
Ex. 19, 11.	לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי	והיו נכנים ליום השלישי	

Ex. 25, 30.	לֶחֶם פָּנִים	ונתת על השלחן	1
Deut. 6, 24.	לְטוֹב לָנוּ	ויצונו ה' לעשות את	
Jud. 2, 2.	לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ	ואתם לא תכרתו ברית	
Jes. 63, 12.	לִימִין מֹשֶׁה	מוליך לימין משה	
Hos. 9, 5.	לְיוֹם מוֹעֵד	מה תעשו ליום מועד	5
Ps. 92, 1.	לְיוֹם הַשַּׁבָּת	מזמור שיר ליום השבת	
2 Chr. 16, 11.	לִיהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל	ויתר דברי אסא	
Ex. 27, 3.	לְכָל כֵּלָיו	ועשית סירתיו לדשנו	
Ex. 38, 26.	לְכָל הָעבֵר	בקע לגלגלת מחצית	
Ez. 44, 9.	לְכָל-בֶּן	כה אמר אדני ה' כל בן	10
Jes. 22, 23.	לְכִסֵּא כָבוֹד	ותקעתיו יתד במקום	
Ps. 21, 9.	לְכָל אוֹיְבֶיךָ	תמצא ידך לכל איביך	
Ps. 59, 9.	לְכָל גּוֹיִם[1]	ואתה ה' תשחק למו	
2 Chr. 31, 16.	לְכָל הַבָּא	מלבד התיחשם לזכרים	
1 Chr. 29, 11.	לְכֹל לְרֹאשׁ	לך ה' הגדלה והגבורה	15
2 Chr. 35, 7.	לְכָל הַנִּמְצָא	וירם יאשיהו לבני	
Neh. 10, 34.	לְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת	ומנחת התמיד ולעולת	
Num. 1, 53.	לְמִשְׁמֶרֶת הָעֵדֻת	והלוים יחנו סביב	
Num. 19, 9.	לְמֵי נִדָּה	ואסף איש טהור	
Num. 20, 24.	לְמֵי מְרִיבָה	יאסף אהרן אל עמיו	20
1 S. 24, 6.	לִמְשִׁיחַ ה'	ויאמר לאנשיו חלילה	
2 Reg. 19, 25.	לִמֵּימֵי קֶדֶם	הלא שמעת למרחוק דמל'	
Micha 1, 14.	לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל	לכן תתני שלוחים על	
Dan. 5, 2.	לְמָאנֵי דַּהֲבָא	בלשאצר אמר בטעם	
Gen. 2, 7.	לְנֶפֶשׁ חַיָּה	וייצר ה' אלהים את	25
Prov. 21, 30.	לְנֶגֶד ה'	אין חכמה ואין תבונה	
Gen. 41, 12.	לְשַׂר הַטַּבָּחִים	ושם אתנו נער עברי	
Deut. 28, 9.	לְעַם קָדוֹשׁ	יקימך ה' לו לעם קדוש	
Ps. 136, 5.	לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם	בתבונה כי לעולם חסדו	
Lev. 4, 20.	לְפַר הַחַטָּאת	ועשה לפר כאשר עשה	30
Num. 11, 10.	לְפֶתַח אָהֳלוֹ	וישמע משה את העם	
2 Reg. 23, 35.	לְפַרְעֹה נְכֹה	והכסף והזהב נתן ה'	
Ps. 71, 3.	לְצוּר מָעוֹן	היה לי לצור מעון תנינ'	
Ex. 15, 26.	לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ	ויאמר אם שמוע	
Lev. 22, 27.	לְקָרְבַּן אִשֶּׁה	שור או כשב או עז	35
Num. 17, 18.	לְרֹאשׁ בֵּית	ואת שם אהרן תכתב	
Ps. 136, 6.	לְרוֹקַע הָאָרֶץ	על המים כי לעולם	
Cant. 1, 3.	לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ	טובים שמן תורק שמך	

1) Zusatz von derselben Hand.

1 Chr. 7, 11.	לְרָאשֵׁי הָאָבוֹת כל אלה בני ידיעאל	
2 Chr. 18, 21.	לְרוּחַ שֶׁקֶר ויאמר אצא והייתי לרוח׳ דד״ה	
Ex. 38, 26.	לְשֵׁשׁ מֵאוֹת בקע לגלגלת מחצית	
Joel 4, 19.	לְשַׁמָּה תִּהְיֶה מצרים לשממה תהיה	
Micha 1, 12.	לְשַׁעַר יְרוּשָׁלַיִם כי חלה לטוב יושבת	
2 Chr. 15, 10.	לְשְׁנַת חֲמֵשׁ ויקבצו ירושלם בחדש׳ דד״ה	
Jer. 49, 2.	לְתֵל שְׁמָמָה׳ לכן הנה ימים באים	
Num 34, 14.	לְתַשְׁעַת הַמַּטּוֹת ויצו משה את בני ישראל	

21.

א״ב מן חד וחד קמץ ולי׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal mit Kamez (sonst mit dem entsprechenden kurzen Vocal) vorkommen.

Gen. 11, 11.	אַרְפַּכְשָׁד ויחי שם אחרי	
Num. 12, 6.	אָתְוַדָּע ויאמר שמעו נא דברי	
1 Reg. 11, 13.	אֶקְרָע רק את כל הממלכה	
1 Reg. 18, 12.	אֶרָע והיה אני אלך מאתך	
Jer. 20, 8.	אֶזְעָק כי מדי אדבר אזעק	
Jes. 33, 10.	אֶרוֹמָם עתה אקום יאמר ה׳	
Jes. 47, 3.	אֶקַּח תגל ערותך גם תראה	
Zach. 7, 13.	אֶשְׁמַע ויהי כאשר קרא ולא שמעו	
Ps. 40, 11.	אָמַרְתִּי צדקתך לא כסיתי	
Koh. 3, 20.	אָיִן כי מקרה בני האדם	
Esra 1, 9.	אֶלֶף ואלה מספרם אגרטלי	
Ex. 12, 22.	בַּסָּף ולקחתם אגדת׳ תנינ׳ דפס׳	
Ex. 28, 42.	בָּד ועשה להם מכנסי בד	
Deut. 3, 29.	בַּגְיָא ונשב בגיא מול	
2 S. 1, 1.	בְּצִקְלָג ויהי אחרי מות שאול	
Jer. 6, 5.	בַּלַּיְלָה קומו ונעלה בלילה	
Jer. 22, 14.	בָּאֲרֻז האמר אבנה לי בית	
1 Chr. 16, 22.	בִּמְשִׁיחָי אל תנעו במשיחי׳ דד״ה	

Thr. 3, 13.	הביא	
1 Reg. 9, 17.	ויבן שלמה את גזר׳ דמל׳	
Thr. 3, 35.	להטות משפט גבר	
Ruth 4, 4.	ואני אמרתי אגלה	
1 Chr. 11, 32.	חורי מנחלי נעש אביאל	
2 Chr. 17, 4.	כי לאלהי אביו דרש׳ ד״ה	
Gen. 4, 26.	ולשת גם הוא ילד בן	
Gen. 49, 26.	ברכת אביך גברו	
Ex. 16, 13.	ויהי בערב ותעל השלו	
Num. 9, 2.	ויעשו בני ישראל את הפסח	
2 S. 14, 7.	והנה קמה כל המשפחה	
Num. 31, 32.	ויהי המלקוח	
Cant. 2, 4.	הביאני אל בית היין	
2 Chr. 5, 11.	ויהי בצאת הכהנים׳ דד״ה	
Gen. 41, 5.	ויחלם שנית והנה שבע	
Deut. 32, 15.	וישמן ישרון ויבעט	
Jer. 2, 19.	תיסרך רעתך ומשובותיך	
Jer. 8, 6.	הקשבתי ואשמע לוא כן	
Jer. 20, 7.	פתיתני ה׳ ואפת	
Ez. 47, 9.	והיה כל נפש חיה אשר	
Jes. 6, 6.	אלי אחד מן השרפים	
Hos. 12, 5.	וישר אל מלאך ויכל	
Mal. 3, 16.	אז נדברו יראי ה׳	
1 Reg. 4, 16.	בענא בן חושי באשר	
Jer. 22, 14.	האמר אבנה לי בית	
Thr. 3, 39.	מה יתאונן אדם חי	
Thr. 3, 53.	צמתו בבור חיי	
1 Chr. 2, 39.	ועזריה הליד את חלץ׳ קדמ׳ דפס׳	
Gen. 25, 23.	ויאמר ה׳ לה שני גיים	
Gen. 41, 50.	וליוסף ילד שני בנים	
Gen. 49, 27.	בנימין זאב יטרף	
Ex. 21, 31.	או בן ינח או בת ינח	
Ex. 22, 26.	כי הוא כסותה לבדה	
Ex. 30, 32.	על בשר אדם לא ייסך	
Lev. 16, 4.	כתנת בד קדש ילבש	

1	בְּכֻלְיָתָי[1]	
	גָּוֵר	
	גָּבֶר	
	גְּאָל	
5	גָּעַשׁ	
	דָּרַשׁ	
	הוּחַל	
	הוֹרִי	
	הַטָּל	
10	הַפֶּסַח	
	הָרָג[2]	
	הַבָּז[1]	
	הַיִן	
	הִתְקַדָּשׁוּ	
15	וַיִּשָּׁן	
	וַיִּבְעָט	
	וָמַר	
	וֶאֶשְׁמָע	
	וָאֶפָּת	
20	וָחַי	
	וַיַּעַף	
	וַיָּכָל	
	וַיִּשְׁמָע	
	חוּשָׁי	
25	חַלּוֹנָי	
	חָי	
	חַיִּי	
	חָלֵץ	
30	יֶאֱמַץ	
	יָלַד	
	יִטְרַף	
	יָנַח	
	יִשְׁכַּב	
35	יִסַּךְ	
	יִלְבַּשׁ	

1) Zusatz von anderer Hand.
2) Zusatz von derselben Hand.

Lev. 17, 3.	יִשְׁחָט	איש איש מבית ישראל · תני׳ דפס׳	1	מָשָׁל	Dan. 11, 4.
Lev. 17, 16.	יִרְחָץ	ואם לא יכבם ובשרו		מָרָד	2 Chr. 36, 13.
Lev. 21, 10.	יִפָּרַע	והכהן הגדול מאחיו		נִשְׁאַר	Gen. 42, 38.
Num. 18, 3.	יִקָּרְבוּ	ושמרו משמרתך ומשמר׳	5	נֶאֱסַף	Gen. 49, 29.
Deut. 16, 16.	יֵרָאֶה	שלש פעמים בשנה		נִגְרָע	Ex. 5, 11.
Jer. 17, 11.	יֶלֶד	קרא דגר ולא ילד		נִזְרָע	Lev. 25, 20.
Jer. 17, 8.	יִדְאָג	והיה כעץ שתול על		נָפַל	Jud. 5, 27.
Jes. 15, 5.	יִזְעָק	לבי למואב יזעק		נִלְקַח	Ez. 33, 6.
Ez. 3, 27.	יֶחְדָּל	ובדברי אותך אפתח	10	נִפְתָּח	Jes. 32, 14.
Ez. 7, 12.	יִשְׂמַח	בא העת הגיע היום		נִתַּמְתָּנִי	Zach. 13, 1.
Ez. 7, 27.	יִתְאַבֵּל	המלך יתאבל ונשיא		נַחֲלָת	Ruth 2, 13.
Jes. 31, 4.	יֵחָת	כאשר יהגה האריה		נָתָן	Ps. 16, 6.
Jes. 27, 10.	יִרְבָּץ	כי עיר בצורה בדד נוה		נִשְׁכַּח	Job 1, 21.
Jes. 42, 25.	יָדַע	וישפך עליו חמה אפו	15	שָׁרֵי	Koh. 2, 16.
Jes. 49, 25.	יֵקַח	כי כה אמר ה׳ גם		שָׁמְתָּ	Gen. 11, 29.
Jes. 54, 3.	יִירַשׁ	כי ימין ושמאול תפרצי		עָזַב	Dan. 3, 10.
Jes. 54, 17.	יַצְלַח	כל כלי יוצר עליך לא		עלי	Jes. 58, 2.
Jes. 57, 20.	יוּכַל	והרשעים כים נגרש		עֶזֶר	וגם מה אתם לי צר · קדמ׳ דפס׳
Hos. 4, 12.	יִשְׁאָל	עמי בעצו ישאל	20	פָּרֵץ	1 Chr. 25, 31.
Jer. 25, 30.	יִשְׁאָג	ואתה תנבא אליהם		צָמַח־	Ruth 4, 18.
Hab. 1, 10.	יִתְקַלָּס	והוא במלכים יתקלס		קָט	Lev. 13, 37.
Zach. 6, 12.	יִצְמַח	ואמרת אליו לאמר		קָץ	Ez. 16, 47.
Zach. 9, 14.	יִתְקַע	וה׳ עליהם יראה		רָכַשׁ	Jes. 7, 16.
Ruth 3, 13.	יִגְאַל	ליני הלילה והיה בבקר	25	רַגְז	Gen. 31, 18.
Koh. 11, 6.	יִכְשָׁר	בבקר זרע את זרעך		שְׁכָב	Deut. 28, 65.
Job 21, 17.	יִדְעָךְ	כמה נר רשעים ידעך		שָׁגָג[1]	1 S. 3, 9.
Neh. 6, 11.	יִבְרַח	ואמרה האיש כמוני		שָׁפַט	Lev. 5, 18.
2 Reg. 11, 12.	כָּרָה	ויוצא את בן המלך · דמל׳		שָׁאַג	1 S. 7, 17.
Thr. 3, 41.	כַּפַּיִם	נשא לבבנו אל כפים	30	שָׁדַד	Am. 3, 8.
1 Chr. 16, 18.	כְּנַעַן	לאמר לך אתן ארץ · דר״ה		שָׁלַח	Jer. 10, 20.
Gen, 32, 20.	לְפָנַי	ואמרתם גם הנה		שָׁנַי[1]	Ob. 1, 1.
Deut. 32, 41.	לְצָרַי	אם שנותי ברק חרבי			Thr. 3, 16.
Jes. 25, 2.	לַגָּל	כי שמת מעיר לגל			באפר
Est. 4, 12.	לְמָרְדְּכָי	ויגידו למרדכי את	35	תְּזָכֶר	2 Chr. 36, 21.
Gen. 34, 30.	מִסְפָּר	ויאמר יעקב אל שמעון		תִּגַּע	Ex. 34, 19.
Deut. 33, 13.	מִטַּל	וליוסף אמר מברכת		תִּקְרַב	Lev. 12, 4.
Jer. 50, 2.	מְרֻדָךְ	הגידו בגוים והשמיעו		תִּשְׁלָחוּ	Lev. 18, 14.
					Num. 13, 2.

1) Zusatz von derselben Hand.

Num. 18, 20.	תְּנָחֵל	ויאמר ה׳ אל אהרן	
Deut. 10, 20.	תִּדְבָּק	את ה׳ אלהיך תירא	
2 S. 12, 3.	תְּשָׁכֵּב[1]	ולרש אין כל כי אם	
Jes. 41, 10.	תִּשְׁתָּע	אל תירא כי עמך אני	
Jes. 43, 19.	תִּצְמָח	הנני עשה חדשה	
Hos. 13, 4.	תֵּדָע	ואנכי ה׳ אלהיך מארץ	
Micha 4, 11.	תֶּחֱנָף	ועתה נאספו עליך גוים	
Micha 6, 14.	תְּשֻׁבָּע	אתה תאכל ולא תשבע	
Hab. 3, 17.	תִּפְרַח	כי תאנה לא תפרח ואין	
Dan. 11, 27.	תִּצְלָח	ושניהם המלכים לבבם	
Neh. 9, 27.	תִּשְׁמָע	ותתנם ביד צריהם	
Thr. 3, 22.	תָּמְנוּ	חסדי ה׳ כי לא תמנו	

1) Zusatz von derselben Hand.

22.

וחלופם

שטה מן נ׳ מלין מן חד וחד **פתח** ולי׳ וסימניהון

Eine Reihenfolge von 50 Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal mit Pathach vorkommen.

Gen. 21, 6.	יִצְחָק	ותאמר שרה צחק	
Gen. 19, 2.	אֲדֹנָי	ויאמר הנה נא אדני	
Gen. 33, 5.	חָנַן	וישא את עיניו וירא את	
Gen. 36, 12.	וְתִמְנַע	היתה פילגש לאליפז	
Ex. 12, 48.	כְּאֶזְרַח	וכי יגור אתך גר ועשה	
Ex. 19, 9.	בְּעַב	ויאמר ה׳ אל משה הנה	
Ex. 19, 18.	עָשַׁן	והר סיני עשן כלו	
Ex. 35, 25.	חַכְמַת	וכל אשה חכמת לב	
Lev. 22, 10.	תּוֹשָׁב	וכל זר לא יאכל קדש	
Lev. 25, 9.	שׁוֹפָר	והעברת שופר תרועה	
Num. 10, 9.	הַצַּר	וכי תבאו מלחמה	
Num. 36, 3.	וּמִגְרַל	והיו לאחד מבני שבטי	
Deut. 31, 16.	נֵכַר	ויאמר ה׳ אל משה הנך	
Jos. 14, 2.	בְּגוֹרָל	נחלתם כאשר צוה ה׳	
1 S. 17, 12.	בָּאֲנָשִׁים	ודוד בן איש אפרתי	
1 S. 18, 30.	שָׂכַל	ויצאו שרי פלשתים	

1 S. 24, 14.	מְשַׁל	כאשר יאמר משל	
1 S. 28, 21.	נִבְהַל	ותבא האשה אל שאול	
2 S. 21, 12.	שָׁן	וילך דוד ויקח את׳ דשמו׳	
1 Reg. 1, 15.	מְשָׁרַת	ותבא בת שבע אל המלך	
1 Reg. 3, 6.	וּבְיִשְׁרַת	ויאמר שלמה אתה	
1 Reg. 7, 16.	מְצַק	ושתי כתרות עשה	
1 Reg. 13, 6.	חַל־	ויען המלך ויאמר אל איש	
Jer. 51, 27.	אֲרָרַט	שאו נס בארץ תקעו	
Ez. 26, 10.	פָּרַשׁ	משפעת סוסיו יכסך	
Ez. 39, 7.	אַחֵל	ואת שם קדשי אודיע	
Jes. 10, 9.	כְּאַרְפַּד	הלא ככרכמיש כלנו	
Jes. 19, 7.	יְבַשׁ · נִדַּף	ערות על יאור · ב׳ בפס׳	
Jes. 25, 12.	וּמִבְצַר · מִשְׂגַּב	חמותיך השח · ב׳ בפס׳	
Jes. 28, 28.	וְהָמַם · גִּלְגַּל	לחם יודק כי לא · ב׳ בפס׳	
Jes. 32, 19.	וּבָרַד	ברדת היער ובשפלה	
Ob. 1, 20.	הַחֵל־	וגלת החל הזה	
Ps. 39, 4.	חַם	לבי בקרבי בהגיגי	
Ps. 109, 22.	חָלַל	כי עני ואביון אנכי	
Ps. 61, 8.	מַן	ישב עולם לפני אלהים	
Prov. 23, 15.	חָכַם	בני אם חכם לבך ישמח	
Prov. 28, 11.	וְדַל	חכם בעיניו איש עשיר	
Thr. 1, 12.	עוֹלַל	לוא אליכם כל עברי	
Est. 1, 5.	בִּיתַן	ובמלואת הימים האלה	
Est. 1, 6.	וְרַד	חור כרפס ותכלת	
Dan. 1, 12.	נַס	נא את עבדיך ימים	
Dan. 2, 12.	בְּנַס	כל קבל דנה מלכא	
Dan. 4, 1.	וְרַעֲנַן	אנה נבוכדנצר שלה	
Neh. 13, 11.	נֶעֱזָב	ואריבה את הסגנים	
Job 18, 4.	תֵּעָזֵב	טרף נפשו באפו הלמענך	
Neh. 10, 35.	לְבַעֵר	והגרלות הפלנו על	
1 Chr. 3, 21.	אַרְנָן	ובן חנניה פלטיה וישע׳	

23.

א״ב מן חד וחד חד פתח וחד קמץ דלוג ולי׳ ומימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal mit Pathach und ein Mal mit Kamez vorkommen.

1 Reg. 21, 27.	אַט	ויהי כשמע אחאב	
Job 23, 11.	אָט	באשרו אחזה רגלי	
Dan. 11, 23.	בְּמַעַט	ומן התחברות אליו	
1 S. 14, 6.	בְּמָעַט	ויאמר יהונתן אל הנער	
Ruth 4, 6.	גְּאַל	ויאמר הגאל לא אוכל	
Ruth 4, 4.	גְּאָל	ואני אמרתי אגלה	
Ez. 43, 13.	גַּב	ואלה מדות המזבח	
Ez. 16, 24.	גָּב	ותבני לך גב	
Ez. 27, 9.	גְּבַל	זקני גבל וחכמיה	
Ps. 83, 8.	גְּבָל	ועמון ועמלק	
Joel 4, 11.	הַנְחַת	עשו ובואו כל הגוים	
Dan. 5, 20.	הָנְחַת	וכדי רם לבבה	
Dan. 8, 11.	הוּרַם	ועם שר הצבא הגדול	
Ex. 29, 27.	הוּרָם	וקדשת את חזה	
Ez. 17, 15.	הֲיִצָּלֵח	וימרד בו לשלח	
Ez. 15, 4.	הֲיִצָּלָח	הנה לאש נתן לאכלה	
Koh. 5, 16.	וְכַעַס	גם כל ימיו בחשך	
Ps. 112, 10.	וְכָעַס	רשע יראה וכעס	
Esra 3, 6.	וְהֵיכַל	מיום אחד לחדש	
Jes. 44, 28.	וְהֵיכָל	האמר לכורש רעי	
Gen. 32, 12.	וְהַכֵּנִי	הצילני נא מיד אחי	
1 S. 17, 9.	וְהָכֵנִי	אם יוכל להלחם אתי	
Zach. 11, 7.	וּלְאַחַד	וארעה את צאן ההרג׳	
Koh. 4, 11.	וּלְאֶחָד	גם אם ישכבו שנים	
Dan. 4, 33.	וְלֵיקַר	בה זמנא מנדעי יתוב עלי	
Dan. 4, 27.	וְלִיקָר	ענה מלכא ואמר הלא	
Jes. 28, 28.	וְהָמַם	לחם יודק כי לא לנצח	
Deut. 7, 23.	וְהָמָם	ונתנם ה׳ אלהיך לפניך	
2 Chr. 34, 4.	וְהַחַמָּנִים	וינתצו לפניו את מזבחות	
Jes. 17, 8.	וְהָחַמָּנִים	ולא ישעה אל המזבחות	

Gen. 2, 14.	חִדֶּקֶל	ושם הנהר השלישי	
Dan. 10, 4.	חִדָּקֶל	וביום עשרים וארבעה	
Jes. 44, 18.	טַח	לא ידעו ולא יבינו כי	
Lev. 14, 42.	וְטָח	ולקחו אבנים אחרות	
Gen. 41, 40.	יִשַּׁק	אתה תהיה על ביתי	
Prov. 24, 26.	יִשָּׁק	שפתים ישק משיב	
Ps. 35, 1.	יְרִיבַי	לדוד ריבה ה׳ את יריבי	
Jer. 18, 19.	יְרִיבָי	הקשיבה ה׳ אלי	
2 S. 17, 16.	יְבַלַּע	ועתה שלחו מהרה	
Job 37, 20.	יְבֻלָּע	היספר לו כי אדבר	
Hos. 14, 4.	יְרוּחַם	אשור לא יושיענו על	
Prov. 28, 13.	יְרֻחָם	מכסה פשעיו לא יצליח	
Deut. 19, 6.	יַחַם	פן ירדף גאל הדם	
Koh. 4, 11.	יְחָם	גם אם ישכבו שנים	
Jes. 13, 20.	יַהַל	לא תשב לנצח ולא	
Job 31, 26.	יְהֵל	אם אראה אור כי	
Am. 5, 26.	כִּוַּכַב	ונשאתם את סכות	
Num. 24, 17.	כּוֹכָב	אראנו ולא עתה	
Ex. 5, 13.	כַּלּוּ	והנגשים אצים	
Ps. 72, 20.	כָּלוּ	תפלות דוד בן ישי	
Num. 24, 6.	כַּאֲרָזִים	כנחלים נטיו כגנת	
Cant. 5, 15.	כְּאַרְזִים	שוקיו עמודי שש	
1 Chr. 12, 8.	לַמְצַד	ומן הגדי נבדלו אל דויד	
1 Chr. 12, 17.	לַמְצָד	ויצאו מן בני בנימן	
Ez. 12, 12.	לַעַיִן	והנשיא אשר בתוכם	
Num. 34, 11.	לָעָיִן	וירד הגבל משפם	
Jes. 10, 30.	לַיְשָׁה	צהלי קולך בת גלים	
Jud. 18, 7.	לָיְשָׁה	וילכו חמשת האנשים	
Nah. 2, 9.	מַפָּנֶה	ונינוה כברכת מים	
Ez. 9, 2.	מָפָּנֶה	והנה ששה אנשים	
Jes. 61, 3.	מַטַּע	לשום לאבלי ציון לתת	
Ez. 34, 29.	מַטָּע	והקמתי להם מטע	
2 Reg. 3, 4.	וּמֵישַׁע	מלך מואב היה נקד	
1 Chr. 2, 42.	מֵישָׁע	ובני כלב אחי ירחמאל	
2 Reg. 23, 11.	נְתַן	וישבת את הסוסים	
Gen. 38, 9.	נָתָן	וידע אונן כי לא לו	
Jer. 6, 29.	נָתַר	מפוח מאשתם עפרת	
Ez. 15, 4.	נָתָר	הנה לאש נתן לאכלה	

Jos. 13, 32.	נַחַל	אלה אשר נחל משה	
Ez. 25, 3.	נָחַל	ואמרת לבני עמון	
2 S. 1, 26.	נָעַמְתָּ	צר לי עליך אחי יהונתן	
Ez. 32, 19.	נָעָמְתָּ	ממי נעמת רדה והשכבה	
2 Chr. 16, 9.	נִסְכָּלְתָּ	כי ה' עיניו משטטות	5
1 S. 13, 13.	נִסְכָּלְתָּ	ויאמר שמואל אל שאול	
Ps. 119, 120.	סָמַר	מפחדך בשרי	
Jer. 51, 27.	סָמַר	שאו נס בארץ	
Dan. 7, 8.	סִלְקַת	משתכל הוית בקרניא	
Dan. 7, 20.	סִלְקַת	ועל קרניא עשר	10
1 Chr. 2, 40.	סִסְמַי	ואלעשה הליד את סמי	
1 Chr. 2, 40.	וְסִסְמַי	ב' בפסוק· קדמ' קמ' ותני' פתח	
Job 4, 14.	קְרָאַנִי	פחד קראני ורעדה	
Jes. 49, 1.	קְרָאָנִי	שמיעו איים אלי והקשיבו	15
Jud. 19, 11	רַד	הם עם יבום והיום רד	
Hos. 12, 1.	רָד	סבבני בכחש אפרים	
Dan. 4, 19.	רְבַ֫ת	אנתה הוא מלכא די רבית	
Dan. 4, 19.	רְבָת	ורבותך רבת· ב' בפסוק'	
Jes. 38, 15.	שְׁנוֹתַי	מה אדבר ואמר לי	20
Jes. 38, 10.	שְׁנוֹתָי	אני אמרתי בדמי ימי	
Ez. 12, 19.	תֵּשֵׁם	ואמרת אל עם הארץ	
Gen. 47, 19.	תֵּשָׁם	למה נמות לעיניך גם	
Job 21, 4.	תִּקְצַר	האנכי לאדם שיחי	
Num. 11, 23.	תִּקְצָר	היד ה' תקצר עתה	25
Jer. 26, 9.	תֵּחָרֵב	מדוע נבאת בשם ה'	
Jes. 34, 10.	תֵּחָרֵב	לילה ויומם לא תכבה	

24.

א"ב מן ב' ב' פתח דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal mit Pathach vorkommen.

Lev. 5, 19.	אָשַׁם	הוא אשם אשם· תנינ'	
Num. 5, 7.	אָשַׁם	והתודו את חטאתם	
Jes. 51, 22.	אֲדֹנַיִךְ	כה אמר אדניך ה'	1
Ps. 45, 12.	אֲדֹנַיִךְ	ויתאו המלך יפיך	
Ps. 35, 18.	בְּעַם	אודך בקהל רב	
Num. 20, 20.	בְּעַם	ויאמר לא תעבר	
Dan. 11, 40.	בַּאֲרָצוֹת	ובעת קץ יתנגח עמו	5
Dan. 11, 42.	בָּאֲרָצוֹת	וישלח ידו בארצות	
1 Chr. 16, 5.	בַּמְצִלְתַּיִם	אסף הראש ומשנהו	
Esra 3, 10.	בַּמְצִלְתַּיִם	ויסדו הבנים את היכל	
Gen. 16, 8.	בְּרַחַת	ויאמר הגר שפחת	
Jer. 4, 29.	בְּרַחַת	מקול פרש ורמה קשת	10
Ex. 16, 31.	גַּד	ויקראו בית ישראל	
Num. 11, 7.	גַּד	והמן כזרע גד	
Jos. 18, 11.	גּוֹרָל	ויעל גורל מטה בני	
Ps. 125, 3.	גּוֹרַל	כי לא ינוח שבט הרשע	
Jes. 6, 10.	הָשַׁע	השמן לב העם הזה	15
Ps. 39, 14.	הָשַׁע	ממני ואבליגה	
Ex. 12, 21.	וְשַׁחֲטוּ	ויקרא משה משכו	
2 Chr. 35, 6.	וְשַׁחֲטוּ	הפסח והתקדשו	
2 Chr. 21, 4.	וַיִּתְחַזֵּק	ויקם יהורם על ממלכ'	
2 Chr. 32, 5.	וַיִּתְחַזֵּק	ויבן את כל החומה	20
2 S. 19, 15.	וַיֵּט	את לבב כל איש יהודה	
Esra 9, 9.	וַיֵּט	כי עברים אנחנו· דעזרא	
Jud. 5, 29.	חַכְמוֹת	שרותיה תעננה	
Prov. 14, 1.	חַכְמוֹת	נשים בנתה ביתה	
1 S. 16, 7.	לַעֵינַיִם	ויאמר ה' אל שמואל	25
Koh. 11, 7.	לָעֵינַיִם	ומתוק האור וטוב לעינים	
Jes. 9, 16.	וּמֵרַע	על כן על בחוריו	
Prov. 17, 4.	מֵרַע	מקשיב על שפת און	
Jos. 18, 12.	מִדְבָּרָה	ויהי להם הגבול לפאת	
1 Reg. 19, 15.	מִדְבָּרָה	ויאמר ה' אליו לך שוב	30
2 Reg. 10, 27.	מַצֵּבַת	ויתצו את מצבת הבעל	
2 Reg 3, 2.	מַצֵּבַת	ויעשה הרע בעיני ה'	
2 S. 6, 20.	נִכְבַּד	וישב דוד לברך	
2 S. 13, 25.	נִכְבַּד	ויאמר המלך אל אבשלום	
Deut. 33, 29.	נוֹשַׁע	אשריך ישראל מי כמוך	35
Jes. 45, 17.	נוֹשַׁע	ישראל נושע בה' תשועת	
Lev. 26, 34.	תִּשְׁבַּת	או תרצה הארץ את	
Neh. 6, 3.	תִּשְׁבַּת	ואשלחה עליהם מלאכים	

Ps. 27, 9.	תַּט	אל תסחר פניך ממני	
Ps. 141, 4.	תַּט	אל תט לבי לדבר רע	

ולבד ממסורתא

Deut. 23, 5.	שָׂכַר	על דבר אשר לא קדמו	
2 Reg. 7, 6.	שָׂכַר	ואדני השמיע את מחנה	

25.

וחלופם

חד מן ר"ו זוגין מן ב' ב' קמצא וסי'

16 Wörterpaare, (d. h. 16 nur zwei Mal vorkommende Wörter), die, umgekehrt vom Vorigen, ausnahmsweise Kamez haben.

Ez. 13, 4.	חעליא	בֶּחֳרָבוֹת	כשעלים בחרבות
Jes. 48, 21.	צחי	ב' קמצ'	ולא צמאו בחרבות
1 S. 21, 10.	ולקח	קָח	ויאמר הכהן חרב
Ez. 17, 5.	מיא	ב' קמצ'	ויקח מזרע הארץ
Deut. 8, 7.	נחליא	מָיִם	כי ה' אלהיך מביאך
Joel 1, 20.	יבשין	ב' קמצ'	גם בהמות שדה
Jos. 5, 14.	יהושע	וַיִּשְׁתָּחוּ	ויאמר לא כי אני שר
Jes. 44, 15.	מצלי	ב' קמצ'	והיה לאדם לבער
Jos. 10, 13.	שמשא	עָמָד	וידם השמש וירח
Ps. 1, 1.	יתיב	ב' קמצ'	אשרי האיש אשר
Deut. 2, 25.	ורגז	אָחֵל	היום הזה אחל תת
Jos. 3, 7.	יהושע	ב' קמצ'	ויאמר ה' אל יהושע
Hos. 6, 1.	ממי	טָרָף	לכו ונשובה אל ה'
Gen. 8, 11.	פומיהון	ב' קמצ'	ותבא אליו היונה
Jes. 6, 10.	אדני	יִשְׁמָע	השמן לב העם הזה
Ez. 3, 27.	ממללין	ב' קמצ'	ובדברי אותך אפתח
Jes. 33, 7.	מבכיה	צָעֲקוּ	הן אראלם צעקו
Ps. 34, 18.	דשמעין	ב' קמצ'	צעקו וה' שמע
2 Reg. 2, 10.	שאלת	לָקָח	ויאמר הקשית לשאול
Jes. 53, 8.	דינא	ב' קמצ'	מעצר וממשפט
Gen. 27, 36.	ליעקב	לָקָח	ויאמר הכי קרא שמו
Ez. 18, 17.	דינא	ב' קמצ'	מעני השיב ידו
Num. 3, 47.	מתקלא	תְּקָח	ולקחת חמשת חמשת
Ez. 5, 4.	אפיק	ב' קמצ'	ומהם עוד תקח
Dan. 3, 27.	שליטא	עֲדָת	ומתכנשין אחשדרפני'
Dan. 4, 28.	דמלכא	ב' קמצ'	עוד מלתא בפם
Hos. 7, 16.	למפלא	עָל	ישובו לא על
2 S. 23, 1.	גברא	ב' קמצ'	ואלה דברי דוד
Lev. 25, 4.	בחקלא	תְּזָרָע	ובשנה השביעת
Deut. 22, 9.	דכרמא	ב' קמצ'	לא תזרע כרמך כלאים
Lev. 17, 4.	גבר	שָׁפָךְ	ואל פתח אהל מועד
2 Reg. 24, 4.	וכאי	ב' קמצ'	וגם דם הנקי אשר

26.

א"ב מן חד וחד לא' בריש תיבות' ולית מלעיל דלוג וסים'

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das einen (eigentlichen oder natürlichen) Vocal hat. (S. folgenden Artikel.)

Gen. 19, 8.	לָאֲנָשִׁים	הנה נא לי שתי בנות
Ex. 22, 19.	לָאֱלֹהִים	זבח לאלהים יחרם
Ex. 34, 7.	לָאֲלָפִים	נצר חסד לאלפי' דכי תשא
Num. 22, 2.	לָאֱמֹרִי	וירא בלק בן צפור
Jos. 7, 14.	לַבָּתִּים	ונקרבתם בבקר לשבטיכם
Ps. 74, 20.	לַבְּרִית	הבט לברית כי מלאו
2 Chr. 11, 15.	לַבָּמוֹת	ויעמד לו כהנים לבמות
Jes. 65, 11.	לַגַּד	הערכים לגד שלחן
Num. 35, 33.	לַדָּם	ולא תחניפו את הארץ
Jes. 34, 10.	לָדוֹר	לילה ויומם לא תכבה
Ps. 22, 31.	לַדּוֹר	זרע יעבדנו יספר
Prov. 28, 22.	לַהוֹן	נבהל להון איש רע עין
Jes. 4, 3.	לַחַיִּים	והיה הנשאר בציון
Jes. 43, 28.	לַחֳרֵם	ואחלל שרי קדש ואתנה
Ex. 24, 10.	לָטֹהַר	ויראו את אלהי ישראל

לְבַהֲמָה	נותן לבהמה לחמה	Ps. 147, 9.
לְגֵר	וכי תשיג יד גר ותושב	Lev. 25, 47.
לִגְבָרִים	ויספרו הלוים מבן · דד"ה	1 Chr. 23, 3.
לְדִין	כי יפלא ממך דבר	Deut. 17, 8.
לְהַחוֹמָה	והתודה השנית ההולכ'	Neh. 12, 38.
לְהָעָם	וידברו אליו לאמר · ד"ה	2 Chr. 10, 7.
לְהַגְדִיל	ויבדילם אמציהו	2 Chr. 25, 10.
לְהַמְזַבֵּחַ	ויאמר חזקיהו להעלות	2 Chr. 29, 27.
לְוֵינוּ	ובכל זאת אנחנו כרתים	Neh. 10, 1.
לְזָר	גרי ביתי ואמהתי	Job 19, 15.
לְחָנָּא	והיתה אדמת יהודה	Jes. 19, 17.
לְטַמֵּא	והבדלתם בין הבהמה	Lev. 20, 25.
לְיסוֹד	בחדש השלשי החלו	2 Chr. 31, 7.
לְכְרוּב	ועשוי כרובים ותמרים	Ez. 41, 18.
לְלַיְלָה	יום ליום יביע אמר	Ps. 19, 3.
לְמַחֲנֶה	כי לעת יום ביום	1 Chr. 12, 22.
לְמִסְלָה	ויאמרו הנה חג ה' בשלו	Jud. 21, 19.
לְמָאוֹר	ואת הבשם ואת השמן	Ex. 35, 28.
לְמָרוֹם	לשום שפלים למרום	Job 5, 11.
לְנַעַר	לתת לפתאים ערמה	Prov. 1, 4.
לְשֹׂבַע	צדיק אכל לשבע נפשו	Prov. 13, 25.
לְעֵינָיִם	ויאמר אל נא תעזב	Num. 10, 31.
לְעַד	לכן חכו לי נאם ה'	Zeph. 3, 8.
לְעֹלוֹת	ומנת המלך מן רכושו	2 Chr. 31, 3.
לְכַפֵּר	ועשה לפר כאשר · תני' דפ'	Lev. 4, 20.
לְפָרֹכֶת	מחוץ לפרכת העדת	Lev. 24, 3.
לְצַדִּיק	תן לחכם ויחכם עוד	Prov. 9, 9.
לְקָבְצִי	לכן חכו לי נאם ה'	Zeph. 3, 8.
לְרַד	כה אמר ה' למשיחו	Jes. 45, 1.
לְשַׁמָּה	ונתתי את הר שעיר	Ez. 35, 7.
לְתוֹךְ	ודביר בתוך הבית	1 Reg. 6, 19.
לְתֶבֶן	יחשב לתבן ברזל	Job 41, 19.

לְמַרַח	חרשיכם ומועדיכם	Jes. 1, 14.
לְטוֹבָה	ואניד להם את יד אלהי	Neh. 2, 18.
לְטוֹבִים	הטיבה ה' לטובים	Ps. 125, 4.
לְיוֹשֵׁב	ולרוח משפט ליושב	Jes. 28, 6.
לְמֵת	בנים אתם לה' אלהיכם	Deut. 14, 1.
לְמֵאָה	ולקחנו עשרה אנשים	Jud. 20, 10.
לְמָס	מרעהו חסד	Job 6, 14.
לְנֶגַע	כי יפלא ממך דבר	Deut. 17, 8.
לְנֶפֶשׁ	צוף דבש אמרי נעם	Prov. 16, 24.
לְשֶׂאֵר	וראהו הכהן והנה פשה	Lev. 13, 36.
לְעוֹף	וכל דם לא תאכלו	Lev. 7, 26.
לְעֶגְלִים	ויעש ירבעם חג בחדש	1 Reg. 12, 32.
לְעוֹלָה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
לְפֶתַח	הלוא אם תיטיב	Gen. 4, 7.
לְפָנִים	כמים הפנים לפנים	Prov. 27, 19.
לְרַע	והנה שבע פרות אחרות	Gen. 41, 19.
לְרִבָּה	ולקחנו עשרה אנשים	Jud. 20, 10.
לְרָעָה	לב חרש מחשבות און	Prov. 6, 18.
לְרֹאשׁ	ויעמד לראש רחבעם	2 Chr. 11, 22.
לְשַׁעַר	ויאמר להם כה אמר ה'	Ex. 32, 27.
לְשׁוּר	ויהי בבואם בשוב דוד	1 S. 18, 6.
לְשָׁלָל	ויאמרו דם זה החרב	2 Reg. 3, 23.
לְתוֹרָה	וישיע ובני ושרביה	Neh. 8, 7.

27.

וחלופם

א"ב מן חד וחד מלרע **לא'** בריש תיב' וסימ'

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das, umgekehrt vom Vorigen, ein Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) hat.

לְאֶפוֹד	ויעש אתו גדעון לאפוד	Jud. 8, 27.
לְאִיִּים	וישב פניו לאיים · כת'	Dan. 11, 18.
לְבָקָרִים	ותפקדנו לבקרים	Job 7, 18.

28.

א״ב מן ב׳ ב׳ מלעיל לא׳ בריש תיב׳ דלוג וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das einen (eigentlichen oder natürlichen) Vocal hat.

לָאֶחָד	ויהי ביום הששי	Ex. 16, 22.
לָאֶחָד	כמספר אשר תעשו	Num. 15, 12.
לָאַחֲרֹנָה	כל הפקדים למחנה דן	Num. 2, 31.
לָאַחֲרֹנָה	אין זכרון לראשנים	Koh. 1, 11.
לָאֶלֶף	ולקחנו עשרה אנשים	Jud. 20, 10.
לָאֶלֶף	הקטן יהיה לאלף	Jes. 60, 22.
לָאַט	והמלך לאט את פניו	2 S. 19, 5.
לָאַט	המעט ממך תנחומות	Job 15, 11.
לָאִיִּים	אחריב הרים וגבעות	Jes. 42, 15.
לָאִיִּים	כעל גמולות כעל ישלם	Jes. 59, 18.
לַבַּדִּים	לעמת המסגרת היו	Ex. 37, 14.
לַבַּדִּים	ויצק ארבע טבעות	Ex. 38, 5.
לַבֵּן	התשיעי לחרש התשיעי	1 Chr. 27, 12.
לַבֵּן	למנצח על מות לבן	Ps. 9, 1.
לַבְּהֵמָה	מצמיח חציר לבהמה	Ps. 104, 14.
לַבְּהֵמָה	ואעבר אל שער העין	Neh. 2, 14.
לַגֶּפֶן	אסרי לגפן עירה	Gen. 49, 11.
לַגֶּפֶן	ויאמרו העצים לגפן	Jud. 9, 12.
לַגּוֹי	יספת לגוי ה׳ יספת	Jes. 26, 15.
לַגּוֹי	ב׳ בפסוק	Jes. 26, 15.
לַזָּבַח	ויאמר שלום	1 S. 16, 5.
לַזָּבַח	ויין לנסך רביעית ההין	Num. 15, 5.
לַטּוֹב	זה הדבר אשר צוה	Num. 36, 6.
לַטּוֹב	הכל כאשר לכל מקרה	Koh. 9, 2.
לַמִּנְחָה	זאת התורה לעולה	Lev. 7, 37.
לַמִּנְחָה	ויאמר ארנן אל דויד · דר״ה	1 Chr. 21, 23.
לַנָּשִׁים	המה גלו ערותה	Ez. 23, 10.
לַנָּשִׁים	· אל תתן לנשים חילך	Prov. 31, 3.
לַעֲרָרִים	עזובות ערי ערער	Jes. 17, 2.
לַעֲרָרִים	ידע תדע פני צאנך	Prov. 27, 23.
לַקֵּץ	כי עוד חזון למועד	Hab. 2, 3.
לַקֵּץ	ואתה לך לקץ	Dan. 12, 13.
לָרוּם	ובלכת הכריב׳ ילכו האוספנים	Ez. 10, 16.
לָרוּם	שמים לרום וארץ לעמק	Prov. 25, 3.
לַשֵּׁדִים	יובחו לשדים לא	Deut. 32, 17.
לַשֵּׁדִים	ויזבחו את בניהם	Ps. 106, 37.

29.

וחלופם

א״ב מן תרין תרין מלרע לא׳ דלוג ומיניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das ein Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) hat.

לְאַט	ויצו המלך את יואב	2 S. 18, 5.
לְאַט	ויאמר ה׳ יען כי מאס	Jes. 8, 6.
לְדָבָר	אל תט לבי לדבר רע	Ps. 141, 4.
לְדָבָר	בז לדבר יחבל לו	Prov. 13, 13.
לִדְבִר	ומחשבון עד רמת	Jos. 13, 26.
לִדְבִר	ויבן את עשרים אמה	1 Reg. 6, 16.
לְזֹאת	ויאמר האדם זאת	Gen. 2, 23.
לְזֹאת	אף לזאת יחרד לבי	Job 37, 1.
לְחַשֵּׁךְ	הוי האמרים לרע טוב	Jes. 5, 20.
לְחַשֵּׁךְ	השמש יהפך לחשך	Joel 3, 4.
לְמִלְחָמָה	ויאמר אם לשלום יצאו	1 Reg. 20, 18.
לְמִלְחָמָה	הנביאים אשר היו לפני	Jer. 28, 8.
לְמִשְׁנֵה	ויאמר אליו אל תירא	1 S. 23, 17.
לְמִשְׁנֵה	וה׳ שב את שבות איוב	Job 42, 10.
לְנָבִיא	וידע כל ישראל מדן ועד	1 S. 3, 20.
לְנָבִיא	ואת יהוא בן נמשי	1 Reg. 19, 16.
לְעָשִׁיר	לעשיר היה צאן ובקר	2 S. 12, 2.
לְעָשִׁיר	עשק דל להרבות לו	Prov. 22, 16.
לְקַשׁ	והיה בית יעקב אש	Ob. 1, 18.
לְקַשׁ	לא יבריחנו בן קשת	Job 41, 20.

לְרִיק	ואני אמרתי לריק יגעתי	Jes. 49, 4.
לְרִיק	הקשיח בניה ללא לה	Job 39, 16.
לְרִיב	כי יום נקם לה׳	Jes. 34, 8.
לְרִיב	הן לריב ומצה תצומו	Jes. 58, 4.
לְשֶׁבֶת	ותקח שרי אשת אברם	Gen. 16, 3.
לְשֶׁבֶת	ואשד הנהלים	Num. 21, 16.

30.

א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ לא נסבין וי״ו בריש תיבות׳ ומטעין בהון וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörterpaaren, deren einem Worte das vorgesetzte Waw, welches man erwarten sollte, fehlt, und die so nur ein Mal vorkommen.

אַרְבָּעִים שָׁנָה	בן שלשים שנה דוד	2 S. 5, 4.
בַּגִּלְעָד בַּבָּשָׁן	וישבו בגלעד בבשן׳ דר״ה	1 Chr. 5, 16.
גַּם בָּרוּךְ	ויחרד יצחק חרדה	Gen. 27, 33.
דִּרְכֵי חֶשֶׁת	ויהיו בני אולם אנשים	1 Chr. 8, 40.
הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן	וכל העמק הפגרים	Jer. 31, 40.
יַחַת וְיָנָא	ובני שמעי יחת וינא	1 Chr. 23, 10.
חֶסֶד לְאַבְרָהָם	תתן אמת ליעקב	Micha 7, 20.
נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם	ומקניכם ישבו׳ דיהוש׳	Jos. 1, 14.
שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ	עמד ובלה	Hab. 3, 11.
כְּבוֹד ה׳	אז יבקע כשחר אורך	Jes. 58, 8.
לִקְדוֹשׁ ה׳	אם תשיב משבת רגלך	Jes. 58, 13.
מְעִיל צְדָקָה	שוש אשיש בה׳	Jes. 61, 10.
לָכָה גִלְכָה	ויאמר שאול לנערו	1 S. 9, 10.
מֶלֶךְ שָׂרִים	גם כי יתנו בגוים	Hos. 8, 10.
עַד פָּרְחָה	וזה מעשה המנרה	Num. 8, 4.
עֶשְׂרִים לֶחֶם	ואיש בא מבעל שלשה	2 Reg. 4, 42.
עַל אֲמִתֶּךָ	לא לנו ה׳ לא לנו	Ps. 115, 1.
פָּשַׁט גְּדוּד	כרפאי לישראל ונגלה	Hos. 7, 1.
צֹאן מַרְעִיתִי	ואתן צאני צאן	Ez. 34, 31.

31.

והלופם

א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ נסבין וי״ו בריש תיבו׳ וכל קרי׳ לא נסבין וי״ו ולי׳ (דסמי׳) וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörterpaaren, bei denen ein Wort, umgekehrt vom Vorigen, ein vorgesetztes Waw hat, das sonst in dieser Verbindung fehlt.

קַח כְּפָרִים	ויאמר נעמן הואל קח	2 Reg. 5, 23.
קַרְנַיִם מְיָדוֹ	ונגה כאור תהיה	Hab. 3, 4.
רַב לְהוֹשִׁיעַ	מי זה בא מאדום	Jes. 63, 1.
רַב וְחֶסֶד	וימאנו לשמע ולא זכרו	Neh. 9, 17.
שִׁרְצוּ בָאָרֶץ	ואתם פרו ורבו שרצו	Gen. 9, 7.
תֹּף וְחָלִיל	והיה כנור ונבל	Jes. 5, 12.

וְאֶרֶךְ אַפַּיִם	איש חמה יגרה מדון	Prov. 15, 18.
וּבְרִית שָׁלוֹם	כי אני ה׳ אהב משפט	Jes. 61, 8.
וְגִבּוֹר חַיִל	ויען אחד מהנערים	1 S. 16, 18.
וְדָבָר טוֹב	דאגה בלב איש ישחנה	Prov. 12, 25.
וְהַר סִינַי	עשן כלו מפני	Ex. 19, 18.
וְזֹאת הַתּוֹרָה	אשר שם משה	Deut. 4, 44.
וְחֵיל פַּרְעֹה	יצא ממצרים	Jer. 37, 5.
וְטוֹבַת מַרְאֶה	ויהי אמן את הדסה	Est. 2, 7.
וְיִרְא אֱלֹהִים	איש היה בארץ עוץ	Job 1, 1.
וְכָל אֵלֶּה	ובזה אלה להפר ברית	Ez. 17, 18.
וְלִפְנֵי ה׳	תפלה לעני כי יעטף	Ps. 102, 1.
וּמֶלֶךְ עוֹלָם	וה׳ אלהים אמת הוא	Jer. 10, 10.
וְנֵר אֱלֹהִים	טרם יכבה ושמואל שכב	1 S. 3, 3.
וְשַׂר צָבָא	ואחרי אחיתפל יהוידע	1 Chr. 27, 34.
וְעֵץ חַיִּים	תוחלת ממשכה מחלה	Prov. 13, 12.
וּפַר חַטָּאת	תעשה ליום על חכפרים	Ex. 29, 36.
וּצְבָא הַשָּׁמַיִם	אתה הוא ה׳ לברך	Neh. 9, 6.
וְקִטֹּרֶת סַמִּים	ומקטירים לה׳ עולות	2 Chr. 13, 11.

וְרֶכֶב בַּרְזֶל Jos. 17, 16.
וְשֶׁמֶן זַיִת Ex. 30, 24.
וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מה׳ מעוזם בעת Ps. 37, 39.

32.

א״ב מן חד וחד בטעמ׳ לעיל ולית וסימני׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die den Wortton penult. haben.

אֲנוּסָה	ויסר את אופן מרכב׳	Ex. 14, 25.
אֲחוּדָה	ויאמר להם שמשון	Jud. 14, 12.
אֲלֻכָה	אני אמרתי בדמי ימי	Jes. 38, 10.
אֲשַׁלֵּמָה	ואני בקול תודה אזבחה	Jona 2, 10.
אֲגוּרָה	באהלך עולמים	Ps. 61, 5.
אֲעוּפָה	ואמר מי יתן לי אבר	Ps. 55, 7.
בְּרוֹתָה	חמת ברותה סברים	Ez. 47, 16.
בֹּעֲרָה	כלם מנאפים כמו תנור	Hos. 7, 4.
גִּתָּיְמָה	ויברחו הבארתים	2 S. 4, 3.
גַּתָּה	ויקם שמעי ויחבש	1 Reg. 2, 40.
דֹּתָינָה	ויאמר האיש נסעו	Gen. 37, 17.
הַבִּרָה	ויקחהו וישלכו אתו	Gen. 37, 24.
וְנִשְׁקָפָה	ומבמות הגיא אשר	Num. 21, 20.
וְוַעֲקָה	ותקח תמר אפר על	2 S. 13, 19.
זְבֻלָה	שמש ירח עמד זבלה	Hab. 3, 11.
תֹּרָבָה	ומשה היה רעה את	Ex. 3, 1.
וְטָהֳרָה	ואם לא תמצא ידה	Lev. 12, 8.
יְרֻשָּׁה	ולנפתלי אמר נפתלי	Deut. 33, 23.
כָּבְדָה	ויבאו מנגד לגבעה	Jud. 20, 34.
לְחֻכָה	ותפל אש ה׳ ותאכל	1 Reg. 18, 38.
מְנוּחָה	וירד מינוחה עטרות	Jos. 16, 7.
נִשְׁחָתָה	וירא אלהים את הארץ	Gen. 6, 12.
נָעֳמָה	וירא מנחה כי טוב	Gen. 49, 15.
נֵעֲצָרָה	וישב אהרן אל משה	Num. 17, 15.
נֶעְדָּרָה	דרשו מעל ספר ה׳	Jes. 34, 16.
נִכְרָתָה	ופשעים נשמדו יחדו	Ps. 37, 38.

נֶהֱדָרָה	והנה עלה כלו קמשונים	Prov. 24, 31.
סְפָרָה	ויהי מושבם ממשא	Gen. 10, 30.
עָזְבָה	ואת תזנותיה ממצרים	Ez. 23, 8.
פְּשֻׁטָה	חרדו שאננות רגזה	Jes. 32, 11.
פּוּרָתָא	ואת אדליא ואת אריתא	Est. 9, 8.
פַּרְמַשְׁתָּא	ואת אריסי ואת אריבי	Est. 9, 9.
צָעִירָה	ויעבר יורם צעירה	2 Reg. 8, 21.
צִיּוֹנָה	שאו נס ציונה העיזו	Jer. 4, 6.
צָלֻחָה	צדיק אתה ה׳ כי אריב	Jer. 12, 1.
צְפָתָה	ויצא אסא לפניו׳ ד״ה	2 Chr. 14, 9.
קָרְבָה	לא שמעה בקול לא	Zeph. 3, 2.
רַעֲנָנָה	בלא יומו תמלא	Job 15, 32.
שָׁבְתָה	למלאות דבר ה׳ בפי	2 Chr. 36, 21.
תָּבוֹאתָה	וממגד ארץ ומלאה	Deut. 33, 16.

33.

א״ב מן חד וחד **ו׳** בסוף תיבות׳ ולי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die auf den Vocal Cholam (mit ו oder ה) ausgehen.

אִישׁוֹ	ויכו איש אישו וינסו	1 Reg. 20, 20.
אָלֹה	וכחש ורצח וגנב ונאף	Hos. 4, 2.
בְּשַׁלְמָתוֹ	השב תשיב לו את העבוט	Deut. 24, 13.
בָּנֹה	בניתי בית זבל לך	1 Reg. 8, 13.
בְּחִירוֹ	ויאמר להשמידם׳	Ps. 106, 23.
גְּרוֹ	ואצוה את שפטיכם	Deut. 1, 16.
גְּדוּלָתוֹ	בהראתו את עשר	Est. 1, 4.
דּוּרוֹ	מעצר וממשפט לקח	Jes. 53, 8.
הִכְעִיסוֹ	אך לא שב ה׳ מחרון אפו	2 Reg. 23, 26,
הֹרוֹ	פשע וכחש בה׳	Jes. 59, 13.
וְחַצְנוֹ	שלא מלא כפו קוצר וחצנו	Ps. 129, 7.
זְמָמוֹ	אל תתן ה׳ מאויי	Ps. 140, 9.
זְנָבוֹ	יחפץ זנבו כמו ארז	Job 40, 17.
חָנוֹ	ויהי ה׳ את יוסף	Gen. 39, 21.

טַרְפּוֹ	כאשר יהגה האריה	Jes. 31, 4.
יָרֹה	לא תגע בו יד	Ex. 19, 13.
יִקָּרְאוֹ	בימיו תושע יהודה	Jer. 23, 6.
יְרִדְפוֹ	זנח ישראל טוב אויב	Hos. 8, 3.
כְּרָתוֹ	כי חקות העמים הבל	Jer. 10, 3.
לֻחֹה	ומשה בן מאה ועשרים	Deut. 34, 7.
לֵרֹא	ויאסף שאול לרא	1 S. 18, 29.
לִירִידוֹ	שוא לכם משכימי	Ps. 127, 2.
מְתוֹ	ויקם אברהם מעל	Gen. 23, 3.
מָחֹה	ויאמר ה' אל משה	Ex. 17, 15.
מְקֻדְּשׁוֹ	מכל מתנתיכם תרימו	Num. 18, 29.
נִפְּלוֹ	ואעמד עליו ואמתחהו	2 S. 1, 10.
נַחְרוֹ	התרעישנו כארבה	Job 39, 20.
שִׁבְרוֹ	אשרי שאל יעקב	Ps. 146, 5.
עַרְשׁוֹ	כי רק עוג מלך הבשן	Deut. 3, 11.
פָּרָחוֹ	שורו עבר ולא יגעל	Job 21, 10.
צָדְקוֹ	ה' חפץ למען צדקו	Jes. 42, 21.
קַוֹּה	קויתי ה' ויט אלי	Ps. 40, 2.
קַרְחוֹ	משליך קרחו כפתים	Ps. 147, 17.
קָרָחוֹ	לפני · ב' בפסוקא	Ps. 147, 17.
רִידוּ	וישנו את טעמו	1 S. 21, 14.
רִישׁוֹ	ישתה וישכח רישו	Prov. 31, 7.
שִׁיתוֹ	והיה אור ישראל לאש	Jes. 10, 17.
תְּחָנוֹ	כן תעשה לשרך	Ex. 22, 29.
תָּקְפּוֹ	וכל מעשה תקפו	Est. 10, 2.

34.

א"ב מן חד וחד ם' בסוף תיבות' ולי' וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Mem fin. schliessen.

אֲרָאֵלָם	הן אראלם צעקו חצה	Jes. 33, 7.
בּוֹדָאם	ואשלחה אליו לאמר	Neh. 6, 8.
גִּבּוֹרָם	וירץ דוד ויעמד אל הפלשת'	1 S. 17, 51.
דָּכְיָם	נשאו נהרות ה' נשאו	Ps. 93, 3.
הַחִלָּם	ויאמר ה' הן עם אחד	Gen. 11, 6.
וְהָמָם	ונתנם ה' אלהיך לפניך	Deut. 7, 23.
וְרִמָּתָם	ותעגבה על פלגשיהם	Ez. 23, 20.
חֶלְקָם	פני ה' חלקם לא יוסיף	Thr. 4, 16.
טַלָּם	כי זרע השלום הגפן	Zach. 8, 12.
יִרְאָתָם	ויאמר ה' יען כי נגש	Jes. 29, 13.
כּוֹסָם	ימטר על רשעים	Ps. 11, 6.
לְאֻמֹּתָם	אלא הם בני ישמעאל	Gen. 25, 16.
מַתָּנָם	וזה לך תרומת מתנם	Num. 18, 1.
נִטַּעְתָּם	גם שרשו ילכו גם	Jer. 12, 2.
שְׁפָתָם	הבה נרדה ונבלה שם	Gen. 11, 7.
עָשָׂם	ואגיד לך מאו בטרם	Jes. 48, 5.
פָּדָם	לא זכרו את ידו יום	Ps. 78, 42.
צֵאתָם	ויצאו שרי פלשתים	1 S. 18, 30.
קָחָם	ואנכי תרגלתי לאפרים	Hos. 11, 3.
רֵישָׁם	הון עשיר קרית עזו	Prov. 10, 15.
שָׁתָם	והכשבים הפריד יעקב	Gen. 30, 40.
תִּתָּם	ולא שמע אמציהו	2 Chr. 25, 20.

35.

א"ב מן חד וחד א' בריש תיבו' ולי' וסימנהון

Ein (in Bezug auf den zweiten Buchstaben des Wortes) alphabetisches Verzeichniss von nur ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Alef anfangen.

אָאֹר	ואברכה מברכיך	Gen. 12, 3.
אֲבִינֵר	ושם אשת שאול	1 S. 14, 50.
אֲגוּדָה	באהלך עולמים	Ps. 61, 5.
אֲדַד	ויברח אדד הוא ואנשים	1 Reg. 11, 17.
אֲהוֹדֵנוּ	ה' עוי ומגני בו בטח	Ps. 28, 7.
אֱוִלִי	ויאמר ה' אלי עוד קח	Zach. 11, 15.
אֲגוֹנוֹת	ושב הגבול ימה	Jos. 19, 34.
אֲחֵלַי	ותאמר אל גברתה אחלי	2 Reg. 5, 3.
אֲטוּן	מרבדים רבדתי ערשי	Prov. 7, 16.
אַיֶּכָּה	ויקרא ה' אלהים אל האד'	Gen. 3, 9.

אָכְלָה	ותקם חנה אחרי	1 S. 1, 9.
אַלְמָן	כי לא אלמן ישראל	Jer. 51, 5.
אֵמֶן	ויאמר אסתירה פני	Deut. 32, 20.
אָנוֹסָה	ויסר את אופן	Ex. 14, 25.
אַסְפֶּה	עלימו רעות	Deut. 32, 23.
אָעוּפָה	ואמר מי יתן לי אבר	Ps. 55, 7.
אַפִּרְיוֹן	עשה לו המלך	Cant. 3, 9.
אַכְּאֵיהֶם	אשביתה מאנוש	Deut. 32, 26.
אָצִים	והנגשים אצים לאמר	Ex. 5, 13.
אָקוּט	ארבעים שנה אקוט	Ps. 95, 10.
אַרְצָא	ויקשר עליו עבדו	1 Reg. 16, 9.
אִשְׁתְּ	ויבוא אליה כבוא אל	Ez. 23, 44.
אֶתְנָה	והשמתי נפנה ותאנת	Hos. 2, 14.

36.

א״ב מן חד וחד בא׳ ולי׳ וסי׳

Ein (in Bezug auf den zweiten Buchstaben des Wortes) alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Beth anfangen.

בְּאָשְׁרִי	ותאמר לאה	Gen. 30, 13.
בְּבָבֶת	כי כה אמר ה׳ צבאות אחר	Zach. 2, 12.
בְּגֵרוּת	וילכו וישבו בגרות כמוהם	Jer. 41, 17.
בְּדִמוּתוֹ	ויהי אדם שלשים	Gen. 5, 3.
בְּהַשָּׁמַיִם	ה׳ בהשמים הסדך	Ps. 36, 6.
בְּעֶרָה	כלם מנאפים כמו תנור	Hos. 7, 4.
בַּוּנוּ	וכל הבהמה ושלל הערים	Deut. 3, 7.
בַּהֲלָמִישׁ	שלח ידו הפך	Job 28, 9.
בַּשּׁוֹבָה	ווה ימות בנפש מרה	Job 21, 25.
בִּירִיעֹת	וסרח העדף	Ex. 26, 12.
בְּכִלּוֹת	ונהמת באחריתך	Prov. 5, 11.
בְּלַהֲטֵיהֶם	ויקרא גם פרעה לחכמים	Ex. 7, 11.
בְּמִדָּר	ויאמר שאול כה תאמרו	1 S. 18, 25.
בְּנֶגַע	השמר בנגע הצרעת	Deut. 24, 8.
בְּסִירוֹת	נשבע אדני ה׳ בקדשו	Amos 4, 2.

בָּעֲדֶר	וישבו בה יהודה וכל עריו	Jer. 31, 24.
בַּפַּם	הוא היה עם דויד · דד״ה	1 Chr. 11, 13.
בַּצָּרָתָה	שיר המעלות אל ה׳	Ps. 120, 1.
בַּקֶּרֶב	כי יעצתי האסף יאסף	2 S. 17, 11.
בְּרֵעַ	אל תאמינו ברע	Micha 7, 5.
בְּשִׁמְעַ	ויאמר משה בתת ה׳	Ex. 16, 8.
בְּשִׁמּוֹר	ויהי בשמור יואב	2 S. 11, 16.
בְּתַבְנִיתָם	וראה ועשה	Ex. 25, 40.
בְּתְיָה	ואשתו היהדיה	1 Chr. 4, 18.

37.

א״ב מן חד וחד משמש א״ב ב״ג

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, von denen je eins mit zwei im Alphabet aufeinander folgenden Buchstaben anfängt.

אֲבִינֵר	ושם אשת שאול	1 S. 14, 50.
בְּגֵרוּת	וילכו וישבו בגרות	Jer. 41, 17.
גַּדֵּל	כל ימי נדר נזרו	Num. 6, 5.
דַּהֲרוֹת	אז הלמו עקבי סוס	Jud. 5, 22.
הוֹמָה	וישמע אדניהו וכל הקר׳	1 Reg. 1, 41.
וְוְהַכַּתּוּ	חיתו לחם	Job 33, 20.
זָחַלְתִּי	ויען אליהוא בן	Job 32, 6.
חֲטֻבוֹת	מרבדים רבדתי	Prov. 7, 16.
טִירַת	אם חומה היא	Cant. 8, 9.
יִכְרוּ	עליו חברים	Job 40, 30.
כְּלוּא	כי כאשר שתיתם על	Ob. 1, 16.
לַמָּם	מרעהו חסד	Job 6, 14.
מְנַע	בני אל תלך בדרך	Prov. 1, 15.
נִפְתַּר	והמצפה אשר אמר	Gen. 31, 49.
סֵעֲפִים	שנאתי והורתך	Ps. 119, 113.
עַפְרוֹת	עד לא עשה ארץ וחוצות	Prov. 8, 26.
פְּצָלוֹת	ויקח לו יעקב מקל	Gen. 30, 37.
צָקוּן	ה׳ בצר פקדוך	Jes. 26, 16.
קְרָאן	ויאמר אל בנתיו ואין	Ex. 2, 20

Dan. 6, 10.	רְשֵׁם	כל קבל דנא מלכא דריוש
Ps. 73, 28.	שַׁתִּי	ואני קרבת אלהים לי טוב
Ex. 22, 29.	תִּתְּנוּ	כן תעשה לשרך

38.

א״ב מן חד וחד משמש א״ת ב״ש וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, deren erster und letzter Buchstabe nach Ordnung der Buchstabenversetzung א״ת ב״ש sich zu einander verhalten.

Gen. 37, 25.	אׇרְחַת	וישבו לאכל לחם
Dan. 7, 15.	אֶתְכְּרִית	רוחי אנה דניאל
Jes. 27, 11.	בִּיבֵשׁ	קצירה תשברנה
Jes. 40, 12.	בַּשָּׁלִשׁ	מי מדד בשעלו מים
Jes. 54, 15.	גּוֹר	הן גור יגור אפס מאותי
Jes. 27, 9.	גַּר	לכן בזאת יכפר עון
Ps. 68, 31.	גְּעַר	חית קנה עדת אבירים
2 Reg. 16, 10.	דּוּמֶשֶׂק	וילך המלך אחז
Cant. 5, 2.	דּוֹפֵק	אני ישנה ולבי ער
Dan. 7, 9.	דָּלֶק	חזה הוית עד די כרסון
Job 40, 11.	הָבֵּט	עברות אפך וראה
Jes. 16, 4.	הַמֵּץ	יגורו בך נדחי
Ez. 31, 7.	וַיֵּיף	בגדלו בארך דליותיו
Ex. 4, 26.	וַיֶּרֶף	ממנו אז אמרה
Est. 5, 9.	זָע	ויצא המן ביום ההוא
Ps. 97, 11.	זָרַע	אור זרע לצדיק
Jes. 30, 4.	חָנֵס	כי היו בצען שריו
2 Reg. 22, 14.	חַרְחַס	וילך חלקיהו · דמלכ׳
Deut. 9, 21.	טָחוֹן	ואת הטאתכם אשר
Jud. 16, 21.	טוֹחֲנִים	ויאחזוהו פלשתים
Hos. 14, 4.	יְרֻחַם פת׳	אשור לא יושיענו
Job 24, 24.	כַּכֹּל	רמו מעט ואיננו
Jes. 30, 29.	כְּלִיל	השיר יהיה לכם

39.

א״ב מן חד וחד ראש פס׳ וא׳ ולי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die am Anfang des Verses stehen und mit Waw anfangen.

Jes. 41, 28.	וְאֵרֶא	ואין איש
Deut. 9, 8.	וּבְחֹרֵב	הקצפתם את ה׳
Jes. 11, 6.	וְגָר	זאב עם כבש
Prov. 27, 27.	וְדֵי	חלב עזים ללחמך
2 S. 15, 35.	וְהָלוא	עמך שם צדוק
Mal. 3, 20.	וְזָרְחָה	לכם יראי שמי
Jes. 8, 17.	וְחִכֵּיתִי	לה׳ המסתיר פניו
Jes. 30, 22.	וְטִמֵּאתֶם	את צפוי פסילי כספך
Jos. 6, 1.	וִיְרִיחוֹ	סגרת ומסגרת
Hos. 6, 9.	וְכַחֲכֵי	איש גדודים חבר
Deut. 33, 8.	וּלְלֵוִי	אמר תמיך ואוריך
2 Chr. 31, 3.	וּמִנָּת	המלך מן רכושו
Jes. 11, 2.	וְנָחָה	עליו רוח ה׳ רוח
Jes. 4, 6.	וְסֻכָּה	תהיה לצל יומם
Jes. 60, 21.	וְעַמֵּךְ	כלם צדיקים
Jes. 11, 7.	וּפָרָה	ודב תרעינה
Ez. 34, 19.	וְצֹאנִי	מרמס רגליכם
Num. 7, 13.	וְקָרְבָּנוֹ	קערת כסף · דנחשון
Zach. 8, 5.	וּרְחֹבוֹת	העיר ימלאו ילדים
Jes. 12, 3.	וּשְׁאַבְתֶּם	מים בששון
Neh. 9, 37.	וּתְבוּאָתָהּ	מרבה למלכים

40.

א״ב מן תרין תרין אתין דלוג וכל חד לי׳ כות׳ וסימניה׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die nur aus zwei Buchstaben bestehen.

Job 23, 11.	אָט קמ׳	באשרו אחזה רגלי
Dan. 6, 15.	בָּל קמ׳	אדין מלכא כדי

גָּב קמ׳	ותבני לך גב	Ez. 16, 24.
דָּשׁ	וישב ארנן וירא את	1 Chr. 21, 20.
הָהּ	בן אדם הנבא ואמרת	Ez. 30, 2.
זָג	מכל אשר יעשה	Num. 6, 4.
זָע	ויצא המן ביום ההוא	Est. 5, 9.
חָח	ויבאו האנשים על	Ex. 35, 22.
טָל קמ׳	אני ישנה ולבי ער	Cant. 5, 2.
טַח	לא ידעו ולא יבינו	Jes. 44, 18.
יָדּ	לכו ונשובה אל ה׳	Hos. 6, 1.
כָּף קמ׳	ויוצא את בן המלך׳ דמלכי׳	2 Reg. 11, 12.
לָן	ותעבר המנחה על פניו	Gen. 32, 22.
מָךְ	ואם מך הוא מערכך	Lev. 27, 8.
נַם פת׳	נא את עבדיך	Dan. 1, 12.
שָׂדְ	לכן הנני שך את דרכך	Hos. 2, 8.
סָנ	כלו סג יחדו נאלחו	Ps. 53, 4.
פַּם	בה שעתא נפקו׳ כת׳	Dan. 5, 5.
צָב	ויביאו את קרבנם	Num. 7, 3.
צַק	ויאמר וקחו קמח	2 Reg. 4, 41.
צָץ	הנה היום הנה באה	Ez. 7, 10.
קָט	ולא בדרכיהן הלכת	Ez. 16, 47.
קָץ	כי בטרם ידע הנער	Jes. 7, 16.
רָר	וזאת תהיה טמאתו	Lev. 15, 3.
רָד	סבבני בכחש אפרים	Hos. 12, 1.
שָׂר	שגיון לדוד אשר שר	Ps. 7, 1.
תָּו	ויאמר ה׳ אלו עבר בתוך	Ez. 9, 4.

41.

א״ב מן ב״ב מן ג״ג אתין ומיניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die je aus 3 Buchstaben bestehen.

אֶדֶר	ואתמול עמי לאויב	Micha 2, 8.
אֶדֶר	ויאמר ה׳ אלי השליכהו	Zach. 11, 13.
בְּבַת	ולא אחר הנער	Gen. 34, 19.
בְּבַת	היה ה׳ כאויב	Thr. 2, 5.

גָּוָה	ואם לא השמעוה	Jer. 13, 17.
גֵּוָה	כי השפילו ותאמר	Job 22, 29.
דָּמִי	ועתה אל יפל דמי	1 S. 26, 20.
דָּמִי	ארץ אל תכסי דמי	Job 16, 18.
הָשַּׁב	והוא עם בזוז ושסוי	Jes. 42, 22.
הָשַּׁב	אל תערה במקום	Ez. 21, 35.
וְבַר	נקי כפים ובר לבב	Ps. 24, 4.
וִבַּר	ותאמר זך לקחי	Job 11, 4.
זְקַן	ויאמר אברהם אל עבדו	Gen. 24, 2.
זָקָן	כשמן הטוב על הראש	Ps. 133, 2.
חֶרֶשׁ	וישלח יהושע בן נון	Jos. 2, 1.
חֶרֶשׁ מלעיל	ובקבקר חרש וגלל	1 Chr. 9, 15.
טָרָף	ותבא אליו היונה	Gen. 8, 11.
טָרָף	לכו ונשיבה אל ה׳	Hos. 6, 1.
יִשַּׁק	אתה תהיה על ביתי	Gen. 41, 40.
יִשָּׁק	שפתים ישק משיב	Prov. 24, 26.
כְּהַר	כי כהר פרצים יקום ה׳	Jes. 28, 21.
כְּהַר	שיר המעלות הבטחים	Ps. 125, 1.
לְקַשׁ	והיה בית יעקב אש	Ob. 1, 18.
לְקַשׁ	לא יבריחנו בן קשת	Job 41, 20.
מְהַר	וישמע עלי את קול	1 S. 4, 14.
מְהַר	צעה להפתח ולא	Jes. 51, 14.
נְקַם	והבאתי עליכם חרב	Lev. 26, 25.
נְקַם	ויקרא שמשון אל ה׳	Jud. 16, 28.
סְלָא	ויקמו עבדיו ויקשרו	2 Reg 12, 21.
סְלָה	כל אבירי אדני	Thr. 1, 15.
עֲנוּ	עלי באר ענו לה	Num. 21, 17.
עֲנוּ	לה׳ בתודה זמרו	Ps. 147, 7.
פְּתַח	כי יתרו פתח ויעננני	Job 30, 11.
פְּתַח	נשכימה לכרמים	Cant. 7, 13.
צְלֶם	אנתה מלכא חזה הוית	Dan. 2, 31.
צְלֶם	נבוכדנצר מלכא עבד	Dan. 3, 1.
קְיֵם	לקים את ימי הפרים	Est. 9, 31.
קְיֵם	ומאמר אסתר קים	Est. 9, 32.
רָאֵם	ויאמר יעקב כאשר	Gen. 32, 3.
רָאֵם	ויהי כאשר ראם צדקיהו	Jer. 39, 4.
שְׁתָה	וכעת מותה ותדברנה	1 S. 4, 20.
שְׁתָה	גם צפור מצאה בית	Ps. 84, 4.

1 Reg. 20, 32.	תְּחִי	ויחגרו שקים במתניהם
Ps. 119, 175.	תְּחִי	נפשי ותהללך

42.

א״ב מן חד וחד מפיק ה׳ בסוף תיבות׳ ולי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die auf ein hörbares (mit Mappik versehenes) He ausgehen.

Ps. 132, 13.	אָוָּהּ	כי בחר ה׳ בציון
Ez. 29, 19.	בְּזָזָהּ	לכן כה אמר אדני ה׳
Dan. 7, 11.	גִּשְׁמָהּ	חזה הוית באדין מן קל
Cant. 8, 5.	דּוֹדָהּ	מי זאת עלה מן המדבר
Job 39, 17.	הִשָּׁהּ	כי השה אלוה חכמה
Gen. 47, 13.	וַתֵּלַהּ	ולחם אין בכל הארץ
Ez. 22, 2.	וְהוֹדַעְתָּהּ	ואתה בן אדם התשפט
Zach. 4, 2.	וְגָלָהּ	ויאמר אלי מה אתה
Num. 5, 27.	וְהִשְׁקָהּ	את המים והיתה
Deut. 20, 13.	וְכוּרָהּ	ונתנה ה׳ אלהיך בידך
Prov. 5, 3.	חִכָּהּ	כי נפת תטפנה שפתי
Prov. 9, 2.	טִבְחָהּ	טבחה טבחה מסכה
Jer. 51, 36.	יַמָּהּ	לכן כה אמר ה׳ הנני
Jes. 28, 4.	כְּבִכּוּרָהּ	והיתה ציצת נבל צבי
Ps. 102, 14.	לְחָנְנָהּ	אתה תקום תרחם ציון
Job 11, 9.	מִדָּהּ	ארכה מארץ מדה
Prov. 31, 10.	מִכְרָהּ	אשת היל מי ימצא
Gen. 40, 10.	נִצָּהּ	ובגפן שלשה שריגים
Deut. 31, 19.	שִׂימָהּ	ועתה כתבו לכם את
Deut. 20, 19.	עֵצָהּ	כי תצור אל עיר ימים
Prov. 7, 8.	פִּנָּהּ	עבר בשוק אצל פנה
Ps. 132, 15.	צֵידָהּ	ברך אברך אביוניה
Prov. 27, 8.	קִנָּהּ	כצפור נודדת מן קנה
Job 28, 27.	רָאָהּ	אז ראה ויספרה
Deut. 21, 13.	שִׁבְיָהּ	והסירה את שמלת
Ruth 2, 7.	שִׁבְתָּהּ	ותאמר אלקטה נא
Jer. 30, 18.	תִּלָּהּ	כה אמר ה׳ הנני שב

43.

וחלוף

י״ח לא מפקין ה״א בסוף תיבו׳ וסי׳

18 ein Mal vorkommende Wörter, die ausnahmsweise, umgekehrt vom Vorigen, auf ein unhörbares (ruhendes, mit Raphe versehenes) He ausgehen.

Ex. 2, 3.	וַתַּחְמְרָה	ולא יכלה עוד הצפינו
Ex. 9, 18.	הִוָּסְדָה	הנני ממטיר כעת מחר
Num. 15, 31.	עֲוֹנָהּ	כי דבר ה׳ בזה
Jos. 19, 13.	עִתָּה	ומשם עבר קדמה
Jud. 1, 31.	חֶלְבָּה	אשר לא הוריש את
1 S. 20, 20.	צִדָּה	ואני שלשת החצים
1 Reg. 14, 12.	בְּבֹאָה	ואת קומי לכי לביתך
Jer. 20, 17.	וְרַחְמָה	אשר לא מותתני מרחם
Ez. 14, 4.	בָּהּ	לכן דבר אותם ואמרת
Ez. 16, 44.	כְּאִמָּהּ	הנה כל המשל עליך
Ez. 24, 6.	חֶלְאָתָהּ	לכן כה אמר אדני ה׳. דסיר
Ez. 36, 5.	כְּלָא	לכן כה אמר אדני ה׳ אם לא
Ez. 39, 16.	הֲמוֹנָהּ	וגם שם עיר המונה
Ez. 47, 10.	לְמִינָהּ	והיה יעמדו עליו דוגים
Jes. 21, 2.	אַנְחָתָהּ	חזות קשה הגד לי
Jes. 30, 32.	מוֹסָדָהּ	והיה כל מעבר מטה
Zach. 4, 7.	הָרֹאשָׁהּ	מי אתה הר הגדול
Job 31, 22.	מִשְׁכָּמָהּ	כתפי משכמה תפול

וחד לבד ממסורתא

Job 31, 22. ואזרעי מְקֻנָּה תשבר • רפי בכל הספרים

״נר׳ שלא מנה כי אם אותן שאין הה׳ מן היסוד כמו עֲוֹנָהּ שהוא כמו עון וכן השאר• אבל מְקֻנָּה ה׳ מן היסוד שיצטרך לומר מְקֻנָּה שאין לומר קֶן • ואע״פ שהוא מונה חֶלְבָּה וְעִתָּה שהם ערים וה׳ שבהם יסוד זהו מפני שהם מפיק ה׳ במקום אחר ואתי לאיחלפי אבל מְקֻנָּה אינו מפיק ה׳ בשום מקום • כך פי׳ אבא מרי״[1]

1) Dieser Zusatz ist in denselben Schriftzügen, wie das Manuscript gehalten; es ist also zweifelhaft, ob der Abschreiber es so vorgefunden oder ob er's selber hinzugefügt hat. —

44.

י״א זוגין מן חד וחד חד מפיק ה׳ וחד לא מפיק ה׳ וכל חד לי׳ וסימניהון

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die auf ein He ausgehen, das immer ein Mal hörbar ist (Mappik) und ein Mal ruhet (Raphe)

Prov. 31, 10.	מְכָרָהּ	אשת חיל מי ימצא
Gen. 25, 31.	מְכָרָהּ	ויאמר יעקב מכרה
Lev. 13, 20.	וּשְׂעָרָהּ	וראה הכהן והנה מראה
Lev. 13, 4.	וּשְׂעָרָה	ואם בהרת לבנה הוא
Lev. 18, 23.	לְרִבְעָהּ	ובכל בהמה לא תתן
Lev. 20, 16.	לְרִבְעָהּ	ואשה אשר תקרב אל
Zeph. 3, 7.	מְעוֹנָהּ	אמרתי אך תיראי אותי
Deut. 33, 27.	מְעֹנָה	אלהי קדם ומתחת
Gen. 40, 10.	נִצָּהּ	ובגפן שלשה שריגם
Jes. 18, 5.	נִצָּה	כי לפני קציר כתם
Jes. 23, 18.	וְאֶתְנַנָּהּ	והיה סחרה ואתננה
Jes. 23, 17.	לְאֶתְנַנָּהּ	והיה מקץ שבעים שנה
Nah. 2, 14.	רִכְבָּהּ	הנני אליך נאם ה׳ צבאות
Ez. 27, 20.	לְרִכְבָּהּ	דדן רכלתך בבגדי
Zach. 9, 4.	חֵילָהּ	הנה ה׳ יורשנה והכה
Ps. 48, 14.	לְחֵילָהּ	שיתו לבבכם לחילה
Jes. 28, 4.	כְּבִכּוּרָה	והיתה ציצת נבל
Hos. 9, 10.	כְּבִכּוּרָה	כענבים במדבר מצאתי
Prov. 5, 3.	חִכָּהּ	כי נפת תטפנה שפתי
Job 32, 4.	חִכָּה	ואליהו חכה את איוב
Job 28, 13.	עֶרְכָּהּ	לא ידע אנוש ערכה
Job 33, 5.	עֶרְכָה	אם תוכל השיבני

וחד לבד ממסורתא

Prov. 9, 2.	טִבְחָהּ	טבחה מסכה יינה
Ps. 44, 23.	טִבְחָה	נחשבנו כצאן טבחה

45.

כ״ב זוגין מן חד וחד נסב׳ ו׳ בריש תיב׳ ו׳ בסוף תיבו׳ חד מלרע וחד מלעיל ולית וסימניהון

22 zwei Mal vorkommende Wörter, die anfangen und schliessen mit einem Waw, das am Anfang je ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen oder natürlichen) Vocal hat (d. h. ein Mal Waw copulat. und ein Mal Waw conversivum ist.)

Gen. 41, 35.	וְיִצְבְּרוּ	ויקבצו את כל אכל
Ex. 8, 10.	וַיִּצְבְּרוּ	אתם חמרם חמרם
Ex. 28, 28.	וְיִרְכְּסוּ	את החשן׳ קדמ׳
Ex. 39, 21.	וַיִּרְכְּסוּ	את החשן׳ תנינ׳
Lev. 22, 2.	וְיִנָּזְרוּ	דבר אל אהרן
Hos. 9, 10.	וַיִּנָּזְרוּ	כענבים במדבר
Num. 13, 2.	וְיָתֻרוּ	שלח לך אנשים ויתרו
Num. 13, 21.	וַיָּתֻרוּ	ויעלו ויתרו את
1 S. 30, 22.	וְיִנְהֲגוּ	ויען כל איש רע ובליעל
1 S. 30, 2.	וַיִּנְהֲגוּ	וישבו את הנשים
1 Reg. 18, 34.	וְיִצְקוּ	ויאמר מלאו ארבעה
2 Reg. 4, 40.	וַיִּצְקוּ	לאנשים לאכול ויהי
1 Reg. 21, 10.	וְיִעְדֻהוּ	והושיבו שנים אנשים
1 Reg. 21, 13.	וַיִּעְדֻהוּ	ויבאו שני האנשים
Ps. 45, 12.	וְיִתְאָו	המלך יפיך
1 Chr. 11, 17.	וַיִּתְאָו	דויד ויאמר׳ ד״ה
Job 26, 11.	וְיִתְמְהוּ	עמודי שמים ירופפו
Gen. 43, 33.	וַיִּתְמְהוּ	וישבו לפניו הבכור
Job 12, 15.	וְיַהַפְכוּ	הן יעצר במים
1 S. 25, 12.	וַיַּהַפְכוּ	נערי דוד לדרכם
Ez. 37, 9.	וְיִחְיוּ	ויאמר אלי הנבא
Ez. 37, 10.	וַיִּחְיוּ	והנבאתי כאשר צוני
Ps. 129, 5.	וְיִסְגוּ	יבשו ויסגו אחור
Ps. 78, 57.	וַיִּסְגוּ	ויסגו ויבגדו כאבותם
Hab. 1, 15.	וְיַאַסְפֵהוּ	כלה בחכה העלה
1 S. 14, 52.	וַיַּאַסְפֵהוּ	ותהי המלחמה חזקה
Jes. 45, 8.	וְיִפְרוּ	הרעיפו שמים
Gen. 47, 27.	וַיִּפְרוּ	וישב ישראל בארץ

וַיְנָתְנוּ	ויבא אל המלך · דד״ה	2 Chr. 18, 14.
וַיִּנָּתְנוּ	ויעזרו עליהם	1 Chr. 5, 20.
וַיְרָעֲשׁוּ	ראיתי את אדני ה׳ נצב	Am. 9, 1.
וַיִּרְעֲשׁוּ	והיה הנס מקול הפחד	Jes. 24, 18.
וַיִּשְׁמִיעוּ	ואם עמדו בסודי	Jer. 23, 22.
וַיַּשְׁמִיעוּ	ומעשיה ושמיעיה	Neh. 12, 42.
וְיִשְׁכְּנוּ	צדיקים יירשו ארץ	Ps. 37, 29.
וַיִּשְׁכְּנוּ	מחוילה עד שור	Gen. 25, 18.
וְיָבְשׁוּ	הן יעצר במים ויבשו	Job 12, 15.
וַיִּבָּשׁוּ	אף בל נטעו אף בל	Jes. 40, 24.
וְיָצִיצוּ	יהי פסת בר בארץ	Ps. 72, 16.
וַיָּצִיצוּ	בפרח רשעים כמו	Ps. 92, 8.
וְיֵצְאוּ	ויאמר ה׳ אלי אם	Jer. 15, 1.
וַיֵּצְאוּ	ואת חמור ואת שכם	Gen. 34, 26.
וַיִּצְלִיחוּ	שמנו עשתו גם	Jer. 5, 28.
וַיַּצְלִיחוּ	ויאמר ליהודה נבנה	2 Chr. 14, 6.

ולבד ממסורתא

וְיִשְׂבְּעוּ	יאכלו ענוים וישבעו	Ps. 22, 27.
וַיִּשְׂבְּעוּ	כמרעיתם וישבעו שבעו	Hos. 13, 6.

46.

ו״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ו׳ בריש תיב׳ ול׳ וסימניהון

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit Waw anfangen, das je ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

וְיַרַע	וידבר אל קרח	Num. 16, 5.
וַיַּרַע	ויקח את זקני העיר	Jud. 8, 16.
וּמֶת	בהר אשר אתה	Deut. 32, 50.
וָמֶת	ותאמר לו אשתו	Job 2, 9.
וְיֶחְכַּם	תן לחכם ויחכם	Prov. 9, 9.
וַיֶּחְכַּם	מכל האדם מאיתן	1 Reg. 5, 11.
וְיֵעָנֵם	ישמע אל ויענם	Ps. 55, 20.
וַיֵּעָנֵם	המלך קשה · דד״ה	2 Chr. 10, 13.
וְיוֹרֵם	ויצו מלך אשור · דמלכי׳	2 Reg. 17, 27.
וַיֹּרֵם	אלהים חץ פתאם	Ps. 64, 8.
וְיוֹשִׁיעֵם	ותתנם ביד צריהם	Neh. 9, 27.
וַיּוֹשִׁיעֵם	ויקם ה׳ שפטים	Jud. 2, 16.
וְיִתְמַרְמַר	מלך הנגב ויצא	Dan. 11, 11.
וַיִּתְמַרְמַר	וראיתיו מגיע אצל	Dan. 8, 7.
וְיָנָפֶשׁ	ששת ימים תעשה	Ex. 23, 12.
וַיִּנָּפֶשׁ	ויבא המלך וכל העם	2 S. 16, 14.
וְיִתְהַלְלוּהָ	תנו לה מפרי ידיה	Prov. 31, 31.
וַיִּתְהַלְלוּהָ	אחת היא יונתי תמתי	Cant. 6, 9.
וְנִפְתְּחָה	לאמר מתי יעבר החדש	Am. 8, 5.
וַנִּפְתְּחָה	ויהי כי באנו אל	Gen. 43, 21.
וְיִשַּׂג	ירדף אויב נפשי	Ps. 7, 6.
וַיַּשֵּׂג	לבן את יעקב	Gen. 31, 25.
וְיוּכַל	וישמע שפטיה בן מתן	Jer. 38, 1.
וַיָּכָל	וישר אל מלאך ויכל	Hos. 12, 5.
וְיַצַּלֵנִי	והנה כאשר גדלה נפשך	1 S. 26, 24.
וַיַּצַּלֵנִי	ושם האחד אליעזר	Ex. 18, 4.
וּמָשׁ	ועמדו רגליו ביום	Zach. 14, 4.
וָמַשׁ	ובני ארם עוץ · דבראשי׳	Gen. 10, 23.
וְהָגֶה	שמעו שמוע ברגז	Job 37, 2.
וָהָגֶה	ויפרש אותה לפני	Ez. 2, 10.
וּבֹקֶר	וראיתם את כבוד ה׳	Ex. 16, 7.
וָבֹקֶר	ערב ובקר וצהרים	Ps. 55, 18.

ולבד ממסורתא

וְיִשְׂבָּע	חציו שרף במו אש	Jes. 44, 16.
וַיִּשְׂבָּע	ויזקן יהוידע · דד״ה	2 Chr. 24, 15.

47.

ב׳ זוגין מן חד וחד חד מלר׳ וחד מלעיל וא׳ בריש תיב׳ ולי׳ וסי׳

20 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit א׳ anfangen und immer das Waw je ein Mal ein Schwa (oder dessen stellvertretenden schwachen Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

Jes. 51, 2.	וַאֲבָרְכֵהוּ	הביטו אל אברהם
Gen. 27, 33.	וַאֲבָרְכֵהוּ	ויחרד יצחק חרדה
Gen. 17, 2.	וְאַרְבֶּה	ואתנה בריתי ביני ובינך
Jos. 24, 3.	וָאֶרֶב	ואקח את אביכם׳ כן כתי׳
Gen. 18, 5.	וְאֶקְחָה	פת לחם וסעדו לבכם
Zach. 11, 13.	וָאֶקְחָה	ויאמר ה׳ אלי השליכהו
1 S. 15, 25.	וְאֶשְׁתַּחֲוֶה	ועתה שא נא חטאתי
Gen. 24, 48.	וָאֶשְׁתַּחֲוֶה	ואקד ואשתחוה לה׳
Job 31, 17.	וְאֹכַל	פתי לבדי ולא אכל
Gen. 27, 33.	וָאֹכַל	ויחרד יצחק חרדה
Gen. 27, 25.	וְאֹכְלָה	ויאמר הגשה לי
Ez. 3, 3.	וָאֹכְלָה	ויאמר אלי בן אדם בטנך
Ex. 32, 10.	וַאֲכַלֵּם פת׳	ועתה הניחה לי ויחר
2 S. 22, 39.	וָאֲכַלֵּם	ואמחצם ולא יקומון
Ex. 33, 13.	וְאֵדָעֲךָ	ועתה אם נא מצאתי
Ex. 33. 17.	וָאֵדָעֲךָ	ויאמר ה׳ אל משה גם
Prov. 17, 17.	וְאָח	בכל עת אהב הרע
Koh. 4, 8.	וָאָח	יש אחד ואין שני
Hos. 11, 4.	וָאֵט	בחבלי אדם אמשכם
Jer. 15, 6.	וָאֵט	את נטשת אתי נאם ה׳
Deut. 10, 2.	וְאֶכְתֹּב	על הלחת את הדברים
Jer. 32, 10.	וָאֶכְתֹּב	בספר ואחתם ואעד
Hos. 13, 8.	וְאֹכְלֵם	אפגשם כדב שכול
Jer. 15, 16.	וָאֹכְלֵם	נמצאו דבריך ואכלם
Jer. 40, 15.	וְאַכֶּה	ויוחנן בן קרח אמר אל
Neh. 13, 25.	וָאַכֶּה	ואריב עמם ואקללם
Hos. 13, 8.	וְאֶקְרַע	אפגשם כדב שכול
1 Reg. 14, 8.	וָאֶקְרַע	את הממלכה מבית דוד
Ps. 52, 11.	וַאֲקַוֶּה פת׳	אודך לעולם כי עשית

Ps. 69, 21.	וָאֲקַוֶּה	חרפה שברה לבי
Jes. 10, 13.	וְאָסִיר	כי אמר בכח ידי עשיתי
Ez. 16, 50.	וָאָסִיר	ותגבהינה ותעשינה
2 Chr. 1, 10.	וְאֵצְאָה	עתה חכמה ומדע תן לי
Neh. 2, 13.	וָאֵצְאָה	בשער הגיא לילה
1 S. 27, 5.	וְאֵשְׁבָה	ויאמר דוד אל אכיש
Esra 9, 3.	וָאֵשְׁבָה	וכשמעי את הדבר הזה
Jes. 41, 28.	וְאֶשְׁאָלֵם	וארא ואין איש ומאלה
Neh. 1, 2.	וָאֶשְׁאָלֵם	ויבא חנני אחד מאחי
Jes. 63, 5.	וְאֶשְׁתּוֹמֵם	ואביט ואין עזר ואשתומם
Dan. 8, 27.	וָאֶשְׁתּוֹמֵם	ואני דניאל נהייתי

ולבד ממסורתא

Num. 9, 8.	וְאֶשְׁמְעָה	ויאמר אלהם משה
Dan. 8, 13.	וָאֶשְׁמְעָה	אחד קדוש מדבר

48.

ר״ח זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ל׳ בריש תיבות׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

18 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit Lamed anfangen, das ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

Jos. 7, 5.	לָמַיִם	ויכו מהם אנשי העי
Gen. 1, 6.	לָמַיִם	ויאמר אלהים יהי רקיע
Gen. 9, 15.	לְמַבּוּל	וזכרתי את בריתי אשר
Ps. 29, 10.	לַמַּבּוּל	ה׳ למבול ישב וישב
Ps. 105, 39.	לְמָסָךְ	פרש ענן למסך
Ex. 26, 37.	לַמָּסָךְ	ועשית למסך חמשה
Lev. 13, 2.	לְנֶגַע	אדם כי יהיה בעור
Deut. 17, 8.	לָנֶגַע	כי יפלא ממך דבר
Lev. 25, 23.	לִצְמִתֻת	והארץ לא תמכר לצמתת
Lev. 25, 30.	לַצְמִיתֻת	ואם לא יגאל עד מלאת

לְנָכְרִי	לא תאכלו כל נבלה	Deut. 14, 21.
לַנָּכְרִי	תשיך ולאחיך לא תשיך	Deut. 23, 21.
לְמִשְׁפָּחוֹת	ואעמיד מתחתיות למקום	Neh. 4, 7.
לַמִּשְׁפָּחוֹת	ונקרבתם בבקר לשבטיכם	Jos. 7, 14.
לְמִחוֹת	ולא דבר ה׳ למחות	2 Reg. 14, 27.
לַמְחוֹת	אל תתן לנשים חילך	Prov. 31, 3.
לְמַחֲרַת	ויזבחו לה׳ ובחים	1 Chr. 29, 21.
לַמָּחֳרָת	ויומן האלהים תולעת	Jona 4, 7.
לְבָאִים	נפשי בתוך לבאים	Ps. 57, 5.
לַבָּאִים	למאחרים על היין	Prov. 23, 30.
לְזָר	גרי ביתי ואמהתי	Job 19, 15.
לַזָּר	בני אם ערבת לרעך	Prov. 6, 1.
לְחֵץ	וישם פי כחרב חדה	Jes. 49, 2.
לַחֵץ	דרך קשתו ויציבני	Thr. 3, 12.
לְכֶלֶב	כי מי אשר יכחר־כת׳	Koh. 9, 4.
לַכֶּלֶב	ואנשי קדש תהיון לי	Ex. 22, 29.
לְנִטְרִים	כרמי שלי לפני	Cant. 8, 12.
לַנֹּטְרִים	כרם היה לשלמה	Cant. 8, 11.
לְנִבְאִים	ואקים מבניכם לנבאים	Am. 2, 11.
לַנִּבְאִים	נשבר לבי בקרבי	Jer. 23, 9.
לְיַבָּשָׁה	הפך ים ליבשה	Ps. 66, 6.
לַיַּבָּשָׁה	ויקרא אלהים ליבשה	Gen. 1, 10.
לְכֻאָה	ותתן להם ממלכות	Neh. 9, 22.
לַכֻּאָה	ועשית את חצר המשכן	Ex. 27, 9.
לְתוֹרָה	ולתעודה אם לא	Jes. 8, 20.
לַתּוֹרָה	וישוע ובני ושרביה	Neh. 8, 7.

49.

ו״א זוגין מן חד וחד חד מלרע והד מלע׳ ב׳ בריש תיב׳ וכל חד לית וסימ׳

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit Beth anfangen, das ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

בְּשֹׁאֵת	והובא את בדיו בטבעת	Ex. 27, 7.
בַּשֹּׁאֵת	וראה הכהן והנה	Lev. 13, 10.

בְּנֶגַע	השמר בנגע הצרעת	Deut. 24, 8.
בַּנֶּגַע	וראה הכהן את הנגע	Lev. 13, 3.
בְּתַנּוּר	בשברי לכם מטה לחם	Lev. 26, 26.
בַּתַּנּוּר	וכל מנחה אשר תאפה	Lev. 7, 9.
בְּחֶרֶט	ויאמר ה׳ אלי קח לך	Jes. 8, 1.
בַּחֶרֶט	ויקח מידם ויצר	Ex. 32, 4.
בְּמַמְלָכָה	וסכסכתי מצרים במצרים	Jes. 19, 2.
בַּמַּמְלָכָה	הנה עיני אדני ה׳	Amos 9, 8.
בְּסָבָךְ	יודע כמביא למעלה	Ps. 74, 5.
בַּסְּבָךְ	וישא אברהם את עיניו	Gen. 22, 13.
בִּרְמָעוֹת	האכלתם לחם דמעה	Ps. 80, 6.
בַּרְּמָעוֹת	כלו ברמעות עיני	Thr. 2, 11.
בְּסִירוֹת	נשבע אדני ה׳ בקדשו	Am. 4, 2.
בַּסִּירוֹת	ויבשלו הפסח באש	2 Chr. 35, 13.
בְּמְצוּלָה	המה ראו מעשי ה׳	Ps. 107, 24.
בַּמְּצוּלָה	ראיתי הלילה והנה איש	Zach. 1, 8.
בְּחָזִי	ושאר חיותא העדיו	Dan. 7, 12.
בַּחֲזִין	ומשך אבירים בכחו	Job 24, 22.
בְּמְדִינוֹת	ושאר היהודים אשר	Est. 9, 16.
בַּמְּדִינוֹת	איכה ישבה בדד	Thr. 1, 1.

ולבד ממסורתא

בְּשָׁתִי	או בשתי או בערב	Lev. 13, 48.
בַּשָּׁתִי	אשריך ארץ	Koh. 10, 17.

50.

ו״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ות׳ בריש תיבה וכל חד לי׳ וסימ׳

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit ת anfangen und das Waw ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

וְתֵרֶץ	והארץ תעוב מהם	Lev. 26, 43.
וַתֵּרֶץ	אם ראית נגב	Ps. 50, 18.

וּתְלַבֵּב	וישכב אמנון ויתחל	2 S. 13, 6.
וַתְּלַבֵּב	ותלך תמר בית אמנון	2 S. 13, 8.
וְתָפָר	עצו עצה ותפר	Jes. 8, 10.
וַתָּפָר	ביום ההוא וידעו כן	Zach. 11, 11.
וְתַשְׁמִידֵם	תרדף באף	Thr. 3, 66.
וַתַּשְׁמִידֵם	מתים בל יחיו רפאים	Jes. 26, 14.
וְתָמֹת	מדוע באתי ואין איש	Jes. 50, 2.
וַתָּמֹת	ויקמו עלי בעלי הגבעה	Jud. 20, 5.
וּתְלַהֵט	אש לפניו תלך	Ps. 91, 3.
וַתְּלַהֵט	כי אש קדחה באפי	Deut. 32, 22.
וּתְחוֹלֵל	אף כי תאמר לא	Job 35, 14.
וַתְּחוֹלֵל	בטרם הרים ילדו	Ps. 90, 2.
וְתִיטַב	לה' משור פר מקרן	Ps. 69, 32.
וַתִּיטַב	הנערה בעיניו	Est. 2, 9.
וְתִתְעַטֵּף	אזכרה אלהים ואהמיה	Ps. 77, 4.
וַתִּתְעַטֵּף	עלי רוחי בתוכי	Ps. 143, 4.
וְתֹאכְלֵם	תשיתמו כתנור אש	Ps. 21, 10.
וַתֹּאכְלֵם	עוד זה מדבר · קדמ' דם'	Job 1, 16.
וּתְכוֹנֵן	יגמר נא רע רשעים	Ps. 7, 10.
וַתְּכוֹנֵן	לך את עמך ישראל· דשמ'	2 S. 7, 24.

51.

ר״ב זוגין חד מלרע וחד מלעיל וסימניהו'

12 zwei Mal vorkommende Wörter, die ein Mal den Wortton ultima und ein Mal penultima haben.

אַמְלָטָה	הנה נא העיר הזאת קרבה	Gen. 19, 20.
אַמְלָטָה	ויאמר שלחני נא כי	1 S. 20, 29.
וְנִקְתָה	ואם לא נטמאה האשה	Num. 5, 28.
וְנִקְתָה	ואנו ואבלו פתחיה	Jes. 3, 26.
נִבַּר	ויגד לשאול כי בא דוד	1 S. 23, 7.
נִבַּר	אשר לא נשא פני שרים	Job 34, 19.
דַּלּוּ	כסום עגור כן אצפצף	Jes. 38, 14.
דַּלּוּ	פרץ נחל מעם גר	Job 28, 4.
רוּחָא	באדין דקו כחדא	Dan. 2, 35.
רוּחָה	ויהיו הרמנים תשעים	Jer. 52, 23.
רַעֲנָנָה	הנך יפה דודי	Cant. 1, 16.
רַעֲנָנָה	בלא יומו תמלא	Job 15, 32.
גְּלִילֵי	ידיו גלילי זהב	Cant. 5, 14.
גְּלִילֵי	חור כרפס ותכלת	Est. 1, 6.
אַלְלַי	אם רשעתי אללי לי	Job 10, 15.
אַלְלַי	לי כי הייתי כאספי	Micha 7, 1.
הַצְלִיחָה	אנא ה' הושיעה נא	Ps. 118, 25.
וְהַצְלִיחָה	אנא ה' תהי נא אזנך	Neh. 1, 11.
כָּרָה	בור כרה ויחפרהו	Ps. 7, 16.
כָּרָה	ויקבררהו בקברתי אשר	2 Chr. 16, 14.
דַּלּוֹתִי	שמר פתאים ה'	Ps. 116, 6.
דַּלּוֹתִי	הקשיבה אל רנתי	Ps. 142, 7.
וְגֹאֲלִי	יהיו לרצון אמרי פי	Ps. 19, 15.
גֹּאֲלִי	ואני ידעתי גאלי חי	Job 19, 25.

ולבד ממסורתא

שָׁמוּר	יש רעה חולה	Koh. 5, 12.
שָׁמוּר	וירם הטבח את השוק והעליה	1 S. 9, 24.
וַמֹּתִי[1]	בחנת לבי פקדת לילה	Ps. 17, 3.
וַמֹּתִי	על זאת תאבל הארץ	Jer. 4, 28.
שַׁתָּ	עונתנו לנגדך עלמנו	Ps. 90, 8.
שַׁתָּה	תמשילהו במעשי ידיך	Ps. 8, 7.
שָׁבַר	על דבר אשר לא קדמו	Deut. 23, 5.
שָׁבַר	ואדני השמיע את מחנה	2 Reg. 7, 6.

52.

ב' זוגין מן חד וחד חד ס' וחד ש' וכל חד לי' וסימנ'

20 Wörter, die zwei Mal vorkommen und zwar das eine Mal mit ס' (oder שׂ) und das andere Mal mit ש (d. h. ein Mal mit Sz-Laut und ein Mal mit Sch-Laut.)

מְסַתְּוֹלֵל	עודך מסתולל בעמי	Ex. 9, 17.
מְשֻׁתּוֹלֵל	ותהי האמת נעדרת	Jes. 59, 15.

1) Die drei folgenden sind späterer Zusatz unter dem Text.

Lev. 2, 14.	גֶּרֶשׁ	ואם תקריב מנחת בכורים
Deut. 33, 14.	גֶּרֶשׁ	וממגד תבואת שמש
Deut. 2, 1.	וַנָּסָב	ונפן ונסע המדברה
Neh. 4, 9.	וַנָּשָׂם	ויהי כאשר שמעו אויבינו
Deut. 4, 48.	שִׂיאֹן	מערער אשר על שפת
Jos. 19, 19.	וְשִׂיאוֹן	וחפרים ושיאון
1 Reg. 8, 7.	וַיָּסֹכּוּ	כי הכרובים פרשים
Gen. 8, 1.	וַיָּשֹׁב	ויזכר אלהים את נח
Lev. 4, 35.	יוּסַר	ואת כל חלבה יסיר
Jes. 26, 1.	יוּשַׁר	ביום ההוא יושר השיר
2 Reg. 19, 29.	סָחִישׁ	וזה לך האות׃ דמלכי׳
Jes. 37, 30.	שָׂחִים	וזה לך האות׃ דישע׳
Gen. 26, 20.	עֵשֶׂק	וידיבו רעי גרר
1 Chr. 8, 39.	עֵשֶׂק	ובני עשק אחיו
Koh. 7, 6.	הַסִּירִים	כי כקול הסירים
Cant. 1, 1.	הַשִּׁירִים	שיר השירים אשר
Hos. 2, 8.	בַּסִּירִים	לכן הנני שך את דרכך
Prov. 25, 20.	בַּשָּׁרִים	מעדה בגד ביום קרה
Zach. 10, 5.	בּוֹסִים	והיו כגברים בוסים
Ez. 32, 30.	בּוֹשִׁים	שמה נסיכי צפון
Job 37, 15.	בְּשׁוּם	התדע בשום אלוה
Esra 5, 1.	בְּשֵׁם	והתנבי חגי נביאה
Thr. 3, 15.	הִשְׂבִּיעֵנִי	במרורים הרוני לענה
Gen. 50, 5.	הִשְׁבִּיעַנִי	אבי השביעני לאמר
Jer. 31, 22.	תְּסוֹבֵב	עד מתי תתחמקין
Ps. 60, 3.	תְּשׁוֹבֵב	אלהים זנחתנו פרצתנו
Esra 6, 7.	וְלִשְׁבֵי	שבקו לעבידת בית אלהא
Jes. 59, 20.	וּלְשָׁבֵי	ובא לציון גואל ולשבי
Job 34, 20.	וְיָסִירוּ	רגע ימתו וחצות
Ps. 138, 5.	וְיָשִׁירוּ	בדרכי ה׳ כי גדול כבוד ה׳
1 Chr. 15, 22.	יָסָר	וכנניהו שר הלוים
Job 33, 27.	יָשָׁר	על אנשים ויאמר
Ez. 46, 14.	לָרֹם	ומנחה תעשה עליו
2 Chr. 11, 22.	לָרֹאשׁ	ויעמד לראש רחבעם
Prov. 23, 2.	שַׂכִּין	ושמת שכין בלעך
Esra 6, 12.	שַׂכֵּן	ואלהא די שכן שמה
Thr. 3, 45.	סְחִי	ומאום תשימנו
Jes. 51, 23.	שְׁחִי	ושמתיה ביד מוניך

53.

ט׳ זוגין מן חד וחד חד י׳ וחד ו׳ בסוף תיבו׳ ולי׳ וסי׳

9 Wörter, welche zwei Mal vorkommen und zwar ein Mal mit י׳ und ein Mal mit ו׳ am Ende.

2 S. 15, 8.	כִּי נדר נדר עבדך	בְּשִׁבְתִּי
Prov. 31, 23.	נודע בשערים	בְּשִׁבְתּוֹ
Jes. 38, 12.	נסע ונגלה מני כאהל	דּוֹרִי
Jes. 53, 8.	מעצר וממשפט	דּוֹרוֹ
1 Chr. 29, 3.	ועוד ברצותי בבית אלהי	בִּרְצוֹתִי
Job 34, 9.	כי אמר לא יסכן גבר	בִּרְצֹתוֹ
Ps. 71, 21.	תרב גדלתי ותסב	גִּדְלָתִי
Est. 1, 4.	בהראתו את עשר	גִּדוּלָתוֹ
Thr. 2, 11.	כלו בדמעות	כְּבֵדִי
Prov. 7, 23.	עד יפלח חץ כבדו	כְּבֵדוֹ
Ps. 55, 14.	ואתה אנוש כערכי	כְּעֶרְכִּי
2 Reg. 23, 35.	והכסף והזהב נתן	כְּעֶרְכּוֹ
Ps. 45, 11.	שמעי בת וראי	וְהַטִּי
Jos. 24, 23.	ועתה הסירו את	וְהַטּוּ
Ps. 38, 18.	כי אני לצלע נכון	וּמַכְאוֹבִי
2 Chr. 6, 29.	כל תפלה כל תחנה׃ ד״ה	וּמַכְאֹבוֹ
Jes. 3, 7.	ישא ביום ההוא לאמר	וּבְבִיתִי
2 Chr. 7, 11.	ויכל שלמה את בית ה׳׃ דר״ה	וּבְבֵיתוֹ

54.

ח׳ זוגין חד לשון זכר וחד לש׳ נקבה ךָ׳ בסוף תיבות׳ ולי׳ וסי׳

8 Wörter, die 2 Mal vorkommen und zwar ein Mal mit ךָ und ein Mal ךְ am Ende, d. h. ein Mal mit suffix. 2 p. s. m. und ein Mal mit suffix. 2 p. s. f.

Koh. 9, 7.	לך אכל בשמחה לחמך	יֵינֶךָ
1 Sam. 1, 14.	ויאמר אליה עלי עד מתי	יֵינֵךְ
Ps. 69, 27.	כי אתה אשר הכית רדפו	חָלָלֶיךָ
Jes. 22, 2.	תשאות מלאה עיר הומיה	חֲלָלַיִךְ

תָּפֵיךְ	בערן גן אלהים היית	Ez. 28, 13.
תָּפַיִךְ	עוד אבנך ונבנת	Jer. 31, 4.
שְׁרֵיךְ	הסר מעלי המון שריך	Am. 5, 23.
שִׁירֵיךְ	והשבתי המון שיריך	Ez. 26, 13.
וְהַאֲבַדְתִּיךְ	לכן הנני נטיתי את ידי	Ez. 25, 7.
וְהַאֲבַדְתִּיךְ	הוי ישבי חבל הים	Zeph. 2, 5.
וְהַאֲכַלְתִּיךְ	או תתענג על ה׳	Jes. 58, 14.
הֶאֱכַלְתִּיךְ	ולחמי אשר נתתי לך	Ez. 16, 19.
בִּכְנָפֶיךְ	ולקחת משם מעט במספר	Ez. 5, 3.
בִּכְנָפַיִךְ	נמצאו דם נפשות	Jer. 2, 34.
שְׁמָנֶיךָ	לריח שמניך טובים	Cant. 1, 3.
שְׁמָנַיִךְ	מה יפו דדיך אחתי	Cant. 4, 10.

55.

כ״א זוגין מן חד וחד חד מלא פום וחד קמץ פום ומי׳

21 Wörter, welche 2 Mal vorkommen, ein Mal mit Cholam und ein Mal mit Schurek.

הָאָמֹר	תאמר אלהים אני	Ez. 28, 9.
הֲאָמוּר	בית יעקב הקצר	Micha 2, 7.
חוֹרִי	למטה שמעון שפט	Num. 13, 5.
חוּרִי	אלה בני אביחיל	1 Chr. 5, 14.
טוֹבָם	כחדק ישר ממסוכה	Micha 7, 4.
טוּבָם	הן לא בידם טובם	Job 21, 16.
יָשֹׁר	על אנשים ויאמר	Job 33, 27.
יָשׁוּר	כי נמצאו בעמי	Jer. 5, 26.
וְרוֹת	ומצאת את לבבו נאמן	Neh. 9, 8.
וְרוּת	ומעוך וכתות	Lev. 22, 24.
לְמוֹאֵל	אל למלכים	Prov. 31, 4.
לְמוּאֵל	דברי למואל מלך	Prov. 31, 1.
מַלְאֲכוֹת	הכל בכתב מיד ה׳	1 Chr. 28, 19.
בְּמַלְאֲכוּת	ויאמר חגי מלאך ה׳	Hag. 1, 13.
וּמָשׁוֹחַ	האמר אבנה לי	Jer. 22, 14.
וּמָשׁוּחַ	ואנכי היום רך	2 S. 3, 39.
נָצוֹר	עלה מפיץ על פניך	Nah. 2, 2.

נָצוּר	אם חומה היא	1	Cant. 8, 9.
שָׂכֹר	ויבא יעקב מן השדה		Gen. 30, 16.
שָׂכוּר	למען שכור הוא		Neh. 6, 13.
חֲלִיצוֹתָם	ותצלח עליו דוח ה׳		Jud. 14, 19.
עֲלִיצָתָם	נקבת בממטיו	5	Hab. 3, 14.
פָּרֹס	הלוא פרם לרעב		Jes. 58, 7.
פָּרֻשׂ	יום חשך ואפלה יום		Joel 2, 2.
צָרוֹף	נחר מפח מאשתם		Jer. 6, 29.
צָרוּף	אמרות ה׳ אמרות טהרות		Ps. 12, 7.
מִצֵּאת	ויסף עוד אחימעץ	10	2 S. 18, 22.
מוֹצֵאת	הוא מוצאת והיא		Gen. 38, 25.
מוֹתָהּ	ולמיכל בת שאול		2 S. 6, 23.
מוּתָהּ	וכעת מותה ותדברנה		1 S. 4, 20.
מָצוֹק	ויתקבצו אליו כל איש		1 S. 22, 2.
מָצוּק	השן האחד מצוק	15	1 S. 14, 5.
מָעוֹךְ	ויקם דוד ויעבר הוא		1 S. 27, 2.
וּמָעוּךְ	וכתות ונתוק		Lev. 22, 24.
מְכֹרָתַיִךְ	ואמרת כה אמר ארני ה׳		Ez. 16, 3.
מְכֻרוֹתַיִךְ	השב אל תערה		Ez. 21, 35.
קָבוֹר	לא תלין נבלתו	20	Deut. 21, 23.
קָבוּר	ויהי אחרי קברו אתו		1 Reg. 13, 31.
צָרוֹר	את המדינים		Num. 25, 17.
צָרוּר	עון אפרים		Hos. 13, 12.
חָנֹד	אל תבוא בית מרזח		Jer. 16, 5.
חָנוּד	אם תשוב ישראל נאם	25	Jer. 4, 1.

56.

א״ב מן ג׳ ג׳ בחד לישן ולי׳ דכוו׳ (משמש אנ״ך[1]) וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von je drei Wörtern aus einem Stamme, (?) von denen jedes nur ein Mal vorkommt (und zwar so, dass das erste im Pent., das zweite in den Proph. und das dritte in den Hagiogr. sich findet.)

אַשּׁוּרִם	ויקשן ילד את שבא	30	Gen. 25, 3.
אָשׁוּר	ואהי להם כמו שחל		Hos. 13, 7.

1) Das Eingeschlossene ist von anderer Hand.

אַשְּׁרֵנוּ	עתה סבבוני*	Ps. 17, 11.
בְּבָרְכוֹ	וירא עשו כי	Gen. 28, 6.
בָּרוּךְ	ולא אביתי לשמע	Jos. 24, 10.
בָּרְךְ לי׳ וחס׳	אדין לדניאל בחזוא	Dan. 2, 19.
גְּוֹיָתֵנוּ	ותתם השנה ההוא	Gen. 47, 18.
גְּוִיּוֹתֵיהֶנָּה	ופניהם וכנפיהם	Ez. 1, 11.
גְּוִיּוֹתֵינוּ	ותבואתה מרבה	Neh. 9, 37.
דָּלָה	ותאמרן איש מצרי	Ex. 2, 19.
דַּלּוּ	כסום עגור כן אצפצף	Jes. 38, 14.
דַּלְיוּ	שוקים מפסח	Prov. 26, 7.
הָבָה	ויאמר יעקב אל לבן	Gen. 29, 21.
הֵבוּ	סר סבאם	Hos. 4, 18.
הָבוּ	הכי אמרתי הבו לי	Job 6, 22.
וָשׁוּבוּ	ויאמר להם כה אמר ה׳	Ex. 32, 27.
וָשָׁבוּ	ואורעם בעמים	Zach. 10, 9.
וָשׁוּב	אל תאמר לרעך* לך	Prov. 3, 28.
זֵרוּעַ	וכי יפל מנבלתם על	Lev. 11, 37.
זְרוּעֶיהָ	כי כארץ תוציא צמחה	Jes. 61, 11.
זָרַע	אור זרע לצדיק	Ps. 97, 11.
חָנוֹ	ויהי ה׳ את יוסף	Gen. 39, 21.
חֲנִינָה	והטלתי אתכם מעל	Jer. 16, 13.
חָנֵּנִי	ה׳ ראה עניי משנאי	Ps. 9, 14.
טָחוֹן	ואת חטאתכם אשר	Deut. 9, 21.
טוֹחֵן	ויאחזוהו פלשתים	Jud. 16, 21.
טְחוֹן	בחורים טחון נשאו	Thr. 5, 13.
יוֹתַר	ואת כל חלבה יסיר	Lev. 4, 35.
יוּשַׁר	ביום ההוא יושר השיר	Jes. 26, 1.
יָשָׁר	על אנשים ויאמר חטאתי	Job 33, 27.
כְּבֵדִים	וידי משה כבדים	Ex. 17, 12.
כָּבְדָה	ויבאו מנגב לגבעה	Jud. 20, 34.
כִּבְדוֹ	עד יפלח חץ כבדו	Prov. 7, 23.
לָלִין	ויאמר בת מי את	Gen. 24, 23.
לָלַת	וכלתו אשת פינחס	1 S. 4, 19.
לְלֵילָה	יום ליום יביע אמר	Ps. 19, 3.
מִבְרָה	ויאמר יעקב	Gen. 25, 31.
מְכָרוֹתַיִךְ	השב אל תערה	Ez. 21, 35.
מִכְרָהּ	אשת חיל מי ימצא	Prov. 31, 10.
נִבְכִּים	ואמר פרעה לבני ישראל	Ex. 14, 3.

נָבְכוּ	מה נאנחה בהמה נבכו	Joel 1, 18.
נָבוֹכָה	הרצים יצאו דחופים	Est. 3, 15.
שָׂכֹר	ויבא יעקב מן השדה	Gen. 30, 16.
שְׂכִירֶיהָ	גם שכריה בקרבה	Jer. 46, 21.
שָׂכוֹר	למען שכור הוא	Neh. 6, 13.
עֲשֵׂהוּ	נבל תבל גם אתה	Ex. 18, 18.
עֹשֶׂה	כה אמר ה׳	Jer. 33, 2.
עֻשֵּׂיתִי	לא נכחד עצמי ממך	Ps. 139, 15.
פְּנִיאֵל	ויקרא יעקב שם	Gen. 32, 31.
פָּגִינוּ	כלנו כצאן תעינו	Jes. 53, 6.
פָּגִימוֹ	כי צדיק ה׳ צדקות	Ps. 11, 7.
צְדָה	ואני שלשת החצים	1 S. 20, 20.
צֵידָה	ברך אברך אביוניה	Ps. 132, 15.
צָרוּנִי	כצפור איבי חנם	Thr. 3, 52.
קְרִיאֵי	אלה קריאי העדה	Num. 1, 16.
קְרָאִים	ואת אבשלום הלכו	2 S. 15, 11.
קְרָאֶיהָ	ולא ידע כי רפאים שם	Prov. 9, 18.
רִבָּה	ויהי אלהים את הנער	Gen. 21, 20.
רַבָּה	ומי יתן את העם הזה	Jud. 9, 29.
רַבִּי	אדין מלכא לדניאל רבי	Dan. 2, 48.
שִׁלְּחוּ	הבקר אור והאנשים	Gen. 44, 3.
שְׁלֻחָה	כה אמר ה׳ איה ספר	Jes. 50, 1.
שְׁלַחְתִּי	ויאמר אלי דניאל איש	Dan. 10, 11.
תִּתְרָאוּ	וירא יעקב כי יש שבר	Gen. 42, 1.
תִּרְאִי	חסר אז תראי ונהרת	Jes. 60, 5.
תִּרְאֶה לִי׳	ויראו לפניך מראינו	Dan. 1, 13.

57.

א״ב מן ג׳ ג׳ וכל חד וחד לי׳ דכו׳ חד באורי׳ חד בנביאי׳ חד בכתובים וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von je 3 ein Mal vorkommenden Wörtern, von denen das erste im Pent., das zweite in den Proph. und das dritte in den Hagiogr. sich findet.

אָחוֹן	ויאמר אני אעביר	Ex. 33, 19.
אָחֻרוּ	בעד החלון נשקפה	Jud. 5, 28.

אַעֲנֶה	אף אני חלקי	Job 32, 17.
בְּהָם	ובארבע עשרה	Gen. 14, 5.
בְּחֹם	כי כה אמר ה׳ אלי	Jes. 18, 4.
בְּהַשָּׁמַיִם	ה׳ בהשמים חסדך	Ps. 36, 6.
גֵּרֶשׁ	ואם תקריב מנחת בכורים	Lev. 2, 14.
גִּדְעֹם	ויפנו וינסו המדברה	Jud. 20, 45.
גָּאָה	יראת ה׳ שנאת רע	Prov. 8, 13.
דָּכוּ	שטו העם ולקטו	Num. 11, 8.
דָּעֲכוּ	המוציא רכב וסום	Jes. 43, 17.
הֹעֲכוּ	סבוני כדברים	Ps. 118, 12.
הַבַּת	ויפל אברהם על פניו	Gen. 17, 17.
הֲבֵן	יקיר לי אפרים	Jer. 31, 20.
הֲיָם	אני אם תנין כי	Job 7, 12.
וַאֲבָרְכֵם	ויאמר יוסף אל אביו	Gen. 48, 9.
וָאֹהַב	אהבתי אתכם אמר ה׳	Mal. 1, 2.
וְאֹהֲבֵם	שמרה נפשי עדתיך	Ps. 119, 167.
וְעָמָה	וישא משלו ויאמר	Num. 23, 7.
וְרֹעַם	ה׳ חננו לך קוינו	Jes. 33, 2.
וְחַלְתִּי	ויען אליהוא בן ברכאל	Job 32, 6.
חִבַּר	ויחבר את המש היריעת	Ex. 36, 10.
חָכְמָה	וגם חמת תגבל בה	Zach. 9, 2.
חַבָּרִים	יכרו עליו חברים	Job 40, 30.
טָבְעוּ	מרכבת פרעה וחילו	Ex. 15, 4.
טוֹבָם	כחדק ישר ממסוכה	Micha 7, 4.
טוֹבָם	הן לא בידם טובם	Job 21, 16.
יְצֻוָּה	ובבא משה לפני	Ex. 34, 34.
יַרְאֶה	והשמיע ה׳ את הוד קלו	Jes. 30, 30.
יְעַנֶּה	שדי לא מצאנהו שגיא	Job 37, 23.
כַּלֹּת	ויהי ביום כלת משה	Num. 7, 1.
כְּלוֹתָם	הנני שקד עליהם לרעה	Jer. 44, 27.
כְּלֹתוֹ	ותכן כל מלאכת שלמה	2 Chr. 8, 16.
לְמִשְׁמֶרֶת	כאשר צוה ה׳ אל משה	Ex. 16, 34.
לָעוֹלֶה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
לָלֶכֶת	כל הנחלים הלכים אל	Koh. 1, 7.
מִקְדַּשַׁי	אך אל הפרכת לא יבא	Lev. 21, 23.
מָתְקִי	ותאמר להם התאנה	Jud. 9, 11.
מָתְקוּ	לו רגבי נחל ואחריו	Job 21, 33.
נִצָּה	ובנפן שלשה שריגים	Gen. 40, 10.

נִצָּה	כי לפני קציר כתם פרח	Jes. 18, 5.
נָרְוָה	משכני אחריך נרוצה	Cant. 1, 4.
שְׂמַחְתֶּכֶם	וביום שמחתכם	Num. 10, 10.
שׂוּם	ועתה שימו נא לבבכם	Hag. 2, 15.
שְׂמָחוֹת	תודיעני ארח חיים	Ps. 16, 11.
עוֹבֵל	ואת עובל ׳ דבראשי׳	Gen. 10, 28.
עָפְלָה	הנה עפלה לא ישרה	Hab. 2, 4.
עֻנֵּיתִי	טוב לי כי עניתי	Ps. 119, 71.
פְּקַד	אלה פקודי המשכן	Ex. 38, 21.
פְּקַדְתִּי	אני אמרתי בדמי ימי	Jes. 38, 10.
פִּתְחוֹת	חלקו מחמאת פיו	Ps. 55, 22.
צָמַח	ואם בעיניו עמד	Lev. 13, 37.
צָקוֹן	ה׳ בצר פקדוך	Jes. 26, 16.
צִמְּחַתְנִי	קנאתי כי שכחו	Ps. 119, 139.
קְרֵאֵן	ויאמר אל בנותיו	Ex. 2, 20.
קָלָם	ולקח מהם קללה	Jer. 29, 22.
קִנְיָה	חכמה מה טוב מחרוץ	Prov. 16, 16.
רָאִי	ותקרא שם ה׳ ׳ קרמ׳ דפס׳	Gen. 16, 13.
וְרִמֶּה	מקול פרש ורמה קשת	Jer. 4, 29.
רִמּוּ	מעט ואיננו והמכו ככל	Job 24, 24.
שְׁתֵּי מלר׳	ויאמר ה׳ אל משה	Ex. 10, 1.
שְׁבוֹת	ביום עמדך מנגד	Ob. 1, 11.
שְׁבוּת	רצית ה׳ ארצך	Ps. 85, 2.
תְּעֻנֶּה	כי כל הנפש אשר לא	Lev. 23, 29.
תָּרוֹם	ידך על צריך וכל	Micha 5, 8.
תְּאֻנֶּה	לא תאנה אליך רעה	Ps. 91, 10.

58.

א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון בחד פסו׳ דלו׳ ומי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal und zwar in demselben Verse vorkommen.

אֲרָחוֹת ב׳	בימי שמגר בן ענת	Jud. 5, 6.
אָרוּם ב׳	הרפו ודעו כי אנכי	Ps. 46, 11.

Esra 1, 9.	אֲגַרְטְלֵי ב׳	ואלה מספרם	
Esra 8, 17.	אִדּוֹ ב׳	ואוצאה אתם על	
Cant. 5, 3.	אֵיכָכָה ב׳	מלע׳ פשטתי את כתנתי	
Gen. 14, 10.	בְּאֵרֹת ב׳	ועמק השדים	
Ex. 30, 12.	בְּפָקְדֹ ב׳	כי תשא את ראש	
Lev. 13, 47.	בְּבֶגֶד ב׳	והבגד כי יהיה בו	
Ps. 150, 5.	בְּצִלְצְלֵי ב׳	הללוהו בצלצלי שמע	
Ez. 21, 19.	בָּרָא ב׳	ואתה בן אדם שים לך	
Jes. 15, 1.	בְּלֵיל ב׳	משא מואב כי בליל	
1 Reg. 6, 7.	בְּהִבָּנוֹתוֹ ב׳	והבית בהבנותו אבן	
Esra 8, 17.	בְּכַסְפְּיָא ב׳	ואוצאה אותם על אדו	
1 Reg. 6, 34.	גְּלִילִים ב׳	ושתי דלתות עצי	
1 Reg. 11, 20.	גְּנֻבַת ב׳	ותלד לו אחות תחפנים	
Jes. 47, 2.	גַּלִּי ב׳	קחי רחים וטחני	
1 Chr. 2, 46.	גָּזֵז ב׳	ועיפה פילגש כלב	
Cant. 4, 10.	דַּרַיִךְ ב׳	מה יפו דדיך	
Gen. 25, 30.	הָאָדֹם ב׳	ויאמר עשו אל יעקב	
Lev. 27, 23.	הָעֶרְכְּךָ ב׳	וחשב לו הכהן את	
Deut. 10, 7.	הַגִּדְגֹּדָה ב׳	משם נסעו הגדגדה	
2 S. 23, 25.	הַחַרְדִי ב׳	שמה החרדי אליקא	
Jer. 12, 9.	הַעַיִט ב׳	צבוע נחלתי לי	
Jer. 13, 19.	הָגְלָת ב׳	ערי הנגב סגרו ואין	
Ruth 1, 13.	הֲלָהֵן ב׳	תשברנה עד אשר	
Ps. 75, 2.	הוֹדִינוּ ב׳	לך אלהים	
Gen. 31, 33.	וּבְאֹהֶל ב׳	ויבא לבן באהל יעקב	
Gen. 47, 17.	וּבְמִקְנֵה ב׳	ויביאו את מקניהם	
Ex. 9, 31.	וְהַפִּשְׁתָּה ב׳	והשערה נכתה	
Ex. 17, 11.	וְנָבַר ב׳	והיה כאשר ירים	
Ex. 21, 6.	וְהִגִּישׁוֹ ב׳	אדוניו אל האלהים	
Ex. 26; 13.	וְהָאַמָּה ב׳	מזה והאמה	
1 S. 1, 8.	וְלָמָּה ב׳	ויאמר לה אלקנה	
1 S. 13, 18.	וְהָרֹאשׁ ב׳	אחד יפנה דרך	
2 S. 11, 7.	וְלִשְׁלוֹם ב׳	ויבא אוריה אליו	
2 S. 21, 20.	וְאֶצְבְּעוֹת ב׳	ותהי עוד מלחמה	
2 Reg. 7, 8.	וַיִּטְמְנוּ ב׳	ויבאו המצורעים	
Jer. 19, 1.	וּמִזְקֵנֵי ב׳	הלך וקנית בקבוק	
Jer. 32, 33.	וְלַמֵּד ב׳	ויפנו אלי ערף ולא פנים	
Ez. 23, 4.	וּשְׁמוֹתָן ב׳	אהלה הגדולה ואהליבה	
Ez. 34, 5.	וַתְּפוּצֶינָה ב׳	מבלי רעה ותהיינה	1
Ez. 39, 9.	וּבְעָרוּ ב׳	ויצאו ישבי ערי	
Ez. 48, 22.	וּמֵאֲחֻזַּת ב׳	הלוים ומאחזת העיר	
Hos. 12, 14.	וּבְנָבִיא ב׳	העלה ה׳ את ישראל	
Ob. 1, 20.	וְגָלַת ב׳	החל הזה לבני ישראל	5
Dan. 11, 5.	וְיֶחֱזַק ב׳	מלך הנגב ומן שריו	
Dan. 11, 38.	וֵאלֹהַּ ב׳	מעזים על כנו יכבד	
Prov. 26, 10.	וְשֹׂכֵר ב׳	רב מחולל כל	
Koh. 3, 19.	וּמִקְרֵה ב׳	כי מקרה בני האדם	
Koh. 6, 4.	וּבַחֹשֶׁךְ ב׳	כי בהבל בא	10
Neh. 8, 16.	וּבִרְחוֹב ב׳	ויצאו העם ויביאו	
Neh. 13, 15.	וּמְבִיאִים ב׳	בימים ההמה ראיתי	
2 Chr. 15, 3.	וְלִלֹא ב׳	וימים רבים לישראל	
2 Chr. 17, 9.	וַיְלַמְּדוּ ב׳	ביהודה ועמהם	
2 Chr. 29, 31.	וְתוֹדוֹת ב׳	ויען יחזקיהו ויאמר	15
Ps. 47, 7.	זַמְּרוּ ב׳	זמרו אלהים זמרו	
1 Chr. 4, 20.	זוֹחֶת ב׳	ובני שימון אמנון	
Gen. 8, 13.	חָרְבוּ ב׳	ויהי באחת ושש מאות	
Ez. 16, 6.	חַיִי ב׳	ואעבר עליך ואראך	
Job 19, 21.	חָנֻנִי ב׳	חנני אתם רעי	20
Ex. 21, 30.	יוּשַׁת ב׳	אם כפר יושת עליו	
Ex. 21, 31.	יִגַּח ב׳ קמ׳	או בן יגח או בת יגח	
Lev. 6, 20.	יְהֹוָה ב׳	כל אשר יגע בבשרה	
Num. 24, 18.	יְרֵשָׁה ב׳	והיה אדום ירשה	
Jud. 5, 13.	יְרַד ב׳	אז ירד שריד	25
Jes. 15, 8.	יְלָלָתָהּ ב׳	כי הקיפה הזעקה	
Jes. 44, 13.	יְתָאֲרֵהוּ ב׳	חרש׳עצים נטה קו	
Ps. 68, 13.	יְדֹוֹן ב׳	מלאכי צבאות ידדון	
Ps. 94, 23.	יַצְמִיתֵם ב׳	וישב עליהם את אונם	
Ex. 21, 25.	כְּוִיָּה ב׳	תחת כויה	30
Ez. 14, 10.	כַּעֲוֹן ב׳	ונשאו עונם כעון	
Ps. 122, 5.	כִּסְאוֹת ב׳	כי שמה ישבו כסאות	
Ps. 123, 2.	כְּעֵינֵי ב׳	הנה כעיני עבדים	
Jud. 5, 23.	לְעֶזְרַת ב׳	אורו מרוז אמר	
Jer. 12, 16.	לְהִשָּׁבֵעַ ב׳	והיה אם למד ילמדו	53
Ez. 13, 20.	לְפִרְחוֹת ב׳	הנני אל ככתותיכנה	
Jes. 26, 15.	לַגּוֹי ב׳	יספת לגוי ה׳ יספת	
Hab. 3, 13.	לְיֵשַׁע ב׳	יצאת לישע עמך	

Ps. 93, 1.	לָבֵשׁ ב׳	ה׳ מלך גאות לבש	
1 Chr. 26, 18.	לַפַּרְבָּר ב׳	למערב ארבעה	
Prov. 30, 1.	לְאִיתִיאֵל ב׳	דברי אגור בן יקה	
Prov. 31, 4.	לַמְּלָכִים ב׳	אל למלכים למואל	
Cant. 4, 9.	לִבַּבְתִּנִי ב׳	אחתי כלה	5
Jes. 30, 11.	מִנִּי ב׳	סורו מני דרך הטו	
Ps. 17, 14.	מִמֵּתִים ב׳	ידך ה׳	
Cant. 5, 9.	מִדּוֹד ב׳	מה דודך מדוד	
Prov. 30, 29.	מֵיטִיבֵי ב׳	שלשה המה	
Jes. 40, 1.	נַחֲמוּ ב׳	נחמו עמי	10
Cant. 4, 12.	נָעוּל ב׳	גן נעול אחתי	
Jud. 4, 18.	סוּרָה ב׳	לרע׳ ותצא יעל לקראת	
Ps. 137, 7.	עָרוּ ב׳	זכר ה׳ לבני אדום	
Gen. 49, 22.	פֹּרָת ב׳	בן פרת יוסף	
Num. 15, 38.	צִיצִת ב׳	דבר אל בני ישראל	15
Jud. 5, 30.	צְבָעִים ב׳	הלוא ימצאו יחלקו	
Gen. 41, 21.	קְרֻבֶּנָה ב׳	ותבאנה אל קרבנה	
Thr. 4, 18.	קִצֵּנוּ ב׳	צדו צעדינו מלכת	
Jes. 24, 16.	רָזִי ב׳	מכנף הארץ זמרת	
Thr. 1, 1.	רַבָּתִי ב׳	איכה ישבה בדד	20
Jud. 5, 7.	שַׁקַּמְתִּי ב׳	חדלו פרזון בישראל	
Ex. 12, 42.	שִׁמֻּרִים ב׳	ליל שמורים הוא	
1 Chr. 7, 24.	שְׁאֵרָה ב׳	ובתו שארה ותבן	
Ez. 32, 16.	תְּקוֹנֵנָה ב׳	קינה היא וקוננוה	
Ez. 32, 13.	תְּדַלֵּחֵם ב׳	והאבדתי את כל בהמתה	25
Dan. 5, 16.	תְּוַכֶּל ב׳	ואנה שמעית עליך׳ כן כת׳	

59.

א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון תרין לישנין וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal vorkommen in gleicher Form aber in verschiedener Bedeutung.

1 S. 20, 20.	אוֹרֶה	ואני שלשת החצים
Job 27, 11.	אוֹרֶה	אתכם ביד אל

2 Reg. 4, 39.	אֹרֶת	ויצא אחד אל השדה	1
Jes. 26, 19.	אוֹרֹת	יחיו מתיך נבלתי	
Deut. 32, 27.	אָגוּר	לולי כעס אויב	
Prov. 30, 1.	אָגוּר	דברי אגור בן יקה	
Jes. 17, 6.	אָמִיר	ונשאר בו עללות	5
Hos. 4, 7.	אָמִיר	כרבם כן חטאו לי	
Gen. 48, 7.	אֶפְרָת	ואני בבאי מפדן	
1 Chr. 2, 19.	אֶפְרָת	ותמת עזובה ויקח	
1 S. 28, 6.	בָּאוּרִים	וישאל שאול בה׳	
Jes. 24, 15.	בָּאֻרִים	על כן בארים כבדו ה׳	10
Ex. 15, 11.	בָּאֵלִם	מי כמכה באלם ה׳	
Jes. 57, 5.	בָּאֵלִים	הנחמים באלים	
Gen. 39, 12.	בְּבִגְדוֹ	ותתפשהו בבגדו	
Ex. 21, 8.	בְּבִגְדוֹ	אם רעה בעיני אדניה	
Lev. 13, 48.	בְּעֵרֶב	או בשתי או בערב	15
Prov. 7, 9.	בְּעֶרֶב	בנשף בערב יום באישון	
1 Reg. 6, 38.	בּוּל	ובשנה האחת עשרה	
Job 40, 20.	בּוּל	כי בול הרים ישאו לו	
Num. 33, 25.	בְּמַקְהֵלֹת	ויסעו מחרדה	
Ps. 68, 27.	בְּמַקְהֲלוֹת	ברכו אלהים	20
Deut. 6, 16.	בַּמַּסָּה	לא תנסו את ה׳ אלהיכם	
1 Chr. 15, 22.	בַּמַּשָּׂא	וכנניהו שר הלוים	
1 Chr. 21, 28.	בְּרָאוֹת	בעת ההיא בראות דוד	
2 Chr. 26, 5.	בְּרָאת	ויהי לדרש אלהים בימי	
Prov. 14, 30.	בְּשָׂרִים	חיי בשרים לב מרפא	25
Prov. 19, 10.	בְּשָׂרִים	לא נאוה לכסיל תענוג	
Num. 16, 30.	בְּרִיאָה	ואם בריאה יברא ה׳	
Hab. 1, 16.	בְּרִאָה	על כן יובח לחרמו	
Jes. 11, 8.	גָּמוּל	ושעשע יונק על חר	
Jer. 48, 23.	גְּמוּל	ועל קריתים ועל בית	30
Num. 27, 7.	דִּבְּרוֹת	כן בנות צלפחד	
1 Reg. 5, 23.	דִּבְּרוֹת	עבדי ירדו מן הלבנון	
1 Chr. 27, 4.	דּוֹדַי	ועל מחלקת החדש	
Cant. 7, 13.	דּוּדָי	נשכימה לכרמים	
Ex. 1, 16.	הָאָבְנַיִם	ויאמר בילדכן את	35
Jer. 18, 3.	הָאָבְנַיִם	וארד בית היוצר והנהו	
Gen. 42, 29.	הַקֹּרֹת	ויבאו אל יעקב	
2 Chr. 3, 7.	הַקֹּרוֹת	ויחפ את הבית׳ דד״ה	

2 S. 19, 6.	הַבַּשְׁתָּ	ויבא יואב אל המלך	1	חָלְקוּ Jos. 18, 2.
Ps. 74, 15.	הוֹבַשְׁתָּ	אתה בקעת מעין ונחל		חָלְקוּ Ps. 55, 22.
Lev. 10, 10.	הַחל	ולהבדיל בין הקדש		וַחֲלִי Jos. 19, 25.
Prov. 27, 3.	הַחוֹל	כבד אבן ונטל החול		וַחֲלִי Prov. 25, 12.
Num. 26, 15.	הַצְּפוֹנִי	בני גד למשפחתם לצפון	5	וָטֶלֶם Jos. 15, 24.
Joel 2, 20.	הַצְּפוֹנִי	ואת הצפוני ארחיק		וָטֶלֶם Esra 10, 24.
Jes. 27, 1.	הַתַּנִּין	היום ההוא יפקד ה׳		וַיְהִי Gen. 29, 10.
Neh. 2, 13.	הַתַּנִּין	ואצאה בשער הגיא		וַיָּגֶל לכן שמח לבי ויגל כבודי Ps. 16, 9.
Gen. 2, 6.	וְאֵד	יעלה מן הארץ		וַיָּגָז ורוח נסע מאת ה׳ Num. 11, 31.
Job 18, 12.	וְאֵיד	יהי רעב אנו	10	וַיָּגָז ויקם איוב ויקרע Job 1, 20.
1 Chr. 12, 3.	וּבְרָכָה	הראש אחיעזר ויואש		וַיָּרַע העם ויתקעו בשופרות Jos. 6, 20.
Prov. 11, 26.	וּבְרָכָה	מנע בר יקבהו לאם		וַיָּרַע ויעשה עמרי הרע 1 Reg. 16, 25.
Jos. 15, 43.	וְיִפְתָּח	ואשנה ונציב		וְצָרִי וישבו לאכל לחם Gen. 37, 25.
Jud. 11, 1.	וְיִפְתָּח	הגלעדי היה גבור חיל		וְצָרִי לידותון בני ידותון 1 Chr. 25, 3.
Gen. 1, 28.	וּרְדוּ	ויברך אתם אלהים ויאמר	15	וְצַרְתִּי כי אם שמוע תשמע Ex. 23, 22.
Am. 6, 2.	וּרְדוּ	עברו כלנה וראו		וְצַרְתִּי וחניתי כדור עליך Jes. 29, 3.
Gen. 46, 21.	וָרֹאשׁ	ובני בנימן בלע ובכר		וְרוֹמַמְתִּי שמעו שמים והאזיני ארץ Jes. 1, 2.
Thr. 3, 19.	וָרֹאשׁ	זכר עניי ומרודי		וְרוֹמַמְתִּי להימן בני הימן בקיהו 1 Chr. 25, 4.
Ex. 28, 20.	וְשֹׁהַם	והטור הרביעי תרשיש ושה׳ קדמ׳	20	זְקַן ויאמר אברהם אל Gen. 24, 2.
1 Chr. 24, 27.	וְשֹׁהַם	בני מרדי ליעזיהו בנו ושה׳ דר״ה		זְקַן כשמן הטוב על הראש Ps. 133, 2.
				זְרוּ מכף רגל ועד ראש Jes. 1, 6.
				זְרוּ רשעים מרחם Ps. 58, 4.
Gen. 24, 19.	וַתְּכַל	להשקתו ותאמר		זֹנָה אם זנה אתה ישראל Hos. 4, 15.
2 S. 13, 39.	וַתְּכַל	דוד המלך לצאת		זוֹנָה כי הנה רחקיך יאבדו Ps. 73, 27.
Gen. 22, 17.	וְכָחוֹל	כי ברך אברכך והרבה	25	חֶרֶשׁ מלע׳ וישלח יהושע בן נון Jos. 2, 1.
Job 29, 18.	וְכַחוֹל	ואמר עם קני אגוע		חָרֶשׁ ובקבקר חרש וגלל 1 Chr. 9, 15.
Ez. 29, 18.	וְשָׂכָר	בן אדם נבוכדראצר		חֲלוּץ ועבדיך יעברו כל חלוץ Num. 32, 27.
1 Chr. 26, 4.	וְשָׂכָר	ולעבד אדם בנים שמעיה		חֲלוּץ ונקרא שמו בישראל Deut. 25, 10.
Jud. 5, 17.	וְדָן	גלעד בעבר הירדן		חֻלָּה ואמר הדור האחרון Deut. 29, 21.
Ez. 27, 19.	וְדָן	ויון מאוזל	30	חֻלָּה וכהצר׳לו חלה את פני 2 Chr. 33, 12.
1 Chr. 5, 26.	וְהָרָא	ויער אלהי ישראל		חֲרַשְׁתֶּם ויאמרו לו אנשי העיר Jud. 14, 18.
Ps. 7, 15.	וְהָרָה	הנה יחבל און		חֲרַשְׁתֶּם רשע עולתה קצרתם Hos. 10, 13.
Ez. 2, 10.	וְהִי	ויפרש אותה לפני		טָרָף ותבא אליו היונה Gen. 8, 11.
Ez. 23, 43.	וְהִיא	ואמר לבלה נאפים		טָרָף לכו ונשובה אל ה׳ Hos. 6, 1.
Jos. 17, 14.	וְחֶבֶל	וידברו בני יוסף את יהושע	35	טְרֵיָה וימצא לחי חמור Jud. 15, 15.
Micha 2, 10.	וְחֶבֶל	קומו ולכו כי לא זאת		טְרֵיָה מכף רגל ועד ראש Jes. 1, 6.
Prov. 8, 26.	וְחוּצוֹת	עד לא עשה ארץ וחוצות		יְשַׁק אתה תהיה על ביתי Gen. 41, 40.
1 Reg. 20, 34.	וְחֻצוֹת	ויאמר אליו הערים		יְשָׁק שפתים ישק משיב Prov. 24, 26.

יִשָּׁךְ	לא תשיך לאחיך		Deut. 23, 20.
יִשָּׁךְ	אחריתו כנחש ישך		Prov. 23, 32.
יִשְׁעוּ	תכבד העבדה על		Ex. 5, 9.
יִשְׁעוּ	ואין מושיע · דשמואל		2 S. 22, 42.
יוֹרֶשָׁנָּה	ועבדי כלב		Num. 14, 24.
יוֹרִישָׁנָּה	הנה אדני יורישנה		Zach. 9, 4.
כְּתָם	כי לפני קצר כתם		Jes. 18, 5.
כְּתֹם	וירעם כתם לבבו		Ps. 78, 72.
כְּאֳרִי	שויתי עד בקר		Jes. 38, 13.
כָּאֲרִי	כי סבבוני כלבים		Ps. 22, 17.
לְאַט	ויצו המלך את יואב		2 S. 18, 5.
לְאַט	יען כי מאס		Jes. 8, 6.
לָמוֹד	והיה אם למוד ילמדו		Jer. 12, 16.
לָמֹד	ואמר אנה אתה הלך		Zach. 2, 6.
לְעַנַּת	כל נדר וכל שבועת		Num. 30, 14.
לְעַנּוֹת	שיר מזמור לבני קרח		Ps. 88, 1.
לְדָבְר	ומחשבון עד רמת		Jos. 13, 26.
לְדָבִיר	ויבן את עשרים אמה		1 Reg. 6, 16.
לְחַנַּת	מימים ימימה תלכנה		Jud. 11, 40.
לְחַנּוֹת	ואת עשו שנאתי		Mal. 1, 3.
מָשְׁחָתָם	ומשחת אתם כאשר		Ex. 40, 15.
מָשְׁחָתָם	ומיד בן נכר לא		Lev. 22, 25.
מוֹל	אלה הדברים· דמש׳ תור׳		Deut. 1, 1.
מֹל	בעת ההיא אמר ה׳ אלי		Jos. 5, 2.
מָנָה	מי מנה עפר יעקב		Num. 23, 10.
מָנָה	ולחנה יתן מנה אחת		1 S. 1, 5.
מִנִּית	ויכם מערוער ועד בואך		Jud. 11, 33.
מִנִּית	יהודה וארץ ישראל		Ez. 27, 17.
מְחַלְלִים	ויעלו כל העם אחריו		1 Reg. 1, 40.
מְחַלְלִים	ואתם מחללים אתו		Mal. 1, 12.
מָרָתָה	ויבאו מרתה ולא		Ex. 15, 23.
מָרָתָה	כשמרי שדי היו עליה		Jer. 4, 17.
מְגוּרֵי	וישב יעקב בארץ		Gen. 37, 1.
מְגוּרֵי	זעק והילל בן אדם		Ez. 21, 12.
מָעוֹג	ותאמר חי ה׳ אלהיך		1 Reg. 17, 12.
מָעוֹג	בחנפי לעני מעוג		Ps. 35, 16.
מַעֲרַנּוֹת	ויאמר שמואל הגישו		1 S. 15, 32.
מַעֲרַנּוֹת	התקשר מעדנות כימה		Job 38, 31.

נְבָלֶיךָ		הסר מעלי המון שריך	Am. 5, 23.
נְבָלֶיךָ		הורד שאול גאונך	Jes. 14, 11.
נִסְּכִי		ויבן משה מזבח ויקרא	Ex. 17, 15.
נִסְּכִי		כה אמר אדני ה׳	Jes. 49, 22.
נֵצַח		וגם נצח ישר׳ לא ישקר	1 S. 15, 29.
נֵצַח		תבוא עד דור אבותי	Ps. 49, 20.
נַעֲנֶה		נגש והוא נענה	Jes. 53, 7.
נַעֲנֶה		כי איש מבית ישראל	Ez. 14, 7.
נַעֲנֵיתִי		לכן דבר אותם ואמרת	Ez. 14, 4.
נַעֲנֵיתִי		עד מאד ה׳	Ps. 119, 107.
סָמָר		שאו נס בארץ תקעו	Jer. 51, 27.
סָמַר		מפחדך בשרי	Ps. 119, 120.
סִלָּא		ויקמו עבדיו ויקשרו	2 Reg. 12, 21.
סְלָה		כל אבירי אדני בקרבי	Thr. 1, 15.
שְׁטָנָה		ויחפרו באר אחרת	Gen. 26, 21.
שְׂטָנָה		ובמלכות אחשורוש	Esra 4, 6.
עָל		ואלה דברי דוד האחרנים	2 S. 23, 1.
עָל		ישובו לא על היו	Hos. 7, 16.
עַנּוֹת		ויאמר אין קול ענות	Ex. 32, 18.
עַנּוֹת		הכזה יהיה צום	Jes. 58, 5.
עָצְבִּי		ואגיד לך מאז בטרם	Jes. 48, 5.
עָצְבִּי		ויקרא יעבץ לאלהי	1 Chr. 4, 10.
פְּתַח		כי יתרו פתח ויענני	Job 30, 11.
פְּתַח		נשכימה לכרמים	Cant. 7, 13.
פֹּרֵשׂ		גבר מחליק על רעהו	Prov. 29, 5.
פֹּרֵשׂ		דבק לשון יונק אל	Thr. 4, 4.
צְרֹרֹת		וישא העם את בצקו	Ex. 12, 34.
צְרֹרוֹת		ויבא דוד אל ביתו	2 S. 20, 3.
קָרְבוּ		כי קרבו כתנור לבם	Hos. 7, 6.
קָרְבוּ		ואתם הרי ישראל ענפכם	Ez. 36, 8.
רֹדֶה		כי הוא רדה בכל עבר	1 Reg. 5, 4.
רֹדֶה		מכה עמים בעברה	Jes. 14, 6.
רָעָה מלר׳		עודנו מדבר עמם ורחל	Gen. 29, 9.
רָעָה		שן רועה ורגל מועדת	Prov. 25, 19.
שִׁירוּ		וידבר שלשת אלפים	1 Reg. 5, 12.
שִׁירַת		יומם יצוה ה׳ חסדו	Ps. 42, 9.
שָׁבְרוּ		ואת גביעי גביע הכסף	Gen. 44, 2.
שָׁבְרוּ		ויהי כשמע גדעון	Jud. 7, 15.

שׁוֹנִים	ירא את ה' בני ומלך	Prov. 24, 21.
שׁוֹנִים	והשקות בכלי זהב	Est. 1, 7.
שִׁפְרָה	ויאמר מלך מצרים	Ex. 1, 15.
שִׁפְרָה	ברוחו שמים שפרה	Job 26, 13.
תְּכוּ	אף חבב עמים	Deut. 33, 3.
תְּכוּ	על מה תכו עוד תוסיפו	Jes. 1, 5.
תַּחֲרֹשׁ	לא תחרש בשור ובחמר	Deut. 22, 10.
תַּחֲרֹשׁ	אל תחרש על רעך רעה	Prov. 3, 29.

60.

א״ב מן ב' ב' חד בתלים וחד בקרי' וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal vorkommen und zwar immer ein Mal in den Pss. und ein Mal in der übrigen Heil. Schrift.

אַרְאֶנּוּ	זבח תודה יכבדנני	Ps. 50, 23.
אַרְאֶנּוּ	כימי צאתך מארץ	Micha 7, 15.
אֲדַנֶּיךָ	ויתאו המלך יפיך	Ps. 45, 12.
אֲדֹנֶיךָ	כה אמר אדניך ה'	Jes. 51, 22.
בִּינָה מלע'	אמרי האזינה ה'	Ps. 5, 2.
בִּינָה	ואם בינה שמעה זאת	Job 34, 16.
בֹּנֶה קמ'	בנה ירושלם ה'	Ps. 147, 2.
בָּנַי	ויפסלו בני שלמה	1 Reg. 5, 32.
בְּחַסְדְּךָ	ואני בחסדך בטחתי	Ps. 13, 6.
בְּחַסְדְּךָ	נחית בחסדך עם זו	Ex. 15, 13.
בָּטֻחַ	משמועה רעה לא	Ps. 112, 7.
בָּטוּחַ	יצר סמוך תצר שלום	Jes. 26, 3.
גֵּו	ירד כמטר על גז	Ps. 72, 6.
גֵּו	ראשית דגנך תירשך	Deut. 18, 4.
דָּמָה	אדם להבל דמה	Ps. 144, 4.
דָּמָה	ארזים לא עממהו	Ez. 31, 8.
הַבְלֵי	שנאתי השמרים הבלי	Ps. 31, 7.
הַבְלֵי	משמרים הבלי שוא	Jona 2, 9.
וֵירֵךְ	מיעקב והאביד	Ps. 72, 8.
וֵירֵךְ	מים עד ים	Num. 24, 19.

1	זְקַן	כשמן הטוב על הראש	Ps. 133, 2.
	זְקַן	ויאמר אברהם אל	Gen. 24, 2.
	זֹרוּ	רשעים מרחם	Ps. 58, 4.
	זֹרוּ	מכף רגל ועד ראש	Jes. 1, 6.
5	חַרְצֻבּוֹת	כי אין חרצבות למותם	Ps. 73, 4.
	חַרְצֻבּוֹת	הלוא זה צום אבחרהו	Jes. 58, 6.
	חֹנֶה	מלאך ה' סביב	Ps. 34, 8.
	חֹנֶה	ויבא יתרו חתן	Ex. 18, 5.
	טָבְעוּ	גוים בשחת עשו	Ps. 9, 16.
10	טָבְעוּ	בארץ שעריה	Thr. 2, 9.
	יָאֵר	אלהים יחננו ויברכנו	Ps. 67, 2.
	יָאֵר	ה' פניו אליך	Num. 6, 25.
	יְהוֹשִׁיעַ	שמר פתאים ה'	Ps. 116, 6.
	יְהוֹשִׁיעַ	וידעו כל הקהל הזה	1 S. 17, 47.
15	כְּהַר	שיר המעלות הבטחים	Ps. 125, 1.
	כְּהַר	כי כהר פרצים יקום	Jes. 28, 21.
	כִּלְבָבְךָ	יתן לך כלבבך	Ps. 20, 5.
	כִּלְבָבְךָ	ויאמר לו נשא כליו	1 S. 14, 7.
	כְּטַל	חרמון שירד על	Ps. 133, 3.
20	כְּטַל	והיה שארית יעקב	Micha 5, 6.
	לְעַנּוֹת	שיר מזמור לבני קרח	Ps. 88, 1.
	לְעַנֹּת	כל נדר וכל שבעה	Num. 30, 14.
	לַבְּהֵמָה	מצמיח חציר לבהמה	Ps. 104, 14.
	לַבְּהֵמָה	ואעבר אל שער העין	Neh. 2, 14.
25	מְאַחֲרֵי	שוא לכם משכימי	Ps. 127, 2.
	מְאַחֲרֵי	הוי משכימי בבקר	Jes. 5, 11.
	מֵחִים	עלות מהים אעלה	Ps. 66, 15.
	מֵחִים	ורעו כבשים כדברם	Jes. 5, 17.
	נֵצַח קמ'	תבוא עד דור אבותיו	Ps. 49, 20.
30	נְצַח	וגם נצח ישראל	1 S. 15, 29.
	נָחִיתָ	כצאן עמך ביד	Ps. 77, 21.
	נָחִיתָ	בחסדך עם זו גאלת	Ex. 15, 13.
	סִפְרוּ	סבו ציון והקיפוה	Ps. 48, 13.
	סִפְרוּ	ויאמר דויד אל יואב · דר״ה	1 Chr. 21, 2.
35	עֲנוּ	לה' בתודה זמרו	Ps. 147, 7.
	עֲנוּ	אז ישיר ישראל	Num. 21, 17.
	פָּרִיץ	לפעלות אדם בדבר	Ps. 17, 4.
	פָּרִיץ	והוליד בן פריץ	Ez. 18, 10.

Ps. 144, 14.	צְוָחָה	אלופינו מסבלים
Jes. 24, 11.	צְוָחָה	על היין בחוצות
Ps. 20, 10.	קָרְאֵנוּ	ה׳ הושיעה המלך
Deut. 4, 7.	קָרְאֵנוּ	כי מי גוי גדול
Ps. 29, 6.	רְאֵמִים	וירקידם כמו עגל
Jes. 34, 7.	רְאֵמִים	וירדו ראמים עמם
Ps. 144, 15.	שֶׁכָּכָה	אשרי העם שככה
Cant. 5, 9.	שֶׁכָּכָה	מה דודך מדוד
Ps. 119, 175.	תְּחִי	נפשי ותהללך
1 Reg. 20, 32.	תְּחִי	ויחגרו שקים במתניהם

61.

א״ב ב׳ ב׳ ותרויהן בספר׳ וא׳ בריש וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal und zwar nur in demselben Buche (der Heil. Schrift) vorkommen und mit vorgesetztem Waw anfangen.

Ps. 55, 13.	וְאִשָּׂא	כי לא אויב יחרפני
Ps. 119, 48.	וְאֶשָּׂא	כפי אל מצותיך
Ps. 1, 1.	וּבְמוֹשַׁב	אשרי האיש אשר
Ps. 107, 32.	וּבְמוֹשַׁב	וירוממוהו בקהל עם
Ez. 1, 18.	וְגַבָּהּ	וגביהן וגבה להם
Ez. 40, 42.	וְגַבֵּהּ	וארבעה שלחנות לעולה
1 S. 9, 5.	וְדָאַג	המה באו בארץ צוף
1 S. 10, 2.	וְדָאַג	בלכתך היום מעמדי
Ex. 7, 18.	וְהַדָּגָה	אשר ביאר תמות
Ex. 7, 21.	וְהַדָּגָה	אשר ביאר מתה
Est. 3, 15.	וְהַדָּת	הרצים יצאו דחופים
Est. 8, 14.	וְהַדָּת	הרצים רכבי הרכש
1 Chr. 4, 37.	וְזִיזָא	בן שפעי בן אלון
1 Chr. 23, 11.	וְזִיזָה	ויהי יחת הראש
Dan. 4, 4.	וְחֶלְמָא	בארין עללין הרטמיא
Dan. 4, 5.	וְחֶלְמָא	ועד אחרין על קדמי

Ez. 39, 16.	וְטָהֲרוּ	וגם שם עיר המונה
Ez. 43, 26.	וְטִהֲרוּ	שבעת ימים יכפרו
2 Chr. 18, 9.	וְיֹשְׁבִים	ומלך ישראל ויהושפט
2 Chr. 32, 10.	וְיֹשְׁבִים	כה אמר סנחריב · בד״ה
Jes. 1, 30.	וּכְגַנָּה	כי תהיו כאלה נבלת עלה
Jes. 61, 11.	וּכְגַנָּה	כי כארץ תוציא צמחה
Gen. 24, 29.	וּלְרִבְקָה	את ושמו לבן
Gen. 26, 35.	וּלְרִבְקָה	ותהיין מרת רוח
2 Chr. 13, 11.	וּמַקְטִרִים	לה׳ עלות בבקר בבקר
2 Chr. 29, 11.	וּמַקְטִרִים	בני עתה אל תשלו
Ex. 29, 40.	וְנֵסֶךְ	ועשרן סלת בלול
Ex. 30, 9.	וְנֵסֶךְ	לא תעלו עליו קטרת
Dan. 9, 5.	וְסוֹר	חטאנו ועוינו והרשענו
Dan. 9, 11.	וְסוֹר	וכל ישראל עברו את תורתך
Gen. 27, 30.	וְעֵשָׂו	ויהי כאשר כלה
Gen. 28, 5.	וְעֵשָׂו	וישלח יצחק את יעקב
Jes. 19, 16.	וְפָחַד	ביום ההוא יהי׳ מצרים
Jes. 60, 5.	וְפָחַד	אז תראי ונהרת
2 S. 19, 18.	וְצִיבָא	ואלף איש עמו מבנימן
2 S. 19, 30.	וְצִיבָא	ויאמר לו המלך למה
Gen. 8, 22.	וְקָצִיר	עד כל ימי הארץ
Gen. 45, 6.	וְקָצִיר	כי זה שנתים הרעב
Jer. 31, 12.	וְרִנְּנוּ	ובאו ורננו במרום
Jer. 51, 48.	וְרִנְּנוּ	על בבל שמים וארץ
Ez. 16, 51.	וְשִׁמְרוֹן	כחצי הטאתיך
Ez. 16, 55.	וְשִׁמְרוֹן	ואחותיך סדום ובנותיה
Jes. 42, 8.	וְתִהַלָּתִי	אני הוא שמי וכבודי
Jes. 48, 9.	וְתִהַלָּתִי	למען שמי אאריך אפי

62.

א״ב מן ב׳ ב׳ ובא׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal vorkommen und mit וב׳ anfangen.

Jer. 21, 5.	וּבְאַף	ונלחמתי אני אתכם
Ps. 55, 4.	וּבְאַף	מקול אויב מפני

וּבְאֶפֶס .	ברב עם הדרת מלך		Prov. 14, 28.
וּבְאֶפֶס	ועל שכלו והצליח		Dan. 8, 25.
וּבְי״י	ואך אם טמאה ארץ		Jos. 22, 19.
וּבְי״י	לדוד שפטני ה׳		Ps. 26, 1.
וּבְאֹהֶל	ויבא לבן באהל יעקב		Gen. 31, 33.
וּבְאֹהֶל	ובאהל · ב׳ בפסוקא		Gen. 31, 33.
וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה בא כדר לעמר		Gen. 14, 5.
וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה למלך חזקיהו		2 Reg. 18, 13.
וּבְאֵדוֹם	ושאול לכד המלוכה		1 S. 14, 47.
וּבְאֵדוֹם	וגם כל היהודים אשר		Jer. 40, 11.
וּבְא	ואם לא תשמעו אלי		Jer. 17, 27.
וּבְא	ותאמר לו ורש אשתו		Est. 5, 14.
וּבְבָאָה	הנה באה וידעו כי		Ez. 33, 33.
וּבְבָאָה	לפני המלך אמר עם		Est. 9, 25.
וּבְגַדָּל	וידעו העם כלו אפרים		Jes. 9, 8.
וּבְגֶדֶל	אל מי דמית ככה		Ez. 31, 18.
וּבַדָּבָר	הזה אינכם מאמינם		Deut. 1, 32.
וּבְדָבָר	כי לא דבר רק הוא מכם		Deut. 32, 47.
וּבְהַגִּיעַ	תר נערה ונערה		Est. 2, 12.
וּבְהַגִּיעַ	תר אסתר בת אביחיל		Est. 2, 15.
וּבָהָר	כי ה׳ אלהיך מביאך		Deut. 8, 7.
וּבָהָר	שמיר ויתיר ושוכה		Jos. 15, 48.
וּבְהַקָּבֵץ	ויהי בהשמע דבר		Est. 2, 8.
וּבְהָקָבֵץ	בתולות שנית		Est. 2, 19.
וּבוֹכֶה	ודוד עלה במעלה הזיתים		2 S. 15, 30.
וּבֹכֶה	ויצא ישמעאל בן נתניה		Jer. 41, 6.
וּבְזֹרַעֲךָ	והם עמך ונחלתך		Deut. 9, 29.
וּבְזַרְעֲךָ	אהה אדני ה׳ הנה אתה		Jer. 32, 17.
וּבְחִיקוֹ	ולרש אין כל כי אם		2 S. 12, 3.
וּבְחֵיקוֹ	כרעה עדרו יריעה		Jes. 40, 11.
וּבְחַנְתִּים	לכן כה אמר ה׳ צבאות הנני		Jer. 9, 6.
וּבְחַנְתִּים	והבאתי את השלישית		Zach. 13, 9.
וּבַחוּרִים	ויעפו נערים ויגעו		Jes. 40, 30.
וּבַחֻרִים	אז תשמח בתולה		Jer. 31, 13.
וּבְחַשֶּׁךָ	כי בהבל בא		Koh. 6, 4.
וּבַחשֶׁךָ	ילך · ב׳ בפסוקא		Koh. 6, 4.
וּבְטַל	ברם עקר שרשוהי		Dan. 4, 12.
וּבְטַל	ודי חזא מלכא עיר		Dan. 4, 19.
וּבִישֶׁר	לא בצדקתך ובישר		Deut. 9, 5.
וּבְיָשֶׁר	ואתה אם תלך לפני · דמלכ׳		1 Reg. 9, 4.
וּבְכֵן	ראיתי רשעים קברים		Koh. 8, 10.
וּבְכֵן	לך כנום את כל היהודים		Est. 4, 16.
וּבְלִיַּעַל	ויען כל איש רע ובליעל		1 S. 30, 22.
וּבְלִיַּעַל	כקוץ מנד כלהם		2 S. 23, 6.
וּבְלֶכְתְּךָ	ושננתם לבניך		Deut. 6, 7.
וּבְלֶכְתְּךָ	ולמדתם אתם את		Deut. 11, 19.
וּבַלְּבָנוֹן	ואת כל ערי המסכנות		1 Reg. 9, 19.
וּבַלְּבָנוֹן	ואת בעלת ואת כל ערי		2 Chr. 8, 6.
וּבִמְקוֹם	ולפי העלות הענן		Num. 9, 17.
וּבִמְקוֹם	אל תתהדר לפני מלך		Prov. 25, 6.
וּבְמֹשֶׁה	ויראו ישראל את היד		Ex. 14, 31.
וּבְמֹשֶׁה	וידבר העם באלהים		Num. 21, 5.
וּבְמוֹשַׁב	אשרי האיש אשר		Ps. 1, 1.
וּבְמוֹשַׁב	וירוממוהו בקהל עם		Ps. 107, 32.
וּבְמַלְכוּת	ודניאל דנה הצלח		Dan. 6, 29.
וּבְמַלְכוּת	אחשורוש בתחלת		Esra 4, 6.
וּבְמִלֹּאת	ימי טהרה לבן או		Lev. 12, 6.
וּבְמִלּוֹאת	הימים האלה		Est. 1, 5.
וּבְמִקְנֵה	ויביאו את מקניהם		Gen. 47, 17.
וּבְמִקְנֵה	(אל יוסף · ב׳ בפסוק		Gen. 47, 17.
וּבַמְּנָרָה	ארבעה גביעים		Ex. 25, 34.
וּבַמְּנָרָה	וחברו · דמשכנ׳ תנינ׳		Ex. 37, 20.
וּבְמָחֳלַת	ותקח מרים הנביאה		Ex. 15, 20.
וּבְמָחֳלוֹת	ויבא יפתח המצפה		Jud. 11, 34.
וּבְמָרָא	ויוצאנו ה׳ ממצרים		Deut. 26, 8.
וּבְמוֹרָא	ותצא את עמך		Jer. 32, 21.
וּבַמֶּה	יודע אפוא כי מצאתי		Ex. 33, 16.
וּבַמֶּה	ויקצפו עליו שרי		1 S. 29, 4.
וּבַנְּהָרוֹת	כי תעבר במים		Jes. 43, 2.
וּבַנְּהָרוֹת	ושמתי בים ידו		Ps. 89, 26.
וּבְנָבִיא	העלה ה׳ את ישראל		Hos. 12, 14.
וּבְנָבִיא	ממצרים · ב׳ בפסוק׳		Hos. 12, 14.
וּבִנְבִיאֵי	שמרון ראיתי תפלה		Jer. 23, 13.
וּבִנְבִיאֵי	ירושלם ראיתי שערורה		Jer. 23, 14.
וּבְנוֹי	ומבני פחת מואב		Esra 10, 30.
וּבְנוֹי	ובני ובנוי שמעי		Esra 10, 38.

וּבְשֶׁאֵת	ובלכת הכרובים ילכו	Ez. 10, 16.
וּבְשֶׁאֵת	מתנתיכם בהעביר	Ez. 20, 31.
וּבַעֲבוּר	ויאמר משה אל העם	Ex. 20, 17.
וּבַעֲבוּר	לכן שעפי ישיבוני	Job 20, 2.
וּבָעֳרָבָה	ואל המלכים אשר מצפון	Jos. 11, 2.
וּבָעֲרָבָה	בהר ובשפלה ובערבה	Jos. 12, 8.
וּבְעָלוֹת	זיף וטלם ובעלות	Jos. 15, 24.
וּבְעָלוֹת	בענא בן חושי באשר	1 Reg. 4, 16.
וּבְעֻמְּךָ	וישרץ היאר צפרדעים	Ex. 7, 28.
וּבְעַמֶּךָ	כי בפעם הזאת אני שלח	Ex. 9, 14.
וּבַפְּלִשְׁתִּים	ושאול לכד המלוכה	1 S. 14, 47.
וּבַפְּלִשְׁתִּים	ויצא וילחם בפלשתים	2 Chr. 26, 6.
וּבְצֵאתוֹ	והיה על אהרן לשרת	Ex. 28, 35.
וּבְצֵאתוֹ	והקיפו הלוים את המלך	2 Chr. 23, 7.
וּבְקֹלוֹ	אחרי ה׳ אלהיכם תלכו	Deut. 13, 5.
וּבְקוֹלוֹ	ויאמרו העם אל יהושע	Jos. 24, 24.
וּבְקוֹמָהּ	ותשקין את אביהן יין	Gen. 19, 33.
וּבְקֻמָהּ	ותשקין גם בלילה	Gen. 19, 35.
וּבְקוּמֶךָ	ושננתם לבניך ודברת בם	Deut. 6, 7.
וּבְקוּמֶךָ	ולמדתם אתם את	Deut. 11, 19.
וּבְרָכָה	הראש אחיעזר ויואש	1 Chr. 12, 3.
וּבְרָכָה	מנע בר יקבהו לאם	Prov. 11, 26.
וּבָרְכוּ	ויאמר דוד אל הגבענים	2 S. 21, 3.
וּבָרְכוּ	שאו ידכם קדש	Ps. 134, 2.
וּבְרֹאשׁ	ושבו דמיהם בראש	1 Reg. 2, 33.
וּבְרֹאשׁ	המכונה הצי האמה	1 Reg. 7, 35.
וּבְרָאשֵׁי	וביום שמחתכם ובמועדיכם	Num. 10, 10.
וּבְרָאשֵׁי	חדשיכם תקריבו	Num. 28, 11.
וּבַר	נקי כפים ובר לבב	Ps. 24, 4.
וּבַר	ותאמר זך לקחי	Job 11, 4.
וּבְרַגַּיִם	חזקו ידים רפות	Jes. 35, 3.
וּבְרַגַּיִם	כושל יקימון מליך	Job 4, 4.
וּבְרְחוֹב	ויצאו העם ויביאו ויעשו	Neh. 8, 16.
וּבְרְחוֹב	להם סכות · ב׳ בפסוקא	Neh. 8, 16.
וּבְרַחֲבוֹתֶיהָ	בחוצתיו חגרו שק	Jes. 15, 3.
וּבְרַחֲבוֹתֶיהָ	על כל גגות מואב	Jer. 48, 38.
וּבְרָקִים	ויהי ביום השלישי	Ex. 19, 16.
וּבְרָקִים	וישלח הציו ויבזם	Ps. 18, 15.

וּבְרִיתִי	לכן כה אמר אדני ה׳ חי	Ez. 17, 19.
וּבְרִיתִי	לעולם אשמור לו חסדי	Ps. 89, 29.
וּבְרַחֲמִים	ברגע קטן עזבתיך	Jes. 54, 7.
וּבְרַחֲמִים	וארשתיך לי לעולם	Hos. 2, 21.
וּבְשָׁכְבְּךָ	ושננתם לבניך	Deut. 6, 7.
וּבְשָׁכְבְּךָ	ולמדתם אתם את בניכם	Deut. 11, 19.
וּבְשֵׁמְךָ	ויקרא אסא אל ה׳ אלהיו	2 Chr. 14, 10.
וּבְשִׁמְךָ	ולא נסוג ממך תחיינו	Ps. 80, 19.
וּבְשַׁעֲרֶיךָ	וכתבתם על מזוזות	Deut. 6, 8.
וּבְשַׁעֲרֶיךָ	וחברו · וכתבתם	Deut. 11, 20.
וּבְשָׂרִים	למה נחבאת לברח	Gen. 31, 27.
וּבְשִׁירִים	ודויד וכל ישראל	1 Chr. 13, 8.
וּבְשַׁעַלְבִים	ויואל האמרי לשבת	Jud. 1, 35.
וּבְשַׁעַלְבִים	בן דקר במקץ ובשעלבים	1 Reg. 4, 9.
וּבְתֻפִּים	ודוד וכל בית ישראל	2 S. 6, 5.
וּבְתֻפִּים	וחברו · ודויד וכל ישראל	1 Chr. 13, 8.

דר״ה

63.

א״ב מן ב׳ ב׳ והא׳ דלוג וסי׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal vorkommen und mit ה׳ anfangen.

וְהָאֵבֶן	הואת אשר שמתי	Gen. 28, 22.
וְהָאֵבֶן	וירא והנה באר בשדה	Gen. 29, 2.
וְהֶאָחֻזוּ	ואתנו תשבו והארץ	Gen. 34, 10.
וְהֶאָחֻזוּ	ואך אם טמאה ארץ	Jos. 22, 19.
וְהָאַמָּה	(מזה והאמה מזה	Ex. 26, 13.
וְהָאַמָּה	(בעדף · ב׳ בפסוק׳	Ex. 26, 13.
וְהָאֲבוֹת	הבנים מלקטים עצים	Jer. 7, 18.
וְהָאָבוֹת	ונפצתים איש אל אחיו	Jer. 13, 14.
וְהַבָּאִים	זכר ונקבה מכל בשר	Gen. 7, 16.
וְהַבָּאִים	והיהודים והסגנים	Neh. 5, 17.
וְהַבּוֹר	ויקחהו וישלכו אתו	Gen. 37, 24.
וְהַבּוֹר	אשר השליך שם ישמעאל	Jer. 41, 9.

וְהִבִּיטוּ	והיה כצאת משה		Ex. 33, 8.
וְהִבִּיטוּ	ושפכתי על בית דויד		Zach. 12, 10.
וְהַפֶּגֶד	כי יהיה בו נגע צרעת		Lev. 13, 47.
וְהַפֶּגֶד	או השתי או הערב		Lev. 13, 58.
וַהֲבִיאֹתָיו	ועבדי כלב עקב היתה		Num. 14, 24.
וַהֲבִיאוֹתִיו	וחנה לא עלתה כי אמרה		1 S. 1, 22.
וַהֲבִיאוֹתִיךָ	ועלית על עמי ישראל		Ez. 38, 16.
וַהֲבִאוֹתִיךָ	ושבבתיך וששאתיך		Ez. 39, 2.
וְהִגִּישׁוֹ	אדניו אל האלהים		Ex. 21, 6.
וְהִגִּישׁוֹ	אל הדלת׳ ב׳ בפסוק׳	10	Ex. 21, 6.
וְהַגָּדוֹל	על הרע כפים להיטיב		Micha 7, 3.
וְהַגָּדוֹל	אלה מבני גד ראשי		1 Chr. 12, 14.
וְהַגִּלְגָּל	והלך מדי שנה בשנה		1 S. 7, 16.
וְהַגִּלְגָּל	ואל תדרשו ביתאל		Am. 5, 5.
וְהַדָּגָה	אשר ביאר תמות	15	Ex. 7, 18.
וְהַדָּגָה	אשר ביאר מתה		Ex. 7, 21.
וְהַדָּת	הרצים רכבי הרכש		Est. 3, 15.
וְהַדָּת	הרצים יצאו דחופים		Est. 8, 14.
וְהַהֵיכָל	ומדד ארך הבנין		Ez. 41, 15.
וְהַהֵיכָל	שערי הנהרות נפתחו	20	Nah. 2, 7.
וְהוּרַד	המשכן ונסעו בני		Num. 10, 17.
וְהוּרַד	ועבר בים צרה		Zach. 10, 11.
וְהוֹשַׁע	כעת מחר אשלה		1 S. 9, 16.
וְהוֹשַׁע	ה׳ את אהלי יהודה		Zach. 12, 7.
וְהוֹשִׁיעָה	וישלחו אנשי גבעו	25	Jos. 10, 6.
וְהוֹשִׁיעָה	פנה אלי וחנני		Ps. 86, 16.
וְהוֹשִׁיעָם	וכי הקים ה׳ להם שפטים		Jud. 2, 18.
וְהוֹשִׁיעָם	ה׳ אלהיהם ביום ההוא		Zach. 9, 16.
וְהוֹסַפְתִּי מלר׳	על ימיך חמש עשרה		2 Reg. 20, 6.
וְהוֹסַפְתִּי	ואני תמיד איחל	30	Ps. 71, 14.
וְהוֹסַפְתִּי מלע׳	דברתי אני עם לבי		Koh. 1, 16.
וְהוֹסַפְתִּי	וגדלתי והוספתי		Koh. 2, 9.
וְהֶחֱזִיקָה	כי ינצו אנשים יחדו		Deut. 25, 11.
וְהֶחֱזִיקָה	בו ונשקה לו		Prov. 7, 13.
וְהַטַּבְנוּ	ויאמר משה לחבב	35	Num. 10, 29.
וְהֵטַבְנוּ	והיה כי תלך עמנו		Num. 10, 32.
וְהֵיכָל	האמר לכורש רעי		Jes. 44, 28.
וְהֵיכַל	מיום אחד לחדש השביעי		Esra 3, 6.

וְהִכַּנִי	הצילני נא מיד אחי	1	Gen. 32, 12.
וְהָכְנִי	אם יוכל להלחם אתי		1 S. 17, 9.
וְהַךְ	ויאמר ה׳ אל משה		Ex. 8, 12.
וְהַךְ	ואתה בן אדם הנבא		Ez. 21, 14.
וְהַלְבֹּנָה	ואמרה ויטהרו הלשכות	5	Neh. 13, 9.
וְהַלְבֹּנָה	ומהם ממנים על הכלים		1 Chr. 9, 29.
וְהַמַּתָּה	את העם הזה		Num. 14, 15.
וְהַמַּתָּה	עתה לך והכיתה את		1 S. 15, 3.
וְהַמַּאָבִים	רפאים יחשבו אף הם		Deut. 2, 11.
וְהַמּוֹאָבִים	כאשר עשו לי בני עשו	10	Deut. 2, 29.
וְהַמּוּבָּחַ	נקרע וישפך הדשן		1 Reg. 13, 5.
וְהַמּוּבָּחַ	וימד את החצר ארך		Ez. 40, 47.
וְהַמִּגְדָּל	פלל בן אוזי מנגד		Neh. 3, 25.
וְהַמִּגְדָּל	והנתינים היו ישבים		Neh. 3, 26.
וְהַמְרַגְּלִים	ויאמר ארונה אל דוד	15	2 S. 24, 22.
וְהַמְרִיגִים	ויאמר ארנן אל דויד		1 Chr. 21, 23.
וְהַנִּשְׂאִם	הביאו את אבני השהם		Ex. 35, 27.
וְהַנְּשִׂיאִים	וישב פינחס בן אלעזר		Jos. 22, 32.
וְהִנְּכֶם	ה׳ אלהיכם הרבה אתכם		Deut. 1, 10.
וְהִנְּכֶם	ואתם הרעתם לעשות	20	Jer. 16, 12.
וְהִשִּׁיאוּ	אותם עון אשמה		Lev. 22, 16.
וְהִשִּׁיאוּ	ואם אל עיר יאסף		2 S. 17, 13.
וְהַעֵל מלע׳	ויאמר ה׳. דצפרדעים		Ex. 8, 1.
וְהַעַל	קח את אהרן ואת אלעזר		Num. 20, 25.
וְהָעֲרָבָה	והירדן וגבל מכנרת	25	Deut. 3, 17.
וְהָעֲרָבָה	עד ים כנרות		Jos. 12, 3.
וְהַפִּשְׁתָּה	והשערה נכתה כי		Ex. 9, 31.
וְהַפִּשְׁתֶּה	השערה ׳ ב׳ בפסו׳		Ex. 9, 31.
וְהִפְלָה	ה׳ בין מקנה ישראל		Ex. 9, 4.
וְהִפְלָא	ה׳ את מכתך ואת	30	Deut. 28, 59.
וְהַצֵּל	ומאז באתי אל פרעה		Ex. 5, 24.
וְהַצֵּל	וישאל דוד בה׳ לאמר		1 S. 30, 8.
וְהַצָּעִיר	וישבו לפניו הבכר		Gen. 43, 33.
וְהַצָּעִיר	הקטן יהיה לאלף		Jes. 60, 22.
וְהַקֹּל	נשמע בית פרעה	35	Gen. 45, 16.
וְהַקּוֹל	ואין העם מכירים קול		Esra 3, 13.
וְהַקָּרוֹב	הרחוק בדבר ימות		Ez. 6, 12.
וְהַקָּרֹב	אליו כרשנא שתר		Est. 1, 14.

וְהַקֹּסְמִים	והיתה ידי אל הנבאים	Ez. 13, 9.
וְהַקּוֹסְמִים	כי התרפים דברו און	Zach. 10, 2.
וְהָרַגּוּנִי	ויאמר אברהם כי אמרתי	Gen. 20, 11.
וַהֲרַגְנִי	אם יעלה העם הזה	1 Reg. 12, 27.
וְהַרְבֵּה	למען למוג לב	Ez. 21, 15.
וְהַרְבֵּה	יחל ישראל אל ה׳	Ps. 130, 7.
וְהִרְבָּה	והוא רחום יכפר עון	Ps. 78, 38.
וְהִרְבָּה	אשר בשערה ישופני	Job 9, 17.
וְהָרָא	ויער אלהי ישראל	1 Chr. 5, 26.
וְהָרָה	הנה יחבל און	Ps. 7, 15.
וְהָרֹאשׁ	(אחד יפנה דרך	1 S. 13, 18.
וְהָרֹאשׁ	(בית חרון׳ ב׳ בפסוק׳	1 S. 13, 18.
וְהַשֻּׁלְחָן	ושמת את השלחן	Ex. 26, 35.
וְהַשֻּׁלְחָן	ומשמרתם הארן	Num. 3, 31.
וְהַשְּׁכִים	אבשלום ועמד	2 S. 15, 2.
וְהַשְׁכֵּם	ויהי כי הקיפו ימי	Job 1, 5.
וְהַשֶּׁמֶשׁ	וירדפו יואב ואבישי	2 S. 2, 24.
וְהַשֶּׁמֶשׁ	וישכימו בבקר והשמש	2 Reg. 3, 22.
וְהַשָּׁמַיִם	ויהי עד כה ועד כה	1 Reg. 18, 45.
וְהַשָּׁמַיִם	כי זרע השלום הגפן	Zach. 8, 12.
וְהַשָּׁלוֹם	כה אמר ה׳ צבאות	Zach. 8, 19.
וְהַשָּׁלוֹם	בריתי היתה אתו	Mal. 2, 5.
וְהִתְוַדָּה	וסמך אהרן את שתי	Lev. 16, 21.
וְהִתְוַדָּה	והיה כי יאשם לאחת	Lev. 5, 5.
וְהִתְוַדּוּ	את עונם ואת עון	Lev. 26, 40.
וְהִתְוַדּוּ	את חטאתם	Num. 5, 7.
וְהִתְנַחַלְתֶּם	אתם לבניכם	Lev. 25, 46.
וְהִתְנַחַלְתֶּם	את הארץ בגורל	Num. 33, 54.
וְהַתּוֹרָה	ויאמר ה׳ אל משה עלה	Ex. 24, 12.
וְהַתּוֹרָה	ואת החקים ואת המשפטים	2 Reg. 17, 37.
וְהַתְּאֵנָה	הגפן הובישה	Joel 1, 12.
וְהַתְּאֵנָה	העוד הזרע במגורה	Hag. 2, 19.

64.

א״ב מן ב׳ ב׳ הא׳ וכלהון פתחין וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal vorkommen und mit einem He anfangen, das Pathach (od. Chataf-Pathach) hat.

הַאֲוָנָה	ויאכר למך לנשיו	Gen. 4, 23.
הַאֲוָנָה	נשים שאננות	Jes. 32, 9.
הַאַם	כל הקרב הקרב אל	Num. 17, 28.
הַאִם	אין עזרתי בי	Job 6, 13.
הַאוֹסִיף	ויעלו בני ישראל ויבכו	Jud. 20, 23.
הַאוֹסִף	ופינחס בן אלעזר בן	Jud. 20, 28.
הַאוֹתִי	לא תיראו נאם ה׳	Jer. 5, 22.
הַאֹתִי	הם מכעיסים	Jer. 7, 19.
הָאֵשׁ	עוד האש בית רשע	Micha 6, 10.
הָאִישׁ	ואמרה האיש כמוני	Neh. 6, 11.
הַבְּדֹלַח	וזהב הארץ ההוא טוב	Gen. 2, 12.
הַבְּדֹלַח	והמן כזרע גד	Num. 11, 7.
הַבְּלִי	משמרים הבלי שוא	Jona 2, 9.
הַבְּלִי	שנאתי השמרים הבלי	Ps. 31, 7.
הֲבֵאתִיהָ	הלא שמעת למרחוק	Jes. 37, 26.
הֲבֵאתִיהָ	וחברו הלוא שמעת	2 Reg. 19, 25.
הֲבִיאֹתַנִי	ויבא המלך דוד	2 S. 7, 18.
הֲבִיאֹתַנִי	וחברו׳ ויבא המלך׳ ד״ה	1 Chr. 17, 16.
הֲבָאתָ	עד נבכי ים	Job 38, 16.
הֲבָאתָ	אל אצרות שלג	Job 38, 22.
הַגָּנָה	והיא העלתם הגגה	Jos. 2, 6.
הַגָּנֵּ	וישכמו ויהי כעלות	1 S. 9, 26.
הָגְלוּ	וישמעו כל שרי	Jer. 40, 7.
הָגְלוּ	וכל ישראל התיחשו	1 Chr. 9, 1.
הַגְּרָנוֹת	ויגדו לדוד לאמר	1 S. 23, 1.
הַגְּרָנוֹת	ומלאו הגרנות בר	Joel 2, 24.
הַדְּקוֹת	ותבלענה השבלים	Gen. 41, 7.
הַדַּקֹּת	וחברו׳ ותבלען	Gen. 41, 24.
הֲדָפוֹ	ואם בפתע בלא איבה	Num. 35, 22.
הֲדָפוֹ	מדוע נסחף אביריך	Jer. 46, 15.

2 S. 23, 17.	הַדָּם	ויאמר חלילה לי ה'	1	הַמּוֹשֵׁב	וכסף משנה קחו בידכם	Gen. 43, 12.
1 Chr. 11, 19.	הַדָּם	ויאמר חלילה		הַמּוֹשָׁב	ואם אין לאיש גאל	Num. 5, 8.
2 S. 7, 7.	הַדָּבָר	בכל אשר התהלכתי		הַמַּיְמָה	לך אל פרעה בבקר	Ex. 7, 15.
1 Chr. 17, 6.	הַדָּבָר	וחברו · בכל אשר		הַמַּיְמָה	ויאמר ה' אל משה השכם	Ex. 8, 16.
1 Reg. 22, 34.	הַדֹּקְרִים	ואיש משך בקשת	5	הַמִּשְׁפְּתָיִם	יששכר חמר גרם	Gen. 49, 14.
2 Chr. 18, 33.	הַדֹּקְרִים	וחברו · ואיש משך		הַמִּשְׁפְּתַיִם	למה ישבת בין המשפתים	Jud. 5, 16.
Jona 4, 4.	הַהֵיטֵב	ויאמר ה' ההיטב חרה		הַמַּסֵּכָה	ובבא משה לפני ה' לדבר	Ex. 34, 34.
Jona 4, 9.	הַהֵיטֵב	ויאמר אלהים אל יונה		הַמַּסֵּכָה	וראו בני ישראל את	Ex. 34, 35.
2 S. 19, 6.	הוֹבַשְׁתָּ	ויבא יואב אל המלך		הַמִּזְבֵּחַ	ואת המזבח הנחשת	2 Reg. 16, 14.
Ps. 74, 15.	הוֹבַשְׁתָּ	אתה בקעת מעין	10	הַמִּזְבֵּחַ	ויאמר מה הציון הלז	2 Reg. 23, 17.
Ez. 8, 17.	הַזְּמוֹרָה	ויאמר אלי הראית בן		הַמֶּלֶךְ	כי כה אמר ה' אל שלם	Jer. 22, 11.
Ez. 15, 2.	הַזְּמוֹרָה	בן אדם מה יהיה עץ		הַמֶּלֶךְ	ויהי בימי אחשורוש	Est. 1, 1.
2 S. 13, 10.	הַחֶדֶר	ויאמר אמנון אל תמר		הַמַּעֲלָה	ותקטן זאת בעיניך	1 Chr. 17, 17.
Job 37, 9.	הַחֶדֶר	מן החדר תבוא סופה		הַמַּעֲלָה	כי באחד לחדש הראשון	Esra 7, 9.
Deut. 3, 24.	הַחִלּוֹתָ	אדני ה' אתה החלות	15	הַמָּעוֹז	ובנית מזבח לה' אלהיך	Jud. 6, 26.
Est. 6, 13.	הַחִלּוֹתָ	ויאמרו לו חכמיו וזרש		הַמָּעוֹז	וזרעים ממנו יעמדו	Dan. 11, 31.
Jos. 11, 20.	הַחֲרִימָם	כי מאת ה' היתה לחזק		הַמִּשְׁרָה	כי ילד ילד לנו	Jes. 9, 5.
1 S. 15, 9.	הַחֲרִימָם	ויחמל שאול והעם על		הַמִּשְׁרָה	לסרבה המשרה · כן כת'	Jes. 9, 6.
Lev. 14, 43.	הַטּוֹחַ	ואם ישוב הנגע ופרח		הַמַּמְתִּים	ותקח יהושבע בת המלך· דמל'	2 Reg. 11, 2.
Lev. 14, 48.	הַטֹּחַ	ואם בא יבא הכהן	20			
Zach. 13, 2.	הַטְּמְאָה	והיה ביום ההוא · אכרית		הַמּוֹתָתִים	וחברו · ותקח יהושבעת· ד"ה	2 Chr. 22, 11.
2 Chr. 29, 16.	הַטְּמְאָה	ויבאו הכהנים לפנימה				
Ex. 9, 20.	הַיֵּרֵא	את דבר ה' מעבדי		הַמֹּרִיָּה	ויאמר קח נא את בנך	Gen. 22, 2.
Deut. 20, 8.	הַיָּרֵא	ויספו השטרים לדבר		הַמּוֹרִיָּה	ויחל שלמה לבנות את	2 Chr. 3, 1.
Num. 11, 23.	הַיַּד	ויאמר ה' אל משה היד	25	הַנִּרְאָה	וירא ה' אל אברם ויאמר	Gen. 12, 7.
2 S. 14, 19.	הַיַּד	ויאמר המלך היד יואב		הַנִּרְאָה	ויאמר אלהים אל יעקב	Gen. 35, 1.
1 Reg. 3, 26.	הַיָּלוֹד	ותאמר האשה אשר		הַנֶּגְבָּה	ויסע אברם הלוך	Gen. 12, 9.
1 Reg. 3, 27.	הַיָּלוֹד	ויען המלך ויאמר תנולה		הַנֶּגְבָּה	ויעל אברם ממצרים	Gen. 13, 1.
Jes. 49, 24.	הַיָּקַח	מגבור מלקוח		הַנִּמְצָאת	וכמו השחר	Gen. 19, 15.
Ez. 15, 3.	הַיָּקַח	ממנו עץ לעשות	30	הַנִּמְצָאוֹת	ואיש ישראל שבו	Jud. 20, 48.
Ps. 88, 12.	הַיְסַפֵּר	בקבר חסדך		הַנִּשְׁמַע	כי שאל נא לימים ראשנים	Deut. 4, 32.
Job 37, 20.	הַיְסֻפַּר	לו כי אדבר		הַנִּשְׁמַע	ולכם הנשמע לעשת	Neh. 13, 27.
Jud. 8, 6.	הַכַּף	ויאמר שרי סכות		הַנָּסָּה	או הנסה אלהים לבוא	Deut. 4, 34.
Jud. 8, 15.	הַכַּף	ויבא אל אנשי סכות		הַנָּסָּה	דבר אליך תלאה	Job 4, 2.
Am. 4, 12.	הָכֵן	לכן כה אעשה לך ישראל	35	הַנִּרְאָה	ויתאנף ה' בשלמה	1 Reg. 11, 9.
Ez. 38, 7.	הָכֵן	והכן לך אתה וכל		הַנִּרְאָה	בשנת שלוש למלכות	Dan. 8, 1.
Gen. 24, 65.	הַלָּזֶה	ותאמר אל העבד מי		הַנָּקֵל	ויהי הנקל לכתו	1 Reg. 16, 31.
Gen. 37, 19.	הַלָּזֶה	ויאמרו איש אל אחיו		הַנָּקֵל	ויאמר אלי הראית בן	Ez. 8, 17.

הַנֶּחֱרִים	הן יבשו ויכלמו כל	Jes. 41, 11.
הַנֶּחֱרִים	אך בה׳ לי אמר צדקות	Jes. 45, 24.
הַשְּׂמְךָ	ויאמר ה׳ אל השטן	Job 1, 8.
הַשַּׂמְתָּ	וחברו · ויאמר ה׳	Job 2, 3.
הַסֹּבְבִים	מצאוני השמרים	Cant. 3, 3.
הַסֹּבְבִים	וחברו · מצאני השמרים	Cant. 5, 7.
הַעֵינֵי	אף לא אל ארץ זבת	Num. 16, 14.
הַעֵינֵי	בשר לך אם	Job 10, 4.
הָעֵת	ויאמר אליו לא לבי	2 Reg. 5, 26.
הָעֵת	לכם אתם לשבת	Hag. 1, 4.
הַעַל מלר׳	ויאמר אליהם רבשקה · דמל׳	2 Reg. 18, 27.
הָעַל	וישמע סנבלט החרני	Neh. 2, 19.
הַפְקֵד	ואתה הפקד את הלוים	Num. 1, 50.
הַפְקֵד	עליו רשע ושטן	Ps. 109, 6.
הַפְלֵא	לכן הנני יוסף להפליא	Jes. 29, 14.
הַפְלֵה	חבדיך מושיע חוסים	Ps. 17, 7.
הַפְרָזִי	כל אלה ערים בצרת	Deut. 3, 5.
הַפְרָזִי	ועכברי הזהב מספר	1 S. 6, 18.
הַצְפִירָה	באה הצפירה	Ez. 7, 7.
הַצְפָרָה	הנה היום הנה	Ez. 7, 10.
הַצְפוֹנִי	בני גד למשפחתם	Num. 26, 15.
הַצְפוֹנִי	ואת הצפוני ארחיק	Joel 2, 20.
הַצָּפוֹנָה	ויבא אתי אל פתח שער	Ez. 8, 14.
הַצָּפוֹנָה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
הַצְּאֹת	ויעש את הכיור נחשת	Ex. 38, 8.
הַצְּבָאוֹת	ועלי זקן מאד ושמע	1 S. 2, 22.
הַקְּרוֹבָה	ולאחתו הבתולה	Lev. 21, 3.
הַקְּרֻבָה	והיה העיר הקרבה אל	Deut. 21, 3.
הַקָּשֶׁה	ושפטו את העם בכל עת	Ex. 18, 26.
הַקָּשֶׁה	כי אנכי ידעתי את מריך	Deut. 31, 27.
הַקְּרֵבִים	והלשכה אשר פניה	Ez. 40, 46.
הַקְּרֵבִים	קדש מן הארץ הוא	Ez. 45, 4.
הַרְאֹתְךָ	ואולם בעבור זאת	Ex. 9, 16.
הַרְאוֹתָכָה	וידבר אלי האיש בן אדם	Ez. 40, 4.
הָרוֹאֶה	ויאמר המלך אל צדוק	2 S. 15, 27.
הָרֹאֶה	ויאמר אלי בן אדם הראה	Ez. 8, 6.
הִרְבּוּ	עלי מאד מהר ומתן	Gen. 34, 12.
הִרְבּוּ	באו ביתאל ופשעו	Am. 4, 4.

הָרוֹגֵיהָ	כי הנה ה׳ יצא ממקמו	Jes. 26, 21.
הָרֵגֵיהָ	כי רבים חללים הפילה	Prov. 7, 26.
הַשְּׁחָטָה	את הצפר החיה יקח	Lev. 14, 6.
הַשְּׁחוּטָה	ולקח את עץ הארז	Lev. 14, 51.
הַשְּׁמָנָה	ומה הארץ השמנה	Num. 13, 20.
הַשְּׁמֵנָה	את האברת אבקש	Ez. 34, 16.
הַשְּׁנַיִם	טובים השנים מן האחד	Koh. 4, 9.
הַשְּׁנַיִם	ואם יתקפו האחד	Koh. 4, 12.
הַשָּׁלְשִׁים	ואלה מספר הגברים	1 Chr. 11, 11.
הַשָּׁלֹשִׁים	ורוח לבשה את עמשי	1 Chr. 12, 18.
הַתְּקוֹעִים	ועל ידם החזיקו התקועים	Neh. 3, 5.
הַתְּקֹעִים	אחריו החזיקו התקעים	Neh. 3, 27.
הַתְּקֹעִית	ותאמר האשה התקעית	2 S. 14, 4.
הַתְּקוֹעִית	וחברו · ותאמר האשה	2 S. 14, 9.
הַתַּנִּין	ביום ההוא יפקד ה׳	Jes. 27, 1.
הַתַּנִּין	ואצאה בשער הניא	Neh. 2, 13.

65.

א״ב מן חד וחד חד **ה׳** בריש תיבה וכל חד לי׳ פת׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal vorkommen und mit He anfangen, das Pathach (od. Chataf-Pathach) hat.

הָאֱמֶת	שלחו מכם אחד	Gen. 42, 16.
הָאֱלֹהִים	ויהי כקרא מלך ישראל	2 Reg. 5, 7.
הָאֱלֹהֵי	מקרב אני נאם ה׳	Jer. 23, 23.
הַאֵל	יעות משפט	Job 8, 3.
הֲבַת	ויפל אברהם על פניו	Gen. 17, 17.
הַבְּרָכָה	ויאמר עשו אל אביו	Gen. 27, 38.
הֲבֵן	יקיר לי אפרים	Jer. 31, 20.
הַבָּנִים	לבני עמון כה אמר ה׳	Jer. 49, 1.
הַבִּנְהָרִים	חרה ה׳ אם בנהרים	Hab. 3, 8.
הֲגוֹי	ואבימלך לא קרב	Gen. 20, 4.
הַגָּנֹב	רצח ונאף	Jer. 7, 9.

הַדַּרְכִּי	ואמרתם לא יתכן	Ez. 18, 25.
הַדַּרְכֶי	ואמרו בית ישראל לא	Ez. 18, 29.
הַהֵימִיר	גוי אלהים והמה לא	Jer. 2, 11.
הַהֲרִימוּ	ואשקולה להם את הכסף	Esra 8, 25.
הַוַּת	על הרע כפים להיטיב	Micha 7, 3.
הַזְכִּיר	ואבשלם לקח ויצב לו	2 S. 18, 18.
הַחְיִיתֶם	ויאמר אליהם משה	Num. 31, 15.
הַחַיְתֶם	ויאמר אחי בני אמי	Jud. 8, 19.
הַטּוֹבָה	ומה הארץ אשר הוא	Num. 13, 19.
הַטּוֹבִים	עברו כלנה וראו	Am. 6, 2.
הַיָם	אני אם תנין כי	Job 7, 12.
הַכֹל[1]	היום יחרוש החרש לזרע	Jes. 28, 24.
הַכֶּלֶב	ויאמר הפלשתי אל דוד	1 S. 17, 43.
הַלָּעַז	ויקרא אבנר אל יואב	2 S. 2, 26.
הַלָּזֶה	הכזה יהיה צום	Jes. 58, 5.
הַלַּמְתִּים	תעשה פלא	Ps. 88, 11.
הַמֵת	וירא דוד כי עבדיו	2 S. 12, 19.
הַמְרַבֶּר	הדור אתם ראו דבר ה׳	Jer. 2, 31.
הַמַּשְׁחִית	ואבלה על פני ואזעק	Ez. 9, 8.
הַמֶּלֶךְ	עתה למה תריעי רע	Micha 4, 9.
הַנִמְצָא	ויאמר פרעה אל עבדיו	Gen. 41, 38.
הַסְכֵּת	וידבר משה והכהנים	Deut. 27, 9.
הַעֵבֶר	ישראל אם יליד בית הוא	Jer. 2, 14.
הַעֵצֶב	נבזה נפוץ האיש	Jer. 22, 28.
הַפָּנָיו	תשאון אם לאל	Job 13, 8.
הַצֹאן	ובקר ישחט להם	Num. 11, 22.
הַצוֹם[2]	צמתוני אני	Zach. 7, 5.
הַקֵּץ	לדברי רוח	Job 16, 3.
הַרֹאשׁ	ויחר לאבנר מאד	2 S. 3, 8.
הַרִאשׁוֹן	אדם תולד ולפני	Job 15, 7.
הַשֹּׁמֵר	ויאמר ה׳ אל קין	Gen. 4, 9.
הַשְׁמְרִים	למען נסות בם את ישראל	Jud. 2, 22.
הַתְמְלֹךְ	כי אתה מתחרה בארז	Jer. 22, 15.
הַתָרִים	לעב קולך ושפעת	Job 38, 34.
הַתְשַׁלַּח	ברקים וילכו	Job 38, 35.

1) Zusatz von derselben Hand.
2) Zusatz von anderer Hand.

66.

א״ב מן ב׳ ב׳ יו״ד בריש תיבו׳ וסמניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Jod anfangen.

יָאֵר	ה׳ פניו אליך	Num. 6, 25.
יָאֵר	אלהים יחננו ויברכנו	Ps 67, 2.
יֹאבַד	והיה ביום ההוא נאם ה׳ יאבד	Jer. 4, 9.
יֹאבַד	יום אולד בו	Job 3, 3.
יַאַסְרֵנִי	ויאמר אליה שמשון	Jud. 16, 7.
יַאַסְרוּנִי	ויאמר אליה אם אסור	Jud. 16, 11.
יָבֵשׁ	והנה שתולה התצלח	Ez. 17, 10.
יָבוֹשׁ	הוי רעי האליל	Zach. 11, 17.
יְבַלַּע	ועתה שלחו מהרה	2 S. 17, 16.
יְבַלָּע	היספר לו כי אדבר	Job 37, 20.
יְגוּדֶנּוּ	גד גדוד יגודנו	Gen. 49, 19.
יְגוּדֶנּוּ	שמעתי ותרגז בטני	Hab. 3, 16.
יְדַעֲנוּ	ויענך וירעבך ויאכלך	Deut. 8, 3.
יְדָעוּן	המאכלך מן במדבר	Deut. 8, 16.
יְדִידַת	למנצח על ששנים לבני	Ps. 45, 1.
יְדִידוֹת	מה ידידות משכנותיך	Ps. 84, 2.
יָהִיךְ	ואף כי היין בוגד	Hab. 2, 5.
יָהִיר	זד יהיר לין שמו	Prov. 21, 24.
יוֹרֶשֶׁנָּה	ועבדי כלב עקב היתה	Num. 14, 24.
יוֹרֶשֶׁנָּה	הנה אדני יורשנה	Zach. 9, 4.
יוּצַק	והכהן הגדול מאחיו	Lev. 21, 10.
יוּצַק	אשר קמטו ולא עת	Job 22, 16.
יָזֵד	וכי יזד איש על רעהו	Ex. 21, 14.
יָזִיד	אך הנביא אשר יזיד	Deut. 18, 20.
יִזֶּה	כל אשר יגע בבשרה	Lev. 6, 20.
יִזֶּה	יטמא[1]. ב׳ בפסוק	Lev. 6, 20.
יַזֶּה	ולקח מדם הפר	Lev. 16, 14.
יַזֶּה	כן יזה גוים רבים	Jes. 52, 15.
יַהַם[2]	פן ירדף גאל הדם	Deut. 19, 6.
יֶחֱם	גם אם ישכבו שנים	Koh. 4, 11.
יְחֻנֶּךָּ	וישא עיניו וירא	Gen. 43, 29.
יְחֻנֶּךָּ	כי עם בציון ישב	Jes. 30, 19.

1) Zur Seite verbessert: עליה
2) Zusatz von anderer Hand.

Deut. 33, 6.	יְחִי	ראובן ואל ימת	
Ps. 22, 27.	יְחִי	יאכלו ענוים וישבעו	
Num. 5, 3.	יְטַמְּאוּ	מזכר עד נקבה תשלחו	
Ez. 43, 7.	יְטַמְּאוּ	ויאמר אלי בן אדם את	
Ez. 14, 11.	יְטַמְּאוּ	למען לא יתעו עוד	
Ez. 37, 23.	יְטַמְּאוּ	ולא יטמאו עוד בגלוליהם	
Prov. 3, 6.	יְיַשֵּׁר	בכל דרכיך דעהו	
Prov. 15, 21.	יְיַשֵּׁר	אולת שמחה לחסר לב	
Mal. 2, 12.	יַכְרֵת	ה׳ לאיש אשר יעשנה	
Ps. 12, 4.	יַכְרֵת	ה׳ כל שפתי חלקות	
Deut. 20, 18.	יְלַמְּדוּ	למען אשר לא ילמדו	
Jer. 31, 34.	יְלַמְּדוּ	ולא ילמדו עוד איש את	
Jos. 1, 8.	יָמוּשׁ	לא ימוש ספר התורה	
Jes. 54, 10.	יָמוּשׁ	כי ההרים ימושו והגבעות	
Jer. 33, 22.	יַמַּד	אשר לא יספר צבא	
Hos. 2, 1.	יִמַּד	והיה מספר בני ישראל	
Num. 23, 7.	יַנְחֵנִי	וישא משלו ויאמר מן	
Ps. 23, 3.	יְנַהֲנִי	נפשי ישובב ינחני	
Deut. 32, 12.	יַנְחֶנּוּ	ה׳ בדד ינחנו	
Prov. 18, 16.	יַנְחֶנּוּ	מתן אדם ירחיב לי	
Jes. 5, 23.	יְסִירוּ	מצדיקי רשע עקב	
Ez. 23, 25.	יְסִירוּ	ונתתי קנאתי בך	
Job 11, 2.	יֵעָנֶה	הרב דברים לא יענה	
Prov. 21, 13.	יֵעָנֶה	אטם אזנו מזעקת דל	
Deut. 32, 2.	יַעֲרֹף	כמטר לקחי תזל כטל	
Hos. 10, 2.	יֵעָרֵף	חלק לבם עתה יאשמו	
Lev. 27, 2.	יַפְלֵא	איש כי יפלא נדר	
Num. 6, 2.	יַפְלִא	איש או אשה כי יפלא	
Cant. 4, 10.	יָפוּ	מה יפו דדיך אחתי	
Cant. 7, 2.	יָפוּ	מה יפו פעמיך בנעלים	
Prov. 6, 25.	יָפְיָהּ	אל תחמד יפיה בלבבך	
Est. 1, 11.	יָפְיָהּ	להביא את ושתי	
Jes. 14, 11.	יָצַע	הורד שאול גאונך	
Est. 4, 3.	יָצַע	ובכל מדינה ומדינה	
Ps. 94, 23.	יַצְמִיתֵם	וישב עליהם את אונם	
Ps. 94, 23.	יַצְמִיתֵם	וברעתם · ב׳ בפסוק׳	
Gen. 48, 6.	יִקָּרְאוּ	ומולדתך אשר הולדת	
1 Chr. 23, 14.	יִקָּרְאוּ	ומשה איש האלהים	
Deut. 32, 43.	יָקוֹם	הרנינו גוים עמו	1
Jos. 10, 13.	יָקֹם	וידם השמש וירח עמד	
Deut. 32, 16.	יַקְנְאֻהוּ	בזרים בתועבת	
Ps. 78, 58.	יַקְנִיאֻהוּ	ויכעיסוהו בבמותם	
Gen. 1, 22.	יְבָרֶךְ	ויברך אותם אלהים	5
2 Chr. 24, 26.	וְרָבּ׳	ובניו ורב המשא עליו	
Num. 24, 18	יְרֵשָׁה	והיה אדום	
Num. 24, 18.	יְרֵשָׁה	וירשה · ב׳ בפסוק׳	
2 Reg. 15, 33.	יְרוּשָׁא	בן עשרים וחמש שנה	
2 Chr. 27, 1.	יְרוּשָׁה	וחברו · דד״ה	10
Jud. 5, 13.	יְרַד	אז ירד שריד לאדירים	
Jud. 5, 13.	יְרַד	עם · ב׳ בפסוקא	
Deut. 23, 20.	יִשְׁךָ	לא תשיך לאחיך	
Prov. 23, 32.	יִשָּׁךְ	אחריתו כנחש ישך	
1 Reg. 3, 20.	יְשַׁנָּה	ותקם בתוך הלילה ותקח	15
Cant. 5, 2.	יְשֵׁנָה	אני ישנה ולבי ער	
Jona 2, 10.	יְשׁוּעָתָה	ואני בקול תודה אזבחה	
Ps. 3, 3.	יְשׁוּעָתָה	רבים אמרים לנפשי	
Job 12, 6.	יְשַׁלְוּ	אהלים לשודדים ובטוחות	
Ps. 122, 7.	יִשְׁלָיוּ	שאלו שלום ירושלם	20
Jes. 44, 13.	יְתָאֲרֵהוּ	חרש עצים נטה קו	
Jes. 44, 13.	יְתָאֲרֵהוּ	בשרד · ב׳ בפסוק	
Job 41, 2.	יְתַיְצֵב	לא אכזר כי יעורנו	
Prov. 22, 29.	יְתַיְצֵב	חזית איש מהיר	

67.

א״ב מן חד והד ר׳ בריש תיבו׳ וכל חד לי׳ ומ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Jod anfangen.

Deut. 18, 1.	יֹאכְלוּן	לא יהיה לכהנים	
Ps. 104, 22.	יֶאֱסֹפוּן[1]	תזרח השמש יאספון	35
Prov. 12, 21.	יְאֻנֶּה	לא יאנה לצדיק כל און	
Ps. 59, 8.	יַבִּיעוּן	הנה יביעון בפיהם	
Ps. 119, 77.	יְבֹאוּנִי	רחמיך ואחיה	

1) Zusatz derselben Hand.

יַגִּיד	גם במדעך מלך	Koh. 10, 20.
יְגִילוּן	בשמך יגילון כל היום	Ps. 89, 17.
יִדְרְשׁוּן	ואותי יום יום	Jes 58, 2.
יַדְבֵּר	עמים תחתינו	Ps. 47, 4.
יְהוֹדָה	ומתניה בן מיכא	Neh. 11, 17.
יוּרָם	כאשר יורם משור	Lev. 4, 10.
יַזַל	מים מדליו	Num. 24, 7.
יַחְסְרוּן	אולי יחסרון חמשים	Gen. 18, 28.
יֶחְפָּצוּן	ואותי יום יום ידרשון	Jes. 58, 2.
יָחֹם	על דל ואביון	Ps. 72, 13.
יֵיטַב	וגם באו עבדי המל׳ דמלכ׳	1 Reg. 1, 47.
יֵיטִיב	רעה עקרה לא תלד	Job 24, 21.
יֵיטַב	ומה די עליך ועל אחיך	Esra 7, 18.
יֵיחֵל	והיה שארית יעקב	Micha 5, 6.
יְכַנֵּם	בנה ירושלם ה׳	Ps. 147, 2.
יְלָלָה	עתה הפעם ילוה	Gen. 29, 34.
יָמֵר	ולא ימכרו ממנו ולא ימר	Ez. 48, 14.
יְנוּבוּן	עוד ינובון בשיבה	Ps. 92, 15.
יְשַׂבְּרוּן	כלם אליך ישברון	Ps. 104, 27.
יִשְׂבְּעוּן	תתן להם ילקטון	Ps. 104, 28.
יְעַנֶּה	שדי לא מצאנהו	Job 37, 23.
יִפְרֶה	ויצא חטר מגזע	Jes. 11, 1.
יְצַו	ה׳ אתך את הברכה	Deut. 28, 8.
יְקִימְךָ	ה׳ לו לעם קדוש	Deut. 28, 9.
יְקַצְּרוּן	עיניך בשדה אשר	Ruth 2, 9.
יְרָכֶךָ	ובקרך וצאנך ירבין	Deut. 8, 13.
יְרַדְּ	מי העיר ממזרח	Jes. 41, 2.
יְרְעוּן	והיה חבל לשארית	Zeph. 2, 7.
יְרְוְיֻן	מדשן ביתך	Ps. 36, 9.
יְרִבּוּן	אספרם מחול	Ps. 139, 18.
יְשָׁכְּבֶן	ועלי זקן מאד ושמע	1 S. 2, 22.
יִשְׁכֹּן	ירדף אויב נפשי	Ps. 7, 6.
יְשָׁקֵנִי	מנשיקות פיהו	Cant. 1, 2.
יִתֹּם	ועל הנחל יעלה על	Ez. 47, 12.
יִתֵּר	ויאל אלוה וידכאני	Job 6, 9.

68.

א״ב מן ב׳ ב׳ וי׳ ברי׳ תיב׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit ו׳ anfangen.

וַיֹּאמֶר	משה אל המחנה	Num. 11, 30.
וַיֹּאמֶר	כל איש ישר׳ אל העיר	Jud. 20, 11.
וַיָּאֶר	ויבא בין מחנה מצרים	Ex. 14, 20.
וַיָּאֶר	אל ה׳ ויאר לנו	Ps. 118, 27.
וַיְבִיאוּ דג׳	ויבא יוסף הביתה	Gen. 43, 26.
וַיָּבִיאוּ	לנו כיד אלהינו	Esra 8, 18.
וַיִּגַּע	על פי ויאמר הנה	Jes. 6, 7.
וַיִּגַּע	וישלח ה׳ את ידו	Jer. 1, 9.
וַיֵּדֹם	ויאמר משה אל אהרן	Lev. 10, 3.
וַיִּדֹּם	השמש וירח עמד	Jos. 10, 13.
וַיְהִם	ויהי באשמרת הבקר	Ex. 14, 24.
וַיָּהָם	ה׳ את סיסרא ואת כל	Jud. 4, 15.
וַיְהַפֵּךְ	ויגד למלך מצרים כי	Ex. 14, 5.
וַיֶּהְפַּךְ	והמה מרו ועצבו	Jes. 63, 10.
וַיְשִׁיבוּם	כאשר בא יעקב מצרים	1 S. 12, 8.
וַיּוֹשִׁיבֵם	ויבא דוד אל מאתים	1 S. 30, 21.
וַיִּז	ממנו על המובח	Lev. 8, 11.
וַיִּז	ויקח משה משמן	Lev. 8, 30.
וַיְחַם	ויעל וישכב על הילד	2 Reg. 4, 34.
וַיֶּחֱמוּ	והיה לאדם לבער	Jes. 44, 15.
וַיֵּט	את לבב כל איש יהודה	2 S. 19, 15.
וַיֵּט	כי עברים אנחנו	Esra 9, 9.
וַיָּטֶל	שאול את החנית ויאמר	1 S. 18, 11.
וַיִּטֹּל	שאול את החנית עליו	1 S. 20, 33.
וַיִּכְרֹת	ויבא יהושע בעת	Jos. 11, 21.
וַיִּכְרֹת	ה׳ מישראל ראש וזנב	Jes. 9, 13.
וַיִּכְנַע	אלהים ביום ההוא את	Jud. 4, 23.
וַיִּכְנַע	בעמל לבם	Ps. 107, 12.
וַיֵּלְכוּ [1]	ויאמר לא תכה	2 Reg. 6, 22.
וַיֵּלְכוּ	ויצו מלך אשור	2 Reg. 17, 27.
וַיִּמְצָאָהּ	מלאך ה׳ על עין	Gen. 16, 7.
וַיִּמְצָאָהּ	ויקח דויד את עטרת	1 Chr. 20, 2.

1) Zusatz.

וַיִּנָּחֵם	Gen. 24, 67.	ויבאה יצחק האהלה	
וַיִּנָּחֵם	Ps. 106, 45.	ויזכר להם בריתו	
וַיִּשְׁנָאֶהָ	Deut. 22, 16.	ואמר אבי הנער אל	
וַיִּשְׁנָאֶהָ	2 S. 13, 15.	אמנון שנאה גדולה	
וַיַּעֲשֶׂהָ	Lev. 9, 16.	ויקרב את העלה ויעשה	
וַיַּעֲשֶׂהָ	2 S. 12, 4.	ויבא הלך לאיש העשיר	
וַיַּעֲלוּ	Num. 16, 27.	מעל משכן קרח	
וַיַּעֲלוּ	Jer. 37, 5.	וחיל פרעה יצא ממצרים	
וַיִּפַּתַּח	Gen. 24, 32.	ויבא האיש הביתה	
וַיִּפַּתַּח	1 Reg. 7, 36.	על הלהת ידתיה	
וַיַּצַּלַּה	1 Chr. 29, 23.	וישב שלמה על כסא	
וַיַּצַּלַּה	2 Chr. 32, 30.	והוא יהזקיהו סתם	
וְיֻקַּר[1]	Ps. 49, 9.	פדיון נפשם	
וְיֻקַּר	Ps. 72, 14.	דמם בעיניו	
וַיִּקְבֹּר	Deut. 34, 6.	אתו בני בארץ מואב	
וַיִּקְבֹּר	2 Reg. 21, 26.	אתו בקברתו · דאמון	
וַיָּרַח	Gen. 8, 21.	ה׳ את ריח הניחח	
וַיָּרַח	Gen. 27, 27.	ויגש וישק לו	
וַיִּשְׁכֶּן	Gen. 3, 24.	ויגרש את האדם	
וַיִּשְׁכֶּן	Ps. 78, 55.	ויגרש מפניהם גוים	
וַיִּשְׁמַע	1 S. 15. 4.	שאול את העם ויפקדם	
וַיִּשְׁמַע	1 S. 23, 8.	שאול את כל העם למלחמה	
וַיִּתְחַזֵּק	2 Chr. 21, 4.	ויקם יהורם על ממלכת	
וַיִּתְחַזֵּק	2 Chr. 32, 5.	ויבן את כל החומה	

1) Zusatz.

69.

א״ב מן ב׳ ב׳ מ׳ בריש תיב׳ ומימיהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Mem anfangen.

מְאַחֲרֵי	Jes. 5, 11.	הוי משכימי בבקר	
מְאַחֲרֵי	Ps. 127, 2.	שוא לכם משכימי קום	
מְבֻחוֹר	2 Reg. 3, 19.	והכיתם כל עיר מבצר	
מִבְּחוֹר	2 Reg. 19, 23.	ביד מלאכיך חרפת · דמלכי׳	
מַגָּל	Jer. 50, 16.	כרתו זורע מבבל	
מַגָּל	Joel 4, 13.	שלחו מגל כי בשל	
מִדּוֹ	Lev. 6, 3.	ולבש הכהן מדו בד	
מִדּוֹ	2 S. 20, 8.	הם עם האבן הגדולה	
מְהַר	1 S. 4, 14.	וישמע עלי את קול	
מְהַר	Jes. 51, 14.	צעה להפתח	
מוֹל	Deut. 1, 1.	אלה הדברים אשר	
מל	Jos. 5, 2.	בעת ההיא אמר ה׳ אל	
מַזְרֵעַ	Gen. 1, 11.	ויאמר אלהים תדשא	
מַזְרֵעַ	Gen. 1, 12.	ותוצא הארץ דשא	
מְחִים	Jes. 5, 17.	ורעו כבשים כדברם	
מְחִים	Ps. 66, 15.	עלות מחים אעלה	
מִטּוֹת	Amos 6, 4.	השכבים על מטות	
מִטּוֹת	Est. 1, 6.	חור כרפס ותכלת	
מֵיטִיבֵי	Prov. 30, 29.	שלשה המה מיטיבי	
מֵטִבֵי	Prov. 30, 29.	וארבעה · ב׳ בפסוק	
מְכַהֵן	Hos. 4, 6.	נדמו עמי מבלי הדעת	
מְכַהֵן	2 Chr. 11, 14.	כי עזבו הלוים את	
מַלְבּוּשׁ	Zeph. 1, 8.	והיה ביום זבח ה׳	
מַלְבּוּשׁ	Job 27, 16.	אם יצבר כעפר כסף	
מְמַסְגֵּר	Jes. 42, 7.	לפקח עינים עורות	
מְמַסְגֵּר	Ps. 142, 8.	הוציאח ממסגר נפשי	
מְנִית	Jud. 11, 33.	ויכם מערוער ועד	
מְנִית	Ez. 27, 17.	יהודה וארץ ישראל	
מַסָּע	1 Reg. 6, 7.	והבית בהבנתו	
מַסָּע	Job 41, 18.	משיגהו חרב בלי תקום	
מַעֲנֵה קמ׳	Micha 3, 7.	ובשו החזים וחפרו	
מַעֲנֵה	Prov. 16, 1.	לאדם מערכי לב	
מְפִיץ	Nah. 2, 2.	עלה מפיץ על פניך	
מֵפִיץ	Prov. 25, 18.	וחרב וחץ שנון	
מָצִית	Jes. 51, 17.	התעוררי התעוררי קומי	
וּמָצִית	Ez. 23, 34.	ושתית אותה ומצית	
מְקָצֶה	Gen. 19, 4.	טרם ישכבו ואנשי	
מִקָּצֶה	Jer. 51, 31.	רץ לקראת רץ ירוץ	
מֵרֹאשְׁתוֹ	Job 42, 12.	וי״י ברך את אחרית איוב	
מֵרֹאשִׁיתוֹ	Koh. 7, 8.	טוב אחרית דבר	
מָשְׁחָתָם	Ex. 40, 15.	ומשחת אתם כאשר	
מָשְׁחָתָם	Lev. 22, 25.	ומיד בן נכר לא תקריבו	

Jes. 5, 11.	מַשְׁכִּימֵי	הוי משכימי בבקר
Ps. 127, 2.	מַשְׁכִּימֵי	שוא לכם משכימי קום
Mal. 1, 14.	מָשְׁחָת	וארור נוכל ויש בעדרו
Prov. 25, 26.	מָשְׁחָת	מעין נרפש ומקור
Deut. 28, 55.	מִתֵּת	לאחד מהם מבשר
Koh. 4, 17.	מִתֵּת	שמר רגלך באשר כן כת׳

א״ב מן תרין תרין בחר לישן כתיב׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern in derselben Bedeutung.

1 S. 10, 14.	אָן	ויאמר דוד שאול אליו
Job 8, 2.	אָן	עד אן תמלל אלה
Deut. 1, 28.	אָנָה	אנחנו עלים אחינו
Ps. 139, 7.	אָנָה מלר׳	אלך מרוחך
Gen. 27, 5.	בְּרַבֵּר	ורבקה שמעת
Prov. 23, 16.	בְּרַבֵּר	ותעלונה כליותי
Job 32, 4.	בִּדְבָרִים	ואליהו חכה את איוב
Prov. 29, 19.	בִּדְבָרִים	לא יוסר עבד
Jos. 4, 14.	גְּדַל	ביום ההוא גדל ה׳ את
Est. 3, 1.	גִּדַּל	אחר הדברים האלה
Deut. 22, 12.	גְּדִלִים	תעשה לך על ארבע
1 Reg. 7, 17.	גְּדִלִים	שבכים מעשה שבכה
Jer. 6, 2.	דָּמִיתִי	הנוה והמעגנה
Ps. 102, 7.	דָּמִיתִי	לקאת מדבר הייתי
Num. 33, 56.	דִּמִּיתִי	והיה כאשר דמיתי
Jes. 14, 24.	דִּמִּיתִי	נשבע ה׳ צבאות לאמר
Gen. 12, 7.	הַנִּרְאָה	וירא ה׳ אל אברם
Gen. 35, 1.	הַנִּרְאָה	ויאמר אלהים אל יעקב
1 Reg. 11, 9.	הַנִּרְאָה	ויתאנף ה׳ בשלמה
Dan. 8, 1.	הַנִּרְאָה	בשנת שלוש למלכות
Jes. 9, 8.	וַיּוֹשֵׁב	וידעו העם כלו אפרים
Ps. 55, 20.	וְיֹשֵׁב	ישמע אל ויענם

2 Chr. 18, 9.	וְיֹשְׁבִים	1	ומלך ישר׳ ויהושפט · דר״ה
2 Chr. 32, 10.	וְיֹשְׁבִים		כה אמר סנחריב מלך־דר״ה
Gen. 24, 2.	זָקֵן		ויאמר אברהם אל עבדו
Ps. 133, 2.	זָקֵן		כשמן הטוב על הראש
Gen. 37, 3.	זְקֻנִים	5	וישראל אהב את יוסף
Gen. 44, 20.	זְקֵנִים		ונאמר אל אדני יש לנו
Jos. 2, 1.	חֶרֶשׁ		וישלה יהושע בן נון
1 Chr. 9, 15.	חָרֶשׁ מלע׳		ובקבקר חרש וגלל
Jud. 14, 18.	חַרְשָׁתִּם		ויאמרו לו אנשי העיר
Hos. 10, 13.	חֲרַשְׁתֶּם	10	רשע עולתה קצרתם
Dan. 2, 32.	טָב		הוא צלמא ראשה
Esra 5, 17.	טָב		וכען הן על מלכא טב
Ex. 33, 19.	טוּבִי		ויאמר אני אעביר כל
Jer. 31, 14.	טוּבִי		ורויתי נפש הכהנים
Num. 23, 7.	יַנְחֵנִי	15	וישא משלו ויאמר
Ps. 23, 3.	יַנְחֵנִי		נפשי ישובב ינחני
Deut. 32, 12.	יַנְחֶנּוּ		ה׳ בדד ינחנו
Prov. 18, 16.	יַנְחֶנּוּ		מתן אדם ירחיב לו
Cant. 5, 3.	כְּתָנְתִּי		פשטתי את כתנתי
Job 30, 18.	כְּתָנְתִּי	20	ברב כח יתהפש לבושי
Gen. 37, 23.	כָּתְנָתוֹ		ויהי כאשר בא יוסף
2 S. 15, 32.	כָּתְנָתוֹ		ויהי דוד בא עד הראש
Jes. 11, 3.	לְמַרְאֵה		והריחו ביראת ה׳
Ez. 23, 16.	לְמַרְאֵה קמ׳		ותעגב עליהם למראה
Gen. 2, 9.	לְמַרְאֶה	25	ויצמח ה׳ אלהים מן
Jos. 22, 10.	לְמַרְאֵה פת׳		ויבאו אל גלילות הירדן
Gen. 30, 30.	לְרַגְלִי		כי מעט אשר היה לך
Ps. 119, 105.	לְרַגְלִי		נר לרגלי דברך
Deut. 33, 3.	לְרַגְלֶךָ		אף חבב עמים
Ps. 110, 1.	לְרַגְלֶיךָ	30	לדוד מזמור נאם ה׳
1 S. 4, 14.	מְהֵר		וישמע עלי את קול
Jes. 51, 14.	מְהֵר		צעה להפתח
1 S. 23, 27.	מַהֲרָה		ומלאך בא אל שאול
1 Reg. 22, 9.	מַהֲרָה		ויקרא מלך ישר׳ · דמלכי׳
Gen. 11, 4.	נָפוּץ	35	ויאמרו הבה נבנה לנו
Jer. 22, 28.	נָפוּץ		העצב נבוה נפוץ
1 Reg. 22, 17.	נְפֻצִים		ויאמר ראיתי את כל
2 Chr. 18, 16.	נְפוּצִים		וחברו · דר״ה

Ex. 9, 16.	סַפֵּר	ואולם בעבור זאת
Jes. 43, 26.	סַפֵּר	הזכירני נשפטה יחד
Ps. 48, 13.	סִפְרוּ	סבו ציון והקיפוה
1 Chr. 21, 2.	סִפְרוּ	ויאמר דוד אל יואב ׳ דר״ה
Num. 21, 17.	עֲנוּ	אז ישיר ישראל
Ps. 147, 7.	עֱנוּ	ליי בתודה זמרו
Ps. 22, 22.	עֲנִיתָנִי	הושיעני מפי אריה
Ps. 118, 21.	עֲנִיתָנִי	אודך כי עניתני
Job 30, 11.	פִּתַּח	כי יתרו פתה ויעניני
Cant. 7, 13.	פִּתַּח	נשכימה לכרמים
Ps. 30, 12.	פִּתַּחְתָּ	הפכת מספדי למחול
Ps. 116, 16.	פִּתַּחְתָּ	אנה ה׳ כי אני עבדך
Jes. 33, 7.	צָעֲקוּ	הן אראלם צעקו חצה
Ps. 34, 18.	צָעֲקוּ קמ׳	צעקו וי״י שמע
Gen. 4, 10.	צֹעֲקִים	ויאמר מה עשית קול
Ex. 5, 8.	צֹעֲקִים	ואת מתכנת הלבנים
Ez. 36, 8.	קֵרְבוּ	ואתם הרי ישר׳ ענפכם
Hos. 7, 6.	קֵרְבוּ	כי קרבו כתנור לבם
Jes. 58, 2.	קִרְבַת	ואותי יום יום ידרשון
Ps. 73, 28.	קִרְבַת	ואני קרבת אלהים לי טוב
Gen. 13, 8.	רֹעַי	ויאמר אברם אל לוט
Ez. 34, 8.	רֹעַי	חי אני נאם אדני ה׳
Gen. 29, 9.	רֹעָה מלר׳	עודנו מדבר עמם
Prov. 25, 19.	רֹעָה	שן רעה ורגל מועדת
Gen. 24, 54.	שַׁלְּחֵנִי	ויאכלו וישתו הוא
Gen. 24, 56.	שַׁלְּחוּנִי	ויאמר אליהם אל תאחרו
1 Reg. 9, 16.	שִׁלּוּחִים	פרעה מלך מצרים עלה
Micha 1, 14.	שִׁלֻּחִים	לכן תתני שלחים
1 S. 9, 24.	שָׁמוּר	וירם הטבח את השוק
Koh. 5, 12.	שָׁמוּר	יש רעה הולה ראיתי
Ex. 12, 42.	שִׁמֻּרִים	ליל שמרים הוא
Ex. 12, 42.	שִׁמֻּרִים	ולי״י ׳ ב׳ בפסוקא
Cant. 5, 2.	תַּמָּתִי	אני ישנה ולבי ער
Cant. 6, 9.	תַּמָּתִי	אחת היא יונתי תמתי
Job 27, 5.	תֻּמָּתִי	הלילה לי אם אצדיק
Job 31, 6.	תֻּמָּתִי	ישקלני במאזני צדק

71.

א״ב מן חד וחד ו׳ בריש תיב׳ וקמ׳ ולית וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Waw, das Kamez hat, anfangen.

Ex. 9, 15.	וָאַךְ	כי עתה שלחתי את
Num. 21, 7.	וָבֶךְ	ויבא העם אל משה
Jos. 19, 25.	וָבֶטֶן	ויהי גבולם הלקת
Ps. 49, 11.	וָבַעַר	ויחי עוד לנצח לא יראׄ (?)
Koh. 8, 10.	וָבָאוּ	ובכן ראיתי רשעים
Joel 2, 22.	וָגֶפֶן	אל תיראו בהמות שדי
Jes. 35, 8.	וָדֶרֶךְ	והיה שם מסלול ׳ קד׳ דפ׳
Zeph. 3, 12.	וָדָל	והשארתי בקרבך עם
Ps. 10, 18.	וָדַךְ	לשפט יתום ודך בל
Est. 1, 13.	וָדִין	ויאמר המלך להכמים
Num. 16, 16.	וָהֵם	ויחר למשה מאד (?)
Ez. 2, 10.	וָהֶגֶה	ויפרש אותה לפני
Ex. 38, 28.	וָוִים	ואת האלף ושבע
Jer. 35, 9.	וָזֶרַע	ולבלתי בנות בתים
Prov. 21, 8.	וָזָר	הפכפך דרך איש וזר
Gen. 8, 22.	וָחֹם	עד כל ימי הארץ זרע
Num. 35, 4.	וָחוּצָה	ומגרשי הערים אשר
Ez. 47, 9.	וָחַי	והיה כל נפש חיה אשר
Est. 8, 15.	וָחוּר	ומרדכי יצא מלפני
Jer. 40. 7.	וָטַף	וישמעו כל שרי החילים
2 Reg. 10, 15.	וַיֵּשׁ	וילך משם וימצא את
Ex. 2, 12.	וָכֹה	ויפן כה וכה וירא כי
Gen. 11, 30.	וָלָד	ותהי שרי עקרה
Gen. 45, 23.	וָלֶחֶם	ולאביו שלח כזאת
Esra 4, 3.	וָלָנוּ	ויאמר להם זרבבל וישוע
Ex. 10, 8.	וָמִי	ויושב את משה ואת
Jer. 2, 19.	וָמָר	תיסרך רעתך ומשובתיך
Jes. 5, 12.	וָנֵבֶל	והיה כנור ונבל תף וחליל
Ex. 6, 21.	וְנֶפֶג	ובני יצהר קרח
Jes. 19, 6.	וְסוּף	והאזניחו נהרות
Lev. 7, 23.	וָעֵז	כל חלב שור וכשב ועז
Jer. 12, 4.	וָעוֹף	עד מתי תאבל הארץ

Jer. 29, 23.	וָעֵר	יען אשר עשו נבלה
1 Chr. 22, 15.	וָעֵץ	ועמך לרב עשי מלאכה
Ps. 65, 9.	וָעֶרֶב	ויראו ישבי קצות
Gen. 46, 12.	וָפֶרֶץ	ובני יהודה ער ואונן
Jud. 9, 29.	וָצָאָה	ומי יתן את העם הזה
Jer. 40, 10.	וָקַיִץ	ואני הנני ישב במצפה
Jes. 49, 7.	וָקָמוּ	כה אמר ה' גאל ישראל
Prov. 24, 16.	וָקָם	כי שבע יפול צדיק
Job 4, 16.	וָקוֹל	יעמד ולא אכיר מראהו
Gen. 46, 21.	וָרֹאשׁ	ובני בנימן בלע
Gen. 49, 25.	וָרָחַם	מאל אביך ויעזרך
Ps. 88, 19.	וָרֵעַ	הרחקת ממני אהב
Neh. 5, 13.	וָרֵק	גם חצני נערתי
Ex. 32, 27.	וָשׁוּבוּ	ויאמר להם כה אמר ה'
Jes. 56, 5.	וָשֵׁם	ונתתי להם בביתי
Micha 2, 11.	וָשֶׁקֶר	לו איש הלך רוח
Zach. 10, 9.	וָשָׁבוּ	ואורעם בעמים
Prov. 3, 28.	וָשׁוּב	אל תאמר לרעיך
Est. 1, 6.	וָשֵׁשׁ	חור כרפס ותכלת
Ps. 10, 7.	וָתוֹךְ	אלה פיהו מלא ומרמות

72.

א"ב מן ב' ב' מותאמים וכל הד והד לי' דסמי' דלוג וכי'

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal hintereinander stehen und in dieser Verbindung nur ein Mal vorkommen.

2 S. 19, 5.	אֲבְשָׁלוֹם אַבְשָׁ'	והמלך לאט את
Ez. 3, 1.	אֱכוֹל א'	ויאמר אלי בן אדם
Ez. 10, 21.	אַרְבָּעָה א'	פנים לאחד וארבע
Ez. 11, 15.	אַחֶיךָ א'	בן אדם אחיך אחיך
Ez. 16, 23.	אוֹי א'	ויהי אחרי כל רעתך
Ez. 43, 13.	אַמָּה א'	ואלה מדות המזבח
Jes. 28, 16.	אָבֶן אֶבֶן	לכן כה אמר אדני ה'

Jes. 29, 1.	הוי אריאל אריאל	א'	אֲרִיאֵל 1
Ps. 22, 2.	למה עזבתני רחוק	א'	אֵלִי
Ps. 68, 23.	אמר ה' מבשן	א'	אָשִׁיב
Job 16, 11.	יסגירני אל אל עויל	אל	אֵל אֶל
Est. 4, 16.	לך כנוס את כל היהודים	א'	אֲבַרְתִּי 5
Gen. 14, 10.	ועמק השדים	ב'	בְּאֵרֹת
Deut. 2, 27.	אעברה בארצך · דאל' הד'	ב'	בַּדֶּרֶךְ
Jer. 2, 13.	כי שתים רעות עשה	ב'	בְּאֵרוֹת
Jer. 15, 12.	הירע ברזל ברזל מצפון	ב'	בַּרְזֶל
Ps. 98, 5.	זמרו לה' בכנור	ב'	בְּכִנּוֹר 10
2 Chr. 13, 11.	ומקטרים לה' עלות	ב'	בָּעֶרֶב
1 S. 2, 3.	אל תרבו תדברו	ג'	גְּבֹהָה
2 Reg. 3, 16.	ויאמר כה אמר ה' עשה	ג'	גֵּבִים
Ez. 17, 7.	ויהי נשר אחד גדול	ג'	גָּדוֹל
Ez. 42, 12.	וכפתחי הלשכות	ד'	דֶּרֶךְ 15
Gen. 25, 30.	ויאמר עשו אל יעקב	ה'	הָאָדֹם
Num. 17, 28.	כל הקרב הקרב אל	ה'	הַקָּרֵב
2 Reg. 9, 4.	וילך הנער הנער הנביא	ה'	הַנַּעַר
Jer. 23, 2.	לכן כה אמר ה' אלהי	ה'	הָרֹעִים
Jer. 48, 33.	ונאספה שמחה וגיל	ה'	הַיָּדֵד 20
Ez. 22, 2.	ואתה בן אדם	ה'	הֲתִשְׁפֹּט
Jes. 25, 7.	ובלע בהר הזה	ה'	הַלּוּט
Jes. 51, 17.	קומי ירושלם	ה'	הִתְעוֹרְרִי
Jes. 57, 6.	בחלקי נחל חלקך		הֵם הֵם
Jes. 65, 1.	נדרשתי ללוא שאלו	ה'	הִנָּנִי 25
Joel 4, 14.	בעמק החרוץ	ה'	הַמוֹנִים
Am. 5, 16.	בכל רחבות מספד	הו	הוֹ הוֹ
Zach. 2, 10.	ונסו מארץ צפון	הוי	הוֹי הוֹי
Prov. 30, 15.	לעלוקה שתי בנות	הב	הַב הַב
2 S. 2, 18.	ויהיו שם שלשה	ו'	וַעֲשָׂהאֵל 30
Jes. 35, 8.	והיה שם מסלול	ו'	וְדֶרֶךְ
Est. 9, 28.	והימים האלה	ו'	וְעִיר
Ps. 47, 7.	זמרו לאלהים זמרו	זמרו	זַמְּרוּ זַמְּרוּ
Ex. 8, 10.	ויצברו אתם	ח'	חֳמָרִם
Num. 3, 47.	ולקחת חמשת	ח'	חֲמֻשֶׁת 35
2 S. 20, 20.	ויען איוב ויאמר	ח'	חָלִילָה
1 Reg. 18, 13.	הלא הגד לאדני	ח'	חֲמִשִּׁים
Jer. 23, 25.	שמעתי את אשר	ח'	חָלַמְתִּי

חַי חַי	הוא יודך כמני היום	Jes. 38, 19.
חֵן חֵן	מי אתה הר הגדול	Zach. 4, 7.
חֲמֵשׁ ה׳	ואלה כדותיה · תני׳ דפס׳	Ez. 48, 16.
חָכְמָתְךָ ח׳	אם חכמת חכמת לך	Prov. 9, 12.
חָנְנִי ה׳	אתם רעי כי יד אלוה	Job 19, 21.
יַעֲקֹב י׳	ויאמר אלהים לישראל	Gen. 46, 2.
יִרְדְּ יְרֹדְּ	אל ידרך ידרך הדרך	Jer. 51, 3.
יָהּ יָהּ	אמרתי לא אראה יה יה	Jes. 38, 11.
יֵבשׁוּ י׳	גם כל קויך לא יבשו	Ps. 25, 3.
יְהוֹן י׳	מלכי צבאות	Ps. 68, 13.
יַצְמִיתֵם י׳	וישב עליהם את	Ps. 94, 23.
יְבָרֵךְ י׳	ה׳ זכרנו יברך יברך	Ps. 115, 12.
לָהֶם ל׳	ויהי לו שלשים בנים	Jud. 10, 4.
לַחֲרֵב ל׳	והיה כי יאמרו אליך	Jer. 15, 2.
לָרָעָב ל׳	ב׳ בפסוק׳	Jer. 15, 2.
לִנְתָחֶיהָ ל׳	איי עיר הדמים	Ez. 24, 6.
לְמַעֲנִי ל׳	אעשה כי איך יחל	Jes. 48, 11.
לָבֵשׁ ל׳	ה׳ מלך גאות לבש	Ps. 93, 1.
לְאִיתִיאֵל ל׳	דברי אגור בן יקה	Prov. 30, 1.
לַוָּהֵב ל׳	ולכסף לכסף ולכל	1 Chr. 29, 5.
לָעֲלוֹת לְ׳	ומנת המלך מן רכושו	2 Chr. 31, 3.
מֹשֶׁה מ׳	וירא ה׳ כי סר לראות	Ex. 3, 4.
מַטֵּה מ׳	דבר אל בני ישראל וקח	Num. 17, 17.
מַעֲלָה מָ׳	הגר אשר בקרבך	Deut. 28, 43.
מַטָּה מָ׳	ב׳ בפסוקא	Deut. 28, 43.
מָעַל מַ׳	הלוא עכן בן זרח	Jos. 22, 20.
מִזְבַּח מ׳	ויקרא על המזבח	1 Reg. 13, 2.
מֵעַי מ׳	אוחילה קירות לבי	Jer. 4, 19.
מוּסָּד מוּסָּד	הנני יסד בציון	Jes. 28, 16.
מַלְכָּא מ׳	ענו ואמרין לנבכדנצר	Dan. 3, 9.
מְנָא מ׳	ודנה כתבא די רשים	Dan. 5, 25.
מְדִינָה מ׳	ויקראו כספרי · תנינ׳	Est. 8, 9.
נֹחַ נֹחַ	אלה תולדת נח נח	Gen. 6, 9.
נַפָּלָה נ׳	והנה זה בא רכב	Jes. 21, 9.
נַחֲמוּ נ׳	עמי יאמר אלהיכם	Jes. 40, 1.
נַחֲלָה נ׳	ונתן ארצם · קר׳ דס׳	Ps. 135, 12.
סוֹבֵב סֹבֵב	הולך אל דרום	Koh. 1, 6.
עֵדֶר ע׳	ויתן ביד עבדיו	Gen. 32, 17.
עֲשָׂרָה ע׳	כפות והב שתים	Num. 7, 86.
עִיר ע׳	תהיינה הערים האלה	Jos. 21, 40.
עִבְרוּ ע׳	בשערים פנו דרך	Jes. 62, 10.
עַמִּי ע׳	וזרעתיה לי בארץ	Hos. 2, 25.
עֲלֵיכֶם ע׳	יסף ה׳ עליכם	Ps. 115, 14.
עָרוּ ע׳	זכר ה׳ לבני אדום	Ps. 137, 7.
עַל עַל	כל קבל דנה דניאל	Dan. 2, 24.
עֵינִי ע׳	על אלה אני בוכיה	Thr. 1, 16.
עֲרֻמוֹת ע׳	ובני ישראל ויהודה	2 Chr. 31, 6.
פָּרֶץ פָּ׳	ואלה תולדות פרץ	Ruth 4, 18.
פִּינְחָס פ׳	אלעזר הוליד · דד״ה	1 Chr. 5, 30.
צֶדֶק צ׳	תרדף למען תחיה	Deut. 16, 20.
צֵא צ׳	וכה אמר שמעי בקללו	2 S. 16, 7.
רֹאשִׁי ר׳	ויאמר אל אביו	2 Reg. 4, 19.
רַע רַע	יאמר הקונה ואזל	Prov. 20, 14.
שָׁם שָׁם	ויצעק אל ה׳ ויורהו	Ex. 15, 25.
שָׁנָה שׁ׳	עשר העשר	Deut. 14, 22.
שְׁמוּאֵל שׁ׳	ויבא ה׳ ויתיצב	1 S. 3, 10.
שִׁמְעוּ שׁ׳	ותקרא אשה חכמה	2 S. 20, 16.
שׁוּבוּ שׁ׳	אמר אליהם חי אני	Ez. 33, 11.
שֶׁעָלִים שׁ׳	אהזו לנו שעלים	Cant. 2, 15.
שַׁבַּת שַׁבָּת	ומן בני הקהתי	1 Chr. 9, 32.
תֶּרַח ת׳	ואלה תולדת תרח	Gen. 11, 27.

73.

א״ב מן חד והד משמש **אה׳ או׳** וכל חד לי׳ דלוג וסימ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die aus zwei durch Cholam und Kamez gebildeten Silben bestehen.

אָרוֹר	אורו מרוז אמר מלאך	Jud. 5, 23.
אָלָה	וכחש ורצח וגנב	Hos. 4, 2.
בָּרוּךְ	ולא אביתי לשמע לבלעם	Jos. 24, 10.
בָּנוֹה	בניתי בית זבל · דמלכי׳	1 Reg. 8, 13.

Ex. 22, 11.	גָּנַב	ואם גנב יגנב מעמו
Ps. 118, 13.	דָּחֹה	דחיתני לנפל
Prov. 12, 7.	הָפוֹךְ	רשעים ואינם
Jer. 32, 44.	וְכָתוֹב	שדות בכסף יקנו
Hos. 1, 2.	זָנֹה	ויאמר ה׳ אל הושע
Ps. 35, 16.	חָרַק	בחנפי לעגי מעוג
1 S. 14, 43.	טָעֹם	ויאמר שאול אל יונתן
Deut. 33, 6.	יָמֹת	יחי ראובן ואל ימת
Hos. 9, 8.	יָקוֹשׁ	צופה אפרים עם אלהי
Ps. 72, 13.	יָחוֹם	על דל ואביון
Ex. 19, 13.	יָרֹה[1]	לא תגע בו יד
Job 33, 27.	יָשֹׁר	על אנשים ויאמר
Ez. 44, 20.	כָּסוֹם	וראשם לא יגלחו
Hos. 10, 4.	כָּרֹת	דברו דברים אלות שוא
Hag. 1, 6.	לָבוֹשׁ	זרעתם הרבה והבא
Ex. 22, 15.	מָהֹר	וכי יפתה איש בתולה
Ps. 76, 5.	נָאוֹר	אתה אדיר מהררי
Ex. 21, 22.	עָנוֹשׁ	וכי ינצו אנשים
Jer. 22, 3.	עָשׂוֹק	כה אמר ה׳ עשו משפט
Jes. 21, 5.	עָרֹךְ	השלחן צפה הצפית
Jes. 22, 17.	עָטֹה	הנה ה׳ מטלטלך
Hag. 1, 9.	פָּנֹה	אל הרבה והנה למעט
Prov. 17, 12.	פָּגוֹשׁ	דב שכול באיש
Ex. 22, 22.	צָעֹק[2]	אם ענה תענה
Num. 25, 17.	צָרוֹר	את המדינים
Jes. 21, 5.	צָפֹה	ערוך השלחן צפה
Jes. 22, 18.	צָנוֹף	יצנפך צנפה
Deut. 21, 23.	קָבוֹר	לא תלין נבלתו על העץ
Job 8, 16.	רָטֹב	הוא לפני שמש
Jer. 25, 30.	שָׁאֹג[1]	ואתה תנבא אליהם
Job 6, 2.	שָׁקוֹל	לו שקול ישקל כעשי
Ps. 17, 5.	תָּמֹךְ	אשרי במעגלותיך

1) Zusatz derselben Hand.
2) Zusatz von anderer Hand.

74.

א״ב מן חד וחד ת׳ בריש תיבות׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Taw anfangen.

1 S. 28, 14.	תָּאֳרוֹ	ויאמר לה מה תארו
Prov. 1, 10.	תֹּבֵא	בני אם יפתוך חטאים
Ob. 1, 12.	תַּגְדֵּל	ואל תרא ביום אחיך
Prov. 7, 21.	תַּדְחֶנְנוּ	הטתו ברב לקחה
Jes. 33, 11.	תַּהֲרוּ	חשש תלדו קש
Jes. 14, 15.	תּוּרָד קמ׳	אך אל שאול תורד
Lev. 19, 5.	תִּזְבָּחֻהוּ	וכי תזבחו זבח שלמים
Gen. 2, 21.	תַּרְדֵּמָה	ויפל ה׳ אלהי׳ תרדמה
Ex. 12, 14..	תְּחָגֻּהוּ קמ׳	והיה היום הזה לכם
Job 31, 7.	תִּטֶּה	אם תטה אשרי מני
Jos. 7, 3.	תִּיגַע	וישבו אל יהושע ויאמרו
Gen. 6, 16.	תְּכַלֶּנָּה	צהר תעשה לתבה
Hos. 13, 5.	תַּלְאוּבֹת	אני ידעתיך במדבר
Ex. 15, 9.	תְּמַלְאֵמוֹ	אמר אויב ארדף
Ex. 29, 17.	תְּנַתַּח	ואת האיל תנתח לנתחיו
Job 4, 15.	תְּסַמֵּר	ורוח על פני יחלף
Jud. 5, 29.	תַּעֲנֶנָּה	הכמות שרותיה
Jes. 30, 33.	תָּכְתָּה	כי ערוך מאתמול תפתה
Deut. 32, 46.	תְּצַוֶּם	ויאמר אלהם שימו
Lev. 19, 18.	תִּקֹּם	לא תקם ולא תטר
Jes. 44, 8.	תִּרְהוּ	אל תפחדו ואל תרהו
Dan. 1, 13.	תִּרְאֶה קמ׳	ויראו לפניך מראינו
Deut. 15, 3.	תַּשְׁמֵט	את הנכרי תגש
Gen. 42, 1.	תִּתְרָאוּ	וירא יעקב כי יש שבר

75.

א״ב מן חד וחד כתבין ך בסוף תיבות׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Nun fin. schliessen.

אַחֲרִיתָן	יגישו ויגידו לנו את	Jes. 41, 22.
אֲחֵרִין	תטחן לאחר אשתי	Job 31, 10.
בַּחַיִן	ומשך אבירים בכחו	Job 24, 22.
בְּחַיִן	ושאר חיותא העדיו	Dan. 7, 12.
גְּבוּלָן	ותשבנה העירם אשר	1 S. 7, 14.
דָּאֲנִין	ואנת עזרא כחכמת	Esra 7, 25.
הָרָצִין	ותשמע עתליה · דמלכ׳	2 Reg. 11, 13.
הָאֵין	עתה יחרדו · קדמ׳ דפס׳	Ez. 26, 18.
הַיָּמִין	ואתה לך לקץ ותנוח	Dan. 12, 13.
וְיֵרָאוּן	וכל ישראל ישמעו · כ״כ	Deut. 13, 12.
וַיַּחֲנוּן	וילך במדבר ויסב	Jud. 11, 18.
וְכִמְהָן	ויעבר המלך הגלגלה	2 S. 19, 41.
זָן	מזוינו מלאים מפיקים	Ps. 144, 13.
חִטִּין	ואתה קח לך חטין	Ez. 4, 9.
טָחוֹן	בהורים טחון נשאו	Thr. 5, 13.
יַחֲסְרוּן	אולי יחסרון המשים	Gen. 18, 28.
יְזִידוּן	וכל העם ישמעו ויראו	Deut. 17, 13.
יְכַלְאוּן	והשקיתי ארץ צפתך	Ez. 32, 6.
יְרַעְתִּין	עתה נבראו ולא מאז	Jes. 48, 7.
יוּכְלוּן	מעבר לנהרי כוש	Zeph. 3, 10.
יְרָעֲפוּן	עטרת שנת טובתך	Ps. 65, 12.
יָאָסֻפוּן	תזרח השמש	Ps. 104, 22.
יְרִבוּן	אספרם מחול	Ps. 139, 18.
כְּאָרְכָּן	וזרך לפניהם כמראה	Ez. 42, 11.
לְבָן	וכל הנשים אשר נשא	Ex. 35, 26.
לִבְבִיהֶן	והצב גלתה העלתה	Nah. 2, 8.
מִשְׁפָּטָן	ויקרב משה את משפטן	Num. 27, 5.
מְגַדּוֹן	ביום ההוא יגדל המספד	Zach. 12, 11.
מְלָכִין	אל תתן לנשים חילך	Prov. 31, 3.
נוּן	בנו יהושע בנו · דד״ה	1 Chr. 7, 27.
סַגְנִין	אדין מלכא לדניאל רבי	Dan. 2, 48.
עִירִין	לכן בגללכם ציון שדה	Micha 3, 12.
עִזִּין	והקריבו לחנכת בית אלהא	Esra 6, 17.
פִּרְזִין	בנו בתים ושבו ונטעו	Jer. 29, 5.
צְדָנִין	יען אשר עזבוני · דמלכ׳	1 Reg. 11, 33.
קְבָצָן	דרשו מעל ספר ה׳ וקראו	Jes. 34, 16.
רָחְבָן	ודרך לפניהם כמראה	Ez. 42, 11.
רַאשָׁן	ישבו לארץ ידמו · תני׳ דפס׳	Thr. 2, 10.
שׁוֹמְמִין	דרכי ציון אבלות	Thr. 1, 4.
תִּרַבְּרוּן	ויצו גם את השני	Gen. 32, 20.
תְּעַנּוּן	כל אלמנה ויתום	Ex. 22, 21.
תִּהְיוּן	ואנשי קדש	Ex. 22, 29.
תִּירָשׁוּן	בכל הדרך אשר צוה	Deut. 5, 30.
תִּרְבּוּן	ושמעת ישראל ושמרת	Deut. 6, 3.
תֵּלְכוּן	לא תלכון אחרי אלהים	Deut. 6, 14.
תְּלַחֲמוּן	כה אמר ה׳ לא תעלו · דמל׳	1 Reg. 12, 24.
תַּחְתִּיהֶן	הלוך ואמרת אל חנניה	Jer. 28, 13.
תְּבָרְכֻנוּן[1]	ויאמר אלהם אלישע לא זה	2 Reg. 6, 19.

76.

א״ב מן חד והד עַל דלוג ולי׳ דסמ׳ וסימ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die mit vorhergehendem עַל nur ein Mal vorkommen (sonst mit אֶל).

עַל אַבְרָם	ויהי השמש לבוא	Gen. 15, 12.
עַל אַבְרָהָם	כי ידעתיו למען	Gen. 18, 19.
עַל אַחַד	ויאמר קח נא את בנך	Gen. 22, 2.
עַל אֲחֵינוּ	ויאמרו איש אל אחיו	Gen. 42, 21.
עַל אֶלְעָזָר	ואת שעיר החטאת	Lev. 10, 16.
עַל אֲבִימֶלֶךְ	לבוא חמס שבעים בני	Jud. 9, 24.
עַל אַדֹנֵיכֶם	לא טוב הדבר הזה	1 S. 26, 16.
עַל אֲדֹנִיָּהוּ	ותבא בת שבע	1 Reg. 2, 19.
עַל אַדֹנִי	ויהי בבקר ויצא ויעמד	2 Reg. 10, 9.
עַל אֱלִישָׁע	ויראהו בני הנביאים	2 Reg. 2, 15.

1) Zusatz von derselben Hand.

Am. 7, 17.	על אַדָמָה	לכן כה אמר ה' אשתך	1	על יוֹנָה ויאמרו איש אל רעהו Jona 1, 7.
Job 37, 22.	על אֱלוֹהַ	מצפון זהב יאתה		על יוֹמוֹ נשמו אחרנים Job 18, 20.
Neh. 10, 30.	על אַחֵיהֶם	מחזיקים על אחיהם		על יְמֵי ימים על ימי מלך תוסיף Ps. 61, 7.
1 Chr. 13, 2.	על אַחֵינוּ	ויאמר דויד לכל קהל · ד"ה		על יוֹאָב ודבר המלך חזק על · ד"ה 1 Chr. 21, 4.
Gen. 41, 40.	על בֵּיתִי	אתה תהי' על ביתי	5	על יְדֵבְעָם ושאר דברי שלמה · ד"ה 2 Chr. 9, 29.
1 Reg. 3, 26.	על בְּנָהּ	ותאמר האשה אשר		על יְהוֹרָם ויער ה' על יהורם 2 Chr. 21, 16.
2 Reg. 8, 5.	על בֵּיתָהּ	ויהי הוא מספר למלך		על כַּשְׂדִים חרב על כשדים נאם ה' Jer. 50, 35.
Thr. 2, 15.	על בַּת	ספקו עליך כפים		על לֵאָה וישא יעקב עיניו וירא Gen. 33, 1.
1 S. 13, 18.	על גֵּי	והראש אחד יפנה דרך		על לִשְׁכַּת וירד בית המלך על לשכת Jer. 36, 12.
Jer. 6, 19.	על דְּבָרַי	שמעי הארץ הנה אנכי	10	
Prov. 16, 20.	על דָּבָר	משכיל על דבר		על מַצַב ובין המעברות אשר 1 S. 14, 4.
Gen. 14, 6.	על הַמִּדְבָּר	ואת החרי בהרם שעיר		על מְצַוַת ולבית הרכבים אמר Jer. 35, 18.
Gen. 20, 3.	על הָאִשָּׁה	ויבא אלהים אל אבימלך		על מְבוּאֹת ואמרת לצור הישבתי Ez. 27, 3.
Gen. 21, 12.	על הַנַּעַר	ויאמר אלהים אל אברהם		על מוֹאָב על כן על מואב אוליל Jer. 48, 31.
Lev. 16, 16.	על הַקֹּדֶשׁ	וכפר על הקדש מטמאת	15	על מַחֲנֵה ושלום בן קורא בן אביסף 1 Chr. 9, 19.
Num. 19, 18.	על הָאֹהֶל	ולקח אזוב וטבל במים		על נָשָׂיו וילך עשו אל ישמעאל Gen. 28, 9.
Num. 27, 16.	על הָעֵדָה	יפקד ה' אלהי הרוחת		על נֶגֶב ויאמר אכיש אל פשטתם 1 S. 27, 10.
Jos. 2, 7.	על הַמְּעַבְּרוֹת	והאנשים רדפו אחריהם		על נָבָל אל נא ישים אדני את לבו 1 S. 25, 25.
Jud. 6, 37.	על הַגִּזָּה	הנה אנכי מציג את		על נִינְוֵה ואני לא אחום על נינוה Jona 4, 11.
2 Reg. 3, 21.	על הַגִּבוּל	וכל מואב שמעו	20	על שַׂר ויקצף פרעה על שני Gen. 40, 2.
2 Reg. 10, 15.	על הַמֶּרְכָּבָה	וילך משם וימצא את		על עַבְדְּכֶם ואקחה פת לחם וסעדו Gen. 18, 5.
Jer. 23, 34.	על הָאִישׁ	והנביא והכהן והעם		על עַבְדָיו פרעה קצף על עבדיו Gen. 41, 10.
Ez. 47, 8.	על הָעֲרָבָה	ויאמר אלי המים האלה		על עֵבֶר ועשית את נרתיה שבעה Ex. 25, 37.
Ps. 104, 6.	על הָרִים	תהום כלבוש כסיתו		על עֵצִים והוציא את כל הפר Lev. 4, 12.
Dan. 4, 26.	על הֵיכַל	לקצת ירחין תרי עשר	25	על עָרֵיהֶם על כן הכם אריה מיער Jer. 5, 6.
1 Chr. 10, 5.	על הַחֹרֵב	וירא נשא כליו · דר"ה		על עַבְדֶיךָ שובה ה' עד מתי Ps. 90, 13.
1 Chr. 12, 21.	על הַגְּדוּד	והמה עזרו עם דויד		על עַבְדִי ויאמר ה' אל השטן · קד' דם' Job 1, 8.
Jes. 47, 6.	על זָקֵן	קצפתי על עמי חללתי		
2 Reg. 18, 14.	על חִזְקִיָּה	וישלח חוקיה מלך יהודה		על פֶּתַח התפול צפור על פח Am. 3, 5.
Jud. 7, 22.	על טַבָּת	ויתקעו שלש מאות	30	על צִידֹן זבולן לחוף ימים ישכן Gen. 49, 13.
Ez. 38, 12.	על טַבּוּר	לשלל שלל ולבז בז		על צֹאן והכשבים הפריד יעקב Gen. 30, 40.
Hos. 10, 11.	על טוּב	ואפרים עגלה מלמדה		על צַדִּיק תאלמנה שפתי שקר Ps. 31, 19.
Gen. 22, 6.	על יִצְחָק	ויקה אברהם את עצי		על קִבְרָתָהּ ויצב יעקב מצבה Gen. 35, 20.
Jud. 4, 24.	על יָבִין	ותלך יד בני ישראל הלוך		על קֶבֶר ויצא את האשרה מבית 2 Reg. 23, 6.
Jud. 11, 29.	על יִפְתָּח	ותהי על יפתח	35	על רָמֹת ויקבץ מלך ישראל · דמל' 1 Reg. 22, 6.
1 S. 25, 8.	על יוֹם	שאל את נעריך ויגידו		על רוֹחֲכֶם והעלה על רוחכם Ez. 20, 32.
Jes. 44, 3.	על יַבָּשָׁה	כי אצק מים על צמא		על רַחֲבָעָם ויקבצו עליו אנשים 2 Chr. 13, 7.
Hos. 12, 3.	על יַעֲקֹב	וריב לה' עם יהודה		על שָׁפָן ויאמר חלקיהו הכהן 2 Reg. 22, 8.

Jer. 29, 32.	עַל שְׁמַעְיָה	לכן כה אמר ה׳ הנני פקד
Jes. 10, 25.	עַל חֲבִלֵיתָם	כי עוד מעט מזער

77.

וחלוף

א״ב מן חד וחד אֶל דלוג וסימנ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, mit vorhergehendem אֶל nur ein Mal vorkommen (sonst mit עַל).

Gen. 24, 10.	אֶל אֲרַם	ויקח העבד עשרה	
2 S. 6, 6.	אֶל אֲרוֹן	ויבאו עד גרן נכון׳ דשמוא׳	
1 Reg. 7, 34.	אֶל אַרְבַּע	וארבע כתפות אל	
Jer. 49, 20.	אֶל אֱדוֹם	לכן שמעו עצת ה׳ אשר יעץ	
Jer. 50, 37.	אֶל אוֹצְרֹתֶיהָ	חרב אל סוסיו ואל רכבו	
Gen. 27, 20.	אֶל בְּנוֹ	ויאמר יצחק אל בנו	
Gen. 37, 35.	אֶל בְּנִי	ויקמו כל בניו וכל בנתיו	
Ex. 2, 20.	אֶל בְּנֹתָיו	ויאמר אל בנתיו ואיו	
Num. 4, 12.	אֶל בֶּגֶד	ולקחו את כל כלי השרת	
Jer. 47, 3.	אֶל בָּנִים	מקול שעטת פרסות	
Jer. 51, 3.	אֶל בַּחֻרֶיהָ	אל ידרך ידרך הדרך׳ כזכתי׳	
2 S. 18, 24.	אֶל גַּג	ודוד יושב בין שני השערים	
Jer. 50, 36.	אֶל גִּבּוֹרֶיהָ	חרב אל הבדים ונאלו	
Ex. 9, 21.	אֶל דְּבַר	ואשר לא שם לבו אל דבר	
Gen. 27, 9.	אֶל הַצֹּאן	לך נא אל הצאן	
Ex. 9, 20.	אֶל הַבָּתִּים	הירא את דבר ה׳	
Ex. 21, 6.	אֶל הַמְּזוּזָה	והגישו אדניו אל האלהים	
Ex. 36, 2.	אֶל הַמְּלָאכָה	ויקרא משה אל בצלאל	
Ex. 40, 21.	אֶל הַמִּשְׁכָּן	ויבא את הארן אל	
Lev. 8, 8.	אֶל הַחֹשֶׁן	וישם עליו את החשן	
Deut. 21, 2.	אֶל הֶעָרִים	ויצאו זקניך ושפטיך	
Deut. 20, 2.	אֶל הַמִּלְחָמָה	והיה כקרבכם אל המלחמה	
Jud. 9, 15.	אֶל הָעֵצִים	ויאמר האטד אל העצים	
1 S. 6, 15.	אֶל הָאֶבֶן	והלוים הורידו את ארון	
1 S. 14, 34.	אֶל הַדָּם	ויאמר שאול פצו בעם	
2 S. 21, 10.	אֶל הַצּוּר	ותקח רצפה בת איה	
1 Reg. 13, 29.	אֶל הַחֲמוֹר	וישא הנביא את נבלת	
2 Reg. 4, 18.	אֶל הַקְּצִרִים	ויגדל הילד ויהי היום	
2 Reg. 4, 39.	אֶל הַשָּׂדֶה	ויצא אחד אל השדה	
1 Reg. 13, 20.	אֶל הַשֻּׁלְחָן	ויהי הם ישבים אל	
Jer. 27, 19.	אֶל הָעַמֻּדִים	כי כה אמר ה׳ צבאות	
Jer. 33, 4.	אֶל הַסֹּלְלוֹת	כי כה אמר ה׳ אלהי ישראל	
Jer. 50, 36.	אֶל הַבַּדִּים	חרב אל הבדים ונאלו	
Jud. 8, 18.	אֶל זֶבַח	ויאמר אל זבח ואל צלמנע	
1 S. 21, 14.	אֶל זָקְנוֹ	וישנו את טעמו	
Ex. 28, 30.	אֶל חֹשֶׁן	ונתת אל חשן המשפט	
Jer. 51, 12.	אֶל חוֹמֹת	בבל שאו נס החזיקו	
Jer. 31, 12.	אֶל טוּב	ובאו ורננו במרום ציון	
2 S. 14, 30.	אֶל יְדִי	ויאמר אל עבדיו ראו	
Ez. 21, 12.	אֶל יָרֵךְ	זעק והילל בן אדם	
Jona 1, 5.	אֶל יַרְכְּתֵי	ויראו המלחים ויזעקו	
Esra 3, 7.	אֶל יָם	ויתנו כסף לחצבים · ה״ד	
Jud. 14, 9.	אֶל כַּפָּיו	וירדהו אל כפיו וילך	
Jer. 29, 16.	אֶל כָּפָא	כי כה אמר ה׳ אל המלך	
Ez. 12, 12.	אֶל כָּתֵף	והנשיא אשר בתוכם	
1 Reg. 8, 47.	אֶל לִבָּם	והשיבו אל לבם · דמלכי׳	
Gen. 42, 17.	אֶל מִשְׁמָר	ויאסף אתם אל משמר	
Jud. 7, 25.	אֶל מִדְיָן	וילכדו שני שרי מדין	
1 S. 20, 25.	אֶל מוֹשַׁב	וישב המלך על מושבו	
Jer. 13, 11.	אֶל מָתְנַי	כי כאשר ידבק האזור	
Jer. 50, 38.	אֶל מֵימֶיהָ	חרב אל מימיה ויבשו	
Jud. 21, 23.	אֶל נַחֲלָתָם	ויעשו כן בני בנימן	
1 Reg. 19, 3.	אֶל נַפְשׁוֹ	וירא ויקם וילך אל נפשו	
2 Reg. 7, 7.	אֶל נַפְשָׁם	ויקומו וינוסו בנשף	
Jer. 50, 19.	אֶל נָוֵהוּ	ושבבתי את ישראל אל	
Jer. 50, 37.	אֶל כּוֹסָיו	חרב אל סוסיו ואל רכבו	
2 S. 6, 3.	אֶל עֲגָלָה	וירכבו את ארון · דשמוא׳	
Jud. 7, 6.	אֶל פִּיהֶם	ויהי מספר המלקקים	
Job 2, 5.	אֶל פָּנֶיךָ	אולם שלח נא ידך · תני׳ דם׳	
Gen. 31, 4.	אֶל צֹאנוֹ	וישלח יעקב ויקרא	
Ex. 28, 24.	אֶל קְצוֹת	ונתתה את שתי עבתת	
Num. 30, 2.	אֶל רָאשֵׁי	וידבר משה אל ראשי	
Jer. 49, 2.	אֶל רַבַּת	לכן הנה ימים באים	

Deut. 32, 40. אל שָׁמַיִם כי אשא אל שמים ידי
Neh. 10, 29. אל תּוֹרַת ושאר העם הכהנים

78.

א״ב קרי׳ עַל ולי׳ בקרי׳ חד מנהון אֶל דלוג וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur mit vorhergehendem עַל und niemals mit אֶל vorkommen.

על אֵלֶּה · על אַרְבָּעָה · על בָּנַיִךְ · על גַּל · על דִּגְלוֹ
על דָּבָר · על הַפֶּה · על וֹאת · על חמוֹתֵךְ
על טַבּוּר · על יָדַיִךְ · על יָדַיִם? · על יָדוֹ · על יָדָם
על יָדֶךָ · על יָדֶיהָ · על כִּסְאִי · על כְּסָאוֹ · על כֵּן
על לוּחַ · על לֵב · על מַיִם · על נַחַל · על סַל
על עַמְּךָ · על פְּרִי · על פָּנֶיךָ · על פְּנֵיהֶם · על
צַבְאָם · על קִיר · על רב · על רִיב · על רַחֲמִים
על שְׁמוֹת · על שְׁמוֹ · על שְׁנַיִם · על שְׁתֵּי ·
על תּוֹרוֹ·

79.

סימן כל קרי׳ אֶת ולית וְאֶת והוא משמש (א״ב)

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur mit וְאֶת und niemals mit vorhergehendem אֶת verbunden werden.

את אַבְרָהָם · את אִיּוֹב · את אֱילוֹת · את אֱלֹהִים
את בִּיתְךָ · את בְּנֵיכֶם · את גַּגּוֹ · את גְּבוּל · את גִּבְעוֹן
את דִּבְרֵי · את דָּנִיֵּאל · את הָאֱלֹהִים · את הַשָּׁמַיִם
את הֶחָצֵר · את הַמָּן · את הָרָקִיעַ · את הַשֵּׁם · את
הַשֶּׁמֶשׁ · את הַשּׁוּר · את הַשִּׁירָה · את הַנַּעַר · את הַבְּרָכָה
את הַבִּכְרָה · את וָהֵב · את וֶה · את וֶרַע · את חָצֵר
את חַסְדְּךָ · את חָכְמָתוֹ · את חָכְמַת · את טַבַּעְתָּו
את ידי · את יְדֵיכֶם · את כִּפְאִי · את כֶּבֶשׂ · את לְבָבוֹ

את מַעֲשֵׂה · את מָרְדְּכָי · את נַחֲלַת · את סְדוֹם · את
עשר · את פְּנֵי · את פָּנַי · את פָּנָיו · את פָּנֶיךָ
את פְּנֵיכֶם · את פְּנֵיהֶם · את פָּנֶיהָ · את פניך
את צִיּוֹן · את קוֹלְךָ · את רוּחִי · את שִׁמְךָ · את
תּוֹרַת · את תְּהוֹם · כל אלין לית חד מנהון וְאֶת·

80.

א״ב כתבין י׳ במצ׳ תיבות׳ וקר׳ ו׳ דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die in der Mitte des Worts ein Jod haben, das aber wie Waw gelesen wird.

אֲרַיְנָה	ויבא גד אל דוד ביום· דשמ׳	2 S. 24, 18.
אֲזַכִּיר	מעללי יה כי אזכרה	Ps. 77, 12.
בִּרְתִיקוֹת	ויצף שלמה את הבית	1 Reg. 6, 21.
בַּחִינָו	הן ארץ כשדים זה	Jes. 23, 13.
בַּגּוֹיִם	למה יאמרו הגוים	Ps. 79, 10.
בַּכִּים	אל תרא יין כי יתאדם	Prov. 23, 31.
גֹּיִם	ויאמר ה׳ לה שני גיים	Gen. 25, 23.
גְּדִיתָיו	אלה הם אשר עברו את	1 Chr. 12, 15.
הַחֲרִיפִי	אלעוזי וירימות	1 Chr. 12, 5.
הַמְּעִינִים	ויבאו אלה הכתובים	1 Chr. 4, 41.
וַיִּישָׂם	לפניו לאכל ויאמר לא	Gen. 24, 33.
וַיָּלִינוּ	העם על משה במדבר (?)	Ex. 16, 2.
וַיִּרְשׁ	וישלח משה לרגל את	Num. 21, 32.
וְיָנִים	ובית תפוח	Jos. 15, 53.
וַיָּנִיסוּ	ויעמדו איש תחתיו	Jud. 7, 21.
וְרַעְתָּי	ותאמר אל אביה יעשה	Jud. 11, 37.
וַיִּיחֶל	שבעת ימים למועד אשר שמואל	1 S. 13, 8.
וַיִּיחַר	וילך עמשא להזעיק	2 S. 20, 5.
וִישִׁיָא	ספר וצדוק· דשמואל	2 S. 20, 25.
וּבְשָׁגִיב	בימיו בנה חיאל בית	1 Reg. 16, 34.
וְלִשְׁימוֹ	בגוי חנף אשלחנו	Jes. 10, 6.
וּנְצִירֵי	ויאמר נקל מהיותך לי	Jes. 49, 6.

1 Chr. 8, 25.	וּפְנִיאֵל	ויפדיה ופניאל בני · ד״ה	1	שׁוֹבְכִים	Jer. 50, 6.
Ps. 17, 14.	וְצָפִינְךָ	ממתים ידך ה׳		שׁ״ט	Jes. 28. 15.
Ps. 49, 15.	וְצִיָּם	כצאן לשאול שתו		שַׁעֲרִירִיָּה	Hos. 6, 10.
Job 7, 5.	וְגוּשׁ	לבש בשרי רמה		שׁ״לָל	Micha 1, 8.
Job 6, 2.	וְהַיָּתִי	לו שקול ישקל כעשי	5	שַׁדִּין	Job 19, 29.
Job 33, 19.	וְרִיב	והוכח במכאוב על		שְׁבִיחֵךְ	Thr. 2, 14.
Dan. 2, 22.	וּנְהוֹרָא	הוא גלא עמיקתא		תָּחִיל	Ez. 30, 16.
Dan. 3, 10.	וְסִיפְנְיָא	אנתה מלכא שמת טעם		תָּרִים	Ps. 89, 18.
Thr. 3, 20.	וְתָשִׁיחַ	זכר תזכור ותשיח		תָּמִישׁ	Prov. 17, 13.
2 Reg. 23, 36.	זְבִידָה	בן עשרים וחמש שנה	10	תַּמְרִיק	Prov. 20, 30.
Ps. 71, 12.	חִישָׁה	אלהים אל תרחק ממני			
2 S. 15, 8.	יָשׁוֹב	כי נדר נדר עבדך		ולבד ממסורתא	
Ps. 72, 17.	יִנּוֹן	יהי שמו לעולם			
Ps. 56, 7.	יְצַפְּנוּ	יגורו יצפינו המה		וַעֲתִידֹתֵיהֶם	Jes. 10, 13.
Ps. 66, 7.	יָרִימוּ	משל בגבורתו עולם	15		
Ps. 140, 11.	יְמוֹטוּ	עליהם גחלים באש			
Job 24, 6.	יְקֻצֹּרוּ	בשדה בלילו יקצירו			
Jer. 48, 7.	כְּמִישׁ	כי יען בטחך במעשיך			
Neh. 12, 16.	לְעִדַּי	זכריה לגנתון משלם			
2 S. 18, 3.	לַעְזֹר	ויאמר העם לא תצא	20		
2 S. 21, 20.	מָדִין	ותהי עוד מלחמה בגת			
2 S. 22, 51.	מִגְדִּיל	ישועות מלכו · דשמו׳			
2 Reg. 4, 5.	מִיצָקֶת	ותלך מאתו ותסגור הדלת			
Ez. 41, 8.	מִיסְדוֹת	וראיתי לבית גבה סביב			
Jes. 12, 5.	מִידַעַת	זמרו ה׳ כי גאות עשה	25		
Ruth 2, 1.	מוֹדָע	ולנעמי מידע לאישה			
Esra 2, 50.	נְפִיסִים	בני אסנה בני מעונים· קד׳ דספ׳			
2 Reg. 17, 4.	סוֹא	וימצא מלך אשור בהושע			
Hos. 10, 10.	עִנּוֹתָם	באותי ואסרם ואספו	30		
1 Chr. 1, 51.	עַלְיָה	וימת הדד ויהיו אלופי· דד״ה			
1 Chr. 9, 33.	פְּטוּרִים	ואלה המשררים ראשי			
1 Chr. 6, 20.	צִיף	בן צוף בן אלקנה			
Num. 1, 16.	קְרִיאֵי	אלה קריאי העדה נשיאי			
Jes. 42, 20.	רָאוֹת	רבות ולא תשמר	35		
Koh. 5, 10.	רָאוֹת	ברבות הטובה רבו			
Jer. 18, 22.	שִׁיחָה	תשמע ועקה מבתיהם			
Jer. 29, 14.	שְׁבִיתְכֶם	ונמצאתי לכם נאם ה׳			

81.

וחלוף

א״ב כתי׳ ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין י׳ דלוג וכ״מ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, in der Mitte des Worts ein Waw haben, das wie Jod gelesen wird.

Gen. 39, 20.	אֲסוּרֵי	ויקח אדני יוסף אתו	
1 S. 25, 18.	אֲבוּגַיִל	ותמהר אבוגיל ותקח	
2 S. 15, 20.	אֲנוּעֲךָ	תמול בואך והיום	
2 Reg. 24, 15.	אִוּלֵי	ויגל את יהויכין · דמלכ׳	
Jer. 50, 44.	אֲרוּצֶם	הנה כאריה יעלה מגאון· תני׳	
Jes. 45, 2.	אֲוַשֵּׁר	אני לפניך אלך והדורים	
2 S. 16, 12.	בְּעֻוֹנִי	אולי יראה ה׳ בעוני	
Jer. 6, 7.	כַּוּר	כהקיר בור מימיה	
Nah. 2, 6.	כַּהֲלוּכָתָם	יזכר אדיריו יכשלו	
1 Chr. 7, 31.	בְּרָוּת	ובני בריעה חבר ומלכיאל	
Prov. 23, 24.	גּוֹל	יגיל אבי צדיק	
Esra 4, 9.	דֶּהָוֵא	אדין רחום בעל טעם	
Gen. 8, 17.	הַוֵּצֵא	כל החיה אשר אתך	
Jer. 19, 2.	הַחַרְסוּת	ויצאת אל גיא בן הנם	

1 S. 30, 24.	הַוֹּרֵד [1]		ומי ישמע לכם	מְנוּחַת
2 Reg. 23, 4.	הָעֲשׁוּם		ויצו המלך	מֻטָּעַת
Jer. 25, 7.	הַכְעִסֵנִי		ולא שמעתם אלי נאם	נְטוּוֹת
Ez. 42, 9.	הַמְּבוֹא		ומתחתה לשכות האלה	נוֹב
Jer. 48, 5.	הַלְּחוּת	5	כי מעלה הלחות בבכי דירמי'	נְוָבִי
Zach. 11, 2.	הַבָּצוּר		הילל ברוש כי נפל ארז	נְפוּשְׁסִים
2 Chr. 35, 3.	הַמְּבִינִים		ויאמר ללוים המבונים	שׁוּם
Ps. 5, 9.	הַוְּשַׁר		ה' נחני בצדקתך	עֲשׁוּוֹת
Prov. 23, 5.	הֲתָעוּף	10	עיניך בו ואיננו	עִוַּי
Esra 8, 17.	הַנְּתִינִים		ואוצאה אותם על אדו	עֲוָרִים
2 Chr. 26, 21.	הַחָפְשׁוֹת		ויהי עזיהו המלך · דד"ה	עַנְגֵי
Num. 14, 36.	וַיָּלִינוּ		והאנשים אשר שלח	עַתּוּדִים
Jos. 19, 22.	וְשַׁחֲצוּמָה		ופגע הגבול בתבור	עִפְרוֹן
Jer. 14, 14.	וְאֱלוּל	15	ויאמר ה' אלי שקר	צָלוּל
Jer. 14, 14.	וְתַרְמוּת		הנבאים · ב' בפסוק'	צְעוּרֵיהֶם
Jer. 8, 7.	וְסוּס		גם חסידה בשמים	צְעוּרֶיהָ
Ez. 41, 15.	וַאֲתִוּקֶיהָא		ומדד ארך הבנין אל פני	צְפוּעֵי
Jes. 62, 3.	וּצְנוּף		והיית עטרת תפארת	קְרוּאֵי
1 Chr. 4, 20.	וְתוֹלוֹן	20	ובני שימון אמנון	שׁוּשַׁק
1 Chr. 12, 3.	וְיוּאֵל		הראש אחיעזר ויואש	שְׁרוּתֵךְ
2 Chr. 35, 4.	וְהָכִינוּ		לבית אבתיכם	שְׁרוֹקַת
Ps. 74, 11.	חֵיקְךָ		למה תשיב ידך וימינך	שַׁפְרוּרוֹ
1 Reg. 6, 5.	יָצוּעַ		ויבן על קיר הבית	שְׁבוּתָם
Ez. 48, 14.	יַעֲבֹר	25	ולא ימכרו ממנו	שְׁבוּת
Ps. 59, 16.	וְינוּעוּן		המה ינועון לאכל	שָׁלְשׁוֹם
Ps. 140, 10.	יְכַסֻּמוֹ		ראש מסבי עמל שפתימו	שָׁמוּר
Prov. 4, 16.	יַכְשִׁלוּ		כי לא ישנו אם לא ירעו	תְּנוּאוּן
1 Chr. 20, 5.	יָעִר		ותהי עוד מלחמה · דד"ה	תָּרוֹב
2 Chr. 29, 14.	יְחוּאֵל	30	ומן בני הימן יחואל ושמעי	תְּשׁוָה
Jud. 21, 22.	לָרוֹב		והיה כי יבאו אבותם	
1 S. 18, 6.	לָשׁוּר		ויהי בבואם בשוב דוד	
2 S. 3, 15.	לָוּשׁ		וישלח איש בשת ויקחה	
Jer. 16, 16.	לְדַגִּים		הנני שלח לדוגים	
Ez. 22, 18.	לְסוֹג	35	בן אדם היו לי בית ישראל	
Jes. 42, 24.	לְמִשּׁוֹסָה		מי נתן למשוסה יעקב	
Ps. 129, 3.	לְמַעֲנוֹתָם		על גבי חרשו חרשים	
Neh. 12, 14.	לְמִלּוּכִי		יונתן לשבניה · דעזרא	

1 S. 20, 1.	ויברח דוד מנוית
Jer. 48, 21.	ומשפט בא אל ארץ
Jes. 3, 16.	ויאמר ה' יען כי גבהו
Jes. 57, 19.	בורא נוב שפתים
Neh. 10, 20.	חרף ענתות
Neh. 7, 52.	בני בסי בני מעונים · תני' דם'
2 S. 14, 7.	והנה קמה כל המשפחה
1 S. 25, 18.	ותמהר אבוגיל ותקח
Jer. 40, 8.	ויבאו אל גדליה המצפתה
Jes. 30, 6.	משא בהמות נגב
Am. 8, 4.	שמעו זאת השאפים
Est. 8, 13.	פתשגן הכתב · תני' דם'
2 Chr. 13, 19.	וירדף אביה אחרי
Jud. 7, 13.	ויבא גדעון והנה איש
Jer. 14, 3.	ואדיריהם שלחו צעוריהם
Jer. 48, 4.	נשברה מואב השמיעו
Ez. 4, 15.	ויאמר אלי ראה נתתי
Num. 26, 9.	ובני אליאב נמואל
1 Reg. 14, 25.	ויהי בשנה החמישית
Jer. 15, 11.	אמר ה' אם לא שרותך
Jer. 18, 16.	לשום ארצם לשמה
Jer. 43, 10.	ואמרת אליהם כה אמר
Zeph. 2, 7.	והיה הבל לשארית בית
Ps. 85, 2.	רצית ה' ארצך שבת
Prov. 22, 20.	הלא כתבתי לך שלשום
1 Chr. 24, 24.	בני עזיאל מיכה
Num. 32, 7.	ולמה תנואון את לב
Prov. 3, 30.	אל תרוב עם אדם חנם
Job 30, 22.	תשאני אל רוח תרכיבני

[1] Zusatz.

82.

אותיות גדולות שבתורה משמשות א"ב וסימ'

Ein alphabetisches Verzeichniss der Buchstaben, welche im Pentat. grösser als die übrigen geschrieben werden müssen, mit Angabe der bezüglichen Wörter.

אַשְׁרֶיךָ	ישראל מי כמוך	Deut. 33, 29.
בְּרֵאשִׁית	ברא	Gen. 1, 1.
וְהִתְגַּלָּח	ואת הנתק לא יגלח	Lev. 13, 33.
אֶחָד	שמע ישראל ה'	Deut. 6, 4.
הַלְלִ"י	תגמלו זאת	Deut. 32, 6.
גָּחוֹן	כל הולך על	Lev. 11, 42.
הַכְזֹונָה	ויאמרו	Gen. 34, 31.
חֲכְלִילִי	עינים מיין	Gen. 49, 12.
טוֹב	ותהר האשה ותלד	Ex. 2, 2.
יִגְדַּל	ועתה יגדל נא	Num. 14, 17.
וְהִתְמַכַּרְתֶּם	והשיבך ה' מצרים	Deut. 28, 68.
נַךְ (וּבָךְ?)	ויתנהו ה' אלהינו לפנינו	Deut. 2, 33.
וַיִּשְׁלֻכֵם	ויתשם ה' מעל אדמתם	Deut. 29, 27.
מַה	טבו אהליך יעקב	Num. 24, 5.
שְׁלֹשִׁים	וירא יוסף לאפרים	Gen. 50, 23.
נֹצֵר	חסד לאלפים	Ex. 34, 7.
מִשְׁפָּטָן	ויקרב משה את	Num. 27, 5.
וַיּוּכַם	כלב את העם	Num. 13, 30.
שְׁמַע	ישראל ה'	Deut. 6, 4.
וּפְתַלְתֹּל	שחת לו לא בניו	Deut. 32, 5.
וּבְהַעֲטִיף	הצאן לא ישים	Gen. 30, 42.
צֵא	וירדו כל עבדיך	Ex. 11, 8.
צִיץ	ועשית ציץ זהב	Ex. 28, 36.
קַן	כי יקרא קן צפור	Deut. 22, 6.
אַחֵר	כי לא תשתחוה לאל	Ex. 34, 14.
עֶרֶשׁ	כי רק עוג מלך	Deut. 3, 11.
תָּמִים	תהי' עם ה'	Deut. 18, 13.

83.

אותיות גדולות שבכתי' משמשות א"ב וסימ'

Ein alphabetisches Verzeichniss der Buchstaben, welche in der heil. Schrift grösser als die übrigen geschrieben werden müssen, mit Angabe der bezüglichen Wörter.

אָדָם	שת אנוש	1 Chr. 1, 1.
בְּרֵאשִׁית	ברא אלהים	Gen. 1, 1.
וְהִתְגַּלָּח	ואת הנתק לא יגלח	Lev. 13, 33.
אֶחָד	שמע ישראל ה'	Deut. 6, 4.
הַלְלִ"י	תגמלו זאת	Deut. 32, 6.
גָּחוֹן	כל הולך על גחון	Lev. 11, 42.
זָכְרוּ	תורת משה	Mal. 3, 22.
חוּר	כרפס ותכלת	Est. 1, 6.
שִׁבְטֹו	יסר מעלי שבטו	Job 9, 34.
יִגְדַּל	ועתה יגדל נא	Num. 14, 17.
וְנָטְעָה	אשר נטעה ימינך	Ps. 80, 16.
וַיִּשְׁלֻכֵם	ויתשם ה' מעל	Deut. 29, 27.
מִשְׁלֵי	שלמה בן דוד · רי' ספר'	Prov. 1, 1.
אַלְפִים	נהר די נור נגד ונפק	Dan. 7, 10.
וְנָטְעָה	אשר נטעה ימינך	Ps. 80, 16.
לִינִי [1]	הלילה	Ruth 3, 13.
מִשְׁפָּטָן	ויקרב משה	Num. 27, 5.
סוֹף	דבר הכל נשמע	Koh. 12, 13.
שְׁמַע	ישראל ה'	Deut. 6, 4.
בְּשַׁפְרַפְּרָא	באדין מלכא בשפרפרא	Dan. 6, 20.
צָפוּ	עורים כלם לא ידעו	Jes. 56, 10.
קֵן	גם צפור מצאה בית	Ps. 84, 4.
אַחֵר	כי לא תשתחוה לאל	Ex. 34, 14.
שִׁיר	השירים אשר לשלמה	Cant. 1, 1.
וַתִּכְתֹּב	אסתר המלכה · ת"ו קדמ'	Est. 9, 29.

1) Zusatz mit der Bemerkung ו"ם

84.

אותיות קטנות שבקרי׳ משמשות א״ב

Ein alphabetisches Verzeichniss der Buchstaben, welche in der Heil. Schrift kleiner als die übrigen geschrieben werden müssen, mit Angabe der bezüglichen Wörter.

וַיִּקְרָא	אל משה	Lev. 1, 1.
הַב	לעלוקה שתי בנות · קד׳ דפ׳	Prov. 30, 15.
וְגוּשׁ	לבש בשרי רמה	Job 7, 5.
אָדָם	עשק בדם נפש	Prov. 28, 17.
בְּהִבָּרְאָם	אלה תולדות השמים	Gen. 2, 4.
שָׁלוֹם	לכן אמר הנני	Num. 25, 12.
וְנַפְשׁוֹ[1]	לא חיה · וי״ו בתרא	Ps. 22, 30.
וַיִּוָּתֵר	ואת ארדי ואת · לי׳ וחס׳	Est. 9, 9.
חַף	זך אני בלי פשע	Job 33, 9.
טָבְעוּ	בארץ שעריה	Thr. 2, 9.
תֵּשִׁי	צור ילדך תשי	Deut. 32, 18.
וְלִבְכֹּתָהּ	ותמת שרה בקריית	Gen. 23, 2.
לוּא	עליכם כל עברי דרך	Thr. 1, 12.
מַמְרִים	הייתם עם ה׳ מיום דעתי · וי״ס תנינ׳	Deut. 9, 24.
וְטַהֲרוֹתַיִם[2]	מכל נכר	Neh. 13, 30.
יְצָפְנֵנִי	כי יצפנני · נ״ון תני׳ (נ״ב)	Ps. 27, 5.
בְּסֻכֹּה	ביום רעה · תרוי׳ בפס׳	Ps. 27, 5.
לְעַוָּת	אדם בריבו	Thr. 3, 36.
בְּשַׁפְרַפָּרָא	באדין מלכא · פ״ה קד׳(נ״ב)	Dan. 6, 20.
וְצוֹחַת	אבלה יהודה ושעריה	Jer. 14, 2.
פָּרֶץ	יפרצני פרץ על פני פרץ	Job 16, 14.
וְחֵץ[1]	חניתו כמנור ארגים · קד׳ דס׳ · ועץ קרי	1 S. 17, 7.
קַצְתִּי	ותאמר רבקה אל יצחק	Gen. 27, 46.
פַּרְמַשְׁתָּא	ואת אריסי	Est. 9, 9.
פַּרְשַׁנְדָּתָא	ואת דלפון	Est. 9, 7.

1) Zusatz von anderer Hand mit der Bemerkung וי״ס
2) Zusatz von derselben Hand.

85.

מ״ה מן חד וחד וְאֶל ולי׳ דסמי׳ וסי׳

45 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem וְאֶל vorkommen.

ואל קַיִן	ואל מנחתו לא שעה	Gen. 4, 5.
ואל אֲמָה	צהר תעשה לתבה	Gen. 6, 16.
ואל הַבָּקָר	ריח אברהם ויקח בן בקר	Gen. 18, 7.
ואל אֶחָיו	ויספר אל אביו	Gen. 37, 10.
ואל יַעֲקֹב	וארא אל אברהם	Ex. 6, 3.
ואל פַּרְעֹה	וידבר ה׳ אל משה · דויצום	Ex. 6, 13.
ואל שְׁתֵּי[1]	ולקחתם אגדת אזוב	Ex. 12, 22.
ואל משֶׁה	אמר עלה אל ה׳	Ex. 24, 1.
ואל הַזְּקֵנִים	אמר שבו לנו בזה	Ex. 24, 14.
ואל הָאָרֹן	ונתת את הכפרת	Ex. 25, 21.
ואל אֵשֶׁת	עמיתך לא תתן	Lev. 18, 20.
ואל הַלְוִיִּם	תדבר ואמרת עליהם	Num. 18, 26.
ואל עֲדַת[1]	ויבאו אל	Num. 31, 12.
ואל רִשְׁעוֹ	זכר לעבדיך	Deut. 9, 27.
ואל הַמַּאתוֹ	ב׳ בפסוק	Deut. 9, 27.
ואל נַעֲרוֹ	ויאמר דוד שאול אליו	1 S. 10, 14.
ואל אֲבִישַׁי	ויען דוד ויאמר אל	1 S. 26, 6.
ואל אַבְנֵר	ויקרא דוד אל העם	1 S. 26, 14.
ואל נֶגֶב	ויאמר אכיש אל · בתר׳ דפס׳	1 S. 27, 10.
ואל צִקְלַג	ויהי בבא דוד ואנשיו	1 S. 30, 1.
ואל נְבִיאֵי	ויאמר (אלישע) אל מלך	2 Reg. 3, 13.
ואל הַשָּׁמַיִם	ראיתי את הארץ והנה	Jer. 4, 23.
ואל נְבוּכַדְרֶאצַּר	הנני שלח ולקחתי	Jer. 25, 9.
ואל צִדְקִיָּה	מלך יהודה דברתי	Jer. 27, 12.
ואל שְׁמַעְיָהוּ	הנחלמי תאמר לאמר	Jer. 29, 24.
ואל צִדְקִיָּהוּ[1]	כה אמר · דאחאב בן קוליה	Jer. 29, 21.
ואל יְהוּדָה	ואלה הדברים אשר	Jer. 30, 4.
ואל הֶהָרֵב	כי כה · דעל בתי העיר הזאת	Jer. 33, 4.
ואל יִרְמְיָהוּ	היה דבר ה׳ בהיתו עצור	Jer. 39, 15.
ואל אַרְצוֹ	לכן כה · דהנני פקד אל מלך	Jer. 50, 18.
ואל אֲנָשִׁים[1]	וקול המון שלו בה	Ez. 23, 42.
ואל הַשֻּׁלְחָנוֹת	והשפתים טפח אחד	Ez. 40, 43.

1) Zusatz von derselben Hand.

Ez. 43, 20.	וְאֶל הַגְּבוּל	ולקחת מדמו ונתתה	
Jes. 19, 3.	וְאֶל הָאֹבוֹת[1]	ונבקה רוח מצרים · ב׳ בו	
	וְאֶל הָאֹבוֹת	ידו גורל ויתנו הילד	
Joel 4, 3.	וְאֶל עַמִּי	הביטו אל אברהם	
Jes. 51, 2.	וְאֶל שָׂרָה	יעוב רשע דרכו	
Jes. 55, 7.	וְאֶל אֱלֹהֵינוּ[1]	חטאת עמי יאכלו	
Hos. 4, 8.	וְאֶל עֲוֹנָם	אליך ה׳ אקרא ואל ה׳	
Ps. 30, 9.	וְאֶל ה׳	יקרא אל השמים	
Ps. 50, 4.	וְאֶל הָאָרֶץ	אולם אני אדרש אל אל	
Job 5, 8.	וְאֶל אֱלֹהִים	וזרח השמש ובא	
Koh. 1, 5.	וְאֶל מְקוֹמוֹ	ואעבר אל שער	
Neh. 2, 14.	וְאֶל בְּרֵכַת[1]	שקוציהם · דיחוקאל	
Ez. 11, 21.	וְאֶל לֵב		

86.

ט׳ זוגין חד וְאֶל וחד וְעַל ולי׳ דסמי׳ וסימני׳

9 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem וְאֶל und ein Mal mit vorhergehendem וְעַל vorkommen.

Lev. 10, 12.	וְאֶל אִיתָמָר	וידבר משה אל אהרן	
Lev. 10, 16.	וְעַל אִיתָמָר	ואת שעיר החטאת	
Lev. 12, 4.	וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ	ושלשים יום ושלשת	
2 Chr. 29, 21.	וְעַל הַמִּקְדָּשׁ	ויביאו פרים שבעה	
Num. 4, 19.	וְאֶל מַשָּׂאוֹ	ואת עשו להם וחיו	
Num. 4, 49.	וְעַל מַשָּׂאוֹ	על פי ה׳ פקד אותם	
2 Reg. 8, 3.	וְאֶל שָׂדֶהָ	ויהי מקצה שבע שנים	
2 Reg. 8, 5.	וְעַל שָׂדֶהָ	ויהי הוא מספר למלך	
Jer. 26, 15.	וְאֶל יֹשְׁבֶיהָ	אך ידע תדעו כי אם	
Jer. 25, 9.	וְעַל יֹשְׁבֶיהָ	הנני שלח ולקחתי את	
Ruth 1, 15.	וְאֶל אֱלֹהֶיהָ	ותאמר הנה שבה יבמתך	
Jer. 46, 25.	וְעַל אֱלֹהֶיהָ	אמר ה׳ צבאות אלהי ישראל	
Ez. 22, 9.	וְאֶל הֶהָרִים	אנשי רכיל היו בך	
Chagg. 1, 11.	וְעַל הֶהָרִים	ואקרא חרב על הארץ	

1) Zusatz.

Jes. 49, 22.	וְאֶל עַמִּים	כה אמר אדני ה׳ הנה	
Ez. 38, 22.	וְעַל עַמִּים	ונשפטתי אתו בדבר	
Job 32, 22.	וְאֶל אָדָם	אל נא אשא פני איש	
Job 34, 29.	וְעַל אָדָם	והוא ישקט ומי ירשע	

87.

ל״ב זוגין מן ב׳ ב׳ עַל וסי׳

32 Wörter, die nur zwei Mal mit vorhergehendem עַל vorkommen.

Lev. 5, 26.	עַל אַחַת	וכפר עליו הכהן לפני	
Lev. 5, 22.	עַל אַחַת	או מצא אבדה וכחש	
Deut. 22, 5.	עַל אִשָּׁה	לא יהיה כלי גבר על	
Job 31, 9.	עַל אִשָּׁה	אם נפתה לבי על אשה	
Jer. 16, 7.	עַל אֵבֶל	ולא יפרסו לחם על אבל	
1 Chr. 19, 2.	עַל אֵבֶל	ויאמר דויד אעשה חסד · ד״ה (?)	
Ps. 7, 11.	עַל אֱלֹהִים	מגני על אלהים מושיע	
Ps. 62, 8.	עַל אֱלֹהִים	ישעי וכבודי	
2 S. 14, 1.	עַל אַבְשָׁלוֹם	וידע יואב בן צרויה	
2 S. 19, 2.	עַל אַבְשָׁלוֹם	ויגד ליואב הנה המלך	
Ez. 1, 8.	עַל אַרְבַּעַת	וידו אדם מתחת כנפיהם	
Ez. 1, 17.	עַל אַרְבַּעַת	רבעיהן	
Ez. 38, 16.	עַל אַרְצִי	ועלית על עמי ישראל	
Joel 1, 6.	עַל אַרְצִי	כי גוי עלה על ארצי	
Num. 15, 9.	עַל בֵּן	והקריב על בן הבקר	
Ps. 80, 18.	עַל בֵּן	תהי ידך על איש ימינך	
Jer. 18, 7.	עַל גּוֹי	רגע אדבר על גוי	
Jer. 18, 9.	עַל גּוֹי	וחברו · ורגע אדבר	
Jos. 18, 5.	עַל גְּבוּלָם	והתחלקו אתה לשבעה	
Zeph. 2, 8.	עַל גְּבוּלָם	שמעתי חרפת מואב	
Jes. 66, 2.	עַל דְּבָרִי	ואת כל אלה ידי עשתה	
Jer. 1, 12.	עַל דְּבָרִי	ויאמר ה׳ אלי היטבת	
Gen. 48, 2.	עַל הַמִּטָּה	ויגד ליעקב ויאמר הנה	
Est. 7, 8.	עַל הַמִּטָּה	והמלך שב מגנת הביתן	
Ex. 1, 15.	עַל הָאָבְנַיִם	ויאמר בילדכן את	
Jer. 18, 3.	עַל הָאָבְנַיִם	וארד בית היוצר	

Num. 11, 9.	על הַמַּחֲנֶה	וברדת הטל על	
Num. 11, 31.	על הַמַּחֲנֶה	ורוח נסע מאת ה׳	
Lev. 15, 6.	על הַכְּלִי	והישב על הכלי	
Lev. 15, 23.	על הַכְּלִי	ואם על המשכב הוא	
Deut. 22, 6.	על הַבָּנִים	כי יקרא קן צפור	5
Jer. 16, 3.	עַל הַבָּנִים	כי כה אמר ה׳ על הבנים	
Zeph. 1, 8.	עַל הַשָּׂרִים	והיה ביום זבח ה׳	
Est. 5, 11.	עַל הַשָּׂרִים	ויספר להם המן את	
Jer. 21, 9.	עַל הַכַּשְׂדִּים	הישב בעיר הזאת · ר״פ קדמ׳ דם׳	10
Jer. 37, 14.	עַל הַכַּשְׂדִּים	ויאמר ירמיהו שקר	
2 Chr. 20, 1.	עַל יְהוֹשָׁפָט	ויהי אחרי כן באו בני	
2 Chr. 20, 37.	עַל יְהוֹשָׁפָט	ויתנבא אליעזר בן דודוהו	
Lev. 23, 20.	עַל לֶחֶם	והניף הכהן אתם	
1 Chr. 9, 32.	עַל לֶחֶם	ומן בני הקהתי	15
Est. 4, 5.	עַל מָרְדֳּכַי	ותקרא אסתר להתך	
Est. 5, 9.	עַל מָרְדֳּכַי	ויצא המן ביום ההוא	
Ex. 18, 23.	עַל מְקֹמוֹ	אם את הדבר הזה תעשה	
Ps. 37, 10.	עַל מְקוֹמוֹ	ועוד מעט ואין רשע	
Dan. 4, 25.	עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	כלא מטא על	20
Dan. 4, 30.	עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	בה שעתא מלתא ספת	
2 S. 6, 10.	עַל עִיר	ולא אבה דוד להסיר דשמו׳	
Am. 4, 7.	עַל עִיר	וגם אנכי מנעתי מכם	
1 Reg. 15, 20.	עַל עָרֵי	וישמע בן הדד· דמלכים	25
Jer. 4, 16.	עַל עָרֵי	הזכירו לגוים הנה	
1 S. 22, 9.	עַל עַבְדֵי	ויען דאג האדמי	
1 Chr. 18, 7.	עַל עַבְדֵי	ויקח דוד את שלטי · ד״ה	
1 S. 20, 8.	עַל עַבְדֶּךָ	ועשית חסד על עבדך	
Ps. 31, 17.	עַל עַבְדֶּךָ	האירה פניך על עבדך	30
Jes. 23, 8.	עַל צֹר	מי יעץ זאת על צר	
Ez. 27, 2.	עַל צֹר	ואתה בן אדם שא על צר	
2 Reg. 19, 22.	עַל קְדוֹשׁ	את מי חרפת · דמלכי׳	
Jes. 31, 1.	עַל קְדוֹשׁ	הוי הירדים מצרים לעזרה	
Job 22, 26.	עַל שַׁדַּי	כי אז על שדי תתענג	35
Job 27, 10.	עַל שַׁדַּי	אם על שדי יתענג	
2 Chr. 23, 19.	עַל שַׁעֲרֵי	ויעמד השוערים על שערי	
Prov. 14, 19.	עַל שַׁעֲרֵי	שחו רעים לפני טובים	
2 Chr. 26, 9.	עַל שַׁעַר	ויבן עזיהו מגדלים · קד׳ דפ׳	1
Cant. 7, 5.	עַל שַׁעַר	צוארך כמגדל השן	

88.

כ׳ זוגין תרין אֶל ותרין עַל וסי׳

10 Wörter (20 Paare), die zwei Mal mit vorhergehendem עַל und zwei Mal mit vorhergehendem אֶל vorkommen.

Num. 12, 8.	אֶל פֶּה	פה אל פה אדבר בו	
Esra 9, 11.	אֶל פֶּה	אשר צוית ביד עבדיך	
Micha 7, 16.	עַל פֶּה	יראו גוים ויבשו מכל	
Job 21, 5.	עַל פֶּה	פנו אלי והשמו ושימו	
Jes. 49, 22.	אֶל גּוֹיִם	כה אמר אדני ה׳ הנה אשא	
Ez. 2, 2.	אֶל גּוֹיִם	ויאמר אלי בן אדם	
Jes. 14, 12.	עַל גּוֹיִם	איך נפלת משמים הילל	
Ps. 47, 9.	עַל גּוֹיִם	מלך אלהים על גוים	
Gen. 15, 15.	אֶל אֲבֹתֶיךָ	ואתה תבוא אל אבתיך	
2 Chr. 34, 28.	אֶל אֲבֹתֶיךָ	הנני אספך אל אבתיך· ד״ה	
Deut. 30, 9.	עַל אֲבֹתֶיךָ	והותירך ה׳ אלהיך בכל	
2 Reg. 22, 20.	עַל אֲבֹתֶיךָ	לכן הנני אספך על אבתיך· דמלכ׳	
Gen. 24, 29.	אֶל הָעַיִן	ולרבקה אח ושמו לבן	
Gen. 24, 42.	אֶל הָעַיִן	ואבא היום אל העין	
Gen. 16, 7.	עַל הָעַיִן	וימצאה מלאך ה׳	
Gen. 24, 30.	עַל הָעַיִן	ויהי כראת את הנזם	
Gen. 34, 4.	אֶל חֲמוֹר	ויאמר שכם אל חמור	
Gen. 34, 24.	אֶל חֲמוֹר	וישמעו אל חמור ואל	
Ex. 22, 8.	עַל חֲמוֹר	על כל דבר פשע	
Zach. 9, 9.	עַל חֲמוֹר	גילי מאד בת ציון	
Ex. 4, 18.	אֶל יֶתֶר	וילך משה וישב אל יתר	
Jer. 29, 1.	אֶל יֶתֶר	ואלה דברי הספר אשר	
Ps. 31, 24.	עַל יֶתֶר	אהבו את ה׳ כל חסידיו	
Ps. 11, 2.	עַל יֶתֶר	כי הנה הרשעים ידרכון	

Deut. 4, 39.	אֶל לְבָבֶךָ	וידעת היום והשבת
Deut. 30, 1.	אֶל לְבָבֶךָ	והיה כי יבאו עליך
Deut. 6, 6.	עַל לְבָבֶךָ	והיו הדברים האלה
Ez. 38, 10.	עַל לְבָבֶךָ	והיה ביום ההוא יעלו
Jes. 38, 18.	אֶל אֲמִתֶּךָ	כי לא שאול תודך
Jes. 38, 19.	אֶל אֲמִתֶּךָ	חי חי הוא יודך
Ps. 115, 1.	עַל אֲמִתֶּךָ	לא לנו ה׳ לא לנו
Ps. 138, 2.	וְעַל אֲמִתֶּךָ	אשתחוה אל היכל
Jer. 29, 3.	אֶל נְבוּכַדְנֶאצַּר	ביד אלעשה בן
Jer. 39, 5.	אֶל נְבוּכַדְנֶאצַּר	וירדפו חיל כשדים׳ קד׳ דס׳
Dan. 4, 25.	עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	כלא מטא על
Dan. 4, 30.	עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	בה שעתא מלתא ספת
Neh. 10, 39.	אֶל הַלְּשָׁכוֹת	והיה הכהן בן אהרן
Neh. 10, 40.	אֶל הַלְּשָׁכוֹת	כי אל הלשכות
1 Chr. 9, 26.	עַל הַלְּשָׁכוֹת	כי באמונה המה
1 Chr. 23, 28.	עַל הַלְּשָׁכוֹת	כי מעמדם ליד בני

89.

ו׳ זוגין מן ג׳ ג׳ חד אֶל וחד עַל וחד וְעַל וכל חד לי׳ וסי׳

6 Wörter (oder Gruppen), die nur ein Mal mit אֶל, ein Mal mit עַל und ein Mal mit וְעַל vorkommen.

Ex. 12, 22.	אֶל הַמַּשְׁקוֹף	ולקחתם אגדת אזוב
Ex. 12, 23.	עַל הַמַּשְׁקוֹף	ועבר ה׳ לנגף את מצרים
Ex. 12, 7.	וְעַל הַמַּשְׁקוֹף	ולקחו מן הדם ונתנו
Deut. 25, 1.	אֶל הַמִּשְׁפָּט	כי יהיה ריב בין אנשים
Jes. 28, 6.	עַל הַמִּשְׁפָּט	ולרוח משפט ליושב
Deut. 17, 11.	וְעַל הַמִּשְׁפָּט	על פי התורה אשר
Jud. 21, 6.	אֶל בִּנְיָמִן	וינחמו בני ישראל
2 S. 4, 2.	עַל בִּנְיָמִן	ושני אנשים שרי גדודים
2 S. 2, 9.	וְעַל בִּנְיָמִן	וימלכהו אל הגלעד
	אֶל יְהוֹיָקִים	לכן כה אמר ה׳ אל יהויקים
Jer. 36, 30.	עַל יְהוֹיָקִים	לכן כה אמר ה׳׳ דלא יהיה לו
Jer. 36, 29.	וְעַל יְהוֹיָקִים	מלך יהודה תאמר

Jer. 27, 13.	אֶל הַגּוֹי	למה תמותו אתה ועמך
Jer. 27, 8.	עַל הַגּוֹי	והיה הגוי והממלכה
Jer. 25, 12.	וְעַל הַגּוֹי	והיה כמלאות שבעים
2 Chr. 30, 20.	אֶל יְחִזְקִיָּהוּ	וישמע ה׳ אל יחזקיהו
2 Chr. 32, 9.	עַל יְחִזְקִיָּהוּ	אחר זה שלח סנחריב
2 Chr. 32, 16.	וְעַל יְחִזְקִיָּהוּ	ועוד דברו עבדיו

90.

י״ח זוגין חד ריש פסוק וחד סוף פסוק וסימניהון

18 Wörter, die nur ein Mal am Anfang und ein Mal am Schlusse des Verses vorkommen.

Gen. 24, 29.	וּלְרִבְקָה	אח ושמו לבן
Gen. 26, 35.	וּלְרִבְקָה	ותהיין מרת רוח
Gen. 35, 5.	וַיִּפָּעוּ	ויהי חתת אלהים
Num. 10, 28.	וַיִּפָּעוּ	אלה מסעי בני ישראל
Lev. 21, 8.	וְקִדַּשְׁתּוֹ	כי את לחם אלהיך
Ex. 19, 23.	וְקִדַּשְׁתּוֹ	ויאמר משה אל ה׳
Lev. 22, 11.	וְכֹהֵן	כי יקנה נפש
Thr. 2, 6.	וְכֹהֵן	ויחמם כגן שכו
Deut. 24, 3.	וּשְׂנֵאָהּ	האיש האחרון
Deut. 22, 13.	וּשְׂנֵאָהּ	כי יקח איש אשה
2 S. 13, 15.	וַיִּשְׂנָאֶהָ	אמנון שנאה גדולה
Deut. 22, 16.	וַיִּשְׂנָאֶהָ	ואמר אבי הנער אל
Ex. 21, 17.	וּמְקַלֵּל	אביו ואמו
2 S. 16, 5.	וּמְקַלֵּל	ובא המלך דוד
Jos. 15, 48.	וּבָהָר	שמיר ויתיר ושוכה
Deut. 8, 7.	וּבָהָר	כי ה׳ אלהיך מביאך
Jud. 19, 2.	וַתִּזְנֶה	עליו פילגשו ותלך מאתו
Jes. 57, 3.	וַתִּזְנֶה	ואתם קרבו הנה בני עננה
Ez. 21, 30.	הָשֵׁב	אל תערה במקום
Jes. 42, 22.	הָשֵׁב	והוא עם בזוז ושסוי
Jes. 19, 12.	אַיָּם	אפוא חכמיך ויגידו
Nah. 3, 17.	אַיָּם	מנוריך כארבה

Jes. 47, 9.	וָתָבֹאנָה	לך שתי אלה רגע
Jer. 9, 16.	וְתָבוֹאנָה	כה אמר ה׳ צבאות התבוננו
Hos. 10, 7.	גִּדְמָה	שמרון מלכה
Jes. 46, 5.	וְנִדְמֶה	למי תדמיוני ותשוו
Jona 2, 4.	וַתַּשְׁלִיכֵנִי	מצולה בלבב ימים
Ps. 102, 11.	וַתַּשְׁלִיכֵנִי	מפני זעמך וקצפך
Thr. 1, 15.	סְלָה	כל אבירי אדני בקרבי
2 Reg. 12, 21.	סְלָא	ויקמו עבדיו ויקשרו
Ps. 119, 120.	סָמַר	מפחדך בשרי
Jer. 51, 27.	סָמָר	שאו נס בארץ תקעו
Job 16, 21.	וְיוֹכַח	לגבר עם אלוה
1 Chr. 12, 17.	וְיוֹכַח	ויצא דויד לפניהם ד״ה
2 Chr. 13, 11.	וּמַקְטִרִים	לה׳ עלות בבקר בבקר
2 Chr. 29, 11.	וּמַקְטִרִים	בני עתה אל תשלו

ולבד ממסורתא

Deut. 32, 16.	יַקְנִאֻהוּ	בזרים בתועבת
Ps. 78, 58.	יַקְנִיאוּהוּ	ויכיעסוהו בבמותם
Ps. 68, 27.	בְּמַקְהֲלוֹת[1]	ברכו אלהים
Num. 33, 25.	בְּמַקְהֵלֹת	ויסעו מחרדה
Ps. 109, 7.	בְּהִשָּׁפְטוֹ	יצא רשע
Ps. 37, 33.	בְּהִשָּׁפְטוֹ	ה׳ לא יעזבנו
Ps. 69, 35.	יְהַלְלוּהוּ	שמים וארץ
Ps. 107, 32.	יְהַלְלוּהוּ	וירוממוהו בקהל עם

91.

ס״ב מלין דכתבן מוקדם מאוחר ומימן

62 Wörter, in denen 2 auf einander folgende Buchstaben versetzt sind.

Jos. 6, 13.	הָולְךְ	ושבעה הכהנים נשאים תני׳ דפס׳
Jos. 20, 8.	גָּלָן	ומעבר לירדן יריחו
Jos. 21, 27.	גֹּלָן	ולבני גרשון ממשפחת

1) Die 3 folgenden sind Zusatz einer andern Hand.

Jud. 16, 26.	וַיֹּאמֶר שמשון אל הנער	וַהֲיִמְשֵׁנִי	1
1 S. 14, 27.	ויונתן לא שמע בהשביע	וַתָּרֹאנָה	
1 S. 19, 18.	ודוד ברח וימלט	בְּנָיוֹת	
1 S. 19, 22.	וילך גם הוא הרמתה	בְּנָיוֹת	
1 S. 19, 23.	וילך שם אל נויות ברמה	נָיוֹת	5
1 S. 19, 23.	ותהי עליו ׳ב בפסוק׳	בְּנָיוֹת	
1 S. 27, 8.	ויעל דוד ואנשיו ויפשטו	וְהַגְּזִרִי	
2 S. 3, 25.	ידעת את אבנר בן נר	מַבָּואֲךָ	
2 S. 14, 30.	ויאמר אל עבדיו ראו חלקת	וְהַיִּצְתוּהָ	
2 S. 15, 28.	ראו אנכי מתמהמה	בְּעַבְרוֹת	10
2 S. 18, 8.	ותהי שם המלחמה נפצות	נָפְצוֹת	
2 S. 20, 14.	ויעבר בכל שבטי ישראל	וַיִּקָּלֲהוּ	
2 S. 24, 16.	וישלח ידו המלאך ירושלם דשמ׳	הָאֹורְנָה	
1 Reg. 7, 45.	ואת הסירות ואת היעים	הָאֹהֶל	15
2 Reg. 11, 2.	ותקח יהושבע בת המלך דמל׳	הַמְּמֻתָּתִים	
2 Reg. 14, 6.	ואת בני המכים דמל׳	יָמוּת	
Jer. 2, 25.	מנעי רגלך מיחף	וּגְרוֹנֵךְ	
Jer. 8, 6.	הקשבתי ואשמע לוא כן	בְּמִרְעָתָם	20
Jer. 9, 7.	הן שוחט לשונם	שָׁחוּט	
Jer. 17, 23.	ולא שמעו ולא הטו את אזנם	שָׁמַע	
Jer. 29, 23.	יען אשר עשו נבלה	הַוֹּדֵעַ	
Jer. 32, 23.	ויבאו וירשו אתה	וּבְתֹרָתֵךְ	
Jer. 42, 20.	כי התעתם בנפשותיכם	הָתְעֵתֶם	25
Jer. 50, 15.	הריעו עליה סביב	אָשְׁוּתֶיהָ	
Ez. 36, 14.	לכן אדם לא תאכלי עוד	תְּכַשְּׁלִי	
Ez. 40, 15.	ועל פני השער היאתון	הָיְאתוֹן	
Ez. 42, 16.	מדד רוח הקדים בקנה	אַמּוֹת	
Ez. 43, 15.	וההראל ארבע אמות	וּמֵהָאֲרִיאֵל	30
Ez. 43, 16.	שתים עשרה ארך	וְהָאֲרִיאֵל	
Jes. 37, 30.	וזה לך האות אכול השנה דיש׳	וְאָכוֹל	
Ps. 73, 2.	ואני כמעט נטוי רגלי	נָטוּי	
Ps. 139, 6.	דעת ממני נשגבה	כְּלָאָיה	35
Ps. 145, 6.	ועזוז נוראותיך יאמרו	וּגְדֻלָּתְךָ	
Prov. 1, 27.	בבא כשאוה פחדכם	כְּשׁאָוה	
Prov. 13, 20.	את חכמים וחכם כתיב	הֹלֵוךְ	

Prov. 19, 16.	יָמֻת	שמר מצוה שמר נפשו
Prov. 23, 5.	וָעֵיף	התעוף עיניך בו ואיננו· כת׳
Prov. 23, 26.	תִּרְצֶנָה	תנה בני לבך לי ועיניך
Prov. 31, 27.	הֲיֹלְכוֹת	צופיה הילכות ביתה
Job 26, 12.	וּבִתוּבָנָתוֹ	בכחו רגע הים ובתובנתו
Koh. 9, 4.	יִבְחַר	כי מי אשר יבחר אל כל
Est. 1, 5.	וּבְמִלּוֹאת	הימים האלה עשה
Est. 1, 16.	מֻמְכָן	ויאמר מומכן לפני
Dan. 4, 9.	יְדָרוּן	עפיה שפיר ואנבה שגיא
Dan. 5, 7.	וַהַמְיַנְכָא	קרא מלכא בחיל להעלא
Dan. 5, 16.	תְּוכֵל	ואנה שמעת עליך די
Dan. 5, 16.	תְּוכֵל	פשרין למפשר· ב׳ בפס׳
Dan. 5, 16.	וְהַמְיַנְכָא	ואנה שמעית עליך
Dan. 5, 29.	וְהַמְיַנְכָא	באדין אמר בלשאצר
Esra 2, 46.	שַׁמְלַי	בני חגב בני שמלי· קד׳ דספ׳
Esra 4, 4.	וּמְבַלְּהִים	ויהי עם הארץ מרפים
Esra 8, 17.	וָאֲוַצֵּאה	אותם על אדו הראש
Neh. 4, 7.	בַּצְּחִיִּים	ואעמיד מתחתיות למקום
Neh. 12, 14.	לְמֶלוּכִי	יונתן לשבניה יוסף
1 Chr. 1, 46.	עֲיוֹת	וימת חושם וימלך · ד״ה
1 Chr. 3, 24.	הוֹדַוְיָהוּ	ובני אליועיני הודיוהו
1 Chr. 27, 29.	שִׁטְרַי	ועל הבקר הרעים בשרון
2 Chr. 17, 8.	וּשְׁמִרָימוֹת	ועמהם הלוים שמעיהו
2 Chr. 29, 8.	לְזַוָּעָה	ויהי קצף ה׳ על יהודה
		דד״ה· וכל ירמי׳ דכות׳·

92.

כ׳ מלין כתבין וודיה בסוף תיבות׳ וסי׳

20 Wörter, die auf כָ (2 Pers. s. m.) mit ruhendem ה endigen (sonst heissts ךָ).

Ex. 7, 29.	וּבָכָה	ובעמך ובכל עבדיך
Ex. 13, 16.	יָדֶכָה	והיה לאות על ידכה
Ex. 15, 11.	כָּמֹכָה	מי כמכה באלים ה׳ מי
Ex. 15, 11.	כָּמֹכָה	נאדר בקדש · ב׳ בפסו׳

Num. 22, 33.	אֹתָכָה	ותראני האתון ותט
1 S. 1, 26.	עִמָּכָה	ותאמר בי אדני חי נפשך
2 S. 22, 30.	בְּכָה	כי בכה ארוץ גדוד· דשמואל
1 Reg. 18, 10.	יִמְצָאֲכָה	חי ה׳ אלהיך אם יש גוי
1 Reg. 18, 44.	יַעַצָּרָכָה	ויהי בשביעת ויאמר
2 Reg. 7, 2.	הִנָּכָה	ויען השליש אשר למלך
Jer. 7, 27.	יַעֲנוּכָה	ודברת אליהם את כל הדברים
Jer. 29, 25,	בְּשִׁמְכָה	כה אמר ה׳ צבאות· דיען אשר
Ez. 40, 4.	הַרְאוֹתָכָה	וידבר אלי האיש בן אדם
Ps. 10, 8.	לְחֶלְכָה	ישב במארב חצרים
Ps. 10, 14.	חֶלְכָה	ראתה כי אתה עמל
Ps. 139, 5.	כַּפֶּכָה	אחור וקדם צרתני
Ps. 141, 8.	בְּכָה	כי אליך ה׳ אדני עיני
Ps. 145, 10.	יְבָרְכוּכָה	יודוך ה׳ כל מעשיך
Prov. 2, 11.	תִּנְצְרֶכָּה	מזמה תשמר עליך
Prov. 24, 10.	כּחֶכָה	התרפית ביום צרה

וחד לבד ממסורתא

Gen. 27, 7.	וַאֲבָרֶכְכָה	לפני ה׳ לפני מותי ·

93.

ה׳ זוגין מן ג׳ ג׳ דכתבין מלה חדא וקרי׳ מלה אחרי וסימ׳

5 Wörter, die 3 Mal gleich geschrieben aber jedes Mal anders gelesen werden.

Jes. 22, 7.	שׁוֹת שת כת׳	ויהי מבחר עמקיך
Ps. 90, 8.	שַׁתָּה שת כת׳	שתה עונתנו לנגדך
Dan. 3, 1.	שִׁית שת כת׳	נבוכדנצר מלכא עבד
Jer. 17, 24.	בּוֹ בה כת׳	והיה אם שמע תשמעון
Ez. 14, 3.	בָּא בה כת׳	לכן דבר אותם ואמרת
Jes. 30, 32.	בָּם בה כת׳	והיה כל מעבר מטה

אֱלוֹהַ	אלה כת׳	יובחו לשדים לא אלה — Deut. 32, 17.
אֱלֹהֵי	אלה כת׳	והעוים עשו נבחן — 2 Reg. 17, 31.
אֵל	אלה כת׳	ואמר לה אלה מאניא — Esra 5, 15.
אֱמוּן	אמן כת׳	ויאמר אסתירה פני — Deut. 32, 20.
אָמוֹן	אמן כת׳	ויאמר מלך ישראל׳ דמל׳ — 1 Reg. 22, 26.
אוֹמֵן	אמן כת׳	ויהי אמן את הדסה — Est. 2, 7.
אִישׁ	אשר כת׳	והוא הכה את איש׳ דשמ׳ תני׳ דפס׳ — 2 S. 23, 21.
וָאֵשֵׁב	ואשר כת׳	ואבוא אל הגולה ׳ קד׳ דפס׳ — Ez. 3, 15.
אַשּׁוּר	אשר כת׳	בארה בנו אשר הגלה׳ ד״ה — 1 Chr. 5, 6.

94.

ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד כת׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וחד כת׳ י׳ וסי׳

6 Wörter, die 2 Mal und zwar ein Mal mit He und ein Mal mit Jod am Ende (und mit vorhergehendem Zere) vorkommen.

רְאֵה	קמ׳	ויכשילהו עלימו לשונם	Ps. 64, 9.
רְאֵי		והקרב אליו כרשנא	Est. 1, 14.
וְרֹמֵה	קמ׳	מקול פרש	Jer. 4, 29.
רוֹמְמֵי		בני אפרים נושקי רומי	Ps. 78, 9.
מְכֵּה	קמ׳	אכן חלינו הוא נשא	Jes. 53, 4.
מְכֵּי		לכן תן את בניהם	Jer. 18, 21.
מַדְוֶה		והשיב בך את כל	Deut. 28, 60.
מַדְוֵי		והסיר ה׳ ממך כל חלי	Deut. 7, 15.
בּוֹזֶה	קמ׳	שמר מצוה שמר נפשו	Prov. 19, 16.
בּוֹזֵי		בן יכבד אב ועבד אדניו	Mal. 1, 6.
וּשְׁדֵה		מגרש עריהם	Lev. 25, 34.
וּשְׁדֵי		הרי בגלבע אל טל	2 S. 1, 21.

וסימן בלשון תרגום:
דחזי רומי לקי ומדוי ומתבזי בחקלא

95.

י״ב זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ א׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ ה׳ וסי׳

12 Wörter, die 2 Mal und zwar ein Mal mit Alef und ein Mal mit He am Ende vorkommen.

הֱוֵא	כי לשלג יאמר	Job 37, 6.
הֱוֵה	יעבדוך עמים וישתחו	Gen. 27, 29.
רְפָא	ויצעק משה אל ה׳	Num. 12, 13.
רְפָה	הרעשתה ארץ פצמתה	Ps. 60, 4.
בַּמַּשָּׂא	וכנניהו שר הלוים׳ תני׳ דפס׳	1 Chr. 15, 22.
בַּמַּסָּה	לא תנסו את ה׳ אלהיכם	Deut. 6, 16.
וְהַפְלָא	ה׳ את מכתך	Deut. 28, 59.
וְהַכְּלָה	ה׳ בין מקנה ישראל	Ex. 9, 4.
וּפָא	ואמר עד פה תבוא	Job 38, 11.
וּפָה	ויקמו האנשים וילכו	Jos. 18, 8.
יְרוּשָׁא	בן עשרים וחמש׳ דמל׳	2 Reg. 15, 33.
יְרוּשָׁה	וחברו דר״ה	2 Chr. 27, 1.
וְשַׁנָּא	את בגדי׳ דמלכי׳	2 Reg. 25, 29.
וְשַׁנָּה	את בגדי כלאו׳ דירמי׳	Jer. 52, 33.
סְלָא	ויקמו עבדיו ויקשרו	2 Reg. 12, 21.
סְלָה	כל אבירי ארני בקרבי	Thr. 1, 15.
נְשָׂא	קומה ה׳ אל נשא ידך	Ps. 10, 12.
נְסָה	רבים אמרים מי יראנו	Ps. 4, 7.
וְהָרָא	ויער אלהי ישראל את רוח	1 Chr. 5, 26.
וְהָרָה	הנה יחבל און והרה עמל	Ps. 7, 15.
הַכְּסָא	צרור הכסף לקח בידו	Prov. 7, 20.
בַּכְּסֵה	תקעו בחדש שופר	Ps. 81, 4.
וְיָזָא	בן שפעי בן אלון	1 Chr. 4, 37.
וְיָזָה	ויהי יחת הראש	1 Chr. 23, 11.

וחד לבד ממסורתא

הַפְלֵא	לכן הנני יוסף	Jes. 29, 14.
הַכְּלֵה	חסדיך מושיע חוסים	Ps. 17, 7.

96.

י נקדות נקד עזרא בתורה וד׳ בנביאים וא׳ בכתובי׳ וסי׳

Verzeichniss von 10 Stellen im Pentateuch, vier in den Propheten, einer in den Hagiogr., in denen Esra eine Anzahl von Buchstaben durch Punkte ausgezeichnet hat.

Gen. 16, 5.	וּבֵינֶיךָ	ותאמר שרי אל אברם חמסי
Gen. 19, 33.	וּבְקוּמָהּ	ותשקין את אביהן · קדמ׳
Gen. 18, 9.	אֵלָיו	ויאמרו אליו איה שרה
Gen. 33, 4.	וַיִּשָּׁקֵהוּ	וירץ עשו לקראתו
Gen. 37, 12.	אֶת	וילכו אחיו לרעות את
Num. 3, 39.	וְאַהֲרֹן	כל פקודי הלוים אשר
Num. 9, 10.	רְחֹקָה	איש איש כי יהיה טמא
Num. 21, 30.	אֲשֶׁר	ונירם אבד חשבון
Num. 29, 15.	וְעֶשְׂרֹן	עשרון לכבש · קדמא דחנ
Deut. 29, 28.	לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד	הנסתרות לה׳ אלהינו
2 S. 19, 20.	יָצָא	ויאמר אל המלך אל יחשב
Ez. 41, 20.	הַהֵיכָל	מהארין עד מעל הפתח
Ez. 46, 22.	מְהֻקְצָעוֹת	בארבעת מקצועות החצר
Jes. 44, 9.	הֵמָּה	יצרי פסל כלם תהו
Ps. 27, 13.	לוּלֵא	האמנתי לראות בטוב ה׳

אותה מלה נקדה מלעיל ומלרע בר מן הוי״ו אינה נקדה מלרע (עכ״ל הכ״י בעצמה)

97.

י מלין דקרין ולא כתבן וכי׳

10 Wörter, die gelesen werden, obgleich sie der Schrift nach nicht vorhanden sind.

Jud. 20, 13.	בְּנֵי	ועתה תנו את האנשים · תני׳ דפס׳
2 S. 8. 3.	פְּרָת	וך דוד את הדרעזר · דשמ׳
2 S. 16, 23.	אִישׁ	ועצת אחיתפל אשר יעץ

98.

וחלוף

ח׳ מלין דכתבן ולא קרין וסימניהון

8 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, der Schrift nach vorhanden sind, aber dennoch nicht gelesen werden.

2 S. 13, 33.	אֹם אמנון	ועתה אל ישם אדני המלך
2 S. 15, 21.	אִם במקום	ויען אתי את המלך
2 Reg. 5, 18.	נָא דיסלה	לדבר הזה יסלח׳ · תנ׳ דכ׳
Jer. 38, 16.	אֶת אשר	וישבע המלך צדקיהו · קדמ׳ דפ׳
Jer. 39, 12.	אִם כאשר	קחנו ועיניך שים עליו
Jer. 51, 3.	יִדְרֹךְ	אל ידרך ידרך הדרך
Ez. 48, 16.	חֲמֵשׁ המש דנגב	ואלה מדותיה פאת
Ruth 3, 12.	אִם גאל	ועתה כי אמנם כי אם

99.

ט״ו דכתבן תיב׳ חדא וקרין תרין מלין וסי׳

15 Wörter, die der Schrift nach ein Wort bilden, aber gelesen werden, als wären sie 2 Wörter.

Gen. 30, 11.	בָּגָד	ותאמר לאה
Ex. 4, 2.	מַזֶּה	ויאמר אליו ה׳ מזה בידך
Deut. 33, 2.	אֵשְׁדַּת	ויאמר ה׳ מסיני בא
Jer. 6, 29.	מֵאֵשְׁתָּם	נחר מפח מאשתם עפרת
2 S. 18, 20.	כֵּן	ויאמר לו יואב לא איש
2 Reg. 19, 37.	בָּנָיו	ויהי הוא משתחוה · דמל׳
Jer. 31, 38.	בָּאִים	הנה ימים נאם ה׳ ונבנתה
Jer. 50, 29.	לָהּ	השמיעו אל בבל רבים · קדמ׳ דפס׳
Jes. 37, 32.	צְבָאוֹת	כי מירושלם תצא שארית · דיש׳
Ruth 3, 5.	אֵלַי	ותאמר אליה כל אשר תאמרי
Ruth 3, 17.	אֵלַי	ותאמר שש השערים

100.

וחלוף

ח׳ כתבין תרין מלין וקרין מל׳ חדא וסי׳

Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, der Schrift nach in 2 Wörter getrennt sind, aber wie ein Wort gelesen werden.

כִּי טוֹב	ויהי כי טוב לבם ויאמרו	Jud, 16, 25.
מִבֶּן יָמִין	ויהי איש מבן ימין ושמו	1 S. 9, 1.
מֵן הַמְּעָרָה	ויקם דוד אחרי כן	1 S. 24, 9.
אֲבִי עַד	כי ילד ילד לנו	Jes. 9, 5.
מִי אִתִּי	כה אמר ה׳ גאלך ויצרך	Jes. 44, 24.
מִן בַּת	ויצא מן בת ציון כל	Thr. 1, 6.
כַּי עֲנִים	גם תנין חלצו שד	Thr. 4, 3.
בְּחַרְ בְּתֵיהֶם	ובערי מנשה ואפרים׳ דר״ה	2 Chr. 34, 6.

101.

ג׳ מלין תיבות׳ קמייתא נסבא מן תנינא וסי׳

3 Wörterpaare, deren erstes Wort schliesst mit dem Buchstaben, der der Anfangsbuchstabe des zweiten Wortes sein soll.

הָיִיתָה מוֹצִיא	נם אתמול גם שלשום׳ דשמ׳	2 S. 5, 2.
וּמִתַּחַתהַ לְשָׁכוֹת האלה	׳ דיחזק׳	Ez. 42, 9.
יִדַּעְתָּהַ שַׁחַר	המימיך צוית בקר	Job 38, 12.

102.

וחלוף

ב׳ מלין תנינא נסבא מן קמיית׳ וסי׳

2 Wörterpaare, bei denen, umgekehrt vom Vorigen, das zweite Wort mit dem Buchstaben anfängt, der der Endbuchstabe des ersten Worts sein soll.

שָׁם הִפִּלְשְׁתִּים	וילך דוד ויקח את עצמות׳ דשמ׳	2 S. 21, 12.
וְשׁוּרָיָ אֲשַׁכְלִילוּ	ידיע להוא למלכא	Esra 4, 12.

103.

מ״ח מלין נסבין א׳ במצעא תיבות׳ ולא קרין וסי׳

48 Wörter, in denen (ausnahmsweise) ein ruhendes (nicht hörbares) Alef sich befindet.

תֹאסִפוּן	לא תאספון לתת תבן לעם	Ex. 5, 7.
וְהָאסַפְסֻף	אשר בקרבו	Num. 11, 4.
וַיָּאצֶל	וירד ה׳ בענן וידבר אליו	Num. 11, 25.
מַשָּׁאת	כי תשה ברעך	Deut. 24, 10.
מְרֹאן	מלך שמרון מראון אחד	Jos. 12, 20.
בַּלָּאט	ותקח יעל אשת חבר	Jud. 4, 21.
בָּארוּמָה	וישב אבימלך בארומה	Jud. 9, 41.
חִטָּאים	ויגידו לשאול לאמר	1 S. 14, 33.
וַיֹּאסֶף	שאול לרא מפני דוד	1 S. 18, 29.
חֳלָאמָה	ויגד לדוד ויאסף׳ דשמוא׳	2 S. 10, 17.
הַמְּלָאכִים	ויהי לתשובת השנה׳ דשמו׳	2 S. 11, 1.
וַיִּרְאוּ הַמְּרֹאִים	אל עבדיך׳ ב׳ בפסו׳	2 S. 11, 24.
מִבְּאֵר	ויתאוה דוד ויאמר	2 S. 23, 15.
מִבְּאֵר	ויבקעו שלשת הגברים	2 S. 23, 16.
הַבְּאֵר	ובניהו בן יהוידע בן איש חי׳	2 S. 23, 20.
וַאֲעַנֶּה	את זרע דוד׳ דמלכי׳	1 Reg. 11, 39.
רִפְאֹתִי	ויצא אל מוצא המים	2 Reg. 2, 21.
בְּרֹאדַךְ	בעת ההיא שלח׳ דמלכי׳	2 Reg. 20, 12.
בְּאֵרוֹת בְּאֵרֹת	כי שתים רעות׳ ב׳ בפס׳	Jer. 2, 13.
שְׁאֹסַיִךְ	לכן כל אכליך יאכלו	Jer. 30, 16.

Jer. 51, 9.	רְפָאנוּ	את בבל ולא נרפתה
Ez. 9, 8.	וָאֵאָשֵׁאַר	ויהי כהכותם
Ez. 16, 57.	הַשָּׁאטוֹת	בטרם תגלה רעתך
Ez. 25, 6.	שָׁאטְךָ	כי כה אמר אדני ה' יען מחאך
Ez. 28, 24.	הַשָּׁאטִים	ולא יהיה עוד לבית ישר' סלון
Ez. 39, 2.	וְשִׁשֵּׁאתִיךָ	ושבבתיך וששאתיך
Ez. 43, 27.	וְרָצֵאתִי	ויכלו את הימים והיה
Ez. 47, 8.	וְנִרְפְּאוּ	ויאמר אלי המים האלה
Jes. 10, 13.	כַּאבִּיר	כי אמר בכה ידי עשיתי
Jes. 10, 33.	פְּאֵרָה	מסעף פארה במערצה
Jes. 30, 5.	הַבָּאִישׁ	כל הבאיש על עם לא
Jes. 41, 25.	וַיֵּאת	העירותי מצפון
Hos. 4, 6.	וָאֶמְאָסְךָ	נדמו עמי מבלי הדעת
Hos. 10, 14.	וָקָאם	ושאון בעמיך
Hos. 10, 14.	אַרְבֵּאל	וכל מבצריך יושד· ב' בפם'
Joel 2, 6.	פָּארוּר	מפניו יחילו עמים
Zach. 11, 5.	וַאֲשֶׁר	אשר קניהן יהרגון
Ps. 89, 11.	דְּכִאתָ	אתה דכאת כחלל רהב
Ps. 99, 6.	קֹרְאִים	משה ואהרן בכהניו
Job 19, 2.	וּתְדַכְּאוּנַנִי	עד אנה תגיון נפשי
Job 31, 7.	מאום	אם תטה אשרי מני
Dan. 1, 4.	מאום	ילדים אשר אין בהם
Neh. 5, 11.	נאשים	השיבו נא להם כהיום
Neh. 6, 8.	בורָאם	ואשלחה אליו לאמר
Neh. 12, 38.	לְמוּאל	והתודה השנית ההולכת
Neh. 13, 16.	דָּאג	והצרים ישבו בה

ולבר ממסורתא

Ps. 119, 101.	כָּלָאתִי	מכל ארח רע כלאתי

104.

(בכאן הם ג' עמודים רקים ובעמוד חדש מתחיל)

וחלוף

ר"ב מלין דכתבין א' בסוף תיבות' ולא קרין וסי'

12 Wörter, in denen (ausnahmsweise) ein ruhendes Alef am Ende sich befindet.

Num. 13, 9.	רָפוּא	למטה בנימין פלטי
Jos. 10, 24.	הֲהָלְכוּא	ויהי כהוציאם את המלכים
1 S. 17, 17.	הַקָּלְיָא	ויאמר ישי לדוד בנו קח
Ez. 1, 14.	רָצוֹא	והחיות רצוא ושוב
Ez. 41, 15.	וְאַתּוּקֶיהָא	ומדד ארך הבנין
Jes. 28, 12.	אָבוּא	אשר אמר אליהם זאת
Joel 4, 18.	נָקְיָא	מצרים לשממה תהיה
Jona 1, 14.	נָקְיָא	ויקראו אל ה' ויאמרו
Dan. 2, 39.	אַרְעָא	ובתרך תקום מלכו אחרי
Dan. 3, 29.	נְגוֹא	ומני שים טעם די כל
Esra 3, 7.	יָפוֹא	ויתנו כסף לחצבים
Esra 6, 15.	וְשֵׁיצִיא	ביתה דנה עד יום תלתא

105.

לו ט"ו דכתבין לא וקרין לו וסימניהון

Verzeichniss von 15 Stellen, in denen das Wort לו wie לא (Verneinung) geschrieben ist, aber doch wie לו (d. h. ל' mit suffix 3 pers. s. m.) gelesen d. h. interpretirt wird.

Ex. 21, 8.	יְעָדָהּ	אם רעה בעיני אדניה
Lev. 11, 21.	כְּרָעַיִם	אך את זה תאכלו מכל
Lev. 25, 30.	חָמָה	ואם לא יגאל עד מלאת
1 S. 2, 3.	נִתְכְּנוּ	אל תרבו תדברו גבהה
2 S. 16, 18.	אֶהְיֶה	ויאמר חושי אל אבשלם
Jes. 9, 2,	הִגְדַּלְתָּ	הרבית הגוי לא הגדלת
Jes. 63, 9.	צָר	בכל צרתם לא צר
Ps. 100, 3.	אֲנַחְנוּ	דעו כי ה' הוא אלהים
Ps. 139, 16.	אֶחָד	גלמי ראו עיניך

אֲיַחֵל	הן יקטלני לא איחל	Job 13, 15.
אַחֲרִישׁ	לא אחריש בדיו	Job 41, 4.
תָּבֹא	כצפור לנוד כדרור לעוף	Prov. 26, 2.
הֲמָה	כל אחי רש שנאהו	Prov. 19, 7.
אֲנַחְנוּ	ויגשו אל זרבבל	Esra 4, 2.

ותרין פלוגתא עליהון

יֵאָכֵף	ועתה אמר ה׳ יצרי מבטן	Jes. 49, 5.
שֻׁם	ואבשי אחי יאב׳ דד״ה	1 Chr. 11, 20.

106.

ותרין חלוף כתב׳ לוֹ וקרין לֹא וכי׳

2 Mal kommt, umgekehrt vom Vorigen, לוֹ vor, das aber interpretirt wird, als stände לֹא (mit Alef.)

וָאָמַר	ויאמר אליו האיש קטר	1 S. 2, 16.
הִנֵּה	ויאמר לו הלילה לא תמות	1 S. 20, 2.

107.

ד׳ מלין כתיב ב׳ בריש תיבות׳ ולא קרי׳ וכי׳

4 Wörter fangen mit einem Beth an, das aber nicht gelesen wird.

בִּישְׂרָאֵל	וירא יואב כי היתה אליו פני׳ קדמ׳ דפ׳ דמל׳	2 S. 10, 9.
בְּבֵית	ויתנה על יד	2 Reg. 22, 5.
בְּבֵית	ואת עיני צדקיהו עור׳ בת׳ דירמי׳	Jer. 52, 11.
וּבְתַרְבִּית	מרבה הונו בנשך	Prov. 28, 8.

108.

וחד חלוף לא כתי׳ ב׳ וקרי׳

Ein Wort kommt vor, dem, umgekehrt vom Vorigen, ein Beth am Anfang fehlt, das aber gelesen wird.

תְּחַלַּת	ויתנם ביד הגבעונים	2 S. 21, 9.

109.

ג׳ מלין חסר ה׳ במצע תיבות׳ וקרין וסימניהון

3 Wörter werden in der Mitte mit einem He gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

וַיְאַהֲבֵהוּ	ויהי ככלתו לדבר אל שאול	1 S. 18, 1.
לְ־גִיד	וישב יהורם המלך׳ דמלכ׳	2 Reg. 9, 15.
וְ־כַרְמֶל	עד יערה עלינו רוח ממרום	Jes. 32, 15.

110.

ותרין חלוף כתיב ה׳ במצע תיבות׳ ולא קרין

2 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, in der Mitte ein He, das aber nicht gelesen wird.

בַּהשָּׁדֶה	ויקם המלך לילה	2 Reg. 7, 12.
בְּהַחָפְזָם	וילכו אהריהם עד הירדן	2 Reg. 7, 15.

111.

כ״ט מלין חסר ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין וסי׳

Verzeichniss von 29 Wörtern, denen ein He am Ende fehlt, das gelesen, d. h. betrachtet wird, als stände es.

וַאֲרַכֵּ	ואקח את אביכם את	Jos. 24, 3.
הַגָּנָ	וישכמו בבקר ויהי כעלות	1 S. 9, 26.
וְאַתָּ	הגדת היום את אשר	1 S. 24, 18.
וְהֵמָ	ויתנם ביד הגבעונים	2 S. 21, 9.
יְהִיְ	כאשר היה ה׳ עם אדני	1 Reg. 1, 37.
וְהָיִתָ	נבלת איזבל כדמן על פני	2 Reg. 9, 37.
יִרְאֶ	והיה כעץ שתול על מים	Jer. 17, 8.
תַּעֲשֶׂ	ויאמר גדליהו בן אחיקם	Jer. 40, 16.
וַתַּעְגְבִ	עליהם למראה עיניה	Ez. 23, 16.
עַתָּ	ואמר לבלה נאפים	Ez. 23, 43.
חֲמִשָּׁ	ומן המדה הזאת תמוד	Ez. 45, 3.
וְנִרְאֶ	הגידו האתיות לאחור	Jes. 41, 23.

Jes. 54, 16.	הֵן	אנכי בראתי חרש	
Hag. 1, 8.	וְאֶכָּבֵד	עלו ההר והבאתם עץ	
Ruth 1, 12.	לֵכֶן	שבנה בנתי לכן למה	
Ruth 4, 4.	וְאֵדְעָ	ואני אמרתי אגלה	
Ps. 6, 4.	וְאַתָּ	ונפשי נבהלה מאד	
Ps. 74, 6.	וְעַתָּ	פתוחיה יחד בכשיל	
Ps. 90, 8.	שַׁתָּ	עונתינו לנגדך	
Prov. 30, 18.	וְאֹרְחָ	שלשה המה נפלאו ממני	
Prov. 31, 16.	נָטְעָ	וממה שדה ותקחהו	
Prov. 31, 18.	בַּלַּיְלָ	טעמה כי טוב סחרה	
Job 1, 10.	אַתָּ	הלא את שכת בעדו	
Job 42, 16.	וַיִּרְאֶ	ויחי איוב אחרי זאת	
Thr. 2, 19.	בַּלַּיְלָ	קומי רני בליל לראש	
Thr. 5, 1.	הַבִּיטָ	וכר ה׳ מה היה לנו	
Thr. 5, 20.	וְנָשׁוּבָ	השיבנו ה׳ אליך	
Koh. 7, 22.	אַתָּ	כי גם פעמים רבות	
Neh. 9, 6.	אַתָּ	את הוא ה׳ לבדך · תנ׳ רפ׳	

112.

וחלוף

כ׳ מלין כתב׳ ה׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין וסי׳

Verzeichniss von 20 Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, ein He am Ende haben, das aber nicht gelesen wird.

Jos. 7, 21.	וָאֶרְאֶה	בשלל אדרת שנער	
Jos. 24, 8.	וָאָבִיאֶה	אתכם אל ארץ האמרי	
2 S. 23, 20.	הָאֲרִיֵּה	ובניהו בן יהוידע · דישמו׳	
1 Reg. 7, 23.	וְקָוֵה	ויעש את הים מוצק · דמלכ׳	
Jer. 3, 7.	וַתֵּרֶא	ואמר אחרי עשתה	
Jer. 15, 9.	בָּאָה	אמללה ילדת השבעה	
Jer. 18, 10.	הָרָעָה	ועשה הרעה בעיני לבלתי שמע	
Jer. 26, 6.	הַזֹּאת	ונתתי את הבית הזה	
Jer. 31, 39.	קָוֵה	ויצא עוד קוה המדה	
Jer. 43, 11.	וּבָאָה	והכה את ארץ מצרים	
Jer. 48, 27.	נִמְצָאָה	ואם לוא השחק היה לך	

Micha 3, 2.	שנאי טוב ואהבי רעה	רָעָה	1
Zach. 1, 16.	לכן כה אמר ה׳ שבתי	וְקָוָה	
Ruth 1, 8.	ותאמר נעמי לשתי כלתיה	יַעֲשֶׂה	
Ps. 51, 4.	כבסני מעוני ומחטאתי	הֶרֶבֶּה	
Prov. 8, 17.	אני אהביה אהב ומשחרי	אֹהֲבַיָּה	5
Prov. 27, 10.	ריעך ורעה אביך אל תעזב	וְרֵעַהּ	
Dan. 9, 18.	הטה אלהי אזנך ושמע · דדניאל	פְּקַחָה	
Thr. 3, 10.	דב ארב הוא לי	אֲרִיֵּה	
Esra 5, 15.	ואמר לה אלה מאניא	אֵלֶּה	10

ולבד ממסורת׳

Gen. 27, 3.	ועתה שא נא כליך · פלונת׳ דר׳ נחמן	צֵידָה	

113.

ר״ך מלין כתיב ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳ וסימ׳

14 Wörter haben He am Ende, das aber wie Waw gelesen und betrachtet wird.

Lev. 21, 5.	לא יקרחה קרחה	יִקְרְחָה	
Deut. 21, 7.	וענו ואמרו ידינו לא	שָׁפְכָה	25
1 Reg. 22, 49.	יהושפט עשר אניות	נִשְׁבְּרָה	
2 Reg. 24, 10.	בעת ההיא עלה עבדי נבכדנאצר	עָלָה	
Jer. 2, 15.	עליו ישאגו כפירים	נִצְּתָה	
Jer. 22, 6.	כי כה אמר ה׳ על בית מלך	נוֹשָׁבָה	30
Jer. 50, 6.	צאן אבדות היה עמי	הָיָה	
Ez. 23, 43.	ואמר לבלה נאפים	יִנָּה	
Ez. 35, 12.	וידעת כי אני ה׳ שמעתי	שָׁמְמָה	
Ez. 37, 22.	ועשיתי אתם לגוי אחד	יִהְיֶה	
Ps. 73, 2.	ואני כמעט נטוי רגלי	שָׁפְכָה	35
Job 16, 16.	פני חמרמרה מני בכי	חֲמַרְמְרָה	
Thr. 4, 17.	תכלינה עינינו	עוֹדֵינָה	
Dan. 3, 29.	ומני שים טעם די כל עם	שָׁלָה	

114.

ה׳ מלין בחר לישן דכתבי׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ו׳ וסי׳

5 Wörter derselben Form haben He am Ende, das wie Waw gelesen und betrachtet wird.

וְהָיָה	Num. 34, 4. ונסב לכם הגבול מנגב
וְהָיָה	Jos. 15, 4. ועבר עצמונה ויצא נחל
וְהָיָה	Jos. 18, 12. ויהי להם הגבול לפאת
וְהָיָה	Jos. 18, 14. ותאר הגבול ונסב
וְהָיָה	Jos. 18, 19. ועבר הגבול אל כתף בית חגלה

115.

וחלוף

ח׳ כתבי׳ ו׳ בסוף תיבות׳ וקרין ה׳ וסימ׳

8 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, Waw am Ende, das wie He gelesen und betrachtet wird.

לַהֲשִׁיבָו	Jud. 19, 3. ויקם אישה וילך אחריה
נַפְשָׁו	Jer. 2, 24. פרה למד מדבר
וְאַיּוֹ	Jer. 37, 19. נביאיכם אשר נבאו לכם
וְהָיוּ	Ez. 47, 12. ועל הנחל יעלה על שפתו
נְטָעָם	Dan. 5, 5. בה שעתא נפקו אצבעין
וְנִפַּלוּ	Dan. 7, 20. ועל קרניא עשר
אֶתְעֲקַרוּ	Dan. 7, 8. מסתכל הוית בקרניא
וְיִתְגָּרוּ	Dan. 11, 10. ובנו יתגרו ואספו המון

116.

ו׳ מלין כתבי׳ י׳ בסוף תיבות׳ וקרין ה׳ וסי׳

6 Wörter haben Jod am Ende, das aber wie He gelesen oder betrachtet wird.

הָעַמְנִי	Jos. 18, 24. וכפר העמוני והעפני
כִּי	2 S. 16, 10. ויאמר המלך מה לי ולכם
שִׁמְעִי	2 S. 21, 21. ויחרף את ישראל ויכהו
הַשִּׁלְשִׁי	2 S. 23, 18. ואבישי אחי יואב · דשמו׳
וּמַטֵּי	Mal. 3, 5. וקרבתי אליכם למשפט
וּבְמֵרֵאי	Koh. 11, 9. שמח בחור בילדותך

117.

י״ב מלין חסר ו׳ בריש תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

12 Wörter werden gelesen, als hätten sie Waw (cupulat.) am Anfang, obgleich es in der Schrift fehlt.

בָּנַיִכִי	2 Reg. 4, 7. ותבא ותגד לאיש האלהים
תַּחַת	Jes. 55, 13. הנעצוץ· תנ׳ דפ׳
דּוֹר	Prov. 27, 24. כי לא לעולם חסן
יוֹלֵד	Prov. 23, 24. גול יגול אבי צדיק
עַד	Job 2, 7. ויצא השטן מאת פני ה׳
דִי	Dan. 2, 43. חזית פרזלא מערב
לֹא	Thr. 2, 2. בלע ה׳ לא חמל
לֹא	Thr. 5, 5. על צוארנו נרדפנו
אֵין	Thr. 5, 3. יתומים היינו אין אב
זְקֵנִים	Thr. 4, 16. פני ה׳ הלקם לא יוסיף
אֵינָם	Thr. 5, 7. אבותנו חטאו
אֲנַחְנוּ	Thr. 5, 7. עונתיהם סבלנו

118.

וחלוף

י״א כתב׳ ו׳ בריש תיבות׳ ולא קרין וסי׳

11 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw am Anfang, das aber nicht gelesen wird.

וּכִי	2 S. 16, 10. ויאמר המלך מה לי ולכם
וּמִסְגֶּרְתֶּיהָ	1 Reg. 7, 36. ויפתח על הלחת ידתיה
וְרָאֲתָה	2 Reg. 11, 1. ותליה אם אחזיהו · דמלכ׳
וְאֶת	2 Reg. 16, 17. ויקצץ המלך אחז· תלת׳ דפ׳
וּתְקַעְתֶּם	Jer. 4, 5. הגידו ביהוד׳ וברושלם
וְיוֹרֶה	Jer. 5, 24. ולוא אמרו בלבבם נירא

Jer. 8, 1.	ויוֹצִיאוּ	בעת ההיא נאם ה	
Thr. 4, 12.	וכל	לא האמינו מלכי ארץ	
Dan. 9, 5.	והרְשַׁעְנוּ	המאנו ועוינו	
Neh. 9, 17.	וחֶסֶד	וימאנו לשמע ולא זכרו	
Prov. 23, 24.	ויִשְׂמַח	גול יגול אבי צדיק	

119.

ר״ח מלין חסר׳ ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

18 Wörter werden am Ende mit einem Waw (suffix.) gelesen, wenngleich es in der Schrift fehlt.

Gen. 27, 29.	וְיִשְׁתַּחֲוֶ	יעבדוך עמים· קדמ׳ דפ׳	
Gen. 43, 28.	וַיִּשְׁתַּחֲוֶ	ויאמרו שלום לעבדך	
Jud. 21, 20.	וַיְצַוֶּ	את בני בנימן לאמר	
1 S. 7, 9.	וַיַּעַלֵהָ	ויקח שמואל טלה חלב	
1 S. 12, 10.	וַיֹּאמֶרְ	ויזעקו אל ה׳ ויאמר חטאנו	
1 S. 13, 19.	אָמֶרְ	וחרש לא ימצא בכל	
1 Reg. 9, 9.	וַיִּשְׁתַּחֲוֶ	ואמרו על אשר עזבו· דמלכ׳	
1 Reg. 12, 7.	וְיַדַּבְּרְ	אליו לאמר אם היום· דמל׳	
2 Reg. 20, 18.	יָקְחְ	ומבניך אשר יצאו· דמל׳	
2 Reg. 22, 5.	וְיִתְּנֶהָ	על יד עשי המלאכה	
Jer. 48, 7.	יַחְדָּ	כי יען בטחך במעשיך	
Ez. 7, 21.	וְחִלְּלוּהָ	ונתתיו ביד הזרים לבז	
Jes. 37, 30.	וְאֹכְלוּהָ (?)	וזה לך האות· דישעי׳	
Dan. 5, 21.	שַׁוִּי	ומן בני אנשא טריד	
Esra 3, 3.	וַיַּעֲלֶ	ויכינו המזבח על מכנותיו	
Neh. 3, 30.	אַחֲרֵי	החזיק הנניה בן שלמיה	
Neh. 3, 31.	אַחֲרָי	החזיק מלכיה בן הצרפי	
Est. 9, 27.	וְקִבֵּלְ	קימו וקבל היהודים	

120.

והלוף

ר״א מלין כתב׳ ו׳ בסוף תיבו׳ ולא קרי׳ וסי׳

11 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw am Ende, das aber nicht gelesen wird.

Jos. 6, 7.	וַיֹּאמְרוּ	אל העם עברו וסבו את	
Jos. 9, 7.	וַיֹּאמְרוּ	איש ישראל אל החוי	
1 S. 15, 16.	וַיֹּאמֶרוּ	הרף ואגידה לך· תנ׳ דפ׳	
2 S. 23, 34.	רַגְלָיו	משוה רגליו כאילות· דשמ׳	
1 Reg. 12, 3.	וַיָּבֹאוּ	וישלחו ויקראו לו· דמלכ׳	
1 Reg. 12, 21.	וַיָּבֹאוּ	רחבעם ירושלם ויקהל· דמלכ׳	
2 Reg. 9, 33.	שְׁמְטוּהָו	ויאמר שמטוהו וישמטוה	
2 Reg. 14, 13.	וַיָּבֹאוּ	ואת אמציהו מלך יהוד׳· דמלכ׳	
2 Reg. 16, 15.	וַיְצַוֵּהו	המלך אחז את אוריה	
Ez. 46, 9.	יֵצֵאוּ	ובבוא עם הארץ לפני ה׳	
Neh. 3. 15.	וַיְעַמְּידוּ	ואת שער העין החזיק שלון	

121.

ד׳ מלין דכתב׳ ח׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין ה׳ וסי׳

4 Wörter, die Cheth in der Mitte des Worts haben, das aber wie He gelesen wird.

2 S. 13, 37.	עַמִּיחוּר	ואבשלום ברח וילך אל תלמי
Prov. 20, 21.	מְבוּחֶלֶת	נחלה מבחלת בראשונה
Dan. 9, 24.	וְלִהָתֵם	שבעים שבעים נחתך על
Cant. 1, 17.	רָחִיטֵנוּ	קרות בתינו ארזים רחיטנו

122.

ד׳ מלין כתבן ר׳ וקרין ד׳ וסי׳

4 Wörter haben Resch, das aber wie Daleth gelesen wird.

2 S. 13, 37.	עַמִּיחוּר	ואבשלום ברח וילך אל תלמי
2 Reg. 16, 6.	וַאֲרָמִים	בעת ההיא השיב רצין
Jer. 31, 40.	הַשְּׁרֵמוֹת	וכל העמק הפגרים והדשן
Prov. 19, 19.	גָּדֹל	חמה נשא ענש

123.

ותרין חלוף דכתב׳ ד׳ וקרין ר׳ וסי׳

2 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, Daleth, das wie Resch gelesen wird.

אֶעֱבוֹד	כי מעולם שברתי עלך	Jer. 2, 20.
וְזַבּוּד	ומבני בגוי עותי ועבוד	Esra 8, 14.

124.

ב׳ מלין כתב׳ י׳ בריש תיבו׳ ולא קני׳ וסי׳

2 Wörter haben Jod am Anfang, das nicht gelesen wird.

יצְאוּ	נדו מתוך בבל	Jer. 50, 8.
יַעֲמְדוּ	והיה יעמדו עליו דוגים	Ez. 47, 10.

125.

ותרין חלוף חסר י׳ בריש תיבות׳ וקרין וסי׳

2 Wörter werden, umgekehrt vom Vorigen, mit Jod am Anfang gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

עֲשֵׂה	ויאמר לו חלילה לא תמות	1 S. 20, 2.
עֲבֹר	כי אמרתם כרתנו ברית את	Jes. 28, 15.

126.

י״ב מלין חסר י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

12 Wörter werden am Ende mit Jod gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

יִשְׁבֵּ	ולא הוריש מנשה׳ דשפט׳ קדמ׳ דפ׳	Jud. 1, 27.
בָּנִית	ושבו אליך בכל לבבם׳ דמל׳	1 Reg. 8, 48.
מֵעַל	וימהר ויסר את האפר	1 Reg. 20, 41.
יַד	ונתנו את הכסף המתכן	2 Reg. 12, 12.
אֱלֹהַ	והעוים עשו נבחן ואת	2 Reg. 17, 31.
הוֹצִיא	כי לא דברתי את אבותיכם	Jer. 7, 22.

127.

וחלוף

מ״ג מלין כתבן י׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין וסי׳

43 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Jod am Ende, das nicht gelesen wird.

וְעָשִׂית	כי כה אמר ארני ה׳ ועשית	Ez. 16, 59.
עָלַ	הלא צבא לאנוש	Job 7, 1.
וְצָפוּ	לא יאמין שוב מני חשך	Job 15, 22.
יָדַעְתָּ	כי יעשה ה׳ דין עני	Ps. 140, 13.
יָדַעְתָּ	כי כל תוכל	Job 42, 2.
רָאשֵׁ	כי בימי דויד ואסף	Neh. 12, 46.
וַאֲתִי	ויאמר לאמו אלף ומאה	Jud. 17, 2.
וַתָּבֹאתי	ואולם חי ה׳ אלהי ישראל	1 S. 25, 34.
נִשְׂאי	צלק העמוני נחרי׳ דשמו׳	2 S. 33, 27.
אֲתִי	ויאמר ירבעם לאשתו	1 Reg. 14, 2.
לָכִי	ויאמר אליה אלישע	2 Reg. 4, 2.
שְׁכֶנָיְכִי	ויאמר לכי שאלי	2 Reg. 4, 3.
נְשָׁוֵכִי	(ותבא ותגד לאיש	2 Reg. 4, 7.
בָּנַיְכִי	(האלהים׳ ב׳ בפם׳	2 Reg. 4, 7.
אַתִי	ויאמר למועד הזה כעת	2 Reg. 4, 16.
אַתִי	ויאמר מדוע אתי	2 Reg. 4, 23.
הלֶכְתי	אליו היום׳ ב׳ בפסוק׳	2 Reg. 4, 23.
אַתִי	ואלישע דבר אל האשה	2 Reg. 8, 1.
בְּנִי	וטמא את התפת אשר בני	2 Reg. 23, 10.
לִמַּדְתִּי	מה תיטבי דרכך לבקש	Jer. 2, 33.
קָרָאתי	הלוא מעתה קראתי לי	Jer. 3, 4.
שָׁמַעַתִּי	מעי מעי אוחולה	Jer. 4, 19.
וְאַתִי	שדוד מה תעשי	Jer. 4, 30.
יוֹשֶׁבְתִּי	אספי מארץ כנעתך	Jer. 10, 17.
יוֹשַׁבְתִּי	(בלבנון	Jer. 22, 23.
מְקֻנָּנְתִּי	(בארזים מה נחנת׳ ב׳ בפסו׳	Jer. 22, 23.
הָלָכְתִּי[1]	הציבי לך ציגים	Jer. 31, 21.
הִרְבֵּיתי	עלי גלעד וקחי צרי	Jer. 46, 11.
שַׂכַּנְתִּי	על מים רבים רבת אוצרת	Jer. 51, 12.

1) Zusatz von derselben Hand.

Ez. 16, 13.	שֵׁשִׁי	ותערי זהב וכסף ומלבושך	1	Num. 12, 3. והאיש משה ענו מאד
Ez. 16, 13.	אָכָלְתִּי	ששי ומשי · ב׳ בפסו׳		Jos. 8, 11. וכל העם המלחמה אשר
Ez. 16, 18.	נָתַתִּי	ותקחי את בגדי רקמתך		Jos. 16, 3. וירד ימה אל גבול היפלטי
Ez. 16, 22.	זָכַרְתִּי	ואת כל תעבתיך ותזנותיך		1 S. 2, 9. ה׳ יחתו מריבו
Ez. 16, 31.	עָשִׂיתִי	בבנותך גבך בראש	5	1 S. 2, 9. בשמים · ב׳ בפסו׳
Ez. 16, 31.	הָיִיתִי	כל דרך · ב׳ בפסו׳		1 S. 10, 21. ויקרב את שבט בנימן
Ez. 16, 43.	זָכַרְתִּי	יען אשר לא זכרתי		1 S. 21, 13. וישנו את טעמו בעיניהם
Ez. 16, 43.	עָשִׂיתִי	את ימי נעוריך		1 S. 23, 5. וילך דוד ואנשו קעילה
Ez. 16, 47.	עָשִׂיתִי	ולא בדרכיהן הלכת		2 S. 1, 11. ויחזק דוד בבגדו ויקרעם
Ez. 16, 51.	עָשִׂיתִי	ושמרון כחצי חטאתיך	10	2 S. 12, 20. ויקם דוד מהארץ
Ez. 27, 3.	הַיֹּשֶׁבְתִי	ואתה בן אדם שא על צר		2 S. 24, 14. ויאמר דוד אל גד · דשמו׳
Ez. 36, 13.	אָתְּי	כה אמר ה׳ אלהים יען אמרים		1 Reg. 10, 5. ומאכל שלחנו · דמלכי׳
Hos. 9, 16.	בַּלִי	הכה אפרים שרשם		1 Reg. 18, 42. ויעלה אחאב לאכל
Ruth 3, 3.	וְיָרַדְתִּי	ורחצת וסכת ושמת	15	2 Reg. 4, 34. ויעלוישכב על הילד · תני׳ דפם׳
Ruth 3, 4.	וְשָׁכָבְתִּי	ויהי בשכבו וידעת את		2 Reg. 5, 9. ויבא נעמן בסוסו
Ruth 4, 5.	קָנִיתָי	ויאמר בעז ביום קנותך		2 Reg. 11, 18. ויבאו כל עם הארץ בית הבעל · דמ׳
Prov. 8, 35.	מָצָאי	כי מצאי מצאי חיים		Jer. 15, 8. עצמו לי אלמנותו
Prov. 28, 16.	שֹׂנְאֵי	נגיד חסר תבונות		Jer. 17, 11. קרא דגר ולא ילד
Cant. 2, 13.	לָכִי	התאנה חנטה פגיה · קדמ׳ דפ׳	20	Ez. 17, 21. ואת כל מברחו בכל אגפיו
Thr. 4, 21.	יוֹשֶׁבְתִּי	שישי ושמחי בת אדום		Ez. 31, 5. על כן גבהא קומתו
		ולבד ממסורתא		Ez. 40, 22. ואילמו
2 S. 14, 21.	עָשִׂיתָי	ויאמר המלך אל יואב הנה נא		Ez. 40, 22. כמדת השער · ב׳ בפסו׳
				Ez. 40, 26. ומעלות שבעה עלותו
			25	Ez. 47, 11. וגבאיו ולא ירפאו
				Jes. 52, 5. ועתה מה לי פה נאם ה׳
				Jes. 56, 10. עורים כלם לא ידעו
				Ob. 1, 11. ביום עמדך מנגד
				Hab. 3, 14. נקבת במטיו ראש
			30	Ps. 24, 6. זה דור דרשו
				Ps. 58, 8. ימאסו כמו מים
				Ps. 105, 40. שאל ויבא שלו
				Ps. 106, 45. ויזכר להם בריתו
				Ps. 147, 19. מגיד דברו ליעקב
				Ps. 148, 2. הללוהו כל מלאכיו
			35	Prov. 6, 13. קרץ בעיניו מלל
				Prov. 22, 25. פן תאלף ארחתו
				Prov. 26, 24. ינכר שונא ובקרבו ישית

128.

נ״ו מלין חסר ׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין וכל חד לי׳ דכו׳ חסר ומיכניהון

56 Wörter werden mit Jod (grösstentheils als Z. d. Plur.) in der Mitte gelesen, das aber in der Schrift fehlt; in dieser def. Form kommen sie nur ein Mal vor.

Gen. 33, 4.	צַוָּארָו	וירץ עשו לקראתו
Ex. 27, 11.	וְעַמֻּדָו	וכן לפאת צפון בארך
Num. 11, 32.	הַיְשָׁלָו	ויקם העם כל היום ההוא

אַדְנָו	אל תלשן עבד אל אדנו	Prov. 30, 10.
חֻקָּו	אם חרוצים ימיו	Job 14, 5.
בְּקְדֹשָׁו	הן בקדשו לא יאמין	Job 15, 15.
עֲלוֹמָו	עצמותיו מלאו עלומו	Job 20, 11.
וְיֹדָעָו	מדוע משדי לא נצפנו	Job 24, 1.
גְּבוּרָתָו	הן אלה קצות דרכו	Job 26, 14.
חֲלָצָו	אם לא ברכוני חלצו	Job 31, 20.
בְּחֻבּוּלֹתָו	והוא מסבות מתהפך	Job 37, 12.
יְלָדָו	מי יכין לערב ציידו	Job 38, 41.
כְּנָפָו	המבינתך יאבר נץ	Job 39, 26.
וְאֶפְרֹחָו	יעלעג דם	Job 39, 30.
פַּחֲדָו	יחפץ ונבו כמו ארז	Job 40, 17
כְּנָוָתָו	וכימי ארתחששתא · כת׳	Esra 4, 7.
הַפִּתָּו	כי הנה הסתו עבר	Cant. 2, 11.
חֲטָאָו	מה יתאונן אדם חי	Thr. 3, 39.
מַרְגְּלֹתָו	ותשכב עד הבקר	Ruth 3, 14.

129.

וחלוף

ו׳ כתב׳ י׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרי׳ וסי׳

6 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Jod (plur.) in der Mitte, das aber nicht gelesen (sondern das Wort wie sing. betrachtet) wird.

וּבְחַטָּאתִיו	דעמרי · ויולך בכל דרך ירבעם	1 Reg. 16, 26.
רַגְלָיו	ענו בכבל רגליו ברזל	Ps. 105, 18.
דְּבָרָיו	שלח חשך ויחשך	Ps. 105, 28.
שְׂפָתָיו	איש בליעל כרה רעה	Prov. 16, 27.
עֵינָיו	יש אחד ואין שני	Koh. 4, 8.
דְּבָרָיו	ויקם את דבריו · דדניאל	Dan. 9, 12.

130.

דבריך דכתבן דברך י״ג וסי׳

13 Mal wird das Wort דְּבָרֶיךָ (pl.) def. Jod (wie sing.) geschrieben.

ויאמר לבן הן	Gen. 30, 34.
ושכבתי עם אבותי	Gen. 47, 30.
ויאמר ה׳ סלחתי	Num. 14, 20.
במה יזכה נער	Ps. 119, 9.
בחקתיך אשתעשע לא	Ps. 119, 16.
גמל על עבדך אחיה	Ps 119, 17.
דלפה נפשי מתוגה	Ps. 119, 28.
דבקה לעפר נפשי	Ps. 119, 25.
ואענה חרפי דבר	Ps. 119, 42.
טוב עשית עם עבדך	Ps. 119, 65.
מכל ארח רע	Ps. 119, 101.
נר לרגלי	Ps. 119, 105.
נעניתי עד	Ps. 119, 107.

131.

וחלוף

ח׳ כתבן דבריך וקרין דברך וסי׳

8 Mal wird, umgekehrt vom Vorigen, דְּבָרֶךָ (sing.) plene Jod (wie pl.) geschrieben.

ויאמר מנוח אל מלאך ה׳ מי שמך	Jud. 13, 17.
ועתה אלהי ישראל יאמן נא · דמלכי׳	1 Reg. 8, 26.
ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו	1 Reg. 18, 36.
והמלאך אשר הלך לקרא · דמלכי׳	1 Reg. 22, 13.
נמצאו דברך ואוכלם ויהי דבריך · תני׳	Jer. 15, 16.
קדמתי בנשף ואשועה לדבריך	Ps. 119, 147.
שרים רדפוני חנם ומדבריך	Ps. 119, 161.
ויענו כל הקהל ויאמרו	Esra 10, 12.

132.

ג׳ מלין דאית בהון יו״ד יתיר בין תי״ו למ״ם ולא קרי׳ וסימ׳

3 Wörter haben zwischen dem Mem fin. (pl. m.) und einem vorhergehenden Taw ein Jod, das aber nicht gelesen wird.

שִׁבְעָתַיִם	ויתנם ביד הגבעונים	2 S. 21, 9.
הִתְעֵתֶּם	כי התעתם בנפשותיכם	Jer. 42, 20.
מְזֻבְּחוֹתָיִם	ועצמות כהנים שרף על · דד״ה	2 Chr. 34, 5.

133.

ד׳ כתבין ויאמר וקרין ואמר וסי׳

4 Mal kommt ויאמר vor, das aber וָאֹמַר gelesen wird.

וָיֹאמַר	ויאמר לי מי אתה · תני׳ דפס׳	2 S. 1, 8.
וָיֹאמַר	ויאמר אלי מה אתה ראה · תנ׳ דפ׳	Zach. 4, 2.
וָיֹאמַר	לא טוב הדבר אשר אתם	Neh. 5, 9.
וָיֹאמַר	להם לא יפתחו שערי	Neh. 7, 3.

134.

כ״ב מלין כתיבין י׳ בריש תיבות׳ וקרין ו׳ וסי׳

22 Wörter haben ein Jod am Anfang, das aber wie Waw gelesen wird.

יָבֹאוּ	כי הם ומקניהם יעלו	Jud. 6, 5.
יְחַנֵּנִי	ויאמר בעוד הילד חי	2 S. 12, 22.
יְאָבְדוּ	הנני נתן אל העם הזה מכשלים	Jer. 6, 21.
יְשִׁית	תנו לה׳ אלהיכם כבוד	Jer. 13, 16.
יְסוֹרֵי	מקוה ישראל ה׳	Jer. 17, 13.
יְחָיֶה	הישב בעיר הזאת	Jer. 21, 9.
יְחָיֶה	כה אמר ה׳ הישב · חברו	Jer. 38, 2.
יְשָׁבִי	רדי מכבוד ישבי בצמא	Jer. 48, 18.
יְלָבְשׁוּ	בבאם הכהנים ולא יצאו	Ez. 42, 14.
יְהָיָה	וחמשה ועשרים אלף	Ez. 45, 5.
יִפְצַחוּ	רנו שמים וגילי ארץ	Jes. 49, 13.
יְכָשְׁלוּ	פרש מעלה ולהב חרב	Nah. 3, 3.
יְקֻפָּאוּן	פלוג׳ דר׳ נחמן · והי׳ ביום ההוא	Zach. 14, 6.
יְאֻשַּׁר	ה׳ ישמרהו ויחיהו	Ps. 41, 3.
יָבֹא	צדיק הראשון בריבו	Prov. 18, 17.
יְשָׁאֵל	מחרף עצל לא יחרש	Prov. 20, 4.
יַחֲדָל	הלא מעט ימי יחדל	Job 10, 20.
יְשִׁית	ממני · ב׳ בפסו׳	Job 10, 20.
יָדֹם	ונשא ההמון ירם לבבו	Dan. 11, 12.
יְרָמוֹת	ומבני בני משלם מלוך	Esra 10, 29.
יְצֹהַר	ובני חלאה צרת יצחר	1 Chr. 4, 7.
יְחֻבָּה	ובני שמר אחי	1 Chr. 7, 34.

135.

וחלוף

י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרין י׳ וסי׳

10 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw am Anfang, das wie Jod gelesen wird.

וְשָׁפְטֻהוּ	ועל ריב המה יעמדו	Ez. 44, 24.
וַעֲשׂוֹ	את הכבש ואת המנחה	Ez. 46, 15.
וְשָׁאֲנָ	שאנה לו כלביא	Jes. 5, 29.
וְדָכֶה	ישח ונפל בעצומיו	Ps. 10, 10.
וְצָפֹן	לישרים תושיה	Prov. 2, 7.
וְחָכָם	הלוך את חכמים	Prov. 13, 20.
וְשָׁדַּם	תמת ישרים תנחם	Prov. 11, 3.
וְקַר	חושך אמריו יודע דעת	Prov. 17, 26.
וְעִיךְ	התעיף עיניך בו ואיננו	Prov. 23, 5.
וְרֶב	ובניו ורב המשא עליו	2 Chr. 24, 27.

136.

מ״ז מלין כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ י׳ וסי׳

Verzeichniss von 47 Wörtern, die Waw am Ende haben, das aber wie Jod gelesen wird.

מִצְוֹתָו	ועשה חסד · דמ״ת	Deut. 5, 10.
אָזְנוֹ	ויאמר המלך לרצים	1 S. 22, 17.
כָּלְבּוֹ	ושם האיש נבל	1 S. 25, 3.
שְׁנָאוֹ	ויאמר דוד ביום ההוא	2 S. 5, 8.
בְּעֵינָו	מדוע בזית את דבר ה׳	2 S. 12, 9.
בְּנַפְשׁוֹ	או עשיתי בנפשו שקר	2 S. 18, 13.
וְיִשְׁבּוֹ	בנב אשר בילידי · דשמו׳	2 S. 21, 16.
הַרְכּוֹ	האל מעוזי חיל · דשמו׳	2 S. 22, 33.
הָעֲצָנוֹ	אלה שמות הגברים · דשמ׳	2 S. 23, 8.
חֲצָרוֹ	הכרמלי פערי הארבי · דשמ׳	2 S. 23, 35.
רַגְלוֹ	אתה ידעת את דוד	1 Reg. 5, 17.
וְקָדְשׁוֹ	ויבא את קדשי אביו	1 Reg. 15, 15.
נְבִיאָו	ויעד ה׳ בישראל וביהוד׳	2 Reg. 17, 13.
תִּקְרְאוּ	ואנכי אמרתי איך אשיתך	Jer. 3, 19.
תָּשׁוּבוּ	בבנים · ב׳ בפסוק׳	Jer. 3, 19.
אֲכָלָנוּ	הממנו נבוכדראצר	Jer. 51, 34.
הַמָּמָנוּ	מלך בבל	Jer. 51, 34.
הִצִּיגָנוּ	כלי ריק	Jer. 51, 34.
בְּלָעָנוּ	כתנין מלא כרשו מערני	Jer. 51, 34.
הֱדִיחָנוּ	ה׳ בפסוק׳	Jer. 51, 34.
וְיֵדוּ	אדם מתחת כנפיהם	Ez. 1, 8.
חַטָּיתוֹ	כי נתתי את חטיתו בארץ	Ez. 32, 32.
עֲשׂוֹ	הביאי עצה עשו פלילה	Jes. 16, 3.

Jes. 46, 11.	עָצָתִי	קרא ממזרח עיט	
Jes. 47, 13.	הַבְּרֵו	נלאית ברב עצתיך	
Jes. 52, 2.	הִתְפַּתְּחִו	התנערי מעפר קומי	
Jes. 60, 21.	מַטָּעַי	ועמך כלם צדיקים	
Hos. 8, 12.	רִבֵּו	אכתוב לו רבו תורתי	5
Ps. 11, 1.	נְדִו	למנצח לדוד בה' חסיתי	
Ps. 59, 11.	חַסְדִּו	אלהי חסדו יקדמני	
Ps. 108, 7.	וַעֲנֵנִו	למען יחלצון ידידיך · קדמ' דפ'	
Ps. 71, 20.	הִרְאִיתַנִו	אשר הראיתנו צרות	10
Ps. 71, 20.	תְּחַיֵּנִו	רבות ורעות · ב' בפסו'	
Ps. 102, 24.	כֹּחִו	ענה בדרך כחו	
Ps. 119, 79.	וְיֹדְעֵו	ישובו לי יראיך	
Job 9, 30.	בְּמֵו	אם התרחצתי במו שלג	
Job 30, 11.	יִתְּרִו	כי יתרו פתח ויעננני	15
Prov. 31, 2.	אִו	אל למלכים למואל	
Dan. 3, 19.	אֶשְׁתַּנִו	באדין נבוכדנצר התמלי חמא	
Esra 7, 26.	לְשָׁרְשִׁו	וכל די לא להוא עבד	
Esra 10, 37.	וְיֵעָשֵׂו	מתניה מחני ויעשו	20
Esra 10, 43.	יַהִו	מבני נבו יעיאל	
Neh. 12, 9.	וְעָנִו	ובקבקיה ועגו אחיהם	
1 Chr. 2, 55.	יֹשְׁבֵו	ומשפחות ספרים	
1 Chr. 6, 11.	בְּנֵו	אלקנה בנו אלקנה צופי	
1 Chr. 22, 7.	בְּנִו	ויאמר דויד לשלמה בנו אני	25
2 Chr. 32, 21.	וּמֵיצִיאֵו	וישלח ה' מלאך ויכחד	

ולבד ממסורתא

Jos. 6, 9.	תְּקִיעֵו	והחלוץ הלך לפני הכהנים	30

137.

וחלוף

כ"ד מלין כתבן יו"ד בסוף תיבות' וקרין ו' וסי'

Verzeichniss von 24 Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, ein Jod am Ende haben, das wie Waw gelesen wird. 35

2 S. 23, 9.	הֹדִי	ואחריו אלעזר בן דדי · דשמו'	
Jer. 2, 27.	יְלִדְתָּנִי	אמרים לעץ אבי אתה	
Jer. 6, 25.	תֵּצְאִי	אל תצאו השדה	1
Jer. 6, 25.	תֵּלְכִי	כי חרב · ב' בפסו'	
Jer. 13, 20.	שְׂאִי	עיניכם וראי הבאים	
Jer. 13, 20.	וְרְאִי	מצפון · ב' בפסו'	
Jer. 23, 18.	דְּבָרוֹ	כי מי עמד בסוד ה' · תני' דפ'	5
Jer. 48, 20.	הֵילִילִי	הביש מואב כי חתה	
Jer. 48, 20.	וְזָעֲקִי	· ב' בפסו'	
Jer. 50, 11.	תְּשַׂמְּחִי	כי תשמחי כי	
Jer. 50, 11.	תַּעֲלְזִי	שסי נחלתי כי	10
Jer. 50, 11.	תָּפוּשִׁי	כעגלה דשא	
Jer. 50, 11.	וְתִצְהֲלִי	כאברים · ד' בפס'	
Jes. 25, 10.	בְּמֹו	כי תנוח יד ה' בהר הזה	
Ps. 17, 11.	סְבָבוּנִי	אשרנו עתה סבבוני	
Job 6, 29.	וְשֻׁבִי	שובו נא אל תהי עולה	15
Job 33, 21.	וְשָׁפִי	יכל בשרו מראי	
Job 33, 28.	נַפְשִׁי	פדה נפשי מעבר בשחת	
Job 33, 28.	וְחַיָּתִי	· ב' בפסו'	
Esra 10, 35.	כְּלוּהִי	בניה בדיה כלוהי	
Esra 10, 44.	נָשְׂאִי	כל אלה נשאי נשים	20
Neh. 12, 14.	לְמַלּוּכִי	יונתן לשבניה	
2 Chr. 9, 29.	יֶעְדִּי	ושאר דברי שלמה	
2 Chr. 34, 9.	וַיָּשֻׁבוּ	ויבאו אל חלקיהו הכהן · ד"ה	

138.

ה' זוגין מן ב' ב' כתבן יו"ד במצעא תיבה וקרין ו' וסי'

5 Wörter, die zwei Mal vorkommen mit Jod in der Mitte, das wie Waw gelesen wird. 30

Jud. 16, 21.	הָאֲסִירִים	ויאחזוהו פלשתים	
Jud. 16, 25.	הָאֲסִירִים	ויהי כי טוב לבם	
Gen. 25, 23.	גֹּיִם	ויאמר ה' לה שני	
Ps. 79, 10.	בַּגֹּיִם	למה יאמרו הגוים	
2 Reg. 24, 18.	חֲמִיטַל	בן עשרים ואחת שנה צדקיהו · דמל'	
Jer. 52, 1.	חֲמִיטַל	וחברו דירמי · בן עשרים	

Jer. 37, 4.	הַכְּלִיא	וירמיהו בא ויצא
Jer. 52, 31.	הַכְּלִיא	ויהי בשלשים ושבע דירמי׳
Ps. 73, 10.	יָשִׁיב	לכן ישיב עמו הלם
1 Chr. 7, 1.	יָשִׁיב	ולבני יששכר תולע ופואה׳ ד״ה

139.

וחלוף

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבן ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין **יו״ד** וסי׳

5 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, 2 Mal mit Waw in der Mitte vorkommen, das wie Jod gelesen wird.

Ex. 16, 7.	תַּלוּנוּ	ובקר וראיתם את
Num. 16, 11.	תַּלוּנוּ	לכן אתה וכל עדתך
Jes. 32, 7.	עֲנָיִים	וכלי כליו רעים הוא
Ps. 9, 19.	עֲנָיִים	כי לא לנצח ישכח
Jer. 49, 36.	עוּלָם	והביאתי אל עילם׳ תני׳ דפ׳
Esra 10, 2.	עוּלָם	ויען שכניה בן יחיאל
1 Chr. 11, 11.	הַשָּׁלוֹשִׁים	ואלה מספר הגבורים
1 Chr. 12, 18.	הַשָּׁלוֹשִׁים	ורוח לבשה את עמשי
1 Chr. 23, 9.	שְׁלֹמוֹת	בני שמעי שלמות
1 Chr. 26, 25.	שְׁלֹמוֹת	ואחיו לאליעזר רחביהו

140.

ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן **יו״ד** במצע׳ תיבה וקרי׳ **ו׳**

2 Wörter kommen 3 Mal mit Jod in der Mitte vor, das wie Waw gelesen wird.

Gen. 36, 5.	יְעִיש	ואהליבמה ילדה
Gen. 36, 14.	יְעִיש	ואלה היו בני אהליבמה
1 Chr. 7, 10.	יְעִיש	ובני ידיעאל בלהן
1 Chr. 14, 1.	חִירָם	וישלח חירם מלך צר
2 Chr. 4, 11.	חִירָם	ויעש חירם את הסירות׳ תני׳ דפס׳
2 Chr. 9, 10.	חִירָם	וגם עבדי חירם · כלהון בר״ה

141.

וחלוף

ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן **ו״ו** במצע תיבה וקרין **י״** וסי׳

2 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, mit Waw in der Mitte vor, das wie Jod gelesen wird.

Jer. 33, 26.	אָשׁוּב	גם זרע יעקוב ודוד עבדי
Jer. 49, 39.	אָשׁוּב	והיה באחרית הימים
Joel 4, 1.	אָשׁוּב	כי הנה בימים ההמה׳ דיואל
Ps. 54, 7.	יָשׁוּב	הרע לשוררי באמתך
Prov. 12, 14.	יָשׁוּב	מפרי פי איש ישבע טוב
Job 39, 12.	יָשׁוּב	התאמין בו כי ישוב זרעך

142.

ו׳ כתבין שׁבית וקרין שְׁבוּת וסי׳

6 Mal kommt das Wort שׁבית (mit Jod in der Mitte) vor, das wie שְׁבוּת (mit Waw in der Mitte) gelesen wird.

Jer. 49, 39.	שְׁבִית	והיה באחרית הימים
Ez. 16, 53.	שְׁבִית	ושבתי את שבותהן את
Ez. 16, 53.	שְׁבִית	סדם ובנותיה ואת שבית
Ez. 16, 53.	וְשְׁבִית	שמרון ובנותיה · ג׳ בפסו׳
Ez. 39, 25.	שְׁבִית	לכן כה אמר אדני ה׳ עתה אשיב
Job 42, 10.	שְׁבִית	וה׳ שב את שבית איוב

143.

וחד חלוף

כתי׳ שבות וקרי׳ שְׁבִית

1 Mal kommt, umgekehrt vom Vorigen, שבות (mit Waw in der Mitte) vor, das שְׁבִית (mit Jod in der Mitte) gelesen wird.

Ps. 85, 2.		רצית ה׳ ארצך

144.

ה׳ כתבן עניים וקרין עֲנָיִים וסי׳

5 Mal kommt das Wort עניים (mit Jod nach dem Nun) vor, das aber עֲנָיִים (mit Waw nach dem Nun) gelesen wird.

עֲנָיִים	כי דרש דמים אותם זכר	Ps. 9, 13.
עֲנָיִים	קומה ה׳ אל נשא ידך	Ps. 10, 12.
וְלַעֲנָיִים	אם ללצים הוא יליץ	Prov. 3, 34.
עֲנָיִים	בז לרעהו חוטא	Prov. 14, 21.
עֲנָיִים	טוב שפל רוח את עניים	Prov. 16, 19.

145.

וחלוף

ב׳ כתבן ענוים וקריין עֲנִיִּים וסי׳

2 Mal kommt, umgekehrt vom Vorigen, ענוים (mit Waw nach dem Nun) vor, das wie עֲנִיִּים (mit Jod nach dem Nun) gelesen wird.

עֲנוּיִם	וכלי כליו רעים	Jes. 32, 7.
עֲנוּיִם	כי לא לנצח ישכח	Ps. 9, 19.

146.

ד׳ כתבן יעואל וקרין יְעִיאֵל וסי׳

4 Mal kommt das Wort יעואל (mit Waw nach dem Ain) vor, das aber יְעִיאֵל (mit Jod nach dem Ain) gelesen wird.

יְעוּאֵל	ובגבעון ישבו אבי גבעון תני׳ דספ׳	1 Chr. 9, 35.
ויעואל	עזיא העשתרתי שמע	1 Chr. 11, 44.
ויעואל	ומן בני אליצפן שמרי	2 Chr. 29, 13.
יעואל	ויהי לעזיהו חיל עשה	2 Chr. 26, 11.

147.

ו׳ בתבן מדונים וקרי׳ מְדָנִים וכלהון במשלי

6 Mal kommt das Wort מדונים (mit Waw nach dem Daleth) vor, das aber מְדָנִים (mit Jod nach dem Daleth) gelesen wird.

ומְדָנִים	את נפשע מקריח עז	Prov. 18, 19.
מְדָנִים	טוב לשבת על פנת גג קדמ׳ דספ׳	Prov. 21, 9.
מְדָנִים	טוב שבת בארץ מדבר	Prov. 21, 19.
מְדָנִים	למי אוי למי אבוי	Prov. 23, 29.
מְדָנִים	פחם לגחלים ועצים לאש	Prov. 26, 21.
מְדָנִים	דלף טורד ביום סגריר	Prov. 27, 15.

148.

ג׳ כתבן ידיתון וקרין יְדוּתוּן וסי׳

3 Mal kommt das Wort ידיתון (mit Jod nach dem Daleth) vor, das aber יְדוּתוּן (mit Waw nach dem Daleth) gelesen wird.

לִידיתון	למנצח׳ דעיל׳ אמרתי אשמרה	Ps. 39, 1.
יְדיתון	למנצח׳ דעיל׳ קולי אל אלהים	Ps. 77, 1.
יְדיתון	ומתניה בן מיכה׳ דעזר׳	Neh. 11, 17.

149.

י״א מלין כתבן ב׳ וקרי׳ כ׳ וסי׳

11 Wörter werden mit Beth geschrieben, das aber wie Kaf gelesen wird.

בַּעֲלוֹת	ויהי בעלות הכהנים נשאי	Jos. 4, 18.
בְּשָׁמְעֲכֶם	והי׳ במשך בקרן היובל	Jos. 6, 5.
בַּעֲלוֹת	ולא אבו האנשים לשמע לו	Jud. 19, 25.
בְּשָׁמְעוֹ	ותצלח רוח אלהים על שאול	1 S. 11, 6.
בְּחֹם	ויאמרו למלאכים הבאים	1 S. 11, 9.
בְּשָׁמְעֲךָ	ויהי בשמעך את קול׳ דשמו׳	2 S. 5, 23.

2 Reg. 3, 24. וַיָּבוֹ ויבאו אל מחנה ישראל· חני׳ דפס׳

Job 21, 13. יְבַלּוּ בטוב ימיהם· קדמ׳ דס׳

Est. 3, 4. בְּאָמְרָם ויהי באמרם אליו יום

Esra 8, 14. וְזַבּוּד ומכני בגוי עותי

Neh. 3, 20. זַבַּי אחריו החרה החזיק

150.

וחלוף

ג׳ כתבן כ׳ וקרין ב׳ וסי׳

3 Wörter werden, umgekehrt vom Vorigen, mit Kaf geschrieben, das wie Beth gelesen wird.

2 S. 12, 31. בַּמַּלְכֵּן ואת העם אשר בה הוציא דשמו׳

Prov. 21, 29. יָכִין העז איש רשע בפניו

2 Chr. 33, 16. וַיְכֵן את מזבח ה׳· דמנשה ד״ה

151.

ב׳ כתבן ה׳ במצע תיב׳ וקרין כ׳ וסי׳

2 Wörter haben He in der Mitte, das wie Kaf gelesen wird (suffix. הֶם f. כֶּם).

Jer. 21, 12. מַעַלְלֵיהֶם בית דוד כה אמר ה׳ דינו

Jer. 49, 30. עֲלֵיהֶם נסו נדו מאד העמיקו· תנ׳ דפס׳

152.

ד׳ מלין כתבן ל׳ יתר׳ וסי׳

4 Wörter haben ein überflüssiges Lamed, das nicht gelesen wird.

2 S. 16, 2. וְלַהֲלֶחֶם ויאמר המלך אל ציבא

Dan. 4, 4. עַלְלִין באדין עללין חרטומיא

Dan. 5, 8. עַלְלִין אדין עללין כל חכימי מלכא

Dan. 5, 10. עַלַּלְתָּ מלכתא לקבל מלי מלכא

153.

וחלוף

חד קרי׳ ל׳ ולא כתי׳ וסי׳

1 Wort wird, umgekehrt vom Vorigen, mit Lamed gelesen, das in der Schrift fehlt.

2 S. 23, 20. חַיִל ובניהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל· דשמו׳

154.

ו׳ מלין דכתב׳ ב׳ וקרין מ׳ וסי׳

6 Wörter haben Beth, das aber wie Mem gelesen wird.

Jos. 3, 16. בֶּאָדָם ויעמדו המים הירדים

Jos. 24, 15. בֶּעֱבָר ואם רע בעיניכם לעבד

2 Reg. 5, 12. אֲבָנָה הלא טוב אבנה ופרפר

2 Reg. 12, 10. בְּיָמִין ויקח יהוידע הכהן ארון

2 Reg. 23, 33. בְּמֶלֶךְ ויאסרהו פרעה נכה· תר׳ דמ׳

Dan. 11, 18. וְיָשֶׁב את פניו לאיים ולכד רבים

155.

וחלוף

חד כתב׳ מ׳ וקרי׳ ב׳ וסי׳

1 Wort hat, umgekehrt vom Vorigen, ein Mem, das wie Beth gelesen wird.

Jos. 22, 7. מֵעֵבֶר ולחצי שבט המנשה· דיהושע

156.

ה׳ מלין כתבן מ׳ בסוף תיבות׳ ולא קרי׳ וסי׳

5 Wörter haben ein Mem (fin.) am Ende, das aber nicht gelesen wird.

2 S. 22, 15. וַיָּהֻם וישלח חצים ויפיצם· דשמ׳

2 S. 23, 13. שְׁלֹשָׁם וירדו שלשם מהשלשים

שְׁנֵים 2 Reg. 17, 16. ויעזבו את כל מצות ה׳ 1
דמלכ׳

נָכְרִים Prov. 20, 16. לקח בגדו כי ערב זר׳ · קדמ׳
דם׳

אַלְפִים Dan. 7, 10. נהר דינור נגד ונפק 5

157.

וחלוף

ה׳ לא כתבן מ׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

5 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, das Mem (fin.) am Ende nicht, das aber dennoch gelesen wird.

עָבְרָנוּ Jos. 5, 1. ויהי כשמע כל מלכי האמרי 15
הַחִצִּי 1 S. 20, 38. ויקרא יהונתן אחרי הנער
אֱלֹהֶיךָ 1 Reg. 1, 47. וגם באו עבדי המלך
שָׁנָה 2 Reg. 8, 17. בן שלשים ושתים· דיהורם
בן יהושפט תני׳ דפ׳· דמל׳
בָּהּ Jes. 30, 32. והיה כל מעבר מטה מוסדה 20

158.

ו׳ מלין חסר נ׳ וקרי׳ וסי׳

6 Wörter werden mit einem Nun gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

בְּצַעֲנִים Jud. 4, 11. וחבר הקני נפרד מקין 25
לָוּ 2 S. 21, 4. ויאמרו לו הגבענים· קדמ׳
דפ׳
אָנוּ Jer. 42, 6. אם טוב ואם רע בקול ה׳
מְפֻנִּים Prov. 3, 15. יקרה היא מפנים
וְיִסָּתֵר Prov. 22, 3. ערום רעה ויסתר · קדמ׳ 30
דם׳
אַלְפִים Dan. 7, 10. נהר דינור נגד נפג

159.

וחלוף

ז׳ כתבן נ׳ ולא קרי׳ וסי׳

7 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Nun, das aber nicht gelesen wird.

מֵן הַמַּעֲרָה 1 S. 24, 9. ויקם דוד אחרי כן ויצא
יְנַתַּן 2 S. 21, 6. לנו שבעה אנשים
תֵּתֵן 1 Reg. 17, 14. כי כה אמר אדני אלהי
ישראל כד הקמח
וּפְנֵי Prov. 15, 14. לב נבון יבקש דעת
תַּנִּין Thr. 4, 3. גם תנין חלצו שד
בַּן 2 Chr. 11, 18. ויקח לו רחבעם אשה· ד״ה
מִן בַּת Thr. 1, 6. ויצא מן בת ציון

ואית דאמרי עָבְרָם חד מנהון· כתי׳

עָבְרָנוּ Jos. 5, 1. ויהי כשמע כל מלכי

160.

ד׳ מלין דאית בהון אות תלויה וסי׳

4 Wörter haben einen schwebenden Buchstaben.

מְנַשֶּׁה Jud. 18, 30. ויקימו להם בני דן את הפסל
מִיָּעַר Ps. 80, 14. יכרסמנו חזיר מיער
רְשָׁעִים Job 38, 13. לאחוז בכנפות ארץ
מֵרְשָׁעִים Job 38, 15. וימנע מרשעים אורם

161.

ב׳ קופין דבוקין ולא זינין וסי׳

In 2 Wörtern kommt ein Kuf vor, dessen senkrechter Strich mit dem obern Querstrich verbunden ist.

בְּקָמֵיהֶם Ex. 32, 25. וירא משה את העם
הַפְּקֻדִים Num. 7, 2. ויקריבו נשיאי ישראל

162.

י״א מלין לא כתבן ת׳ וקרין וסי׳

In 11 Wörtern wird ein Taw gelesen, obgleich es nicht (oder ein anderer Buchstabe dafür) steht.

וַיִּקְרָא	וינחם דוד את בת שבע	2 S. 12, 24.
הַכֹּרֵי	ויואב אל כל הצבא ישראל	2 S. 20, 23.
אֶחָד	אלה שמות הגברים · דשמ׳	2 S. 23, 8.
עֶשְׂרֵה	והגלה את כל ירושלם	2 Reg. 24, 14.
אַמּוֹה	שמנה עשרה אמוה · תני׳ דפ׳ דמל׳	2 Reg. 25, 17.
תְּהִלָּה	איך לא עזבה עיר תהלה	Jer. 49, 25.
קוֹמָה	והעמודים שמנה עשרה אמה · דירמי׳	Jer. 52, 21.
אַחַד	המתקדשים והמטהרים	Jes. 66, 17.
בְּאַחַד	לבבתנני אחתי כלה · קדמ׳ דפ׳	Cant. 4, 9.
יְרֻחֵק	עד אשר לא ירחק חבל	Koh. 12, 6.
בֵּן	ויקח לו רחבעם אשה · ד״ה	2 Chr. 11, 18.

163.

וחלוף

ז׳ כתבן ת׳ ולא קרין וסי׳

In 7 Wörtern steht, umgekehrt vom Vorigen, ein Taw, das aber nicht (oder als ein anderer Buchstabe) gelesen wird.

בְּאַחַת	ובאנו אליו באחת המקומת	2 S. 17, 12.
אֶחָת	והוא הלך במדבר דרך יום	1 Reg. 19, 4.
הַמְמֻתָּחִים	ותקח יהושבע בת המלך דמל׳	2 Reg. 11, 2.
בַּשָּׁנָה	ויהי בשנה ההיא בראשית · תני׳ דפס׳	Jer. 28, 1.
בַּשָּׁנָה	הדבר אשר הי׳ אל ירמיהו · קדמ׳ דפסו׳	Jer. 32, 1.
אַרְבַּעַת	ואתה בן אדם כה אמר אדני	Ez. 7, 2.
הַתַּלְשָׁתִי	בגת אל תגידו	Micha 1, 10.

164.

ז׳ פסוקים דאית בהון ט״ו מלין · ז׳ מלין מכא וז׳ מלין מכא ומלה מצע׳ כתיב׳ וסי׳

7 Verse von je 15 Wörtern, deren mittelstes (also 7 vor und 7 nach demselben) zur Klasse des Keri und Chetib (d. h. das anders gelesen wird, als es geschrieben ist) gehört.

אָמֻךְ	כת׳	וחדש לא ימצא בכל הארץ	1 S. 13, 19.
הַוֹּרֵד	כת׳	ומי ישמע לכם לדבר הזה	1 S. 30, 24.
לְבָוֹל	כת׳	וטהרתים מכל עונם	Jer. 33, 8.
יְהָיָה	כת׳	וחמשה ועשרים אלף	Ez. 45, 5.
וּצְפִינְךָ	כת׳	ממתים ידך ה׳	Ps. 17, 14.
וַיִּרְאֶ	כת׳	ויחי איוב אחרי זאת	Job 42, 16.
הַכְּיִר	כת׳	ועשה למבצרי מעזים	Dan. 11, 39.

165.

י״ג מלין הסר ה׳ בריש תיבות׳ וקרין וסי׳

13 Wörter werden mit He am Anfang gelesen, obgleich dasselbe in der Schrift fehlt.

שָׁלָל	ויעש העם אל שלל · כן כת׳	1 S. 14, 32.
גִּבֹּרִים	ואחריו אלעזר בן דדי · דשמ׳	2 S. 23, 9.
אֶחָד	ולשלמה שנים עשר נצבים	1 Reg. 4, 8.
שְׁבָכָה	וכותרות על שני העמודים	1 Reg. 7, 20.
מֶלֶךְ	ויקח אסא את כל הכסף · דמלכי׳	1 Reg. 15, 18.
מֶלֶךְ	ויקח את שרי המאיות · תנ׳ דפ׳	2 Reg. 11, 12.
מֶלֶךְ	ויקשר עליו פקח בן רמליהו · דמל׳	2 Reg. 15, 25.
אֶרֶץ	לקול תתו המון מים · קדמ׳ דס׳	Jer. 10, 13.
עָם	כה אמר ה׳ אלי הלך ועמדת	Jer. 17, 19.
דָּבָר	ויבא ויעש ה׳ כאשר דבר	Jer. 40, 3.
מְלָכִים	וידבר אתו טבות · דירמי׳	Jer. 52, 32.
רָשָׁע	הנפש החטאת היא תמות	Ez. 18, 20.
עַמִּים	צדיק הוא ה׳ כי פיהו	Thr. 1, 18.

וְאַל אֶרְאֶה בְּרָעָתִי · ברעתך הצ"ל אלא שכנה הכתוב. Num. 11, 15.

אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ · אמנו הצ"ל. Num. 12, 12.

וַיֵּאָכֵל חֲצִי בְשָׂרוֹ · בשרנו הצ"ל שהרי אחיו (בשר?) של אחיו כבשרו שנאמ' כי אחינו בשרנו הוא. Num. 12, 12.

כִּי מְקַלְלִים לוֹ (מוגה "לָהֶם") בָּנָיו · לי הצ"ל וכן הוא אומר למה תבעטו בזבחי. 1 S. 3, 13.

אוּלַי יִרְאֶה ה' בְּעֵינִי · בעינו הצ"ל אלא שכנה. 2 S. 16, 12.

לְאֹהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאָהָלָיו דרחבעם · דמלכים 1 Reg. 12, 16.

וחברו דר"ה · לאלהיו הי' צ"ל. 2 Chr. 10, 16.

וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ בְּלֹא יוֹעִיל · כבודי הצ"ל. Jer. 2, 11.

וְהִנָּם שֹׁלְחִים אֶת הַזְּמֹרָה אֶל אַפָּם · אפו הצ"ל אלא שכנה. Ez. 8, 17.

כְּבוֹדָם בְּקָלוֹן אָמִיר · כבודי הצ"ל אלא שכנה. Hos. 4, 7.

הֲלוֹא אַתָּה מִקֶּדֶם ה' אֱלֹהַי קְדֹשִׁי לֹא נָמוּת · לא תמות הצ"ל אלא שכנה. Hab. 1, 11.

כִּי הַנֹּגֵעַ בָּכֶם נֹגֵעַ בְּבָבַת עֵינוֹ · עיני הצ"ל אלא שכנה. Zach. 2, 12.

וַאֲמַרְתֶּם הִנֵּה מַתְּלָאָה וְהִפַּחְתֶּם אוֹתוֹ · אתי הצ"ל אלא שכנה. Mal. 1, 13.

וַיָּמִירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר · כבודי הצ"ל אלא שכנה. Ps. 106, 20.

לָמָּה שַׂמְתַּנִי לְמִפְגָּע לָךְ וָאֱהִיֶה עָלַי לְמַשָּׂא · עליך הצ"ל אלא שכנה. Job 7, 20.

וַיִּרְשִׁיעוּ אֶת אִיּוֹב · את הדין הצ"ל אלא שכנה. Job 32, 3.

וְתָשִׁיחַ עָלַי נַפְשִׁי · עליך הצ"ל אלא שכנה. Thr. 3, 19.

166.

וחלוף

ז' כתבן ה' בריש תיבות' ולא קרין וכי'

7 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein He am Anfang, das aber nicht gelesen wird.

1 S. 26, 22.	הַחֲנִית	ויען דוד ויאמר הנה
1 Reg. 21, 8.	הַסְּפָרִים	ותכתב ספרים בשם אחאב· תנ' דפ'
2 Reg. 7, 13.	הֲהָמוֹן	ויען אחד מעבדיו· קדמ' דפ'
2 Reg. 14, 7.	הַמֶּלַח	הוא הכה את אדום בגי· דמלכ'
Jer. 38, 11.	הַסְּחָבוֹת	ויקח עבד מלך את האנשים
Jes. 29, 11.	הַסֵּפֶר	ותהי לכם חזות הכל· תנ'דפ'
Koh. 10, 20.	הַכְּנָפַיִם	גם במדעך מלך אל תקלל

167.

ג' כתבן על וקרין אל וכי'

3 Mal kommt das Wort עַל (mit ע) vor, das aber wie אֵל (mit א) gelesen wird.

1 S. 20, 24.	עֵל	ויסתר דוד בשדה ויהי
Jes. 65, 7.	עֵל	עונתיכם ועונת אבותיכם· בת' דפס'
Ez. 9, 5.	עַל	ולאלה אמר באזני· קדמ' דפס'· בתרא אַל

168.

י"ח מלין תקן עזרא וכי'

18 Wörter (oder Sätze) hat Esra umgeformt.

Gen. 18, 22. וַאֲבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי ה' · הי' צ"ל וה'עודנו עמד לפני אברהם שהרי כתיב וירא ה' אל אברם (מוגה בכ"י אחר "אליו ה'") ותבע מן השכינה שיתעכב לו עד שיגמל חסד למלאכים ומפני זה כנה הכתוב·

169.

ד׳ בלישנא דכתבי׳ ישגלנה וקרי׳ ישכבנה וסי׳

4 Wörter vom Stamme שגל die gelesen werden, als wären sie vom Stamme שכב

Deut. 28, 30.	יִשְׁגָּלֶנָּה	אשה תארש ואיש אחר
Jer. 3, 2.	שָׁגַלְתְּ	שאי עיניך על שפים וראי
Jes. 13, 16.	תִּשָּׁגַלְנָה	ועלליהם ירטשו לעיניהם
Zach. 14, 2.	תִּשָּׁגַלְנָה	ואספתי את כל הגוים אל

170.

חד כתי׳ וּבַעֲפָלִים וקרי וּבַטְּחֹרִים וסי׳

Deut. 28, 27. יככה ה׳ בשחין מצרים · ומן ותככד יר ה׳ (1 S. 5, 6.) עד ולמה תכבדו את לבבכם (1 S. 6, 6.) דכו׳ עֲפָלִים כתי׳ טְחֹרִים קרי

Ein Mal wird וּבַעֲפָלִים gelesen, als stände וּבַטְּחֹרִים; diese Verwechslung im Lesen findet ferner bei diesem Worte statt, an der Stelle von 1 S. 5, 6. bis 1 S. 6, 6.

171.

ו״ד ווגין מן ב׳ ב׳ ראש פסוק לא נסיב ו׳ וכל קרי׳ נסבי׳ ו׳ וסי׳

14 Wörter kommen 2 Mal am Anfang des Verses ohne Waw (praefix.) vor, sonst aber immer mit Waw.

Gen. 13, 12.	אַבְרָם	ישב בארץ כנען
1 Chr. 1, 27.	אַבְרָם	הוא אברהם · דר״ה
Gen. 42, 30.	הַבָּר	האיש אדני הארץ
Jer. 42, 19.	הַבָּר	ה׳ עליכם שאירית יהודה
Num. 2, 7.	מַטֵּה	זבולן ונשיא לבני
Ps. 110, 2.	מַטֵּה	עוך ישלח ה׳ מציון
Num. 29, 24.	מִנְחָתָם	ונסכיהם · דביום הרביעי
Num. 29, 37.	מִנְחָתָם	ונסכיהם · דביום השמיני

172.

וחלוף

ו״ד ווגין מן ב׳ ב׳ ראש פסו׳ נסבי׳ ו׳ בריש תיבות׳ וכל קרי׳ לא נסבי׳ ו׳ וסי׳

14 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, 2 Mal am Anfang des Verses mit Waw (praefix.) vor, sonst aber immer ohne Waw.

Gen. 6, 19.	וּמִכָּל	החי מכל בשר
1 Chr. 28, 5.	וּמִכָּל	בני כי רבים· ד״ה
Gen. 9, 5.	וְאַךְ	את דמכם לנפשתיכם
Jos. 22, 19.	וְאַךְ	אם טמאה
Ex. 1, 12.	וְכַאֲשֶׁר	יענו אתו כן ירבה
Ez. 37, 18.	וְכַאֲשֶׁר	יאמרו אליך בני עמך
Ex. 10, 2.	וּלְמַעַן	תספר באזני בנך
Deut. 11, 9.	וּלְמַעַן	תאריכו ימים על האדמה

Deut. 25, 3.	אַרְבָּעִים	יכנו ולא יסיף
Ps. 95, 10.	אַרְבָּעִים	שנה אקוט בדור
Jud. 5, 19.	בָּאוּ	מלכים נלחמו
Hos. 9, 7.	בָּאוּ	ימי הפקדה
Jer. 51, 10.	הוֹצִיא	ה׳ את צדקתינו
Jes. 43, 8.	הוֹצִיא	עם עור ועינים יש
Ps. 4, 8.	נָתַתָּה	שמחה בלבי מעת דגנם
Ps. 60, 6.	נָתַתָּה	ליראיך נס להתנוסס
Ps. 21, 5.	חַיִּים	שאל ממך נתתה לו
Job 10, 12.	חַיִּים	וחסד עשית עמדי
Ps. 104, 19.	עָשָׂה	ירח למועדים
Thr. 2, 17.	עָשָׂה	ה׳ אשר זמם
Ps. 74, 8.	אָמְרוּ	בלבם נינם יחד
Ps. 83, 5.	אָמְרוּ	לכו ונכחידם מגוי
Ps. 79, 2.	נָתְנוּ	את נבלת עבדיך
Ps. 119, 110.	נָתְנוּ	רשעים פח לי
Ruth 1, 17.	כַּאֲשֶׁר	תמותי אמות
Koh. 8, 4.	כַּאֲשֶׁר	דבר מלך שלטון
Jud. 5, 14.	מִנִּי	אפרים שרשם
Esra 7, 13.	מִנִּי	שים טעם די כל מתנדב

Gen. 14, 5.	וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה בא כדרלעמר
2 Reg. 18, 13.	וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה למלך חזקיהו דמל׳
Num. 8, 7.	וְכֹה	תעשה להם לטהרם
2 S. 16, 7.	וְכֹה	אמר שמעי בקללו
Deut. 4, 37.	וְתַחַת	כי אהב את אבתיך
Ez. 1, 23.	וְתַחַת	הרקיע כנפיהם ישרות
Jer. 46, 10.	וְהַיּוֹם	ההוא לאדני ה׳ צבאות
Est. 1, 18.	וְהַיּוֹם	הזה תאמרנה שרות
1 Reg. 7, 34.	וְאַרְבַּע	כתפות אל ארבע פנות
Dan. 7, 3.	וְאַרְבַּע	חיון רברבן סלקן
Koh. 4, 3.	וְטוֹב	משניהם את אשר עדן
Koh. 8, 13.	וְטוֹב	לא יהי׳ לרשע ולא יאריך
Dan. 2, 6.	וְהֶן	חלמא ופשרה תהחון
Dan. 3, 18.	וְהֶן	לא ידיע להוא לך מלכא
Dan. 2, 30.	וַאֲנָה	לא בחכמה די איתי בי
Dan. 5, 16.	וַאֲנָה	שמעית עליך די תוכל
Dan. 5, 15.	וּכְעַן	העלו קדמי
Esra 5, 17.	וּכְעַן	הן על מלכא טב
Dan. 5, 22.	וְאַנְתְּה	ברה בלשאצר
Esra 7, 25.	וְאַנְתְּ	עזרא כחכמת אלהך

173.

י״ב זוגין מן ג׳ ג׳ ראש פסוק נסב׳ ו׳ בריש תיבה וכל קריא לא נסבין ו׳ וסי׳

12 Wörter, die 3 Mal am Anfang des Verses mit Waw (praefix.) vorkommen, sonst aber immer ohne Waw.

Gen. 14, 20.	וּבָרוּךְ	אל עליון אשר מגן
1 S. 25, 33.	וּבָרוּךְ	טעמך וברוכה את
Ps. 72, 19.	וּבָרוּךְ	שם כבודו לעולם וימלא
Gen. 27, 4.	וַעֲשֵׂה	לי מטעמים
Ex. 25, 19.	וַעֲשֵׂה	כרוב אחד מקצה מזה
Ex. 28, 42.	וַעֲשֵׂה	להם מכנסי בד
Gen. 29, 17.	וְעֵינֵי	לאה רכות
Gen. 48, 10.	וְעֵינֵי	ישראל כבדו מזקן
Job 11, 20.	וְעֵינֵי	רשעים תכלינה

Gen. 39, 1.	וְיוֹסֵף	הורד מצרימה
Gen. 42, 6.	וְיוֹסֵף	הוא השליט על
Gen. 41, 46.	וְיוֹסֵף	בן שלשים שנה
Ex. 23, 10.	וְשֵׁשׁ	שנים תזרע את ארצך
Jud. 18, 16.	וְשֵׁשׁ	מאות איש חגורים
2 Chr. 9, 18.	וְשֵׁשׁ	מעלות לכסא׳ ד״ה
Ex. 25, 40.	וּרְאֵה	ועשה בתבניתם
Ps. 128, 5.	וּרְאֵה	בנים לבניך שלום
Ps. 139, 24.	וּרְאֵה	אם דרך עצב בי
Num. 14, 3.	וְלָמָּה	ה׳ מביא אתנו
Num. 20, 4.	וְלָמָּה	הבאתם את קהל ה׳
Num. 20, 5.	וְלָמָּה	העליתנו ממצרים
Deut. 13, 6.	וְהַנָּבִיא	ההוא או חלם
Jer. 23, 34.	וְהַנָּבִיא	והכהן והעם אשר יאמר
Ez. 14, 9.	וְהַנָּבִיא	כי יפתה ודבר דבר
2 Reg. 18, 24.	וְאֵיךְ	תשיב את פני פחת אחד׳ דמלכ׳
Jes. 36, 9.	וְאֵיךְ	וחברו ׳ דישעי׳
Job 21, 34.	וְאֵיךְ	תנחמוני הבל ותשובתיכם
Jer. 2, 28.	וְאַיֵּה	אלהיך אשר עשית לך
Jer. 37, 19.	וְאַיּוּ	נביאיכם אשר נבאו׳ כן כת׳
Job 17, 15.	וְאַיֵּה	אפו תקותי ותקותי
Ps. 109, 3.	וְדִבְרֵי	שנאה סבבוני
1 Chr. 29, 29.	וְדִבְרֵי	דויד המלך׳ דר״ה
2 Chr. 12, 15.	וְדִבְרֵי	רחבעם הראשנים
Dan. 12, 2.	וְרַבִּים	מישני אדמת עפר
Esra 3, 12.	וְרַבִּים	מהכהנים והלוים
2 Chr. 32, 23.	וְרַבִּים	מביאים מנחה לה׳

174.

וחלוף?

ט״ו מלין ראש פסוק משמשין ה׳ וכל קרי׳ נסבין ו׳ וסי׳

15 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, am Anfang des Verses mit He (d..h. ohne Waw praefix.) anfangen, sonst aber immer mit Waw vorher.

Gen. 34, 21.	הָאֲנָשִׁים	האלה שלמים הם
Gen. 48, 16.	הַמַּלְאָךְ	הגואל אתי מכל רע׳
Lev. 6, 19.	הַכֹּהֵן	המחטא אתה יאכלנה

הַקֶּרֶב	את קרבנו קערת כסף אחת· דנתנאל	Num. 7, 19.
הַנֹּגַע	במת לכל נפש	Num. 19, 11.
הָאָרֶץ	אשר הכה ה׳ לפני בני ישר׳	Num. 32, 4.
הָאִישׁ	הרך בך והענג מאד	Deut. 28, 54.
הַנַּעַר	בא ודוד קם	1 S. 20, 41.
הֵשִׁיב	עליך ה׳ את כל דמי בית שאול	2 S. 16, 8.
הַבַּיִת	הזה אשר אתה בנה	1 Reg. 6, 12.
הַמֶּלֶךְ	יתאבל ונשיא ילבש שממה	Ez. 7, 27.
הַנֶּפֶשׁ	החטאת היא תמות	Ez. 18, 20.
הֵסִיר	ה׳ משפטיך פנה איבך	Zeph. 3, 15.
הָיָה	אדני כאויב	Thr. 2, 5.
הֵבִיא	בכליתי בני	Thr. 3, 13.

175.

כ״ב (ראש?) פסו׳ מן חד וחד (לא) נסבין ו׳ וסי׳

22 Wörter, die nur ein Mal am Anfang des Verses ohne Waw (praefix.) vorkommen.

עָשׂוּ	מלחמה את ברע	Gen. 14, 2.
פִּינְחָס	בן אלעזר בן אהרן הכהן	Num. 25, 11.
יְהוֹשֻׁעַ	בן נון העמד לפניך	Deut. 1, 38.
טַפְּכֶם	נשיכם וגרך אשר	Deut. 29, 10.
אֲנַחְנוּ	פשטנו נגב הכרתי	1 S. 30, 14.
שָׁאוּל	ויהונתן הנאהבים	2 S. 1, 23.
בְּגִבְעוֹן	נראה ה׳ אל שלמה· דמ׳	1 Reg. 3, 5.
בְּנֵיהֶם	אשר נתרו אחריהם· דמל׳	1 Reg. 9, 21.
שִׁבְתְּךָ	בתוך מרמה במרמה	Jer. 9, 6.
שָׁבוּ	על עונת אבותם	Jer. 11, 10.
פְּאַת	ימה חמש מאות	Ez. 48, 34.
שְׁאָר	ישוב שאר יעקב	Jes. 10, 21.
יֶתֶר	הגום אכל הארבה	Joel 1, 4.
שִׁלַּחְתִּי	בכם דבר בדרך מצרים	Am. 4, 10.
אֲמַרְתֶּם	שוא עבד אלהים	Mal. 3, 14.
צָוָה	אלהיך עוך עזה אלהים	Ps. 68, 29.

נָשְׂאוּ	נהרות ה׳ נשאו נהרות	Ps. 93, 3.
גְּבוּל	שמת בל יעבורון	Ps. 104, 9.
מַלְאָךְ	רשע יפל ברע	Prov. 13, 17.
אֲנָה	נבוכדנצר שלה הויח בביתי	Dan. 4, 1.
שַׁבְתִּי	וראה תחת השמש	Koh. 9, 11.
יוֹאָב	בן צרויה החל למנות	1 Chr. 27, 24.

ולבד ממסורתא

יָאִיר	בן מנשה לקח את כל חבל ארגב	Deut. 3, 14.
דָּנִיֵּאל[1]	גנתון	Neh. 10, 7.

176.

ו׳ מלין חסר ה׳ במצע תיבות׳ ולי׳ דכו׳ וסי׳

6 Wörter, die ein Mal ohne He mitten im Worte (sonst aber immer mit He) vorkommen.

לַעֲבִיר	ועברה העברה לעביר	2 S. 19, 19.
לַשְׁמִד	ידו נטה על הים	Jes. 24, 11.
לַסְתֵּר	הוי המעמיקים מה׳	Jes. 29, 15.
וַלַּשְׁבִּית	שמעו זאת השאפים אביון	Am. 8, 4.
לַגַּי	ושמתי (את) שמרון לעי	Micha 1, 6.
לַשְׁמַע	בקול תודה ולספר	Ps. 26, 7.

177.

ב׳ כתבין וּפִשְׁרֵא וקרין וּפִשְׁרֵה וסי׳

2 Mal steht וּפִשְׁרֵא (mit Alef am Ende), das wie וּפִשְׁרֵה (mit He suffix. 3 per. s. m.) gelesen wird.

וּפִשְׁרֵא	והן חלמא ופשרא תהחון· קדמ׳ דפ׳	Dan. 2, 6.
וּפִשְׁרֵא	אדין דניאל די שמה בלטשאצר· קדמ׳ דפ׳	Dan. 4, 16.

1) Zusatz von anderer Hand.

178.

ג׳ נו״נין כתבין זעירין וסימניהון

In 3 Wörtern steht ein Nun fin., das kleiner ist, als die übrigen Buchstaben im Worte.

Jer. 39, 13.	וְנְבוּשַׁזְבָן	וישלח נבווראדן
Jes. 44, 14.	אֹרֶן	לכרת לו ארזים ויקח תרזה ואלון
Prov. 16, 28.	וְנִרְגָּן	איש תהפכות ישלח מדון

179.

ט׳ פסוקים אית בהון כהדין סימן ב הפוכה וסימניהון

Bei 9 Versen ist ein Zeichen wie ein umgekehrtes Nun angebracht.

Num. 10, 34.	וענן ה׳ עליהם יומם	
Num. 10, 35.	ויהי בנסע הארן	
Num. 10, 36.	ובנחה יאמר	
Num. 11, 1.	ויהי העם כמתאננים	
Ps. 107, 23.	יורדי הים באניות	
Ps. 107, 24.	המה ראו מעשי ה׳	
Ps. 107, 25.	ויאמר ויעמד רוח סערה	
Ps. 107, 26.	יעלו שמים ירדו תהומות	
Ps. 107, 27.	יחגו וינועו כשכור	
Ps. 107, 28.	ויצעקו אל ה׳ בצר · דבתרי׳	
Ps. 107, 40.	שפך בוז על נדיבים	
Ps. 107, 41.	וישגב אביון מעוני	

180.

י״ג מלין כתבין ה׳ בסוף תיבות׳ וכל דכו׳ כתי׳ א׳ וסי׳

13 Wörter haben ein He am Ende, die sonst immer mit Alef schliessen.

Ex. 3, 18.	נִקְרָה	ואמרתם אליו ה׳ אלהי העבריים
Deut. 3, 11.	הֲלָה	כי רק עוג מלך הבשן
1 Reg. 10, 19.	לַכִּסֵּה	שש מעלות
1 Reg. 10, 19.	לַכִּסֵּה	וראש ענול
2 Reg. 7, 12.	לְהֵחָבֵה	ויקם המלך
Jer. 2, 24.	פֶּרֶה	למד מדבר
Jer. 49, 10.	וְנֶחְבָּה	כי אני חשפתי
Jer. 52, 33.	וְשַׁנָּה	את בגדי
Ez. 14, 4.	בָּה	לכן דבר אותם ואמרת
Ps. 81, 4.	בַּכֶּסֶה	תקעו בחדש
Job 26, 9.	כִּסֵּה	מאחז פני
Dan. 2, 11.	מַלְכָּה	ומלתא די מלכה · קדמ׳ דפ׳
Dan. 10, 14.	יִקְרָה	ובאתי להבינך את אשר

ולבד ממסורתא

Num. 23, 3.	יִקְרֶה	ויאמר בלעם לבלק
Dan. 2, 5.	מִלְתָה	ענה מלכא
1 Chr. 4, 17.	עֶזְרָה	ובן · ד״ה
Dan. 2, 44.	וּמַלְכוּתָה	וביומיהון די מלכיא אנון
Dan. 5, 5.	שַׁעְתָא	בה שעתא נפקו
Jer. 3, 22.	אֶרְפָּה	שובו בנים
Jer. 8, 15.	מַרְפֵּה	קוה לשלום · ר״פ
Ez. 4, 7.	חֲשׂוּפָה	ואל מצור ירושלם
Esra 4, 16.	אֲנַחְנָה	מהודעין
Esra 4, 16.	וְשׁוּרְיָה	אנחנה למלכא
Esra 4, 16.	דְּנָה	די הן קריתא ג׳ בפסוקא

181.

ב׳ מלין חסרים ד׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

2 Wörter werden mit Daleth in der Mitte gelesen, das in der Schrift fehlt.

1 Reg. 9, 18.	תַּמֹּר	ואת בעלת ואת תמר דמלכי׳
Dan. 2, 9.	הִזְמִנְתּוּן	די הן חלמא לא תהודענני

182.

קל וחומר ה׳ בתורה וסימן

Der Schluss vom Leichtern auf das Schwerere und umgekehrt (קל וחומר) kommt im Pentateuch 5 Mal vor.

כי שבעתים יקם קין • ק״ו ולמך שבעים ושבעה — Gen. 4, 23.

הן כספּ אשר מצאנו בפי אמתחתינו השיבנו • ק״ו ואיך נגנב — Gen. 44, 8.

הן בני ישראל לא שמעו אלי • ק״ו ואיך ישמעני פרעה — Ex. 6, 12.

ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם • ק״ו אני יצרתיה לבית אביה — Num. 12, 14.

הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם • ק״ו ואף כי אחרי מותי — Deut. 31, 27.

183.

קל וחומר ה׳ בנביאים ובכתובי׳ וסי׳

Der Schluss vom Leichtern auf das Schwerere kommt in den Büchern der Propheten und Hagiogr. 5 Mal vor.

הנה אנחנו פה ביהודה יראים • ק״ו ואף כי נלך קעלה אל מערכות פלשתים — 1 S. 23, 3.

כי את רגלים רצתה וילאוך • ק״ו ואיך תתחרה את הסוסים — Jer. 12, 5.

ובארץ שלום אתה בוטח • ק״ו ואיך תעשה בגאון הירדן • ב׳ בפס׳ — Jer. 12, 5.

הן צדיק בארץ ישלם • ק״ו אף כי רשע וחוטא — Prov. 11, 31.

בשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש • ק״ו בשאר מדינות המלך מה עשו — Est. 9, 12.

184.

י״ב מלין כתבין תרין ווי״ן כפול וסימניהון

12 Wörter haben ein doppeltes Waw (2 Waw hintereinander in der Mitte).

קְצוָתָו כרוב אחד מקצה • דמ׳ תני׳ — Ex. 37, 8.

קְצוָתָו כתפת עשו לו • דמש׳ תני׳ — Ex. 39, 4.

עֲשׂוּת
עָוֹן
הָעֲשׂוּם
וְקוּוּ
נְטוּוֹת
בְּעָוֹן
עֲזַבְתָּיו
וְלַצּוֹת
וּמִצְוֹת
עָוֹן

ותמהר אביגיל ותקח — 1 S. 25, 18.

ויאמרו איש אל רעהו — 2 Reg. 7, 9.

ויצו המלך את חלקיהו — 2 Reg. 23, 4.

ואמרת אליהם כה אמר ה׳ — Jer. 25, 27.

ויאמר ה׳ יען כי גבהו — Jes. 3, 16.

הן בעון חוללתי — Ps. 51, 7.

ילכדנו את הרשע • לי׳ וחס׳ — Prov. 5, 22.

ואת פתשגן כתב הדת — Est. 4, 8.

ואת שבת קדשך הודעת — Neh. 9, 14.

ויאמר דויד אל האלהים • דד״ה — 1 Chr. 21, 8.

185.

ט׳ זוגין מן ב׳ ב׳ תרין מלין וסימנ׳

9 Wörterpaare (deren 2tes Wort der Name Gottes ist) kommen in dieser Verbindung 2 Mal vor.

וּבֵרַכְךָ ה׳
וּבֵרַכְךָ ה׳
וְנָתָנָהּ ה׳
וְנָתָנָהּ ה׳
וְנָתָנְךָ ה׳
וְנָתָנְךָ ה׳
וְעָשָׂה ה׳
וְעָשָׂה ה׳
וְיִתֵּן ה׳
וְיִתֵּן אֲדֹנָי
וּמִן ה׳
וּמִן ה׳
וַאֲנִי ה׳
וַאֲנִי ה׳
וְיִרְאַת ה׳
וְיִרְאַת ה׳
וְעַל ה׳
וְעַל ה׳

לא יקשה בעינך — Deut. 15, 18.

אשר אנכי מצוך היום — Deut. 30, 16.

אלהיך בידך והכית — Deut. 20, 13.

ואתם תקומו מהאורב — Jos. 8, 7.

והיה אם שמוע תשמע — Deut. 28, 1.

לראש ולא לזנב — Deut. 28, 13.

להם כאשר עשה לסיחון — Deut. 31, 4.

צבאות לכל העמים בהר — Jes. 25, 6.

גם את ישראל עמך — 1 S. 28, 19.

ויקבץ מלך ישראל׳ דמלכי׳ — 1 Reg. 22, 6.

כה אמר ה׳ ארור הגבר — Jer. 17, 5.

ויאמר דויד לכל קהל — 1 Chr. 13, 2.

אהיה להם לאלהים — Ez. 34, 24.

וידעתם כי בקרב ישראל — Joel 2, 27.

ונחה עליו רוח ה׳ — Jes. 11, 2.

תחת כי שנאו דעת — Prov. 1, 29.

ראשיה בשחד ישפטו — Micha 3, 11.

אולת אדם תסלף דרכו — Prov. 19, 3.

186.

י״א ווגין מן חד וחד חד לא נסיב ו׳ וחד נסיב ו׳ וסי׳

11 Wörterpaare (deren 2tes Wort der Name Gottes ist) kommen in dieser Verbindung 2 Mal vor, doch so, dass ein Mal das erste Wort ohne Waw und ein Mal mit Waw anfängt.

יֵשׁ ה׳	וייקץ יעקב משנתו	Gen. 28, 17.
וְיֵשׁ ה׳	ויאמר אליו גדעון	Jud. 6, 13.
שְׁמֵי ה׳	לכן הנני מודיעם	Jer. 16, 21.
וּשְׁמִי ה׳	וארא אל אברהם	Ex. 6, 3.
עֲנַן ה׳	כי ענן ה׳ על המשכן	Ex. 40, 38.
וַעֲנַן ה׳	עליהם יומם בנסעם	Num. 10, 34.
הֻפִיצְךָ ה׳	ושב ה׳ אלהיך את שבותך	Deut. 30, 3.
וֶהֱפִיצְךָ ה׳	בכל העמים מקצה הארץ	Deut. 28, 64.
לֹא ה׳	אם כמות כל האדם	Num. 16, 29.
וְלֹא ה׳	לולי כעס אויב אגור	Deut. 32, 27.
הֵקִים ה׳	וכי הקים ה׳ להם שפטים	Jud. 2, 18.
וְהֵקִים ה׳	לו מלך על ישראל	1 Reg. 14, 14.
בָּרָא ה׳	עד מתי תתחמקין	Jer. 31, 22.
וּבָרָא ה׳	על כל מכון הר ציון	Jes. 4, 5.
מָלַךְ ה׳	וחפרה הלבנה ובושה	Jes. 24, 23.
וּמָלַךְ ה׳	ושמתי את הצלעה לשארית	Micha 4, 7.
זְרוֹעַ ה׳	עורי עורי לבשי עז	Jes. 51, 9.
וּזרוֹעַ ה׳	מי האמין לשמועתנו	Jes. 53, 1.
נוֹדַע ה׳	משפט עשה	Ps. 9, 17.
וְנוֹדַע ה׳	למצרים וידעו מצרים	Jes. 19, 21.
הוֹשִׁיעַ ה׳	עתה ידעתי כי הושיע ה׳	Ps. 20, 7.
וְהוֹשִׁיעַ ה׳	את אהלי יהודה	Zach. 12, 7.

187.

מ׳ מלין דנסבין ו׳ בריש תיבות׳ ואינון סמיכין לי״י וכל חד ליה דסמיך וסימניהון

40 Wörter, die mit Waw (praefix.) anfangen, kommen ein Mal in Verbindung mit dem darauf folgenden Namen Gottes (ה׳) vor.

וְעָבַר ה׳	לנגף את מצרים	Ex. 12, 23.
וְדִבֶּר ה׳	אל משה פנים אל פנים	Ex. 33, 11.

1	וְאַף ה׳	הבשר עודנו בין שיניהם	Num. 11, 33.
	וְלָמָּה ה׳	מביא אתנו אל הארץ	Num. 14, 3.
	וּבִשְׁלַח ה׳	אתכם מקדש ברנע	Deut. 9, 23.
	וַיִּתְעַבֵּר ה׳	בי למענכם ולא	Deut. 3, 26.
5	וְהֵפִיץ ה׳	אתכם בעמים	Deut. 4, 27.
	וְהֵסִיר ה׳	ממך כל חלי	Deut. 7, 15.
	וְהוֹרִישׁ ה׳	את כל הגוים האלה	Deut. 11, 23.
	וְשָׁב ה׳	אלהיך את שבותך ורחמך	Deut. 30, 3.
	וּפְנֵי ה׳	ואמר עתה ידדו פלשתים	1 S. 13, 12.
10	וּבְקֵשׁ ה׳	ויכרת יהונתן עם בית דוד	1 S. 20, 16.
	וַיּוֹסֶף ה׳	ויאמר יואב אל המלך׳ דשמ׳	2 S. 24, 3.
	וְהִכָּה ה׳	את ישראל כאשר ינוד	1 Reg. 14, 15.
	וְהִדְאַנִי ה׳	ויאמר אליו אלישע לך אמר לו	2 Reg. 8, 10.
15	וְתוֹרַת ה׳	איכה תאמרו חכמים	Jer. 8, 8.
	וּמַשָּׂא ה׳	לא תזכרו עוד	Jer. 23, 36.
	וְשָׁלַח ה׳	אליכם את כל עבדיו הנביאים	Jer. 25, 4.
	וַיִּנָּחֵם ה׳	ועתה היטיבו דרכיכם	Jer. 26, 13.
20	וְאֵין ה׳	ויאמר אלי עון בית ישראל	Ez. 9, 9.
	וְעִזְבֵי ה׳	ושבר פשעים וחטאים	Jes. 1, 28.
	וּתְהִלּוֹת ה׳	שפעת גמלים תכסך	Jes. 60, 6.
	וּמָה ה׳	הגיד לך אדם מה טוב	Micha 6, 8.
	וְנֹקֵם ה׳	אל קנוא ונקם ה׳ · קדמ׳ דפ׳	Nah. 1, 2.
25	וְנִחַם ה׳	עוד קרא לאמור	Zach. 1, 17.
	וְחַד ה׳	כה אמר ה׳ שבתי אל ציון	Zach. 8, 3.
	וְיָצָא ה׳	ונלחם בגוים ההם	Zach. 14, 3.
	וּבָא ה׳	ונפתם גיא הרי כי יגיע	Zach. 14, 5.
	וְאֶל אדני(?)	אליך ה׳ אקרא	Ps. 30, 9.
30	וְדֹרְשֵׁי ה׳	כפירים רשו ורעבו	Ps. 34, 11.
	וְאֹיְבֵי ה׳	כי רשעים יאבדו	Ps. 37, 20.
	וּלְךָ ה׳	חסד כי אתה תשלם	Ps. 62, 13.
	וְלִפְנֵי ה׳	תפלה לעני כי יעטף	Ps. 102, 1.
	וְחֶסֶד ה׳	מעולם ועד עולם	Ps. 103, 17.
35	וֶאֱמֶת ה׳	כי גבר עלינו חסדו	Ps 117, 2.
	וְיִרְאַת ה׳	בחסר ואמת יכפר עון	Prov. 16, 6.
	תּוֹעֲבַת ה׳	דבוה מחשבות בלב איש	Prov. 19, 21.
	וּמְבַקְשֵׁי ה׳	אנשי רע לא יבינו משפט	Prov. 28, 5.

Esra 3, 6.	וְהַיֵּבַל ה׳	מיום אחד לחדש השביעי
1 Chr. 21, 29.	וּמִשְׁכַּן ה׳	אשר עשה משה במדבר

188.

אלין זוגין מן חד וחד מן ב׳ מלין לא נסבין ה׳ ולית זוגא וסימניהון

Verzeichniss von Wörterpaaren, die nur ein Mal so vorkommen, dass das zweite Wort ohne He (des Artikels) anfängt (sonst hat in dieser Verbindung das zweite Wort immer ein He).

Gen. 21, 17.	מַלְאַךְ אֱלֹהִים	וישמע אלהים את קול הנער
Gen. 29, 2.	וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה	וירא והנה באר בשדה
Gen. 35, 5.	חִתַּת אֱלֹהִים	ויסעו ויהי חתת אלהים
Ex. 25, 30.	לֶחֶם פָּנִים	ונתת על השלחן לחם
Ex. 32, 16.	מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים	והלחת מעשה אלהים
Ex. 39, 1.	בִּגְדֵי שָׂרָד	ומן התכלת והארגמן
Num. 21, 9.	נְחַשׁ נְחשֶׁת	ויעש משה
Deut. 4, 41.	מִזְרְחָה שָׁמֶשׁ	אז יבדיל משה
Deut. 4, 47.	מִזְרַח שָׁמֶשׁ	וירשו את ארצו · דמ״ת
Jos. 24, 26.	תּוֹרַת אֱלֹהִים	ויכתב יהושע את
1 S. 29, 9.	כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים	ויען אכיש ויאמר אל דוד
Jer. 6, 16.	אֵיזֶה דֶּרֶךְ	כה אמר ה׳ עמדו על דרכים
Ez. 36, 6.	כְּלִמַּת גּוֹיִם	לכן הנבא על אדמת ישראל
Ez. 39, 16.	שֵׁם עִיר	וגם שם עיר המונה וטהרו הארץ
Jes. 66, 1.	אֵיזֶה בַּיִת	כה אמר ה׳ השמים כסאי
Ps. 68, 16.	הַר אֱלֹהִים	הר בשן הר גבנונים
Ps. 99, 1.	יֹשֵׁב כְּרוּבִים	ה׳ מלך ירגזו עמים
Ps. 104, 25.	הַיָּם גָּדוֹל	זה הים גדול ורחב ידים
Ps. 104, 30.	פְּנֵי אֲדָמָה	תשלח רוחך יבראון
Ps. 135, 5.	מִכָּל אֱלֹהִים	כי אני ידעתי כי גדול ה׳
Prov. 3, 4.	בְּעֵינֵי אֱלֹהִים	ומצא חן ושכל טוב
Job 38, 7.	בְּנֵי אֱלֹהִים	ברן יחד כוכבי בקר
Esra 6, 22.	חַג מַצּוֹת	ויעשו חג מצות · דעו׳
2 Chr. 4, 1.	מִזְבַּח נְחשֶׁת	ויעש מזבח נחשת · דד״ה

189.

וחלוף

ז׳ דנסבין ה׳ מן ב׳ מלין ולית זוגא וסי׳

7 Wörterpaare, die, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal so vorkommen, dass das zweite Wort mit He (des Artikels) anfängt, (sonst hat's in dieser Verbindung niemals ein He am Anfang).

Jud. 13, 9.	וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים	בקול מנוח
Ez. 31, 9.	בְּגַן הָאֱלֹהִים	יפה עשיתיו ברב דליותיו
Ez. 39, 27.	הַגּוֹיִם הָרַבִּים	בשובבי אותם מן העמים
Joel 1, 20.	נְאוֹת הַמִּדְבָּר	גם בהמות שדה תערוג
Ps. 125, 5.	פֹּעֲלֵי הָאָוֶן	והמטים עקלקלותם
2 Chr. 24, 16.	וְעִם הָאֱלֹהִים	ויקברהו בעיר דויד · ד״ה
2 Chr. 24, 20.	אָמַר הָאֱלֹהִים	ורוח אלהים לבשה את זכריה

190.

ו׳ מלין כל חד וחד לי׳ דכות׳ בלש׳ אל וסי׳

6 Wörter vom Stamme אֵל (Gott) kommen (in der gegebenen Form) nur ein Mal vor.

Ex. 22, 19.	לָאֱלֹהִים	זבח לאלהים יחרם
2 Reg. 5, 7.	הַאֱלֹהִים	ויהי כקרא מלך ישראל את
Jer. 23, 23.	הַאֱלֹהֵי	מקרב אני נאם ה׳
Ps. 86, 8.	בָאֱלֹהִים	אין כמוך באלהים ה׳
Job 8, 3.	הַאֵל	יעות משפט
2 Chr. 22, 7.	וּמֵאֱלֹהִים	היתה תבוסת אחזיהו

191.

י״ח מלין כתבי׳ ש וקרין ס׳ וסי׳

18 Wörter kommen ein Mal mit Szin (ש) vor, das wie Samech (ס) gelesen wird (deren Stamm Samech hat).

Ex. 33, 22.	וְשַׂכֹּתִי	והי׳ בעבר כבדי
Jud. 4, 18.	בַּשְּׂמִיכָה	ותצא יעל לקראת

וַיִּשָּׁתְרוּ	ויהי אחרי הסבו	1 S. 5, 9.
שְׁחִיף	הספים והחלונים האטומות	Ez. 41, 16.
וְשַׁפֵּח	ה׳ קדקד בנות ציון	Jes. 3, 17.
מְשָׁכָתוֹ	ועתה אודיעה נא אתכם	Jes. 5, 5.
שָׂךְ	לכן הנני שך את דרכך	Hos. 2, 8.
הֵשִׁירוּ	הם המליכו ולא ממני	Hos. 8, 4.
בְּשׁוּרִי	כי אם יגדלו את בניהם	Hos. 9, 12.
בָּעַשׂ	כי לאויל יהרג כעש	Job 5, 2.
בַּעְשִׁי	לו שקול ישקל כעשי	Job 6, 2.
תְּשׂכְּכֵנִי	עור ובשר תלבישני	Job 10, 11.
כַּעֲשָׂךְ	תחדש עדיך נגדי	Job 10, 17.
מִכַּעַשׂ	ותכה מכעש עיני	Job 17, 7.
בְּשָׂכוֹת	התמלא בשכות עורו	Job 40, 31.
שָׂכוֹ	ויחמם כגן שכו	Thr. 2, 6.
שָׂתָם	גם כי אועק ואשוע	Thr. 3, 8.
וּכְמַשְׂמְרוֹת	דברי חכמים כדרבנות	Koh. 12, 11.

192.

ג׳ מלין מן ר״א אתין וסימניהון

3 Wörter haben je 11 Buchstaben.

וְכִתְוַעֲבוֹתֵיהֶן	ולא בדרכיהן הלכת וכתועבותיהן עשיתי Ez. 16, 47.
וְכַעֲלִילוֹתֵיכֶם	וידעתם כי אני ה׳ בעשותי Ez. 20, 44.
וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים	וכל שרי המדינות Est. 9, 3.

193.

ג׳ מלין אנדרוגינום וסי׳

3 Wörter sind androgyne (d. h. sie haben Zeichen des männlichen und weiblichen Geschlechts) von denen eins im Pentateuch, eins in den Propheten und eins in den Hagiographen vorkommt.

וַיֵּחַמְנָה	בבואן לשתות	Gen. 30, 38.
וַיִּשַּׂרְנָה	הפרות בדרך על דרך בית	1 S. 6, 12.
יַעֲמֹדְנָה	והנשברת ותעמדנה ארבע תחתיה· ומשמשין אנ״ך	Dan. 8, 22.

194.

ה׳ פסוקים באורי׳ שאין להם הכרע וסי׳

5 Verse befinden sich im Pentateuch, in denen ein Wort sich befindet, bei dem nicht zu entscheiden ist, zu welchem Satztheil es gehört.

Gen. 4, 7.	הלוא אם תיטיב שאת · **או** שאת ואם לא תטיב
Gen. 49, 6.	וברצונם עקרו שור ארור · **או** ארור אפם כי עז
Ex. 17, 9.	וצא הלחם בעמלק מחר · **או** מחר אנכי נצב
Ex. 25, 34. und 37, 20.	ובמנרה ארבעה גביעים משקדים · **או** משקדים כפתריה ופרחיה
Deut. 31, 16.	הנך שכב עם אבתיך וקם · **או** וקם העם הזה וזנה

195.

כ״ב מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ **מה׳** בריש תיבות׳ וכל שאר קריא **מן** וסי׳

22 Wörter, die mit Mem (praef.) und He, sowie auch 2 Wörter, die mit Waw, Mem und He (ומה׳) anfangen und so nur ein Mal vorkommen, indem sie sonst getrennt, d. h. mit מִן oder וּמִן stehen.

מֵהָעוֹף	למינהו ומן הבהמה	Gen. 6, 20.
מֵהָהָר	וישבו שני האנשים וירדו	Jos. 2, 23.
מֵהַשִּׁטִּים	וישכם יהושע בבקר	Jos. 3, 1.
מֵהַפֶּלַע	וגבול האמרי ממעלה	Jud. 1, 36.
מֵהַמַּעֲרָכָה	וירץ איש בנימן מהמערכה	1 S. 4, 12.
מֵהָאֲנָשִׁים	ויען כל איש רע ובליעל	1 S. 30, 22.
מֵהַמֶּלֶךְ	וידעו כל העם וכל ישראל	2 S. 3, 37.
מֵהָרֹאשׁ	ודוד עבר מעט מהראש	2 S. 16, 1.
מֵהַבָּאֵר	ויהי אחרי לכתם ויעלו	2 S. 17, 21.
מֵהַשְּׁלִשִׁים	וירדו שלשים מהשלשים דשמו׳	2 S. 23, 13.
מֵהַקַּרְקַע	ואולם הכסא אשר ישפט	1 Reg. 7, 7.

מֵהַנַּחַל	והיה מהנחל תשתה	1 Reg. 17, 4.
מֵהַבְּהֵמָה	ויאמר אחאב אל עבדיהו	1 Reg. 18, 5.
מֵהַתֹּפֶת	ויבא ירמיהו	Jer. 19, 14.
מֵהָאֵשׁ	ונתתי את פני בהם	Ez. 15, 7.
מֵהַהוּץ	ועשויה אליהן אל דלתות	Ez. 41, 25.
מֵהַקֹּדֶשׁ	בבאם הכהנים ולא יצאו	Ez. 42, 14.
מֵהַנְּנוֹת	כי ישבו מאילים אשר חמרתם	Jes. 1, 29.
מֵהַיָּם	ונשתו מים מהים	Jes. 19, 5.
מֵהָעוֹלָם	ברוך ה׳ אלהי ישראל · דעל כאיל תערג	Ps. 41, 14.
מֵהַלְּבָנוֹן	ושלח לי עצי ארזים	2 Chr. 2, 7.
מֵהַשָּׁמַיִם	וככלות שלמה להתפלל	2 Chr. 7, 1.

ותרין ומה׳ וסי׳

וּמֵהַגֵּר	כי איש איש מבית ישראל	Ez. 14, 7.
וּמֵהַלְוִיִּם	ועל הסבלים ומנצחים	2 Chr. 34, 13.

ולבר ממסורתא

מֵהָאוֹרֵב	ואתם תקמו מהאורב	Jos. 8, 7.
מֵהָעֵדֶר	ויאמר דוד אל שאול	1 S. 17, 34.
מֵהַנְּבִאִים	וימהר ויסר את האפר	1 Reg. 20, 41.
מֵהַנָּזִיד	ויצקו לאנשים לאכול	2 Reg. 4, 40
מֵהַקְּדִים	ומתחתה לשכות האלה	Ez. 42, 9.
מֵהֶחָצֵר	המבוא · ב׳ בפסוקא	Ez. 42, 9.
מֵהַגְּבָעוֹת	והי׳ ביום ההוא נאם ה׳	Zeph. 1, 10.
מֵהָאֱלֹהִים	כי חללים רבים נפלו · דד״ה	1 Chr. 5, 22.

196.

וחלוף

י״ן מן חד וחד מִן ולי׳ דסמיך וסימ׳

16 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal מִן vorher (sonst sind sie mit Mem praefix. verbunden).

מִן הַבֹּקֶר	ויהי ממחרת וישב משה	Ex. 18, 13.
מִן בֹּקֶר	ויראו חתן משה את כל	Ex. 18, 14.
מִן הַנְּעָרִים	ותקרא אל אישה ותאמר	2 Reg. 4, 22.
מִן חַטָּאוֹת	ויעש הרע · דפקח · דמל׳	2 Reg. 15, 28.
מִן לָכִישׁ	וישלח מלך אשור · דמלכ׳	2 Reg. 18, 17.
מִן אֶרֶץ	ופליטי חרב ישבון	Jer. 44, 28.
מִן שְׁאוֹל	ה׳ העלית מן שאול נפשי	Ps. 30, 3.
מִן נַּעֲרָתָהּ	ינוסון	Ps. 104, 7.
מִן קוֹל	רעמך · ב׳ בפסוקא	Ps. 104, 7.
מִן לְבָנוֹן	מעין גנים באר מים חיים	Cant. 4, 15.
מִן יַד	משיזב ומצל ועבד אתין	Dan. 6, 28.
מִן חֹדֶשׁ	ויולד מן חדש אשתו	1 Chr. 8, 9.
מִן אַחֲרֵי	ועתה כה תאמר לעבדי לדויד	1 Chr. 17, 7.
מִן בָּנוֹת	בן אשה מן בנות דן	2 Chr. 2, 13.
מִן בָּנֶיהָם	אשר נותרו אחריהם · ד״ה	2 Chr. 8, 8.
מִן גִּבְעָה	שלוש שנים מלך בירושלם	2 Chr. 13, 2.

197.

ז׳ זוגין מן ב׳ ב׳ הד מ׳ וחד מִן וסי׳

6 Wörter kommen 2 Mal so vor, dass sie das eine Mal mit Mem praefix. und das andere Mal mit vorhergehendem מִן verbunden sind.

וּמֵאָז	באתי אל פרעה לדבר	Ex. 5, 23.
וּמִן אָז	חדלנו לקטר למלכת	Jer. 44, 18.
וּמֵאֹיְבַי	מהלל אקרא ה׳ · דשמו׳	2 S. 22, 4.
וּמִן אֹיְבַי	וחברו · דתהלים	Ps. 18, 4.
וּמִקָּמַי	ומוציאי מאיבי · דשמו׳	2 S. 22, 49.
וּמִן קָמַי	מפלטי מאיבי · דתלים	Ps. 18, 49.
מִקַּבְצְאֵל	ובניהו בן יהוידע · דשמ׳	2 S. 23, 20.
מִן קַבְצְאֵל	בניה בן יהוידע · דד״ה	1 Chr. 11, 22.
מִדְּמָעָה	כה אמר ה׳ מנעי קולך	Jer. 31, 16.
מִן דִּמְעָה	כי חלצת נפשי ממות	Ps. 116, 8.
מִמּוֹצָא	כי לא ממוצא וממערב	Ps. 75, 7.
מִן מֹצָא	ותדע ותשכל מן מצא דבר	Dan. 9, 25.
מִקַּדְמַת	זכנמא פתגמא התיבונא	Esra 5, 11.
מִן קַדְמַת	ודניאל כדי ידע די רשים	Dan. 6, 11.

198.

י״ז מלין דמפקי א׳ וכל חד לי׳ מפיק וסי׳

17 Wörter kommen ein Mal mit hörbarem Alef vor, was bei denselben sonst nicht stattfindet.

וַאֲבִיאָסָף	ובני קרח אסיר ואלקנה	Ex. 6, 24.
תָּבִיאוּ · דגש	ממושבתיכם תביאו לחם	Lev. 23, 17.
לְצֹנַאֲכֶם	בנו לכם ערים לטפכם	Num. 32, 24.
אֲדַד	ויברח אדד הוא ואנשים	1 Reg. 11, 17.
אַשְׁכִּים	מן שלש עשרה שנה ליאשיהו	Jer. 25, 3.
וּבְאֻזְרוֹעַ	ותצא את עמך את ישראל	Jer. 32, 21.
בְּלוּאֵי	ויאמר עבד מלך הכושי	Jer. 38, 12.
בְּאוּשׁ	שלחתי בכם דבר	Am. 4, 10.
בְּמַלְאֲכוּת	ויאמר חגי מלאך ה׳	Hag. 1, 13.
נַאֲוָה	עדותיך נאמנו מאד	Ps. 93, 5.
וְאֶזְרֹעִי	כתפי משכמה תפול	Job 31, 22.
כְּמוֹצְאֵת	אני חומה ושדי כמגדלות	Cant. 8, 10.
רַבְאוֹת	ונשא ההמון ירם לבבו	Dan. 11, 12.
מְנָאוֹת	ויפקדו ביום ההוא אנשים	Neh. 12, 44.
וְאִישַׁי	הוליד את בכרו	1 Chr. 2, 13.
מַלְאֲכוֹת	הכל בכתב מיד ה׳	1 Chr. 28, 19.
הָעַרְבִיאִים	ומן פלשתים מביאים	2 Chr. 17, 11.

ולבר ממסורתא

רְאוּ	יכל בשרו מראי	Job 33, 21.

199.

וחלוף

י״ו מלין לא מפקין א׳ וכל חד לי׳ וסי׳

16 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, ein Mal mit nicht hörbarem (oder ohne) Alef vor, was bei denselben sonst nicht der Fall ist.

שֶׁלַחְתִּי	ויען עלי ויאמר לכי לשלום	1 S. 1, 17.
חֹטְאִים	ויגידו לשאול לאמר הנה	1 S. 14, 33.

וַתְּזָרֵנִי	ותזרני חיל למלחמה · דשמו׳	2 S. 22, 40.
וַיִּרְפּוּ	המים עד היום הזה	2 Reg. 2, 22.
פְּלֶסֶר	וישלה אחז מלאכים · דמל׳	2 Reg. 16, 7.
לַהֲשׁוֹת	הלא שמעת למרחוק · דמל׳	2 Reg. 19, 25.
מָלוּ	ברב רכלתך מלו תוכך חמס	Ez. 28, 16.
וְנָשׂוּ	את כלמתם ואת כל מעלם	Ez. 39, 26.
קֹרְאִים	משה ואהרן בכהניו	Ps. 99, 6.
נָשׂוּ	אשר ימרוך למזמה	Ps. 139, 20.
מְשֻׁחוּ	יגורו אלים משברים	Job 41, 17.
הַסּוֹרִים	כי מבית הסורים יצא למלך	Koh. 4, 14.
קָרוּא	ויאמר המן אף לא הביאה	Est. 5, 12.
הַשְּׁפוֹת	את שער הגיא החזיק חנון	Neh. 3, 13.
שֵׁרִית	כל אלה אנשי המלחמה	1 Chr. 12, 38.

200.

ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא מפיק א׳ ותני׳ לא מפיק א׳ וסי׳

4 Wörter kommen 2 Mal vor und zwar so, dass sie zum ersten Mal mit hörbarem und das zweite Mal mit nicht hörbarem (oder ohne) Alef stehen.

וְקָרָאָהוּ	ויאמר לא ירד בני עמכם	Gen. 42, 38.
וְקָרָהוּ	ולקחתם גם את זה	Gen. 44, 29.
מִשְׁאָל	וממטה אשר · דיהושע	Jos. 21, 30.
מָשָׁל	וממטה אשר · דד״ה	1 Chr. 6, 59.
הַבְּאֵרֹתִי	צלק העמוני · דשמו׳	2 S. 23, 37.
הַבְּרֹתִי	וחברו · דד״ה	1 Chr. 11, 39.
וַיְרַפְּאוּ	את שבר עמי · קדמ׳ דם׳	Jer. 6, 14.
וַיִּרְפּוּ	את שבר בת עמי · תני׳ דם׳	Jer. 8, 11.

201.

וחלוף

ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא לא מפיק א׳ ותני׳ מפיק א׳ וסי׳

4 Wörter kommen 2 Mal vor, die, umgekehrt vom Vorigen, zum ersten Mal mit einem nicht hörbaren (oder ohne) Alef und das zweite Mal mit einem hörbaren Alef stehen.

תוֹמִם	וימלאו ימיה ללדת	Gen. 25, 24.
תְּאוֹמִים	ויהי בעת לדתה	Gen. 38, 27.
וְפָוָה	ובני ישששכר תולע׳ דבראש׳	Gen. 46, 13.
וּפוּאָה	ולבני ישששכר ׳ דד״ה	1 Chr. 7, 1.
וַתְּזְרֵנִי	חיל למלחמה׳ דשמו׳	2 S. 22, 40.
וַתְּאַזְּרֵנִי	חיל למלחמה׳ דתלי׳	Ps. 18, 40.
לַהֲשׁוֹת	הלא שמעת למרחוק׳ דמל׳	2 Reg. 19, 25.
לְהַשְׁאוֹת	וחברו׳ דישע׳	Jes. 37, 26.

202.

ד׳ זוגין משנין בירמי׳ וסי׳

4 Wörter, die in den ähnlichen Stellen Jer. 6, 13—15 und Jer. 8, 10—12 je ein Mal vorkommen, sind in der Form verschieden.

קדמא	וּמִנָּבִיא	Jer. 6, 13.
תני׳	מִנָּבִיא	Jer. 8, 10.
קדמא	וַיִּרְפְּאוּ	Jer. 6, 14.
תני׳	וַיִּרְפּוּ	Jer. 8, 11.
קדמא	הַכְּלִים	Jer. 6, 15.
תני׳	וְהַכְּלִם	Jer. 8, 12.
קדמא	פִּקְּדָתִים	Jer. 6, 15.
תני׳	פְּקֻדָּתָם	Jer. 8, 12.

203.

ג׳ זוגין קדמא ז׳ תני׳ ש׳ וסי׳

3 Wörter kommen in 2 ähnlichen Satzverbindungen vor, das erste Mal mit Sajin und das andere Mal mit Schin.

לוּז	ויקרא את שם המקום	Gen. 28, 19.
לַיִשׁ	ויקראו שם העיר דן	Jud. 18, 29.

זָכוֹר	את יום השבת ׳ דאל׳ שמות	Ex. 20, 8.
שָׁמוֹר	את יום השבת׳ דמ״ת	Deut. 5, 12.
תִּזְבַּח	לא תזבח על חמץ׳ דמש׳	Ex. 23, 18.
תִּשְׁחַט	לא תשחט על חמץ ׳ דכי תשא	Ex. 34, 25.

204.

וחלוף

ג׳ זוגין קדמא ש׳ ותני׳ ז׳ וסי׳

3 Wörter kommen in 2 ähnlichen Satzverbindungen vor, die aber, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal Schin und das zweite Mal Sajin haben.

שָׁלַח	ובשנה השביעית שלח׳ דמלכי׳	2 Reg. 11, 4.
הִתְחַזֵּק	ובשנה השביעית׳ דד״ה	2 Chr. 23, 1.
שְׁכַחְתָּנִי	אומרה לאל סלעי׳ לי׳ מל׳	Ps. 42, 10.
זְנַחְתָּנִי	כי אתה אלהי מעוזי׳ לי׳ מל׳	Ps. 43, 2.
אֶשְׁמְרָה	עזו אליך אשמרה	Ps. 59, 10.
אֲזַמְּרָה	עזו אליך אומרה	Ps. 59, 18.

205.

י״ב מלין בחד לישן קרין ה׳ וסי׳

12 Wörter von einem Stamme mit He (d. h. sonst kommt diese Form mit Chet vor.)

יְרָהֲבוּ	ונגש העם איש באיש	Jes. 3, 5.
רַהַב	ומצרים הבל וריק	Jes. 30, 7.
רַהַב	עורי עורי לבשי עז	Jes. 51, 9.
רְהָבִים	אשרי הגבר אשר שם ה׳	Ps. 40, 5.
רַהַב	אזכיר רהב ובבל לידעי	Ps. 87, 4.
רָהַב	אתה דכאת כחלל רהב	Ps. 89, 11.
וְרָהְבָם	ימי שנותינו בהם	Ps. 90, 10.
תַּרְהִבֵנִי	ביום קראתי ותעננני׳ לי׳וחם׳	Ps. 138, 3.
וּרְהַב	עשה ואת איפוא	Prov. 6, 3.

רָהַב	אלוה לא ישיב אפו	Job 9, 13.
רָהַב	בכחו רגע הים	Job 26, 12.
הַרְהִיבֻנִי	הסבי עיניך מנגדי	Cant. 6, 5.

206.

ה' מלין בחד לישן כתבין ן' בסוף תיבות' וסי'

5 Wörter eines Stammes kommen (ausnahmsweise) mit Nun fin. vor; in den Hagiogr. kommen sie immer so (mit Nun fin.) vor, ausser 3 Mal, wo sie mit Mem fin. gelesen werden.

לְחַנִּין	כי ידבר אלכם פרעה	Ex. 7, 9.
לְחַנִּין	ויבא משה ואהרן · דבתר'	Ex. 7, 10.
כַּחַנִּין	אכלנו הממנו נבוכדראצר	Jer. 52, 34.
הַתַּנִּין	ביום ההוא יפקד ה'	Jes. 27, 1.
תַּנִּין	עורי עורי לבשי עז זרוע · לי'	Jes. 51, 9.

וכל כתובים דכו' במ"ג וסי'

תַּנִּים	כי דכיתנו במקום תנים	Ps. 44, 20.
לְתַנִּים	אח הייתי לתנים ורע לבנות	Job 30, 29.
תַּנִּין	גם תנין חלצו שד · תנים קרי	Thr. 4, 3.

207.

ד' וגין מן ב' בענין חד פתח וחד מלאפום וסי'

4 Wörter, die je in einem Abschnitte 2 Mal vorkommen und zwar ein Mal mit Pathach und ein Mal mit Cholam.

גְּוִיַּת	ויקומו כל איש חיל וילכו	1 S. 31, 12.
גְּוִיַּת	כל הלילה · ב' בפסו' · שמו'	1 S. 31, 12.
יְשׁוּעַת	מי יתן מציון ישועת ישראל	Ps. 14, 6.
יְשׁוּעוֹת	וחברו · מי יתן מציון ישעות	Ps. 53, 7.
כַּעֲרוּגַת	לחיו כערוגת הבשם	Cant. 5, 13.
לַעֲרֻגוֹת	דודי ירד לערגות	Cant. 6, 3.
גּוּפַת	ויקומו כל איש חיל	1 Chr. 10, 12.
גּוּפַת	וישאו את גופת · ב' בפ' ד"ה	1 Chr. 10, 12.

208.

ו' מלין בחירק בסוף תיבות' וכל חד לי' וסימ'

6 Wörter, die ein langes Chirek (mit Jod) am Ende haben und so nur ein Mal vorkommen.

שׁוּלְמִי	אם נמלתי שולמי רע · לי' ומלא	Ps. 7, 5.
צֹרְרִי	ואחלצה צררי · ב' בפ'	Ps. 7, 5.
לְשַׁדִּי	כי יומם ולילה תכבד עלי	Ps. 32, 4.
כְּעֶרְכִּי	ואתה אנוש כערכי	Ps. 55, 14.
וּמְיוּדָעִי	אלופי · ב' בפסוק'	Ps. 55, 14.
צָרִי	אפו טרף וישטמני	Job 16, 9.

209.

וחלוף

ח' מלין יחידאין פשט' וכל דכו' בחירק וסי'

8 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Pathach (mit Jod) am Ende und kommen so nur ein Mal vor.

צְבָאַתַי	ולא ישמע אליכם פרעה	Ex. 7, 4.
מִקְדָּשַׁי	אך אל הפרכת לא יבוא	Lev. 21, 23.
נְשִׂיאַי	לארץ יהיה לו לאחזה בישראל	Ez. 45, 8.
וּזְרֹעַי	קרוב צדקי יצא ישעי · קדמ' דפסוק'	Jes. 51, 5.
חַטֹּאתָי	ראה עניי ועמלי	Ps. 25, 18.
וְאַשְׁמוֹתַי	אלהים אתה ידעת לאולתי	Ps. 69, 6.
שְׁנָתָי	כי לפני לחמי אנחתי תבא	Job 3, 24.
אַנְחֹתַי	תבא כל רעתם לפניך	Thr. 1, 22.

210.

ו' מלין פשטן צבחר וסי'

10 Wörter kommen mit kurzem Pathach (d.i. Segol) am Ende nur ein Mal vor, sonst haben sie Kamez oder Zere.

בַּמַּחֲזֶה	אחר הדברים האלה	Gen. 15, 1.
הַגּוֹנֶה	וזכרו פליטיכם אותי	Ez. 6, 9.

יוֹנָה	ואיש לא יונה חבלתו	Ez. 18, 7.
לָעוֹלָה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
הַמָּנָה	והשקל עשרים גרה	Ez. 45, 12.
מִקְשֶׁה	והי׳ תחת בשם מק יהיה	Jes. 3, 24.
יִרְפֶּה	לכן כאכל קש לשון אש	Jes. 5, 24.
הַחוֹלֶה	ואמרתם הנה מתלאה	Mal. 1, 13.
דָוֶה	על זה היה דוה לבנו	Thr. 5, 16.
ומוֹצֵא	מוצא אני מר ממות את האשה	Koh. 7, 26.

וכל קרי׳ דכו׳ קמצין

211.

ל״א מלין קרין ה׳ וכל דכו׳ כתבין ח׳ וכל חד לי׳ וסי׳

31 Wörter kommen nur ein Mal mit He vor, sonst haben sie (in dieser oder ähnlicher Form) Cheth.

צֹהַר	תעשה לתבה	Gen. 6, 16.
בְּהָם	ובארבע עשרה שנה	Gen. 14, 5.
הָיִי	ויברכו את רבקה	Gen. 24, 60.
הִצוּ	ובני אליאב נמואל	Num. 26, 9.
בְּהַצָּתָם	ודתן ואבירם · ב׳ בפס׳	Num. 26, 9.
וַיִּנָּהוּ	ויהי מיום שבת הארון	1 S. 7, 2.
הוֹמָה	וישמע אדניהו וכל הקרואים	1 Reg. 1, 41.
לְהָבֵר	בעת ההיא יאמר לעם הזה	Jer. 4, 11.
הָבְרוּ	החצים מלאו השלטים	Jer. 51, 11.
נהַ	החמס קם למטה רשע	Ez. 7, 11.
המות	ופלטו פליטיהם והיו אל	Ez. 7, 16.
שָׁמָהוּ	וצבי עדיו לגאון שמהו	Ez. 7, 20.
הַצֵּן	ובאו עליך הצן רכב וגלגל	Ez. 23, 24.
הֶלְאָת	תאנים הלאת ולא תצא	Ez. 24, 12.
יַהֵל פת׳	לא תשב לנצח ולא תשכון	Jes. 13, 20.
הַמִּן	יגורו בך נדחי מואב הוי	Jes. 16, 4.
וּמְהַר	והוכן בחסד כסא	Jes. 16, 5.
הַהֶרֶם	ביום ההוא יהיו חמש	Jes. 19, 18.
הִבָּרֵי׳	נלאית ברב עצתיך	Jes. 47, 13.
הִבָּרוּ	סורו סורו צאו משם	Jes. 52, 11.

וְהִלְּלוּ	כי מאספיו יאכלהו	Jes. 62, 9.
הַמָּסִים	כקדח אש המסים	Jes. 64, 1.
וְהִלֻּלְתֶּם	ואכלתם אכול ושבוע	Joel 2, 26.
הַהַרְמוֹנָה	ופרצים תצאנה אשה נגדה	Am. 4, 3.
הִלֵּל	כי הלל רשע על תאות נפשו	Ps. 10, 3.
בְּהַצּוֹתוֹ	את ארם נהרים	Ps. 60, 2.
יִגַּהּ	גם אור רשעים ידעך	Job 18, 5.
יָהֵל קמ׳	אם אראה אור כי יהל	Job 31, 26.
הָפֵץ	עברות אפך וראה כל	Job 40, 11.
תָּהֵל	עטישתיו תהל אור	Job 41, 9.
אַהֲוָא	ונסעה מן הר אהוא	Esra 8, 31.

212.

וחלוף

כ״ב קרין ח׳ וכל דכו׳ כתי׳ ה׳ וכל חד לית וסי׳

22 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal mit Cheth vor, sonst immer mit He.

וַיֶּחֱמוּ	הצאן אל המקלות	Gen. 30, 38.
חְנוֹ	ויהי ה׳ את יוסף ויט אליו	Gen. 39, 21.
וַתָּחִי	וידברו אליו את כל דברי	Gen. 45, 27.
חָיוּ	ויהושע בן נון וכלב	Num. 14, 38.
חֲיוֹתָם	ויהי כאשר תמו כל הגוי	Jos. 5, 8.
לָחֶם	יבחר אלהים חדשים	Jud. 5, 8.
חָיוּ	וישב בנימן בעת ההיא	Jud. 21, 14.
תֹּחוּ	ויהי איש אחד מן הרמתים	1 S. 1, 1.
וְחִכִּינוּ	ויאמרו איש אל רעהו	2 Reg. 7, 9.
לְחִיוֹת	ואתה בן אדם אמר אל בת׳ דם׳	Ez. 33, 12.
הַמְחֻלָּל	וקדשתי את שמי הגדול	Ez. 36, 23.
וַיְחִיוּ	ויאמר אלי הנבא אל הרוח	Ez. 37, 9.
וַיְחִיוּ	והנבאתי כאשר צוני	Ez. 37, 10.
וְחִכִּיתִי	לה׳ המסתיר פניו מבית	Jes. 8. 17.
לְחֹם	זרעתם הרבה והבא מעט	Hag. 1, 6.
בָּחֳלָה	ואכחד את שלשת הרעים	Zach. 11, 8.
הָאַחֲוָה	ואגדע את מקלי השני	Zach. 11, 14.

וַיֵּחָרְגוּ בני נכר יבלו · דחלים Ps. 18, 46.
יְחוֹלֵל קול ה׳ יחולל אילות Ps. 29, 9.
וְחִין לא אחריש בדיו ודבר Job 41, 4.
חַסְפִּיר תקל תקלתא במאזניא Dan. 5, 27.
אֲחוּד ואלה בני אחוד אלה הם 1 Chr. 8, 6.

213.

ט״ו ווגין מן ב׳ חד קרי ח׳ וחד קרי ה׳ ולי׳ דכו׳ וסי׳

15 Wörter, die nur 2 Mal in dieser Form vorkommen und zwar ein Mal mit Cheth und ein Mal mit He.

חָרוּת והלחת מעשה אלהים Ex. 32, 16.
הָרוֹת כה אמר ה׳ על שלשה · דעמון Am. 1, 13.
נְחֵה ועתה לך נחה את העם Ex. 32, 34.
נְהֵה בן אדם נהה על המון מצרים Ez. 32, 18.
חָח ויבאו האנשים על הנשים Ex. 35, 22.
הָהּ בן אדם הנבא ואמרת כה Ez. 30, 2.
חָרָם כי כל איש אשר בו מום Lev. 21, 18.
הָרָם וקוץ הוליד את ענוב 1 Chr. 4, 8.
חָרֵי ובשו עבדי פשתים Jes. 19, 9.
הָרֵי ברכת אביך גברו על ברכת Gen. 49, 26.
אֲחִיחָד ונעמן ואחיה וגרא הוא 1 Chr. 8, 7.
אֲחִיהֻד ולמטה בני אשר נשיא Num. 34, 27.
חַמּוֹתַי חציו שרף במו אש Jes. 44, 16.
וְהַמּוֹתַי את אימתי אשלח לפניך Ex. 23, 27.
בְּחִצָּן כה אמר אדני ה׳ הנה אשא Jes. 49, 22.
הַצָּן ובא עליך הצן רכב וגלגל Ez. 23, 24.
וְנָחָה עליו רוח ה׳ רוח חכמה Jes. 11, 2.
וְנָהָה ביום ההוא ישא עליכם משל Micha 2, 4.
יְחַלְמוּן והיה אחרי כן אשפוך את Joel 3, 1.
יַהֲלֹמוּן ועת פיתוחיה יחד · כן כת׳ Ps. 74, 6.
לְחֵלֶם והעטרת תהיה לחלם Zach. 6, 14.
הֵלֶם ובן הלם אחיו צופח 1 Chr. 7, 35.
מְחֻלָּל והוא מחולל מפשעינו Jes. 53, 5.
מְהוֹלָל לשחוק אמרתי מהולל Koh. 2, 2.
פִּרְחַת על ימין פרחח יקומו Job 30, 12.
פִּרְחָה וזת מעשה המנרה Num. 8, 4.

חָמַק פתחתי אני לדודי Cant. 5, 6.
הָמֵק והאת תהיה המגפה Zach. 14, 12.
יַחְדִּי אלה בני אביחיל בן חורי 1 Chr. 5, 14.
יֶהְדִּי ובני יהדי רגם ויותם 1 Chr. 2, 47.

214.

כ״ז מלין דכל חד לי׳ כתי׳ ר׳ במצע תיבות׳ וכל דכות׳ כתב ו׳ וסי׳

27 Wörter, die nur ein Mal mit Jod in der Mitte vorkommen; sonst haben sie statt dessen Waw.

לָלִין ויאמר בת מי את Gen. 24, 23.
פְּנִיאֵל ויקרא יעקב שם המקום Gen. 32, 31.
יַפִּיל ואם שן עבדו או שן Ex. 21, 27.
יָקִימוּ ובנסע המשכן יורידו אותו Num. 1, 51.
וַיְלִינוּ והאנשים אשר שלח משה Num. 14, 36.
לַשְּׁנִיאָה כי תהיין לאיש שתי נשים Deut. 21, 15.
וַתִּיקַד כי אש קדחה באפי Deut. 32, 22.
עֲתִדֹת לי נקם ושלם לעת תמוט Deut. 32, 35.
לַעֲבִיר ועברה העברה לעביר 2 S. 19, 19.
וְסוּם גם חסידה בשמים Jer. 8, 7.
וְיָנִיד לשום ארצם לשמה Jer. 18, 16.
לַחֲלֹק ויצא ירמיהו מירושלם Jer. 37, 12.
יַעֲבֹר ולא ימכרו ממנו ולא ימר Ez. 48, 14.
גִּלִּית ואחר הדלת והמזוזה Jes. 57, 8.
שְׁבוּתָם והיה הבל לשארית Zeph. 2, 7.
מַגְדִּל ישועות מלכו · דחלים Ps. 18, 51.
לַשְׁמַע בקול תודה ולספר Ps. 26, 7.
יָמִיטוּ מקול אויב מפני עקת Ps. 55, 4.
פִּתְּיחוּת חלקו מחמאות פיו Ps. 55, 22.
שִׂיחָה רשת הכינו לפעמי Ps. 57, 7.
שְׁבוּת רצית ה׳ ארצך שבת Ps. 85, 2.
יְקִימוּן כושל יקימון מליך Job 4, 4.
וֶאֱלִיעֵנַי וצלתי ואליאל 1 Chr. 8, 20.
מְשֶׁלֶמִית ועדיה בן ירחם בן פשחור 1 Chr. 9, 12.
יְדִיתוּן ועבד אדם ואחיהם 1 Chr. 16, 38.

עָפְרַיִן	וירדף אביה אחרי ירבעם	2 Chr. 13, 19.
וַיְרִיצוּ	ויבשלו הפסח באש	2 Chr. 35, 13.

215.

כ״ט מלין קרי׳ ב׳ ולית זוגא וסימ׳

29 Wörter kommen mit Beth (praefix.) nur ein Mal vor; (sonst haben sie Kaf).

בְּרִמוּת [1]	זה ספר תולדת אדם	Gen. 5, 1.
בַּמִּנְחָה	ואמרתם גם הנה	Gen. 32, 21.
בַּחוּל	ויפן כה וכה	Ex. 2, 12.
בָּאַרְבֶּה	ויאמר ה׳ אל משה נטה	Ex. 10, 12.
בִּשְׁמֹעַ	ויאמר משה בתת ה׳	Ex. 16, 8.
בַּעֲבֹר	והיה בעבר כבדי	Ex. 33, 22.
בָּעֲנָקִים	ושם הברון לפנים קרית	Jos. 14, 15.
בִּמְסִלָּה	וישרנה הפרות בדרך	1 S. 6, 12.
בָּרִאשֹׁנִים	ויתנם ביד הגבעונים	2 S. 21, 9.
בַּחֲלִלִים	ויעלו כל העם אחריו	1 Reg. 1, 40.
וּבְדָבְרִיךָ	ויהי בעלות המנחה	1 Reg. 18, 36.
בִּקְרֹא	ויגד להם מיכיהו	Jer. 36, 13.
בְּכָלוֹתָךְ	מחטא תקריב	Ez. 43, 23.
בְּשָׁלֹשׁ	ועתה דבר ה׳ לאמר	Jes. 16, 14.
בְּחֹם	אשקוטה ואביטה׳ תני׳ דפ׳	Jes. 18, 4.
בְּטִיט	והיו כגברים בוסים בטיט	Zach. 10, 5.
בְּרְצוֹנוֹ	כי רגע באפו חיים	Ps. 30, 6.
בִּרְכִיבִים	תלמיה רוה נחת גדודיה	Ps. 65, 11.
בְּעֶגְלֵי	גער חית קנה עדת	Ps. 68, 31.
בִּבְרֵכַת	ישרים תרום קרת	Prov. 11, 11.
בְּשִׁבְתּוֹ	נודע בשערים בעלה	Prov. 31, 23.
בְּעָלָם	הן פראים במדבר יצאו	Job 24, 5.
בְּלָה	בשרי ועורי שבר	Thr. 3, 4.
וּבְמִנְחַת	הערב קמתי מתעניתי	Esra 9, 5.
וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ	ותעד בהם להשיבם	Neh. 9, 29.
בְּמַחְלְקוֹתָם	ויעמד כמשפט דויד אביו	2 Chr. 8, 14.
בְּמַחְלְקוֹת	ועל ידו עדן ומנימן	2 Chr. 31, 15.
בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם	ואת התיחש הכהנים	2 Chr. 31, 17.
וּבְהוֹצִיאָם	את הכסף המובא בית ה׳	2 Chr. 34, 14.

1) Zusatz von anderer Hand.

216.

ג׳ מלין זרים כתב׳ י׳ במצע תיבות׳ לפני הדגש וסי׳

3 Wörter haben ausnahmsweise ein langes Chirek (mit darauffolgendem Jod) mit Dagesch forte im folgenden Buchstaben.

לִמְשׁוֹפָה	מי נתן למשוסה יעקב	Jes. 42, 24.
בִּיקְרוֹתָיִךְ	בנות מלכים ביקרותיך	Ps. 45, 10.
לִיקַּהַת	עין תלעג לאב ותבז	Prov. 30, 17.

217.

ה׳ מלין עטור ספרים וסי׳

5 Wörter gehören zu Jttur soferim (s. Anmerkg.)

אַחַר	ואקחה פת לחם	Gen. 18, 5.
אַחַר	ויאמר אחיה ואמה	Gen. 24, 55.
אַחַר	נקם נקמת בני ישראל	Num. 31, 2.
מִשְׁפָּטֶיךָ	צדקתך כהרי אל	Ps. 36, 7.
אַחַר	קדמו שרים אחר נגנים	Ps. 68, 26.

218.

ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד עַד וחד עַל וסי׳

4 Wörter kommen ein Mal mit vorhergehendem עַד und ein Mal mit vorhergehendem עַל vor.

עַד תַּאֲוַת	ברכת אביך גברו	Gen. 49, 26.
עַל תַּאֲוַת	כי הלל רשע על תאות	Ps. 10, 3.
עַד מֵירָבָא	ונירם אבד חשבון	Num. 21, 30.
עַל מֵירָבָא	ויהי להם הגבול מערוער	Jos. 13, 16.
עַד יוֹאָב	והשמעה באה עד יואב	1 Reg. 2, 28.
עַל יוֹאָב	ודבר המלך חזק · דד״ה	1 Chr. 21, 4.
עַד מֵעַל	מהארץ עד מעל לפתח	Ez. 41, 20.
עַל מֵעַל	הפתח ועד הבית	Ez. 41, 17.

ולבד ממסורתא

עַל צִידֹן	זבלן לחוף ימים ישכן	Gen. 49, 13.
עַד צִידֹן	ועברון ורחב וחמון	Jos. 19, 28.

219.

ר׳ זוגין מן ד׳ תנינא משניא בענינא וסימנ׳

10 Wörtergruppen, oder Wörter kommen in einem (oder ähnlichem) Abschnitte 4 Mal vor, so jedoch, dass sie das 2te Mal etwas verschieden sind von den 3 andern.

Ex. 13, 3.	בְּחֹזֶק יָד	ויאמר משה אל העם
Ex. 13, 9.	בְּיָד חֲזָקָה	והיה לך לאות על ידך
Ex. 13, 14.	בְּחֹזֶק יָד	והיה כי ישאלך בנך
Ex. 13, 16.	בְּחֹזֶק יָד	והיה לאות על ידכה
Ex. 26, 4.	בַּמַּחְבֶּרֶת	ועשית ללאת תכלת
Ex. 26, 10.	בַּחֲבָרֶת	ועשית חמשים ללאת
Ex. 36, 11.	בַּמַּחְבֶּרֶת	ויעש ללאת תכלת
Ex. 36, 17.	בַּמַּחְבָּרֶת	ויעש ללאת חמשים
Lev. 26, 18.	עַל חַטֹּאתֵיכֶם	ואם עד אלה לא תשמעו
Lev. 26, 21.	כְּחַטֹּאתֵיכֶם	ואם תלכו עמי קרי
Lev. 26, 24.	עַל חַטֹּאתֵיכֶם	והלכתי אף אני עמכם
Lev. 26, 28.	עַל חַטֹּאתֵיכֶם	והלכתי עמכם בחמת
Jos. 6, 4.	הַיֹּבְלִים	ושבעה כהנים ישאו
Jos. 6, 6.	יֹבְלִים	ויקרא יהושע בן נון אל
Jos. 6, 8.	הַיֹּבְלִים	ויהי כאמר יהושע אל
Jos. 6, 13.	הַיֹּבְלִים	ושבעה הכהנים נשאים
Jos. 7, 16.	וַיִּלָּכֵד	וישכם יהושע בבקר
Jos. 7, 17.	וַיִּלְכֹּד	ויקרב את משפחת
Jos. 7, 17.	וַיִּלָּכֵד	יהודה (הוגה זבדי) · ב׳ בפסוק׳
Jos. 7, 18.	וַיִּלָּכֵד	ויקרב את ביתו לגברים
Jud. 20, 18.	עִם בְּנֵי בִנְיָמִן	ויקמו ויעלו בית אל
Jud. 20, 20.	עִם בִּנְיָמִן	ויצא איש ישראל למלחמה
Jud. 20, 23.	עִם בְּנֵי בִנְיָמִן	ויעלו בני ישראל ויבכו לפני
Jud. 20, 28.	עִם בְּנֵי בִנְיָמִן	ופינחס בן אלעזר בן אהרן
Est. 2, 2.	נַעֲרֵי	ויאמרו נערי המלך משרתיו
Est. 3, 3.	עַבְדֵי	ויאמרו עבדי המלך אשר
Est. 6, 3.	נַעֲרֵי	ויאמר המלך מה נעשה
Est. 6, 5.	נַעֲרֵי	ויאמרו נערי המלך אליו
Dan. 3, 2.	וּנְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא	ונבוכדנצר מלכא שלח
Dan. 3, 3.	נְבוּכַדְנֶצַּר	באדין מתכנשין · תנ׳ דפ׳
Dan. 3, 5.	נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא	בערנא די תשמעון
Dan. 3, 7.	נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא	כל קבל דנא בה זמנא
Dan. 3, 5.	כְּסַנְתְּרִין	בערנא די תשמעון
Dan. 3, 7.	פְּסַנְטְרִין	כל קבל דנא בה זמנא
Dan. 3, 10.	פְּסַנְתְּרִין	אנתה מלכא שמת טעם
Dan. 3, 15.	פְּסַנְתְּרִין	כען הן איתיכון עתידין
Esra 5, 3.	וּכְנָוָתְהוֹן	בה זמנא אתא עליהון
Esra 5, 6.	וּכְנָוָתֵהּ	פרשגן אגרתא די שלח
Esra 6, 6.	וּכְנָוָתְהוֹן	כען תתני פחת עבר נהרה
Esra 6, 13.	וּכְנָוָתְהוֹן	אדין תתני פחת עבר נהרה

220.

ד׳ זוגין מן ד׳ בתרא משניא בענינא וסימניהון

4 Wörter, oder Wörterpaare, kommen in einem (oder ähnlichem) Abschnitte 4 Mal vor, so jedoch, dass sie das 4te Mal etwas abweichen von den andern.

Ex. 25, 33.	בַּקָּנֶה	שלשה גבעים
Ex. 25, 33.	בַּקָּנֶה	משקדים · ב׳ בפ׳ · דמ׳ קדמ׳
Ex. 37, 19.	בַּקָּנֶה	שלשה גבעים
Ex. 37, 19.	בָּקָנֶה	מלר׳ · ב׳ בפסו׳ · דמש׳ תנינ׳
2 S. 22, 1.	מִכַּף	וידבר דוד לה׳ את דברי
2 S. 22, 1.	וּמִכַּף	השירה · ב׳ בפסוק׳ · דשמ׳
Ps. 18, 1.	מִכַּף	למנצח לעבד ה׳
Ps. 18, 1.	וּמִיַּד	לדוד · תני׳ דפס׳ · דתהלים
2 S. 22, 32.	מִבַּלְעֲדֵי	כי מי אל
2 S. 22, 32.	מִבַּלְעֲדֵי	ה׳ · ב׳ בפסוקא · דשמו׳
Ps. 18, 32.	מִבַּלְעֲדֵי	כי מי אלוה מבלעדי ה׳
Ps. 18, 32.	זוֹלָתִי	ומי צור · ב׳ בפסוק׳ · דתהלי׳
1 Chr. 8, 34.	מְרִיב בָּעַל	ובן יהונתן מריב בעל
1 Chr. 8, 34.	וּמְרִיב בַּעַל	הוליד · ב׳ בפסוק׳ · קד׳ דס׳
1 Chr. 9, 40.	מְרִיב בָּעַל	ובן יהונתן מריב בעל
1 Chr. 9, 40.	וּמְרִי בַעַל״פ	הוליד את · ב׳ בפס׳ · תני׳ דספ׳

221.

ו׳ זוגין מתחלפין חד במאריך וחד בדרגא וסימניהון

6 Wörterpaare oder auch Gruppen kommen ein Mal mit dem Accent Maarich (Mercha) und ein Mal mit Darga vor.

כִּי יִהְיֶה	ויאמר כי יהיה שלום · ריש׳	Jes. 39, 8.
הָיוֹ יִהְיֶה	ואברהם היו יהיה	Gen. 18, 18.
לֹא תִהְיֶה	משכלה ועקרה	Ex. 23, 26.
לוֹ תִּהְיֶה	שוק הימין למנה	Lev. 7, 33.
אֲשֶׁר אֵין לוֹ	כל אשר אין לו סנפיר	Lev. 11, 12.
וְכֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סנפיר · דמשנ׳ תור׳		Deut. 14, 10.
לֹא יוּכְלוּ	ויהונתן ואחימעץ עמדים	2 S. 17, 17.
לֹא יָכְלוּ	כי לא יכלו לעשתו · דד״ה	2 Chr. 30, 3.
נָא יָדְךָ	ויאמר דוד אל ה׳ · דשמוא׳	2 S. 24, 17.
תִּמְצָא יָדְךָ	כל אשר תמצא ידך	Koh. 9, 10.
הַכֵּה יָדְךָ	ואיש משך בקשת · דמל׳	1 Reg. 22, 34.
הַכֵּה יָדְךָ	וחברו · דד״ה	2 Chr. 18, 33.

222.

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מתחלפין בטעמא בענין וסימ׳

5 Wörtergruppen kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, die aber von einander verschieden sind in Hinsicht auf den Accent.

וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ על הים ויולך	Ex. 14, 21.
וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ על הים וישב	Ex. 14, 27.
אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת · דמ׳ קדמ׳	Ex. 26, 2. 8.
אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת · דמ׳ תני׳	Ex. 36, 9. 15.
וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן	Lev. 13, 21. 26.
וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן והנה לא פשה	Lev. 13, 53.
וּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ וְנִתַּתֶּם	Num. 16, 17.
וַיִּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ	Num. 16, 18.
וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל יְהוֹשֻׁעַ נטה בכידון	Jos. 8, 18.
וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל יְהוֹשֻׁעַ אל תירא מפניהם	Jos. 11, 6.

וסימן בלשון ארמי · אהרן במחתיתא · כהנא בננעא · תלתין ביריעתא · משה בירא · רברבני בחוטרא ·

223.

ז׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא זקף קמץ תני׳ זקף פתח וסי׳

3 Wörter kommen 2 Mal mit dem Accent Sakef vor, doch so, dass die Tonsilbe zum ersten Mal Kamez und zum zweiten Mal Pathach hat.

וַיִּשָּׁן	ויחלם שנית	Gen. 41, 5.
וַיִּישַׁן	וישכב ויישן תחת רתם	1 Reg. 19, 5.
תִּקְרָב	ערות אחי אביך	Lev. 18, 14.
תִּקְרַב	ואל אשה בנדת טמאתה	Lev. 18, 19.
תִּנָּחֵל	ויאמר ה׳ אל אהרן	Num. 18, 20.
תִּנְחַל	לא תסיג גבול רעך	Deut. 19, 14.

224.

והלוף

חד זוג קדמ׳ פתח תני׳ קמין וסי׳

Ein Wort kommt 2 Mal mit Sakef vor, doch so, dass, umgekehrt vom Vorigen, die Tonsilbe das erste Mal Pathach und das zweite Mal Kamez hat.

אָקַח	ואתך אקח ומלכת	1 Reg. 11, 37.
אֶקָּח	תגל ערותך גם תראה	Jes. 47, 3.

225.

ח׳ פסוקים מן ב׳ זוגין קדמא מלרע תני׳ מלעיל וסי׳

8 Verse, in welchen ein Wort 2 Mal vorkommt, doch so, dass es das erste Mal den Accent ult. und das zweite Mal penult. hat.

ודוד עבר מעט מהראש ומֵאָה · וּמֵאָה		2 S. 16, 1.
ואתה תשמע השמים לָתֵת · לָתֶת · דמלכי׳		1 Reg. 8, 32.
וימנעו רבבים ומלקוש לא הָיָה · הָיְה		Jer. 3, 3.
וְעָבְדוּ אתו כל הגוים · וְעָבְדוּ		Jer. 27, 7.
תחת הנחשת אָבִיא · אָבִיא		Jes. 60, 17.
אַתָּה נורא אַתָּה ומי יעמד לפניך		Ps. 76, 8.
אָנָה אלך מרוחך וְאָנָה מפניך אברח		Ps. 139, 7.
כְּפוּרֵי זהב שלשים כְּפוּרֵי כסף משנים		Esra 1, 10.

226.

וחלוף

ב׳ פסוקים בתורה מן ב׳ זוגין קדמא מלע׳ תני׳ מלרע וסימ׳

2 Verse im Pentat., in welchen ein Wort 2 Mal vorkommt, doch so, dass, umgekehrt vom Vorigen, das erste den Accent penult. und das zweite ult. hat.

Ex. 35, 24. כל מרים תְּרוּמַת כסף תְּרוּמַת ה׳

Deut. 4, 25. כי תוליד בנים · וַעֲשִׂיתֶם פסל · וַעֲשִׂיתֶם הרע

227.

י״א זוגין מן תרין בענין קדמא רביע תני׳ זקף וסי׳

11 Wörter oder Wörtergruppen kommen je 2 Mal in einem oder einem ähnlichen Abschnitte vor, die das erste Mal den Accent Rebia und das zweite Mal Sakef haben.

Gen. 2, 11.	הוּא הַסֹּבֵב	שם האחד פישון
Gen. 2, 13.	הוּא הַסּוֹבֵב	ושם הנהר השני גיחון
Lev. 8, 15.	וַיִּשְׁחָט	ויקח משה את הדם
Lev. 8, 23.	וַיִּשְׁחָט	ויקח משה מדמו
Num. 14, 6.	ויהוֹשֻׁעַ בִּן נון	וכלב בן יפנה מן התרים
Num. 14, 38.	ויהוֹשֻׁעַ בִּן נון	וכלב בן יפנה חיו מן
Num. 17, 14.	וַיִּהְיוּ	המתים במגפה· דקרח
Num. 25, 9.	וַיִּהְיוּ	המתים במגפה· דבלק
Num. 22, 18.	וַיַּעַן בִּלְעָם	ויאמר אל עבדי בלק· קדמ׳
Num. 23, 26.	וַיַּעַן בִּלְעָם	ויאמר אל בלק הלא דברתי
Deut. 11, 17.	וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה	מעל הארץ · דמ״ת
Jos. 23, 16.	וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה	מעל הארץ· דיהוש׳
1 Reg. 12, 23.	אֱמֹר	אל רחבעם בן שלמה
2 Chr. 11, 3.	אֱמֹר	וחברו· דד״ה
2 Reg. 20, 9.	וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ	זה לך האות· דמלכ׳
Jes. 38, 21.	וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ	ישאו דבלת תאנים· דישעי׳
Ez. 2, 2.	וַתָּבֹא בִי רוּחַ	כאשר דבר אלי ותעמדני
Ez. 3, 24.	וַתָּבֹא בִי רוּחַ	ותעמדני על רגלי
Ez. 2, 3.	וַיֹּאמֶר אֵלַי	בן אדם שולח אני אותך
Ez. 3, 1.	וַיֹּאמֶר אֵלַי	בן אדם את אשר· תנינא
Hag. 2, 2.	אֱמֹר נָא	אל זרבבל בן שלתיאל פחת
Hag. 2, 21.	אֱמֹר	אל זרבבל פחת יהודה לאמר

228.

י״א זוגין מן ב׳ בענינא חד זקף לרומא וחד נחית לתהומא וסימ׳

11 Wörter oder Wörterpaare kommen 2 Mal in einem oder einem ähnlichen Abschnitte vor, das eine Mal mit einem hochtrennenden Accent (Sakef oder Robia etc.) und das andere Mal mit einem verbindenden (Tebir, Mercha oder Mahpach etc.)

Ex. 6, 12.	וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לפני ה׳ לאמר הן בני
Ex. 6, 9.	וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כן אל בני ישראל ולא שמעו
Lev. 23, 12.	וַעֲשִׂיתֶם ביום הניפכם את העמר
Lev. 23, 19.	וַעֲשִׂיתֶם שעיר עזים אחד
Lev. 26, 40.	וְאַף אשר הלכו עמי בקרי
Lev. 26, 39.	וְאַף בעונת אבתם אתם ימקו
Jos. 1, 1.	וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה
Jud. 1, 1.	וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ
1 S. 2, 26.	וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל הלך וגדל וטוב
1 S. 3, 1.	וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל משרת את ה׳
1 Chr. 13, 10.	וַיִּכֶּהוּ על אשר שלח ידו· דד״ה
2 S. 6, 7.	וַיַּכֵּהוּ שם האלהים על השל
2 S. 8, 3.	וַיַּךְ דָּוִד את הדרעזר בן רחב· דשמ׳
1 Chr. 18, 3.	וַיַּךְ דָּוִיד את הדרעזר· דד״ה
2 Reg. 21, 8.	לְכָל הַתּוֹרָה ולא אסיף להניד· דמל׳
2 Chr. 33, 8.	לְכָל הַתּוֹרָה ולא אוסיף להסיר· דד״ה
Ez. 4, 11.	וּמַיִם במשורה תשתה ששית
Ez. 4, 16.	וּמַיִם במשורה ובשממון ישתו
Hab. 1, 7.	מִמֶּנּוּ אים ונורא הוא
Zach. 10, 4.	מִמֶּנּוּ פנה ממנו יתד· בתר׳ דפס׳
Esra 2, 1.	אֲשֶׁר הֶגְלָה ואלה בני המרינה· קדמ׳
Neb. 7, 6.	אֲשֶׁר הֶגְלָה והברו אלה בני· תנ׳ דכפד׳

וסימן בלשון ארמי· שמואל עבד אוריתא דוד מנהון במיא קטלין לרגזא משה ממלל בגלותא

229.

וחלוף

ג׳ זוגין חד תביר וחד קאים בענינא וסי׳

3 Wörter oder Wörtergruppen kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, die, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal Tebir und das zweite Mal Sakef haben.

Gen. 40, 9.	וַיְסַפֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים את חלמו
Gen. 41, 9.	וַיְדַבֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים את פרעה
Num. 3, 20.	אֵלֶּה הֵם משפחת הלוי לבית אבתם
Num. 3, 21.	אֵלֶּה הֵם משפחת הגרשני
Jud. 1, 10.	וַיַּכּוּ את ששי ואת אחימן ואת תלמי
Jud. 1, 17.	וַיַּכּוּ את הכנעני יושב צפת

230.

י״א פסוקים אית בכל חד וחד ב׳ זוגין קדמאה את תנינ׳ ואת וסימניהון

11 Verse, in denen ein Wort mit vorhergehendem את zwei Mal vorkommt, doch so, dass es zuerst mit את und dann mit ואת verbunden ist

Gen. 1, 16.	את המאור הגדול
Ex. 35, 18.	את יתדת המשכן
Num. 18, 15.	אך פדה תפדה את בכור האדם ואת
Num. 35, 14.	את שלש הערים
Num. 32, 33.	את ממלכת סיחן מלך האמרי
Deut. 9, 25.	ואתנפל לפני ה׳ כראש׳ את ארבעים היום
1 Reg. 3, 25.	ותנו את החצי לאחת
Jer. 38, 4.	את ידי אנשי המלחמה
Ez. 43, 7.	את מקום כסאי ואת מקום כפות רגלי
Jes. 2, 20.	את אלילי כספו
Jes. 28, 9.	את מי יורה דעה

231.

ותרין חלוף

קדמא ואת תני׳ את וסי׳

2 Verse, in denen, umgekehrt vom Vorigen, zuerst das Wort mit vorhergehendem ואת und dann mit את vorkommt.

2 Reg. 23, 15.	ואת הבמה את הבמה · וגם את המזבח אשר בביתאל
1 Chr. 2, 46.	ואת גזו את גזו · ועיפה פלגש כלב

232.

ב׳ זוגין מן ג׳ תליתאה חסר אֶת וסימניהון

2 drei Mal vorkommende Wörtergruppen, in denen ein Wort 2 Mal mit vorhergehendem את und das dritte Mal ohne את vorkommt.

Jud. 2, 11.	ויעשו בני ישראל דויעבדו · קדמ׳	אֶת הָרַע
Jud. 3, 7.	ויעשו בני ישראל דוישכחו · תנ׳	אֶת הָרַע
Jud. 6, 1.	ויעשו בני ישראל דויתנם · תלית׳	הָרַע
Ez. 3, 19.	ואתה כי הזהרת רשע · קדמ׳	אֶת נַפְשְׁךָ
Ez. 3, 21.	ואתה כי הזהרתו צדיק · תנ׳	אֶת נַפְשְׁךָ
Ez. 33, 9.	ואתה כי הזהרת רשע מדרכו	נַפְשְׁךָ

233.

וחד חלוף

תרין קדמא הסר את וסימניהון

Eine Wörtergruppe, in der, umgekehrt vom Vorigen, zwei Mal ein Wort ohne את und das dritte Mal mit vorhergehendem את vorkommt.

1 Reg. 21, 27.	ויהי כשמע אחאב את	בִּגְדֵיו
2 Reg. 5, 7.	ויהי כקרא מלך ישראל	בִּגְדֵיו
2 Reg. 5, 8.	ויהי כשמע אלישע איש	אֶת בִּגְדֵיו

234.

ד' זוגין מן ב' ב' בסיפרא קדמא נסיב אות וחסר מלה ותנ' חסר אות ונסיב מלה וסי'

4 Wörtergruppen, die 2 Mal in einem Buche der heiligen Schrift vorkommen, doch so, das die erste einen Buchstaben mehr und ein Wort (oder Wörtergruppe) weniger als die zweite und die zweite einen Buchstaben weniger und ein Wort (oder Wörtergruppe) mehr als die erste hat.

Deut. 6, 13.	אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ תִּירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד
Deut. 10, 20.	אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ תִּירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וּבוֹ
Deut. 17, 6.	עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה
Deut. 19, 15.	עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה
Ez. 9, 8.	ויהי כהכותם ונאשאר אני · וָאֶפֹּלָה עַל פָּנַי וָאֶזְעַק וָאֹמַר
Ez. 11, 13.	ויהי כהנבאי ופלטיהו בן בניה · וָאֶפֹּל עַל פָּנַי וָאֶזְעַק קוֹל גָּדוֹל וָאֹמַר
Jes. 28, 12.	אשר אמר עליהם ואת המנוחה · וְלֹא אָבוּא שְׁמֹעַ · כוף פסו'
Jes. 30, 9.	כי עם מרי הוא בנים כחשים · לֹא אָבוּ שְׁמוֹעַ תּוֹרַת ה'

ולבד ממסורתא דא מצאנו

Deut. 12, 16.	רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ
Deut. 15, 23.	רַק אֶת דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל
1 S. 28, 3.	הַיִּדְּעֹנִים מֵהָאָרֶץ · ושמואל מת
1 S. 28, 9.	הַיִּדְּעֹנִי מִן הָאָרֶץ · ותאמר האשה
Jer. 6, 14.	וַיְרַפְּאוּ אֶת שֶׁבֶר עַמִּי · קדמ' דס'
Jer. 8, 11.	וַיְרַפּוּ אֶת שֶׁבֶר בַּת עַמִּי · תנ' דס'

235.

וחד חלוף

קדמא נסיב מלה וחסר אות תנ' נסיב אות וחסר מלה

Eine Wörtergruppe, die zwei Mal in einem Buche der heil. Schrift vorkommt, doch so, dass, umgekehrt vom Vorigen, die erste ein Wort mehr und einen Buchstaben weniger und die zweite einen Buchstaben mehr und ein Wort weniger als die andere hat.

Deut. 7, 6.	כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַה' אֱלֹהֶיךָ · כִּי בְךָ בָּחַר ה'
Deut. 14, 2.	כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַה' · וּבְךָ בָּחַר ה'

ולבד ממסורתא

Ex. 13, 9.	וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדֶךָ · דקדש
Ex. 13, 16.	וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדֶךָ · דוהיה ·
Ez. 34, 7.	לָכֵן רֹעִים שִׁמְעוּ אֶת דְּבַר ה'
Ez. 34, 9.	לָכֵן הָרֹעִים שִׁמְעוּ דְּבַר ה'

236.

ו' זוגין מן ב' ב' חד לישן יחיד וחד לישן רבים וכל חד לי' וסי'

6 je 2 Mal vorkommende Wörter von einem Stamme, die je ein Mal mit Singular- und ein Mal mit Plural-Endung stehen.

Num. 5, 16.	והקריב אתה הכהן	וְהֶעֱמִדָהּ
Ez. 24, 11.	על גחליה רקה	וְהַעֲמִידָהּ
Jer. 9, 11.	מי האיש החכם	וְיִגְּדָהּ
Jes. 44, 7.	ומי כמוני יקרא	וְיִגְּרָהּ
Jes. 24, 20.	נוע תנוע ארץ כשכור	פְּשָׁעָהּ
Thr. 1, 5.	היו צריה לראש	פְּשָׁעֶיהָ
Jes. 30, 14.	כשבר נבל יוצרים	וּשְׁבָרָהּ
Ps. 60, 4.	הרעשתה ארץ פצמתה	שִׁבָּרֶיהָ
Hos. 2, 8.	לכן הנני שך את דרכך	גְּדֵרָהּ
Ps. 80, 13.	למה פרצת גדריה וארוה	גְּדֵרֶיהָ
Zach. 3, 9.	כי הנה האבן אשר נתתי	פִּתּוּחָהּ
Ps. 74, 6.	ועת פתוחיה יחד בכשיל	פִּתּוּחֶיהָ

237.

ו' זוגין מן תרין בענינא קדמא ו' תני' ו' וסי'

6 je 2 Mal in einem Abschnitte vorkommende Wörtergruppen, in welchen ein Wort das erste Mal mit Waw und das zweite Mal mit Jod gelesen wird.

Gen. 4, 18.	מְחוּיָאֵל ויולד לחנוך את עירד
Gen. 4, 18.	ומְחִיָּיאֵל ועירד ילד · ב' בפסוק'
Num. 3, 9.	נְתוּנִם נְתוּנִם ונתתה את הלוים
Num. 8, 16.	נְתֻנִים נְתֻנִים כי נתנים נתנים · דבהעלתך

Num. 5, 15.	קָנְאַת הוּא	והביא האיש את אשתו
Num. 5, 18.	קִנְאַת הוא	והעמיד הכהן את האשה
Deut. 31, 7.	כִּי אַתָּה תָּבוֹא	ויקרא משה ליהושע
Deut. 31, 23.	כִּי אַתָּה תָּבִיא	ויצו את יהושע
Jos. 2, 14.	אִם לֹא תַגִּידוּ	ויאמרו לה האנשים
Jos. 2, 20.	וְאִם תַּגִּידִי	את דברנו זה

238.

ג׳ זוגין מתחלפין מן ב׳ בחד ענינא קדמא הָיוּ תני׳ הָיָה וסי׳

3 Wörtergruppen, die je 2 Mal in einem Abschnitte vorkommen, doch so, dass sie das erste Mal הָיוּ und das zweite Mal הָיָה haben.

Gen. 41, 48.	הָיוּ	ויקבץ את כל אכל
Gen. 41, 53.	הָיָה	ותכלינה שבע שני
Koh. 2, 7.	שֶׁהָיוּ	קניתי עבדים ושפחות
Koh. 2, 9.	שֶׁהָיָה	וגדלתי והוספתי מכל
1 Chr. 23, 22.	הָיוּ	וימת אלעזר ולא היו לו
1 Chr. 24, 28.	הָיָה	למחלי אלעזר • תרוי׳ דד״ה ואפ״ס הָיוּ הָיָה דבר ה׳

239.

ג׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בענינ׳ קדמא לא נסיב ו׳ ותנ׳ ותלית׳ נסיב ו׳ וסי׳

3 Wörterpaare, welche je 3 Mal in einem Abschnitte vorkommen, das erste Mal ohne Waw und das zweite und dritte Mal mit Waw (praefix.)

Lev. 25, 25.	כִּי יָמוּךְ	אחיך ומכר מאחזתו
Lev. 25, 35.	וְכִי יָמוּךְ	אחיך ומטה ידו
Lev. 25, 39.	וְכִי יָמוּךְ	אחיך עמך ונמכר לך
Jud. 18, 11.	שֵׁשׁ מֵאוֹת	ויסעו משם ממשפחת הדני
Jud. 18, 16.	וְשֵׁשׁ מֵאוֹת	איש חגורים
Jud. 18, 17.	וְשֵׁשׁ מֵאוֹת	ויעלו חמשת האנשים
Ez. 38, 6.	עַמִּים רַבִּים	גמר וכל אגפיה
Ez. 38, 9.	וְעַמִּים רַבִּים	ועלית כשואה תבוא
Ez. 38, 15.	וְעַמִּים רַבִּים	ובאת ממקומך מירכתי

240.

וחלוף

ד׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בעני׳ קדמא נסיב ו׳ ותני׳ ותלית׳ לא נסיב ו׳ וסי׳

4 Wörterpaare, welche je 3 Mal in einem Abschnitte vorkommen und, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal mit Waw und das zweite und dritte Mal ohne Waw (praefix.) stehen.

1 Reg. 7, 18.	וּשְׁנֵי טוּרִים	ויעש את העמודים
1 Reg. 7, 24.	שְׁנֵי טוּרִים	ופקעים מתחת לשפתו
1 Reg. 7, 42.	שְׁנֵי טוּרִים	ואת הרמנים ארבע מאות
Jer. 5, 9.	וְאִם בְּגוֹי	העל אלה • דע׳ עלו בשרותיה
Jer. 5, 29.	אִם בְּגוֹי	העל אלה • דע׳ שמה ושערורה
Jer. 9, 8.	אִם בְּגוֹי	העל אלה • דע׳ על ההרים אשא
Job 1, 1.	וְיֵרֵא אֱלֹהִים	איש היה בארץ עוץ
Job 1, 8.	יְרֵא אֱלֹהִים	השמת לבך על עבדי
Job 2, 3.	יְרֵא אֱלֹהִים	והבר׳ השמת לבך אל עבדי
Job 38, 3.	וְאֶשְׁאָלְךָ	והודיעני • אזר נא כגבר
Job 40, 7.	אֶשְׁאָלְךָ	והודיעני • וחברו אזר נא
Job 42, 4.	אֶשְׁאָלְךָ	והודיעני • שמע נא ואנכי

241.

ו׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בעני׳ קדמ׳ ותנ׳ נסיב ו׳ ותלית׳ לא נסיב ו׳ וסי׳

6 Wörterpaare, welche je 3 Mal in einem Abschnitte vorkommen und zwar das erste und zweite Mal mit Waw, das dritte Mal aber ohne Waw (praefix.)

2 Reg. 7, 1.	וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים	ויאמר אלישע
2 Reg. 7, 16.	וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים	ויצא העם ויבזו
2 Reg. 7, 18.	סָאתַיִם שְׂעֹרִים	ויהי כדבר איש האלהים

וְסַעַר מִתְחוֹלֵל הנה סערת ה׳		Jer. 23, 19.
וְסַעַר גְּדוֹל הנה רעה יצאת		Jer. 25, 32.
כַּעַר מִתְגּוֹרֵר הנה סערת ה׳		Jer. 30, 23.
וְאַתָּה אַל תִּירָא עבדי יעקב · קדמ׳ דס׳		Jer. 30, 10.
וְאַתָּה אַל תִּירָא עבדי יעקב · תנ׳ דס׳	5	Jer. 46, 27.
אַתָּה אַל תִּירָא עבדי יעקב · תלית׳ דס׳		Jer. 46, 28.
וְתָאָו וְאֵלָו ואלמו כמדות		Ez. 40, 29.
וְתָאָו וְאֵלָו וחברו דבתרה		Ez. 40, 33.
תָּאָו אֵלָו ואלמו וחלונות לו		Ez. 40, 36.
וְשִׂמְחַת עוֹלָם ופדויי ה׳ ישבון	10	Jes. 35, 10.
וְשִׂמְחַת עוֹלָם וחברו ופדויי ה׳ ישובון		Jes. 51, 11.
שִׂמְחַת עוֹלָם תחת בשתכם משנה		Jes. 61, 7.
וְהָאֵר פָּנֶיךָ אלהים השיבנו		Ps. 80, 4.
וְהָאֵר פָּנֶיךָ אלהים צבאות השיבנו		Ps. 80, 8.
הָאֵר פָּנֶיךָ ה׳ אלהים צבאות השיבנו	15	Ps. 80, 20.

242.

ג׳ זוגין כפולין ופסק ביניהון באתנחת׳ וסימנ׳

3 Wörter, die 2 Mal hintereinander vorkommen, zwischen welchen ein Psik steht und von denen das zweite ein Athnach hat.

אַבְרָהָם ׀ אַבְרָהָם ויקרא אליו מלאך		Gen. 22, 11.
יַעֲקֹב ׀ יַעֲקֹב ויאמר אלהים לישראל	20	Gen. 46, 2.
שְׁמוּאֵל ׀ שְׁמוּאֵל ויבא ה׳ ויתיצב		1 S. 3, 10.

243.

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ לכל חד סמ״ך אִישׁ וכי׳

5 Wörter, die zwei Mal mit darauffolgendem אִישׁ vorkommen.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מבית לוי ויקח		Ex. 2, 1.
וַיֵּלֶךְ אִישׁ ויהי בימי שפט	25	Ruth 1, 1.
וְגַם אִישׁ ואיש לא יעלה		Ex. 34, 3.
וְגַם אִישׁ היה מתנבא בשם ה׳		Jer. 26, 20.

וְאֶל אִישׁ וילכו אל יהושע	1	Jos. 9, 6.
וְאֶל אִישׁ ופקדתי עליו ועל זרעו		Jer. 36, 31.
הִנֵּה אִישׁ הצפה איש אחר		2 S. 18, 26.
הִנֵּה אִישׁ ואמרת אליו לאמר		Zach. 6, 12.
וְלֹא אִישׁ לא אעשה חרון אפי	5	Hos. 11, 9.
וְלֹא אִישׁ ואנכי תולעת		Ps. 22, 7.

244.

ו״ד זוגין מן ב׳ בענין קדמא נסיב ל׳ ותנ׳ לא נסיב ל׳ וסימ׳

14 Wörterpaare kommen 2 Mal in einem Abschnitt vor, das erste Mal mit und das zweite Mal ohne Lamed (praefix.)

לְאַב הֲמוֹן אני הנה בריתי אתך	15	Gen. 17, 4.
אַב הֲמוֹן ולא יקרא עוד את שמך		Gen. 17, 5.
לְכָל כֵּלָיו ועשית סירתיו לדשנו		Ex. 27, 3.
כָּל כֵּלָיו ויעש את כל כלי המזבח		Ex. 38, 3.
לְמִשְׁפַּן קָרַח דבר אל העדה לאמר		Num. 16, 24.
מִשְׁפַּן קָרַח ויעלו מעל משכן קרח	20	Num. 16, 27.
מֶלֶךְ לְמוֹאָב ויאמר מואב אל זקני		Num. 22, 4.
מֶלֶךְ מוֹאָב ויאמר בלעם אל האלהים		Num. 22, 10.
יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ ועשו אתו מאה ככף		Deut. 22, 19.
יוּכַל שַׁלְּחָהּ ונתן האיש השכב עמה		Deut. 22, 29.
לְמַעֲלֵה אֶדְמִים ועלה הגבול דברה	25	Jos. 15, 7.
מַעֲלֵה אֶדְמִים ותאר מצפון ויצא		Jos. 18, 17.
לְאַפָּיו אַרְצָה ויקרא אחימעץ ויאמר		2 S. 18, 28.
אַפָּיו אַרְצָה וישקף ארונה וירא		2 S. 24, 20.
אֹרַח לְחַיִּים שומר מוסר		Prov. 10, 17.
אֹרַח חַיִּים למעלה למשכיל	30	Prov. 15, 24.
לֶקַח בְּגָדוֹ כי ערב זר · קדמ׳ דס׳		Prov. 20, 16.
קַח בְּגָדוֹ כי ערב זר · תני׳ דס׳		Prov. 27, 13.
טוֹב לָשֶׁבֶת על פנת גג · קדמ׳ דס׳		Prov. 21, 9.
טוֹב שֶׁבֶת על פנת גג · תנ׳ דס׳		Prov. 25, 24.
תַּחַת לְרֹאשִׁי שמאלו תחת · קד׳ דס׳	35	Cant. 2, 6.
תַּחַת רֹאשִׁי שמאלו תחת · תנ׳ דס׳		Cant. 8, 3.
לְמָאנֵי דַהֲבָא בלשאצר אמר בטעם		Dan. 5, 2.
מָאנֵי דַהֲבָא באדין היתיו		Dan. 5, 3.

Esra 2, 63.	לְאוּרִים וְלְתֻמִּים ויאמר התרשתא· קד׳
Neh. 7, 65.	לְאוּרִים וְתֻמִּים וחברו תנ׳ דס׳
2 Chr. 18, 21.	לְרוּחַ שֶׁקֶר ויאמר אצא והייתי
2 Chr. 18, 22.	רוּחַ שֶׁקֶר ועתה הנה נתן· תרו׳ דר״ה

ולבר ממסורתא[1]

Jes. 8, 1.	לְמַהֵר שָׁלָל חש בז
Jes. 8, 4.	מַהֵר שָׁלָל חש

245.

וחלוף

ו׳ זוגין בחד ענין קדמ׳ לא נסיב ל׳ ותני׳ נסיב ל׳ וסי׳

6 Wörter kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor und zwar, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal ohne und das zweite Mal mit Lamed.

Jud. 1, 36.	מִמַּעֲלֵה וגבול האמרי ממעלה
Jud. 8, 13.	מִלְמַעֲלֵה וישב גדעון בן יואש
Jud. 21, 11.	מִשְׁכַּב וזה הדבר אשר תעשו
Jud. 21, 12.	לְמִשְׁכַּב וימצאו מיושבי יבש
1 Reg. 17, 10.	קָחִי ויקם וילך צרפתה
1 Reg. 17, 11.	לְקָחִי ותלך לקחת ויקרא אליה
Micha 1, 9.	שַׁעַר כי אנושה מכותיה
Micha 1, 12.	לְשַׁעַר כי חלה לטוב יושבת
Ps. 135, 12.	נַחֲלָה ונתן ארצם· קדמ׳ דס׳
Ps. 136, 21.	לְנַחֲלָה ונתן ארצם· תנ׳ דס׳
Dan. 12, 11.	יָמִים ומעת הוסר התמיד
Dan. 12, 12.	לְיָמִים אשרי המחכה ויגיע׳

246.

ר״ט זוגין בחד ענינ׳ קדמ׳ נסיב ו׳ ותני׳ לא נסיב ו׳ וסי׳

19 Wörter oder Wörterpaare kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, das erste Mal mit und das zweite Mal ohne Waw (praefix.)

Gen. 41, 6.	וְשַׁדּוּפֹת והנה שבע שבלים דקות
Gen. 41, 23.	שְׁדָפוֹת והנה שבע שבלים צנמות

1) Zusatz von anderer Hand.

Gen. 42, 13.	וְהָאֶחָד	ויאמרו שנים עשר עבדיך
Gen. 42, 32.	הָאֶחָד	שנים עשר אנחנו
Ex. 7, 4.	וְלֹא יִשְׁמַע	אלכם פרעה ונתתי
Ex. 11, 9.	לֹא יִשְׁמַע	ויאמר ה׳ אל משה
Ex. 28, 7.	וְחֻבָּר	שתי כתפת חברת· קדמ׳
Ex. 39, 4.	חֻבָּר	כתפת עשו לו חברת· תני׳
Ex. 28, 20.	וְשֻׁהַם	והטור הרביעי· קדמ׳
Ex. 39, 13.	שֹׁהַם	והטור הרביעי· תני׳
Ex. 31, 3.	וּבְתְבוּנָה	ואמלא אתו רוח· קדמ׳
Ex. 35, 31.	בְּתְבוּנָה	וימלא אתו רוח· תני׳
Lev. 6, 10.	וְלָאָשָׁם	לא תאפה חמין חלקם
Lev. 7, 7.	כָּאָשָׁם	כחטאת כאשם תורה
Num. 3, 2.	וְאֵלֶּה	שמות בני אהרן הבכר נדב
Num. 3, 3.	אֵלֶּה	שמות בני אהרן הכהנים
Num. 8, 25.	וְלֹא יַעֲבֹד	ומבן חמשים שנה ישוב
Num. 8, 26.	לֹא יַעֲבֹד	ושרת את אחיו באהל מועד
Num. 18, 23.	וּבְתוֹךְ	ועבד הלוי הוא את עבדת
Num. 18, 24.	בְּתוֹךְ	כי את מעשר בני ישראל
Num. 20, 17.	וְלֹא נִשְׁתֶּה	נעברה נא בארצך לא
Num. 21, 22.	לֹא נִשְׁתֶּה	אעברה בארצך לא נטה
Num. 22, 4.	וּבָלָק	ויאמר מואב אל זקני
Num. 27, 10.	בָּלָק	ויאמר בלעם אל האלהים
Num. 26, 34.	וְשֻׁבַע	אלה משפחת מנשה· דפינחם
Num. 26, 51.	שֻׁבַע	אלה פקודי בני ישראל
Num. 31, 36.	וְשִׁבְעַת	ותהי המחצה חלק היצאים
Num. 31, 43.	שִׁבְעַת	ותהי מחצת העדה מן
Deut. 2, 34.	וְהַנָּשִׁים	ונלכד את כל עריו בעת ההוא
Deut. 3, 6.	הַנָּשִׁים	ונחרם אותם כאשר עשינו
Deut. 6, 13.	וְאֹתוֹ	את ה׳ אלהיך תירא· קדמ׳
Deut. 10, 20.	אֹתוֹ	את ה׳ אלהיך· תני׳
Deut. 15, 12.	וַעֲבָדְךָ	כי ימכר לך אחיך העברי
Deut. 15, 18.	עֲבָדְךָ	לא יקשה בעינך
Jer. 2, 26.	וְכֹהֲנֵיהֶם	כבשת גנב כי ימצא
Jer. 32, 32.	כֹּהֲנֵיהֶם	על כל רעת בני ישראל
Jer. 6, 13.	וּמִנָּבִיא	כי מקטנם ועד גדולם· קד׳
Jer. 8, 10.	מִנָּבִיא	לכן אתן את נשיהם

247.

וחלוף

ח׳ וזין בעני׳ קדמא לא נסיב ו׳ ותניג׳ נסיב ו׳ וסי׳

8 Wörter kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, die, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal ohne und das zweite Mal mit Waw stehen.

Gen. 14, 1.	אַמְרָפֶל	ויהי בימי אמרפל
Gen. 14, 9.	וְאַמְרָפֶל	את כדרלעמר
Ex. 25, 6.	שֶׁמֶן	למאר בשמים • קדמ׳
Ex. 35, 8.	וְשֶׁמֶן	למאור ובשמים • תני׳
Lev. 11, 3.	כָּל	מפרסת פרסה• דתו׳ כהני׳
Deut. 14, 6.	וְכָל	בהמה מפרסת פרסה • דמ״ת
Prov. 9, 4.	חֲסַר	מי פתי יסר הנה• קדמ׳ דס׳
Prov. 9, 16.	וַחֲסַר	מי פתי יסר הנה• תנ׳ דס׳
Esra 2, 6.	יוֹאָב	בני פחת מואב • קד׳ דס׳
Neh. 7, 11.	וְיוֹאָב	בני פחת מואב • תנ׳ דס׳
Esra 2, 59.	אַמֵּר	ואלה העלים מתל מלח
Neh. 7, 61.	וְאַמֵּר	וחברו• ואלה העולים
Esra 2, 64.	שְׁשִׁים	כל הקהל כאחד• קדמ׳ דס׳
Neh. 7, 66.	וְשִׁשִּׁים	כל הקהל כאחד• תנ׳ דס׳
2 Chr. 1, 11.	עֹשֶׁר	ויאמר אלהים לשלמה יען• דד״ה
2 Chr. 1, 12.	וְעֹשֶׁר	החכמה והמדע נתון לך• דד״ה

248.

ב״ח וזין חד לא נסיב ו׳ בריש ומלא במצע׳ וחד נסיב ו׳ בריש וחסר במצע׳ ולי׳ וזגא וסי׳

28 Wörter kommen 2 Mal vor und zwar ein Mal ohne Waw am Anfang und mit Waw in der Mitte und ein Mal mit Waw am Anfange und ohne Waw in der Mitte.

Ez. 19, 14.	לְמִשּׁוֹל	ותצא אש ממטה
Gen. 1, 18.	וְלִמְשֹׁל	ביום ובליל ולהבדיל
Prov. 14, 28.	לְאוֹם	ברב עם הדרת מלך
Gen. 25, 23.	וּלְאֹם	ויאמר ה׳ לה שני גיים

Ps. 102, 5.	אפרים שרשם יבש	הוּכָּה	1
Ex. 22, 1.	אם במחתרת ימצא	וְהֻכָּה	
Ex. 33, 6.	ויתנצלו בני ישראל	חוֹרֵב	
Deut. 9, 8.	הקצפתם את ה׳	וּבְחֹרֵב	
Jos. 23, 13.	תדעו כי לא יוסיף ה׳	יָדוֹעַ	5
Jer. 9, 23.	כי אם בזאת יתהלל	וְיָדֵעַ	
Jud. 4, 19.	ויאמר אליה השקיני	נאוד	
1 S. 16, 20.	ויקח ישי חמור	וְנֹאד	
1 S. 2, 6.	ה׳ ממית ומחיה	מוֹרִיד	
2 S. 22, 48.	האל הנתן נקמות לי• דשמ׳	ומוֹרִיד	10
2 Reg. 24, 14.	והגלה את כל ירושלם	גּוֹלָה	
1 S. 22, 8.	כי קשרתם כלכם עלי	וְגֹלָה	
Ps. 58, 6.	אשר לא ישמע לקול	חוֹבֵר	
Deut. 18, 11.	חבר ושאל אוב וידעני	וְחֹבֵר	
2 Chr. 8, 18.	וישלח לו חורם• דד״ה	אֳנִיּוֹת	15
Jes. 60, 9.	כי לי איים יקוו	וָאֳנִיּוֹת	
2 Chr. 11, 16.	ואחריהם מכל שבטי ישראל	לְזֻבּוּחַ	
1 S. 1, 3.	ועלה האיש ההוא	וְלִזְבּוֹחַ	
2 Chr. 26, 23.	וישכב עזיהו• ד״ה	מְצוֹרָע	
2 S. 3, 29.	יחלו על ראש יואב	וּמְצֹרָע	20
Jes. 66, 3.	שוחט השור מכה	זוֹבֵחַ	
Mal. 1, 14.	וארור נוכל ויש בעדרו	וְזֹבֵחַ	
Koh. 8, 2.	אני פי מלך שמר	שְׁבוּעַת	
Zach. 8, 17.	ואיש את רעת רעהו	וּשְׁבֻעַת	
Ps. 64, 8.	וירם אלהים חץ פתאום	פִּתְאֹם	25
Mal. 3, 1.	הנני שלח מלאכי	וּפִתְאֹם	
Ps. 42, 10.	לאל סלעי	אוֹמְרָה	
Gen. 46, 31.	ויאמר יוסף אל אחיו	וְאֹמְרָה	
Ps. 74, 4.	שאגו צוריך בקרב	אוֹתָם	
Job 21, 29.	הלא שאלתם עוברי	וְאֹתָם	30
Ez. 22, 25.	קשר נביאיה בתוכה	שׁוֹאֵג	
Ps. 22, 24.	פצו עלי פיהם אריה	וְשֹׁאֵג	
Ps. 144, 1.	לדוד ברוך ה׳ צורי	אֶצְבְּעוֹתַי	
Cant. 5, 5.	קמתי אני לפתח	וְאֶצְבְּעֹתַי	
Prov. 28, 7.	תורה בן מבין	נוֹצֵר	35
Prov. 24, 12.	כי תאמר הן לא ידענו	וְנֹצֵר	
Ez. 38, 17.	כה אמר אדני ה׳ האתה הוא	קַדְמוֹנִים	
Job 18, 20.	על יומו נשמו אחרנים	וְקַדְמֹנִים	

אָחוּז	חור כרפס וחבלת	Est. 1, 6.
וְאָחֵז	ויכתבם שמעיה בן נתנאל	1 Chr. 24, 6.
חוֹלֶה	ויאמר לי המלך מדוע פניך	Neh. 2, 2.
וְחֹלֶה	וכי תגישון עור לזבח אין	Mal. 1, 8.
קוֹדֶשׁ	ובאו בו ציים כתים ונכאה	Dan. 11, 30.
וְקֹדֶשׁ	ואשמעה אחד קדוש מדבר	Dan. 8, 13.

249.

וחלוף

ב׳ זוגין קרי׳ י׳ קדמ׳ דלא נסיב ו׳ חס׳ י׳ במצע׳ ודנסיב ו׳ בריש׳ מלא י׳ במצע׳ וסי׳

2 Wörter, die in der Mitte ein Jod haben, kommen 2 Mal vor und zwar so, dass, umgekehrt vom Vorigen, wenn sie kein Waw am Anfang haben, auch das Jod in der Mitte fehlt und wenn sie ein Waw am Anfang haben, auch das Jod in der Mitte steht.

הַצְעָרָה	ויען שאול ויאמר	1 S. 9, 21.
וְהַצְּעִירָה	גם הוא ילדה בן	Gen. 19, 38.
חָצָו	ימאסו כמו מים יתהלכו	Ps. 58, 8.
וְחִצָּיו	אל מוציאו ממצרים	Num. 24, 8.

250.

ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ בעני׳ קדמ׳ נסיב לֹא ותני׳ לא נסיב לֹא וסי׳

4 Wörter kommen 2 Mal in einem oder ähnlichem Abschnitte vor, das erste Mal mit vorhergehendem לֹא und das zweite Mal ohne לֹא

לֹא אֲדֹנִי	שמעני השרה נתתי	Gen. 23, 11.
אֲדֹנִי	שמעני ארץ ארבע מאת	Gen. 23, 15.
לֹא הָפַךְ	ואם בהרת לבנה הוא	Lev. 13, 4.
הָפַךְ לָבָן	וראה הכהן והנה מראה	Lev. 13, 20.
לֹא נֶחְשָׁב	וכל כלי משקה · דמלכ׳	1 Reg. 10, 21.
נֶחְשָׁב	וכל כלי משקה · דר״ה	2 Chr. 9, 20.
לֹא עֲשִׂיתֶם	יען המנכם מן הגוים	Ez. 5, 7.
עֲשִׂיתֶם	וידעתם כי אני ה׳ אשר בחקי	Ez. 11, 12.

251.

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מנהון לא נסבין ו׳ וב׳ נסב׳ ו׳ ולי׳ דסמי׳ וסי׳

5 Wörterpaare kommen 2 Mal vor so, dass immer 1 Mal beiden Wörtern das Waw copulat. fehlt und 1 Mal beide das Waw haben.

יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן	ובנימן · דשמות	Ex. 1, 3.
וְיִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן	בני לאה בכור יעקב	Gen. 35, 23.
הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה ·	דשמיני	Lev. 11, 19.
וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה · דמש׳ תור׳		Deut. 14, 18.
עַיִן רִמּוֹן	ועתר ועשן	Jos. 19, 7.
וְעַיִן וְרִמּוֹן	ולבאות ושלחים	Jos. 15, 32.
דִּכְרִין אִמְּרִין	כל קבל דנא	Esra 7, 17.
וְדִכְרִין וְאִמְּרִין	ומה חשחן ובני	Esra 6, 9.
עֶשֶׂר נְכָסִים	ויאמר אלהים לשלמה · ד״ה	2 Chr. 1, 11.
וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים	החכמה והמדע · ד״ה	2 Chr. 1. 12.

252.

י״ו זוגין מן ב׳ מלין לא נסבין ו׳ ולית דסמי׳ וסי׳

16 Wörterpaare, deren beide Wörter kein Waw copulat. haben und so nur ein Mal vorkommen.

בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה	ואת כל נפש החיה	Gen. 9, 10.
שֵׁם חָם	ואלה תולדת בני נח	Gen. 10, 1.
יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן	ובנימן · דאלה שמות	Ex. 1, 3.
גְּדֵלוֹת בְּצָרוֹת	ועתה תנה לי את ההר	Jos. 14, 12.
עַיִן רִמּוֹן	ועתר ועשן	Jos. 19, 7.
עִיר עִיר	תהיינה הערים האלה	Jos. 21, 40,
יַעַן בְּיַעַן	לכן הנבא ואמרת כה אמר	Ez. 36, 3.
אָכוֹל שָׁתוֹה	ערך השלחן צפה הצפית	Jes. 21, 5.
שָׁמִיר שַׁיִת	חמה אין לי	Jes. 27, 4.
לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם	וגם מהם אקח	Jes. 66, 21.
מֶלֶךְ שָׂרִים	גם כי יתנו בגוים	Hos. 8, 10.
מֹשֶׁה אַהֲרֹן	כי העלתיך מארץ מצרים	Micha 6, 4.
שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ	עמד ובלה	Hab. 3, 10.
הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי	אתה הוא ה׳ לבדך	Neh. 9, 6.

Neh. 10, 29.	נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם ושאר העם הכהנים	
2 Chr. 1, 11.	עֹשֶׁר נְכָסִים ויאמר אלהים לשלמה · ד"ה	

253.

וחלוף

ע"ד מלין יחיד' מן ב' מלין נסבין ו' ולית זוגא ומימ'

74 Wörterpaare, deren beide Wörter, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw praefix. haben und so nur ein Mal vorkommen.

Gen. 27, 37.	וְדָגָן וְתִירֹשׁ	ויען יצחק ויאמר
Gen. 33, 13.	וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר	ויאמר אליו אדני
Gen. 35, 23.	וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי	בני לאה בכור יעקב
Gen. 35, 23.	וְיִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן	תרי' בפסוקא
Gen. 46, 9.	וְחֶצְרוֹן וְכַרְמִי	ובני ראובן חנוך
Ex. 7, 19.	וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים	ויאמר ה' אל משה
Ex. 9, 27.	וַאֲנִי וְעַמִּי	וישלח פרעה ויקרא
Ex. 17, 12.	וְאַהֲרֹן וְחוּר	וידי משה כבדים
Ex. 28, 20.	וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵּה	והטור הרביעי · דמ' קדמ'
Ex. 30, 9.	וְעֹלָה וּמִנְחָה	לא תעלו עליו קטרת
Ex. 38, 25.	וְאֶלֶף וּשְׁבַע	וכסף פקודי העדה
Lev. 9, 22.	וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים	וישא אהרן את ידו
Lev. 22, 23.	וְשׁוֹר וָשֶׂה	שרוע וקלוט
Lev. 25, 44.	וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ	אשר יהיו לך
Num. 3, 46.	וְהַשִּׁבְעִים וְהַמָּאתָיִם	ואת פדויי השלשה
Num. 14, 25.	וְהָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי	יושב בעמק
Num. 16, 17.	וְאַתָּה וְאַהֲרֹן	וקחו איש מחתתו
Num. 32, 3.	וְחֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵה[1]	עטרות ודיבון
Deut. 3, 17.	וְהַיַּרְדֵּן וּגְבֻל	והערבה והירדן וגבל
Deut. 7, 19.	וְהָאֹתֹת וְהַמֹּפְתִים	המסת הגדלת · קד' דמ'
Deut. 26, 8.	וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים	ויוציאנו ה' ממצרי'
Deut. 27, 12.	וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן	אלה יעמדו לברך
Jos. 13, 31.	וְעַשְׁתָּרֹת וְאֶדְרֶעִי	וחצי הגלעד
Jos. 15, 32.	וְעַיִן וְרִמּוֹן	ולבאות ושלחים

1) Zusatz von anderer Hand.

Jos. 15, 45.	וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ	עקרון ובנתיה
Jos. 18, 7.	וְגָד וּרְאוּבֵן	כי אין חלק ללוים
Jud. 7, 12.	וּמִדְיָן וַעֲמָלֵק	וכל בני קדם
Jud. 8, 10.	וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע	בקרקר ומחניהם
Jud. 18, 14.	וּפֶסֶל וּמַסֵּכָה	ויענו חמשת האנשים
2 S. 11, 11.	וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה	ויאמר אוריה אל דוד
1 Reg. 2, 33.	וּלְזַרְעוֹ	ושבו דמיהם בראש'
1 Reg. 15, 10.	וְאַרְבָּעִים וְאַחַת שנה ר"פ ראסא במלכי'	
1 Reg. 20, 1.	וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם	ובן הדד מלך ארם
1 Reg. 20, 22.	וְדַע וּרְאֵה	ויגש הנביא אל מלך · דמ'
2 Reg. 23, 2.	וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים	ויעל המלך בית · דמל'
Jer. 5, 12.	וְחֶרֶב וְרָעָב	כחשו בה' ויאמרו לוא
Jer. 17, 26.	וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה	ובאו מערי יהודה
Jer. 21, 5.	וּבְאַף וּבְחֵמָה	ונלחמתי אני אתכם
Jer. 22, 2.	וַעֲבָדֶיךָ וְעַמֶּךָ	ואמרת שמע דבר ה'
Jer. 26, 5.	וְהַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ	לשמע על דברי עבדי
Jer. 32, 15.	וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים	עוד יקנו בתים
Jer. 35, 9.	וְכֶרֶם וְשָׂדֶה	ולבלתי בנות בתים
Ez. 4, 14.	וּנְבֵלָה וּטְרֵפָה	ואמר אהה אדני ה'
Ez. 9, 6.	וְטַף וְנָשִׁים	זקן בחור ובתולה
Ez. 26, 7.	וּבְרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים	הנני מביא אל צור
Ez. 38, 11.	וּבְרִיחַ וּדְלָתַיִם	ואמרת אעלה על ארץ
Ez. 42, 13.	וְהַמִּנְחָה וְהַחַטָּאת	ויאמר אלי לשכות
Ez. 44, 22.	וְאַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה	לא יקחו להם לנשים
Ez. 45, 9.	וּמִשְׁפָּט וּצְדָקָה	רב לכם נשיאי ישראל
Zach. 7, 10.	וְאַלְמָנָה וְיָתוֹם	וגר ועני אל תעשקו
Prov. 14, 22.	וְחֶסֶד וֶאֱמֶת	הלוא יתעו חרשי רע
Job 1, 13.	וּבָנָיו וּבְנֹתָיו	ויהי היום ובניו
Job 38, 3.	וְאֶשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי	אזר נא כגבר · קדמ' דמ'
Job 40, 10.	וְהוֹד וְהָדָר	עדה נא גאון וגבה
Est. 3, 15.	וְהַמֶּלֶךְ וְהָמָן	הרצים יצאו דחופים
Est. 8, 11.	וְלַהֲדֹג וּלְאַבֵּד	אשר נתן המלך
Est. 9, 28.	וְעִיר וָעִיר	והימים האלה נזכרים
Koh. 8, 5.	וְעֵת וּמִשְׁפָּט	שומר מצוה לא ידע
Esra 2, 25.	וַאַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה	בני קרית ערים · קדמ' דמ'
Esra 8, 18.	וּבָנָיו וְאֶחָיו	ויביאו לנו כיד אלהינו

Neh. 3, 6.	וּמַנְעָלָיו וּבְרִיחָיו	ואת שער הישנה
Neh. 4, 17.	וְאַחַי וְנַעֲרַי	ואין אני· קדמ׳ דס׳
Neh. 5, 5.	וּשְׁדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ	ועתה כבשר אחינו
Neh. 7, 8.	וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם	בני פרעש· תני׳ דס׳
Neh. 7, 31.	וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם	אנשי מכמס· תני׳ דס׳
Neh. 7, 37.	וְעֶשְׂרִים וְאֶחָד	בני לד חדיד· תני׳ דס׳
Neh. 7, 62.	וְאַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם	בני דליה· תנ׳ דס׳
Neh. 10, 30.	וְלִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת	מחזיקים על אחיהם
1 Chr. 3, 4.	וּשְׁלֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ	ששה נולד לו בחברון
1 Chr. 9, 23.	וְהֵם וּבְנֵיהֶם	על השערים לבית ה׳
1 Chr. 12, 40.	וּבָקָר וְצֹאן	וגם הקרובים עליהם עד
2 Chr. 1, 12.	וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים	החכמה והמדע נתון
2 Chr. 9, 13.	וְשִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ	ויהי משקל הזהב· דד״ה
2 Chr. 29, 9.	וּבָנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ	והנה נפלו אבותינו בחרב

254.

ל״ו יחיד׳ וַאֲשֶׁר ולי׳ דסמי׳ וסי׳

36 Wörter, die nur 1 Mal mit vorhergehendem וַאֲשֶׁר vorkommen.

Gen. 7, 23.	וַאֲשֶׁר אִתּוֹ	וימח את כל היקום
Gen. 24, 7.	נִשְׁבַּע	ה׳ אלהי השמים
Gen. 34, 11.	תֹּאמְרוּ	ויאמר שכם אל אביה
Gen. 39, 23.	הוּא	אין שר בית הסהר
Ex. 30, 33.	יִתֵּן	איש אשר ירקח כמוהו
Lev. 15, 32.	תֵּצֵא	זאת תורת הזב
Lev. 16, 32.	יְמַלֵּא	וכפר הכהן אשר ימשח
Lev. 25, 33.	יִגְאַל	מן הלוים ויצא ממכר
Num. 12, 11.	חָטָאנוּ	ויאמר אהרן אל משה
Deut. 18, 20.	יְדַבֵּר	אך הנביא אשר יזיד
Jos. 2, 10.	עֲשִׂיתֶם	כי שמענו את אשר
Jos. 24, 31.	יָדְעוּ	ויעבד ישראל את ה׳ כל ימי דיהוש׳
1 S. 12, 6.	הֶעֱלָה	ויאמר שמואל אל העם
1 S. 21, 3.	צִוִּיתְךָ	ויאמר דוד לאחימלך
1 S. 31, 7.	בְּעֵבֶר	ויראו אנשי ישראל· תני׳ דפ׳
1 Reg. 14, 8.	הָלַךְ	ואקרע את הממלכה
1 Reg. 14, 19.	מָלָךְ	ויתר דברי ירבעם· קדמ׳ דס׳
2 Reg. 14, 28.	וַאֲשֶׁר הֵשִׁיב	ויתר דברי ירבעם· תני׳ דס׳
2 Reg. 17, 13.	שָׁלַחְתִּי	ויעד ה׳ בישראל וביהוד׳
2 Reg. 18, 5.	הָיוּ	בה׳ אלהי ישראל בטח
Jer. 8, 2.	הָלְכוּ	ושטחום לשמש ולירח
Jer. 17, 19.	יֵצְאוּ	כה אמר ה׳ אלי הלוך
Jer. 23, 8.	הֵבִיא	כי אם חי ה׳ אשר העלה
Jer. 32, 24.	דִּבַּרְתָּ	הנה הסללות באו העיר
Jer. 40, 11.	בְּכָל	וגם כל היהודים
Jer. 44, 23.	חֲטָאתֶם	מפני אשר קטרתם
Jes. 17, 8.	עָשׂוּ	ולא ישעה אל המזבחות
Jes. 44, 7.	תָּבוֹאָה	ומי כמוני יקרא
Jes. 55, 1.	אֵין	הוי כל צמא לכו למים
Hag. 2, 14.	יַקְרִיבוּ	ויען חני ויאמר
Job 3, 25.	יָגֹרְתִּי	כי פחד פחדתי ויאתיני
Ps. 41, 9.	שָׁכַב	דבר בליעל יצוק בו
Est. 6, 8.	נִתַּן	יביאו לבוש מלכות
Neh. 5, 18.	הָיָה	נעשה ליום אחד שור
Neh. 7, 72.	נָתְנוּ	שארית העם זהב
2 Chr. 32, 22.	הַמֶּלֶךְ	וילך חלקיהו ואשר המלך אל חלדה הנביאה· דד״ה

255.

י״ג יחיד׳ וְכָל ולי׳ דסמי׳ וסי׳

13 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem וְכָל vorkommen.

Gen. 1, 25.	וְכָל הָאָרֶץ	ויאמר אלהי׳ נעשה
Gen. 7, 21.	הַשֶּׁרֶץ	ויגוע כל בשר הרמש
Ex. 12, 12.	אֱלֹהֵי	ועברתי בארץ מצרים
Ex. 34, 10.	הַגּוֹיִם	ויאמר הנה אנכי כרת
Jos. 24, 17.	הָעַמִּים	כי ה׳ אלהינו הוא המעלה
Jud. 7, 22.	הַמַּחֲנֶה	ויתקעו שלש מאות
Jud. 11, 26.	הֶעָרִים	בשבת ישר׳ בחשבון
1 S. 14, 15.	הָעָם	ותהי חרדה במחנה
Jer. 15, 13.	גְּבוּלֵךְ	חילך ואוצרתיך לבז אתן
Mal. 1, 11.	מָקוֹם	כי ממזרח שמש

וְכָל יוֹם	ויום מרדכי מתהלך	Est. 2, 11.
וְאֹת	אנחנו כרתים אמנה	Neh. 10, 1.
וְזֶה	לא הייתי בירושלם	Neh. 13, 6.

256.

ט׳ יחיד׳ וּמַה פת׳ ולי׳ דסמי׳ וסי׳

9 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem וּמַה (Mem mit Pathach) vorkommen; ein Mal kommt ein Wort mit וּמָה vorher vor.

וּמַה זֹּאת	וירדו שלשת אלפים	Jud. 15, 11.
לְךָ	המה עם בית מיכה	Jud. 18, 3.
לִי	ויאמר את אלהי	Jud. 18, 24.
זֶה	אשר עשיתי׳ ב׳ בפסו׳	Jud. 18, 24.
יֶשׁ	כי לא היה כל בית אבי	2 S. 19, 29.
בֶּצַע	אמרתם שוא עבד אלהים	Mal. 3, 14.
יִתְרוֹן	וגם זה רעה חולה	Koh. 5, 15.
יֵעָשֶׂה	ובכל יום ויום מרדכי	Est. 2, 11.
שְׁאֵלָתֵךְ	ויאמר המלך לאסתר המלכה בתר׳ דם׳	Est. 9, 12.
	וחד וּמָה קוֹל ׳ פת׳ קטן ׳ ויאמר שמואל ומה קול הצאן	1 S. 15, 14.

257.

ד׳ יחיד׳ מַלְכָּךְ סמי׳ למלה ולי׳ זוג׳ וסי׳

4 Wörter kommen ein Mal mit vorhergehendem מַלְכָּךְ vor.

וּמַלְכָּךְ אֶחָד	ועשיתי אתם לגוי	Ez. 37, 22.
מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלִַם	דברי קהלת	Koh. 1, 1.
וּמַלְכָּךְ לְיִשְׂרָאֵל	וכנמא פתגמא	Esra 5, 11.
מֶלֶךְ בִּיהוּדָה	וגם נביאים העמדת	Neh. 6, 7.

258.

ג׳ יחיד׳ דסמי׳ לַה׳ וכל חד וחד לי׳ דסמי׳ וסימ׳

3 Wörter kommen 1 Mal mit darauffolgendem לַה׳ vor, sonst folgt darauf אֶל ה׳

קַוֵּה לַה׳	אל תאמר אשלמה רע	Prov. 20, 22.
וָאֶתְפַּלְלָה לַה׳	אלהי ואתודה	Dan. 9, 4.
וַיִּצְעֲקוּ לַה׳	ויפנו יהודה והנה להם המלחמה	2 Chr. 13, 14.

וכל קרי׳ אֶת דאית קַוֵּה אֶל ה׳ ׳ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל ה׳ ׳ וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה׳

259.

ט׳ יחיד׳ דמשמ׳ מ׳ מן תרי׳ מלין ולי׳ זוג׳ וסי׳

9 Wörterpaare, die nur ein Mal mit Mem praefix. des ersten Wortes vorkommen.

מֵהַר סִינַי	ויהי ברדת משה	Ex. 34, 29.
מֵאֹהֶל מוֹעֵד	ויקרא אל משה	Lev. 1, 1.
מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ	וראה הכהן את הנגע	Lev. 13, 3.
מִשְׁנַת הַיּוֹבֵל	אם משנת היבל יקדיש	Lev. 27, 17.
מִמִּדְבַּר סִינָי	ויסעובניישראללמסעיהם	Num. 10, 12.
מֵעַרְבֹת מוֹאָב	ויעל משה מערבות	Deut. 34, 1.
מֵחֲצַר הַמַּטָּרָה	וישלחו ויקחו את ירמיהו	Jer. 39, 14.
מִשְּׁתֵּים עֶשְׂרֵה	ואני לא אחום על נינוה	Jona 4, 11.
מִשְׁנַת עֶשְׂרִים	גם מיום אשר צוה אותי	Neh. 5, 14.

260.

ז׳ יחיד׳ וְאֵלֶּה ולי׳ דסמי׳ וסי׳

7 Wörter kommen nur ein Mal mit vorhergehendem וְאֵלֶּה vor.

וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים	אשר יעשו חשן	Ex. 28, 4.
פְּקוּדֵי	הלוי למשפחתם לגרשון	Num. 26, 57.
הַגּוֹיִם	אשר הניח ה׳ לנסות	Jud. 3, 1.

וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים אשר דבר ה׳ אל ישראל Jer. 30, 4.
מִשְׁפְּחוֹת בני מרדי מחלי ומשי 1 Chr. 6, 4.
הָעֹמְדִים ובניהם מבני הקהתי 1 Chr. 6, 18.
שָׂרֵי הנציבים אשר למלך שלמה 2 Chr. 8, 10.
ד״ה

261.

ו״א יחיד׳ אַתָּה ולי׳ דסמי׳ וסי׳

11 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem אַתָּה vor.

אַתָּה זֶה ויאמר אתה זה בני Gen. 27, 24.
תִּהְיֶה על ביתי ועל פיך Gen. 41, 40.
תְּדַבֵּר את כל אשר אצוך Ex. 7, 2.
הָאִישׁ ויאמר נתן אל דוד 2 S. 12, 7.
דַּבֵּר ויבא חושי אל אבשלום 2 S. 17, 6.
קַח ויאמר דוד אל אבישי 2 S. 20, 6.
אָמַרְתָּ ויאמר נתן אדני המלך 1 Reg. 1, 24.
תִּשְׁמַע השמים מכון שבתך ׳ דנכרי 1 Reg. 8, 43.
אַל תירא עבדי יעקב ׳ בתר׳ Jer. 46 28.
בֶּן אדם הגד את בית ישראל Ez. 43, 10.
מוֹשֵׁל בגאות הים Ps. 89, 10.

262.

וחלוף

ו״א יחיד׳ וְאַתָּה ולי׳ דסמי׳ וסי׳

11 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, nur 1 Mal mit vorhergehendem וְאַתָּה vorkommen.

וְאַתָּה וַאֲהַרֹן וקחו איש מחתתו Num. 16, 17.
שָׁמַעְתָּ עם גדול ורם בני ענקים Deut. 9, 2.
עֹשֶׂה ואנכי לא חטאתי לך Jud. 11, 27.
עָשִׂיתָה ויאמר שאול אל הקיני 1 S. 15, 6.
שָׁלוֹם ואמרתם כה לחי 1 S. 25, 6.
אֲדֹנִי המלך עיני כל ישראל 1 Reg. 1, 20.
תִּשָּׂא עבדי ירדו מן הלבנון 1 Reg. 5, 23.

וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה יסה ׳ ב׳ בפסוק׳ 1 Reg. 5, 23.
נַפְשְׁךָ ואתה כי הזהרת ׳ בתר׳ Ez. 33, 9.
דס׳
נוֹתֵן עיני כל אליך ישברו Ps. 145, 15.
לְךָ לקץ ותנוח ותעמד Dan. 12, 13.

263.

ח׳ יחידי׳ אַרְצָה ולית דסמי׳ וסי׳

8 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem אַרְצָה vor.

אַרְצָה הַנֶּגֶב ויסע משם אברהם Gen. 20, 1.
שֵׂעִיר וישלח יעקב מלאכים Gen. 32, 4.
גֹּשֶׁן ואת יהודה שלח לפניו Gen. 46, 28.
מִצְרַיִם ויקח משה את אשתו Ex. 4, 20.
לְשַׁמָּה כי עלה עליה גוי מצפון Jer. 50, 3.
מְמֻלְאָה ואמרת אל עם הארץ Ez. 12, 19.
וְבִלּוֹן וכי לא מועף לאשר Jes. 8, 23.
וְאַרְצָה נַפְתָּלִי (מוצק לה ׳ ב׳ בפס׳ Jes. 8, 23.

264.

ו״א יחידי׳ וְהוּא ולי׳ דסמי׳ וסימ׳

11 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem וְהוּא vor.

וְהוּא לְבַדּוֹ ויאמר לא ירד בני Gen. 42, 38.
יִתֵּן מאשר שמנה לחמו Gen. 49, 20.
צִוָּה ויאמר שלחני נא 1 S. 20, 29.
שָׁם ויאמר המלך היד יואב 2 S. 14, 19.
הוֹלֵךְ ודוד עלה במעלה הזיתים 2 S. 15, 30.
הָלַךְ במדבר דרך יום 1 Reg. 19, 4.
עָלָה ויעל משם בית אל 2 Reg. 2, 23.
בָּא ויעמד אל אדניו 2 Reg. 5, 25.
אָמַר ואלישע ישב בביתו 2 Reg. 6, 32.
יִבְנֶה את היכל ה׳ Zach. 6, 13.
יַעֲשֶׂה גול על ה׳ דרכך Ps. 37, 5.

265.

ו״ן יחיד׳ עַד ולית דסמי׳ וסימ׳

17 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem עַד vor.

עַד שׁוּבְךָ	בושת אפך תאכל לחם	Gen. 3, 19.
הָאֱלֹהִים	על כל דבר פשע על שור	Ex. 22, 8.
אֵלֶּה	ואם עד אלה לא תשמעו	Lev. 26, 18.
אִשָּׁה	עתה לך והכיתה את עמלק	1 S. 15, 3.
דָּוִד	הנער בא ודוד קם	1 S. 20, 41.
תּוֹךְ	והנה באו עד תוך הבית	2 S. 4, 6.
שְׁתָּתוֹ	ויעש את הים מוצק · דמ׳	1 Reg. 7, 23.
לִבֵּךְ	דרכך ומעלליך עשו אלה	Jer. 4, 18.
יְהוּדָה	כי אנושה מכותיה	Micha 1, 9.
בָּבֶל	חולי וגחי בת ציון	Micha 4, 10.
מֶה	בני איש עד מה כבודי	Ps. 4, 3.
קַרְנוֹת	אל ה׳ ויאר לנו	Ps. 118, 27.
שַׁדַּי	אם תשוב עד שדי תבנה	Job 22, 23.
פֹּה	ואמר עד פה תבוא	Job 38, 11.
דִּבְרַת	בגזרת עירין פתגמא ומאמר	Dan. 4, 14.
כֵּן	והסגנים לא ידעו אנה	Neh. 2, 16.
לְמֵאָד	ויקברהו בקברתיו · דד״ה	2 Chr. 16, 14.

266.

ח׳ יחידין כל חד ליה זוגה וסימ׳

8 Wörter (aus dem Stamme גוה), die in angegebener Form nur 1 Mal vorkommen.

לְגוֹיֵהֶם	אלה בני שם	Gen. 10, 31.
הַגּוֹי	ואבימלך לא קרב אליה	Gen. 20, 4.
וְהַגּוֹי	אשר יביא את צואריו	Jer. 27, 11.
גֵּוִי	נתתי למכים	Jes. 50, 6.
כְּגוֹי	ואותי יום יום ידרשון	Jes. 58, 2.
וְהַגּוֹיִם	כי הגוי והממלכה	Jes. 60, 12.
גּוֹי	לכן חי אני נאם ה׳ צבאות · דצפני׳	Zeph. 2, 9.
וְגוֹיִם	ובאו עמים רבים וגוים · דזכרי׳	Zach. 8, 22.

267.

ו׳ מלין מן ג׳ אתין מורדפין וסי׳ בבבל

6 Wörter, in denen ein Buchstabe 3 Mal hintereinander wie in dem Worte בְּבָבֶל, vorkommt.

בְּבָבֶת	כי כה אמר ה׳ צבאות	Zach. 2, 12.
חֲנֻנֵּנִי	ה׳ ראה עניי משנאי	Ps. 9, 14.
וּמַמְלָכָה	ויתהלכו מגוי אל גוי · דתה׳	Ps. 105, 13.
מַמְלָכָה	וחברו · דד״ה	1 Chr. 16, 20.
כְּכִכְבֵי	ובניהם הרבית כככבי	Neh. 9, 23.
הַמָּמְלָכָה	וכתתו גוי בגוי ועיר בעיר	2 Chr. 15, 6.

268.

ג׳ פסוקים מתחלפין בחבת׳ וסי׳

3 Verse, in denen dieselbe Redensart unter von einander abweichender Form vorkommt.

כי את כל הארץ · וּלְזַרְעֲךָ עַד עוֹלָם		Gen. 13, 15.
והיו בך לאות · וּבְזַרְעֲךָ עַד עוֹלָם		Deut. 28, 46.
וצרעת נעמן · וּבְזַרְעֲךָ לְעוֹלָם		2 Reg. 5, 27.

269.

שטה מן כ״ג כל חד וחד לי׳ דכו׳ וכל מלה אחרי מן לישנא דכות׳ וסימנ׳

Verzeichniss von 23 Wörtern, die in der angegebenen Form oder Bedeutung nur ein Mal vorkommen, mit einer kleinen Veränderung (etwa durch praefixum) oder in anderer Bedeutung aber immer diese Form haben.

אֶמְנָם	ויאמר ה׳ אל אברהם · וכל הָאֶמְנָם דכות׳	Gen. 18, 13.
הַבְּרוֹ	ויראו אחיו כי אתו · וכל בְּרַבְּרוֹ דכות׳	Gen. 37, 4.
עַמֶּיהָ	ושמרתם את השבת · וכל מְעַמֶּיהָ דכות׳	Ex. 31, 14.

Num. 9, 7.	הַקְרֵיב	ויאמרו האנשים ההמה · וכל להַקְרִיב דכות׳	1
Jos. 15, 59.	עֲנוֹת	ומערת ובית ענות · וכל לישן עניה דכות׳	
Jos. 17, 5.	חַבְלֵי	ויפלו חבלי מנשה · וכל בְּחַבְלֵי דכות׳	5
2 S. 17, 20.	מִיכַל	עברו מיכל המים · וכל שום אחתא דכו׳	
2 Reg. 6, 14.	וְחַיִל בָּבֶד	וישלח שמה סוסים · וכל וּבְחַיִל כָּבֶד דכות׳	10
2 Reg. 24, 7.	הַסִּיחַ	ולא הסיף עוד מלך מצרים · וכל לְהַסִּיחַ דכות׳	
Jes. 6, 6.	רִצָּפָה	דגש · ויעף אלי אחד · וכל שום אחתא דכו׳	
Hos. 12, 4.	שָׂרָה	בבטן עקב את אחיו · וכל שום אחתא דכות׳	15
Micha 7, 19.	בְּמִצּוֹלֹת	ישוב ירחמנו יכבוש · וכל מִמִּצּוֹלוֹת דכות׳	
Ps. 9, 13.	זָכָר	כי דרש דמים אותם · וכל לשון דכר דכו׳ קמץ	20
Ps. 10, 3.	הִלֵּל	כי הלל רשע על תאות · וכל שום אנש דכותיה	
Ps. 10, 15.	וָרָע	שבר זרוע רשע · וכל טוב וָרָע דכות׳	
Ps. 32, 6.	מְצֹא	על זאת יתפלל כל חסיד · וכל מִמְּצֹא דכות׳	25
Ps. 68, 29.	עִזָּה	צוה אלהיך עוך עוזה · וכל שום אנש דכות׳	
Prov. 8, 30.	אָמוֹן	ואהיה אצלו אמון · וכל שום אנש דכות׳	30
Job 18, 5.	יִגַּהּ	גם אור רשעים ידעך · וכל יַגִּיהַּ דכות׳	
Dan. 11, 20.	בְּמִלְחָמָה	ועמד על · כנו מעביר · וכל וּבְמִלְחָמָה דכות׳	
2 Chr. 8, 8.	לְמַס	מן בניהם אשר נותרו · ד״ה · וכל לְמַס עֹבֵד דכותי׳	35
2 Chr. 32, 10.	בְּמָצוֹר	כה אמר סנחריב · דד״ה · וכל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק דכות׳	
2 Chr. 36, 20.	וַיְגַל	השארית מן החרב · וכל וַיְגַל את דכות׳	1

270.

שטה מן ר״ו מלין דכל חד וחד לי׳ דכות׳ וכל חד וחד כל ספרא דכותי׳ וסימנ׳

Verzeichniss von 16 Wörtern, die in der ganzen heiligen Schrift, mit Ausnahme eines Buches, nur ein Mal vorkommen, in dem ausgenommenen Buche aber immer so vorkommen.

Gen. 32, 26.	וַתֵּקַע	וירא כי לא יכל לו · וכל יחזקאל דכות׳
Lev. 13, 51.	לְמִלָּאכָה	וראה את הנגע · וכל יחזקאל דכות׳
Num. 31, 18.	בַּנָּשִׁים	וכל הטף בנשים · וכל שיר השירים דכות׳
Deut. 6, 17.	וְעֵדֹתָיו	שמור תשמרון את · וכל תהלות דכות׳
1 S. 1, 9.	מְזוּזַת	ותקם חנה אחרי אכלה · וכל יחזקאל דכות׳
1 S. 17, 18.	וְאֶת עֲשֶׂרֶת	חריצי החלב · וכל אסתר דכותי׳
1 Reg. 20, 27.	הֲתִתְפָּקְדוּ	ובני ישראל התפקדו · וכל וידבר דכותי׳
Ez. 37, 24.	וְרוֹעֶה	ועבדי דוד מלך עליהם · וכל משלי דכות׳
Jes. 4, 2.	לִצְבִי	ביום ההוא יהיה צמח · וכל שיר השירים דכו׳
Ps. 49, 15.	יִרְעֵם	כצאן לשאול שתו · וכל תריסר דכותי׳
Ps. 145, 21.	תְּהִלַּת	ה׳ ידבר פי · וכל ירמי׳ דכות׳
Job 10, 17.	וְצָבָא	תחדש עדיך נגדי · וכל דניאל דכו׳
Prov. 23, 13.	לֹא יָמוּת	אל תמנע מנער מוסר · וכל יחזקאל דכו׳

הַשִׁיבֵנוּ ה׳ אליך ונשובה · וכל תהלות דכות׳ Thr. 5, 21.

לִפְנֵי אֱלֹהִים ויחר אף ה׳ בעוא · ד״ה · וכל תהלות דכותי׳ 1 Chr. 13, 10.

וַיַּאַסְרֵהוּ ויבא ה׳ עליהם את שרי · ד״ה וכל שפטים דכותי׳ 2 Chr. 33, 11.

271.

שטה מן כ״א מלין דכל חד וחד ליה בספרא כותי׳ וכל קרי׳ דכותיה במ״א ומימניהון

Verzeichniss von 21 Wörtern, die in einem Buche der heiligen Schrift nur ein Mal so vorkommen, während sie in den übrigen Büchern immer so vorkommen, mit Ausnahme einer Stelle.

וַיּוֹלֶד ואלה תולדת בני נח שם · Gen. 10, 1.

וכל קרי׳ דכותי׳ במ״א · כי תהיין לאיש (וְיָלְדוּ) Deut. 21, 15.

וְרָם לבבך ושכחת את ה׳ · וכל Deut. 8, 14.

קרי׳ דכות׳ במ״א מלע׳ · על כל גאה ורם (וְרָם) Jes. 2, 12.

בַּפֶּתֶר כי יסיתך אחיך בן אמך · Deut. 13, 7.

וכל קרי׳ דכות׳ במ״א · כי אתה עשית בַּסָּתֶר 1) 2 S. 12, 12.

וּמְגֻרְשֵׁיהֶם כי היו בני יוסף שני מטות · Jos. 14, 4.

וכל קרי׳ דכו׳ במ״א ומִגְרְשֵׁיהֶן · כל הערים אשר Num. 35, 7.

מָשִׁיחַ הרי בגלבע אל טל ואל מטר 2 S. 1, 21.

וכל קרי׳ דכות׳ במ״א · רוח אפינו מְשִׁיחַ ה׳ Thr. 4, 20.

אָחִיךָ ויסף עוד אבנר לאמר אל עשהאל 2 S. 2, 22.

וכל קרי׳ דכות׳ במ״א · לְאָחִיךָ ולשרה אמר הנה Gen. 20, 16.

וּמַיִם ואמרת כה אמר המלך · דמלכי וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · למען יחסרו לחם וָמָיִם 1 Reg. 22, 27. Ez. 4, 17.

1) Zusatz von anderer Hand.

מִקְנֶה על ההרים אשא בכי · וכל Jer. 9, 9.

קרי׳ דכות׳ במ״א · לאברהם לְמִקְנָה Gen. 23, 18.

עַל הָרָעָה ושב הגוי ההוא מרעתו · וכל Jer. 18, 8.

קרי׳ דכו׳ במ״א · אֶל הָרָעָה וישלח ידו המלאך דשמ׳ 2 S. 24, 16.

חָפְשִׁי מקץ שבע שנים תשלחו · וכל Jer. 34, 14.

קרי׳ דכו׳ במ״א חָפְשִׁים · הלוא זה צום Jes. 58, 6.

וַיֵּצֵא נבוכדראצר מלך בבל Jer. 39, 11.

וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · וַיַּצַּוֵּהוּ* המלך אחז 2 Reg. 16, 15.

מְזֻבְּחוֹתֵיהֶם וידעתם כי אני ה׳ בהיות · Ez. 6, 13.

וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · חטאת יהודה (מִזְבְּחוֹתֵיכֶם) Jer. 17, 1.

תִּקָּרֵאוּ ביום ההוא נאם ה׳ צבאות · Zach. 3, 10.

וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · ואנכי אמרתי איך אשיתך (תִּקָּרְאוּ) Jer. 3, 19.

זִכְרוּ תורת משה עבדי Mal. 3, 22.

וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · זִכְרוֹ אבד מני ארץ Job 18, 17.

תַּעֲרֹךְ לפני שלחן נגד · וכל קרי׳ דכו׳ Ps. 23, 5.

במ״א · גם בהמות שדה תַּעֲרוֹג Joel 1, 20.

יִשָּׁי כלו תפלות דוד בן ישי · וכל Ps. 72, 20.

קרי׳ דכו׳ במ״א · בעת ההיא יובל שַׁי Jes. 18, 7.

וַיִּשְׁמְחוּ כי ישתקו וינחם · וכל קרי׳ Ps. 107, 30.

דכו׳ במ״א · ישאו בתף וכנור (וַיִּשְׂמְחוּ) Job 21, 12.

שָׁמְרָה נפשי עדתיך · וכל קרי׳ דכו׳ Ps. 119, 167.

במ״א שָׁמְרָה · ה׳ אלהי אברהם 1 Chr. 29, 18.

זְכָרוֹן אין זכרון לראשונים · וכל Koh. 1, 11.

קרי׳ דכו׳ במ״א · דבר אל בני ישראל בחדש (זִכָּרוֹן) Lev. 23, 24.

בְּחָכְמָה כי יש אדם שעמלו · וכל Koh. 2, 21.

1 Chr. 28, 21. קרי׳ דכו׳ במ״א · והנה מחלקת הכהנים · ד״ה (בַּחָכְמָה)

Koh. 7, 26. וְחוֹטֵא ומוצא אני מר ממות · וכל

Jes. 65, 20. קרי׳ דכו׳ כמ״א · לא יהיה משם עוד עול (וְהַחוֹטֶא)

272.

שטה חילופי כל ספר׳ חדא מלה וכל קרי׳ חלוף לה וסימן׳

Verzeichniss von Wörtern, die in einem Buche der heiligen Schrift immer so vorkommen, in den übrigen Büchern aber in anderer Form.

Gen. 12, 7. הַנִּרְאֶה וירא ה׳ אל אברם · וכל קרי׳ הַנִּרְאָה

Gen. 38, 1. חִירָה ויהי בעת ההיא וירד יהודה · וכל קרי׳ חִירָם

Ex. 8, 5. וַאֲשַׁלְּחָה את העם ויזבחו לה׳ · וכל קרי׳ וָאֲשַׁלְּחָה

Ex. 25, 20. פְּרֻשֵׂי כְנָפַיִם והיו הכרובים · וכל קרי׳ פְּרֻשִׂים כְּנָפַיִם

Ex. 26, 16. וְאַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה ארך הקרש · וכל קרי׳ אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה

Lev. 13, 20. מַרְאֶה וראה הכהן והנה · וכל קרי׳ מַרְאֶה

Num. 15, 14. וכי יגור אִתְּכֶם גר · וכל קרי׳ אִתְּךָ

Num. 33, 42. בְּפוּנֹן ויסעו מצלמנה · וכל קרי פְּנוֹן

Deut. 2, 1. וַנִּסֹּב וַנִּפַּע · מ״ח · וכל קרי׳ וַיָּסֹב וַיִּפַּע

Deut. 4, 11. וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן תחת ההר · וכל קרי׳ וַתִּקְרְבוּ וַתַּעַמְדוּ

Deut. 4, 45. אֵלֶּה הָעֵדוֹת והחקים · וכל קרי׳ אלה הָעֵדוּת

Jos. 10, 23. מִן הַמְּעָרָה ויעשו כן ויוציאו · וכל קרי׳ מֵהַמְּעָרָה

Jud. 13, 5. יָחֵל קמ׳ והוא יחל להושיע · וכל קרי׳ יַחֵל פת׳

1 S. 12, 8. וַיּשִׁיבוּם כאשר בא יעקב מצרים · וכל קרי׳ וַיּוֹשִׁיבֵם

1 S. 21, 2. נֹבֶה ויבא דוד נבה אל אחימלך · וכל קרי׳ נבח

2 S. 12, 3. כִּבְשָׂה ולרש אין כל · וכל קרי׳ כִּשְׂבָה

2 S. 15, 19. אִתַּי דגש ויאמר המלך אל אתי · וכל קרי׳ איתי · רפי

2 S. 21, 12. בֵּית שַׁן וילך דוד ויקח את עצמות · וכל קרי׳ בֵּית שְׁאָן

1 Reg. 3, 2. נִבְנָה רק העם מזבחים בבמות · וכל קרי׳ נִבְנֶה

2 Reg. 3, 19. מִבְחוֹר והכיתם כל עיר · וכל קרי׳ מִבְחַר

Jer. 7, 31. עַל לִבִּי ובנו במות התפת · וכל קרי׳ אֶל לִבִּי

Jer. 26, 23. אוּרִיָּהוּ ויוציאו את אוריהו ממצ׳ · וכל קרי׳ אוּרִיָּה

Jer. 36, 22. הָאָח והמלך יושב בית החרף · וכל קרי׳ הָאֶח

Jer. 46, 4. הַפִּרְיוֹנוֹת אספו הסוסים ועלו · וכל קרי׳ הַשִּׁרְיוֹנוֹת

Ez. 1, 1. נְהַר כְּבָר ויהי בשלשים שנה · וכל קרי׳ נהר פְּרָת

Ez. 1, 2. יוֹיָכִין בחמשה לחדש היא השנה · וכל קרי׳ יְהוֹיָכִין

Ez. 45, 23. לְחַל מלרע ואת עמי יורו · וכל קרי׳ לַחַל מלעיל

Ez. לַנָּשִׂיא מלע׳ · וכל קרי׳ לְנָשִׂיא מלר׳

Jes. 8, 17. וְקִוֵּיתִי וחכתי לה׳ המסתיר · וכל קרי׳ קִוִּיתִי

Jes. 49, 4. כְּלִיתִי ואני אמרתי לריק יגעתי · וכל קרי׳ כִּלִּיתִי

תריסר יְחִזְקָיָה וכל קרי׳ יְחִזְקָהוּ

Hos. 1, 6. רְחָמָה ותהר עוד ותלד בת · וכל קרי׳ רֻחָמָה

Ps. 18, 50. תהלות ולשמך אֲזַמֵּרָה · וכל קרי׳ אֲזַמֵּר

273.

שטה מן מ׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דסמי׳ וכל קרי׳ חלוף וסימ׳

Verzeichniss von 40 Wörtergruppen, die nur ein Mal in dieser Wortfolge vorkommen, sonst aber immer in einer andern Wortfolge.

Ps. 72, 19.	אָמֵן וְאָמֵן ובריך שם כבודו׳ וכל קרי׳ אָמֵן אָמֵן	1
Ps. 115, 10.	בֵּית אַהֲרֹן בטחו בה׳׳ וכל קרי׳ בְּנֵי אַהֲרֹן	
Prov. 1, 1.	מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִד ׳ וכל קרי׳ דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה	5
Prov. 9, 9.	לְחָכָם תן לחכם ויחכם עוד׳ וכל קרי׳ לֶחָכָם	
Job 15, 9.	וְלֹא נָדָע מה ידעת ולא נדע׳ וכל קרי׳ לֹא נָדַע	10
Job 39, 10.	רֵים התקשר רים בתלם׳ וכל קרי׳ רְאֵם	
Koh. 5, 12.	חוֹלָה יש רעה חולה׳ וכל קרי׳ חוֹלֶה	
Koh. 9, 11.	יִקְרֶה שבתי וראה תחת השמש ׳ וכל קרי׳ יִקָּרֶא	
Dan. 3, 27.	עֲדָת קמץ וריח נור לא׳ וכל קרי׳ פתח עֲדַת ה׳	15
Dan. 3, 5.	קָל קמץ (?) מתכנשין אחשדרפניא׳ וכל קרי׳ קַל פתח	
Dan. 7, 7.	לַה׳ פת׳ באתר דנה חזה הוית׳ וכל קרי׳ קמץ	
Dan. 7, 13.	כְּבַר פתח חזה הוית בחזוי ליליא׳ וכל קרי׳ קמץ	20
Dan. 11, 42.	בַּאֲרָצוֹת פת׳ וישלח ידו בארצות׳ וכל קרי׳ קמץ	
	רות תִּדְבָּקִין וכל קרי׳ תִּדָּבְקוּן	25
	שיר השירים הַרְאִינִי הַשְׁמִיעֵנִי׳ וכל קרי׳ הַרְאֵנִי הַשְׁמִיעֵנִי	
Thr. 1, 1.	קינות רַבָּתִי בַגּוֹיִם ׳ איכה ישבה׳ וכל קרי׳ רַבַּת	
	אסתר וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה׳ וכל קרי׳ מֵאָה וְעֶשְׂרִים	30
	אסתר לְחֹדֶשׁ מלרע׳ וכל קרי׳ לַחֹדֶשׁ מלעיל	
	עזרא יֵשׁוּעַ יוֹצָדָק יוֹרִיב יוֹקִים יוֹיָדָע׳ וכל קרי׳ יְהוֹשֻׁעַ יְהוֹצָדָק יְהוֹיָרִיב יְהוֹקִים יְהוֹיָדָע	35
Ex. 16, 23.	שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת ויאמר אלהם הוא אשר׳ וכל קרי׳ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן	
Ex. 29, 18.	אִשֶּׁה לַה׳ הוא והקטרת את כל האיל ס״פ׳ וכל קרי׳ אִשֵּׁה הוּא לַה׳	
Ex. 36, 17.	לְלָאֹת חֲמִשִּׁים ויעש ללאת המשים׳ וכל קרי׳ חֲמִשִּׁים לְלָאֹת	
Lev. 12, 8.	אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת ואם לא תמצא׳ וכל קרי׳ אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה	
Lev. 16, 4.	וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ כתנת בד קדש׳ וכל קרי׳ וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם	
Lev. 19, 3.	אִמּוֹ וְאָבִיו איש אמו ואביו׳ וכל קרי׳ אָבִיו וְאִמּוֹ	
Lev. 20, 25.	בַּבְּהֵמָה וָעוֹף והבדלתם בין הבהמה׳ וכל קרי׳ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה	
Lev. 21, 2.	לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו כי אם לשארו׳ וכל קרי׳ לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ	
Lev. 23, 21.	חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם וקראתם בעצם׳ וכל קרי׳ לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם	
Num. 31, 22.	אַךְ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַכָּסֶף׳ וכל קרי׳ אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב	
Deut. 6, 18.	הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב ועשית׳ וכל קרי׳ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר	
Deut. 16, 18.	מִשְׁפַּט צֶדֶק שפטים ושטרים׳ וכל קרי׳ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט	
Jos. 18, 1.	וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה ויקהלו כל עדת בני ישראל׳ וכל קרי׳ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ	
Jos. 24, 14.	בְּתָמִים וּבֶאֱמֶת ועתה יראו את ה׳׳ וכל קרי׳ בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים	

וְשָׁה וָשׁוֹר ויחנו עליהם וישחיתו׳ · וכל קרי׳ וְשׁוֹר וָשֶׂה — Jud. 6, 4.

וְרָאוּ וְדָעוּ מכל המחבאים · וכל קרי׳ וּדְעוּ וּרְאוּ — 1 S. 23, 23.

הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִי ועתה אשר באתי לדבר · וכל קרי׳ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ — 2 S. 14, 15.

בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ ויקרא אבשלום · וכל קרי׳ בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמָיִם — 2 S. 18, 9.

הָקֵם לַה׳ מִזְבֵּחַ ויבא גד אל דוד׳ דשמ׳ · וכל קרי׳ הָקֵם מִזְבַּח לַה׳ — 2 S. 24, 18.

שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים ויאמר המלך אל ארונה דשמ׳ · וכל קרי׳ חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים — 2 S. 24, 24.

וּבְנִי שְׁלֹמֹה והיה כשכב אדני · וכל קרי׳ שְׁלֹמֹה בְנִי — 1 Reg. 1, 21.

אֶל יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא בֶּן אָמוֹץ וישלח את אליקים אשר על הבית׳ דמל׳ · וכל קרי׳ אֶל יְשַׁעְיָהוּ בֶן אָמוֹץ הַנָּבִיא — 2 Reg. 19, 2.

בְּיָד נְטוּיָה וּבְזרוֹעַ חֲזָקָה ונלחמתי אני · וכל קרי׳ בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה — Jer. 21, 5.

לְחָרְבָּה לְשִׁמָּמָה ותתך חמתי ואפי · וכל קרי׳ לְשַׁמָּה וְלְחָרְבָּה — Jer. 44, 6.

וְרָבוּ וּפָרוּ והרביתי עליכם אדם · וכל קרי׳ פָּרוּ וְרָבוּ — Ez. 36, 11.

בְּנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל ונקבצו בני יהודה · וכל קרי׳ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה — Hos. 2, 2.

קָדִים רוֹזֵן כי הוא בין אחים · וכל קרי׳ רוֹזֵן קָדִים — Hos. 13, 15.

כַּמָּה רָחְבָּהּ וְכַמָּה אָרְכָּהּ ואמר אנה אתה וכל קרי׳ כַּמָּה אָרְכָּהּ וְכַמָּה רָחְבָּהּ — Zach. 2, 6.

רַבִּים עַמִּים זכר ה׳ חרפת עבדיך · וכל קרי׳ עַמִּים רַבִּים — Ps. 89, 51.

בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּים מברך רעהו בקול גדול · וכל קרי׳ הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר — Prov. 27, 14.

אֵל אֶל יסגירני אל אל עויל · וכל קרי׳ אֶל אֵל — Job 16, 11.

דְּבַשׁ וְחֶמְאָה אל ירא בפלגות · וכל קרי׳ חֶמְאָה וּדְבַשׁ — Job 20, 17.

כְּיַרְחֵי קֶדֶם מי יתנני כירחי קדם · וכל קרי׳ כִּימֵי קֶדֶם — Job 29, 2.

לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן ויאמר בעז לזקנים · וכל קרי׳ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן — Ruth. 4, 9.

שָׁנִים שָׁלוֹשׁ וימן להם המלך · וכל קרי׳ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים — Dan. 1, 5.

בְּזָהָב וּבְכֶסֶף ולאלה מעוזים · וכל קרי׳ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב — Dan. 11, 38.

אֶבֶן וָעֵץ ועמך לרב עשי מלאכה · וכל קרי׳ עֵץ וָאֶבֶן — 1 Chr. 22, 15.

לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל ולעמד בבקר בבקר · וכל קרי׳ לְהַלֵּל וּלְהוֹדוֹת — 1 Chr. 23, 30.

רְאֵה עַתָּה כי ה׳ בחר בך ד״ה · וכל קרי׳ עַתָּה רְאֵה — 1 Chr. 28, 10.

וַאֲמוֹת שָׁלוֹשׁ כי עשה שלמה כיור ד״ה · וכל קרי׳ שָׁלֹשׁ אַמּוֹת — 2 Chr. 6, 13.

274. כ' פסוקים דמשתבשין בהן י"ד מנהן מיחדין וסימן אלין דנסבין וי"ן ואלין דלא נסבין וי"ן

Verzeichniss von 20 Versen, in deren Wortfolge (der Völkernamen Palästina's) leicht Fehler einschleichen; 14 von ihnen haben je eine eigene Reihenfolge, (die 6 andern kommen je 3 in einer angegebenen Reihenfolge vor); zugleich wird angegeben, welche mit und welche ohne Waw copulat. stehen.

Ex. 3, 8. וארד להצילו) הכנעני והחתי והאמרי והפריזי והחוי והיבוסי · כתמפ"ום · סימן ה'
Ex. 3, 17. ואמר אעלה אתכם) בקדמא ובתריהון וי"ו

Ex. 13, 5. והיה כי יביאך ה' אל ארץ · הכנעני והחתי והאמרי והחוי והיבוסי · כתמ"וס · סימן
Esra 7, 7. ויעלו מבני ישראל ומן הכהנים והלוים והמשררים והשערים והנתינים·

Ex. 23, 23. כי ילך מלאכי · האמרי והחתי והפריזי והכנעני החוי והיבוסי · מתפכ"וס · סימן
Jer. 1, 10. ראה הפקדתיך היום הזה לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרוס לבנות ולנטוע
Ez. 44, 25. ואל מת אדם לאב ולאם ולבן ולבת לאח ולאחות·

Ex. 23, 28. ושלחתי את הצרעה · את החוי את הכנעני ואת החתי · וכ"ת · סימן
Gen. 13, 10. וישא לוט את עיניו וירא · את כל ככר הירדן את סדם ואת עמרה·
Gen. 14, 16. וישב את כל הרכוש · וגם את לוט את הנשים ואת העם·
Lev. 16, 24. ורחץ את בשרו במים · את בגדיו את עלתו ואת עלת·
Num. 20, 8. קח את המטה · והקהל את העדה את העדה ואת בעירם·
Deut. 31, 28. הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם · את הדברים האלה את השמים ואת הארץ·
Jud. 3, 7. ויעשו בני ישראל את הרע בעיני ה' · את ה' אלהיהם את הבעלים ואת האשרות·

Ex. 33, 2. ושלחתי לפניך מלאך · הכנעני האמרי והחתי והפרזי החוי והיבוסי · כמתפ"וס · סימן
Ex. 39, 40. את קליעי החצר את עמדיה ואת אדניה ואת המסך את מיתריו ואת כל כליו·
Deut. 27, 13. ואלה יעמדו על הקללה ראובן גד ואשר וזבולן דן ונפתלי·

Ex. 34, 11. שמר לך את אשר · האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי · מכתפ"וס · סימן ה' בקדמא ובתריהון וי"ו·

Num. 13, 29. עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי והאמרי יושב בהר והכנעני · תס"מך · סימן כולהון וי"ו·

Deut. 7, 1. ונשל גוים רבים· החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי · תגמכפ"וס · סימן ה'
בקדמא ובתריהון וי"ו·

Deut. 20, 17. כי החרם תחרימם החתי והאמרי הכנעני והפרזי החוי והיבוסי · תמכפ"וס · סימן
Ex. 10, 9. ויאמר משה בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו·
Ex. 39, 39. את מזבח הנחשת את ואת את ואת את הכיר ואת כנו·
Hos. 2, 7. כי זנתה אמם · לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקויי

Jos. 3, 10. ויאמר יהושע בזאת תדעון · את הכנעני ואת החתי ואת החוי ואת הפרזי ואת הגרגשי והאמרי
והיבוסי · כתופג"מס · סימן

Gen. 33, 2. וישם את השפחות ואת ילדיהן ואת לאה ואת רחל ואת יוסף · י"ח פסוקין דמין
דאית בהון את ואת ואת ואת ואת·

Jos. 9, 1. ויהי כשמע כל המלכים· החתי והאמרי הכנעני הפרזי החוי והיבוסי · תמכפ"וס · סימן
Num. 31, 22. אך את הזהב ואת הכסף את הנחשת את הברזל את הבדיל ואת העפרת·

Jos. 11, 3. הכנעני ממזרח ומים והאמרי והחתי והפריזי והיבוסי בהר והחוי · כמתפ"סו · סימן ה' בקדמא
ובתריהון וי"ו·

Jos. 12, 8. בהר ובשפלה ובערבה· החתי האמרי והכנעני הפרזי החוי והיבוסי · תמכפו"ם · סימן
1 Chr. 2, 2. דן יוסף ובנימין נפתלי גד ואשר · דד"ה·

Jos. 24, 11. ותעברו את הירדן· האמרי והפרזי והכנעני והחתי והגרגשי החוי והיבוסי · מפכתנ"וס · סימן
Jer. 31, 28. והיה כאשר שקדתי לנתוש ולנתוץ ולהרס ולהאביד ולהרע לבנות ולנטוע·
Hos. 4, 2. אלה וכחש ורצח וגנב ונאף פרצו ודמים·

ובני ישראל ישבו · הכנעני החתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי · כתמפ״ום · סימן — Jud. 3, 5.
ואת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח· — Lev. 7, 37.
ועתה אלהינו האל הגדול הגבור· למלכינו לשרינו ולכהנינו ולנביאינו ולאבתינו ולכל עמך· — Neh. 9, 32.
ויקהל דויד את כל שרי ישראל שרי ושרי ושרי ושרי· — 1 Chr. 28, 1.
כל העם הנותר · דמלכי· · האמורי החתי הפריזי החוי והיבוסי · מתפ״ום · סימן — 1 Reg. 9, 20.
הנה יד ה׳ הויה במקנך · בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן· — Ex. 9, 3.
וממחצית בני ישראל תקח אחד אחז מן החמשים מן האדם מן הבקר מן החמרים ומן הצאן· — Num. 31, 30.
אעברה נא ואראה את הארץ הטובה · הירדן ההר הטוב הזה והלבנון· — Deut. 3, 25.
כי ה׳ אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול הגבור והנורא· — Deut. 10, 17.
וככלות אלה נגשו אלי השרים · לכנעני החתי הפריזי היבוסי העמוני המואבי המצרי והאמרי· כתפסעא״צם · סימן — Esra 9, 1.
הרבה העצים הדלק האש התם הבשר והרקח — Ez. 24, 10.
ושאר העם הכהנים הלוים השוערים המשררים הנתינים וכל — Neh. 10, 29.
ומצאת את לבבו · הכנעני החתי האמרי והפרזי והיבוסי והגרגשי · כתמפ״סג · סימן — Neh. 9, 8.
ולקחת את הבגדים והלבשת את אהרן את הכתנת ואת מעיל האפוד ואת האפוד ואת החשן· — Ex. 29, 5.
ונר הוליד את קיש · את שאול · את יהונתן ואת מלכי שוע ואת אבינדב ואת אשבעל · תני׳ דמ׳ · — 1 Chr. 8, 33.
כל העם הנותר דר״ה · החתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי · תמפ״ום · סימן — 2 Chr. 8, 7.
לך ה׳ הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד· — 1 Chr. 29, 11.
ומהם ממנים על הכלים · הסלת והיין והשמן והלבונה והבשמים — 1 Chr. 9, 29.

275.

ד׳ פסוקים דאית בהון ד׳ מלין מתחלפין וסי׳

4 Verse, in denen dieselben 4 Wörter (aus einer Wörtergruppe von 5 Wörtern) in Beziehung auf das Waw copulat. nach den angegebenen Zeichen abweichen.

וצלפחד בן חפר · — Num. 26, 33.
ולצלפחד בן חפר היהושע· מַחְלָה וְנֹעָה — Jos. 17, 3.
חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה · וסי׳ מוחמ״ו
ותקרבנה בנות צלפחד· מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה — Num. 27, 1.
וּמִלְכָּה וְתִרְצָה · וסי׳ מנו״ו
ותהיינה· מַחְלָה תִּרְצָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה — Num. 36, 11.
וְנֹעָה · וסי׳ מת״וו

276.

ו׳ פסוקים דאית בהון ג׳ זוגין מתחלפין וסי׳

6 Verse, in denen eine Wörtergruppe von 3 Wörtern in angegebener Wortfolge abwechselt.

השמר לך פן תשכח· מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו — Deut. 8, 11.
וְחֻקֹּתָיו· וסי׳ צפ״ק
ואהבת את ה׳אלהיך · וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו — Deut. 11, 1.
וּמִצְוֹתָיו· וסי׳ קפ״ץ
את ה׳ האמרת היום · חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו — Deut. 26, 17.
וּמִשְׁפָּטָיו
ושמרת את משמרת ה׳ אלהיך · חֻקֹּתָיו — 1 Reg. 2, 3.
מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו· וסימנ׳ דתרויהון קצ״ף
אשר אנכי מצוך היום · מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו — Deut. 30, 16.
וּמִשְׁפָּטָיו
להטות לבבנו אליו· מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו — 1 Reg 8, 58.
וּמִשְׁפָּטָיו· וסי׳ דתרוי׳ צק״ף

277.

ד׳ פסוקים דקדים מִצְוֹתָיו לְחָקָיו וסי׳

4 Verse, in denen חָקָיו dem מִצְוֹתָיו (wenn auch nicht unmittelbar) vorangeht.

והיה אם שמוע תשמע לקול ה׳ אלהיך	Ex. 15, 26.
ושמעת בקול ה׳ אלהיך ועשית את מצותו	Deut. 27, 10.
להטות לבבנו אליו	1 Reg. 8, 58.
ויעמד המלך על עמדו · דד״ה	2 Chr. 34, 31.

278.

ח׳ פסוקים דקדים מִשְׁפָּטַי לְחֻקֹּתַי וסי׳

8 Verse, in denen חֻקֹּתַי dem מִשְׁפָּטַי vorangeht.

את משפטי תעשו	Lev. 18, 4.
והארץ תעזב מהם	Lev. 26, 43.
ותמר את משפטי · ב׳ בפ׳	Ez. 5, 6.
מעני השיב ידו	Ez. 18, 17.
יען במשפטי מאסו	Ez. 20, 16.
יען משפטי לא עשו וחקתי מאסו	Ez. 20, 24.
ועבדי דוד מלך עליהם	Ez. 37, 24.

279.

ו׳ פסוקים דקדים חֻקֹּתַי לְמִצְוֹתַי וסי׳

6 Verse, in denen מִצְוֹתַי dem חֻקֹּתַי vorangeht.

אם בחקתי תלכו	Lev. 26, 3.
ואם בחקתי תמאסו	Lev. 26, 15.
הבית הזה אשר אתה בנה	1 Reg. 6, 11.
והיה אם תשמע · דירבעם	1 Reg. 11, 38.
אם חקתי יחללו	Ps. 89, 31.
ואם תשובון אתם · דד״ה	2 Chr. 7, 19.

280.

ד׳ פסוקים דקדי׳ הַלְוִיִּם לכֹהֲנִים וסי׳

4 Verse, in denen הַלְוִיִּם dem כֹּהֲנִים vorangeht.

גם בריתי תפר	Jer. 33, 21.
וגם בירושלם העמיד יהושפט	2 Chr. 19, 8.
ויעמדו הלוים בכלי שיר דויד	2 Chr. 29, 26.
ויעשו בני ישראל הנמצאים · תרוי׳ דיחזקיהו · דד״ה	2 Chr. 30, 21.

281.

ד׳ פסוקים מטעין בהון וסי׳

4 Verse, in denen man in Beziehung auf Wörter, Wortfolge und Waw copulat. irren könnte und richtige Angabe.

אלה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים	Deut. 4, 45.
תני׳ דואתה פה · הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים	Deut. 5, 28.
תליתא דוואת · הַמִּצְוָה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים	Deut. 6, 1.
רביעא׳ דכי ישאלך · הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים	Deut. 6, 20.

282.

ג׳ פסוקים דקדי׳ הַכֹּהֲנִים לִבְנֵי אַהֲרֹן וסי׳

3 Verse, in denen ausnahmsweise הַכֹּהֲנִים dem בְּנֵי אַהֲרֹן vorhergeht; ein Mal geht הַכֹּהֵן dem בֶּן אַהֲרֹן voran.

ויאמר ה׳ אל משה אמר אל הכהנים	Lev. 21, 1.
ואחר הכינו להם ולכהנים · ב׳ בו וחד	2 Chr. 35, 14.
והיה הכהן בן אהרן עם הלוים בעשר הלוים	Neh. 10, 39.

Gen. 9, 18. ויהיו בני נח היצאים מן התבה שֵׁם וְחָם וָיֶפֶת וסי' · שו"ו

Gen. 10, 1. ואלה תולדת בני נח שֵׁם חָם וָיֶפֶת וסי' · שח"ו

287.

ה' פסוקים מתחלפין בקהלת וסי'

5 Verse im Buche Koheleth, in denen ähnliche Phrasen vorkommen und deren Verschiedenheit.

Koh. 1, 17. ואתנה לבי · שָׁגַם זֶה הוא רַעְיון רוּחַ

Koh. 2, 17. ושנאתי את החיים · כִּי הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ

Koh. 2, 21. כי יש אדם · גַּם זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה

Koh. 2, 23. כי כל ימיו מכאבים · גַּם זֶה הֶבֶל הוּא

Koh. 4, 16. אין קץ לכל העם · כִּי גַם זֶה הֶבֶל וְרַעְיון רוּחַ

288.

ה' פסוקין דדמין בשמותהו' ומתחלפי' באתיהן ב' באורי' וג' דד"ה וסימנ'

5 Verse, 2 im Pent. und 3 in d. B. d. Chr. in denen dieselben Namen vorkommen, die aber verschieden sind in Hinsicht des Waw copulat.

Ex. 6, 18. קדמ' דאורי' · וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וחברו

1 Chr. 6, 3. תני' דד"ה · וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל · וסי'

1 Chr. 2, 43. ובני חברון קרח ותפח ורקם ושמע

Num. 3, 19. תני' דאורי' · וּבְנֵי קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל

1 Chr. 5, 28. קדמא דד"ה · וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וסי'

ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת

283.

בָּנָיו דקדים לְנָשָׁיו ב' בלישנ' וסי'

2 Mal geht in ähnlicher Form בָּנָיו dem נָשָׁיו ausnahmsweise voran.

Gen. 31, 17. ויקם יעקב וישא את בניו

2 Chr. 21, 17. ויעלו ביהודה ויבקעוה

284.

שֶׁמֶן דקדים לְיַיִן ב' בליש' וסי'

2 Mal geht in ähnlicher Form שֶׁמֶן dem Wort יַיִן voran; sonst geht immer יַיִן voran.

2 Chr. 2, 14. ועתה החטים והשערים וְהַשֶּׁמֶן וְהַיַּיִן

2 Chr. 11, 11. ויתן בהם נגידים ואצרות מאכל וְשֶׁמֶן וְיַיִן · וכל קרין קדים יַיִן לְשֶׁמֶן

285.

אבנים דקדים לעצים ד' בלישן וסי'

4 Mal geht אבן dem עץ in verschiedener Form voran.

Lev. 14, 45. ונתץ את הבית את אבניו ואת עציו

Ez. 26, 12. ואבניך ועציך ועפרך בתוך מים ישימו

1 Chr. 22, 15. ועמך לרב עשי מלאכה

2 Chr. 2, 13. בן אשה מן בנות דן · דד"ה וחד לבד ממסורתא

Jer. 3, 9. ותנאף את האבן ואת העץ

286.

ג' פסוקים מתחלפין ומטעין בהון וסי'

3 Verse, in denen dieselben 3 Wörter vorkommen, die aber, in Beziehung auf das Waw copulat. zu Irrthum Veranlassung geben, und die richtige Angabe derselben.

Gen. 7, 13. בעצם היום הזה בא נח וְשֵׁם וְחָם וָיֶפֶת וסי' · וו"ו

תלית' ד"ה · בְּנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל ארבעה· וסי' — 1 Chr. 23, 12.
ראו ענוים ישמחו דרשי אלהים ויחי לבבכם — Ps. 69, 33.

289.

סימן

Angabe der Verschiedenheit in den ähnlichen Stellen 2 Reg. 19, 4. 16. 20, 13. mit Jes. 37, 4. 17. 39, 2.

דמלכים אולי ישמע ה' אלהיך · אֶת כָּל דִּבְרֵי רבשקה — 2 Reg. 19, 4.
הטה ה' אזנך ושמע · אֶת דִּבְרֵי סנחריב — 2 Reg. 19, 16.
וישמע אליהם · אֶת כָּל בֵּית נְכֹתֹה · וְאֵת כָּל כֵּלָיו· וסי' — 2 Reg. 20, 13.
ואת השלחן וְאֶת כָּל כֵּלָיו ואת המנרה וְאֶת כֵּלֶיהָ· קדמ' דס' — Ex. 30, 27.
וחלוף
דישעי' אולי ישמע ה' אלהיך · אֶת דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה — Jes. 37, 4.
הטה ה' אזנך ושמע · אֶת כָּל דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב — Jes. 37, 17.
וישמח עליהם חזקיהו · אֶת בֵּית נְכֹתֹה · וְאֵת כָּל בֵּית כֵּלָיו וסימני' — Jes. 39, 2.
ואת השלחן וְאֶת כֵּלָיו ואת המנרה הטהרה וְאֶת כָּל כֵּלֶיהָ· תני' דס' — Ex. 31,8.

290.

סימן

Angabe der Verschiedenheit ähnlicher Phrasen in: a, Num. 4, 6. 8. 11. 14. b, Deut. 15, 15. 16, 12. 24, 18. 24, 22. c, 1 Reg. 8, 47. 48. 2 Chr. 6, 37. 38.

ונתנו עליו כסוי עור תחש · וְשָׂמוּ בַּדָּיו — Num. 4, 6.
ופרשו עליהם בגד · וְשָׂמוּ אֶת בַּדָּיו — Num. 4, 8.
ועל מזבח הזהב · וְשָׂמוּ אֶת בַּדָּיו — Num. 4, 11.
ונתנו עליו את כל כליו · וְשָׂמוּ בַדָּיו — Num. 4, 14.
וזכרת דעל' כל הבכור · בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם — Deut. 15, 15.
וזכרת דעל' חג הסכת · בְּמִצְרָיִם — Deut. 16, 12.
וזכרת דעל' כי תקצר · בְּמִצְרַיִם — Deut. 24, 18.
וזכרת דעל' כי יהיה ריב · בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם — Deut. 24, 22.
וְהֵשִׁיבוּ · אֶל לִבָּם · דמלכי' — 1 Reg. 8, 47.
וְשָׁבוּ · אֵלֶיךָ בְּכָל לְבָבָם · דמלכי' — 1 Reg. 8, 48.
וְהֵשִׁיבוּ · אֶל לְבָבָם · דדברי הימי' — 2 Chr. 6, 37.
וְשָׁבוּ · אֵלֶיךָ בְּכָל לִבָּם · דד"ה — 2 Chr. 6, 38.

291.

ז' מלין בחד ענין מתחלפי' וסי'

1 Wort, welches 7 Mal in einem Abschnitte bald mit und bald ohne Beth praefix. vorkommmt und nach welcher Ordnung.

קְרִי קְרִי בְּקְרִי בְּקְרִי קְרִי בְּקְרִי בְּקְרִי· וסי' — Lev. 26, 21. ff.
ביום ההוא קדש המלך את תוך החצר· דמלכים · אן דאית בפסוק את קְרִי ואת בְּקְרִי · וסימן אחר ויקח קרח בן יצהר בן קהת · אן דאית ק' קְרִי ב' בְּקְרִי — 1 Reg. 8, 64. Num. 16, 1.

292.

ה' מלין בחד ענין דמטע' בהון ומתחלפ' וסי'

5 ähnliche Wörtergruppen in einem Abschnitte, über deren abwechselnde Verschiedenheit man leicht irren kann und deren richtige Angabe der Reihenfolge nach.

וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׂחִית · וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה· וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה · וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׂחִית· וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׂחִית· — Gen. 18, 28. ff.

293.

סימן

Angabe der Aehnlichkeiten und Verschiedenheiten in dem Abschnitt über die verschiedenen Festopfer Num. 28. u. 29.

החדש לְחַטָּאת לַה׳ (Num. 28, 15.) וכלהון חַטָּאת · פסח וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד (N. 28, 22.) · בכורים (N. 28, 30.) וכפרים שָׂעִיר (N. 29, 11.) וכלהון וּשְׂעִיר · בכורים שָׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר (N. 28, 30.) · תרועה (N. 29, 5.) וכפרים (N. 29, 11.) שָׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת · פסח (N. 28, 22.) ובכורים (N. 28, 30.) ותרועה (N. 29, 5.) לְכַפֵּר וכלהון מִלְבַד פסח מִלְבַד עֹלַת הַבֹּקֶר (N. 28, 23.) · תרועה מִלְבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ (N. 29, 6.) · כפרים מִלְבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים (N. 29, 11.) וכלהון מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד · שבת (N. 28, 9.) החדש (N. 28, 11. 12.) ופסח (N. 28, 19. 20.) וְאַיִל אֶחָד · וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים · וכלהון אַיִל · שְׁנֵי · החדש (N. 28, 11.) פסח (N. 28, 19.) בכורים (N. 28, 27.) פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם · תרועה (N. 29, 2.) וכפרים (N. 29, 8.) כַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד · יום טוב הראשון של חג פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁלֹשָׁה (N. 29, 13.) · ויום טוב האחרון כַּר אֶחָד (N. 29, 36.) · פסח וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה (N. 28, 19.) · בכורים שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי (N. 28, 27.) · וכלהון כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה · פסח (N. 28, 19.) בכורים (N. 28, 31.) כפרים (N. 29, 8.) תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם · יום טוב הראשון של חג תְּמִימִם יִהְיוּ (N. 29, 13.) · תרועה (N. 29, 2.) ויום טוב האחרון של חג (N. 29, 36.) תְּמִימִם · בכורים (N. 28, 27.) בְּנֵי שָׁנָה סוף פסוק · החדש (N. 28, 12.) ובכורים (N. 28, 28.) ויום טוב הראשון של חג (N. 29, 14.) לַפָּר הָאֶחָד · לָאַיִל הָאֶחָד · פסח לַפָּר · לָאַיִל תַּעֲשׂוּ (N. 28, 20.) · תרועה לַפָּר · לָאַיִל (N. 29, 3.) · כפרים לַפָּר · לָאַיִל הָאֶחָד (N. 29, 9.) · תרועה (N. 29, 2.) וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה · וכלהון וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה · פסח אִשֶּׁה עֹלָה לַה׳ (N. 28, 19.) · בכורים (N. 28, 27.) ותרועה (N. 29, 2.) עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַה׳ · כפרים עֹלָה לַה׳ רֵיחַ נִיחֹחַ (N. 29, 8.) · יום טוב הראשון של חג עֹלָה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַה׳ (N. 29, 13.) · החדש (N. 28, 13.) ותרועה (N. 29, 4.) וי״ט הראשון של חג (N. 29, 15.) וְעִשָּׂרוֹן · וכלהון עִשָּׂרוֹן · תרועה (N. 29, 4.) וְעִשָּׂרוֹן אֶחָד · וכלהון משנים פירוש וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן · פסח (N. 28, 21.) עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה · י״ט הראשון של חג (N. 29, 15.) לְאַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים · וכלהון לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים · ראשון (N. 29, 16.) שני (N. 29, 19.) רביעי (N. 29, 25.) וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת וסי׳ אב״ד עזים · וכלהון וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד · ראשון (N. 29, 16.) רביעי (N. 29, 25.) ששי (N. 29, 31.) שביעי (N. 29, 34.) מִנְחָתָהּ · וסי׳ ארו״ז מִנְחָתָהּ · רביעי (N. 29, 24.) שמיני (N. 29, 37.) מִנְחָתָם · וסי׳ ד״ח מִנְחָתָם · שני וְנִסְכֵּיהֶם (N. 29, 18.) · ששי וְנִסְכֶּיהָ (N. 29, 31.) · שביעי כְּמִשְׁפָּטָם (N. 29, 33.) · וסי׳ בו״ז מי״ם · ויש בפסיקת׳ כל ענינא דפינחס ר״פ וּבְיוֹם בר מן בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת (N. 29, 35.) מפני שהוא רגל בפני עצמו·

294.

סימן

Angabe über die ähnlichen Phrasen: a, כְּתוּבִים mit vorhergehendem הֲלֹא הֵם und הֲלֹא הֵנָּם, הֵנָּם, הֲלֹא הֵמָּה בְּעִיר. b, דָּוִד אָבִיו. c, וַיַּעֲשֶׂה הָרַע. d, מִכָּל חַטָּאוֹת, מֵעַל חַטָּאוֹת, מִן חַטָּאוֹת und מֵחַטָּאוֹת

רחבעם (1 Reg. 14, 29.) אסא (1 Reg. 15, 23.) אחזיהו (2 Reg. 1, 18.) כלהון דמלכים הֲלֹא הֵמָּה · ירבעם קד׳ (2 Reg. 15, 15.) שלום (1 Reg. 14, 19.) זכריהו (2 Reg. 15, 11) הֵנָּם כְּתוּבִים· פקחיה (2 Reg. 15, 26.) פקח (2 Reg. 15, 31.) אמציהו דד״ה (2 Chr. 25, 26.) הֲלֹא הֵנָּם · וכל ד״ה הֵנָּם במ״ב הֲלֹא הֵם ושאר דברי שלמה (2 Chr. 9, 29.) ודברי רחבעם הראשנים (2 Chr. 12, 15.) — שלמה (1 Reg. 11, 43.) אסא (1 Reg. 15, 24.) יהושפט (1 Reg. 22, 51.) יותם (2 Reg. 15, 38.) בְּעִיר דָּוִד אָבִיו — עמרי (1 Reg. 16, 25.) יהורם (2 Reg. 3, 2.) יהואש (2 Reg. 13, 11.) וַיַּעֲשֶׂה הָרַע — יהוא (2 Reg. 10, 31.) מנחם (2 Reg. 15, 18.) מֵעַל חַטָּאוֹת· יהואש (2 Reg. 13, 11.) ירבעם (2 Reg. 14, 24.) מִכָּל חַטָּאוֹת· יהואחז (2 Reg. 13, 6.) זכריהו (2 Reg. 15, 9.) פקחיה (2 Reg. 15, 24.) מֵחַטָּאוֹת · פקח (2 Reg. 15, 28.) מִן חַטָּאוֹת·

295.

סימן

Angabe über Verschiedenheit ähnlicher Wörter in Ez. als:

מִפְּאַת קָדִימָה · לְאַרְבַּעְתָּן und לְאַרְבַּעְתָּם u. s. w.

כל ענינא קדמא דיחזקאל לְאַרְבַּעְתָּם במ״ד לְאַרְבַּעְתָּן וסי׳ ודמות פניהם · שור · נשר ב׳ בו (Ez. 1, 10.) · מראה האופנים ומעשיהם (Ez. 1, 16.) · וגביהן וגבה להם (Ez. 1, 18.) וסימן שנמ״ו — מִפְּאַת קָדִים ד׳ בענין וסי׳ דן (Ez. 48, 1.) · אפרים (Ez. 48, 6.) · ראובן (Ez. 48, 7.) · יהודה (Ez. 48, 8.) ושאר מִפְּאַת קָדִימָה · — קָדִמָה ג׳ חס׳ וסי׳ נפתלי (Ez. 48, 4.) מנשה (Ez. 48, 5.) זבולן (Ez. 48, 27.) וסי׳ נמ״ז · — אשר (Ez. 48, 3.) אפרים (Ez. 48, 6.) וְעַד פְּאַת · — יוסף וְשַׁעַר (Ez. 48, 32.) · פאת ימה שַׁעֲרֵיהֶם (Ez. 48, 34.) · ושאר׳ וּשְׁעָרִים ·

296.

סימן ח׳ פסוקים דמין מן ד׳ מלין תלית׳ משני׳ וסימניהון

8 Verse, in denen ein Wort 4 Mal vorkommt, das zum dritten Mal etwas verschieden ist von den andern dreien.

שבע פרת הטבת · שֶׁבַע שֶׁבַע וְשֶׁבַע שָׁבַע — Gen. 41, 26.

ובמדבר אשר ראית · אֲשֶׁר אֲשֶׁר בַּאֲשֶׁר אֲשֶׁר — Deut. 1, 31.

ואת חלן ואת מגרשה דיהושע · וְאֶת וְאֶת אֶת וְאֶת — Jos. 21, 15.

וַיַּעֲבֹר בהר אפרים וַיַּעֲבֹר בארץ שלשה וַיַּעֲבֹרוּ וַיַּעֲבֹר — 1 S. 9, 4.

ואלה מדותיה · פְּאַת וּפְאַת מִפְּאַת וּפְאַת — Ez. 48, 16.

ותאמרו לא כי על סוס ננוס · עַל עַל וְעַל עַל — Jes. 30, 16.

הוי היורדים מצרים לעזרה · עַל עַל וְעַל עַל — Jes. 31, 1.

ואשלחה לאליעזר לאריאל · וְלְאֶלְנָתָן וּלְאֶלְנָתָן וּלְנָתָן וּלְאֶלְנָתָן — Esra 8, 16.

297.

ו׳ פסוקים אית בהון וְאַתָּה אַתָּה וסי׳

6 Verse, in denen ein Mal וְאַתָּה und dann ein Mal אַתָּה vorkommt.

ואתה את בריתי תשמר	Gen. 17, 9.
ואתה תשמע השמים · דמלכ׳	1 Reg. 8, 39.
וחברו · ד״ה · מן השמים	2 Chr. 6, 30.
ואתה פשחור וכל ישבי ביתך	Jer. 20, 6.
ואתה בן אדם אל תירא מהם מדבריהם	Ez. 2, 6.
ואתה קח לך חטין ושערים	Ez. 4, 9.

298.

ג׳ פסוקים דאית בהון וּבְכָל בְּכָל וסי׳

3 Verse, in denen ein Mal וּבְכָל und dann ein Mal בְּכָל vorkommt.

ותתן תזנותיה עליהם	Ez. 23, 7.
ויכרתהו זרים עריצי גוים	Ez. 31, 12.
ובכל מעשה אשר החל	2 Chr. 31, 21.

299.

וחלוף

ה׳ פסוקים וּבְכָל וּבְכָל וסימ׳

5 Verse, in denen, umgekehrt vom Vorigen, 2 Mal וּבְכָל vorkommt.

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו	Gen. 1, 26.
חילך ואוצרתיך לבז אתן במחיר	Jer. 15, 13.
ובאו ונחו כלם בנחלי הבתות	Jes. 7, 19.

ובכל מדינה ומדינה · בתר׳ Est. 8, 17.
ותחן אתת ומפתים Neh. 9, 10.

300.

ג׳ פסוקים וְכָל כָּל כָּל וסי׳

3 Verse, in denen erst וְכָל und dann 2 Mal כָּל vorkommt.

וכל שלל הערים האלה· דיהוש׳ Jos. 11, 14.
והפכתי חגיכם לאבל Am. 8, 10.
ויאמר בעז לזקנים Ruth. 4, 9.

301.

ב׳ פסוקים וּמִכָּל וּמִכָּל וסי׳

2 Verse, in denen 2 Mal וּמִכָּל vorkommt.

ויבא יהושע בעת ההיא Jos. 11, 21.
ויבאו אל חלקיהו הכהן הגדול· ד״ה 2 Chr. 34, 9.

302.

ו׳ פסוקים לְכָל לְכָל וסי׳

6 Verse, in denen 2 Mal לְכָל (od. לְכֹל) vorkommt.

ויחלק לכל העם· רשמו׳ 2 S. 6, 19.
כל תפלה כל תחנה· דמל׳ 1 Reg. 8, 38.
סומך ה׳ לכל הנפלים Ps. 145, 14.
קרוב ה׳ לכל קוראיו Ps. 145, 18.
אין קץ לכל העם Koh. 4, 16.
ויבן ויפרץ מכל בניו 2 Chr. 11, 23.

303.

ב׳ פסוקים כָּל כָּל כָּל וְכָל וסי׳

2 Verse, in denen zuerst 3 Mal כָּל und dann 1 Mal וְכָל vorkommt.

והגלה את כל ירושלם 2 Reg. 24, 14.
והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח Es. 21, 7.

304.

ה׳ פסוקים וְכָל וְכָל וְכָל וסי׳

5 Verse, in denen 3 Mal וְכָל vorkommt.

וכל הארץ בוכים קול גדול 2 S. 15, 23.
והערים יהרסו וכל חלקה טובה ישליכו 2 Reg. 3, 25.
איש אבנו
ורעשו מפני דגי הים Ez. 38, 20.
וכל פסיליה יכתו Micha 1, 7.
אתה הוא ה׳ לבדך אתה עשית Neh. 9, 6.

305.

ב׳ פסוקים וְכָל וְכָל וְכָל וְכָל וסי׳

2 Verse, in denen 4 Mal וְכָל vorkommt.

וכל בגד וכל כלי עור וכל מעשה עזים Num. 31, 20.
וכל עבדיו עברים על ידו 2 S. 15, 18.

306.

וב׳ פסוקים וְכָל וְכָל וְכָל כָּל וסי׳

2 Verse, in denen zuerst 3 Mal וְכָל und dann 1 Mal כָּל vorkommt.

ויעל המלך בית ה׳ · דמל׳ 2 Reg. 23, 2.
הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה׳ . Jer. 34, 1.

307.

וחד פסוק כָּל וְכָל וְכָל וְכָל וְכָל וסי׳

1 Vers, in dem zuerst כָּל und dann 4 Mal וְכָל vorkommt.

והכיתם כל עיר מבצר 2 Reg. 3, 19.

308.

וחד פסוק וְכָל כָּל וְכָל כָּל וְכָל כָּל וסי׳

1 Vers, in welchem zuerst וְכָל, dann כָּל, dann 2 Mal וְכָל und 2 Mal כָּל vorkommt.

ואם נכלמו מכל אשר עשו — Ez. 43, 11.

309.

ה׳ פסוקים כָּל וְכָל כָּל וסי׳

5 Verse, in denen zuerst כָּל, dann וְכָל und dann כָּל vorkommt.

כל הולך על גחון · דין ר״פ — Lev. 11, 42.
ויעבד ישראל את ה׳ כל ימי· דיהושע — Jos. 24, 31.
וחברו· דשפטים· ויעבדו העם את ה׳ — Jud. 2, 7.
כי כל ראש קרחה · דירמי׳ — Jer. 48, 37.
ואמרת ליער הנגב — Ez. 21, 3.

310.

ה׳ פסוק׳ כל כל וְכל וסי׳

5 Verse, in denen zuerst 2 Mal כָּל und dann וְכָל vorkommt.

ויצר ה׳ אלהים מן האדמה — Gen. 2, 19.
ויהי כי הקשה פרעה — Ex. 13, 15.
ויבאו האנשים על הנשים — Ex. 35, 22.
כל המנחה אשר תקריבו לה׳ — Lev. 2, 11.
כל המשכב אשר תשכב עליו · ב׳ בתרא ר״פ — Lev. 15, 26.

311.

ד׳ פסוקים כל כל וכל כל וסי׳

4 Verse, in denen 2 Mal כָּל, dann וְכָל und 4tens כָּל vorkommt.

כל החיה כל הרמש — Gen. 8, 19.
ועתה כל נביאי הבעל כל עבדיו — 2 Reg. 10, 19.

וראשית כל בכורי כל — Ez. 44, 30
כל קבל דנה בה זמנא — Dan. 3, 7.

312.

ט׳ פסוקים כל וכל וכל וסי׳

9 Verse, in denen erst כָּל und dann 2 Mal וְכָל vorkommt.

צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה — Num. 5, 2.
ויקם העם כל היום ההוא וכל הלילה — Num. 11, 32.
כל ערי המישר וכל הגלעד וכל הבשן — Deut. 3, 10.
ויתקבצו אליו כל איש מצוק — 1 S. 22, 2.
ויסקל באבנים את דוד — 2 S. 16, 6.
ויתר כל דברי אסא — 1 Reg. 15, 23.
ויצוהו המלך אחז — 2 Reg. 16, 15.
לכן כל אכליך יאכלו — Jer. 30, 16.
ויענו את ירמיהו כל האנשים — Jer. 44, 15.

313.

וחד חלוף

וְכל וְכל כל וסי׳

1 Vers, in welchem, umgekehrt vom Vorigen, erst 2 Mal וְכָל und dann 1 Mal כָּל vorkommt.

ויעל המלך בית ה׳ · ד״ה — 2 Chr. 34, 29.

314.

י׳ פסוקים כל כל במצע פסוק ומלה ביניהון וסי׳

10 Verse, in deren Mitte 2 Mal כָּל, zwischen welchen ein Wort steht, vorkommen.

ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה׳ אלהיך — Ex. 15, 26.
ויתיצבו פנות כל העם כל שבטי ישראל — Jud. 20, 2.
רעב כי יהיה בארץ · דמלכ׳ — 1 Reg. 8, 37.

ויעד ה׳ בישראל 2 Reg. 17, 13.
בהר מרום ישראל אשתלנו Ez. 17, 23.
הנה טפחות נתתה ימי Ps. 39, 6.
וישתחוו לו כל מלכים Ps. 72, 11.
ראיתה כל נקמתם Thr. 3, 60.
ולהביא את בכורי אדמתנו Neh. 10, 36.
ועתה אל ישיא אתכם חזקיהו · דד״ה 2 Chr. 32, 15.

315.

ו׳ פסוקים רישא ומציע׳ וְכל וְכל וסי׳

10 Verse, die am Anfang und ein Mal in der Mitte וְכָל haben.

וכל שיח השדה Gen. 2, 5.
וכל פטר חמר תפדה בשה Ex. 13, 13.
וכל מנחה אשר תאפה בתנור Lev. 7, 9.
וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו Lev. 15, 17.
וכל אשר תשכב עליו Lev. 15, 20.
וכל ערי המישר וכל ממלכות סיחון· דיהושע Jos. 13, 21.
וכל כלי משקה המלך 1 Reg. 10, 21.
וחברו · דד״ה 2 Chr. 9, 20.
וכל העמק הפגרים והדשן Jer. 31, 40.
וכל אשר סביבתיו עזרה Ez. 12, 14.

316.

ג׳ פסוקים מן תמנין אתין ורישי׳ וְכל וסי׳

3 Verse von 80 Buchstaben, die mit וְכָל anfangen.

וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ Gen. 2, 5.
וכל בת ירשת נחלה ממטות Num. 36, 8.
וכל שלל הערים · דיהושע Jos. 11, 14.

317.

ב׳ פסוקים דאית בהון מִן מִן מִן וסי׳

2 Verse, in denen 4 Mal מִן vorkommt.

ואם ראה הכהן והנה כהה הנגע Lev. 13, 56.
ויכרת הענקים מן ההר מן חברון מן דבר מן ענב Jos. 11, 21.

318.

ד׳ פסוקים מִן מִן וּמִן וסי׳

4 Verse, in denen 2 Mal מִן und dann 1 Mal וּמִן vorkommt.

ויעש ה׳ כדבר משה Ex. 8, 9.
אדם כי יקריב מכם קרבן Lev. 1, 2.
ויקח משה ממחצת Num. 31, 47.
ואחרי כן נאם ה׳ אתן את צדקיהו Jer. 21, 7.

319.

ב׳ פסוקים דמין דאית בהון ברי׳ אַל אַל אַל וסי׳

2 Verse, in denen 1 Mal zu Anfang und 2 Mal in der Mitte אַל vorkommt.

אל תנאץ למען שמך Jer. 14, 21.
אל תבטחו בעשק ובגזל אל תהבלו Ps. 62, 11.

320.

ב״ג פסוקים רישיהון ומיסיהון אַל אַל אַל וסי׳

23 Verse, die 1 Mal am Anfang und 1 Mal in der Mitte אַל haben.

אַל תפנו אל האבת Lev. 19, 31.
אַל תגידו בגת 2 S. 1, 20.
אַל תצאי השדה Jer. 6, 25.

Jer. 42, 11. אַל תיראו מפני מלך בבל
Jes. 41, 10. אַל תירא כי עמך אני אל תשתע
Jes. 43. 18. אַל תזכרו ראשנות וקדמניות
Micha 7, 5. אַל תאמינו ברע א תבטחו באלוף
Ps. 35, 25. אַל יאמרו בלבם האח נפשנו
Ps. 36, 12. אַל תבואני רגל גאוה
Ps. 51, 13. אַל תשליכני מלפניך
Ps. 69, 7. אַל יבשו בי קויך
Ps. 71, 9. אַל תשליכני לעת זקנה
Ps. 74, 19. אַל תתן לחית נפש תורך
Ps. 105, 15. אַל תנעו במשיחי
1 Chr. 16, 22. וחברו · דר"ה
Prov. 7, 25. אַל ישט אל דרכיה לבך
Prov. 23, 10. אַל תסג גבול עולם · תני' דס'
Prov. 24, 15. אַל תארב רשע לנוה צדיק
Prov. 24, 19. אַל תתחר במרעים · דמשלי
Prov. 25, 6. אַל תתהדר לפני מלך
Prov. 31, 4. אַל למלכים למואל
Koh. 5, 1. אַל תבהל על פיך
Koh. 8, 3. אַל תבהל מפניו תלך

321.

ג' פסוקים וְעַד עַד וסי'

3 Verse, in denen zuerst 1 Mal וְעַד und dann 1 Mal עַד vorkommt.

Gen. 13, 3. וילך למסעיו מנגב ועד בית אל
Ex. 23, 31. ושתי את גבלך מים סוף
Neh. 3, 1. ויקם אליישיב הכהן הגדול

322.

ד' פסוקים וְעַד וְעַד וסי'

14 Verse, in denen 2 Mal וְעַד vorkommt.

Deut. 3, 16. ולראובני ולגדי נתתי מן
Jos. 1, 4. מהמדבר והלבנון הזה

1 Jos. 10, 41. ויכם יהושע
Jud. 11, 13. ויאמר מלך בני עמון
Jud. 11, 22. ויירשו את כל גבול האמרי
Jud. 11, 33. ויכם מערוער ועד בואך
5 Jud. 15, 5. ויבער אש בלפידים
1 S. 22, 19. ואת נב עיר הכהנים
2 S. 24, 15. ויתן ה' דבר
Jer. 6, 13. כי מקטנם ועד גדולם
Jer. 8, 10. לכן אתן את נשיהם
Jes. 46, 4. ועד זקנה אני הוא
10 2 Chr. 9, 26. ויהי מושל בכל המלכים
2 Chr. 15, 13. וכל אשר לא ידרש לה' אלהי ישראל

323.

י"ז פסוקים עַד וְעַד וסי'

16 Verse, in denen erst עַד und dann 1 Mal וְעַד vorkommt.

Num. 14, 11. עד אנה ינאצני העם הזה
Deut. 28, 20. ישלח ה' בך את המארה
Jos. 10, 10. ויהמם ה' לפני ישראל ויכם מכה גדולה
Jos. 12, 3. והערבה עד ים כנרות מזרחה
Jos. 16, 3. וירד ימה אל גבול היפלטי
1 Reg. 18, 45. ויהי עד כה ועד כה והשמים
Jer. 30, 24 לא ישוב חרון אף ה' עד עשתו
Jes. 62, 7. ואל תתנו דמי לו
Am. 8, 12. ונעו מים עד ים
Ps. 57, 11. כי גדל עד שמים חסדך · קדמ' דס'
Dan. 7, 18 ויקבלון מלכותא קדישי עליונין
Neh. 3, 24. אחריו החזיק בנוי בן חנדד
Neh. 3, 31. אחרי החזיק מלכיה בן הצרפי
Neh. 7, 3. ויאמר להם לא יפתחו שערי ירושלם
2 Chr. 8, 16. ותכן כל מלאכת שלמה
2 Chr. 29, 34. רק הכהנים היו למעט

324.

ג׳ פסוקים דאית בהון וְעַד וְעַד וְעַד וסי׳

3 Verse, in denen 3 Mal וְעַד vorkommt.

ויחרימו את כל אשר בעיר	Jos. 6, 21.
ויתפשט יהונתן את המעיל אשר עליו	1 S. 18, 4.
ולא נעדר להם מן הקטן ועד הגדול	1 S. 30, 19.

325.

י׳ פסוקים אֵין וְאֵין במצע פסוק׳ וסי׳

10 Verse, in deren Mitte erst אֵין und dann וְאֵין vorkommt.

ויאמר אין קול ענות גבורה	Ex. 32, 18.
וידבר העם באלהים ובמשה	Num. 21, 5.
ויריחו סגרת ומסגרת	Jos. 6, 1.
על כן גדלת ה׳ אלהים	2 S. 7, 22.
ויאמרו לו הגבענים	2 S. 21, 4.
ועתה הניח ה׳ אלהי לי מסביב	1 Reg. 5, 18.
אסף אסיפם נאם ה׳	Jer. 8, 13.
וכליתי את חמתי בקיר	Ez. 13, 15.
ישא ביום ההוא לאמר	Jes. 3, 7.
ה׳ אין כמוך ואין אלהים זולתך · דר״ה	1 Chr. 17, 20.

326.

י״ו פסוקים אֵין אֵין במצע פסוק׳ וסי׳

16 Verse, in deren Mitte 2 Mal אֵין vorkommt.

ויקם פרעה לילה	Ex. 12, 30.
וכי יראה הכהן את נגע הנתק	Lev. 13, 31.
ויאמר הכהן חרב גלית	1 S. 21, 10.
הנה קול שועת בת עמי	Jer. 8, 19.
הצרי אין בגלעד	Jer. 8, 22.
לבני עמון כה אמר ה׳ הבנים	Jer. 49, 1.
ולבנון אין די בער	Jes. 40, 16.
וירא כי אין איש וישתומם	Jes. 59, 16.
וכי תגישון עור לזבח	Mal. 1, 8.
אמר נבל בלבו	Ps. 14, 1.
וחברו	Ps. 53, 2.
הכל סר יחדו נאלחו	Ps. 14, 3.
כלו סג יחדו נאלחו	Ps. 53, 4.
עיר פרוצה אין חומה	Prov. 25, 28.
עשה גדלות עד אין חקר · תנ׳ דס׳	Job 9, 10.
ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים	Koh. 3, 14.

327.

וב׳ ר״פ וסי׳

2 Verse, in denen 1 Mal am Anfang und 1 Mal in der Mitte אֵין vorkommt.

אין דן דינך למזור	Jer. 30, 13.
אין מתם בבשרי	Ps. 38, 4.

328.

י״ג פסוקים וְאֵין וְאֵין וסי׳

13 Verse, in denen 2 Mal וְאֵין vorkommt.

ראו עתה כי אני אני הוא	Deut. 32, 39.
כי קשרתם כלכם עלי	1 S. 22, 8.
ויקחו את הפר אשר נתן להם	1 Reg. 18, 26.
וגחזי עבר לפניהם	2 Reg. 4, 31.
המאם מאסת את יהודה	Jer. 14, 19.
ישגו צאני בכל ההרים	Ez. 34, 6.
ותמלא ארצו כסף וזהב	Jes. 2, 7.
ונתתי מפתח בית דוד	Jes. 22, 22.
והוא עם בזוז ושסוי	Jes. 42, 22.
וארא ואין איש ומאלה ואין יועץ	Jes. 41, 28.
ואביט ואין עזר	Jes. 63, 5.
כי תאנה לא תפרח	Hab. 3, 17.
ושבתי אני ואראה את כל העשקים	Koh. 4, 1.

329.

וחד פסוק אֵין אֵין וְאֵין וסי׳

1 Vers, in welchem 2 Mal אֵין und 1 Mal וְאֵין vorkommt.

אין קדוש כה׳ 1 S. 2, 2.

330.

וחד פסוק אֵין אֵין אֵין וסי׳

1 Vers, in welchem 3 Mal אֵין vorkommt.

מי הגיד מראש ונדעה Jes. 41, 26.

331.

וחד פסוק וְאֵין וְאֵין אֵין וסי׳

1 Vers, in welchem 2 Mal וְאֵין und 1 Mal אֵין vorkommt.

מדוע באתי ואין איש Jes. 50, 2

332.

ג׳ פסוקים וְאֵין וְאֵין וְאֵין וסי׳

3 Verse, in welchen 3 Mal וְאֵין vorkommt.

ויקח דוד את החנית 1 S. 26, 12.
ויהי כעבר הצהרים ויתנבאו 1 Reg. 18, 29.
זרעתם הרבה והבא מעט Hag. 1, 6.

333.

ו׳ פסוקים וְאֵין אֵין וסי׳

6 Verse, in welchen erst וְאֵין und dann אֵין vorkommt.

וילכו חמשת האנשים Jud. 18, 7.
ואין מציל כי רחוקה היא מצידון Jud. 18, 28.

אני ה׳ ואין עוד זולתי אין אלהים Jes. 45, 5.
הבט ימין וראה ואין לי מכיר Ps. 142, 5.
עשה גדלות ואין חקר · קדמ׳ דס׳ Job 5, 9.
ואין אני ואחי ונערי · קדמ׳ דס׳ Neh. 4, 17.

334.

ו׳ פסוקים דאית בהון בָּם בָּם וסי׳

6 Verse, in welchen 2 Mal בָּם vorkommt.

למען נסות בם את ישראל Jud. 2, 22.
וכלה אפי והנחתי חמתי בם והנחמתי Ez. 5, 13.
ועשיתי בם נקמות גדלות Ez. 25, 17.
בקבצי את בית ישראל מן העמים Ez. 28, 25.
ועשיתי כאפך וכקנאתך אשר עשיתה Ez. 35, 11.
מי חכם ויבן אלה Hos. 14, 10.

335.

ה׳ פסוקים דאית בהון שָׁמָּה שָׁמָּה וסי׳

5 Verse, in welchen 2 Mal שָׁמָּה vorkommt.

הנה נא העיר הזאת קרבה Gen. 19, 20.
מהר המלט שמה Gen. 19, 22.
ויהי היום ויבא שמה ויסר אל העליה 2 Reg. 4, 11.
מי זאת עלה מן המדבר Cant. 8, 5.
ועוד ראיתי תחת השמש Koh. 3. 16.

336.

ו׳ פסוקים שָׁם שָׁמָּה וסי׳

6 Verse, in welchen zuerst שָׁם und dann שָׁמָּה vorkommt.

כי אם אל המקום אשר יבחר ה׳ אלהיכם Deut. 12, 5.
והיה המקום אשר יבחר ה׳ אלהיכם בו Deut. 12, 11.
ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם 2 Reg. 4, 8.
נעשה נא עלית קיר קטנה 2 Reg. 4, 10.
ועל הארץ אשר הם מנשאים Jer. 22, 27.
על אשר יהיה שם הרוח · תני׳ דס׳ Ez. 1, 20.

337.

וחלוף

ה׳ פסוקים שָׁמָּה שָׁם וסי׳

5 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, zuerst שָׁמָּה und dann שָׁם vorkommt.

עלת תמיד לדרתיכם	Ex. 29, 42.
ובאת שמה וראה שם יהוא בן יהושפט	2 Reg. 9, 2.
ויצו מלך אשור	2 Reg. 17, 27.
שמה קננה קפוז ותמלט	Jes. 34, 15.
ויבאו אלה הכתובים בשמות	1 Chr. 4, 41.

338.

י׳ פסוקים רישיהון מלה חדא ותנינא שָׁמָּה וסי׳

10 Verse, in welchen das zweite Wort שָׁמָּה ist.

ונאספו שמה כל העדרים	Gen. 29, 3.
ונעדתי שמה לבני ישראל	Ex. 29, 43.
לנס שמה רוצח אשר ירצח	Deut. 4, 42.
וחברו׳ דיהושע	Jos. 20, 3.
והבאתם שמה עלתיכם	Deut. 12, 6.
ויסורו שמה ויבאו אל בית הנער הלוי	Jud. 18, 15.
וישלח שמה סוסים ורכב וחיל כבד	2 Reg. 6, 14.
ובאת שמה וראה שם יהוא בן יהושפט	2 Reg. 9, 2.
ובאו שמה והסירו את כל שקוציה	Ez. 11, 18.
כי שמה ישבו כסאות למשפט	Ps. 122, 5.

339.

ה׳ פסוקים הִנֵּה וְהִנֵּה וסי׳

5 Verse, in welchen zuerst הִנֵּה und dann וְהִנֵּה vorkommt.

ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה	Gen. 31, 51.
ויחלם עוד חלום אחר	Gen. 37, 9.
ועתה הנה המלך אשר בחרתם	1 S. 12, 13.
ויגד לשלמה לאמר הנה אדניהו ירא את המלך שלמה	1 Reg. 1, 51.
הנה אלה מרחוק יבאו	Jes. 49, 12.

340.

ז׳ פסוקים דאית בהון וְהוּא וסי׳

7 Verse, in welchen 2 Mal וְהוּא vorkommt.

ויהי נער מבית לחם יהודה	Jud. 17, 7.
והנה עמך שמעי בן גרא	1 Reg. 2, 8.
וילך משם וימצא את אלישע בן שפט	1 Reg. 19, 19.
את ה׳ צבאות אתו תקדישו	Jes. 8, 13.
אכלו זרים כחו והוא לא ידע	Hos. 7, 9.
והוא יבנה את היכל ה׳	Zach. 6, 13.
ואחר בא חצרון אל בת מכיר	1 Chr. 2, 21.

341.

ח׳ פסוקים וְהִיא הוּא וסי׳

8 Verse, in welchen zuerst וְהוּא und dann הוּא vorkommt.

והוא יצא ועבדיו באו ויראו	Jud. 3, 24.
וישלח ויביאהו והוא אדמוני	1 S. 16, 12.
ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה	1 S. 28, 14.
וברזלי זקן מאד	2 S. 19, 33.
ויהי כשמע את הדבר הזה והוא שתה הוא והמלכים	1 Reg. 20, 12.
כי מישראל והוא חרש עשהו	Hos. 8, 6.
והוא במלכים יתקלם	Hab. 1, 10.
ויבקש את אחזיהו וילכדהו והוא מתחבא בשמרון	2 Chr. 22, 9.

342.

ב׳ פסוקים דאית בהון הוא הוא וסבי׳ היא היא וסי׳

2 Verse, in welchen 2 Mal הוא vorkommt, das im Sinne von היא steht.

ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא — Gen. 29, 12.
ובית אל לא תוסיף עוד להנבא כי מקדש מלך הוא — Am. 7, 13.

343.

ג׳ פסוקים רישיהון וְאִם ומיסיהון אִם וסי׳

3 Verse, die am Anfang וְאִם und 1 Mal in der Mitte אִם haben.

ואם מבן ששים שנה ומעלה — Lev. 27, 7.
ואם ככה את עשה לי הרגני — Num. 11, 15.
ואם לוא השחק היה לך ישראל — Jer. 48, 27.

344.

ח׳ פסוקים וְאִם וְאִם וסי׳

8 Verse, in welchen 2 Mal וְאִם vorkommt.

ואם בחקתי תמאסו — Lev. 26, 15.
ואם לא יגאל את השדה — Lev. 27, 20.
ואם בבהמה הטמאה — Lev. 27, 27.
לבנות לנו מזבח — Jos. 22, 23.
ואם נבאים הם — Jer. 27, 18.
ואם יחבאו בראש הכרמל — Am. 9, 3.
בן יכבד אב ועבד אדניו — Mal. 1, 6.
ויצא לפני אסא ויאמר לו · דד״ה — 2 Chr. 15, 2.

345.

ב׳ פסוקים רישיהון ומיסיהון אִם אם אִם וסי׳

2 Verse, die mit אִם anfangen und noch 2 Mal אִם in der Mitte haben.

אם גנבים באו לך אם שדדי לילה — Ob. 1, 5.
אם לשבט אם לארצו — Job 37, 13.

346.

סימן כל אורית׳ וירמי׳ אית במצע׳ פסוק׳ תרין אִם אִם במ״י אִם וְאִם וסי׳

Bemerkung: Im Pentateuch und im Buche Jer. stehen immer, wenn אִם 2 Mal in einem Verse vorkommt, beide ohne Waw copulat. mit Ausnahme von 10 Versen, in welchen das 2te אִם Waw copulat. hat. In den andern Büchern der heil. Schrift hat immer das 2te ein Waw, mit Ausnahme von 18 Versen, in welchen beide אִם ohne Waw stehen.

הלוא אם תיטיב — Gen. 4, 7.
הלא כל הארץ לפניך — Gen. 13, 9.
ועתה אם ישכם עשים — Gen. 24, 49.
עד הגל הזה — Gen. 31, 52.
ויאמר בילדכן — Ex. 1, 16.
ועתה אם תשא — Ex. 32, 2.
והשביע אתה הכהן — Num. 5, 19.
אם תשוב ואשיבך — Jer. 15, 19.
וישבע המלך צדקיהו — Jer. 38, 16.
ועתה הנה פתחתיך היום — Jer. 40, 4.

וכל קרי׳ דכו׳ אִם וְאִם במצע׳ פסו׳ במי״ח אִם אִם וסי׳

ויאמר יואש לכל אשר עמדו עליו — Jud. 6, 31.
ויאמר להם שמשון — Jud. 15, 7.
ויען הכהן את דוד — 1 S. 21, 5.
ויען אתי את המלך — 2 S. 15, 21.
בן שמנים שנה — 2 S. 19, 36.
ויאמר אליהו התשבי מתשבי — 1 Reg. 17, 1.

1 Reg. 17, 12.	ותאמר חי ה׳ אלהיך
Ez. 14, 20.	ונח דנאל ואיוב
Ez. 33, 11.	אמר אליהם חי אני נאם אדני ה׳
Jes. 1, 18.	לכו נא ונוכחה
Jes. 10, 9.	הלא ככרכמיש כלנו
Hab. 3, 8.	הבנהרים חרה ה׳
Ps. 7, 4.	ה׳ אלהי אם עשיתי זאת
Ps. 127, 1.	שיר המעלות לשלמה
Ps. 137, 6.	תדבק לשוני לחכי
Prov. 4, 16.	כי לא ישנו אם לא ירעו
Thr. 2, 20.	ראה ה׳ והביטה למי
Est. 4, 14.	כי אם החרש תחרישי

347.

ו׳ פסוקים דאית בהון וְעַל וְעַל ומלה ביניהון וסי׳

6 Verse, in welchen וְעַל 2 Mal vorkommt, die nur durch ein Wort getrennt sind.

Lev. 16, 33.	וכפר את מקדש הקדש
Ez. 38, 22.	ונשפטתי אתו בדבר ובדם
Jes. 7, 17.	יביא ה׳ עליך ועל עמך
Job 34, 29.	והוא ישקט ומי ירשע
Est. 9, 27.	קימו וקבל היהודים עליהם
1 Chr. 29, 30.	עם כל מלכותו וגבורתו

348.

כ״א פסוקים דאית בהון עַל עַל ומלה חדא ביניהון וסי׳

21 Verse, in welchen עַל 2 Mal vorkommt, die nur durch ein Wort getrennt sind.

Gen. 1, 20.	ויאמר אלהים ישרצו המים
Lev. 5, 22.	או מצא אבדה
Lev. 6, 2.	צו את אהרן ואת בניו לאמר
Jud. 3, 12.	ויספו בני ישראל׳ דעגלון מלך מואב
Jud. 11, 38.	ויאמר לכי וישלח אותה שני חדשים
Jud. 18, 27.	והמה לקחו את אשר עשה מיכה
1 S. 1, 9.	ותקם חנה אחרי אכלה
1 S. 15, 1.	ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח ה׳ למשחך למלך
1 S. 26, 16.	לא טוב הדבר הזה אשר עשית
2 S. 7, 8.	ועתה כה תאמר לעבדי לדוד׳ דשמ׳
2 Reg. 7, 17.	והמלך הפקיד את השליש
2 Reg. 15, 20.	ויצא מנחם את הכסף
Jer. 25, 1.	הדבר אשר היה על ירמיהו על כל עם יהודה
Jer. 48, 31.	על כן על מואב איליל
Ez. 28, 17.	גבה לבך ביפיך
Jes. 9, 16.	על כן על בחוריו
Jes. 19, 7.	ערות על יאור
Hos. 7, 14.	ולא זעקו אלי בלבם כי יילילו
Mal. 2, 14.	ואמרתם על מה על כי ה׳
Ps. 115, 1.	לא לנו ה׳ לא לנו
Est. 8, 7.	ויאמר המלך אחשורש לאסתר

349.

כ״ד פסוקים דאית בהון עַל וְעַל עַל וסי׳

24 Verse, in welchen erst עַל, dann וְעַל und dann עַל vorkommt.

Ex. 12, 7.	ולקחו מן הדם
Ex. 12, 23.	ועבר ה׳ לנגף
Num. 9, 18.	על פי ה׳ יסעו בני ישראל
Num. 9, 23.	על פי ה׳ יחנו
Num. 16, 3.	ויקהלו על משה ועל אהרן
Num. 26, 9.	ובני אליאב נמואל
Jer. 29, 32.	לכן כה אמר ה׳ הנני פקד על שמעיה
Jes. 4, 5.	וברא ה׳ על כל מכון
Jes. 24, 21.	והיה ביום ההוא יפקד ה׳ על צבא
Jes. 30, 6.	משא בהמות נגב
Jes. 65, 7.	עונתיכם ועונת אבותיכם׳ תליתא׳ דפס׳ כת׳ על וקרי׳ אֶל

על ראשי ההרים יובחו Hos. 4, 13.
השמיעו על ארמנות באשדוד Am. 1, 3.
פשעי דמשק Am. 1, 6.
פשעי עזה Am. 1, 9.
פשעי צר Am. 1, 11.
פשעי אדום Am. 1, 13.
פשעי בני עמון Am. 2, 1.
פשעי מואב Am. 2, 4.
פשעי יהודה Am. 2, 6.
פשעי ישראל Am. 3, 9.
ואהרן ובניו מקטירים 1 Chr. 6, 34.
ויאמרו להם לא תביאו את השביה הנה 2 Chr. 28, 13.
כה אמר ה׳ הנני מביא רעה על המקום׳ 2 Chr. 34, 24.
ד״ה

350.

ר״ד פסוקים דאית בהון עַל אֶל וסי׳

14 Verse, in welchen erst עַל und dann 2 Mal אֶל vorkommt.

וירד ה׳ על הר סיני אל ראש ההר Ex. 19, 20.
והיו הכרבים פרשי כנפים׳ תרום׳ Ex. 25, 20.
וחברו׳ ויקהל Ex. 37, 9.
למען אשר יביאו בני ישראל Lev. 17, 5.
וילכו האנשים ויעברו Jos. 18, 9.
ויהי גבול מנשה Jos. 17, 7.
המה מיטיבים את לבם Jud. 19, 22.
ויסער לב מלך ארם 2 Reg. 6, 11.
ולקחת מדמו ונתתה על ארבע Ez. 43, 20.
ויביאני במבוא אשר על כתף Ez. 46, 19.
השלח בים צירים Jes. 18, 2.
ואמר למלך אם על המלך טוב ואם ייטב Neh. 2, 5.
וירדו שלושה מן השלושים ׳ דד״ה 1 Chr. 11, 15.
ויאמר דויד אעשה חסד ׳ ד״ה 1 Chr. 19, 2.

351.

וחלוף

ר״ט פסוקים דאית בהון אֶל עַל וסי׳

19 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, erst אֶל und dann 2 Mal עַל vorkommt.

ויאמרו איש אל אחיו אבל Gen. 42, 21.
נטה ידך ׳ דארבה Ex. 10, 12.
נטה ידך ׳ דחשך Ex. 10, 21.
ונתת אל חשן המשפט Ex. 28, 30.
פסל לך שני לחת Ex. 34, 1.
ויקח ויתן את העדת Ex. 40, 20.
ועשו להם ציצת Num. 15, 38.
והיה כי יביאך ה׳ אלהיך אל הארץ׳ דראה Deut. 11, 29.
והוצאתם את שניהם אל שער העיר ההוא Deut. 22, 24.
ותאמר אל אביה יעשה לי Jud. 11, 37.
ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח ה׳ למשחך 1 S. 15, 1.
ויאמר דוד אל מיכל לפני ה׳ 2 S. 6, 21.
ותבא בת שבע אל המלך 1 Reg. 2, 19.
וישמע בן הדד אל המלך אסא 1 Reg. 15, 20.
ויבא אחאב אל ביתו סר וזעף 1 Reg. 21, 4.
ואקום ואצא אל הבקעה Ez. 3, 23.
והנותר לנשיא מזה ומזה׳ Ez. 48, 21.
לך בא אל הסכן Jes. 22, 15.
תהי נא אזנך קשבת ועיניך פתוחות Neh. 1, 6.

352.

ז׳ פסוקים דאית בהון עַל אֶל עַל וסי׳

7 Verse, in welchen erst עַל, dann אֶל und dann wieder עַל vorkommt.

וישכב שמשון עד חצי הלילה Jud. 16, 3.
ויתמדד על הילד שלש פעמים 1 Reg. 17, 21.

ועברו גוים רבים על העיר Jer. 22, 8.
שלח על כל הגולה לאמר Jer. 29, 31.
על כן לבי למואב כחללים יהמה Jer. 48, 36.
לשלל שלל ולבז בו׳ ר״פ Ez. 38, 12.
ויתן שרי מלחמות ׳ דד״ה 2 Chr. 32, 6.

353.

וחלוף

ז׳ פסוקים אֶל עַל אֶל וסי׳

7 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, erst אֶל, dann עַל und dann אֶל vorkommt.

ולא מצאה היונה מנוח Geu. 8, 9.
וירד הגבול אל קצה ההר Jos. 18, 16.
ויאמר אוריה אל דוד 2 S. 11, 11.
ויאמר האיש אל יואב ולוא אנכי 2 S. 18, 12.
פתח הצלע התיכנה 1 Reg. 6, 8.
וינוסו הנותרים אפקה 1 Reg. 20, 30.
ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה הקדמונה Ez. 47, 8.

354.

ה׳ פסוקין דמיין אֶל אֶל אֶל עַל וסי׳

5 Verse, in welchen erst 3 Mal אֶל und dann 1 Mal עַל vorkommt.

ויבא יואב אל המלך ויגד לו ויקרא אל אבשלום 2 S. 14, 33.
ומשפט בא אל ארץ המישר Jer. 48, 21.
ויאמר אל האיש לבש הבדים Ez. 10, 2.
וארא ואקום ואמר אל החרים Neh. 4, 8.
ואמר אל החרים ואל הסגנים Neh. 4, 13.

355.

ג׳ פסוקים אֶל וְאֶל וְאֶל וְאֶל וסי׳

3 Verse, in welchen zuerst אֶל und dann 4 Mal וְאֶל vorkommt.

ושלחתם אל מלך אדום ואל מלך מואב Jer. 27, 3.
ואתם אל תשמעו אל נביאיכם Jer. 27, 9.
הן ישא איש בשר קדש Hag. 2, 12.

356.

י״ב פסוקים דאית בהון גַּם גַּם גַּם וסי׳

12 Verse, in welchen 3 Mal גַּם vorkommt.

ותאמר אליו גם תבן גם מספוא Gen. 24, 25.
ויצו גם את השני גם את השלישי Gen. 32, 20.
ויאמר יהודה אל ישראל אביו Gen. 43, 8.
ויאמר משה אל ה׳ בי אדני Ex. 4, 10.
גם צאנכם גם בקרכם קחו Ex. 12, 32.
ויאמרו איש ישראל אל גדעון משל בנו Jud. 8, 22.
וישאל שאול בה׳ ולא ענהו 1 S. 28, 6.
כי גם אחיך ובית אביך Jer. 12, 6.
כי גם נביא גם כהן חנפו Jer. 23, 11.
גם לא שמעת גם לא ידעת גם מאז לא פתחה אזנך Jes. 48, 8.
גם אהבתם גם שנאתם Koh. 9, 6.
גם תמול גם שלשם גם בהיות שאול. דד״ה 1 Chr. 11, 2.

357.

י״א פסוקי׳ וְגַם ותרין מלין בתרי׳ בסוף פסוק וסימניהון

11 Verse, in welchen וְגַם als drittletztes Wort steht.

וגם בעליו יומת׳ ואם שור נגח הוא מתמל שלשם Ex. 21, 29.
וגם שמו בכליהם׳ חטא ישראל Jos. 7, 11.

וגם לא שבעת· ותזני אל בני אשור Ez. 16, 28.
וגם אני אליך· ואמר אליה ימים רבים Hos. 3, 3.
וגם בהמות שדי· צנה ואלפים כלם Ps. 8, 8.
וגם ילדתי בנים· שבנה בנתי לכן Ruth 1, 12.
וגם זה הבל· כי כקול הסירים Koh. 7, 6.
וגם נגיד ברית· וזרעות השטף Dan. 11, 22.
וגם במכתב לאמר· ובשנת אחת· דעור' Esra 1, 1.
וגם במכתב לאמר · וחבר' דר"ה 2 Chr. 36, 22.
וגם משרי ישראל 2 Chr. 21, 4.

ולבד ממסורתא

וגם הגמלים השקתה · ותמהר ותורד Gen. 24, 46.
וגם עם אנשים · והנער שמואל הלך 1 S. 2, 26.

358.

ט' פסוקים גַּם וְגַם וסי'

9 Verse, in welchen erst גַּם und dann וְגַם vorkommt.

ואמרה אלי גם אתה שתה Gen. 24, 44.
ויאמר ידעתי בני ידעתי Gen. 48, 19.
והנער שמואל הלך וגדל וטוב 1 S. 2, 26.
והיתם גם אתם וגם המלך 1 S. 12, 14.
ויאמר דוד לאחימלך ואין יש פה 1 S. 21, 9.
ויאמר שאול אל דוד ברוך אתה בני דוד 1 S. 26, 25.
ויאמר המלך אל אתי הנתי למה תלך 2 S. 15, 19.
גם את שאי כלמתך Ez. 16, 52.
שבנה בנתי לכן Ruth. 1, 12.

359.

וחלוף

ד' פסוקים וְגַם גַּם וסי'

4 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, erst וְגַם und dann גַּם vorkommt.

ואיש לא יעלה עמך Ex. 34, 3.
ודברת אליו לאמר כה אמר ה' הרצחת 1 Reg. 21, 19.

וגם את המזבח אשר בבית אל 2 Reg. 23, 15.
מבחר הצאן לקוח Ez. 24, 5.

360.

ג' פסוקין דמין רישיהון מלה חדא ותני וְגַם וסי'

3 Verse, in welchen וְגַם das zweite Wort ist.

בושו וגם נכלמו כלם Jes. 45, 16.
נכספה וגם כלתה נפשי Ps. 84, 3.
בחורים וגם בתולות Ps. 148, 12.

361.

סימן כל קרי' בתר אתנחת' וְגַם בר מן כ"ד גַּם וסי'

Bemerkung: Im grössern Theile der h. Schrift hat גַּם, wenn's auf Athnach folgt, ein Waw copulat., mit Ausnahme von 24 Versen, in denen es alsdann kein Waw hat. Aber in den Büchern Jer., Jes., 12 kln. Proph., Koh. und Esra steht's immer, wenn's auf Athnach folgt, ohne Waw, mit Ausnahme von 16 Versen, wo es Waw hat.

ויחרד יצחק חרדה Gen. 27, 33.
ויוסף לאפרים Gen. 50, 23.
ויתן ה' את חן העם בעיני Ex. 11, 3.
ואיש לא יעלה עמך Ex. 34, 3.
ויאמר בלק אל בלעם גם קב Num. 23, 25.
לא יבא ממזר Deut. 23, 3.
לא יבא עמוני ומואבי Deut. 23, 4.
ויגרש ה' את כל העמים Jos. 24, 18.
ה' בצאתך משעיר Jud. 5, 4.
ואיש ישראל שבו אל בני בנימן Jud. 20, 48.
והנער שמואל הלך 1 S. 2, 26.
ואם הרע תרעו גם אתם גם מלככם 1 S. 12, 25.
ויאמר שאול לעבדיו הנצבים עליו 1 S. 22, 7.
וימהר שאול ויפל מלא קומתו 1 S. 28, 20.
אפס כי נאץ נאצת 2 S. 12, 14.
אחימעץ בנפתלי גם הוא לקח את בשמת 1 Reg. 4, 15.

ויהיו הגוים האלה יראים את ה׳ 2 Reg. 17, 41.
עוה עוה עוה אשימנה Ez. 21, 27.
אוי עיר הדמים גם אני אגדיל המדורה Ez. 24, 9.
אם ישמרו בניך בריתי Ps. 132, 12.
ותאמר רות המואביה Ruth. 2, 21.
ומן פלשתים מביאים 2 Chr. 17, 11.
ויקבצו יהודה לבקש מה׳ 2 Chr. 20, 4.
וכל יהודה עמדים 2 Chr. 20, 13.

וכל ירמי׳ וישע׳ ות״ע וקהל׳ ועזרא דכו׳ במי״ו וְגַם בתר אתנחתא וסי׳

ועתה אנכי נתתי Jer. 27, 6.
על ברזל נתתי Jer. 28, 14.
ובאת אתה וקראת במגלה Jer. 36, 6.
ביום ההוא יגלח ה׳ Jes. 7, 20.
אף בל נטעו Jes. 40, 24.
ואמר אליה ימים רבים Hos. 3, 3.
על כן תאבל הארץ Hos. 4, 3.
הנה אנכי שם את ירושלם Zach. 12, 2.
אכרית את שמות העצבים Zach. 13, 2.
אם לא תשמעו ואם לא תשימו על לב Mal. 2, 2.
אין זכרון לראשנים Koh. 1, 11.
כל עמל האדם לפיהו Koh. 6, 7.
כי כקול הסירים Koh. 7, 6.
וראיתי את כל מעשה האלהים Koh. 8, 17.
זה רע בכל אשר נעשה Koh. 9, 3.
זכרה אלהי לטוביה ולסנבלט כמעשיו אלה Neh. 6, 14.

362.

ג׳ פסוקים דאית בהון ה׳ לא׳ וְלֹא׳ וְלֹא׳ וְלֹא׳ וכי׳

3 Verse, in denen 5 Mal לֹא׳ vorkommt, das erste Mal ohne und dann 4 Mal mit Waw copulat.

לא יום אחד תאכלון Num. 11, 19.
לא תאבה לו ולא תשמע אליו Deut. 13, 9.
והיה כי תרבו ופריתם בארץ Jer. 3, 16.

363.

ג׳ פסוקים רישיהון וְלֹא׳ ומצע׳ לא׳ לֹא׳ וסי׳

3 Verse, die anfangen mit וְלֹא׳ und in der Mitte noch 2 Mal לֹא׳ haben.

ולא תתחתן בם Deut. 7, 3.
ולא יכלו בני ישראל לקום Jos. 7, 12.
ולא אשמיע עליך עוד Ez. 36, 15.

364.

ו׳ פסוקים וְלֹא׳ לא׳ וְלֹא׳ וסי׳

6 Verse, in welchen erst וְלֹא׳, dann לֹא׳ und dann וְלֹא׳ vorkommt.

ולא תשאו עליו חטא Num. 18, 32.
ולא תסורו כי אחרי התהו 1 S. 12, 21.
ולא אמרו איה ה׳ המעלה Jer. 2, 6.
והיה כעץ שתול על מים ועל יובל Jer. 17, 8.
ולא יהיו כאבותם Ps. 78, 8.
ואיש שכב ולא יקום Job 14, 12.

365.

ח׳ פסוקים דאית בהון ד׳ לא׳ לֹא׳ לא׳ לֹא׳ דמיחדין וסי׳

8 Verse, in welchen 4 Mal לֹא׳ vorkommt.

לא תרצח · קדמ׳ דאורי׳ Ex. 20, 13.
ואיש כי ישכב את אשה Lev. 19, 20.
לאמר לא כי ארץ מצרים נבוא Jer. 42, 14.
ומולדותיך ביום הולדת אותך Ez. 16, 4.
אל ההרים לא אכל · קדמ׳ דספר׳ Ez. 18, 6.
ארזים לא עממהו Ez. 31, 8.
כי הנה אנכי מקים Zach. 11, 16.
לא שמעה בקול לא לקחה [1] Zeph. 3, 2.

1) Die 4 letzten sind von anderer Hand. — Hier folgt im Mpt. eine leere Seite; die nächste Seite beginnt, wie folgt.

366.

וּבְנֵי פלוני ל״ו מיחדין דכל חד וחד לי׳ דסמיך וסימ׳

36 Wörter kommen ein Mal mit vorhergehendem וּבְנֵי vor.

Gen. 10, 6.	ובני חָם	כוש ומצרים· דבראשי׳
Gen. 34, 7.	ובני יַעֲקֹב	באו מן השדה
Gen. 35, 25.	ובני בִלְהָה	שפחת רחל
Gen. 35, 26.	ובני זִלְפָּה	שפחת לאה
Gen. 46, 11.	ובני לֵוִי	גרשון קהת
Gen. 46, 13.	ובני יִשָּׂשכָר	תולע ופוה
Gen. 46, 14.	ובני זְבֻלוּן	סרד ואלון
Gen. 46, 17.	ובני אָשֵׁר	ימנה וישוה
Gen. 46, 23.	ובני דָן	חשים
Gen. 46, 24.	ובני נַפְתָּלִי	יחצאל וגוני
Gen. 46, 27.	ובני יוֹסֵף	אשר ילד לו
Ex. 6, 21.	ובני יִצְהָר	קרח ונפג
Ex. 6, 22.	ובני עֻזִּיאֵל	מישאל
Num. 26, 9.	ובני אֱלִיאָב	נמואל
Deut. 2, 12.	ובני עֵשָׂו	(ובשעיר ישבו החרים)
Jud. 1, 16.	ובני קֵינִי	חתן משה
1 S. 2, 12,	ובני עֵלִי	בני בליעל
1 S. 10, 27.	ובני בְלִיַּעַל	אמרו מה ישענו זה
1 S. 14, 33.	ובני בָּקָר	ויעשׂ העם אל שׁלל
2 S. 17, 10.	ובני חַיִל	והוא גם בן חיל
2 Reg. 4, 38.	ובני הַנְּבִיאִים	ואלישע שב הגלגלה
2 Reg. 10, 6.	ובני הַמֶּלֶךְ	ויכתב אליהם ספר שנית
Jes. 56, 6.	ובני הַנֵּכָר	הנלוים על ה׳
Jes. 61, 5.	ובני נֵכָר	ועמדו זרים ורעו צאנכם
Joel 2, 23.	ובני צִיּוֹן	גילו ושמחו בה׳
Ps. 36, 8..	ובני אָדָם	מה יקר חסדך
Ps. 82, 7.	ובני עֶלְיוֹן	אני אמרתי אלהים אתם
Esra 10, 31.	ובני חָרִם	אליעזר ישיה· דעזר׳
Neh. 10, 40.	ובני הַלֵּוִי	כי אל הלשכות
1 Chr. 1, 32.	ובני קְטוּרָה	פילגש אברהם
1 Chr. 1, 38.	ובני שֵׂעִיר	לוטן ושובל
1 Chr. 1, 41.	ובני דִישׁוֹן	בני ענה
1 Chr. 2, 16.	ובני צְרוּיָה	ואחיתיהם צרויה
1 Chr. 7, 20.	ובני אֶפְרַיִם	שותלח
1 Chr. 16, 42.	ובני יְדוּתוּן	ועמהם הימן· תני׳
1 Chr. 23, 10.	ובני שִׁמְעִי	יחת וזינה

367.

אלין מלין מיחדין לְמ׳ בריש תיבות׳ וכל חד וחד ליתי וסי׳

Verzeichniss von Wörtern, die mit לְמ׳ anfangen und nur ein Mal vorkommen.

Ex. 8, 5.	לְמָתַי	ויאמר משה לפרעה
Num. 10, 2.	לְמִקְרָא	עשה לך שתי חצוצרות
Jud. 20, 1. (?)	לְמִדָּן	ויאמר המלך אליואב· דשמ׳
1 Reg. 7, 32.	לְמִתַּחַת	וארבעת האופנים
1 Reg. 7, 32.	לַמִּכְנָרוֹת	ב׳ בפסוקא
Jer. 31, 34.	לְמִקְטַנָּם	ולא ילמדו עוד איש את רעהו
Jer. 51, 62.	לְמֵאָדָם	ואמרת ה׳ אתה דברת
Ez. 16, 4.	לְמִשְׁעִי	לא כרת שרך
Jes. 7, 25.	לְמִשְׁלַח	וכל ההרים אשר במעדר
Jes. 9, 6.	לְמַרְבֵּה	המשרה ולשלום אין קץ
Jes. 63, 8.	לְמוֹשִׁיעַ	ויאמר אך עמי המה
Ps. 18, 19.	לְמִשְׁעָן	יקדמוני ביום אידי· דתהלי׳
Ps. 136, 16.	לְמוֹלִיךְ	עמו במדבר
Ps. 139, 20.	לְמִזְמָה	אשר ימרוך
Job 30, 9.	לְמִלָּה	ועתה נגינתם הייתי
Cant. 7, 10.	לְמֵישָׁרִים	וחכך כיין הטוב
1 Chr. 16, 42.	לְמַשְׁמִיעִים	ועמהם הימן וידותון
2 Chr. 16, 14.	לְמֵאוֹ	ויקברהו בקברתו· דאסא
Ps. 116, 16.	לְמוֹסְרָי [1]	כי אני עבדך
1 Chr. 15, 13.	לְמַבָּרְאשָׁנָה	לא אתם
2 Chr. 30, 3.	לְמַדַּי	כי לא יכלו לעשתו

1) Die drei folgenden sind Zusatz einer andern Hand.

368.

אלין מלין מיחדי׳ ות׳ בריש תיבה וכל חד וחד לי׳ ר״פ וסי׳

Verzeichniss von Wörtern, die mit ות׳ anfangen, und nur ein Mal vorkommen, und zwar niemals am Anfang des Verses.

וְתֵרָאֶה	ויאמר אלהים יקוו המים	Gen. 1, 9.
וְתֵלֶד	ותאמר הנה אמתי בלהה	Gen. 30, 3.
וּתְכַל	ויאמר ה׳ אל משה השב	Num. 17, 25.
וְתֵצֵא	ואם אין תצא אש מאבימלך	Jud. 9, 20.
וְתַקַח	כי שמענה נשים דבר	Jer. 9, 19.
וְתֵרֵד	ואם לא תשמעוה	Jer. 13, 17.
וְתַלַדְנָה	קחו נשים והולידו בנים	Jer. 29, 6.
וְתִשְׁכַּב	ואתה בתוך ערלים	Ez. 32, 28.
וְתִקְרַב	האמרים ימהר יחישה	Jes. 5, 19.
וְתָבוֹאָה	מעשהו למען נראה׳ ב׳ בפס׳	Jes. 5, 19.
וְתִרְעַשׁ	על כן שמים ארגיז	Jes. 13, 13.
וְתַחֲלִימֵנִי	אדני עליהם יחיו	Jes. 38, 16.
וְתִפְּלִ	ובא עליך רעה	Jes. 47. 11.
וְתָבֹא	ולא תדעי שחרה׳ ב׳ בפס׳	Jes. 47, 11.
וְתָסֵר	ריבו באמכם ריבו	Hos. 2, 4.
וְתַעַל	ואת הצפוני ארחיק	Joel 2, 20.
וְתֵרֶא	איבתי ותכסה בושה	Micha 7, 10.
וְתִפֹּב	תרב גדלתי ותסב	Ps. 71, 21.
וְתֵרֵד	ה׳ הט שמיך ותרד	Ps. 144. 5.
וְתָשֶׂם	בסד רגלי	Job 13, 27.
וְתִשְׁמוֹר	ב׳ בפסוק׳ קדמ׳ דס׳	Job 13, 27.
וְתִבְחַר	כי יאלף עונך פיך ותבחר	Job 15, 5.
וְתִשָּׁא	כי אז על שדי תתענג	Job 22, 26.
וְתִשָּׁבֵר	עד אשר לא ירחק	Koh. 12, 6.
וַתְּשֻׁלַּח	וצבא תנתן על התמיד	Dan. 8, 12.
וְתִרְבֶּה	ואתה דניאל סתם הדברים	Dan. 12, 4.
וְתָנוּחַ	ואתה לך לקץ ותנוח	Dan. 12, 13.
וְתַעֲמֹד	לגרלך לקץ הימין׳ ב׳ בפס׳	Dan. 12, 13.
וַתַּתֵּךְ	תחת אשר עזבוני ויקטירו׳ ד״ה	2 Chr. 34, 25.

369.

ח׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ דגש וסי׳

8 Wörter, deren Endsilbe נָה ein Dagesch forte hat und die so nur 1 Mal vorkommen.

הַהֻתָּנָה	ויפל ה׳ אלהים תרדמה	Gen. 2, 21.
תִּכַּלֶּנָּה	צהר תעשה לתבה ואל	Gen. 6, 16.
תִּבִּיאֶנָּה	על מחבת בשמן תעשה	Lev. 6, 14.
תַּעֲנֶנָּה	חכמות שרותיה תעננה	Jud. 5, 29.
קָחֻנָּה	וישלחו כל השרים אל ברוך	Jer. 36, 14.
תִּשָּׁכְּנָה	בהר מרום ישראל אשתלנו	Ez. 17, 23.
תִּרְאֶנָּה	ותרא איבתי ותכסה	Micha 7, 10.
שִׁמְעֶנָּה	הנה זאת חקרנוה כן היא	Job 5, 27.

370.

ו׳ מלין כל חד לי׳ פתח ברי׳ תיבות׳ וסי׳

6 Wörter, deren Anfangsbuchstabe ein Pathach (Segol parv.) hat und die nur ein Mal vorkommen.

תֶּלֶיךָ	ועתה שא נא כליך תליך	Gen. 27, 3.
עֶדְיְךָ	ויאמר ה׳ אל משה אמר	Ex. 33, 5.
כֶּלְיְךָ	כי תבא בכרם רעך	Deut. 23, 25.
מֶרְיְךָ	כי אנכי ידעתי	Deut. 31, 27.
שָׁבְיְךָ	עורי עורי דבורה	Jud. 5, 12.
פֶּרְיְךָ	אפרים מה לי עוד	Hos. 14, 9.

371.

אלין מלין מן ב׳ ב׳ וכל חד וחד לית דסמי׳ וסים׳ ה׳

Verzeichniss von Wörterpaaren, deren beide Wörter ein des Art. haben und in solcher Verbindung nur ein Mal vorkommen.

הָעֲבֹתֹת הַזָּהָב	ויתנו שתי׳ דמ׳ תני׳	Ex. 39, 17.
הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים	ואת מכסה עורת	Ex. 39, 34.
הַמַּיִם הַחַיִּים	את הצפר החיה	Lev. 14, 6.

Num. 7, 85.	הַקְּעָרָה הָאַחַת שלשים ומאה	
Num. 7, 85.	הַמִּזְרָק הָאֶחָד ב׳ בפסוק׳	
Num. 18, 15.	הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה כל פטר רחם	
Deut. 21, 9.	הַדָּם הַנָּקִי ואתה תבער הדם הנקי	
Jos. 3, 14.	הָאָרוֹן הַבְּרִית ויהי בנסע העם	5
Jos. 6, 22.	הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה ולשנים האנשים המרגלים	
Jos. 6, 23.	הַנְּעָרִים הַמְרַגְּלִים ויבאו הנערים	
Jos. 9, 6.	הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּל וילכו אל יהושע	
Jos. 13, 7.	הַשֵּׁבֶט הַמְנַשֶּׁה ועתה חלק את הארץ	
Jos. 14, 15.	הָאָדָם הַגָּדוֹל ושם חברון לפנים	10
Jos. 23, 14.	הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים והנה אנכי הולך היום	
Jud. 18, 17.	הָאִישׁ הֶחָגוֹר ויעלו חמשת האנשים	
Jud. 20, 4.	הָאִישׁ הַלֵּוִי ויען האיש הלוי איש	
Jud. 20, 4.	הָאִשָּׁה הַנִּרְצָחָה ויאמר׳ ב׳ בפס׳	
Jud. 21, 5.	הַשְּׁבוּעָה הַגְּדוֹלָה ויאמרו בני ישראל	15
1 S. 4, 1.	הָאֶבֶן הָעֵזֶר ויהי דבר שמואל	
Jer. 9, 11.	הָאִישׁ הֶחָכָם מי האיש החכם	
Jer. 25, 26.	הַמַּמְלָכוֹת הָאָרֶץ ואת כל מלכי הצפון	
Jer. 32, 12.	הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה ואתן את	
Ez. 9, 3.	הַלָּבָשׁ הַבַּדִּים וכבוד אלהי ישראל נעלה	20
Ez. 16, 32.	הָאִשָּׁה הַמְנָאָפֶת תחת אישה תקח	
Ez. 26, 19.	הַמַּיִם הָרַבִּים בהתי אתך עיר נחרבת	
Num. 3, 3.	הַכֹּהֲנִים הַמְּשִׁחִים[1] אלה שמות בני אהרן	
Koh. 2, 16.	הַיָּמִים הַבָּאִים כי אין זכרון לחכם	
Koh. 9, 15.	הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן ומצא בה איש׳ תנ׳ דפ׳	25
1 Chr. 11, 23.	הָאִישׁ הַמִּצְרִי והוא הכה את׳ ד״ה	

372.

שטה דכל הד וחד לי׳ בטעם׳ מלע׳ וחלוף כל קרי׳ מלרע וסימניהון 30

Eine Reihe von Wörtern, die nur ein Mal mit dem Accent penult. vorkommen, während sie sonst immer den Accent auf ult. haben.

Gen. 18, 20.	רָבָּה ויאמר ה׳ זעקת סדם	35
Gen. 21, 6.	יִצְחָק ותאמר שרה צחק עשה	
Lev. 15, 13.	וְסָפַר וכי יטהר הזב מזובו	

1) Zusatz.

Lev. 25, 21.	וְצִוִּיתִי את ברכתי לכם בשנה	1
Num. 21, 5.	וַיְדַבֵּר הָעָם באלהים	
Num. 27, 21.	וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד	
Deut. 11, 10.	כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָא	
Deut. 17, 12.	וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּזָדוֹן	5
Jos. 2, 3.	וְיִשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל רָחָב	
Jud. 13, 21.	וְלֹא יָסַף עוֹד מַלְאַךְ ה׳	
Jud. 18, 28.	וְאֵין מַצִּיל כִּי רְחוֹקָה הִיא	
1 S. 30, 6.	וַתִּצַּר לְדָוִד מְאֹד כִּי אָמְרוּ	
2 S. 3, 15.	וַיִּשְׁלַח אִישׁ בֹּשֶׁת וַיִּקָּחֶהָ	10
2 S. 9, 10.	וְעָבַדְתָּ לוֹ אֶת הָאֲדָמָה	
2 S. 23, 1.	וְאֵלֶּה דִּבְרֵי דָוִד הָאַחֲרֹנִים	
1 Reg. 16, 24.	וַיִּקֶן אֶת הָהָר שֹׁמְרוֹן	
2 Reg. 3, 11.	וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הֵאֵין	
2 Reg. 6, 7.	וַיֹּאמֶר הָרֶם לְךָ וְיִשְׁלַח יָדוֹ	15
2 Reg. 16, 18.	וְאֶת מוֹסַךְ הַשַּׁבָּת	
Ez. 14, 12.	בֶּן אָדָם אֶרֶץ כִּי תֶחֱטָא לִי	
Ez. 19, 14.	וַתֵּצֵא אֵשׁ מִמַּטֵּה בְדִיָּה	
Ez. 24, 11.	וְהַעֲמַדְתָּ עַל נַחֲלֵיהָ רֵקָה	
Ez. 27, 5.	בְּרוֹשִׁים מִשְּׂנִיר בָּנוּ לָךְ	
Ez. 40, 19.	וַיִּמֹּד רֹחַב מִלִּפְנֵי הַשַּׁעַר	
Ez. 42, 20.	לְאַרְבַּע רוּחוֹת מָדָד	
Jes. 6, 13.	וְעוֹד בָּהּ עֲשִׂירִיָּה	
Jes. 24, 19.	הִתְרוֹעֵעָה הָאָרֶץ	
Jes. 28, 20.	כִּי קָצַר הַמִּצַּע מֵהִשְׁתָּרַע	
Jes. 32, 11.	הַרְדוּ שַׂאֲנָנוֹת רַגְזָה	
Jes. 45, 7.	יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ׳ תנ׳ דפ׳	
Jona 2, 3.	מִצָּרָה וַיֹּאמֶר קָרָאתִי	
Mal 2, 3.	פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם	
Ps. 37, 20.	וְאוֹיְבֵי ה׳ כִּיקַר כָּרִים׳ תנ׳ דפ׳	
Ps. 150, 5.	הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע	
Prov. 3, 15.	הִיא מִפְּנִינִים׳ כן כת׳	
Prov. 7, 13.	וְהֶחֱזִיקָה בּוֹ וְנָשְׁקָה לוֹ	
Prov. 10, 10.	קֹרֵץ עַיִן יִתֶּן עֶצֶב	
Prov. 17, 10.	תֵּחַת נְעָרָה בְּמֵבִין מַכּוֹת	
Prov. 30, 24.	הֵם קְטַנֵּי אֶרֶץ וְהֵמָּה	
Prov. 31, 11.	בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ	
Job 6, 22.	הֲכִי אָמַרְתִּי הָבוּ לִי	

Job 7, 20.	לָמָה ו	חטאתי מה אפעל לך
		ותלת בטעם נסוג וסי׳
Jes. 63, 12.	בּוֹקֵעַ	מים לפניהם
Prov. 1, 19.	כן ארחות	כל בּצֵּע בצע
Prov. 11, 26.	מַנַּע בר	יקבהו לאום[1]
Job 15, 13.	וְהוֹצֵאתָ	כי תשיב אל אל רוחך
Job 19, 17.	זָרָה	רוחי זרה לאשתי
Job 23, 5.	יֹאמַר	אדעה מלים יענני
Job 23, 9.	אָחַז	שמאול בעשתו ולא אחז
Job 24, 1.	חָזוּ	מדוע משדי לא נצפנו
Job 29, 7.	בְּצֵאתִי	שער עלי קרת
Koh. 3, 16.	הָרֶשַׁע	ועוד ראיתי תחת השמש
Dan. 5, 13.	אֲבִי	באדין דניאל העל קדם מלכא
Neh. 2, 9.	שָׂרֵי	ואבוא אל פחוות עבר הנהר
Neh. 9, 7.	וְשַׂמְתָּ	והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם ולבד ממסורתא
Jes. 60, 1.	קוּמִי	אורי כי בא אורך

1) Diese drei sind Zusatz.

373.

וחלוף

שטה מן חד וחד מלרע וכל קרי׳ מלעיל וסי׳

Eine Reihe von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal mit dem Accent auf ult. vorkommen, während sie sonst immer den Accent penult. haben.

Gen. 29, 21.	הָבָה	ויאמר יעקב אל לבן
Gen. 30, 1.	מֻתָה	ותרא רחל כי לא ילדה
Gen. 41, 33.	יֵרֵא	ועתה ירא פרעה
Gen. 47, 11,	וַיּוֹשֶׁב	יוסף את אביו ואת אחיו
Ex. 10, 1.	שִׁתִי	ויאמר ה׳ אל משה בא
Ex. 40, 4.	וְהַעֲלִיתָ	והבאת את השלחן
Lev. 15, 29.	וְהֵבִיאָה	וביום השמיני תקח לה
Lev. 24, 5.	וְאָפִיתָ	ולקחת סלת ואפית אתה

Num. 27, 13.	וְרָאִיתָה	אתה ונאספת אל עמיך
Jud. 5, 8.	לָחֶם	יבחר אלהים חדשים
Jud. 6, 3.	זָרַע	והיה אם זרע ישראל
1 Reg. 16, 9.	אַרְצָא	ויקשר עליו עבדו זמרי
Jes. 7, 4.	הַשָּׁמֵר	ואמרת אליו השמר והשקט
Jes. 40, 24.	שֹׁרֶשׁ	אף בל נטעו אף בל זרעו
Jes. 49, 15.	מֵרַחֵם	התשכח אשה עולה
Am. 7, 14.	בוֹקֵר	ויען עמוס ויאמר אל אמציה
Ps. 71, 4.	וְחוֹמֵץ	אלהי פלטני מיד רשע מכף
Prov. 23, 7.	שָׂעַר	כי כמו שער בנפשו כן הוא
Job 23, 7.	נוֹכָח	שם ישר נוכח עמו
Job 30, 30.	שָׁחַר	עורי שחר מעלי

ותרין פליגי׳ עליהון וסי׳

Num. 31, 27.	וְחָצִיתָ	את המלקוח בין תפשי
Zach. 6, 11.	וְעָשִׂיתָ	ולקחת כסף ווהב

374.

ר״ח פסוקים דסלקין ונחתין בתור׳ פירוש שאין שם גיעא והן במאריך וסי׳

18 Verse im Pentat. haben Maarich (Mercha) zwischen Asla und Sarka und nicht Gaja.

Gen. 30, 16.	ויבא יעקב מן השדה בערב
Gen. 41, 45.	ויקרא פרעה שם יוסף
Ex. 29, 21.	ולקחת מן הדם אשר על המזבח
Ex. 36, 6.	ויצו משה ויעבירו קול במחנה
Lev. 4, 35.	ואת כל חלבה יסיר כאשר יוסר חלב הכשב
Num. 5, 18.	והעמיד הכהן את האשה[1]
Num. 5, 21.	והשביע הכהן את האשה[1]
Num. 10, 10.	וביום שמחתכם ובמועדיכם
Num. 18, 19.	אשר ירימו בני ישראל
Num. 20, 19.	ויאמרו אליו בני ישראל
Num. 21, 23.	ולא נתן סיחן את ישראל
Num. 30, 15.	ואם החרש יחריש לה אישה
Num. 36, 3.	והיו לאחד מבני שבטי בני ישראל
Deut. 1, 7.	ובאו הר האמרי

1) Beide sind von anderer Hand.

Deut. 12, 20.	כי ירחיב ה׳ אלהיך את גבלך	
Deut. 19, 5.	ואשר יבא את רעהו ביער	
Deut. 22, 24.	וסקלתם אתם באבנים ומתו	1
Deut. 28, 51.	ואכל פרי בהמתך ופרי אדמתך	

Das Folgende ist von anderer Hand und gehört nicht zum eigentlichen Werke. — Die chaldäischen Gedenkzeichen sind leicht verständlich, indem sie auf die angeführten Stellen sich beziehen.

1.

וְלָכֵן ה׳ וסי׳ עלי סליק לערסא מחכי רחמין ואלו הן

וְלָכֵן kommt 5 Mal vor.

1 S. 3, 14.	וְלָכֵן נשבעתי לבית עלי
Jes. 8, 7.	וְלָכֵן הנה אדני מעלה
2 Reg. 1, 4.	וְלָכֵן המטה אשר עלית שם
Jes. 30, 18.	וְלָכֵן יחכה ה׳ לחננכם
Jes. 30, 18.	וְלָכֵן ירום לרחמכם

2.

Ez. 18, 11.	אֶל הֶהָרִים אָכַל פת׳ וחד
Ez. 18, 6.	אֶל הֶהָרִים לֹא אָכַל קמץ וסי׳

דאכל פתח פומי׳ דלא אכל קמץ פומיה

Ein Mal kommt אֶל הֶהָרִים mit folgendem כ׳) אָכַל mit Pathach) und ein Mal mit folgendem כ׳) לֹא אָכַל mit Kamez) vor, mit dem mnemonischen Zeichen: Beim Essen (אָכַל) öffnet man (פתח, Pathach) den Mund; beim Nichtessen (לֹא אָכַל) ist der Mund zusammengezogen (קמץ, Kamez) d. h. geschlossen.

3.

וַיִּפֶל ג׳ וסי׳ אדם מית במשריתא ואלה הן

וַיִּפֶל kommt 3 Mal vor.

Gen. 2, 21.	וַיִּפֶל ה׳ אלהים תרדמה על האדם
Num. 35, 23.	וַיִּפֶל עליו וימת
Ps. 78, 28.	וַיִּפֶל בקרב מחנהו

4.

תִּסֶּף ג׳ וחסר וסי׳ חילא דמלת׳ רוחא ואלו הן

תִּסֶּף kommt 3 Mal vor und zwar def. ן nach dem Cholam.

Gen. 4, 12.	לֹא תֹסֵף תת כחה
Deut. 13, 1.	את כל הדבר וגו׳ לֹא תֹסֵף עליו ולא תגרע
Ps. 104, 29.	תֹּסֵף רוחם יגועון

5.

יִרְאָתֶם ג׳ וסי׳ חרבא דמשה אישתא

יִרְאָתֶם kommt 3 Mal vor.

Ez. 11, 8.	חרב יִרְאָתֶם
Num. 12, 8.	ומדוע לא יִרְאָתֶם לדבר בעבדי במשה
Deut. 5, 5.	כי יִרְאָתֶם מפני האש

6.

וְיֵדַע ג׳ וסי׳ מתקלי דאלישע שלים ואלו הן

וְיֵדַע kommt 3 Mal vor.

Job 31, 6.	ישקלני במאזני צדק וְיֵדַע אלוה תמתי
2 Reg. 5, 8.	וְיֵדַע כי יש נביא בישראל
Job 21, 19.	ישלם אליו וְיֵדָע

7.

בַּלַּיְלָה הוּא ד׳ וסי׳ שתה ודמך וקם וערק ואלו הן

בַּלַּיְלָה הוּא kommt 3 Mal so (d. h. dass das הוּא ohne Art. steht), vor

Gen. 19, 33.	ותשקין את אביהן יין
Gen. 30, 16.	וישכב עמה בלילה הוא

ויקם בלילה הוא Gen. 32, 22.
ודוד נם וימלט בלילה הוא 1 S. 19, 10.

8.

הֲכִי ה' וסי' פלח יעקב תלתא דאשתמרו בחילא

הֲכִי kommt 5 Mal vor

הֲכִי אחי אתה ועבדתני חנם Gen. 29, 15.
הֲכִי קרא שמו יעקב Gen. 27, 36.
מן השלשה הֲכִי נכבד 2 S. 33, 19.
הֲכִי יש עוד אשר נותר לבית שאול 2 S. 9, 1.
הֲכִי אמרתי הבו לי ומכחכם Job 6, 22.

9.

וַיֵּצֶר ג' וסי' יעקב אשתבע לאמנון

וַיֵּצֶר kommt 3 Mal vor.

ויירא יעקב מאד וַיֵּצֶר לו Gen. 32, 8.
וכאשר נשבע ה' להם וַיֵּצֶר להם מאד Jud. 2, 15.
וַיֵּצֶר לאמנון להתחלות 2 S. 13, 2.

10.

וְלָקַחַת ד' וסי' יברוחי דיוסף לבושי דרעוא

וְלָקַחַת kommt 4 Mal vor.

וְלָקַחַת גם את דודאי בני Gen. 30, 15.
וְלָקַחַת אתנו לעבדים Gen. 43, 18.
העת לקחת את הכסף וְלָקַחַת בגדים 2 Reg. 5, 26.
וְלָקַחַת רצון מידכם Mal. 2, 13.

11.

תרין כָּל וחד וְכָל וסי' מסכינא גרמא ועפרא

2 Mal kommt כָּל und ein Mal וְכָל vor (mit einem Accent od. Methig, was gegen die Regel ist).

כָּל אחי רש שנאהו Prov. 19, 7.
כָּל עצמותי תאמרנה Ps. 35, 10.
וְכָל בשלש עפר הארץ Jes. 40, 12.

12.

בִּמְצוֹלוֹת ג' וסי' נחתו לחשוכא רדופי'

בִּמְצוֹלוֹת kommt 3 Mal vor.

ירדו במצולת כמו אבן Ex. 15, 5.
במחשכים במצלות Ps. 88, 7.
ואת רדפיהם השלכת במצולות Neh. 9, 11.

13.

מָיִם ב' זקפין קמצין וסי' נחלי' יבשין

מָיִם kommt 2 Mal mit Kamez des מ vor, wegen des Sakef. Ebenso immer mit Athnach und Silluk, ausser 3 Mal, wo das Mem trotzdem ein Pathach hat.

ארץ נחלי מים Deut. 8, 7.
כי יבשו אפיקי מים · ביואל Joel 1, 20.

וכל אתנח ום"פ דכו' במ"ג בתחין וסי' נורא דגיהנם במדברא

באנו באש ובמים Ps. 66, 12.
ארץ לא שבעה מים Prov. 30, 16.
ישם מדבר לאגם מים Ps. 107, 35.

14.

מַכֶּה ה' בסגול וסימניהון עבראה בחוטרא לא תמחי עממין מחי

מַכֶּה kommt 5 Mal mit Segol des Kaf vor.

מַכֶּה איש עברי מאחיו Ex. 2, 11.
הנה אנכי מַכֶּה במטה Ex. 7, 17.
ויאמר לא תכה האשר שבית בחרבך ובקשתך אתה מַכֶּה 2 Reg. 6, 22.
מַכֶּה עמים בעברה Jes. 14, 6.
וידעתם כי אני ה' מַכֶּה Ez. 7, 9.

15.

לָאָדָם ה׳ קמצין וסי׳ לבא דידע עקא אמר בפומא

לָאָדָם kommt 5 Mal mit Kamez des Lamed vor; im Buche Koheleth hat's immer Kamez ausser 1 Mal, wo das Lamed Schwa hat.

כמים הפנים לפנים כן לב — Prov. 27, 19.
ידעתי ה׳ כי לא לאדם דרכו — Jer. 10, 23.
והצרתי לאדם — Zeph. 1, 17.
ויאמר לאדם הן יראת — Job 28, 28.
מי שם פה לאדם׳ — וכל קהלת דכות׳ במ״א — Ex. 4, 11.
כי לְאָדָם שטוב לפניו — Koh. 2, 26.

16.

וָטוֹב ה׳ קמצין ומימנ׳ שמואל בחירא רהט ואשכח חוכמתא

וָטוֹב kommt 5 Mal mit Kamez des Waw vor.

והנער שמואל הלך וגדל וטוב — 1 S. 2, 26.
ושמו שאול בחור וטוב — 1 S. 9, 2.
ואל הבקר רץ אברהם — Gen. 18, 7.
וימצאו מרעה שמן וטוב — 1 Chr. 4, 40.
הוספת חכמה וטוב — 1 Reg. 10, 7.

17.

יָקַח ג׳ ומימנם מיא דגְבָרא פרולא

יָקַח kommt 3 Mal vor.

יקח נא מעט מים — Gen. 18, 4.
גם שבי גבור יקח — Jes. 49, 25.
ברזל מעפר יקח — Job 28, 2.

18.

בְּבְרִית ג׳ וסי׳ עבר גברא ואשתבע

בְּבְרִית kommt 3 Mal vor.

לעברך בְּבְרִית ה׳ — Deut. 29, 11.
כי בְּבְרִית ה׳ הבאת את עבדך — 1 S. 20, 8.
ואשבע לך ואבוא בְּבְרִית אתך — Ez. 16, 8.

19.

לָהּ ג׳ רפים וסי׳ אול נבח למיבנא ביתא דבעז

לָהּ kommt 3 Mal mit He raphe vor (sonst hat's immer Mappik.)

ויקרא לה נבח בשמו — Num. 32, 42.
לבנות לה בית בארץ שנער — Zach. 5, 11.
ויאמר לה בעז — Ruth. 2, 14.

20.

מֵרִים ג׳ וא׳ וּמֵרִים וסי׳ כספא מחכים לשטיא

מֵרִים kommt 3 Mal ohne Waw copulat. und 1 Mal mit Waw vor.

כל מרים תרומת כסף — Ex. 35, 24.
כבוד חכמים ינחלו — Prov. 3, 35.
וקצר אפים מרים אולת — Prov. 14, 29.

וא׳

כבודי וּמֵרִים ראשי — Ps. 3, 4.

21.

וְחַם ג׳ פתחין וסי׳ מלכא דמיך בשמשא

וְחַם kommt 3 Mal mit Pathach (des Chet) vor.

וְחַם לאדני המלך — 1 Reg. 1, 2.
גם אם ישכבו שנים וְחַם להם — Koh. 4, 11.
וְחַם השמש ונמס — Ex. 16, 21.

22.

נֵדֶר ה׳ בה׳ נקדות וסי׳ נדרא דארמלתא שלים עבדא ולא אתקבל

נֵדֶר kommt 5 Mal mit fünf Punkten, (d. h. mit Zere und Segol) vor.

כל נֵדֶר וכל שבועת אסר — Num. 30, 14.
וְנֵדֶר אלמנה וגרושה — Num. 30, 10.
ונדרו נֵדֶר לה׳ ושלמו — Jes. 19, 21.
כי נֵדֶר נדר עבדך — 2 S. 15, 8.
וּלְנֵדֶר לא ירצה — Lev. 22, 23.

23.

קָרְבָּן ה׳ קמץ וסימנ׳ אינש חד איתי בעירא מסאבא

קָרְבָּן kommt 5 Mal mit Kamez (des Beth) vor.

אדם כי יקריב מכם קרבן — Lev. 1, 2.
והקריב ממנו אחד מכל קרבן — Lev. 7, 14.
ואל פתח אהל מועד לא הביאו — Lev. 17, 4.
ואם בהמה אשר — Lev. 27, 9.
ואם כל בהמה טמאה — Lev. 27, 11.

24.

שֵׁם ו׳ סגול וסימניהון אברם אברהם נטר קרתא דברי׳ בוכרא

שֵׁם kommt 6 Mal mit Segol (des Schin) vor.

ותלד הגר לאברם בן — Gen. 16, 15.
ויקרא אברהם את שם בנו — Gen. 21, 3.

ויקן את ההר שמרון — 1 Reg. 16, 24.
וגם שם עיר המונה — Ez. 39, 16.
ויהי שם בנו הבכור יואל — 1 S. 8, 2.
מה שמו ומה שם בנו כי תדע — Prov. 30, 4.

ובאותו כתב של הדף האחרון כתוב למעלה על הדף וז״ל:

אין תיבה בכל התורה כלה.
שלא תהיה או שם או פועל או מלה.
ואני אקרא ולא אטה.
סימן לדבר על שפ״ם יעטה.
גדר השם תיבה נפרדת מורה על ענין
יתכן שיובן לבדו מבלי שיורה בעצמו
על הזמן המוגבל אשר היה בו אותו הענין.
גדר הפועל תיבה נפרדת מורה על ענין
יתכן שיובן לבדו ויורה בעצמו על הזמן
המוגבל אשר הי׳ בו אותו הענין.
גדר מלה תיבה נפרדת לא יתכן שיובן לבדו.

תהלה לאל עליון הגומל הסד ליריאיו אשר עזרני עד כה להשלים העתקת ספר אכלה ואכלה הנמצא בכ״י פה פאריס הבירה. היום יום שנכפל בו כי טוב כ״ד תמוז שנת בְּרָכַת ה׳ היא תעשיר בבית אהובי ידיד נפשי החכם נתנאל בן הר״ר פייבלמאן ז״ל מהמבורג הנקרא בפי כל Ph. Sander הי״ו פה פאריס י״עא

הק׳ ולמן בלאא״מ מהו׳ צדוק פרענסדארף סג״ל

Inhalt.

Nr.

א.

אותיות גדולות שבתורה משמשות א"ב . . . 82
אותיות גדולות שבקרי' משמשות א"ב . . . 83
אותיות קטנות שבקרי' משמשות א"ב . . . 84
ד' מלין דאית בהן אות תלויה 160
ד' זוגין מן ב' ב' בסיפרא קדמא נסיב אות וחסר מלה ותני' חסר אות ונסיב מלה 234
וחד קדמא נסיב מלה וחסר אות תני' נסיב אות וכו' 235
ג' מלין מן י"א אתין 192
א"ב מן תרין תרין אתין דלוג 40
ו' מלין מן ג' אתין מודפין 267
א"ב מן ב' ב' מן ג' ג' אתין 41
ג' פסוקים מן תמנין אתין ורישי' וכל 316
י"ז מלין דמפקין א' וכל חד לית מפיק 198
י"ו מלין לא מפקין א' וכל חד לית 199
ד' זוגין מן ב' ב' קדמא מפיק א' ותני' לא מפיק א' 200
ד' זוגין מן ב' ב' קדמא לא מפיק א' ותני' מפיק א' 201
א"ב מן חד וחד א' בריש תיבות' ולית 35
מ"ח מלין נסבין א' במצע' תיבות' ולא קרין . . 103
י"ב מלין דכתבן א' בסוף תיבות' ולא קרין . . . 104
י"ב זוגין מן ב' ב' חד כתיב א' בסוף תיבות' וחד כתי' ה' 95
י"ג מלין כתבן ה' בסוף תיבות' וכל דכותי' כתבין א' 180
א"ב מן חד וחד חד א' וחד ב' דלוג ולי' דכו' . 6
א"ב מן חד וחד חד א' וחד ה' 8
א"ב מן חד וחד חד א' וחד ו' 1
א"ב מן תרין א' וחד ו' 13
א"ב מן ג' א' וחד ו' 15
א"ב מן ד' א' וחד ו' 17
א"ב מן חד א' וחד לא' 10
א"ב מן חד וחד משמש אב' בג' 37
א"ב מן חד וחד משמש את בש 38
אבנים דקדים לעצים ד' בלישן 285
לָאָדָם ה' קמצין . . . . . Zusatz 15
א"ב מן ג' ג' וכל חד וחד לי' דכו' באוריתא וכו' 57
ב' פסוקים ריש פסוקא אין אין 327
י"ו פסוקים אין אין במצע' פסוקא 326
י' פסוקים אין ואין במצע' פסוקא 325
ו' פסוקים ואין אין 333
י"ג פסוקים ואין ואין 328
חד פסוק אין אין אין 330
חד פסוק ואין ואין אין 331
ג' פסוקים ואין ואין ואין 332
ה' זוגין מן ב' ב' לכל חד סמוך איש 243
אָבַל , אָבָל . . . . . Zusatz 2
ו' מלין כל חד וחד לי' דכוו' בלשון אֵל 190
א"ב מן חד חד אל דלוג 77
ג' כתבן על וקרין אל 167
מ"ה מן חד וחד ואל 85
א"ב מן חד וחד חד אל וחד על 2
כ' זוגין תרין אל ותרין על 88
מ' זוגין חד ואל וחד ועל 86
י"ט פסוקים וכו' אל על על 351
ו' זוגין מן ג' ג' חד אל וחד על וחד ועל . . . 89
י"ד פסוקים דאית בהון על אל אל 350

Nr.

ז׳ פסוקים אל על אל 353
ז׳ פסוקים וכו׳ על אל על 352
ה׳ פסוקים דמיין אל אל אל על 354
ג׳ פסוקים אל ואל ואל ואל ואל 355
כ״ג פסוקים רישיהון ומיסיהון אַל אַל . . . 320
ב׳ פסוקים דמיין דאית בהון בריש אַל אַל אַל 319
ז׳ יחידאין ואלה 260
סימן כל אוריתא וירמי׳ וכו׳ תרין אם אם במ״י
אם ואם וכל קרי׳ אם ואם במי״ח אם אם 346
ב׳ פסוקים רישיהון ואם ומיסיהון אם . . . 343
ח׳ פסוקים ואם ואם 344
ב׳ פסוקים רישיהון ומיסיהון אם אם אם . . 345
ד׳ כתי׳ ויאמר וקרין ואמר 133
ג׳ מלין אנדרוגינום 193
ח׳ יחידאין ארצה 263
ל״ו יחידאין ואשר ולי׳ דסמיך 254
סי׳ כל קרי׳ את ולי׳ ואת 79
י״א פסוקים אית בכל חד וחד ב׳ זוגין קדמא׳ את
ותני׳ ואת 230
ותרין קדמ׳ ואת תני׳ את 231
ב׳ זוגין מן ג׳ תליתא׳ חסר את 232
וחד תרין קדמא׳ חסר את 233
י״א יחידאין אתה ולי׳ דסמיך 261
י״א יחידאין ואתה ולי׳ דסמיך 262
ו׳ פסוקים אית בהון ואתה אתה 297

ב.

כ״ט מלין קרין ב׳ ולי׳ זוגא 215
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ב׳ בריש
תיבות׳ 49
ד׳ מלין כתיבין ב׳ בריש תיבות׳ ולא קרין . . 107
וחד לא כתי׳ ב׳ וקרי׳ 108
י״א מלין כתבין ב׳ וקרי׳ ב׳ 149
ג׳ כתבין ב׳ וקרין ב׳ 150
ו׳ מלין דכתב׳ ב׳ וקרי׳ מ׳ 154
חד כתי׳ מ׳ וקרי׳ ב׳ 155
א״ב מן חד וחד בא׳ ולי׳ 36

Nr.

א״ב מן חד ב׳ וחד וב׳ 1
א״ב מן חד וחד חד כ׳ וחד ב׳ 4
ו׳ פסוקים דאית בהון בם בם 334
ג׳ פסוקים דקדים הכהנים לבני אהרן וכו׳ . כ׳ s.
ובני פלוני ל״ו מיחדין 366
בניו דקדים לנשיו ב׳ בלישנא 283
בְּרִית ג׳ . . . . . Zusatz 18.

ג.

א״ב מן חד ג׳ וחד וג׳ 1
ח׳ יחידאין כל חד לי׳ זוגא (גוי) 266
י״ב פסוקים דאית בהון גם גם גם 356
סי׳ כל קרי׳ בתר אתנח וגם בר מן כ״ד גם וכל
ירמי׳ וכו׳ דכו׳ במי״ו וגם וכו׳ 361
ט׳ פסוקים גם וגם 358
ד׳ פסוקים וגם גם 359
ג׳ פסוקים דמיין וכו׳ ותני׳ וגם 360
י״א פסוקים וגם ותרין מלין וכו׳ 357
געיא . . . . . (י״ח פסוקים) ט׳ s.

ד.

א״ב מן חד ד׳ וחד וד׳ 1
ב׳ מלין (חסרי׳ ד׳ במצע) תיבות׳ וקרי׳ . . . 181
ד׳ מלי׳ כתבין ר׳ וקרין ד׳ 122
תרין דכתבין ד׳ וקרי׳ ר׳ 123
א״ב מן חד וחד חד ד׳ וחד ר׳ 7
דבריך דכתבן דברך 130
ח׳ כתבן דבריך וקרין דברך 131
ח׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ דגש 369
ג׳ מלין זרים כתבן ר׳ לפני הדגש 216
ו׳ זוגין מתחלפין חד במאריך וחד בדרגא . . 221

ה.

א״ב מן חד ה׳ וחד וה׳ 1
א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד ה 8
א״ב מן חד וחד חד ה׳ בריש תיבות׳ וכל חד לית
פתח 65

	Nr.
ז׳ כתבן ה׳ בריש תיבות׳ ולא קרי׳	166
י״ג מלין חסר ה׳ בריש תיבות׳ וקרי׳	165
ל״א מלין קרין ה׳ וכל דכו׳ כתבן ח׳	211
כ״ב קרין ח׳ וכל דכו׳ כתי׳ ה׳	212
ט״ו זוגין מן ב׳ חד קרי׳ ח׳ והד קרי׳ ה׳	213
א״ב מן ב׳ ב׳ הא׳ וכלהון פתחין	64
ט״ו מלין ר״פ משמשין ה׳ וכל קרי׳ נסבין ו׳	174
תרין כתי׳ ה׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרין	110
ג׳ מלין חסר ה׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין	109
ב׳ כתבן ה׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין ב׳	151
ד׳ מלין דכתבן ח׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין ה׳	121
ו׳ מלין חסר ה׳ במצע׳ תיבות׳ ולי׳ דכו׳	176
י״ח לא מפקין ה׳ בסוף תיבות׳	43
א״ב מן חד וחד מפיק ה׳ בסוף תיבות׳	42
י״א זוגין מן חד וחד חד מפיק ה׳ וחד לא מפיק ה׳	44
ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ י׳	94
כ׳ מלין כתבין ה׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין	112
כ״ט מלין חסר ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין	111
י״ד מלין כתי׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳	113
ח׳ כתי׳ ו׳ בסוף תיבות׳ וקרין ה׳	115
ו׳ מלין כתבין י׳ בסוף תיבות׳ וקרין ה׳	116
ח׳ מלין בחד לישן דכתב׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳	114
י״ג מלין כתבין ה׳ בסוף תיבות׳ וכל דכוו׳ כתי׳ א׳	180
י״ב זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ א׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ ה׳	95
א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ דלוג קדמא לא נסיב ה׳ ותני׳ נסיב ה׳ ולי׳ דסמיך	3
אלין זוגין מן חד וחד מן ב׳ מלין לא נסבין ה׳	188
ז׳ דנסבין ה׳ מן ב׳ מלין	189
י״ב מלין בחד לישן קרין ה׳	205
ב׳ פסוקים דאית בהון הוא הוא וסביר׳ היא היא	342
ח׳ פסוקים והוא הוא	341
י״א יחידאין והוא	364
ז׳ פסוקים דאית בחון והוא והוא	340
ג׳ זוגין מתחלפין מן ב׳ בחד ענינא קדמא היו תני׳ היה	238
ה׳ פסוקים הנה והנה	339

ו

	Nr.
א״ב מן חד וחד ו׳ בריש תיבה וקמץ	71
י״א כתי׳ ו׳ בריש תיבות׳ ולא קרין	118
י״ב מלין חסר ו׳ בריש תיבות׳ וקרי׳	117
מ׳ מלין דנסבין ו׳ בריש תיבות׳ ואינון סמיכין לי״י וכו׳	187
י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרי׳ י׳	135
כ״ב מלין כתיב׳ י׳ בריש תיבות׳ וקרין ו׳	134
ט״ו מלין ראש פסוק משמשין ה׳ וכל קרי׳ נסבין ו׳	174
כ״ב ראשי פסוקים מן חד וחד לא נסבין ו׳	175
י״א זוגין מן חד וחד חד לא נסיב ו׳ וחד נסיב ו׳	186
י״ט זוגין בחד ענינא קדמא נסיב ו׳ ותני׳ לא נסיב ו׳	246
ח׳ זוגין בענין קדמא לא נסיב ו׳ ותנינ׳ נסיב ו׳	247
ד׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בענינא קדמ׳ נסיב ו׳ ותני׳ ותליתא׳ לא נסיב ו׳	240
ג׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בענינא קדמא לא נסיב ו׳ ותני׳ ותליתא׳ נסיב ו׳	239
ו׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בענינא קדמא ותנינ׳ נסיב ו׳ ותליתא׳ לא נסיב ו׳	241
כ״ח זוגין חד לא נסיב ו׳ בריש ומלא במצע׳ וחד נסיב ו׳ בריש וחסר במצע׳	248
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ו׳ בריש תיבות׳	46
כ״ב זוגין מן חד וחד נסבין ו׳ בריש תיבות׳ ו׳ בסוף תיבות׳ חד מלרע וחד מלעיל	45
א״ב מן חד וחד ראש פסוק וא׳ ולי׳	39
א״ב מן תרין וא׳ וחד א׳	14
א״ב ג׳ וא׳ וחד א׳	16
כ׳ זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל וא׳ בריש תיבות׳	47
א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון בספרא וא׳ בריש	61
א״ב מן חד וחד חד וא׳ וחד והא׳	9
א״ב מן ב׳ ב׳ ובא׳	62
א״ב מן ב׳ ב׳ והא׳	63
א״ב מן ב׳ ב׳ וי׳ בריש תיבות׳	68
א״ב מן חד וחד ומ׳ בריש תיבות׳	18
מלין מיחדין ות׳ בריש תיבות׳ וכו׳	368

Nr.

י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ות׳ בריש תיבות׳ 50
ע״ד מלין יחידאין מן ב׳ מלין נסבין ו׳ . . . 253
א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ נסבין ו׳ בריש תיבות׳ וכל קרי׳ לא נסבין 31
א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ לא נסבין ו׳ בריש תיבות׳ ומטעין בהון 30
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מנהון לא נסבין ו׳ וב׳ נסבין ו׳ . 251
י״ו זוגין מן ב׳ מלין לא נסבין ו׳ 252
י״ד זוגין מן ב׳ ב׳ ריש פסוק נסבין ו׳ בר״ח וכל קרי׳ לא נסבין ו׳ 172
י״ד זוגין מן ב׳ ב׳ ריש פסוק לא נסיב ו׳ וכל קרי׳ נסיב ו׳ 171
י״ב זוגין מן ג׳ ג׳ ר״פ נסבין ו׳ בריש תיבה וכל קרי׳ לא נסבין ו׳ 173
א״ב כתי׳ ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳ 81
א״ב כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ו׳ 80
כ״ו מלין דכל חד לי׳ כתי׳ י׳ במצע׳ תיבות׳ וכל דכו׳ כתי׳ ו׳ 214
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבן ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳ 139
ה׳ זוגין ב׳ ב׳ כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ו׳ . 138
ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳ 141
ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ו׳ . 140
ו׳ זוגין מן תרין בענינא קדמא ו׳ תני׳ י׳ . . . 237
ב׳ זוגין קרי׳ י׳ קדמ׳ דלא נסיב ו׳ חסר י׳ במצע׳ ודנסיב ו׳ בריש מלא י׳ במצע׳ 249
א״ב מן חד וחד ו׳ בסוף תיבות׳ ולי׳ 33
י״א מלין כתבין ו׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין . . 120
י״ח מלין חסרים ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ . . . 119
ח׳ כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וקרין ה׳ 115
י״ד מלין כתבין ה׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ו׳ . . 113
ה׳ מלין בחד לישן דכתבן ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳ 114
מ״ז מלין כתבין ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ י׳ . . . 136
כ״ד מלין כתבין י׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳ . . 137
ט׳ זוגין מן חד וחד חד י׳ וחד ו׳ בסוף תיבות׳ . 53
י״ב מלין כתבין חרין ווין כפול 184
וודיה . . . . . (כ׳ מלין) מלין s.

Nr.

ז׳

א״ב מן חד ז׳ וחד וז׳ 1
ג׳ זוגין קדמא ז׳ ותני׳ ש׳ 203
ג׳ זוגין קדמא ש׳ ותני׳ ז׳ 204
זקף קמץ, פתח וכו׳ . . . . . (טעם) ט׳ s.

ח׳

א״ב מן חד ח׳ וחד וח׳ 1
ד׳ מלין דכתבין ח׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ה׳ . . 121
ל״א מלין קרין ה׳ וכל דכוו׳ כתב׳ ח׳ 211
כ״ב קרין ח׳ וכל דכוו׳ כתי׳ ה׳ וכו׳ 212
ט״ו זוגין מן ב׳ חד קרי׳ ח׳ וחד קרי ה׳ . . . 213
ד׳ פסוקים דקדים מצותיו לחקיו . . . . . מ׳ s.
ח׳ פסוקים דקדים משפטי לחקתי . . . . . מ׳ s.
ו׳ פסוקים דקדים חקתי למצותי . . . . . מ׳ s.
ו׳ מלין בחירק בסוף תיבות׳ וכל חד ליח . . 208
ח׳ מלין יחידאין פשטין וכל דכוו׳ בחירק . . 209
וחם ג׳ פתחין . . . . . s. Zusatz 21

ט׳

א״ב מן חד ט׳ וחד וט׳ 1
וטוב ה׳ קמצין . . . . . s. Zusatz 16
חד כתיב ובעפולים וקרי׳ ובטחורים . . . 170

טעם

ו׳ זוגין מתחלפין חד במאריך וחד בדרגא . 221
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מתחלפין בטעמא בענין . . 222
ג׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא זקף קמץ תני׳ זקף פתח 223
חד זוג קדמא פתח תני׳ קמץ 224
י״א זוגין מן תרין בענין קדמא רביע תני׳ זקף 227
י״א זוגין מן ב׳ בענינא חד זקיף לרומא וחד נחית לתהומא 228
ג׳ זוגין חד תביר וחד קאים בענינא . . . 229
ג׳ זוגין כפולין ופסק ביניהון באתנחתא . . 242
י״ח פסוקים דסלקין ונחתין בתורה . . . 374

Nr.

י.

א״ב מן חד וחד י׳ בריש תיבות׳ 67
א״ב מן חד י׳ וחד וי׳ 1
א״ב מן ב׳ ב׳ י׳ בריש תיבות׳ 66
ב׳ מלין כתבין י׳ בריש תיבות׳ ולא קרין . . . 124
ותרין חסר י׳ בריש תיבות׳ וקרי׳ 125
כ״ב מלין כתיבין י׳ בריש תיבות׳ וקרין ו׳ . . 134
י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרי׳ י׳ 135
ו׳ זוגין מן תרין בענינא קדמא ו׳ תני׳ י׳ . . . 237
ב׳ זוגין קרי׳ י׳ קדמא דלא נסיב ו׳ חסר י׳ במצע׳
ודנסיב ו׳ וכו׳ 249
כ״ז מלין דכל חד לי׳ כתי׳ י׳ במצע׳ תיבות׳ וכל
דכו׳ כתי׳ ו׳ 214
א״ב כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ו׳ 86
א״ב כתבין ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳ 81
ו׳ כתבן י׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרין 129
ג״ו מלין חסר י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין 128
ג׳ מלין זרים כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ לפני הדגש 216
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ו׳ 138
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבין ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳ 139
ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין ו׳ 140
ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳ . 141
מ״ג מלין כתבן י׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין . . 127
י״ב מלין חסר י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ 126
ו׳ מלין כתבין י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ה׳ . . . 116
כ״ד מלין כתבן י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ו׳ . . . 137
מ״ו מלין כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ י׳ . . . 136
ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וחד
כתי׳ י׳ 94
ט׳ זוגין מן חד וחד חד י׳ וחד ו׳ בסוף תיבות׳ . 53
ג׳ מלין דאית בהון י׳ יתיר בין תי״ו למ״ם ולא
קרי׳ 132
ג׳ כתבין ידיתון וקרי׳ ידותון 148
וידע ג׳ . . . . . s. Zusatz 6
ג׳ יחידאין דסמיך לי״י 258
שמן דקדים ליין ב׳ בלישן 284
תסף . . . . . s. Zusatz 4

Nr.

ד׳ כתיבין יעואל וקרין יעיאל 146
ירֵאתֶם . . . . . s. Zusatz 5

כ.

א״ב מן חד וחד כ׳ בריש תיבות׳ 19
א״ב מן חד כ׳ וחד וכ׳ 1
א״ב מן חד וחד חד כ׳ וחד ב׳ 4
ג׳ כתבן כ׳ וקרין ב׳ 150
י״א מלין כתבן ב׳ וקרין כ׳ 149
א״ב מן חד וחד כא׳ חד מלרע וחד מלעיל . . 11
ב׳ כתבן ה׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין כ׳ 151
ח׳ זוגין חד לשון זכר וחד לשון נקבה ך׳ בסוף
תיבות׳ 54
ד׳ פסוקים דקדים הלוים לכהנים . . . . . ל׳ s.
ג׳ פסוקים דקדים הכהנים לבני אהרן וחד הכהן
בן אהרן 282
הַכִּי ה׳ . . . . . s. Zusatz 8
י׳ פסוקים כל כל במצע׳ פסוקא ומלה ביניהון . 314
ג׳ פסוקים מן תמנין אתין וריש׳ וכל 316
תרין כל וחד וכל . . . . . s. Zusatz 11
ג׳ פסוקים רישא ומצע׳ וכל וכל 315
ה׳ פסוקים כל כל וכל 310
ט׳ פסוקים כל וכל וכל 312
ג׳ פסוקים וכל כל כל 300
חד וכל וכל כל 313
ה׳ פסוקים כל וכל כל 309
ה׳ פסוקים וכל וכל וכל 304
ב׳ פסוקים כל כל כל וכל 303
ד׳ פסוקים כל כל וכל כל 311
ב׳ פסוקים וכל וכל וכל כל 306
ב׳ פסוקים וכל וכל וכל וכל 305
חד פסוק כל וכל וכל וכל וכל 307
חד פסוק וכל כל וכל וכל כל כל 308
י״ג יחידאין ובכל 255
ג׳ פסוקים דאית בהון ובכל בכל 298
ה׳ פסוקים ובכל ובכל 299
ו׳ פסוקים לכל לכל 302

Nr.

ב׳ פסוקים **ומכל ומכל** 301
כתיב ולא קרי . . . . . ק׳ s.
כתיב וקרי . . . . . ק׳ s.
קרי ולא **כתיב** . . . . . ק׳ s.

.ל

ד׳ מלין כתבן **ל׳** יתירה 152
חד קרי׳ **ל׳** ולא כתיב 153
א״ב מן חד **ל׳** וחד **ול׳** 1
י״ח זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל **ל׳** בריש תיבות׳ 48
י״ד זוגין מן ב׳ בענין קדמא נסיב **ל׳** ותני׳ לא נסיב **ל׳** 244
ו׳ זוגין בחד ענין קדמא לא נסיב **ל׳** ותני׳ נסיב **ל׳** 245
א״ב מן חד וחד חד **א׳** וחד **לא׳** 10
א״ב מן חד וחד מלרע **לא׳** בריש תיבות׳ . . 27
א״ב מן חד וחד **לא׳** בריש תיבות׳ ולי׳ מלעיל . 26
א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ **לא׳** בריש׳ . 20
א״ב מן ב׳ ב׳ מלעיל **לא׳** בריש תיבות׳ . . . 28
א״ב מן תרין תרין מלרע **לא׳** 29
מלין מיחדין **למ׳** בריש תיבות׳ 367
ט״ו דכתבן **לא** וקרין **לו** 105
ותרין כתבן **לו** וקרין **לא** 106
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ בענינא קדמא נסיב **לא** ותני׳ לא נסיב **לא** 250
ג׳ פסוקים רישיהון **ולא** ומצע׳ **לא לא** . . . 363
ו׳ פסוקים **ולא לא ולא** 364
ח׳ פסוקים דאית בהון ד׳ **לא לא לא לא** . . 365
ג׳ פסוקים דאית בהון ה׳ **לא ולא ולא ולא ולא** 362
ד׳ פסוקים דקדים הלויים **לכהנים** 280
א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון תרין **לישנין** 59
א״ב מן תרין תרין בחד **לישן** 70
א״ב מן ג׳ ג׳ בחד **לישן** 56
ד׳ **בלישנא** דכתבן ישגלנה וכו׳ . . . . . ק׳ s.
ה׳ מלין בחד **לישן** דכתבי׳ ה׳ וכו׳ . . . . ה׳ s.
ה׳ מלין בחד **לישן** כתבן נ׳ בסוף תיבות׳ . . 206
ו׳ מלין כל חד וחד לי׳ דכו׳ **בלישן** אל . . . א׳ s.

Nr.

ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד **לישן** יחיד וחד **לישן** רבים 236
י״ב מלין בחד **לישן** קרין ה׳ 205
לָה ג׳ רפין . . . . . s. Zusatz 19
בַּלַּיְלָה הוּא ד׳ . . . . . s. Zusatz 7
וְלָכֵן . . . . . s. Zusatz 1
וְלַקַּחַת ד׳ . . . . . s. Zusatz 10
יָקַח ג׳ . . . . . s. Zusatz 17

.מ׳

א״ב מן ב׳ ב׳ **מ׳** בריש תיבותא 69
א״ב מן חד **מ׳** וחד **ומ׳** 1
א״ב מן חד וחד **ם׳** בסוף תיבותא 34
א״ב מן חד וחד חד **ן׳** וחד **ם׳** בסוף תיבותא . 12
ה׳ מלין כתבין **מ׳** בסוף תיבות׳ ולא קרי׳ . . . 156
ה׳ לא כתיבין **מ׳** בסוף תיבות׳ וקרי׳ 157
ו׳ מלין דכתבין **ב׳** וקרין **מ׳** . . . . . ב׳ s.
חד כתיב **מ׳** וקרי׳ **ב׳** . . . . . ב׳ s.
ז׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד **מ׳** וחד **מן** 197
ט׳ יחידאין דמשמש **מ׳** מן תרין מלין ולי׳ זוגא . 259
מאריך . . . . . (טעם) ט׳ s.
ו׳ כתבין **מרונים** וקרין **מרינים** 147
כ״ב מלין דכל חד וחד לי׳ דכוו׳ **מה׳** בריש תיבות׳ וכל שאר קרי׳ **מן** 195
ט׳ וחידאין **ומה** פתח וחד **ומה** פתח קטן . . 256
מותאמים . . . . . (תאומים) ת׳ s.
מים ב׳ וקפין קמצין וכו׳ . . . . . s. Zusatz 13
ס״ב מלין דכתבן **מוקדם מאוחר** 91
כ׳ **מלין** כתבין וודיה בסוף תיבותא 92
ד׳ זוגין מן ב׳ בענין חד פתח וח׳ **מלאפום** . . ת׳ s.
ח׳ זוגין מן ג׳ ג׳ דכתיבין **מלה חדא** וקרין **מלה אחרי** 93
י׳ **מלין** דקרין ולא כתבן 97
ח׳ **מלין** דכתבין ולא קרין 98
ט״ו דכתבין תיבה חדא וקרין תרין **מלין** . . 99
ח׳ כתבין תרין **מלין** וקרי׳ **מלה חדא** . . . 100
ג׳ **מלין** תיבות׳ קמייתא נסבא מן תנינא . . . 101
ב׳ **מלין** תנינא נסבא מן קמייתא 102
י״ח **מלין** תקן עורא 168

Nr.

ט׳ זוגין מן ב׳ ב׳ תרין מלין 185
ג׳ פסוקים מתחלפין בתיבתן 268
ז׳ מלין בחד ענין מתחלפין וסי׳ קרי וכו׳ . . 291
ה׳ מלין בחד ענין דמטעין בהון ומתחלפין . . 292
אלין מלין מן ב׳ ב׳ וכל חד וחד ליה דסמיך . 371
ג׳ מלין מן י״א אתין . . . . . (אתין) א׳ s.
ג׳ מלין אנדרוגינוס . . . . . א׳ s.
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ בסיפרא קדמ׳ נסיב אות וחסר מלה וכו׳ וחד קדמ׳ נסיב מלה וחסר אות וכו׳ א׳ s.
י״ב מלין דכתבן א׳ בסוף תיבות׳ וכו׳ . . . א׳ s.
מ״ח מלין נסבין א׳ במצע׳ תיבותא וכו׳ . . . א׳ s.
ד׳ מלין כתבן ב׳ וכו׳ . . . . . ב׳ s.
ח׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ דגש . . . . ד׳ s.
ג׳ מלין חסר ה׳ וכו׳ . . . . . ה׳ s.
ותרין כתי׳ ה׳ וכו׳ . . . . . ה׳ s.
ה׳ מלין בחד לישן דכתבן ה׳ וכו׳ . . . . . ה׳ s.
ו׳ מלין כתבן י׳ וכו׳ וקרין ה׳ . . . . . ה׳ s.
ח׳ כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ה׳ . . . . . ה׳ s.
י״ד מלין כתי׳ ה׳ וכו׳ . . . . . ה׳ s.
כ׳ מלין כתבן ה׳ וכו׳ . . . . . ה׳ s.
כ״ט מלין חסר ה׳ וכו׳ . . . . . ה׳ s.
מלין מיחדין ות׳ . . . . . ו׳ s.
י״א כתי׳ ו׳ וכו׳ . . . . . ו׳ s.
י״א מלין כתבין ו׳ וכו׳ . . . . . ו׳ s.
י״ב מלין חסר ו׳ וכו׳ . . . . . ו׳ s.
י״ח מלין חסרים ו׳ וכו׳ . . . . . ו׳ s.
כ״ד מלין כתבין י׳ בס״ת וכו׳ . . . . . ו׳ s.
מ״ז מלין כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וכו׳ . . . . ו׳ s.
ד׳ מלין דכתבן ח׳ וכו׳ . . . . . ח׳ s.
ב׳ מלין כתבן י׳ וכו׳ . . . . . י׳ s.
ותרין חסר י׳ וכו׳ . . . . . י׳ s.
ג׳ מלין דאית בהון י׳ יתירה וכו׳ . . . . . י׳ s.
ו׳ כתבן י׳ וכו׳ ולא קרין . . . . . י׳ s.
י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרין י׳ . . . . . י׳ s.
י״ב מלין חסר י׳ וכו׳ . . . . . י׳ s.
כ״ב מלין כתיבין י׳ בריש תיבותא . . . . י׳ s.
מ״ג מלין כתבין י׳ וכו׳ . . . . . י׳ s.

Nr.

נ״ו מלין חסר י׳ וכו׳ . . . . . י׳ s.
מלין מיחדין למ׳ וכו׳ . . . . . ל׳ s.
ד׳ פסוקים דאית בהון ד׳ מלין מתחלפין . . . פ׳ s.
ו׳ מלין דכל חד לי׳ פתח בר״ת . . . . . פ׳ s.
ד׳ מלין כתבן ר׳ וכו׳ . . . . . ר׳ s.
תרין דכתבן ד׳ וכו׳ . . . . . ר׳ s.
ד׳ יחידאין מלך סמוך למלה 257
א״ב מן חד וחד חד מלעיל וחד מלרע . . 5
א״ב מן חד וחד כא׳ חד מלרע וחד מלעיל . 11
א״ב מן חד וחד לא׳ בריש תיבות׳ ולי׳ מלעיל . 26
א״ב מן חד וחד מלרע לא׳ בריש תיבות׳ . . 27
א״ב מן ב׳ ב׳ מלעיל לא׳ בריש תיבות׳ . . . 28
א״ב מן תרין תרין מלרע לא׳ 29
א״ב בטעמא לעיל ולית 32
כ״ב מן חד וחד נסבין וי׳ וכו׳ חד מלרע וחד מלעיל 45
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ו׳ בר״ת 46
כ׳ זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל וא׳ בריש׳א 47
י״ח זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ל׳ בריש תיבות׳ 48
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ב׳ בריש תיבות׳ 49
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ות׳ בריש תיבו׳ 50
י״ב זוגין חד מלרע וחד מלעיל 51
ח׳ פסוקים מן ב׳ זוגין קדמא מלרע תני׳ מלעיל 225
ב׳ פסוקים בתורה מן ב׳ קדמא מלעיל תני׳ מלרע 226
שטה דכל חד וחד מלרע וכל קרי׳ מלעיל . ש׳ s.
שטה דכל חד וחד לי׳ בטעמ׳ מלעיל וכו׳ . . ש׳ s.
י״ו מן חד וחד מן ולי׳ דסמיך 196
ד׳ פסוקים מִן מִן ומִן 318
ב׳ פסוקים דאית בהון מִן מִן מִן מִן . . . 317
ד׳ פסוקים דקדים מְצֻוָּתָיו לחקיו 277
ו׳ פסוקים דקדים חקתי למְצֻוֹתַי 279
ח׳ פסוקים דקדים מִשְׁפָּטַי לחקתי 278

Nr.

ב.

א״ב מן חד ב׳ וחד ונ׳ 1
ה׳ מלין בחד לישן כתבן נ׳ בסוף תיבות׳ . . . 206
ז׳ כתבן נ׳ ולא קרין 159
ו׳ מלין חסר נ׳ וקרי׳ 158
ט׳ פסוקים אית בהון כהדין סי׳ ב הפוכה . . 179
א״ב מן חד וחד כתבין ך׳ בסוף תיבותא . . . 75
א״ב מן וחד חד ך׳ וחד ם׳ בסוף תיבות׳ . . . 12
ג׳ ך׳ כתבין זעירין 178
גֵּדֶר ה׳ בה׳ נקדות . . . . . s. Zusatz 22
מַכֵּה ה׳ בסגול . . . . . s. Zusatz 14
וַיִּפֹּל ג׳ . . . . . s. Zusatz 3
י׳ נקדות נקד עזרא בתורה וד׳ בנביאים וא׳ בכתובי׳ 96
בניו דקדים לְנָשָׂיו ב׳ בלישׁ׳ . . . . . ב׳ s.

ם.

א״ב מן חד ם׳ וחד וס׳ 1
כ׳ זוגין מן חד ם׳ וחד ש׳ 52
י״ח מלין כתבן ש׳ וקרין ס׳ 191
א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון בספרא וא׳ בריש . . 61
סימן דמלכים אולי ישמע וכו׳ וחלוף דישעי׳ . 289
סימן ושמו בדיו, בארץ מצרים, ושבו אל לבם וכו׳ 290
סימן (שנויים שבפרשת הקרבנות) 293
סימן (דמלכי ישראל ויהודה בשנוייהם) . . . 294
סימן כל ענינא קמא דיחזקאל וכו׳ 295
סימן כל אוריתא וכו׳ אם אם וכו׳ . . . . א׳ s.
סימן כל קרי׳ וכו׳ וגם וכו׳ . . . . . ג׳ s.

ע.

א״ב מן חד ע׳ וחד וע׳ 1
י״ז יחידאין עד 265
י״ג פסוקים עד ועד 323
ג׳ פסוקים ועד עד 321
י״ד פסוקים ועד ועד 322
ג׳ פסוקים דאית בהון ועד ועד ועד . . . 324
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד עד וחד על 218
עזרא (יח׳ מלין) . . . . . מ׳ s.
עזרא (י׳ נקדות) . . . . . נ׳ s.

Nr.

ה׳ מלין עטור סופרים 217
א״ב מן חד וחד על 76
א״ב קרי׳ על ולי׳ בקרי׳ חד מנהון אל . . . 78
ל״ב זוגין מן ב׳ ב׳ על 87
ג׳ כתבן על וקרין אל 167
א״ב מן חד וחד חד אל וחד על 2
כ״א פסוקים דאית בהון על על ומלה חדא ביניהון 348
י״ד פסוקים דאית בהון על אל אל 350
י״ט פסוקים דאית בהון אל על על 351
ז׳ פסוקים דאית בהון על אל על 352
ז׳ פסוקים דאית בהון אל על אל 353
ה׳ פסוקים דמיין אל אל אל על 354
כ׳ זוגין תרין אל ותרין על 88
ט׳ זוגין חד ואל וחד ועל 86
ו׳ זוגין מן ג׳ ג׳ חד אל וחד על וחד ועל . . 89
ו׳ פסוקים דאית בהון ועל ועל ומלה ביניהון . 347
כ״ד פסוקים דאית בהון על ועל על . . . 349
ב׳ כתבן ענוים וקרין עניים 145
ה׳ כתבן עניים וקרין ענוים 144
חד כתיב ובעפולים וקרי׳ ובטחורים . . . 170
אבנים דקדים לעצים ד׳ בלישן 285

פ.

א״ב מן חד פ׳ וחד וף׳ 1
ג׳ זוגין כפולין ופסק ביניהון באתנחת׳ . (טעם) ט׳ s.
א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון בחד פסוק 58
י״ח זוגין חד ר״פ וחד סוף פסוק 90
ג׳ פסוקים מתחלפין בתיבתן 268
ג׳ פסוקים דקדים הכהנים לבני אהרן וכו׳ . כ׳ s.
ג׳ פסוקים מתחלפין ומטעין בהון (שם וחם ויפת) 286
ד׳ פסוקים דאית בהון ד׳ מלין מתחלפין . . 275
ד׳ פסוקים דקדים מצותיו לחקיו . . . . מ׳ s.
ד׳ פסוקים דקדים הלוים לכהנים . . . . ל׳ s.
ד׳ פסוקים מטעין בהון (מצות חקים וכו׳) . . 281
ה׳ פסוקים באוריית׳ שאין להם הכרע . . . 194
ה׳ פסוקים מתחלפין בקהלת 287

Nr.

ה' פסוקים דרמין בשמהתהון ומתחלפין באתיהון
ב' באורית' וג' דד"ה 288
ו' פסוקים אית בהון ואתה ואתה 297
ו' פסוקים דקדים חקתי למצותי . . . . . מ' s.
ו' פסוקים דאית בהון ג' זוגין מתחלפין . . . 276
ח' פסוקים דמין מן ד' מלין תליתא' משני' . . 296
ח' פסוקים דקדים משפטי לחקתי . . . . מ' s.
כ' פסוקים דמשתבשין בהון 274
ב' כתבין וּפְשֵׁרָא וקרין וּפְשֵׁרֵה 177

צ

א"ב מן חד צ' וחד וצ' 1
צבחר . . . . . (תנועות) ת' s.
בְּמְצוֹלוֹת ג' . . . . . s. Zusatz 12
וַיְצַר ג' . . . . . s. Zusatz 9

ק

א"ב מן חד ק' וחד וק' 1
ב' קופין דבקים ולא זינין 161
קל וחומר ה' בתורה 182
קל וחומר ה' בנביאים ובכתובים 183
קָרְבָּן ה' קמץ . . . . . Zusatz 23
וקף קמץ . . . . . (טעם) ט' s.
אותיות גדולות שבקרי' . . . . . א' s.
אותיות קטנות שבקרי' . . . . . א' s.
א"ב מן ב' ב' חד בתלים וחד בקרי' 60
ז' פסוקים וכו' וכל מצע' כתב' וקרי' 164
ד' כתבן ויאמר וקרין ואמר . . . . . א' s.
ד' כתי' ב' בריש תיבות' ולא קרין . . . . ב' s.
חד לא כתיב ב' וקרי' . . . . . ב' s.
י"א מלין כתבן ב' וקרין כ' . . . . . ב' s.
ג' כתבן כ' וקרין ב' . . . . . ב' s.
ו' מלין דכתבן ב' וקרין מ' . . . . . ב' s.
חד כתי' מ' וקרי' ב' . . . . . ב' s.
דבריך דכתבן דברך, וחלוף . . . . . ד' s.
ב' מלין (חסרים ד' במצע') תיבות' וקרי' . . ד' s.
תרין כתי' ה' ולא קרין . . . . . ה' s.

Nr.

כ"ט מלין חסר ה' וכו' וקרין . . . . . ה' s.
כ' מלין כתבן ה' וכו' ולא קרין . . . . . ה' s.
י"ד מלין כתיבי' ה' וכו' וקרין ו' . . . . . ה' s.
ה' מלין וכו' דכתבין ה' וקרין ו' . . . . . ה' s.
ח' כתי' ו' וכו' וקרין ה' . . . . . ה' s.
ו' מלין כתבין י' וכו' וקרין ה' . . . . . ה' s.
ב' כתבין ה' וכו' וקרין כ' . . . . . ה' s.
י"ג מלין חסר ה' וכו' וקרי' . . . . . ה' s.
ז' כתבן ה' וכו' ולא קרי' . . . . . ה' s.
י"ב מלין חסר ו' וכו' וקרי' . . . . . ו' s.
י"א כתבן ו' וכו' ולא קרי' . . . . . ו' s.
י"ח מלין חסרים ו' וכו' וקרי' . . . . . ו' s.
י"א מלין כתבן ו' וכו' ולא קרי' . . . . . ו' s.
ד' מלין דכתבן ח' וכו' וקרין ה' . . . . . ח' s.
ב' מלין כתבין י' וכו' ולא קרי' . . . . . י' s.
תרין חס' י' וקרי' . . . . . י' s.
י"ב מלין חסר י' וכו' וקרי' . . . . . י' s.
מ"ג מלין כתבין י' וכו' ולא קרין . . . . . י' s.
ו' כתבין י' ולא קרי' . . . . . י' s.
ג' מלין דאית בהון י' יתיר וכו' ולא קרי' . . . י' s.
כ"ב מלין כתיבין י' בריש תיבות' וקרין ו' . . . י' s.
י' כתבן ו' וכו' וקרין י' . . . . . י' s.
מ"ו מלין כתבין ו' וכו' וקרי' י' . . . . . י' s.
כ"ד מלין כתבן י' בסוף תיבות' וקרין ו' . . . י' s.
ה' זוגין מן ב' ב' כתבן י' וכו' וקרין ו' . . . י' s.
ה' זוגין מן ב' ב' כתבן ו' וקרין י' . . . . י' s.
ד' כתבן יעואל וקרין יעיאל . . . . . י' s.
ג' כתבן ידיתון וקרין ידותון . . . . . י' s.
דכתבן לא וקרין לו . . . . . ל' s.
דכתבן לו וקרין לא . . . . . ל' s.
ד' כתבן ל' יתרה . . . . . ל' s.
חד קרי' ל' ולא כתיב . . . . . ל' s.
דקרין ולא כתבין . . . . . (מלין) מ' s.
דכתבן ולא קרין . . . . . (מלין) מ' s.
ט"ו דכתבין תיבה חדא וקרין תרין מלין . . . מ' s.
ח' כתבין תרין מלין וקרי' מלה חדא . . . מ' s.
ו' כתבן מדונים וקרין מדינים . . . . . מ' s.

Nr.

ה׳ מלין כתבין מ׳ וכו׳ ולא קרי׳ . . . . . מ׳ s.
ה׳ לא כתיבין מ׳ וכו׳ וקרין . . . . . מ׳ s.
מ״ח מלין נסבין א׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרין . מ׳ s.
י״ב מלין דכתבן א׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין . מ׳ s.
ו׳ מלין חסרי׳ נ׳ וקרי׳ . . . . . נ׳ s.
ז׳ כתבין נ׳ ולא קרי׳ . . . . . נ׳ s.
ה׳ כתבן עניים וקרין ענוים . . . . . ע׳ s.
ב׳ כתבן ענוים וקרין עניים . . . . . ע׳ s.
חד כתי׳ ובעפולים וקרי׳ ובטחורים . . . . ע׳ s.
ב׳ כתבין ופשרא וקרין ופשרה . . . . . פ׳ s.
ד׳ מלין כתבן ר׳ וקרין ד׳ . . . . . ר׳ s.
תרין דכתבן ד׳ וקרין וכו׳ . . . . . ר׳ s.
י׳ כתבין שבית וקרין שבות . . . . . ש׳ s.
חד כתיב שבות וקרי׳ שבית . . . . . ש׳ s.
ד׳ מלין דכתבן ישגלנה וקרין ישכבנה . . . ש׳ s.
י״ח מלין כתבן ש׳ וקרין ס׳ . . . . . ש׳ s.
י״א מלין לא כתבין ת׳ וקרין . . . . . ת׳ s.
ז׳ כתבן ת׳ ולא קרין . . . . . ת׳ s.
קֶרִי , בְּקֶרִי 291

ר.

א״ב מן חד ר׳ וחד ור׳ 1
א״ב מן חד וחד חד ד׳ וחד ר׳ 7
ד׳ מלין כתבן ר׳ וקרין ד׳ 122
תרין דכתבן ד׳ וקרי׳ ר׳ 123
מֶרִים ג׳ וא׳ וּמֵרִים . . . . . s. Zusatz 20

ש.

א״ב מן חד ש׳ וחד וש׳ 1
ג׳ זוגין קדמא ש׳ תני׳ ז׳ 204
ג׳ זוגין קדמא ז׳ ותני׳ ש׳ 203
י״ח מלין כתבן ש׳ וקרין ס׳ , ... 191
כ׳ זוגין חד ס׳ וחד ש׳ 52
ו׳ כתבין שבית וקרין שבות 142
חד כתי׳ שבות וקרי׳ שבית 143
ד׳ בלישנ׳ כתי׳ ישגלנה וקרי׳ ישכבנה . . 169
שטה מן כ״ג כל חד וחד לי׳ דכו׳ וכל מלה אחרי

Nr.

מן לישנא דכו׳ 269
שטה מן י״ז מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ וכל חד וחד כל ספרא דכו׳ 270
שטה מן כ״א מלין דכל חד וחד לי׳ בספרא כוותי׳ וכל קריא׳ דכו׳ במ״א 271
שטה חלופי כל ספרא חדא מלה וכל קרי׳ חלוף לה 272
שטה מן מ׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דסמיך וכל קרי׳ חלוף 273
שטה דכל חד וחד לי׳ בטעמא מלעיל וכל קרי׳ מלרע 372
שטה מן חד וחד מלרע וכל קרי׳ מלעיל . . 373
שטה מן נ׳ מלין מן חד וחד פתח . (תנועות) ת׳ s.
שֶׁם ו׳ סגול . . . . . s. Zusatz 24
ו׳ פסוקים שָׁם שָׁמָּה 336
ה׳ פסוקים שָׁמָּה שָׁם 337
י׳ פסוקים רישיהון מלה חדא ותנינא שָׁמָּה . 338
ה׳ פסוקים דאית בהון שָׁמָּה שָׁמָּה 335
שֶׁמֶן דקדים ליין ב׳ בלישן 284
ד׳ זוגין משנן בירמי׳ 202
י׳ זוגין מן ד׳ תנינא משניא בענינא 219
ד׳ זוגין מן ד׳ בתרא משניא בענינא 220

ת.

א״ב מן חד ת׳ וחד ות׳ 1
א״ב מן חד וחד ת׳ בריש תיבות׳ 74
ז׳ כתבן ת׳ ולא קרין 163
י״א מלין לא כתבין ת׳ וקרין 162
א״ב מן ב׳ ב׳ מותאמים וכל חד וחד לי׳ דסמיך 72
אותיות גדולות שבתורה . . . . . א׳ s.
י׳ נקדות נקד עזרא בתורה . . . . . נ׳ s.
תיבה , תיבות . . . . . (מלין) מ׳ s.
א״ב מן ב׳ ב׳ חד בתלים וחד בקרי׳ 60
י״ח מלין תקן עזרא 168

תנועות

א״ב מן חד וחד קמץ 21
י״ו זוגין מן ב׳ ב׳ קמצא 25

	Nr.
א״ב מן חד וחד ו׳ בר״ת וקמץ	71
כ״א זוגין מן חד וחד חד מלאפום וחד קמץ פום	55
א״ב מן חד וחד חד פתח וחד קמץ . . .	23
ג׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא זקף קמץ ותני׳ וקף פתח ט׳	s.
א״ב מן חד וחד משמש אה או	73
שטה מן נ׳ מלין מן חד וחד פתח	22
א״ב מן ב׳ ב׳ פתח דלוג	24
א״ב מן חד וחד ה׳ בריש תיבות׳ וכל חד לי׳ פתח	65
א״ב מן ב׳ ב׳ הא׳ וכלהון פתחין	64
ו׳ מלין דכל חד לי׳ פתח בריש תיבות׳ . . .	370

	Nr.
י׳ מלין פשטן צבחר (פתח קטן)	210
ד׳ זוגין מן ב׳ בענין וחד פתח וחד מלאפום	207
ו׳ מלין בחירק בם״ת וכל חד לי׳	208
ח׳ מלין יחידאין פשטין וכל דכו׳ בחירק . .	209
וָטוֹב ה׳ קמצין	ט׳ s.
מָיִם ב׳ זקפין קמצין	מ׳ s.
וְחַם ג׳ פתחין	ח׳ s.
ט׳ וּמַה פתח וחד וּמֶה פתח קטן	מ׳ s.
נֶדֶר ה׳ בה׳ נקדות	נ׳ s.
מַכֶּה ה׳ בסגול	נ׳ s.
שֵׁם ו׳ סגול	ש׳ s.

Verbesserungen.

(Die Columne wird durch [a] und [b] bezeichnet).

Seite	Zeile	lies	statt
2[b]	21	הִטַּהֲרוּ	הִטַּהֲרוּ
2[b]	22	וְהִטַּהֲרוּ	וְהִטַּהֲרוּ
4[a]	36	כְּשׁוֹבֵב	כְּשׁוֹבֵב
4[b]	1	וּכְשׁוּב	וּכְשׁוּב
7[a]	6	וּשְׁנִים	וּשְׁנִים
8[b]	15	הַמִּשְׁפָּט	הַמִּשְׁפָּט
8[b]	16		
11[a]	25	פָּרֻכֶת	פָּרֻכֶת
11[a]	26	הַפָּרֻכֶת	הַפָּרֻכֶת
13[b]	22	לִשְׁבָאִים	לִשְׁבָאִים
15[b]	2	בַּשָּׁלִשׁ	בַּשָּׁלִשׁ
18[b]	2	לְסוּס	לְסוּסִים
20[a]	37	בָּהֶם	בָּהֶם
20[b]	31	אֲחוֹתַיִךְ	אֲחוֹתַיִךְ
22[a]	1	1, 26.	1, 25.
34[b]	5	ד׳ בפסוק bezieht sich auf die 4 im Verse mit Kaf anfangenden Wörter, obgleich in diesem Verz. nur כרכמיש u. כדמשק angef. aber כְּאַרְבַּד und כַּלְנוֹ unter Alef u. Lamed ausgelassen sind? S. 39[b] 11 und Anmerkung. —	
34[b]	9	בָּהֶם	בָּהֶם
35[a]	5	בפלגת׳	בפלגתהון
38[b]	38	לד	לך
45[a]	6	הנהלים	הנחלים
51[b]	19	אם לא nach באש	

Seite	Zeile	lies	statt
53[b]	16	וַנִּפְתְּחָה	וַנִּפְתְּחָה
54[b]	38	לַצְמִיתֻת	
55[b]	17	בְּחַיִּין	בְּחַיִּי
63[a]	7	ביום	היום
63[b]	17	לי׳ מלא zu	וּרוֹמַמְתִּי
65[a]	37	sind die Stellen versetzt.	
	38		
66[a]	17	א״ב ב׳ ב׳ מן ב׳ ב׳	א״ב ב׳ ב׳
66[b]	27	אני ה׳ הוא	אני הוא
69[b]	1	וְהִכְנִי	
69[b]	17	וְהַנִּשְׂאִם	
71[a]	2	וחברו nach	הַדָּם
71[a]	28	תנו לה	תנולה
74[b]	23	יִתְיַצָּב	
	24		
75[b]	7	מלרע nach	וַיֶּאָסֵף
79[b]	36	יואב	איוב
81[b]	23	דתצוה nach	תְּנַתֵּחַ
84[b]	17	ד״ה	ה״ד
87[b]	25	שבות	שבת
99[a]	27	die W. קרמ׳ דפ׳ דמלכי׳ gehören zu Zeile 28.	
103[b]	17	2 S. 23, 37.	
108[b]	5	3 M. mit Waw st. mit Waw.	
117[b]	18	שַׁעֲתָה	שַׁעֲתָא
124[b]	38	וְרֵהַב	וְרַהַב
151[a]	38	תשובון	תשובון
155[a]	33	וַיַּעַבְרוּ	וַיַּעַבְרוּ
159[a]	4	אל תבטחו	א תבטחו

In folgenden Zeilen fehlt die Bemerkung, dass sie Zusätze sind:

32[b]	19.	von anderer Hand.
33[b]	28.	von derselben Hand
34[b]	15. 16.	von anderer Hand.
37[a]	10.	von anderer Hand.
37[b]	28.	von derselben Hand.
38[a]	1.	von derselben Hand.
48[a]	8.	von anderer Hand.
62[b]	37.	von derselben Hand.
63[b]	1.	von derselben Hand.
63[b]	17.	Zusatz?
78[b]	35.	von anderer Hand.
79[a]	3.	von anderer Hand.
79[b]	12.	von anderer Hand.
80[a]	3. 21.	Zusatz?
89[b]	26.	von anderer Hand.
105[a]	16.	von derselben Hand.
161[b]	34.	Zusatz?

ס׳.

ס, 1. 3¹ 14.
ס, 2. 42² 7.
ס, 4. 6¹ 7. 16.
סך, 6. 8¹ Akg.
סף, 13. 37² 24.

ע׳.

ע, 1. 3¹ 16.
עד, 1. 57¹ 31.
עד, 2. 57¹ 29.
עד, 3. 57² 7.
עד, 4. 46¹ 22.
עד, 8. 57³ 20.
עו, 8. 41² 38.
עו, 22. 52¹ 22.
עט, 3. 46¹ 6.
עין, 32. 12¹ 6.
על, 3. 23² 26.
על, 6. 26² 8.
על, 7. 26² 12.
על, 8. 26² 28.
על, 9. 26² 32.
על, 10. 58² 33.
על, 11. 59¹ 5. 21.
על, 12. 59¹ 17.
על, 14. 59¹ 31.
על, 23. 58² 31.
עג, 9. 36¹ 34.

פ׳.

פ׳, 1. 3¹ 28.
פ, 2. 6¹ 7. 18.
פש, 1. 39¹ 38.
פת, 16. 10³ 38.
11¹ 25.
פת, 17. 11² 1.
פת, 18. 11² 11.
פתח באתנח zu Dan. 53¹ 7.

צ׳.

צ, 1. 3¹ 29.
צר, 1. 62¹ 28.

ק׳.

ק, 1. 3¹ 31.
קמץ, 3. 44² 40.
4. 10² 26.
5. 11² 17.
6. 14¹ 1.
קר, 30. 63² 26.

ר׳.

ר׳, 1. 3² 11.
ר, 2. 33¹ 28.
רב, 22. 55¹ 24.
רה, 1. 44¹ 16.
רמ, 5. 21¹ 2.
רם, 7. 63² 2.
רע, 15. 8² 11.

ש.

ש, 1. 3² 14.
ש, 3. 42² 7.
ש, 4. 44¹ 6.
שב, 41. 36¹ 28.
שג, 3. 38¹ 2.
שם, 11. 63² 32.
שם, 12. 40² 8.
שם, 20. 58¹ 13.
שם, 21. 58¹ 15.
שם, 22. 58¹ 8.
שם, 24. 58¹ 18.
שפ, 18. 54¹ 24.
שש, 2. 8² 14.

ת׳.

ת, 1. 23¹ 22.
ת, 3. 37¹ 24.
ת, 4. 37¹ 30.
תל, 2. 37¹ 13.
תם, 6. 34² 12.
תנ, 5. 44¹ 28.
תת, 2. 3² 17.

Druck von Hermann L. Fridberg in Hannover.

ו, 13. 15² 34.
ו, 14. 27¹ 6.
ו, 15. 32¹ 34.
ו, 16. 32² 14.
ו, 17. 32² 19.
ו, 18. 32² 23.
ו, 19. 32² 39.
ו, 20. 34² 32.
ו, 21. 38¹ 14.
ו, 22. 38² 18.
ו, 24. 50¹ 5.
ו, 25. 50¹ 14.
ו, 31. 50² 20.
ו, 32. 50² 3.
ו, 34. 50² 1.
ו, 39. 49¹ 17.
ו, 40. 49¹ 37.
ו, 41. 49² 2.
ו, 44. 55² 26.
ו, 54. 48² 15.
ו, 55. 13² 35.
ו, 56. 50¹ 14.
ו, 59. 50¹ 24.
ו, Ende. 15¹ 3.
וא, 1. 15¹ 36.
וא, 2. 6² 21.
וי, 1. 14² 20.
וית, 7. 15² 16.

ז'

ז, 1. 2¹ 33.
ז, 2. 44¹ 6.
זא, 2. 8¹ 28.

ח'

ח', 1. 33¹ 24.
ח, 2. 45¹ 19.
ח, 3. 14² 6.
ח, 4. 2¹ 34.
ח, 5. 6² 33.
חו, 11. 36¹ 16.
52² 40.
חט, 3. 2¹ 40.
חי, 28. 52² 40.
חילופי קריאה 1. 61¹ 17.
= 2. 61² 8.
= 3. 52¹ 27.
= 4. 52² 10.
= 5. 52² 17.
חילופי קריאה 6. 52² 25.
= 7. 53¹ 26.
= 8. 9. 10. 53¹ 38.
חם, 2. 63² 11.
חק, 5. 54¹ 20.
= 7. 54¹ 30.
= 10. 54¹ 22.

ט'

ט', 1. 2² 6.
טב, 10. 63¹ 4.
טח, 3. 38¹ 5.
טע, 1. 8² 12.
טע, 9. 42² 38.
טע, 12. 47¹ 38.
טע, 14. 47¹ 20.
טע, 15. 47² 8.
טע, 16. 47¹ 4.
טע, 18. 61² 20.
טע, 24. 46¹ 24.

י'

י', 1. 2² 8.
י, 2. 15² 31.
י, 3. 21² 22.
י, 4. 21² 27.
י, 5. 24² 10.
י, 6. 25¹ 4.
36¹ 11.
י, 7. 32¹ 40.
י, 8. 9. 33¹ 35.
י, 10. 33¹ 38.
י, 11. 33¹ 40.
י, 12. 33² 27.
י, 13. 34¹ 16.
י, 14. 34² 11.
י, 15. 34² 23.
35² 21.
י, 16. 34² 27.
י, 17. 35¹ 19,
י, 18. 35² 18.
25¹ 1.
י, 19. 36¹ 3.
25² 4.
י, 20. 36¹ 16.
י, 21. 36¹ 26.
י, 23. 45¹ 33.
י, 25. 44² 30.
י, 26. 44² 20.
יא, 4. 8² 17.
יד, 25. 36² 3.
יד, 37. 62¹ 14.
ים, 17. 62¹ 5.
יע, 6. 36¹ 37.
יע, 14. 36¹ 16.
יר, 2. 62¹ 11.

כ'

כ', 1. 7¹ 1.
כ, 2. 9² 35.
כ, 3. 15² 32.
כ, 4. 27¹ 33.
כ, 5. 2² 27.
כי, 4. 62¹ 24.
כל, 6. 55² 29.
כל, 9. 55² 26.
כל, 10. 55² 24.
כל, 11. 56¹ 24.
כל, 12. 56¹ 6.
כל, 14. 56¹ 22.
כל, 17. 56¹ 27.
כל, 18. 51¹ 30.
56¹ 4.
כל, 19. 56¹ 15.
כל, 20. 56¹ 8.
כל, 23. 56² 27.
כל, 26. 56¹ 3.
כל, 31. 56¹ 34.
כל, 32. 56² 11.
כל, 51. 62¹ 37.
כע, 1. 42² 34.
כת, 8. 27¹ 7.
כת, 9. 29¹ 20.
כת, 10. 37¹ 42.
כת, 11. 29¹ 34.
כת, 12. 29¹ 3.
כת, 13. 28² 15.
כת, 14. 29² 13.
כת, 15. 29² 19.
כת, 16. 27² 3.

ל

ל, 1. 10¹ 32.
ל, 2. 36² 22.
ל, 3. 11² 21.
ל, 4. 11² 36.
ל, 5. 12¹ 15.
ל, 6. 12¹ 18.
ל, 7. 6² 27.
ל, 8. 15² 4.
ל, 9. 2² 34.
ל, 10. 36² 22.
ל, 14. 60² 24.
ל, 15. 49² 18.
ל, 16. 49² 41.
ל, 17. 13¹ 34.
לא, 10. 60² 22.
לא, 11. 60² 15.
לא, 12. 50¹ 43.
לא, 13. 60² 19.
לא, 23. 30² 2.
לה, 1. 63¹ 26.
לה, 2. 53¹ 11.
לי, 6. 62¹ 21.
לכ, 12. 61¹ 4.
לק, 6. 62¹ 30.
לק, 8. 63¹ 12.

מ

מ, 1. 22¹ 6.
מ, 3. 43¹ 9.
מ, 4. 7² 4.
מ, 5. 3¹ 6.
מ, 6. ff. 8² 26.
מ, 12. 8² 20.
מ, 15. 43² 5.
מ, 16. 13¹ 31.
מ, 17. 36² 28.
מ, 18. 36² 31.
מד, 7. 36² 1.
מה, 4. 51² 8.
מט, 5. 8² 17.
מי, 5. 48² 8.
מי, 9. 62² 2.
מן, 2. 43¹ 20.
מן, 3. 56² 38.
מצ, 16. 62¹ 41.
מת, 20. 50¹ 33.

נ'

נ', 1. 3¹ 11.
נ, 2. 23¹ 26.
נ, 3. 7¹ 8.
נ, 6. 36² 39.
נ, 7. 36² 44.
נד, 4. 63² 20.
נפ, 2. 61² 2.
נק, 1. 28² 7.
נת, 38. 60² 44.

Mm.

1 Chr. 1, 1. 25³ 24.
34³ 22. 26.
36³ 6. 17.
= 2, 43. 20³ 20.
= 3, 20. 6³ 10. 21.
= 7, 1. 43³ 38.
= 8, 7. 45¹ 30.
= 9, 35. 36¹ 36.
= 18, 1. 47³ 7.
= 21, 8. 41³ 38.
= 23, 22. 49¹ 34.
= 27, 12. 29¹ 13.
= 29, 5. 22³ 1. 22.
2 Chr. 3, 7. 18³ 5.
= 6, 29. 56¹ 34.
= 11, 18. 36³ 42.
= 21, 4. 21³ 32.
= 22, 9. 58¹ 34.
= 30, 21. 54¹ 31.
= 32, 10. 52¹ 26.
= 34, 6. 29¹ 31.

Mp.

1 Chr. 2, 43. 20³ 21.
= 5, 26. 43³ 25.
= 9, 8. 19¹ 43.
= 9, 19. 4¹ 13.
= 11, 42. 19³ 33.
= 21, 28. 18¹ 15.
= 23, 4. 4¹ 13.
2 Chr. 2, 13. 5¹ 33.
= 3, 7. 18³ 5.
= 4, 17. 18¹ 6.
= 20, 29. 45³ 10.
= 26, 5. 18¹ 15.
= 26, 15. 13¹ 27.
= 35, 13. 13³ 14.
= 36, 21. 19³ 40.

Mass. fin.

א׳.

א׳, 1. 25³ 22.
א׳, 2. 25³ 43. 35³ Akg.
א׳, 3. 43³ 15. 13¹ 38.
א׳, 4. 43³ 8.
א׳, 5. 43³ 19.
א׳, 6. 43³ 38.
א׳, 7. 29³ 32.
א׳, 8. 30¹ 21.
א׳, 10. 27³ 37.
א׳, 11. 6¹ 4.
א׳, 12. 6¹ 9. 22.
א׳, 14. 6³ 9. 22.
א׳, 15. 7¹ 18.
א׳, 16. 7³ 22.
8¹ 28.
8¹ 35.
א׳, 17. 8³ 23.
א׳, 18. 13³ 17.
א׳, 19. 13³ 23.
א׳, 20. 15³ 39.
א׳, 21. 16¹ 14.
א׳, 22. 11³ 6.
17³ 1.
27¹ 3.
א׳, 24. 5³ 13.
א׳, 25. 17¹ 25.
17³ 21.
22¹ 8.
א׳, 26. 12³ 38.
א׳, 27. 14¹ 15.
אב, 23. 21¹ 16.
אב, 25. 54¹ 37.
אד, 6. 62³ 34.
אד, 23. 42¹ 8.
אד, 43. 42¹ 18.
אד, 44. 42¹ 23.
אד, 45. 41³ 41.
אי, 32. 57³ 36.
אי, 34. 57³ 40.
אי, 35. 57³ 22.
אי, 36. 58¹ 4.
אי, 37. 58¹ 2.
איש, 51. 49³ 4.
אל, 1. 59¹ 23.
אל, 2. 59¹ 17.
אל, 3. 59³ 12.
אל, 4. 59¹ 33.
אל, 5. 59¹ 31.
אל, 6. 59³ 12. 17.
אל, 7. 59¹ 35.
אל, 8. 37³ 15.
אל, 14. 26¹ 26.
אל, 16. 26³ 29.
אל, 17. 57¹ 2.
אל, 18. 56³ 39.
אל, 23. 24¹ 27.
אל, 24. 3³ 28.
אל, 100. 42³ 5.
אמ, 94. 34³ 18.
אם, 3. 58³ 25.
אם, 4. 58³ 7.
אם, 6. 58³ 3. 17.
אן, 14. 8³ 9.
אש, 33. 51¹ 22.
את, 4. 48¹ 21.
את, 7. 48¹ 20. ³9.
את, 8. 24¹ 38.
את, 35. 53³ 42.
את, 41. 55³ 16.
את, 45. 51³ 27.
את, 46. 51³ 28.

ב׳.

ב׳, 1. 45³ 3.
ב, 2. 15³ 10.
ב, 5. 6¹ 5.
ב, 6. 13³ 8.
ב, 7. 1¹ 6.
1³ 16.
ב, 8. 21¹ 18.
ב, 9. 6³ 32.
ב, 10. 36³ 5. 17.
ב, 11. 36³ 25.
ב, 13. 1³ 9.
16¹ 17.
ב, 14. 16³ 26.
22¹ 42.
בא, 81. 21¹ 20.
בה, 3. 27³ 7.
בה, 4. 27³ 6.
בם, 1. 58¹ 6.
בן, 9. 60³ 23.
בר, 3. 63¹ 21.

ג׳.

ג, 1. 6¹ 7. 13.
ג, 2. 2¹ 9.
גם, 4. 60¹ 4.
גם, 8. 60¹ 36.
גם, 10. 60³ 1.
גם, 11. 59³ 35.

ד׳.

ד, 1. 6¹ 25.
ד, 2. 2¹ 13.
ד, 3. 33¹ 30.
דבר, 17. 34¹ 29.
דבר, 18. 34³ 1.
דן, 3. 36³ 1.

ה׳.

ה, 2. 21¹ 32.
ה, 3. 21¹ 41.
ה, 4. 61¹ 3.
ה, 6. 7¹ 19.
7³ 10.
ה, 7. 45¹ 7.
ה, 8. 38³ 31.
ה, 10. 31³ 34.
ה, 11. 4¹ 30.
ה, 13. 14¹ 17.
ה, 14. 14³ 7. 16.
ה, 15. 14¹ 33.
ה, 16. 6¹ 7. 14.
ה, 18. 6³ 21.
ה, 19. 2¹ 19.
ה, 20. 21¹ 26.
ה, 21. 27¹ 30.
ה, 23. 37³ 4. 13.
ה, 24. 31¹ 6. 7.
ה, 25. 31³ 8. 9.
ה, 26. 31³ 34.
45¹ 31.
ה, 27. 27¹ 12.
ה, 28. 36³ 19.
ה, 30. 49¹ 12.
ה, 31. 6³ 8.
ה, 32. 12³ 36. 39.
הה, 2. 58¹ 23.
הה, 3. 58¹ 39.
הה, 5. 51³ 38.
הה, 6. 58¹ 35.
הי׳, 8. 49¹ 34.
הי׳, 15. 32¹ 21.
הך, 5. 62³ 8.
הן, 13. 58¹ 21.

ו׳.

ו, 1. 13³ 34.
ו, 2. 12³ 28.
ו, 3. 15¹ 1.
ו, 4. 38³ 5.
ו, 5. 22¹ 13.
ו, 6. 7¹ 12.
7³ 7.
ו, 7. 7³ 22.
ו, 8. 7¹ 40.
8¹ 25. ³18.
ו, 9. 8¹ 34.
ו, 10. 8¹ 37.
ו, 11. 12¹ 23.
ו, 12. 13¹ 12. 22³ 30.

Mp.

Prov. 1, 2. 18¹ 19.
= 7, 9. 18¹ 10.
= 10, 17. 49² 31.
= 10, 26. 12¹ 6.
= 11, 17. 18¹ 26.

Mm.

Job 1, 1. 29² 32.
= 2, 10. 16¹ 19.
= 3, 4. 3² 21.
= 5, 2. 42² 7. 33.
= 6, 2. 42² 34.
= 6, 20. 14² 21.
= 7, 1. 33¹ 37.
= 7, 12. 44¹ 28.
= 8, 2. 17² 19.
= 9, 13. 44¹ 15.
= 10, 14. 9² 8.
= 10, 17. 42² 34.
= 11, 17. 9² 13.
= 12, 3. 48² 8.
= 12, 6. 10² 10.
= 14, 12. 60² 19.
= 19, 21. 16¹ 20.
= 20, 28. 13¹ 13.
= 22, 23. 51² 39.
= 23, 7. 61² 10.
= 24, 22. 23¹ 26.
= 26, 11. 14² 21.
= 28, 2. 63¹ 11.
= 28, 9. 6¹ 7. 21.
= 29, 2. 53¹ 27.
= 29, 20. 3¹ 31.
= 30, 12. 45¹ 31.
= 31, 22. 14¹ 39.
= 31, 23. 9² 5.
= 31, 26. 19¹ 19.
= 32, 21. 26² 10.
= 33, 28. 35² 3.
= 35, 8. 18² 19.
= 36, 14. 50¹ 33.
= 37, 11. 18¹ 19.
= 37, 13. 58¹ 24.
= 37, 15. 7¹ 24.
= 38, 1. 29¹ 20.
= 38, 7. 11² 31.
= 38, 13. 37¹ 9.
= 38, 20. 3² 31.
= 38, 31. 21¹ 42.³17.
= 38, 38. 12¹ 10.
= 39, 12. 36¹ 26.

Job 39, 20. 13¹ 14.
= 41, 13. 6¹ 27.

Mp.

= 8, 2. 17² 19.
= 15, 26. 18¹ 6.
= 17, 5. 19¹ 35.
= 29, 7. 5¹ 43.
= 31, 26. 19¹ 19.
= 34, 22. 57² 33.
= 35, 8. 18² 19.
= 37, 11. 18¹ 19.
= 38, 7. 11² 31.
= 38, 30. 7¹ Akg.
= 38, 31. 19² 15.
= 39, 8. 20² 10.
= 42, 10. 19¹ 39.

Mm.

Cant. 1, 1. 15² 27.
25² 22.
= 1, 16. 33¹ 24.
= 2, 15. 16¹ 20.
22² 21.
= 3, 9. 13¹ 39.
= 5, 6. 45¹ 31.
= 7, 5. 26² 12.
= 7, 8. 1¹ 13.
= 8, 14. 2¹ 13.

Ruth 1, 21. 8² 11.
= 2, 2. 1¹ 12.
= 2, 14. 63¹ 25.
= 3, 12. 28² 43.
= 3, 17. 28¹ 12.
= 4. 18. 10² 26.

Thr. 2, 5. 18¹ 5.
= 2, 19. 31² 13.
= 3, 17. 19² 30.
= 4, 3. 36² 43.
= 4, 5. 20¹ 16.
= 4, 17. 31² 33.
= 5, 1. 31² 13.
= 5, 13. 15² 39.

Koh. 1, 16. 38¹15.³1.
= 4, 8. 15¹ 38.
= 4, 16. 56¹ 3.
= 6, 10. 31¹ 8.
= 7, 16. 5¹ 15.

Koh. 7, 19. 50¹ 33.
= 7, 23. 31² 13.
= 9, 4. 27¹ 7.
= 9, 6. 59² 34.
= 9, 9. 16¹ 20.
= 11, 9. 7¹ 18.
= 12, 3. 17² 23.
= 12, 4. 5² 14.
= 12, 6. 37¹ 23.

Est. 1, 18. 38² 6.
= 3, 9. 3² 31.
= 3, 15. 15² 39.
= 4, 5. 26² 13.
= 4, 8. 41² 20.
= 8, 15. 22¹ 40.
= 8, 17. 55² 25.
= 9, 7. 13¹ 7.
25²23.44.

Mp.

Cant. 5, 10. 7² 14.

Threni 3, 17. 19² 30.
= 4, 5. 20¹ 16.

Koh. 1, 2. 4² 27.
= 11, 3. 19¹ 26.
= 12, 3. 17² 23.
= 12, 5. 4² 27.

Est. 2, 14. 19² 45.

Mm.

Dan. 1, 1. 15² 27.
= 2, 7. 39² 2.
= 3, 2. 46² 8.
= 3, 9. 22² 21.
= 3, 19. 7¹ 19.
= 3, 29. 30¹ 20.
= 4, 4. 36² 21.
= 4, 5. 5¹ 16.
= 4, 7. 56¹ 22.
= 4, 15. 39¹ 26.
= 4, 25. 26² 30.
= 4, 28. 52² 26.
= 5, 5. 32¹ 29.
= 5, 8. 36² 21.
= 5, 19. 19² 16.
= 5, 22. 38² 6.
= 6, 15. 14¹ 2.

Dan. 6, 25. 3² 12.
= 7, 3. 38² 6.
= 7, 6. 53¹ 9. 10.
= 7, 8. 11² 8.
= 7, 12. 23¹ 27.
= 7, 18. 57² 6.
= 8, 27. 15¹ 38.
= 9, 5. 32² 18.

Mp.

= 2, 11. 2² 19.
= 5, 19. 19² 16.
= 5, 27. 45¹ 19.

Mm.

Esra 1, 1. 30¹ 18.
= 1, 9. 16¹ 17.
= 4, 12. 29² 17.
= 5, 15. 47¹ 38.
= 8, 14. 36² 7.
52¹ 26.
52¹ Akg.
= 8, 17. 16¹ 21.
= 8, 31. 3¹ 11.

Mp.

= 3, 8. 4¹ 14.
= 4, 10. 2² 20.
= 4, 14. 19² 8.
= 6, 9. 19² 9.
= 9, 11. 4² 28.

Mm.

Neh. 3, 30. 33² 37.
= 4, 19. 59¹ 35.
= 5, 9. 34² 17.
= 9, 23. 52¹ 12.
= 10, 35. 56¹ 33.

Mp.

= 3, 23. 19² 35.
= 4, 19. 59¹ 37.
= 9, 6. 50² 13.
= 13, 19. 20² 28.

Ezech.	5, 6.	54	1 23.
=	6, 9.	44	2 39.
=	7, 9.	62	2 7.
=	8, 17.	37	2 23.
=	10, 2.	59	1 34.
=	11, 8.	62	1 11.
=	11, 13.	48	2 31.
=	13, 15.	57	2 22.
=	14, 11.	21	2 23.
=	16, 28.	60	1 3.
=	18, 6.	60	2 20.
=	20, 44.	42	2 35.
=	21, 38.	18	1 13.
=	27, 9.	19	1 41.
=	34, 6.	57	2 41.
=	34, 16.	18	2 7.
=	35, 15.	9	2 36.
=	38, 2.	3	2 29.
=	38, 9.	7	1 4.
=	38, 20.	56	1 5.
=	38, 22.	58	1 30.
=	39, 16.	63	2 32.
=	40, 36.	49	2 1.
=	41, 19.	46	1 22.
=	43, 15.	9	1 9.
=	43, 20.	59	1 18.
=	45, 12.	44	2 40.
=	48, 1.	55	1 25.
=	48, 16.	55	1 25.

Mp.

=	3, 4.	50	1 22.
=	3, 11.	50	1 22.
=	18, 6.	61	1 4.
=	18, 11.	61	1 5.
=	20, 6.	20	1 17.
=	20, 29.	4	2 28.
=	21, 3.	56	1 11.
=	21, 38.	18	1 13.
=	24, 5.	60	1 39.
=	25, 3.	19	2 25.
=	27, 9.	19	1 41.
=	34, 16.	18	2 7.
=	36, 15.	60	2 17.
=	36, 27.	24	2 7.
=	45, 8.	44	2 35.
=	48, 18.	12	1 11.

Mm.

Hoseas	1, 1.	18	1 2.
=	2, 6.	42	2 6.
Hoseas	7, 9.	58	1 23.
=	10, 2.	19	1 21.
Joel	1, 12.	20	2 20.
=	3, 18.	30	1 21.
Amos	1, 2.	47	1 38.
=	3, 5.	3	2 31.
Obadja	5, .	58	2 24.
Hab.	1, 12.	37	2 24.
Zeph.	1, 17.	62	2 33.
=	3, 2.	60	2 21.
=	3, 17.	8	2 13.
Hag.	2, 3.	47	1 19.
Zach.	1, 13.	59	1 9.
=	2, 12.	4	2 1.
=	5, 11.	63	1 25.
=	6, 13.	58	1 23.
=	9, 9.	26	2 30.
=	10, 4.	47	2 8.
Mal.	2, 13.	62	1 30.
=	3, 10.	8	1 29.

Mp.

Hoseas	1, 1.	18	1 2.
=	1, 2.	13	1 25.
=	10, 2.	19	1 21.
Joel	1, 12.	20	2 21.
Hag.	1, 9.	13	1 25.

Mm.

Psalm	8, 8.	60	1 4.
=	9, 13.	36	1 33.
=	10, 12.	27	2 26.
		28	1 15.
=	14, 1.	57	2 35.
=	19, 6.	8	2 13.
=	27, 13.	28	2 7.
=	34, 1.	8	2 12.
=	35, 10.	62	1 37.
=	36. 7.	46	1 5.
=	38, 22.	57	1 2.
=	41, 14.	43	1 10.
Psalm	51, 7.	41	2 37.
=	51, 13.	57	1 2.
=	53, 2.	57	2 35.
=	55, 22.	18	2 32.
=	59, 10.	44	1 5. 12.
=	66, 12.	62	2 1.
=	67, 2.	21	2 23.
=	69, 15.	9	1 30.
=	71, 9.	5	1 15. 18.
=	71, 20.	34	2 31.
=	73, 2.	31	2 34.
=	73, 4.	19	1 1.
=	77, 1.	36	2 3.
=	78, 28.	61	2 2.
=	80, 14.	37	1 13.
=	83, 8.	11	2 7.
=	85, 2.	36	1 28.
=	89, 37.	5	1 15.
=	91, 13.	44	1 28. 2 7.
=	93, 1.	22	2 21.
=	94, 8.	18	1 13.
=	95, 10.	38	1 15.
=	100, 3.	30	2 1.
=	106, 5.	51	2 44.
=	106, 20.	37	2 23.
=	107, 23.	39	2 40.
=	112, 10.	11	2 7.
=	115, 1.	58	2 33.
=	117, 2.	42	1 22.
=	119, 9.	34	1 29.
=	119, 25.	34	1 29.
=	119, 70.	9	2 40.
=	119, 99.	18	2 3.
=	122, 5.	58	1 17.
=	125, 1.	21	1 12.
=	139, 5.	27	1 33.
=	147, 9.	18	1 35.
=	147, 18.	33	2 28.
=	150, 5.	16	1 19.

Mp.

=	24, 4.	35	1 Akg.
=	35, 8.	3	2 25.
=	55, 22.	18	2 32.
=	62, 11.	56	2 43.
=	72, 8.	18	2 18.
=	73, 4.	19	1 2.
=	94, 8.	18	1 13.
=	106, 33.	2	2 21.
=	109, 17.	3	2 25.
=	118, 13.	13	1 24.
=	126, 4.	9	2 27.

Mm.

Prov.	1, 1.	25	2 23.
		30	1 18.
		52	1 25.
=	1, 2.	18	1 19.
=	3, 15.	36	2 38. 43.
=	3, 34.	36	1 34.
=	3, 35.	63	2 1.
=	4, 15.	6	1 27.
=	5, 3.	14	2 17.
=	5, 11.	5	1 15.
=	5, 22.	41	2 21. 38.
=	7, 25.	57	1 Akg.
=	8, 27.	6	1 7. 19.
=	10, 23.	62	2 33.
=	10, 26.	12	1 6.
=	11, 3.	34	2 27.
=	12, 4.	7	1 4.
=	13, 20.	27	1 7.
=	14, 21.	36	1 34.
=	14, 28.	50	1 25.
=	16, 28.	25	2 44.
		26	1 13.
		39	2 33.
=	18, 17.	34	2 23.
=	19, 16.	27	2 8.
=	19, 26.	9	1 19.
=	20, 4.	34	2 24.
=	20, 16.	36	2 27.
=	20, 21.	33	1 23.
=	21, 9.	36	1 44.
=	21, 19.	36	2 2.
=	23, 21.	2	1 32.
=	23, 26.	27	1 7.
=	23, 30.	15	2 5.
=	24, 1.	57	1 Akg.
=	24, 10.	27	1 34.
=	24, 13.	3	2 31.
=	24, 19.	57	1 2. 24.
=	25, 24.	36	2 2.
=	25, 28.	57	2 36.
=	26, 21.	36	2 2.
=	28, 5.	42	1 23.
=	28, 8.	30	2 20.
		31	1 5.
=	30, 4.	63	2 31.
=	30, 12.	9	2 12.
=	30, 16.	62	2 1.
=	30, 33.	16	1 19.
=	31, 3.	23	1 27.
=	31, 16.	31	2 13.

Josua 18, 2. 18 ² 32.
= 18, 12. 32 ¹ 20.
= 18, 16. 59 ¹ 32.
= 22, 23. 58 ² 6.
= 49, 12. 58 ¹ 20.

Mp.

= 7, 12. 60 ² 16.
= 10, 13. 18 ² 13.
= 11, 14. 56 ² 30.
= 17, 8. 20 ² 21.
= 18, 2. 18 ² 32.
= 19, 20. 3 ² 4.
= 21, 28. 3 ² 4.

Mm.

Jud. 1, 1. 37 ¹ 23.
42 ¹ 21.
= 2, 15. 62 ¹ 27.
= 2, 22. 58 ¹ 5.
= 4, 16. 52 ¹ Akg. 1.
= 8, 22. 59 ² 33.
= 17, 7. 58 ¹ 22.
= 18, 28. 57 ² 24.
58 ¹ 3.
= 18, 30. 37 ¹ 8.
= 19, 3. 32 ¹ 33.
= 20, 2. 56 ¹ 33.

Mp.

= 5, 11. 20 ² 17.
= 5, 15. 18 ² 28.
= 19. 11. 19 ² 36.

Mm.

1 Sam. 1, 1. 34 ² 30.
= 2, 26. 63 ¹ 3.
= 5, 6. 38 ¹ 4.
= 12, 3. 48 ² 7.
= 12, 21. 60 ² 18.
= 13, 19. 37 ¹ 41.
= 19, 11. 62 ¹ 20.
= 20, 2. 33 ¹ 36.
= 20, 8. 63 ¹ 20.
= 20, 38. 36 ² 30.
= 21, 14. 8 ² 11.
= 25, 6. 51 ² 32.
= 26, 12. 58 ¹ 1.

2 Sam. 1, 20. 57 ¹ 1. 5.
= 5, 2. 29 ² 12.
= 8, 3. 28 ² 14.
= 12, 31. 36 ² 16.
= 13, 2. 62 ¹ 27.
= 15, 23. 56 ¹ 5.
= 16, 18. 30 ² 1.
= 19, 5. 19 ¹ 28.
= 21, 6. 36 ² 43.
= 21, 9. 34 ² 11.
= 21, 14. 8 ² 11.
= 21, 21. 32 ¹ 40.
= 23, 9. 37 ² 3.

Mp.

1 Sam. 5, 9. 42 ² 15.
= 10, 14. 17 ¹ 19.
= 15, 32. 19 ² 15.
= 20, 21. 1 ¹ 28.
= 26, 21. 18 ² 2.
2 Sam. 10, 9. 31 ¹ 2.
= 12, 4. 18 ¹ 30.
= 14, 2. 26 ² 26.
= 19, 5. 19 ¹ 28.

Mm.

1 Reg. 1, 1. 32 ² 22.
= 1, 2. 63 ² 10.
= 4, 10. 17 ² 23.
= 5, 10. 52 ² 40.
= 7, 20. 37 ² 4.
= 10, 7. 63 ¹ 3.
= 12, 3. 32 ² 37.
= 13, 2. 40 ² 8.
= 15, 20. 59 ¹ 22.
= 16, 24. 63 ² 32.
= 18, 10. 27 ¹ 33.
= 18, 45. 57 ² 5.
= 19, 4. 37 ¹ 29.
= 19, 19. 58 ¹ 22.
2 Reg. 1, 4. 61 ¹ 1.
= 4, 11. 58 ¹ 8.
= 5, 8. 62 ¹ 14.
= 5, 26. 62 ¹ 30.
= 6, 22. 62 ² 8.
= 7, 9. 41 ² 37.
= 9, 2. 58 ¹ 12. 14.
= 10, 19. 56 ¹ 21.
= 11, 4. 44 ¹ 5.
= 12, 17. 2 ² 1.
= 15, 20. 58 ² 32.

2 Reg. 16, 7. 30 ¹ 2.
43 ² 18.
= 17, 4. 24 ¹ 28.
= 19, 31. 28 ² 14. 23.
= 21, 11. 8 ² 11.
= 24, 10. 31 ² 33.

Mp.

1 Reg. 1, 2. 63 ² 14.
= 3, 12. 34 ² Akg.
= 4, 10. 17 ² 23.
= 8, 35. 4 ² Akg.
= 9, 21. 20 ² 7.
= 13, 7. 1 ¹ 27.
= 20, 6. 24 ¹ 43.
2 Reg. 1, 4. 61 ¹ 1.
= 4, 7. 19 ¹ 43.
= 12, 10. 18 ² 14.
= 19, 31. 28 ² 24.
= 23, 15. 60 ¹ 39.

Mm.

Jesaias 1, 1. 48 ² 13.
= 8, 1. 15 ² 11.
= 9, 3. 30 ² 1.
= 12, 6. 59 ² 33.
= 13, 8. 47 ¹ 38.
= 13, 16. 38 ¹ 1.
= 14, 6. 62 ² 8.
= 19, 21. 63 ² 20.
= 24, 19. 20 ² 32.
= 28, 9. 48 ² 7.
= 36, 1ff. 54 ² 20.
= 38, 16. 42 ¹ 9.
= 40, 16. 57 ² 34.
= 43, 14. 8 ² 10.
= 44, 9. 28 ² 8.
= 44, 14. 26 ¹ 12.
39 ² 33.
= 48, 8. 59 ² 35.
= 62. 5. 8 ² 12.

Mp.

= 1, 2. 21 ¹ 3.
= 9, 2. 10 ¹ 29.
= 10, 34. 5 ¹ 33.
= 13, 20. 19 ¹ 20.
= 21, 5. 13 ¹ 26.
= 21, 11. 19 ² 12.
= 22, 17. 13 ¹ 25.

Jesaias 23, 17. 20 ¹ 7.
= 24, 19. 20 ² 33.
= 42, 1. 19 ² 41.
= 43, 17. 3 ¹ Akg.
= 44, 15. 1 ¹ 25.
= 47, 8. 19 ² 33.
= 48, 8. 59 ² 43.
= 63, 2. 7 ² 14.
= 66, 5. 10 ¹ 30.

Mm.

Jerem. 1, 1. 34 ² 3.
35 ¹ 24.
35 ² 1.
= 8, 19. 57 ² 34.
= 10, 23. 62 ² 32.
= 15, 10. 19 ² 30.
= 18, 12. 8 ² 17.
= 27, 3. 59 ² 11.
= 27, 13. 26 ² 33.
= 27, 18. 58 ² 7.
= 29, 31. 59 ¹ 30.
= 30, 24. 57 ² 6.
= 31, 40. 33 ¹ 27.
= 33, 21. 54 ¹ 31.
= 39, 14. 26 ¹ 13.
39 ² 33.
= 48, 36. 59 ¹ 30.
= 49, 39. 36 ¹ 27.
= 52, 23. 19 ² 38.
= 52, 33. 27 ² 39.

Mp.

= 13, 20. 35 ² 9.
= 14, 21. 56 ² 43.
= 15, 10. 19 ² 30.
= 16, 7. 26 ² 23. 26.
= 20, 10. 20 ¹ 12.
= 23, 36. 18 ² 21.
= 29, 1. 17 ² 18.
= 30, 13. 57 ² 38.
= 41, 14. 19 ² 42.
= 48, 12. 19 ¹ 27.
= 52, 23. 19 ² 38.

Mm.

Ezech. 1, 1. 29 ² 32.
30 ¹ 17.
= 1, 16. 55 ¹ 24.
= 1, 20. 58 ¹ 13.

Mm.

Ex.	11, 13.	48^{2} 14.
=	12, 22.	26^{2} 36.
=	12, 30.	57^{2} 35.
=	12, 32.	59^{2} 35.
=	13, 3.	46^{2} 7.
=	15, 5.	62^{1} 41.
=	15, 23.	19^{2} 16.
=	15, 26.	54^{1} 21.
		56^{1} 34.
=	16, 21.	63^{2} 10.
=	17, 16.	14^{2} 6.
=	18, 13.	43^{1} 21.
=	19, 20.	59^{1} 15.
=	20, 8.	44^{1} 4.
=	20, 12.	60^{2} 21.
=	21, 29.	60^{1} 3.
=	22, 9.	26^{2} 30.
=	23, 31.	57^{1} 30.
=	24, 14.	26^{1} 27.
=	25, 20.	59^{1} 16.
=	25, 30.	42^{1} 32.
=	27, 9.	15^{2} 4.
=	28, 4.	51^{2} 19.
=	29, 28.	58^{2} 2.
=	32, 18.	57^{2} 21.
=	32, 25.	37^{1} 15.
=	34, 3.	49^{2} 5.
=	34, 9.	42^{1} 8.
=	34, 25.	44^{1} 5.
=	35, 18.	48^{1} 19. ^{2}9.
=	35, 24.	63^{2} 1.
=	35, 31.	50^{1} 6.
=	36, 9.	47^{1} 3.
=	37, 9.	59^{1} 16.
=	39, 3.	7^{2} 22.
=	39, 4.	41^{2} 20.
=	40, 3.	8^{1} Amkg.
=	40, 20.	59^{1} 21.

Mp.

=	4, 11.	63^{1} 1.
=	7, 4.	44^{2} 35.
=	15, 16.	7^{1} Amkg.
=	15, 23.	19^{2} 16.
=	17, 7.	59^{1} 16.
=	19, 13.	13^{1} 25.
=	34, 3.	60^{1} 39.
=	36, 9.	47^{1} 9.

Mm.

Lev.	1, 1.	10^{2} 25.
		35^{2} Amkg.
=	1, 2.	25^{2} 43.
		56^{2} 38.
		63^{2} 25.
=	4, 12.	3^{2} 29.
=	4, 35.	15^{2} 29.
=	6, 14.	60^{2} 43.
=	7, 8.	15^{2} 11.
		56^{2} 9.
=	7, 14.	63^{2} 25.
=	8, 15.	47^{1} 19.
=	8, 23.	47^{1} 38.
=	10, 31.	11^{2} 38.
=	11, 12.	46^{2} 23.
=	11, 21.	30^{1} 25.
=	13, 9.	62^{2} 33. 35.
=	13, 10.	15^{2} 12.
=	13, 51.	52^{2} 11.
=	14, 45.	54^{1} 36.
=	15, 3.	14^{1} 2.
=	15, 20.	56^{2} 10.
=	16, 33.	58^{2} 31.
=	17, 4.	63^{2} 25.
=	19, 20.	60^{2} 21.
=	21, 5.	31^{2} 34.
=	22, 23.	63^{2} 19.
=	23, 12.	47^{2} 8.
=	24, 11.	18^{2} 14.
=	25, 4.	11^{2} 15.
=	25, 51.	7^{1} 9.
=	26, 34.	55^{1} 1.
=	26, 40.	47^{2} 8.
=	27, 9.	63^{2} 26.
=	27, 20.	58^{2} 6.

Mp.

=	5, 4.	2^{2} 20.
=	5, 23.	18^{2} 4.
=	7, 2.	37^{1} 15.
=	8, 15.	47^{1} 43.
=	10, 3.	18^{2} 13.
=	13, 48.	18^{1} 10.
=	15, 8.	20^{2} 12.
=	22, 13.	20^{1} 7.
=	27, 24.	10^{2} 15.

Mm.

Num.	1, 1.	11^{2} 14.
		37^{2} 22.
=	2, 7.	38^{1} 15.
Num.	2, 16.	3^{2} 15.
=	3, 39.	28^{1} 31. ^{2}3.
=	3, 47.	11^{2} 17.
=	4, 20.	5^{1} 15.
=	4, 49.	26^{2} 9.
=	5, 2.	56^{1} 23.
=	5, 16.	49^{1} 11.
=	8, 16.	49^{1} 16.
=	10, 35.	39^{2} 35.
=	11, 15.	37^{2} 23.
=	11, 19.	60^{2} 15.
=	12, 8.	62^{1} 9.
=	13, 9.	30^{1} 17.
=	13, 20.	18^{2} 8.
=	14, 38.	47^{1} 19.
=	15, 12.	9^{2} 36.
=	16, 30.	50^{1} 33.
=	18, 29.	13^{1} 13.
=	18, 32.	60^{2} 18.
=	23, 14.	50^{1} 32.
=	25, 9.	47^{1} 20.
=	26, 33.	54^{1} 11.
=	28, 4.	4^{2} 9.
=	28, 12. ff.	55^{1} 10.
=	30, 10.	63^{2} 19.
=	31, 47.	56^{2} 38.
=	32, 33.	48^{1} 20.
=	32, 42.	63^{1} 25.
=	34, 4.	32^{1} 7.
=	35, 23.	61^{2} 1.
=	36, 3.	61^{2} 20.
=	36, 11.	54^{1} 12. 15.

Mp.

=	4, 8.	54^{2} 26.
=	9, 19.	50^{1} 12.
=	9, 22.	50^{1} 12.
=	10, 31.	12^{1} 3.
=	12, 14.	20^{2} 12.
=	16, 24.	49^{2} 22.
=	23, 29.	60^{1} 8.
=	28, 4.	4^{2} 11. 19.
=	32, 17.	19^{1} 11.
=	34, 4.	32^{1} 8.
=	36, 8.	56^{2} 30.

Mm.

Deut.	1, 1.	26^{2} 35.
		28^{2} 12.
=	3, 10.	56^{1} 24.
=	3, 16.	57^{1} 31.
Deut.	4, 34.	18^{2} 1.
=	5, 5.	62^{1} 10.
=	6, 13.	48^{2} 15.
=	7, 12.	42^{1} 22.
=	7, 15.	27^{2} 12.
=	8, 7.	62^{2} 1.
=	9, 24.	25^{2} 44.
=	9, 25.	48^{1} 21.
=	11, 4.	8^{2} 15.
=	11, 29.	59^{1} 22.
=	12, 5.	58^{1} 12.
=	12, 6.	58^{1} 18.
=	14, 2.	48^{2} 15. 32.
=	14, 10.	46^{2} 24.
=	15, 15.	54^{2} 26.
=	16, 12.	54^{2} 26.
		54^{2} Amkg.
=	19, 5.	61^{2} 20.
=	19, 15.	48^{2} 15.
=	20, 14.	56^{2} 10.
=	22, 19.	49^{2} 19.
=	28, 12.	8^{2} 16.
=	28, 20.	57^{2} 6.
=	28, 46.	52^{1} 21.
=	28, 63.	8^{2} 12.
=	28, 68.	8^{2} 10.
=	29, 12.	63^{1} 20.
=	29, 29.	28^{2} 7.
=	30, 16.	54^{1} 19.
=	31, 16.	42^{2} 37.
=	32, 39.	22^{2} 6.
		57^{2} 41.

Mp.

=	4, 34.	18^{2} 1.
=	7, 6.	49^{1} 2.
=	14, 2.	49^{1} 8.
=	16, 12.	55^{1} Amkg.
=	32, 30.	45^{1} 39.
=	32, 41.	18^{2} 39.
		20^{2} 4.

Mm.

Josua	6, 4.	46^{2} 8.
=	6, 5.	36^{2} 6.
=	11, 14.	55^{2} 28.
=	13, 21.	56^{2} 10.
=	15, 4.	31^{2} 41.
=	17, 3.	54^{1} 12.
=	17, 8.	20^{2} 20.

Verzeichniss

der angeführten Massorastellen.

N.B. (Die erste Zahl bezeichnet die Seite, die zweite die Zeile; [1] und [2] giebt die Columne an).

Mm.

Gen. 1, 1. 25[2] 23.
= 1, 26. 51[1] 31.
= 2, 21. 61[2] 1.
= 3, 6. 12[1] 6.
= 4, 12. 62[1] 5.
= 6, 16. 60[2] 43.
= 8, 9. 59[1] 32.
= 8, 19. 56[1] 21.
= 11, 32. 3[1] 7.
= 13, 3. 57[1] 29.
= 13, 9. 58[2] 26.
= 14, 1. 50[1] 14.
= 16, 1. 53[1] 10.
= 16, 15. 63[2] 31.
= 17, 9. 55[2] 15.
= 18, 4. 63[1] 11.
= 18, 7. 63[1] 3.
= 18, 9. 28[2] 8.
= 19, 19. 3[2] 18.
= 19, 20. 15[2] 18.
58[1] 7.
= 19, 33. 62[1] 20.
= 21, 3. 63[2] 32.
= 22, 3. 4[1] 31.
4[2] Anmrkg.
= 23, 11. 50[1] 44.
= 24, 44. 60[1] 36.
= 24, 49. 58[2] 28.
= 25, 23. 35[2] 19.
= 25, 31. 14[2] 17.
= 26, 3. 18[1] 21.
= 27, 3. 31[2] 24.
= 27, 4. 38[2] 19.
= 27, 36. 62[1] 24.
= 28, 19. 44[1] 5.
= 29, 3. 58[1] 16.
= 29, 14. 62[1] 24.
= 30, 11. 29[1] 19.
= 30, 15. 62[1] 29.
= 30, 16. 61[2] 19.
= 30, 34. 34[1] 29. [1]2.

Mm.

Gen. 31, 33. 21[1] 18.
= 31, 43. 6[2] 35.
= 31, 50. 58[1] 19.
= 31, 51. 58[2] 26.
= 32, 2. 14[1] 16.
= 32, 7. 62[1] 27.
= 32, 16. 3[2] 12.
= 32, 19. 59[2] 34.
= 32, 21. 62[1] 21.
= 33, 4. 33[2] 28.
= 34, 5. 2[1] 16.
= 34, 19. 18[1] 5.
= 34, 24. 26[2] 29.
= 35, 2. 2[1] 15.
= 35, 5. 26[2] 36.
42[1] 33.
= 36, 5. 36[1] 15.
52[2] 40.
= 36, 38. 6[1] 26.
= 36, 39. 6[1] 36.
= 37, 9. 58[1] 20.
= 37, 25. 13[2] 24.
= 38, 11. 9[2] 35.
= 39, 21. 13[1] 13.
= 40, 10. 14[2] 17.
= 41, 26. 55[2] 4.
= 41, 27. 50[1] 6.
= 41, 49. 49[1] 33.
= 42, 16. 21[1] 43.
= 42, 29. 18[2] 5.
= 42, 38. 43[2] 34.
= 43, 18. 62[1] 29.
= 45, 6. 21[1] 16.
= 46, 13. 20[1] 16.
= 46, 20. 29[1] 34.
= 47, 30. 34[1] 29.
= 48, 10. 38[2] 19.
= 49, 12. 18[2] 19.
= 49, 26. 46[1] 20.
= 50, 5. 15[2] 28.

Mp.

Gen. 2, 21. 61[2] 3.
= 4, 12. 62[1] 6.
= 18, 4. 63[1] 17.
= 18, 28. 55[1] 7.
= 19, 3. 1[1] 25.
= 21, 7. 19[2] 10.
= 26, 34. 18[1] 1.
= 27, 16. 18[2] 36.
= 29, 12. 58[1] 37.
= 30, 34. 34[1] 37.
= 30, 38. 42[2] 36.
= 32, 4. 1[1] 25.
= 34, 19. 1[1] 24.
= 36, 39. 6[1] 37.
= 38, 9. 5[2] 36.
= 42, 29. 18[2] 5.
= 46, 13. 20[1] 16.
= 46, 24. 18[2] 26.
= 47, 20. 38[2] 27.
= 49, 9. 18[1] 22.
= 49, 12. 18[2] 19.

Mm.

Ex. 1, 1. 1[1] 11.
= 2, 3. 14[1] 39.
= 2, 11. 62[2] 7.
= 2, 20. 13[2] 18.
= 4, 2. 29[1] 20.
= 4, 10. 59[2] 34.
= 4, 11. 62[2] 32.
= 5, 7. 29[2] 33.
= 5, 23. 8[2] 10.
43[2] 4.
= 6, 9. 47[2] 7.
= 7, 18. (24) 54[1] 41.
= 6, 24. 43[2] 9.
= 7, 9. 44[1] 27.
= 7, 29. 27[1] 30.
= 8, 9. 56[2] 37.
= 9, 15. 22[1] 40.

nicht vorkommt. S. Mp. zu Ex. 4, 11. wo es (ed. Buxt.) statt ה׳ heissen muss ה׳. —

Nr. 16. Ebenso Gen. 18, 7. 1 S. 2, 26. 1 Reg. 10, 7. und ohne St. Mf. טב, 10. In den ersten beiden Stellen ist das Wort והנער = טליא überflüssig, da שמואל dieselbe Stelle bezeichnet. Die beiden andern Stellen haben nur טליא und lassen שמואל aus, was ähnlich ist unserer St., die nur שמואל anführt. Uebrigens hat auch hier (s. vor. Art.) unser Buch die Verse dem Zeichen entsprechend angeführt. —

Nr. 17. S. Gen. 18, 4. Job 28, 2. und ohne St. Mf. לק, 8. Unsere Angabe (wie Mf. und Mp.) fasst die Form mit Kam. und Path. des Kaf zusammen, während die beiden ersten Angaben dazu bemerken: ב׳ קמץ וחד פתח d. h. eins (Gen. 18, 4.) hat (das Kaf) Pathach, während die andern beiden Kamez haben. Das Denkzeichen hat ausser uns. B. nur noch Mp. zu Gen. l. c. wo מוי für unser מיא steht, was dasselbe bedeutet. Auch haben die beiden ersten Stellen noch אנ״ך, was richtig ist. —.

Nr. 18. Angeführt Deut. 29, 12. 1 S. 20, 8. u. ohne St. Mf. בר, 3. Das Zeichen fehlt in der gedruckten Massora. Sollte nicht für גברא besser עברא zu lesen sein, mehr dem Vers (1 S. 20, 8.) entsprechend? Das רפין der Massora bezieht sich auf das Schwa des 2ten ב׳.

Nr. 19. S. Num. 32, 42. Zach. 5, 11. Ruth 2, 14. und ohne St. Mf. לה, 1. Das רפין unseres B. und der Mf. ist dass. was in den andern Stellen דלא מפיק ה״א heisst. Zu Zach. wird noch bemerkt אנ״ך, was richtig ist, da immer je 1 Vers in einem der Theile der Schrift vorkommt. Das Denkzeichen fehlt in der gedruckten Massora; s. oben Nr. 14 uns. Bemerkung. S. Raschi zu Num. l. c. מ״ש zu den angegebenen Stellen; auch Michlol 32^{b} und Levita daselbst.

Nr. 20. S. Ex. 35, 24. Prov. 3, 35. und ohne St. Mf. רם, 7. Unser Buch hat das (richtige) Zeichen für die 3 St. in welchen es ohne Waw vorkommt; die andern Angaben ziehen die 4 zusammen und müssen daher d. Zeichen ändern; Prov. liest אשטי (wahrscheinlich ebenso das אשפי der Mf.?) entsprechend dem אולת (Prov. 24, 29.). Das אמטיאו in Ex. l. c. soll wohl אשטיאו heissen, da für ersteres in Prov. 14, 29. worauf es sich beziehen muss, kein entsprechendes Wort sich findet.

Nr. 21. S. Ex. 16, 21. 1 Reg. 1, 2. und ohne St. Mf. חם, 2. In beiden ersten Stellen ist auch noch eins ohne Waw angegeben; doch das Zeichen bezieht sich nur auf 3. In 1 Reg. 1, 2. ist noch hinzugefügt: אנך und וכל בן נח דכוותי׳, ebenso in Mp. daselbst; das hat so keinen Sinn; es muss aber dazwischen (nach וחד חם u. s. w.) gesetzt werden וחד חם, זה לחמנו חם (Jos. 9, 12.) und darauf bezieht sich וכל בן נח דכו׳ d. h. der Eigenname des Sohnes Noach's חם kommt immer nur mit Kamez vor.

Nr. 22. S. Lev. 22, 23. und ohne St. Num. 30, 10. Jes. 19, 21. Mf. נך, 4. Zu uns. ה׳ בה׳ נקודות muss man sich das בלי׳ d. h. „in ähnlicher Form" hinzudenken, was überhaupt in unserem Buche sich seltener findet, indem nur die Grundformen aber weniger die Anhängsel (prae- und suffixe) berücksichtigt werden. —

Nr. 23. S. Lev. 1, 2. und ohne St. Lev. 7, 14. 17, 4. 27, 9. Mf. קר, 30. — Das Zeichen in den angeführten St. ist unvollst.; indem wie es scheint, בר נשא dem אדם und קמי תרעא dem ואל פתח entspricht, so fehlt eins. — Uns. Angabe hat das Richtige; איתי = אחד; חד = אדם; אינש = בעירא; והביאו = טמאה.

Nr. 24. S. Gen. 16, 15. und Prov. 30, 4. u. ohne St. angeführt: Gen. 21, 3. 1 Reg. 16, 24. Ez. 39, 16. Mf. שם, 11.

das so nur 4 M. vorkommt, im Gegensatz zu dem Eigennamen dieses Stammes, in welchem das ע Segol hat, siehe 1 Chr. 25, 4. und 31. (in letzter Stelle hat es wegen der Pause ein Kamez).

Nr. 4. So Gen. 4, 12. und ohne St. Mf. ים, 17. — In Mp. zu Gen. l. c. muss חילא statt מילא gelesen werden. Das דמילתא bezieht sich auf den Anfang des Verses את כל הדבר und das Citat in uns. B. ist richtiger als M. l. c.

Nr. 5. S. Num. 12, 8. (wo sie nach der Reihenfolge d. Bib. aufgezählt sind) Deut. 5, 5. (wie bei uns nach dem Gedenkzeichen geordnet) und ohne St. Ez. 11, 8. u. Mf. יר, 2. In beiden letzten Stellen ist נורא statt אישתא angegeben, was dasselbe ist.

Nr. 6. S. 2 Reg. 5, 8. und ohne Stelle Mf. יך, 37. Die Angabe bezieht sich auf das Schwa des Waw, wie auch Mp. bemerkt ג' רפין.; aber das Daleth hat ein Mal Kamez (Job 21, 19). So bemerkt auch Mpt. Hamb. zu 2 Reg. l. c. ג' ב' פתח וא' קמץ und Job l. c. בתרא קמץ. Uebrigens hat d. M. דאלישע statt דנביא bei uns, was dasselbe ist.

Nr. 7. S. Gen. 19, 33. 1 S. 19, 11. und ohne St.: Gen. 32, 21. Mf. לי, 6. Die Angabe zu Gen. 32. ist (ed. Buxt.) irrthümlich בלילה ההוא angegeben, man muss dafür בלילה הוא lesen.

Nr. 8. S. Gen. 27, 36. und ohne St. Gen. 29, 14. Mf. כי, 4. In Gen. 27. ist das Zeichen etwas undeutlich; das unsere ist richtiger und in der Anführung der St. motivirter.

Nr. 9. S. Gen. 32, 7. und ohne St. Jud. 2, 15. 2 S. 13, 2. Mf. צר, 1.

Nr. 10. S. Gen. 30, 15. und ohne Stelle Gen. 43, 18. 2 Reg. 5, 26. Mal. 2, 13. Mf. לק, 6. — Mpt. Hamb. zu 2 Reg. 5, 26. fügt hinzu: וא' ולקחת, דגש, ולקחת בידך דירבעם 1 Reg. 14, 3. woraus zu ersehen, dass in letzter Stelle das Cheth Pathach haben muss und nicht וְלָקְחָתְ (das Cheth mit Schwa) gelesen werden darf, wie es z. B. Buxt. in der Concord. und einige Ausgg. haben. S. Heid. im שום שכל Gen. 30, 15.

Nr. 11. S. Mm. Ps. 35, 10. und Mf. כל, 51. auch מ"ש Deut. 15, 19. Ps. 22, 15. und 138, 2., Heid. zu עין הקורא Deut. l. c. und unsere Ausg. des דרכי הנקוד והנגינות S. 21 und XXXI. ausführlich.

Nr. 12. S. Ex. 15, 5. u. ohne Stellenang. Mf. מץ 16. — S. מ"ש Ex. l. c. Ps. 88, 7. Neh. 9, 11. Nach unserer Angabe scheint keine Verschiedenheit in der Schreibform obzuwalten. —

Nr. 13. Angef. Deut. 8, 7. Ps. 66, 12. Prov. 30, 16. und ohne Stellenang. Mf. מי, 9. Auch Ben Ascher in R. B. ed. Bomb. von 1517 führt sie an, wie bei uns, nur, dass er zu Prov. 30, 16. שאול ועצר רחם als Anfang des Verses angiebt, wozu das chaldäische Zeichen besser passt, und das letztere etwas umsetzt. — S. מ"ש zu Ps. 1, 3.

Nr. 14. S. Mm. Ex. 2, 11. Ez. 7, 9. u. ohne Stellenang. Ex. 7, 17. 2 Reg. 6, 22. Jes. 14, 6. und Mf. הך, 5. — Ex. 7, 17. u. 2 Reg. l. c. haben irrthüml. ח' = 8.; es muss ה' = 5. gelesen werden. Ebenso ist Ez. l. c. statt קמצין zu lesen: פתחין, was s. v. h. a. Segol, das auch Pathach (קטן) genannt wird. Die Denkzeichen sind, wie oft, verschieden; Ex. 2, 11. hat לא תלקי, לא תמחי; Ex. 7, 17. 2 Reg. und Jes. l. c. haben עברא' בחוטרא, was dasselbe ist. Ez. und Mf. l. c. haben: ובחרבא עממיא תמחי. Wenn das ה' in den angegebenen Stellen kein Druckfehler ist, so kommt es daher, dass in dem Denkzeichen 8 Wörter enthalten sind, wonach sich der Abschreiber richtete, weil in der Regel jedes Wort eine St. vertritt. (S. übrigens unten Nr. 19.) — Auch ist nach der Anführug der Verse in Gen. l. c. das לא תמחי nicht motivirt, wesswegen Ez. u. Mf. l. c. es verbessert in ובחרבא für האשר שבית בחרבך. Unsere Angabe ist aber die richtigste, weil לא תמחי auf den Anf. des Verses ויאמר לא תכה sich bezieht und also dem Verse entspricht. Ebenso ist ברגוא ה' überflüssig und kann zum Irrthum führen, darum ist's bei uns und in den 2 letzten Angaben ausgelassen. — S. Michlol. (ed. Venet. parv.) S. 157[b] der sie in anderer Ordnung u. ohne Zeichen anführt; auch מ"ש zu Jes. 53, 4. wo er diese Stelle vergessen zu haben scheint, indem aus derselben bewiesen ist, dass es daselbst מַכֵּה (das Kaf mit Zere) heissen muss.

Nr. 15. Mit Angabe der St. Ex. 4, 11, Jer. 10, 23. und Zeph. 1, 17. u. ohne Stellenang. Lev. 13, 9. Prov. 10, 23. Mf. אר, 6. Die richtigu Ordnung nach dem Gedenkzeichen hat nur unsere Stelle. Wenn es Lev. 13, 9. במ"ב heisst d. h. in Koh. sind 2 Stellen, in welchen das ל' von לאדם ein Schwa hat, während in den andern Angaben במ"א steht d. h. es gebe nur eine Ausnahme u. Koh. 2, 21. ausgelassen ist; so ist der Grund davon, dass letzteres וּלְאָדָם (mit Waw praef.) geschrieben ist und also zu לְאָדָם nicht gehört. — Uebrigens bedeutet das מלעיל der M. (als Gegensatz zu מלרע = Schwa) dasselbe, was unser קמצין bezeichnet. Das daselbst vorkommende: וכל חמש מגלות ist gleich dem וכל קהלת, da es ausser Koh. in den andern 4 Megillpth

Nr. 370. Ist in der gedruckten Massora nicht vorhanden. S. die Mp. zu den betreffenden Stellen.

Nr. 371. Angeführt Mf. ה', 4. Die ed. Bomb. 1525 hat als Ueberschrift: י"ד מלין מן ה' בריש חיבותא; ed. Buxt. hat: י"ד זוגין ב' ב' מלין ותרויהון מן ה"א בריש חיבות'. Beide Ausgaben haben aber das Fehlerhafte, dass sie die bestimmte Zahl י"ד = 14. angeben; es sind nach uns. Buche, das 15 mehr zählt als die Mf. l. c. 29; es giebt aber noch mehr z. B. הָאִשָּׁה הַכְּשִׁית (Num. 12, 1.), הָאֶבֶן הַבְּרִיל (Zach. 4, 10.) u. dgl. bei denen die Mp. bemerkt לי'. Unser Buch hat daher richtig als Ueberschrift אלין מלין מן ב' ב' u. s. w. wodurch (s. vorigen Art.) angezeigt wird, dass die Angabe nicht ausschliessend ist. — Wenn Mf. l. c. zu Jud. 20, 4. bemerkt ב' בפסוק so meint sie damit das bei uns angeführte האיש הלוי.

Nr. 372. Ist angeführt Mf. חילופי קריאה, 1. und Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517 am Ende. Unser Buch hat die vollständigste Aufzählung, indem es, ohne die Zusätze und לבר ממסורת', 52 zählt, während Mf. l. c., ohne die 3 unserer Zusätze, 35 hat, so dass uns. B. 17 mehr hat, die ich des beschränkten Raumes wegen auslasse und die durch Vergleichung leicht zu finden sind. — R. B. ed. 1517 hat 36; aus beiden zusammen kommt zu denen unseres Buches noch hinzu: טוֹבָה (Ruth 4, 15.), צֵרֶר (Job 26, 8.), שָׂכַר (2 Reg. 7, 6.) אֹהֵב פֶּשַׁע (Prov. 17, 19.), הֶרַע (Ruth 1, 21.) und darf daher auch unser Buch auf ausschliessende Vollständigkeit keinen Anspruch machen, wie auch das Wort שטה anzeigt. — In Mf. ist Folgendes zu bemerken: קצה (Ez. 19, 14.) muss קִינָה heissen, wie in ed. Bomb. 1517. Zu התחתונה ist eine falsche St. angegeben; es muss heissen: וימר רחב (Ez. 40, 19.) wie bei uns und ed. Bomb. 1517. Ueber die einzelnen Stellen s. weiter unten. S. auch מ"ש Gen. 21, 6. Jud. 13, 20. 18, 28. 1 S. 30, 6. 2 S. 23, 1. 2 Reg. 6, 7. 7, 6. 16, 18. Jes. 6, 13. 24, 19. 32, 11. 63, 12. Ez. 14, 13. 19, 14. 24, 11. 40, 19. 42, 20. Prov. 1, 19. 2, 15. 7, 13. 11, 26. 17, 10. 30, 24. Job 6, 22. 7, 20. 19, 14. 23, 9. 26, 8. Ruth 4, 15.

Nr. 373. Ist חלופי קריאה 2. (ed. Buxt., in ed. Bomb. 1525. befindet sie sich gar nicht) angeführt, aber ohne Stellenangabe; ebenso Job 23, 7. In ed. Bomb. von 1517 befindet sich dieselbe Angabe mit Anführung von 14 St., es fehlen aber: מְרַחֵם, שְׁרֵשׁ, וְרָאִיתָה, וְאָפִיתָ, וְהַעֲלֵתָ, וְשָׁחַר und die beiden, über welche verschiedene Ansichten sind. — S. zu den betreffenden Stellen: עין הקורא, מ"ש, שום שכל und Heidenheims Bemerkungen dazu; auch מפורש Gen. 11, 3. von Heidenheim. —

Nr. 374. Diese Angabe ist ausführlich angeführt Mm. Gen. 30, 16. unter י"ח מאיילין מאריכין und Mf. טעם, 18.; ohne Stellenangabe: Num. 36, 3. und Deut. 19, 5. unter חד מן י"ח דסלקין ונחתין בטעמ' באורית' mit der Hinzufügung פי' י"ח מאיילין מאריכין בין אזל' לורקא. Der Sinn ist, das in der Regel der verbindende Accent (משרת) vor dem Sarka ein Munach ist mit Ausnahme, wenn ein Meaila (= Gaja oder ein Psik) dazwischen tritt, indem alsdann statt Munach ein Mercha steht und das findet statt bei den angeführten 18 St. im Pentat. S. ausführlich Heid. im משפטי הטעמים S. 15 ff. — שום שכל zu Gen. 3, 14. 30, 16. und 41, 45. und unsere Ausg. des דרכי הנקוד von R. Mos. Punctator S. 27 und Anmerkung dazu S. XLV.

Zusatz.

Nr. 1. Ebenso Mm. 2 Reg. 1, 4. u. Massora marg. das.; ohne St. Mf. לכ', 12. Das מחכי in dem chald. Denkzeichen ist besser, wie in Reg. l. c. ומחכי zu lesen.

Nr. 2. S. Mp. zu Ez. 18, 6. welche in Widerspruch steht mit M. marg. Ez. 18, 11. und uns. Stelle. — S. auch Michlol (ed. Venet. p.) S. 6* und Levita's Bemrkg. daselbst.

Nr. 3. Angeführt Gen. 2, 21. Num. 35, 23. und ohne St. (mit chald. Zeichen): Ps. 78, 28. Mf. נפ, 2. Wenn Gen. l. c. in der Mp. bemerkt wird ד' = 4, so kann sich das nicht auf וַיִּפֹּל beziehen, da nach den angeführten Massoraangaben und selbst nach M. marg. daselbst es nur 3 giebt. Das ד' muss sich auf das Wort עֵזֶר (mit Zere) beziehen,

bezieht sich aber auf die Verse, die mit גַּם anfangen und es muss heissen: ד' ר"פ גַּם גַּם גַּם. —

Nr. 357. Ausführlich angeführt Ex. 21, 29. Ez. 16, 28. und ohne Stellenangabe Ps. 8, 8. Mf. גם, 4. An der ersten Stelle sind ו"ך = 14. überschrieben und gezählt; es sind aber nur 13, da das daselbst angeführte וגם עמי ישראל nicht existirt. Ez. l. c. werden ב"ו = 12. angegeben und angeführt und 1 S. 2, 26. ausgelassen. Unser Buch hat א"ו = 11. und lässt Gen. 24, 46. und 1 S. 2, 26. aus (das וגם עמי ישראל ist mit Recht bei uns und Ez. l. c. ausgelassen) die nur als Zusatz unter לבד ממסורתא angegeben sind. Wenn nun (s. Mp. zu den betreffenden St.) bald ו"א, bald ו"ב, ו"ג und ו"ד angegeben wird, so sieht man an der Unsicherheit, dass die Zahl ungewiss war, wie das auch aus Mpt. Hamb. zu ersehen ist, das bald ו"א angiebt und 14 zählt, indem es manche St. aus einander reisst (st. וגם עמי ישראל liest es 2 M. וגם מבני ישראל) und bald ו"ב angiebt indem es Koh. 7, 3. u. 2 Chr. 21, 4. auslässt. — Es sind im Ganzen 13 und wenn Ez. 16, 29. dazu gerechnet werden dürfte — weil das לֹא als kleine Partikel mit שָׂבְעָתִי als ein Wort betrachtet werden kann (s. die Mp. zu dieser Stelle, die doch eigentlich zum vorhergehenden V. gehörte), so sind es 14, so dass Ex. 21, 29. וגם עמי ישראל 2 Mal gezählt und וגם לא שבעת gestrichen werden muss. Warum unser Buch nur 11 zählt, ist nicht abzusehen. Wenn es Gen. 24, 46. und 1 S. 2, 26. auslässt, so liesse sich der Grund darin finden, dass in diesen Versen, ausser dem bezeichneten וְגַם noch גַּם und וְגַם mehrmals vorkommen, und hier sollten nur etwa solche Verse gezählt werden, in welchen das וְגַם vor den beiden letzten Wörtern allein vorkommt. Aber dann dürfte auch Jos. 7, 11. und Ruth 1, 12. nicht gerechnet werden, weil auch in diesen mehrmals גַּם und וְגַם vorkommt? — Ueber וגם זה הבל (Koh. 7, 6.), das in den Ausgg. גַּם (ohne Waw) gedruckt ist s. מ"ש daselbst.

Nr. 358. Ebenso Mf. גם, 8. und ohne Stellen Gen. 24, 44.

Nr. 359. Ist in der gedruckten Massora nur erwähnt Mp. Ex. 34, 3. 2 Reg. 23, 15. Ez. 24, 5. s. auch מ"ש daselbst. Der Verfasser des מבין חדות zu Ex. 34, 4. zählt nur die 3 auf, die er in der Mp. zu 3 St. gefunden; das vierte: 1 Reg. 21, 19. lässt er aus, weil die Mp. dazu nichts bemerkt.

Nr. 360. Diese Angabe ist in der gedrukten Massora nicht zu finden.

Nr. 361. Angeführt Mf. גם, 10. Diese führt a. nur כ' = 20. an, die unmittelbar nach Athnach folgen, während unser Buch כ"ד = 24. anführt und 4 mehr zählt: Num. 23, 25. Jud. 5, 4. 1 S. 2, 26. und 12, 25. womit auch die Ausgg. übereinstimmen. Aber auch diese Zahl scheint nicht ausschliessend vollständig zu sein; warum ist nicht Ex. 10, 24. גַּם gezählt, da die Ausgg. alle (s. auch עין הקורא z. St.) nach Athnach lesen? — S. Mp. Num. 23, 29. wo כ' statt ב' stehen muss; s. auch מ"ש zu Gen. 44, 9. — Was b. den 2ten Theil unserer Angabe betrifft, so hat unser Buch Jer. 28, 14. das in Mf. l. c. fehlt, während diese Jer. 52, 10. zählt, was in uns. B. fehlt. Es sind also im Ganzen 17 und müsste wohl במי"ן heissen d. h. es giebt 17 St. die in den genannten Büchern וְגַם (mit Waw) nach Athnach haben. —

Nr. 362. Ausf. Num. 11, 19. und ohne St. Mf. לא, 11.

Nr. 363. Ist nur angegeben Mp. zu Jos. 7, 12. und Ez. 36, 15.

Nr. 364. Ebenso Num. 18, 32. und ohne St. 1 S. 12, 21. Job 14, 12. Mf. לא, 13.

Nr. 365. Ausführlich Ez. 18, 6. und ohne Stellenangabe Ex. 20, 12. Lev. 19, 20. Zeph. 3, 2. (wo ח' statt ה' in Mm. und Mp. gelesen werden muss.) und Mf. לא, 10.

Nr. 366. Ebenso Mf. בן, 9.

Nr. 367. Ausführlich angegeben Mf. ל', 14. Auch hier hat unser Buch das Richtige, indem die Ueberschrift lautet: אלין מלין מיחדין u. s. w. so dass dadurch nur angezeigt wird, dass die angeführten Wörter nur ein Mal vorkommen, ohne noch andere auszuschliessen, indem es wirklich noch mehre giebt, wie aus dem Zusatz unseres Buches und aus Mf. hervorgeht. Wenn aber letztere כ"ן = 26. angiebt, so ist das unrichtig, weil es mehr als diese giebt. So hat unser Buch, ausser den 3 im Zusatze angegebenen 2 mehr, als Mf. nemlich: לַמַּסְגֵּרוֹת und לְמִשְׁעִי; andererseits ist das לְמֵאָה (2 Chr. 5, 12.) falsch, da es auch 1 Chr. 12, 14. also 2 Mal vorkommt (Buxt. Concord. s. v. falsch). Zählen wir die angeführten Wörter zusammen, so sind es 25 (der Mf.) 2 unseres Buches und 3 des daselbst ang. Zusatzes, also zusammen 30. Es dürfen aber dadurch noch andere nicht ausgeschlossen werden. Der zu לְמַדָּן angeführte Vers ist unrichtig und muss ויצאו כל בני (Jud. 20, 1.) heissen, wie in Mf. l. c.

Nr. 368. Fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 369. Ausf. so angegeb. Gen. 6, 16. Lev. 6, 14. u. ohne St. Mf. נת, 38. s. מ"ש Lev. l. c. Jud. 5, 29. Ez. 17, 23

auch an manchen Stellen der Mp. כ"א = 21 angiebt, zählt auch folgende drei mehr: 1 S. 15, 1. Jer. 48, 31. und Hos. 7, 14. Die zwei ersten zählt vielleicht die Mm. nicht, weil in diesen beiden Versen auch אֶל vorkommt und sie daher zu einem andern Verzeichniss gehören, s. Mf. עַל, 11. und hier Nr. 351 u. s. w., was freilich bei dem dritten nicht der Fall ist; es giebt daher auch in der Mp. einige Stellen, die י"ט angeben. Wie unser Buch hat auch Mpt. Hamb. zu Jer. 48, 31. — S. auch Mm. zu Zach 1, 13. ח' פסוקי' מסורת מכא u. s. w. wo nur Jud. 11, 38. und Ps. 115, 1. mitgezählt werden, weil diese Angabe sich nur auf das Ende des Verses bezieht.

Nr. 349. Fehlt in der gedruckten Massora; s. die betreffenden St. der Mp.

Nr. 350. Ausführlich angegeben Ex. 19, 20. u. ohne Stellen Ex. 25, 20. 37, 9. Jos. 17, 7. (wo in Mp. י"ד statt י"ז gelesen werden muss) Mf. אֶל, 2. עַל, 12. — Mpt. Hamb. zu 1 Chr. 11, 15. hat's ebenso. Es ist auffallend, dass Ez. 43, 20. in den Ausgaben עַל וְאֶל וְאֶל (die beiden letzten mit Waw) hat, gegen die Angabe der Massora.

Nr. 351. Ausführlich angegeben Ex. 40, 20. Mf. עַל, 11. und ohne Stellenangabe: Deut. 11, 29. 1 Reg. 15, 20. u. Mf. אֶל, 1. — Ausser Mf. עַל, 11. die richtig wie uns. Buch י"ט = 19. angiebt, haben die andern Stellen immer י"ח und selbst Ex. 40, 20. wo 19 aufgezählt werden, ist in der Ueberschr. י"ח = 18. angegeben. Ferner sind Ex. l. c. תהי נא אונך und תהי נא עיניך irrthümlich als 2 Verse gezählt, da sie nur eine St. bilden (Neh. 1, 6.); es muss wie bei uns heissen: תהי נא אונך קשבת ועיניך פתוחות.

Nr. 352. Ist ausführlich angegeben: Jer. 29, 31, 48, 36. und ohne St. Mf. אֶל, 5. und עַל, 14.

Nr. 353. Ausf. angegeben Gen. 8, 9. Jos. 18, 16. und ohne Stellenang. Mf. אֶל, 4.

Nr. 354. Ausführlich angegeben: Ez. 10, 2. und ohne Stellen: Neh. 4, 19. Mf. אֶל, 7. In diesen Stellen sind immer ד' פסוקי' = 4. angegeben, was aber unrichtig ist, da es, wie unser Buch und Mp. zu Neh. 4, 19. richtig haben, ה' = 5. sind. Der Fehler entstand daher, dass ואראו ואקום und ואמר אל החרים zusammengezogen sind als eine Stelle; es sind aber 2 Verse, nemlich Neh. 4, 8. und 13. Sollte aber das ד' = 4. der Mm. zu Ez. l. c. kein Fehler sein, so bezieht sich die Angabe gewiss auf Neh. 4, 13.; aber 4, 8. rechnet sie nicht, weil dazwischen auch אַל (das Alef mit Pathach) vorkommt, und dies also zu einem andern Verzeichniss gehört. — Dass übrigens in den angeführten Versen אֶל und וְאֶל gleich sind, versteht sich von selbst, wie schon Mm. und Mp. zu Neh. 4, 19. bemerkt wird. Auch hier sieht man die Genauigkeit des Ausdrucks unseres Buches, indem es das Wort דמיין nach ה' פסוקים einschaltet, mit welchem grade das abwechselnde אֶל und וְאֶל angedeutet wird d. h. die 5 Verse sind sich ähnlich in der Stellung der Präpositionen, wenn auch nicht gleich, da einige blos mit אֶל und עַל abwechseln und andere auch וְאֶל dazwischen haben. —

Nr. 355. Ausführlich angegeben Jer. 27, 3. und ohne St. Mf. אֶל, 3. S. auch ausführlich Mf. אֶל, 6. — Die Angabe zu Jer. l. c. und Mp. daselbst wie auch Mf. l. c. ist falsch, da nur die erste dort angeführte Stelle noch ein Mal אֶל nach den 4 וְאֶל hat; die andern beiden haben nur zuerst אֶל und dann 4 Mal וְאֶל. Diese Corruption zeigt sich aber noch deutlicher in Mf. אֶל, 6. wo dieselben drei Verse (das ועליהם der ersten Stelle daselbst muss ושלחתם heissen.) unter einer andern Form dieser Präpositionen (אֶל אֶל וְאֶל אֶל?) angeführt sind. — Es ist kein Zweifel, dass unser Buch das Richtige hat, das die Stellen verzeichnet, welche unmittelbar hinter einander bei Aufzählung einer Reihe von fünf Gegenständen erst אֶל und dann 4 Mal וְאֶל haben, wozu auch Jer. 27, 3. gehört, indem das letzte אֶל, das nicht von ושלחתם sondern von חַבָּאִים abhängt, gar nicht dazu gehört und unberücksichtigt bleiben muss. Die 3 angeführten Stellen sind daher ganz der überschriftlichen Angabe entsprechend und die scheinbare Verbesserung von Seiten des Herausgebers der Mass. führte zu Falschem und Irrthümlichem, indem, wie die angef. Mf. אֶל, 6. beweist, 2 Artikel aus dem Verzeichniss gemacht wurden, die sich widersprechen. —

Nr. 356. Ausführlich angegeben Jud. 8, 22. Jer. 12, 6. und Koh. 9, 6.; ohne Stellenangabe: Gen. 32, 19. Ex. 4, 10. 12, 32. Jes. 48, 8. Mf. גַּם, 11. In allen diesen Stellen ist, wie in unserm Buche י"ב = 12. angegeben und sind auch nur 12 Stellen angeführt. Wenn aber an manchen Stellen die Mp. י"ג = 13 angiebt, so rechnet sie wahrscheinlich auch, wie Heid. bemerkt, Koh. 4, 8. dazu, in welchem Verse auch wirklich 3 Mal גַּם vorkommt, das aber in den genannten Angaben nicht gerechnet wird, wahrscheinlich weil die 3 גַּם sich nicht auf einander beziehen; s. die Anmerkung zu vorigem Art. — S. Mp. zu Jes. 48, 8. wo einige Ausgg. in der Mp. lesen: ד' פסוקי' גַּם גַּם גַּם; das

Nr. 332. Ausführlich gegeben 1 S. 26, 12. und ohne Stellenang. Mf. אי, 37.

Nr. 333. Ausführlich Jud. 18, 28. und ohne Stellenangabe Mf. אי, 36.

Nr. 334. Ausf. mitgeth. Jud. 2, 22. und ohne Stellen. Mf. בם, 1. s. מ"ש Ez. 28, 25.

Nr. 335. Ausführlich angegeben Gen. 19, 20. 2 Reg. 4, 11. und ohne St. Mf. שם, 22. In den beiden letzten St. ist ה' = 5. angegeben und gezählt wie in unserm Buche; in Gen. l. c. ist ד' = 4. angegeben und gezählt; es fehlt das. הנה נא העיר הזאת Gen. 19, 20.

Nr. 336. Ebenso: Deut. 12, 5. und ohne Stellen 2 Reg. 9, 2. Ez. 1, 20. und Mf. שם, 20.

Nr. 337. Ebenso 2 Reg. 9, 2. und ohne Stellen Mf. שם, 21.

Nr. 338. Ausführlich angegeben Gen. 29, 3. und Ps. 122, 5. (wo die Ueberschrift etwas fehlerhaft ist) und ohne Stellenangabe Deut. 12, 6. und Mf. שם, 24.

Nr. 339. Ausführlich angegeben Gen. 31, 50. und ohne Stellenangabe: Gen. 37, 9. Jos. 49, 12. und Mf. הן, 13.

Nr. 340. Ebenso angeführt Jud. 17, 7. 1 Reg. 19, 19. Hos. 7, 9. Zach. 6, 13. und ohne Stellenangabe Mf. הן, 2. In Jud. l. c. sind ו' = 6. angegeben, obgleich in den andern Stellen richtig, wie in unserm Buche 7 angegeben und aufgezählt sind. Der Fehler entstand daher, dass daselbst והוא יבנה und אותו תקדישו zusammengezogen sind, so dass sie scheinbar eine Stelle ausmachen, und es so nur 6 Verse wären, was aber unrichtig ist. Man sieht hier wieder, wie aus der Aufzählung oft die Angabe der Zahl entstanden ist und daher aus Schreibfehlern (wenn auch nur aus Mangel eines Punctes) in der einen auch Fehler in der andern entstanden.

Nr. 341. Ausführlich angegeben 2 Chr. 22, 9. und ohne St. Mf. הן, 6.

Nr. 342. Ist in der gedruckten Massora nicht vorhanden. S. Mp. zu Gen. 29, 12. Daselbst heisst es ב' פסוקי' הוא הוא, was aber unrichtig wäre, da es nach Mf. הן, 3. (wo auch unsere beiden Stellen mitgezählt werden) 5 Verse giebt, in welchen 2 Mal הוא vorkommt. Der Verfasser des מבין חרות will daher nach der Mf. l. c. das ב' in ה' verwandeln, was gewagt ist. — In Wirklichkeit soll aber wohl hinzugefügt werden, wie in unserm B. וסבירין היא היא. Wie aber das וסבירין gemeint sei, ist nicht leicht einzusehen. — Heidenheim im שום שכל bemerkt nichts. S. Ex. 29, 28.[1]).

Nr. 343. Angeführt Mf. אם, 6. Es muss daselbst heissen: ג' פסוקי' ואם אם, wie bei uns. S. auch ליקוטי הרמ"ה, der, wie bekannt, nur die 2 des Pentateuchs zählt.

Nr. 344. Ausführlich angegeben Lev. 27, 20. Jos. 22, 23. und ohne Stellenangabe: Jer. 27, 18. Mf. אם, 4. Wenn Lev. l. c. hinzugefügt ist ריש' ומצעת' so ist das falsch, da Jos. 22, 23. Mal. 1, 6. und 2 Chr. 15, 2. beide ואם in der Mitte des Verses stehen; nur die unrichtige Abtheilung, die immer mit ואם anfängt, konnte irreleiten. — Es muss also, wie in den andern Paralellstellen und wie in uns. B. ausgelassen werden. Sollten diese beiden Artikel, der vorige und dieser, nicht etwa in der Quelle, wie in uns. Buche neben einander gestanden haben und das ריש' ומצעי' des vorigen Artikels, — welchem in der Mf. אם, 6. dieselben fehlen — hierher versetzt sein, während sie zu vorigem Art. gehören. — Es wäre daraus zu beweisen, dass die Mm. etwa unser Buch zur Quelle hatte, die Artikel aber auseinanderriss und sie an die betreffende St. setzte. — Ausserdem ist Lev. l. c. in der letzten Stelle ein Fehler; ואם תדרשנו (1 Chr. 28, 9.) muss ואם תדרשהו (2 Chr. 15, 2.) heissen wie es richtig Jos. l. c. angegeben ist.

Nr. 345. Ebenso Obad. 5. Job 37, 13.

Nr. 346. Ausführlich angegeben Mf. אם, 3. und zum Theil, aber ohne Stellenangabe: Gen. 13, 9. 31, 51. Von den 10 angegebenen sind 7 im Pent. und 3 im Buche Jerm. worauf sich Mm. Gen. 24, 49. und Mp. an den obigen Stellen beziehen. —

Nr. 347. Ebenso Ez. 38, 22. und ohne Stellen Lev. 16, 33. Mf. על, 23.

Nr. 348. S. Angabe 2 Reg. 15, 20. und ohne Stellen Ps. 115, 1. Mf. על, 10. (s. auch מ"ש Jes. 19, 7.). In allen diesen Stellen ist aber ח"י = 18 angegeben und in der ersten Stelle sind auch nur 18 aufgezählt. Unser Buch, das, wie

---

1) Wenn eine Veränderung der Angabe unseres Buches gestattet ist, so möchte ich lesen ב' פסוקי' הוא הוא באם"ך und das וסבירין u. s. w. für Zusatz eines Abschreibers halten. Der Sinn ist, dass in diesen beiden Versen das 2te הוא ein Mal mit Athnach und ein Mal mit Silluk steht. — Auch das באם"ך kann wie in der angeführten Mp. fehlen und der Sinn wäre dann, dass in diesen beiden Versen 2 Mal הוא vorkommt, das praedicative steht, während es in den andern dreien nur Fürwort ist. —

Nr. 320. Ausführlich angegeben 2 S. 1, 20. und ohne Stellenangabe Ps. 38, 22. 51, 13. Prov. 24, 19. Mf. אל, 17. Mf. l. c. ed. Buxt. hat (wie auch viele Stellen der Mp.) כ"ה = 25. statt dass sonst, wie auch in unserm Buche כ"ג angegeben sind. — Was nun die Mm. zu 2 S. 1, 20. betrifft, so zählt sie mehr als unser Buch: אל תתן ה' מאויי רשע (Ps. 140, 9.); folgende Fehler sind auch daselbst zu verbessern: bei אל תיראו מפני (Jer. 42, 11.) muss es st. חיל כשדים heissen מלך בבל; das erste אל תחתר ist ein Fehler und muss in אל תתהדר (Prov. 25, 6.) verändert werden; zu אל יאמרו (Ps. 35, 25.) muss בלבם st. בלבבם wie unser Buch es hat, gelesen werden, s. מ"ש daselbst. — Was nun aber unser B. betrifft, so hat es alle diese Fehler nicht; zählt aber statt des obigen אל תתן (Ps. 140, 9.) אל ישט אל דרכיה (Prov. 7, 25.). In beiden Angaben befindet sich aber nicht, wie Heidenheim bemerkt — אל יתן למוט רגלך (Ps. 121, 3.) in welchem nach den Ausgaben und nach Mp. daselbst 2 Mal אַל vorkommt? — Die Angaben demnach, welche wie Mp. und Mf. (ed. Buxt.) כ"ה = 25. haben, scheinen Ps. 140, 9. 121, 3. und Prov. 7, 25. mitzuzählen und in allen dreien 2 Mal אַל zu lesen; die aber כ"ג = 23. rechnen, lesen wahrscheinlich an zwei Stellen ein Mal ואל (mit Waw copulat.). S. den ersten Herausgeber der Massora zu Prov. 24, 19. und מ"ש zu Koh. 8, 3. Micha 7, 5. Ps. 35, 25. und Prov. 7, 25. in welcher letzten Stelle er unser Buch (oder ein ähnliches Mpt. wie solches Heid. anführt) nicht gekannt zu haben scheint, wo allerdings אַל יַשֵּׁט gezählt wird [1]).

Nr. 321. Ausführlich Gen. 13, 3. Mf. עד, 2. und ohne Stellenangabe: Ex. 23, 31.

Nr. 322. S. Deut. 3, 16. worauf Mf. עד, 1. verwiesen wird, aber an beiden Stellen fehlen die Versangaben, wie Buxt. zu Mf. l. c. selber bemerkt. Unser Buch hat sie richtig und übereinstimmend mit Mpt. Hamb. zu 1 S. 22, 19. und einem von Heid. zu Mf. l. c. angeführten Mpte. Die Ed. Bomb. 1525 hat in der Ueberschrift עַד וְעַד, was unrichtig ist und es muss וְעַד וְעַד (beide mit Waw praef.) heissen, wie es schon Buxt. verbessert hat.

Nr. 323. Ausführlich angegeben 1 Reg. 18, 45. und ohne Stellenangabe Deut. 28, 20. Jer. 30, 24. Dan. 7, 18. Mf. עד, 3. An allen diesen Stellen ist ו"י = 17. angegeben, während unser Buch nur ו"י = 16. angiebt und zählt. Wenn nun Mm. 1 Reg. l. c. לא ישוב חרון אף ה' zwei Mal (קדמא תניינא = Jer. 23, 20. und ibid. 30, 24.) gezählt wird, während unser Buch nur eins zählt und darum nur ו"י hat, so scheint letzteres entweder beide für eins zu rechnen, oder ein Mal anders zu lesen. Uebrigens ist in 1 Reg. l. c. eine fehlerhafte Abtheilung, da das עד יכונן ועד noch zu ואל תתנו דמי לו (Jes. 62, 7.) gehört und das Punkt vor לא ישוב stehen muss. — Auch heisst die erste Stelle in Jer. (23, 20.) in den Ausgg. nicht: לא ישוב חרון אף ה' sondern לא ישוב אף ה', so dass unser Buch wirklich nur die 2te Stelle rechnet. —

Nr. 324. Ebenso Mf. עד, 8.

Nr. 325. Ausführlich angegeben Ex. 32, 18. und ohne St. Ez. 13, 15. Mf. אי, 35. Die Angabe Ex. l. c. rechnet fehlerhaft עשה גדולות (Job 5, 9.), da dieses ja nach Mm. Jud. 18, 28. וְאֵין אֵין hat und also nicht hierhin gehört, wo von אֵין וְאֵין die Rede ist. Unser Buch hat dafür, was richtig ist, 2 S. 7, 22. Mf. l. c. hat ט' = 9, was eben daher rührt, dass das bez. in Job ausgelassen und die Ueberschr. nach den Stellen gemodelt worden ist; aber alle Mpte. haben י' פסוקי = 10. wie sie auch richtig v. unserm Buche aufbewahrt sind. — Ez. l. c. hat ו"ט? — Das soll wohl י' und wegen des bezeichneten Zweifels ט' heissen, das beigefügt worden, und so ist aus Jrrthum ו"ט entstanden. — S. auch Mp. zu Job 34, 22. wo es heisst ו"ו ר"פ אין ואין. —

Nr. 326. Ausführlich angegeben Jes. 40, 16. Jer. 8, 19. und ohne Stellenangabe: Ex. 12, 30. Ps. 14, 1. 53, 2. Prov. 25, 28. Mf. אי', 32.

Nr. 327. Ist in der gedruckten Massora nicht vorhanden, ausser in Mp. zu Jer. 30, 13. wo die zweite Stelle ungewöhnlich fehlt. —

Nr. 328. Ist ausführlich angegeben Mf. אי, 34. und ohne Stellenangabe Deut. 32, 39. Ez. 34, 6. (s. מ"ש Jes. 57, 1.)

Nr. 329. 330 u. 331. In der gedruckten Massora nicht vorhanden.

1) S. auch R. Jac. b. Chajim's Anmerkung zu Prov. 24, 1. nach welcher wahrscheinlich zwei oder drei Mal vor תְּקַנֵּא nicht אַל sondern וְאַל gelesen werden muss. Wenn aber daselbst zu den 5 יחידאין mit אַל nur 4 angegeben sind, so fehlt wahrscheinlich אַל תְּחַנֵּן Prov. 7, 25. das nach unserm Buche אַל und nicht wie מ"ש daselbst anführt וְאַל gelesen wird. Das לי' der Mp. daselbst scheint sich gleichfalls auf das אַל תְּחַנֵּן und nicht, wie das irrthümlich gesetzte Zeichen andeutet, auf תְּחַנֵּן allein zu beziehen. —

Nr. 301. Fehlt in der gedruckten Massora. S. Mp. z. d. St.

Nr. 302. Ganz ebenso Koh. 4, 16. Mf. כל, 26.

Nr. 303. Ebenso Mf. כל, 18.

Nr. 304. Ausführlich angegeben 2 S. 15, 23. Ez. 38, 20. und ohne Stellen Mf. כל, 12. — in 2 S. und Mf. l. c. ist hinzugefügt ג׳ במצעות וב׳ ר״פ. —

Nr. 305. Ebenso Mf. כל, 20.

Nr. 306. 307. 308. u. 309 finden sich nicht in der gedruckten Massora; s. die betreffenden Stellen der Mp. z. B. zu 309. Ez. 21, 3. (Hier wird nur das כָּל mit oder ohne Waw berücksichtigt; denn sonst müsste ja auch das מִכֹּל im V. gezählt werden).

Nr. 310. Dieses Verzeichniss befindet sich zum Theil Mf. כל, 19. Daselbst sind nur die 2 Verse angegeben, die mit כָּל anfangen, von denen es in unserm Buche heisst: ב׳ בתר׳ ר״פ; ausserdem ist daselbst ein falscher Vers angegeben und statt כל המנחה אשר תאפה (Lev. 7, 9. s. unten Nr. 315?) muss es heissen, wie in unserm Buche כל המנחה אשר תקריבו לה׳ (Lev. 2, 11.)

Nr. 311. Ebenso angeführt Gen. 8, 19. 2 Reg. 10, 19. Dan. 4, 7. und ohne Stellenangabe Mf. כל, 14.

Nr. 312. Ausführlich angegeben Num. 5, 2. u. ohne Stellenangabe Deut. 3, 10. und Mf. כל, 11. In letzter St. ed. Buxt. ist ein Fehler eingeschlichen, indem das 3te nicht כל, sondern וְכָל heissen muss.

Nr. 313. Angegeben Mf. כל, 17. Daselbst ist aber falsch angegeben ב׳ פסוקים, da es nur, wie unser Buch richtig hat, einen Vers dieser Form giebt; der dort angeführte 2te Vers (1 Chr. 12, 38.) hat 3 Mal כל und zwar das erste ר״פ und gehört nicht hierher.

Nr. 314. Ist ausführlich aber sehr verschieden und verworren angegeben Jud. 20, 2. Neh. 10, 35. und ohne Stellenangabe Ex. 15, 26. 2 Chr. 6, 29. und Mf. כל, 31. Dass in diesen verschiedenen Angaben Verwirrung und Irrthum herrscht, hat schon der erste Herausgeber zu Neh. und Mf. l. c. ausführlich bemerkt. In Jud. l. c. sind י״א = 11 angegeben und 15 (eigentlich 14, indem כל שבטי ישרא׳ ויתיצבו zu בקהל Jud. 20, 2. gehört und kein besonderer Vers ist) gezählt. Neh. l. c. giebt 10 an, wie in unserm Buche und zählt 10 auf, nur, dass da statt ויעד (2 Reg. 10, 13.) gezählt wird מִי יִתֵּן (Deut. 5, 26.). Im Ganzen scheinen gezählt werden zu sollen solche Verse, in denen nur כָּל und zwar 2 Mal vorkommt, zwischen welchen nur ein Wort steht; die zu Neh. l. c. angegebenen 10 sind die richtigsten, da in ויעד welches unser Buch zählt, auch כָּל vorkommt; mit diesem Vers sind es aber 11 und daher die Angabe י״א in Mf. etc. Was ועתה אל ישיא (2 Chr. 32, 15.) das in Neh. und bei uns gezählt wird betrifft, so haben zwar einige Handschriften כל אלוה וכל; aber nach unserer Massoraangabe ist auch das 2te כל zu lesen, wie unsere Ausgg. haben.

Nr. 315. Ausführlich angegeben Lev. 7, 8. und ohne Stellenangabe: Lev. 15, 20. (י״א) Deut. 20, 14. (י׳) Jos. 13, 21. (י״א) und Mf. כל, 32. S. מבין חדות Gen. 2, 5. der die Angabe Lev. 7, 8. nicht verstanden und irrthümlich zu verbessern glaubt, was ihm Heid. Gen. l. c. in שום שכל nachweist. Doch auch da hat Heid. noch י״א angenommen, weil er das וכל ממלכת סיחן noch als besondere Stelle rechnete; zu Mf. aber bemerkt er richtig, dass das וכל ממלכת סיחן nur ein Theil des vorhergehenden Verses וכל ערי המישר (das וכל הגלעד, welches darauf folgt, ist falsch, weil die Stelle nicht Deut. 3, 10. ist, wo וכל הגלעד auf המישור folgt, sonderu Jos. 13, 21.) sei und es also nur 10 Stellen dieser Form des כָּל giebt. Hätten aber beide Gelehrte unser Buch gekannt, so hätten sie gesehen, 1, dass וכל ערי המישור auf Jos. l. c. und nicht auf Deut. sich bezieht, indem dabei steht דיהושע; 2, וכל ממלכות סיחן mit dem vorhergehenden nur eine Stelle ausmacht und 3, dass es nur י׳ = 10 Verse dieser Form des כל giebt.

Nr. 316. S. Mf. כל, 23. wo aber ed. Bomb. 1525 irrthümlich ג׳ פסוקי׳ ג׳ פסוקים מן ב׳ מלין und ed. Buxt. מן כ׳ מלין u. s. w. hat, was aber beides unrichtig ist, indem schon Mp. zu Num. 36, 8. und Jos. 11, 14. richtig bemerkt: ג׳ פסוקים מן פ׳ אתין התחלתם וכל. Unser Buch hat aber das Richtige, indem es deutlich sagt מן תמנין אתין = 80 Buchstaben. — Siehe auch מ״ש zu Num. l. c.

Nr. 317. Befindet sich nicht in der gedruckten Massora. —

Nr. 318. Ausführlich mitgetheilt Ex. 8, 9. und Num. 31, 47. und ohne Stellenangabe: Lev. 1, 2. und Mf. מן, 3.

Nr. 319. S. Mf. אל, 18. Daselbst ist aber ה׳ פסוקי׳ = 5 angegeben, ohne die Bemerkung, dass der Vers mit אַל anfängt; unser Buch bemerkt aber ראית בהון בריש׳, also dass der Vers mit אַל anfängt und deren giebt es nur 2 St. S. Mp. Ps. 62, 11. Jer. 14, 21. (in letzter Stelle fehlt ר״פ) und מ״ש zu Jer. 22, 3. —

Nr. 291. S. Mm. Lev. 26, 34. wo aber das וכך דינן אין דראית אֶת קרי u. s. w. unverständlich ist, wenn man nicht nach unserm Buche den Vers 1 Reg. 8. 64. als Parallellstelle hinzufügt und das אֶת mit קָרֵי und וְאֶת mit בָּקָרֵי in Beziehung bringt. — S. Heid. Anmerkung zu עין הקורא Lev. 26, 23.

Nr. 292. Ist angedeutet in Mp. zu Gen. 18, 28. durch שע"ע ש"ש, wo das אשחית ש' u. das אעשה ע' bezeichnet.

Nr. 293. Ist mit kleinen Abweichungen angegeben: Mm. Num. 28, 12. 26, 27. 29, 12. 35. Wenn 28, 12. zu הבכורים auch ושני עשרנים (Num. 28, 28.) gezählt wird, so ist das falsch, denn dies hat שְׁנֵי; es muss wohl heissen, wie in unserm Buche שבת החדש ופסח, denn das 3te ist 28, 9. wo וּשְׁנֵי (mit Waw copulat.) steht. Die 3 letztgenannten in unserm Buche beziehen sich nur auf וּשְׁנֵי, denn das וְאַיִל steht nur bei החדש und פסח nicht aber bei שבת, wo weder אַיִל noch וְאַיִל vorkommt.

Nr. 294. Dieses Verzeichniss, das sich auf die Verschiedenheit der ähnlichen Ausdrücke bei der Geschichte der Könige in Israel und Juda bezieht, konnte ich nur in einigen Angaben der Mp. z. d. Stellen finden.

Nr. 295. Dieses Verzeichniss, das sich auf einige ähnliche Ausdrücke in Ez. 1. und 48. bezieht, befindet sich zerstreut in der Mm. Ueber לְאַרְבַּעְתָּן s. Ez. 1, 16. Mf. רב, 22. und מ"ש zur ersten Stelle. — Zu מִפְּאַת קָדִים s. Mm. Ez. 48, 1. und 16. Daselbst werden aber 5 Stellen gezählt und ibid. 48, 16. mitgerechnet; da sich aber diese Angabe auf קדים bezieht, so ist, wie Heidenh. in der Concord. bemerkt, sehr auffallend, dass nicht 6 angegeben sind, da Ez. 48, 1. auch קָדִים vorkommt; er versucht diese Schwierigkeit dadurch zu beseitigen, dass er וְעַל גְּבוּל דָּן zu beiden zieht und sie also wie eine Stelle betrachtet, was aber sehr gezwungen ist. Das Richtige hat unser Buch, das die Angabe ד' בענין מִפְּאַת קָדִים bezieht und diese Verbindung kommt nur 4 Mal vor, wie angegeben; denn 48, 16. heisst's וּמִפְּאַת קָדִים (mit Waw copulat. s. folgenden Art.) und 48, 1. heisst's פְּאַת קָדִים (ohne Mem praef.) — Zu den übrigen s. Mp. z. St.

Nr. 296. Ausführlich angegeben Gen. 41, 26. Daselbst ist 1 S. 16, 1. angeführt; das bezöge sich aber auf אֶל אֶל עַל אֶל so dass das dritte Wort ein anderes ist und darauf passt nicht die Ueberschrift ד' מלין דמיין, wonach doch die 4 Wörter von demselben Stamm und nur in der äussern Form verschieden sein sollen. — Unser B. hat dafür Jes. 31, 1. und liest das erste auch עַל und nicht וְעַל (mit Waw), wofür sich auch מ"ש z. St. entscheidet, ohne die Angabe unseres Buches zu kennen. Vielleicht hat Mf. l. c. וְעַל gelesen und aus diesem Grunde 1 S. 16, 1. eingeschaltet, was aber, wie bemerkt, unrichtig ist[1]).

Nr. 297. Angeführt Gen. 17, 9. und ohne Stellenangabe Mf. את, 41. In letzter Stelle ist die Ueberschrift ה' = 5. was nach uns. Buche und nach Gen. l. c. unrichtig ist, da beide ו' = 6 haben und dafür Stellen aufzählen. Heid. meint, das ה' = 5. bezöge sich auf die 5 Verse, welche mit וְאַתָּה anfangen und es sollte wohl heissen ה' ר"פ, indem Gen. 17, 9. nicht mit וְאַתָּה anfängt, sondern beide (וְאַתָּה אַתָּה) in der Mitte des Verses stehen. Mpt. Hamb. hat auch ה' = 5, lässt aber 1 Reg. 8, 39. aus. —

Nr. 298. Ebenso Mf. כל, 10.

Nr. 299. Ausführlich angegeben Est. 8, 17. und ohne Stellenangabe Mf. כל, 9. S. auch Mf. ו', 44. (כ"ה פסוקי דמיין). —

Nr. 300. Ausführlich angegeben Jos. 11, 14. und ohne St. Mf. כל, 6. Daselbst ist hinzugefügt: ב' מצעות פסוק וא' ר"פ. —

1) S. Mf. אל, 6. (ג' פסוקים אֶל אֶל וְאֶל אֶל) welcher Art. ganz falsch ist, da in den angeführten Versen das אֶל und וְאֶל in anderer Folge vorkommt s. auch Mf. אל, 3. und weiter unten zu Nr. 355. Man könnte aus unserer Stelle beweisen, dass die Angabe falsch ist, denn nach derselben müssten ja diese 3 Verse hinzugerechnet werden und es wären nicht ד' = 4, sondern ז' = 7. — S. aber unten Nr. 311, wo כָּל כָּל וְכָל כָּל 4 Mal vorkommend angeführt wird und das würde ja auch hierhin gehören. Es scheint daher, dass nur Stellen angegeben werden sollen, die ein Mal so vorkommen, und wenn unser Buch עַל rechnet, das 2 Mal so vorkommt, so ist das auffallend und dürfte Mm. Gen. 41, 26. Recht haben, wenn sie 1 S. 16, 1. statt Jes. 31, 1. zählt und das. וְעַל liest. — S. oben.

---

welchem במצרים nach ווכרת vorkommt; dann aber sind's ja auch nach den genannten Angaben nur 2 Stellen, in welchen במצרים so vorkommt? Vielleicht ist das אי"ש nur Abbreviatur und soll heissen: אַלְמָנָה שָׁם = סימן א"ש, das sind nemlich die 2 Wörter, welche unmittelbar vor וַיְבָרֶךְ stehen, mit Anspielung auf den Vers ונתתי אש במצרים d. h. bei א"ש steht במצרים. S. Mp. Deut. 16, 12. wo das ב' zu עבר unrichtig ist; es muss auf בְּמִצְרַיִם in dieser Phrase bezogen werden.

telbar vorher sagt: ה' בקדמא ובתריהון וי"ו. 2. dass es zu Ex. 23, 28. und Jos. 3, 10. eine Bemerkung macht, die nur auf אֶת und וְאֶת sich bezieht und nicht auf die Völkernamen. — 3. endlich scheint zu Ex. 23, 23., wo nach dem Mpt. die 5 ersten ohne und nur das 6te mit Waw stehen (im Drucke haben wir's verbessert), ein Fehler eingeschlichen zu sein, indem das erste und 5 kein Waw, die andern aber Waw copulat. haben müssen, wie die Paralellstelle beweist, s. auch darüber עין הקורא z. St. in Heid. Pentat. ed. מאור עינים.

Nr. 275. Ist ausführlich angegeben Num. 26, 33. 36, 11. und ohne Stelle: Jos. 17, 3. Wenn es daselbst heisst ד' פסוקים ו u. s. w. so muss das, nach uns. B. ד' פסוקים = 4. V. gelesen werden. Auch das ד' מלין ist richtiger als das zu Num 36, 11. angegebene ה' מלין, da das erste der 5 Wörter (מַחְלָה) unverändert bleibt und nur die 4 folgenden in ihrer Reihenfolge und mit abwechselndem Waw copulat. sich verändern.

Nr. 276. Ausf. angegeben Deut. 30, 16. und ohne Stellenangabe Mf. חק, 5.

Nr. 277. Ausführlich Ex. 15, 26. und ohne Stellenangabe Mf. חק, 10.

Nr. 278. Ausführlich Mm. Ez. 5, 6. und ohne Stellenangabe: Mf. שפ, 18. (in ed. Bomb. von 1525 fehlt Mf. diese Angabe). Wenn Ez. l. c. ט' = 9 angiebt und Ez. 44, 24. mitgezählt wird, so ist das unrichtig, da in letzter Stelle תּוֹרֹתַי dazwischen steht und diese also nicht hierher gehört; unser Buch hat richtig: ח' פסוקים = 8. wo die letzte Stelle aus Ez. l. c. nicht angeführt ist. —

Nr. 279. S. Mf. חק, 7.

Nr. 280. Ausf. angegeb. Mm. Jer. 33, 21. 2 Chr. 30, 21.

Nr. 281. Fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 282. Ebenso.

Nr. 283. Ebenso.

Nr. 284. Ebenso.

Nr. 285. Ausführlich angegeben Mm. Lev. 14, 45. u. ohne St. Mf. אב, 25.

Nr. 286. Fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 287. Ebenso.

Nr. 288. Ausführlich aber mangelhaft angegeben Ex. 6, 18. (24). Es fehlt das. das 5te (Num. 3, 19.); ebenso die Angabe: ב' באוירת' וג' דר"ה, wodurch die Anführung der Stellen erst klar wird, wie auch die Paralellstellen. — S. מ"ש zu 1 Chr. 5, 28. 6, 3. 23, 12.

Nr. 289. Dieses Verzeichniss der Verschiedenheit zwischen den ähnlichen Stellen im 2 B. Reg. und Jes. bezieht sich nur, wie es auch aus den Paralellstellen hervorgeht, auf das אֶת und zwar ob כָּל darauf folgt oder nicht. Im Buche Reg. l. c. nemlich kommt zuerst אֶת כָּל דִּבְרֵי und dann אֶת דִּבְרֵי; ebenso zuerst אֶת כָּל בֵּית und dann וְאֶת בֵּית vor, ganz wie in der Paralellstelle (Ex. 30, 27.) erst וְאֶת כֵּלֶיהָ und dann וְאֶת כָּל כֵּלָיו (ohne כָּל) steht. Im Jes. aber ist's umgekehrt; es steht zuerst אֶת דִּבְרֵי und dann אֶת כָּל דִּבְרֵי; ebenso erst אֶת בֵּית und dann וְאֶת כָּל בֵּית, wie Ex. 31, 8. erst וְאֶת כֵּלָיו (ohne כָּל) und dann וְאֶת כָּל כֵּלֶיהָ steht. Wenn in unserm Buche unter Reg. וְאֶת כָּל כֵּלָיו angeführt ist, so glaube ich dafür (wie auch die bessern (nicht so ed. Jablonski) Ausgg. haben und wofür sich auch מ"ש zu 2 Reg. 20, 13. entscheidet) וְאֶת בֵּית כֵּלָיו lesen zu müssen, was denn wie bemerkt, ganz mit der angeführten Paralellstelle übereinstimmt. Ueber sonstige Verschiedenheiten der beiden Stellen, als über עליהם und אליהם; וישמע und וישמה u. drgl. s. Mm. zu Jes. (36, 1. ff.) und מ"ש zu den betreffenden St.

Nr. 290. Dieses Verzeichniss der Verschiedenheit ähnlicher Stellen bezieht sich auf die 3 Gruppen: בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְשָׁמוּ בַּדָּיו oder וְשָׂמוּ אֶת בַּדָּיו, oder לָבֶם und auf בְּמִצְרַיִם oder לָבָם mit vorhergehendem בְּכָל und אֶל. Ueber die erste Gruppe s. M. marg. zu Num. 4, 8.; über d. 2te s. Mm. Deut. 15, 15.[1]) 16, 12. Ueber das 3te s. Mp. zu d. St.

1) Es ist auffallend, dass weder unser Buch noch die Massora zu Deut. 15, 15. der 5ten Stelle erwähnt, in welcher (Deut. 5, 15.) gleichfalls bei וְזָכַרְתָּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם steht? Es sind demnach 5 St. was auch aus der etwas schwierigen Angabe der Massora zu Deut. 16, 12. hervorgeht. Daselbst heisst's סימן איש, שבעה; לא תמה בארץ מצרים; כי עבד היית במצרים, ושארא wenn aber מצרים auch nur 2 M. vorkäme, wie במצרים, so passte nicht ושארא was in der Regel nur steht, wenn die Minderzahl angegeben ist und die Mehrzahl (ושארא) der allgemeinen Regel folgt. — Es scheint demnach wenigstens 3 Mal בארץ מצרים bei וְזָכַרְתָּ zu stehen, wie oben bemerkt und es müsste also Mm. zu Deut. 15, 15. ה' פסוקים heissen; in unserm Buche ist keine Zahl angegeben und kann sich daher die Angabe etwa beschränken auf solche, die in einem Abschnitte stehen, wie die 4 genannten, von denen immer 2 beisammen stehen. Die Angabe איש (in Deut. 16, 12.) ist unverständlich, erstens weil es keinen derartigen Vers giebt, in

Bemerkung auf ganz Dan. sich beziehen soll und nur ein Beispiel für alle steht, wie das auch bei manchen andern Stellen der Fall ist) auffallend: 1) dass Dan. 7, 7. 2 Mal לה vorkommt und beide in den Ausgg. Kamez haben (Heid. will ausdrücklich in einem Mpte gefunden haben: וישנין די פרזל לַהּ ibid. als Ausnahme); ferner heissts ja 2) nach Mf. unter פתח באתנח zu Dan. וכל לַהּ בַּהּ דכוות', es kommt demnach לַהּ im B. Dan. immer mit Pathach vor, endlich 3) hat ja nach der Massora das וְלַהּ in Dan. 7, 6. auch ein Pathach; s. Mm. Gen. 16, 1. Dan. 7, 6. und Mf. לה, 2. — Es scheint mir daher, dass unsere Angabe auf באתר דנה וְלָהּ im Vers 6, der auch mit dem angeführten חזה הוית anfängt, sich bezieht da es grade nur hier so vorkommt, indem sonst nach den oben angeführten Stellen der Mm. das Lamed in וְלָהּ ein Kamez hat, es muss also heissen: וְלַהּ פתח, באתר וכו'. — Wenn zu Hos. (רְחָמָה) bemerkt ist: וכל שאר קרי' רחמה, so bezieht sich das wohl auf הָרְחָמָה (Deut. 14, 17.), oder weil dies nur ein Mal vorkommt, etwa auf רַחֲמָהּ, jedenfalls ist das רְחָם in Mf. unrichtig. — Die kleinern Fehler in den einzelnen Stellen der Mf. und in unserm Buche (wie etwa in letzterm zu Ex. 26, 16. statt אַרֵךְ stehen muss רֹחַב und zu וְקִוֹתַי hinzugefügt werden muss וכל קרי' קְוִיתַי und drgl.) lassen sich leicht verbessern, ohne hier erst darauf aufmerksam machen zu müssen.

Nr. 273. Ausführlich Mf. חלופי קריאה, 7. und ohne Stellenangabe: Job 29, 2. In beiden Stellen ist in der Ueberschrift ל' = 30 angegeben, was wohl in ל"ט zu verbessern ist, indem wirklich 39 Stellen angeführt sind, die auch Heid. aus einem Mpt. anführt. Das Richtige hat aber unser Buch, das מ' = 40 anführt und wirklich בַּבֹּקֶר הַשְּׁכֵם mehr zählt. — Auch hier hat die Mf. mehre Fehler, die wohl leicht nach Vergleichung mit unserm Buche zu verbessern sind. Warum ist חַי אֵל (Job 27, 2.) wozu die Mp. לי' bemerkt, nicht gerechnet, da doch sonst immer אֵל חַי vorkommt. —

Nr. 274. Dieser Art. ist in Mf. nicht nur in 3 Artikel: חילופי קריאה, 8. 9. u. zum Theil 10 vertheilt, sondern auch so verworren, verstümmelt und fehlerhaft gegeben, dass er nur durch uns. B. erst verstanden werden kann. Der Sinn ist einfach der, dass es 20 Verse giebt, in denen die bekannten phönizischen Völkernamen, in verschied. Aufeinanderfolge vorkommen; 14 haben eine eigene Reihenfolge (י"ד מנהון מיוחדין) und sind mit beigefügten Buchstabenzeichen:

1) Ex. 13, 5. = כתמ"ם
2) Ex. 23, 23. = מתפכ"ום
3) Ex. 23, 28. = וכ"ח
4) Ex. 33, 2. = כמתפ"ום
5) Ex. 34, 11. = מכתפ"ום
6) Num. 13, 29. = תסמ"ך
7) Deut 7, 1. = תגמכפ"ום
8) Jos. 3, 10. = כתופגמ"ם
9) Jos. 11, 3. = כמתפ"סו
10) Jos. 24, 11. = מפכתג"ום
11) 1 Reg. 9, 20. = מתפ"ום
12) Esra 9, 1. = כתפסעצ"מ
13) Neh. 9, 8. = כתמפס"ג
14) 2 Chr. 8, 7. = תמפ"ום

Die andern 6 zerfallen in 2 Gruppen von je 3 Versen, die eine gleiche Reihenfolge haben, als:

1) Ex. 3, 8.
2) Ex. 3, 17.
2) Jud. 3, 5.

haben: כתמפ"ום

1) Deut. 20, 17.
2) Jos. 9, 1.
3) Jos. 12, 8.

haben: תמכפ"ום

Das וסימן אלין דנסבין u. s. w. will angeben, welches Wort der aufgezählten Namen mit Waw copulat. anfängt und welches nicht, wofür bei einer Gleichmässigkeit d. h. wenn entweder alle das Waw haben oder nur das erste kein Waw hat, dieses kurz angegeben wird, wie zu Num. 13, 29. כלהון וי"ן; zu Ex. 3, 8. 3, 17. 34, 11. Deut. 7, 1. Jos. 11, 3. ה' בקדמא ובתריהון וי"ן. Bei den ungleichmässigen werden zur Veranschaulichung andere Verse als Paralelle (mit vorhergehendem: סימן) angeführt, in denen bei einer Aufzählung das Waw copulat. ebenso abwechselnd gesetzt wird. Wir haben (was allerdings auch in unserm Mpt. nicht so leicht zu finden war) zur bessern Uebersicht diese Paralellstellen mehr eingerückt und das Hauptverzeichniss über die Völkernamen vorgerückt. — Wenn in unserm Verzeichniss zu der Paralellstelle von Jos. 3, 10. bemerkt wird: י"ח פסוקין דמיין, so soll das heissen, dass 18 Verse vorkommen, in denen bei einer Aufzählung das erste Mal אֶת und 4 Mal וְאֶת stehen, die alle, wie der angeführte Vers, der auch dazu gehört, als Paralellstellen dienen können; s. Mf. l. c. Nr. 10. und אֶת, 35. — Auffallend in unserm Buche ist, 1. dass es zu Ex. 13, 5. ein סימן d. i. eine Paralellstelle angiebt und nicht, wie unmit-

3 angeführt werden, aber fehlerhaft, indem לגויים heissen muss לגויהם, da ersteres mehrmals vorkommt; ebenso muss והגויהם heissen והגוים. Warum aber unser Buch גּוֹיָךְ und noch manche andere dieses Stammes, die nur ein Mal vorkommen z. B. כְּגוֹי (Jes. 58, 2.) בְּגוֹיִם (Deut. 15, 6.) מְגוֹג (Ez. 38, 12.) גַּוַּיִךְ (Ez. 36, 13.), nicht mitzählt und warum sie גַּוַּי hierhin rechnet, ist auffallend.

Nr. 267 habe ich in der gedruckten Massora nicht gefunden. Zu חַנַּנְנִי s. Kimchi Michlol, W. B. s. v. und im Commentar zur Stelle. — Aus dem Wort כְּכֻכְבֵי ist zu ersehen, dass dieses Wort an dieser Stelle def. zu schreiben sei, wie auch Mp. bemerkt: לי׳ חסר. Einige haben ב׳ חסר, was sich aber nicht blos auf כְּכֻכְבֵי bezieht, das nur 1 Mal so def. vorkommt, sondern auch auf (Pluralform) כְּכֹכְבֵיהֶם (Ez. 32, 7.) das gleichfalls def. Waw steht; es fehlt בלישנא. Wenn Heid. in s. עין הסופר zu Ex. 32, 13. bemerkt: כל״מ d. h. dieser Stamm kommt immer plene (Waw nach dem Kaf) vor, so ist da wohl der Kürze wegen ausgelassen במ״ב, d. h. mit Ausnahme der beiden genannten Wörter.

Nr. 268. Ausführlich angegeben Deut. 28, 46. und ohne Stellenangabe Mf. עו, 22.[1]). S. מ״ש Gen. 13, 15. Heid. führt es an unter ג׳ פסוקין מיחדין בסופיהון, was noch richtiger ist.

Nr. 269. Ausführlich angegeben Prov. 1, 1. und Esra 1, 1. (Umschrift), 2 Chr. 32, 10. und ohne Stellenangabe Mf. חלופי קריאה, 3. An allen 3 Stellen befinden sich aber mehre Fehler, da theils nur 21 angegeben (in der Ueberschrift ist freilich zu שטה das מן כ״ג ausgelassen) theils auch manche Stellen unrichtig sind; so kommt ja das למלכי[2]) in den 2 ersten Angaben mehrfach vor und gehört nicht hierher. In 2 Chr. l. c. wird freilich dafür מַלְכֵי (Ps. 84, 4.) angegeben, aber auch das ist falsch, da es in dieser Form mehrmals und לְמַלְכֵי gar nicht vorkommt. Heidenh. führt aus einem Mpt. an לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל (Micha 1, 14.) wo die Massora hinzufügt: וכל הלא הנם דכוותי׳, was insofern richtig ist, als die beiden Wörter למלכי ישראל ausser in dieser Phrase nur ein Mal in Micha l. c. vorkommt. Ausserdem führt Heidenh. noch aus d. Mpte. an: הַעֲבִיר, למה העברת העביר (Jos. 7, 7.) וכל לְהַעֲבִיר דכו׳ Aber es fragt sich, warum gerade לְהַעֲבִיר angeführt ist, da es ja auch בְּהַעֲבִיר giebt? — Das Richtige hat unser B. das כ״ג = 23 angiebt und wirklich לְמַלְכֵי und הַעֲבִיר auslässt, aber dafür שָׂרָה, מִיכַל und אָמוֹן zählt, also gerade 23, wie angegeben.

Nr. 270. Ausführlich angegeben Mf. חלופי קריאה, 4. und Lev. 13, 51. In letzter Angabe, wo der Zusatz וכל חד ספר דכוו׳ fehlt sind י״ז = 17 angegeben, aber nur 9 Stellen aufgezählt. Das י״ז ist insofern richtig, als zu den 16 unseres Buches und der Mf. l. c. noch das Lev. l. c. gezählte הַבָּלִים (Jer. 10, 8.) hinzukommt. Warum beide das letztere auslassen, ist nicht abzusehen.

Nr. 271. Ganz so angeführt חלופי קריאה, 5. S מ״ש zu Ps. 86, 2. Zu בְּחָכְמָה ist zu bemerken, dass die Ausgaben in 1 Chr. 28, 21. nicht בַּחָכְמָה (das Beth mit Pathach, wie es nach uns. Angabe heissen müsste), sondern בְּחָכְמָה (d. Beth mit Schwa) lesen. — Zu יובל שֵׁי bemerkt Heidenh. dass dieses, gegen unsere Angabe, mehrmals vorkommt. Er will dafür lesen: במ״א, וְאִישֵׁי הוליד (1 Chr. 2, 13.)

Nr. 272. Ausführlich angegeben Mf. חלופי קריאה, 6. und ohne Stellenangabe: Dan. 4, 28. Die Stelle in Mf. bedarf mancher Verbesserung. Zu וימעו מפונן muss es heissen, wie bei uns בְּפוּנֹן (Num. 33, 42.), indem sonst das Pe Dagesch hat. — Zu אמן ואמן muss bemerkt werden: וכל קרי׳ אֱמֶן אֱמֶן. — Statt לְצַדִּיק (Prov. 9, 9.) muss לְחָכָם stehen, da es sonst immer als (Lamed mit Segol) vorkommt, während לַצַּדִּיק auch in Prov. vorkommt, gegen unsere Angabe, welche verlangt, dass in dem angegebenen Buche nur die eine Form sich befinde. Zu den Beispielen im Buch Dan. fehlt לָהּ, wie es bei uns angeführt ist. Auch fehlt daselbst das bei uns angeführte יוֹכִין, während unser Buch die Angabe über חוּרָם und חִירָם nicht hat; vielleicht weil in Chr. 3 Mal חירם mit Jod geschrieben ist, wenn es auch mit Waw gelesen wird, s. Mm. Gen. 36, 5. 1 Reg. 5, 10. Mf. חן, 11. חי, 28. und besonders מ״ש zu 2 Chr. 9, 10. — Die Bemerkung zu לְחֵל ist auffallend, da es nur in Ez. vorkommt und zwar immer das Lamed mit Schwa; was soll also heissen וכל שאר קרי׳ מלעיל? Was לָהּ betrifft, so ist — (wenn nicht die

1) Wenn Mf. l. c. es heisst: ג׳ פסוקים מטעים דעולם, so soll das דעוֹלָם (d. Schlagwort dieser Gruppe) als Gegensatz dienen zu einer andern St. in der Mm. zu Jud. 4, 16. wo es gleichfalls heisst: ג׳ פסוקי׳ מטעים בהון das sich auf אחד bezieht. S. מ״ש Ex. 14, 28. auch unten Nr. 281.

2) Auch das מן שניהם zu לְמַס muss מן בניהם heissen; יִגַּע und יִגִּיעַ in Esra 1, 1. muss in יִגַּהּ und יִגִּיהַ umgeändert werden und drgl.

nicht hierher, da es 2 Mal so vorkommt, s. oben. Aus demselben Grunde hat auch unser Buch das Richtige, wenn es aus 2 Chr. 29, 9. ובנינו ובנותינו anführt, da es sonst immer בָּנֵינוּ (ohne Waw) in dieser Verbindung heisst; das ובנתינו ונשינו, welches die Mf. dafür anführt, ist unrichtig, da es nie ohne Waw vor ונשינו vorkommt. Ausserdem leidet die Mf. an manchen Fehlern; so fehlt bei וישכר וזבולן die Angabe: תרין בפסוקא (die ed. Bomb. 1525 hat richtig ב' בו), so dass man nicht wissen kann, welche Stelle gemeint sei; in Jer. 22, 2. heisst's ועבדיך ועמך (wie es auch unser Buch anführt) nicht aber, wie in Mf. ועבדך. Zu ועשרים ושנים fehlt: תני' דס d. h. Neh. 7, 31. und soll ausschliessen Esra 2, 27. (da Esra und Neh. in der Massora wie ein Buch betrachtet wird), wodurch ein Irrthum entsteht, in welchen Buxt. in der Concord. s. v. עשרים und ועשרים verfallen ist. Was nun aber das וְעַבְדְךָ וַאֲמָתְךָ (Lev. 25, 44.) betrifft, so bezieht sich das nur auf וַאֲמָתְךָ (mit Schwa des Taw); denn mit וַאֲמָתְךָ (mit Segol des Taw) kommt diese Verbindung mehrmals vor, wie das Heidenh. in seiner Bemerkg. zum עין הקורא Lev. 20, 10. tiefsinnig erklärt hat.

Nr. 254. Ausführlich angegeben Mf. אש, 33. Daselbst sind aber, ausser der Unordnung im Aufzählen, folgende Fehler eingeschlichen: statt ואשר דברי muss es heissen: וַאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ (Jer. 32, 24.); statt ואשר אעשה (wofür ed. Bomb. 1525 העשה hat) muss stehen וְאֶעֱשֶׂה (1 S. 12, 6.); zu ואשר מָלַךְ muss hinzugefügt werden ויתר דברי ירבעם קדמ' דס' (1 Reg. 14, 19.) und noch manche Schriftstellen das. bedürfen der Verbesserung. —

Nr. 255. Ist ausführlich angegeben Mf. כל, 18. und ohne Stellenangabe: Gen. 1, 26. Auch hier hat unser Buch das Richtige. Ed. Bomb. 1525 giebt 15 statt 13 an, indem sie ובכל הָרֶמֶשׂ (Gen. 1, 26.) zu ובכל הָאָרֶץ (ibid.) hinzufügt und bemerkt: ב' בו; ebenso ובכל חַיָּה (ibid. 1, 28.) die aber beide nicht hierhin gehören und mit Recht von unserm Buche ausgelassen sind. Der Sinn dieses Verzeichnisses ist, dass 13 Wörter nur ein Mal mit vorhergehendem וּבְכָל (mit Waw praefix.) vorkommen, denen sonst immer vorkommenden Falls בְּכָל (ohne Waw praefix.) vorangeht. הָרֶמֶשׂ aber kommt mehrmals mit vorhergehendem וּבְכָל vor, wie auch חַיָּה niemals mit vorhergehendem בְּכָל (ohne Waw) vorkommt; sie gehören daher beide nicht hierher, und die Zahl 13 ist richtig. Buxt. hat ובכל הרמש ausgelassen, aber ובכל חַיָּה beibehalten, um nun aber die Zahl 13 zu erhalten, lässt er וּבְכָל הַגּוֹיִם aus, was beides willkürlich und unrichtig ist. Für וּבְכָל גְּבוּלֵיךְ (Jer. 15, 13.) hat Buxt. angegeben וּבְכָל חַטָּאוֹתַיִךְ (desselben Verses), was aber wieder unrichtig ist, da letzteres gar nicht mit בְּכָל vorkommt. Uebrigens fügt ed. Bomb. und Buxt. deutlich hinzu: וכל קרי' חלוף בכל, was uns. Buch auslässt. —

Nr. 256. Ist ausführlich angegeben Mf. מה, 4. Es sind zwar daselbst פשטין ט' = 9 angegeben, aber nur 8 Stellen angeführt, indem (in beiden Ausgg.) וּמַה לְּךָ (Jud. 18, 3.) fehlt, was unser Buch richtig hat. Uebrigens besteht das יחידאין darin, dass diese Wörter nur ein Mal mit וּמַה sonst aber mit מַה (ohne Waw praefix.) vorkommen; daher, wie Heidenheim bemerkt, z. B. וּמַה נְּצַטַּדֵּק nicht angeführt wird, weil dieses nie mit מַה vorher vorkommt.

Nr. 257, 258, 259 sind in der gedruckten Massora nicht vorhanden.

Nr. 260. Ist ausführlich angegeben Mm. Ex. 28, 4. Buxt. hat daselbst ו' = 6 angegeben, weil er die 7te Stelle, die dort ואלה משפחות בני מררי lautet, nicht finden konnte; es ist aber ein Fehler, indem das ואלה משפחות schon ein Mal gezählt ist (בני מררי ist der Anfang des Verses 1 Chr. 6, 4. wie es oben zu ואלה משפחות הלוי bemerkt sein müsste); es fehlt aber ואלה פְּקוּדֵי und die Zahl ז' = 7 ist richtig, wie uns. B. es hat.

Nr. 261. S. Mf. את, 45 ebenso.

Nr. 262. S. Mf. את, 46. Daselbst sind aber nur ח' יחידאין = 8. angegeben und auch nur 8 Stellen angeführt, während unser Buch י"א angiebt und die 3 folgenden תְּשָׁא, שָׁלוֹם und נַפְשֶׁךָ mehr zählt. Wenn die Mp. zu ואתה שלום (1 S. 25, 6.) bemerkt ב', so ist das gegen unsere Massora, da es ja nur ein Mal vorkommt; es soll wahrsch. לי' heissen.

Nr. 263. Fehlt in der gedruckten Massora. In den Ausgaben heisst's Jer. 50, 3. und Ez. 12, 19. אַרְצָהּ, das He mit Mappik.

Nr. 264. Ebenso Mf. הו, 5.

Nr. 265. Angeführt ohne Stellenangabe Job 22. 23. aber nur י"ו = 16, was nach uns. B., das sie uns erhalten hat י"ז = 17 heissen muss. —

Nr. 266. Diese Angabe, die sich, beiläufig bemerkt, nur auf den Stamm נוי bezieht, befindet sich vollständig in der gedruckten Massora nicht. — S. Mm. zu Ps. 106, 5. wo

Zusammenhang steht. — Das Richtige hat unser Buch das die Stelle Micha 1, 9. und 1, 12. angiebt. — Uebrigens ist auch hier das ולי׳ דכו׳ דסמיכין in Mf. l. c. zu streichen, s. den vorigen Art. —

Nr. 246. Ausführlich angegeben Mf. ו׳, 24. und ohne Stellenangabe Gen. 41, 27. und Ex. 35, 31. In letzter Stelle fehlt die Zahl ט״ו = 19, die überhaupt schwankend ist; so hat Mp. zu Ex. 39, 4. (חָבָר) חד מן ט״ו, also nur 15; Mpt. Hamb. zu Ex. 39, 13. hat י״א, zählt aber 18 auf und lässt וּמִנְבִיא aus. Ob aber überhaupt die Zahl 19 eine vollständige ist, wäre wohl zu bezweifeln; warum ist nemlich וּבְהַאֲרִיךְ (Num. 9, 19.) und בְּהַאֲרִיךְ (ibid. 9, 22.) nicht gezählt, zu welchen Mp. bemerkt לי׳ וחד u. s. w.

Nr. 247. Ausführlich angegeben Gen. 14, 1. Mf. ו׳, 25. und (zum Theil auch) 56. Warum Mf. diesen Art. 2 M. und zwar das zweite Mal nur halb anführt, ist nicht abzusehen. Auch bei diesem Art. ist die Zahl (8) zweifelhaft, da auch אֲמָרָה (Prov. 9, 4.) und וְאֲמָרָה (ibid. 9, 16.) dazu gehört, s. מ״ש zu erster Stelle. — Sollte aber die Massora אֲמָרָה und חֲסַר weil sie neben einander vorkommen, für eins rechnen, so fehlt doch noch manche Stelle; so z. B. לֵךְ בֹּא (Ez. 3, 4.) und וְלֵךְ בֹּא (ibid. 3, 11.) wozu die Mp. bemerkt לי׳. —

Nr. 248. Dieser Art. ist ausführlich angegeben Mf. ו׳, 59. u. ohne Stellenangabe: Prov. 14, 28. — Die Mf. hat diesen und den folgenden Art. unseres Buches zusammengezogen (indem sie הַצְּעָרָה und חָצָן hier zählt) und darum auch die Ueberschrift geändert und die Zahl כ״ך in כ״ן verwandelt, was aber alles unrichtig ist; sie lässt ferner mit Unrecht לְזִבּוּחַ aus, was unser Buch zählt, hat dagegen תְּמוֹת (Jud. 16, 30.) mehr als unser Buch, aber wieder mit Unrecht, da dieses def. Waw ist (s. Mm. Num. 23, 14. Jud. 16, 30. Koh. 7, 19. Job 36, 14. und Mf. מת, 20.) und also zu unserm Verzeichniss nicht gehört. Das Richtige hat also unser Buch, das den Art. in 2 Theile theilt und die einzig richtige Stellenangabe anführt. — Mf. l. c. ed. Bomb. 1525, Mm. Prov. 14, 28. und Mpt. Hamb. Cant. 5, 5. haben כ״ה, erstere zählt aber 26 Stellen. In unserm Buche muss auch כ״ח (wenn ich richtig abgeschrieben habe) in כ״ך = 24 umgeändert werden. — S. auch מ״ש zu Prov. 11, 26.

Nr. 249. S. vor. Art.

Nr. 250. Ausführlich angegeben Mf. לא, 12. u. ohne Stellenangabe Gen. 23, 11.

Nr. 251. Ebenso angeführt Mf. ו׳, 34. nur, dass das. in der Ueberschrift מן ב׳ fehlt. —

Nr. 252. Ausführlich angegeben Mf. ו׳, 32. Daselbst fehlen aber 2 Stellen die unser Buch hat, nemlich שֵׁם חָם (Gen. 10, 1.) und גְּדוֹלוֹת בְּצוּרוֹת (Jos. 14, 12.); dagegen ist das daselbst gezählte דָּנָן תִּירוֹשׁ (2 Chr. 31, 5.) (das Buxt. weil ihm 2 fehlten, in 2 auseinanderzog) unrichtig und gehört nicht hierhin, indem es 2 Mal vorkommt, l. c. und Deut. 28, 51. Das allein Richtige hat demnach unser Buch, das ו״ן angiebt und auch die richtigen 16 Stellen aufzählt. — Warum ist aber דִכְרִין אִמְרִין u. הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה des vorigen Artikels nicht gezählt, da die 3 andern mit gezählt werden. — Wenn zu שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם (Neh. 9, 6.) die Mp. bemerkt: לי׳, so ist das unrichtig, da es ja Ps. 148, 4. nochmals vorkommt. Das Zeichen ist aber versetzt und gehört zwischen הַשָּׁמַיִם und שְׁמֵי, denn dies kommt nach unserm Art. nur ein Mal so vor, indem es sonst הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי (mit Waw) heisst. Heidenheim, der die Schwierigkeit anführt, hat unsere Stelle nicht berücksichtigt. —

Nr. 253. Dieser Art. ist ausführlich angegeben Mf. ו׳, 31. und zwar ed. Bomb. 1525: ס״ב יחידאין ב׳ מלין = 62 und doch werden 65 aufgezählt; Buxt. verbessert es daher in ס״ה זוגין יחידאין = 65 und zählt die dort angegebenen 65 ebenso. Unser Buch giebt ע״ד מלין = 74 an und zählt sie auch einzeln auf. Es fehlen aber in Mf. nicht nur 9, die unser Buch mehr anführt, sondern sie hat 6, die unser Buch nicht zählt, wie umgekehrt unser Buch noch 6 ausser den 9 also 15 mehr hat, als die Mf. — Die 6 der Mf. sind ופסל ומצבה (Lev. 26, 1.), ואיש ואשה (1 S. 27, 11.); ושלשים ואחת (2 Reg. 22, 1. kommt aber auch 2 Chr. 34, 1. vor); והגלעד וגבול (Jos. 13, 11.), ושלשים וארבעה (1 Chr. 7, 7.), ואברהם ושרה (Gen. 18, 11.). Die 15, welche uns. B. mehr hat, sind folgende: ובעצים ובאבנים, ועין ורמון, ועשתרות ואדרעי, והשבעים והמאתים, ושלשים ושנים, ולדוד ולזרעו, ופסל ומסכה, וגד וראובן, והמנחה, ובריח ודלתים, וכרם ושדה, ושדות וכרמים, ושלשים ושלש, ואחי ונערי, ועת ומשפט, והחטאת. — Wenn aber unser Buch die 6 der Mf. nicht rechnet, so liegt das theils darin, dass der Art. nur solche Paare angeben will, deren erstes Wort ein Mal mit Waw praefix. sonst aber in dieser Verbindung immer ohne Waw vorkommt; ופסל ומצבה aber z. B. kommt nie in dieser Verbindung ohne Waw (פסל) vor; ebenso ושלשים וארבעה; sie gehören also nicht hierher. ושלשים ואחת gehört ohnedies

מלה וכו' u. s. w. wie es bei uns und Ez. l. c. angegeben ist; s. Mp. zu Deut. 7, 6. wo וגין מתחלפין ה' = 5 angegeben sind, was wahrscheinlich auf einer Zusammenziehung unserer beiden Art. beruhet und also ד' = 4 des ersten Art. und וחד = 1 des zweiten Art. bezeichnet, s. מבין חדות zu d. St. der auch Mp. ändern will in זוג מתחלף. — Wollten wir aber das ה' der Mp. in ג' umändern (wie auch das ב' in Deut. 14, 2.) so bezöge sich die Angabe noch auf die 2 bei uns unter לבד ממסורת angeführten, es wären dann zusammen 3 Stellen der Art.

Nr. 236. Ausführlich angegeben Num. 5, 16. u. ohne St. Mf. ה', 30. In letzterer Stelle ist ו' = 6, wie bei uns, angegeben (nur, dass ונסבין ה"א בסוף תיבות hinzugefügt ist), aber Num. l. c. sind ז' = 7 angegeben und צִירָה, עֲיָרֶיהָ (Prov. 26, 14. und 1 S. 4, 19.) hinzugefügt.

Nr. 237. Ausführlich angegeben Num. 8, 16. u. ohne Stellenangabe: Mf. ו', 39. Bei diesem Art. ist auffallend, dass unser Buch in der Ueberschrift ו' = 6 angiebt und doch nur 5 Stellen aufzählt. (Dass die Stelle נתונם נתונם auf לוֹ und לִי sich bezieht, versteht sich von selbst s. Num. l. c. und מ"ש zur Stelle) — Mf. hat wirklich in der Ueberschr. nur ה' = 5, verweist aber auf Num. l. c., wo ז' = 7 in der Ueberschrift und in der Aufzählung der Stellen angegeben sind, indem noch 2 Stellen: קִנְאָתִי , קִנְאָתוֹ und יְלִוּוּ, יְלִיוּ am Ende beigefügt sind. Man sollte glauben, dass das ו' in unserm Buche ו' heissen müsste und die 2 letzten Stellen aus Versehen des Abschreibers (da sie die 2 letzten sind) ausgelassen worden. — S. מ"ש zu Num 3, 9. 5, 15. (ausführlich), Deut. 31. 7. Jos 2, 14. und Prov. 3, 21. — Einzelne Wörter der Massora zu Num. 8, 16. sind nach unserm Buche zu verbessern. — S. auch Mp. zu den Stellen.

Nr. 238. Ausführlich angegeben Gen. 41, 49. (48?[1]) und 1 Chr. 23, 22.; ohne Stellenangabe Mf. הי', 8. S. מ"ש Gen. 41, 48. Koh. 2, 7. und 1 Chr. 24, 28.

Nr. 239 fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 240. Angeführt mit Stellenangabe Mf. ו', 40. Die Stellen sind in unserm Buche deutlicher angegeben.

Nr. 241. Ausführlich mitgetheilt Ez. 40, 36. und ohne St. Mf. ו', 41.

Nr. 242 fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 243. Ausführlich angegeben Mf. איש, 51. und Ex. 34, 3. Erstere hat ח' = 8. zählt aber 2, denen הָאִישׁ folgt und ein Mal וְאִישׁ אִישׁ, welche aber in unserm Buche mit Recht ausgelassen sind, da der Art. nur solche zusammenfasst, die 2 Mal vorkommen und bei denen das zweite Wort אִישׁ (nicht aber הָאִישׁ) ist; ebenso ist וְאִישׁ nicht zu rechnen, da das dasselbe Wort ist. — Die Angabe zu Ex. 34, 3. ist ganz verstümmelt und muss nach unserm B. verbessert werden (s. מבין חדות das.); wenn aber in der Ueberschrift daselbst זוגין ו' = 6 angegeben sind, so soll das וְאִישׁ אִישׁ mitgezählt werden, da ja auch das zweite Wort אִישׁ ist; wenigstens geht daraus hervor, das הָאִישׁ (als zweites Wort) nicht zu zählen sei und demnach ה' = 5 das Richtigere ist, wie es uns. B. hat. —

Nr. 244. Ausführlich angegeben Mf. ל', 15. und ohne St. Deut. 22, 19. jedoch fehlt in beiden Stellen das Wort בעניגא und ist der Zusatz: ולית דכוותהון דסמיכי auszulassen, wie in unserm Buche; auch Mpt. Hamb. zu Num. 16, 24. hat es nicht; s. Mp. daselbst, wo die Bemerkung nicht zu יוֹכַל sondern zu לְשַׁלְּחָהּ gehört; auch das Zeichen nicht zwischen beide Wörter zu setzen ist. Zu ארח לחיים bemerkt Heidenheim, dass es nicht hierher gehöre, indem es nochmals in diesem B. (Prov. 5, 6.) vorkommt. Es scheint aber, dass hier auf das Wort בעניגא d. h. in demselben Abschnitt oder von demselben Zusammenhang Nachdruck gelegt werden muss, was bei Prov. 5, 6. nicht stattfindet, besonders wenn man von Cap. 10 an einen neuen Abschnitt rechnet. S. auch Mp. zu Prov. 10, 17. wo es heisst: לי' וחד ארח חיים, das also ganz mit uns. Massora übereinstimmt, indem die Stelle 5, 6. als nicht hierher gehörend, nicht beachtet wird. Jedenfalls ist hiernach das ולי' דכותהון דסמיכי, wie oben bemerkt, zu streichen, da es ja allerdings nochmals vorkommt, wie bei noch manchen andern der Aufgezählten. — Sollte aber das לחיים nicht hierhergehören, so ist die Angabe ד"ו = 14 doch gerechtfertigt, indem das in לבד ממסורתא angeführte לְמַהֵר dazu zu zählen wäre. —

Nr. 245. Ist ausführlich angegeben Mf. ל', 16. Die daselbst zu שַׁעַר und לְשַׁעַר angeführten Stellen sind unrichtig, da in demselben Buche diese Verbindung nochmals vorkommt und das mit ל' verbundene nicht in demselben

1) Diese Angabe gehört, wie auch Mp. bemerkt, zu Vers 48. Das דמ"ט daselbst soll wohl דמיי = דמיין heissen und der Abschreiber, der das doppelte ין"ד für den Namen Gottes hielt, machte unter demselben das Verbindungszeichen, so dass es einem י"י od. ט' ähnlich wurde, wie das oft so vorkommt. —

oder das Tebir kommt, womit auch die 14 in 1 Chr. l. c. übereinstimmen [1]) (nur dass daselbst für ואלה אשר נחלו das ויספר gerechnet werden muss); in Massora Ex. 6, 9. müssen קלעים und ואלה אשר נחלו (zu welchen beiden die Mp. auch nichts bemerkt) gestrichen werden; dadurch stimmen die Angaben überein, nur dass die Angabe uns. Buches d. Artikel trennt und zuerst die rechnet, wo zuerst das Sakef und dann die, wo zuerst das Tebir vorkommt. Was zur weitern Erklärung dieser Stelle und zur Verbesserung der Angaben in der gedruckten M. erforderlich ist, besonders, dass sie mit den Ausgg. in Hinsicht auf den Accent an einigen Stellen in Widerspruch zu sein scheint, behalte ich mir für eine andere Stelle vor. Das Gesagte diene nur zur weitern Forschung für Sachkenner, die ich hier auf diese und ähnliche Stellen aufmerksam machen wollte. —

Nr. 229. Findet sich nicht in der gedruckten Mass. S. vorigen Art.

Nr. 230. Ist ausführlich angegeben Ex. 35, 18. und Mf. את, 7.; ohne Stellenangabe Mm. zu Num. 32, 33. Deut. 9, 25. und Mf. את, 4. [2]) Sowohl in Ex. als Mf. l. c. sind zwar י״א זוגין = 11 überschrieben, aber nur 10 Stellen angegeben. — Buxt. hat versucht in Mf. l. c. אֶת בְּנָדִי einzuschieben, was aber unrichtig ist, da es in diesem Vers noch ein Mal vorkommt. Aber auch das daselbst angeführte את ארץ ist falsch, da dieses mit אֶת und וְאֶת in einem Vers nicht blos Jud. 11, 15. sondern auch daselbst 11, 18. Num. 32, 1. u. Micha 5, 5. vorkommt; es müssten also entweder alle gezählt werden und dann wären es mehr als 11, oder keins von allen. Man sieht wieder, dass die gedruckte Massora unser Buch nicht benutzt hat, da dieses die 11 Stellen richtig angiebt, indem es אֶת שְׁלֹשׁ (Num. 35, 13.) und אֶת מִי (Jes. 28, 9.) mehr zählt, dagegen אֶת אֶרֶץ, wie bemerkt, mit Recht auslässt. Ich will zu bemerken nicht unterlassen, dass Mpt. Hamb. zu Num. 32, 33. dieselbe Angabe hat, wie Mf. l. c. aber statt את בנדי anführt אֶת דְּמִי (2 Reg. 9, 26.), das auch nur 1 Mal in einem Verse mit אֶת u. וְאֶת vorkommt; es wären also 12 St., was auffallend ist. — Unsere Angabe kann aber nicht meinen, dass die Beispiele nur ein Mal mit אֶת und ein Mal mit וְאֶת vorkommt, so dass אֶת דְּמִי ausgeschlossen wäre, das mehr als ein Mal vorkommt; da sie וְאֶת מִי zählt das ja 4 Mal vorkommt; siehe 1 S. 12, 3. Jes. 28, 9. Job 12, 3. Mf. מי, 5.

Nr. 231. Ist angeführt Ex. 35, 18. und Mf. את, 7. Es muss in erster Stelle ואת גוזן und in letzter St. ואת גזת in ואת גזו verbessert werden.

Nr. 232. u. 233. Beide fehlen in d. gedruckten Mass.

Nr. 234. Ist ausführlich angegeben Jes. 1, 1. (äussere Umschrift) und Ez. 11, 13.; ohne Stellenangabe Deut. 6, 13. 14, 2. 19, 15. und Mf. ו, 54. — Die Angaben sind aber sehr verschieden; Mf. giebt י = 10 an und verweist auf Ez. l. c. wo aber ו = 6 angegeben und angeführt sind, während Jes. l. c. und Deut. 6, 13. wie bei uns ד = 4 angegeben und resp. angeführt werden. (Deut. 14. 2. gehört zum folgenden Art. s. daselbst unten). Das Richtige scheint, dass in Mf. das י ein Schreibfehler ist und ו heissen muss, wie es Ez. l. c. so angegeben ist, indem daselbst 2 Stellen: וירפאו (Jer. 6, 14. das auch bei uns unter ולבד ממסורת angeführt ist) und והנשאו (Ps. 24, 7. s. מ״ש das.) hinzugefügt sind. Die ältere und ursprüngliche Angabe scheint aber ד gewesen zu sein, wie sie unser B. und Mm. Jes l. c. Deut. 19, 15. (wo das בספרא fehlt) haben. Rechnen wir aber die bei uns unter ולבד ממסורת und das ausserdem in Ez. l. c. hinzugefügte והנשאו hinzu so sind es ח = 8 Stellen die zu unserm Art. gehören.

Nr. 235. Dieses ist angeführt Ez. 11, 13. und Deut. 14, 2. (s. vor. Art.) Die Stelle in Deut. l. c. ist falsch und muss heissen: זוגא חדא מתחלף קדמא חסר אות ויתיר

---

1) Es muss dort etwa so heissen: (את הדרעזר) ויך דייד וחד מן י״א זוגין וכו׳ וג׳ חד תביר וחד קאים בענינא; die Stelle gehört nicht zu Vers 1, sondern zu Vers 3, wie es in uns. Buche deutlich angegeben ist.

2) Warum Mf. (in ed. Bomb. und Buxt.) diesen Artikel 2 Mal hat, ist nicht klar, wenigstens muss es את, 4. heissen י״א זוגין statt פסוקים.

1) Wollte man das י = 10 als das Richtige festhalten, so könnte man annehmen, dass diese Angabe beide Art. (234 und 235 unseres Buches) zusammen gezogen habe (s. Nr. 228 und 248) und mit den unter לבד ממסורת hinzugefügten wären es 10, die מתחלפי בספר sind (s. auch unsere Bemerkung zum folgenden Art.). Jedenfalls fehlte dann aber והנשאו aus Ez. l. c. mit welchem es 11 Stellen wären, wenn dieses nicht darum hier und in unserm Buche ausgelassen ist, weil die Verschiedenheit (מתחלפין) bei diesem Beispiele auf 2 Verse sich bezieht (מי זה und והנשאו) während die Angabe immer nur auf einen Vers Rücksicht nimmt. —

zweiten Mercha haben, wie das auch aus der das. S. 28ᵃ angeführten Stelle aus ב״א Nr. 11 (י״א) hervorgeht. —

Nr. 222. Ausführlich angeführt Ex. 36, 9. und ohne Stellenangabe Mf. טע, 16. — Ex. l. c. sind die Schriftstellen geordnet nach dem chaldäischen Gedenkzeichen (worüber in unserm Handbuch der Massora); bei uns ist, wie gewöhnlich, die Ordnung der Bücher der hl. Schrift befolgt. Einige in Ex. l. c. eingeschlichene Fehler sind nach unserm Buch leicht zu verbessern. S. M. marg. z. Stelle, wonach das erste und zweite (אֶרֶךְ) in Ex. 2 Mal vorkommt, nemlich 26, 2. und 8. ebenso 36, 9. und 15. —

Nr. 223, 224, 225 und 226 findet sich nicht in der gedruckten Massora. S. Mp. und עין הקור׳ (ed. Heid.) zu den Stellen. Nr. 226 muss es in unserm Buche heissen: קדמא מלעיל תני׳ מלרע (wie wir es im Drucke verbessert haben); s. auch die Bemerkung Heidenheims zu עין הקורא Deut. 4, 25.

Nr. 227. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angeführt Lev. 8, 15. und Hag. 2, 3.; ohne Stellen: Num. 14, 38. 25, 9. Mf. טע, 14. — Lev. l. c. ist (ed. Buxt.) die Stelle ganz verstümmelt; aber auch Hag. l. c. leidet an Undeutlichkeit, so dass selbst ein Heid. (in einer Beilage zu Mf.) nur annäherungsweise den Sinn errieth. — Das Richtige und Deutliche hat unser Buch, wonach jene Angaben zu verbessern sind; auch fehlt in vielen Angaben das בחד ענינא, was erforderlich ist und heissen soll s. v. a. „bei einem Gegenstand oder Inhalt“ wenn auch die Stellen in verschiedenen Büchern der heil. Schrift vorkommen (worüber ausführlich in unserm Handbuche) wie z. B. bei אֱמֹר und וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ und drgl. — Bei אֱמֹר נָא (Hag. 2, 2.) hat נָא das Rabia (אֱמֹר ist damit durch Makkaf verbunden) während beim zweiten Beisp. אֱמֹר das Sakef hat. — Was aber besonders auffallen muss ist, dass diese Massoraangabe dem ersten Theile der Angabe zu Lev. l. c. widerstreitet, wo von dem 3 Mal vorkommenden וַיִּשְׁחַט in dem genannten Abschnitte angegeben ist, dass das erste Rabia, das zweite Athnach und das dritte Schalscheleth habe (s. Mm. zu Lev. 8, 23. Jes. 13, 8. Amos 1, 2. Esra 5, 15. und Mf. ׳טע, 12.), folglich hat Lev. 8, 23. nicht Sakef, sondern Schalscheleth, also gegen die Angabe, dass es zu den 11 Wörtern gehört, von denen das zweite Sakef hat. S. auch die Angabe und mehre mnemonische Zeichen darüber im עין הקור׳ zu Lev. 8, 15. und M. marg. daselbst. Sollte etwa — damit die Stelle (Mm. Lev. l. c.) nicht mit sich selber in Widerspruche stehe — das ומשתנין בטעמיהון u. s. w. ein späterer Zusatz sein? — Oder ist etwa das Schalscheleth weil es in den 21 Büchern immer mit einem darauffolgenden Psik steht, als trennender Accent dem Sakef gleich? s. משפטי הטעמים von Heid. S. 7ᵃ und 30ᵃ.

Nr. 228. Diese Angabe ist ausführlich angeführt: Ex. 6, 9. u. 1 Chr. 18, 1. und ohne Stellenangabe Lev. 23, 12. 26, 40. Zach. 10, 4. Mf. טע, 15. Auch hier sieht man, wie unser Buch das einzig Richtige hat. — Mf. Ex. l. c. giebt י״ן = 16 an und zählt auch 5 mehr, als unser Buch nemlich: ויכו, ואלה אשר נחלו, אלה הם משפחות, קלעים, ויספר. 1 Chr. l. c. giebt, wie bei uns, י״א = 11 an, zählt aber 14 auf, indem es von den 16 zu Ex. Gezählten 2: ויספר und קלעים, auslässt. Abgesehen von andern Schwierigkeiten (dass z. B. manche Stellen unklar sind, wie הַתּוֹרָה; andere ganz unrichtig, wie וַיַּכֵּהוּ ויך דוד את הפלשתי u. drgl. m.), ist besonders hervorzuheben, dass das chaldäische Gedenkzeichen, welches alle Angaben bezeichnen soll, ja nur 11 Wörter angiebt, was also weder mit 14 noch mit 16 übereinstimmt? — Heidenheim sucht in einer Beilage zu Mf. die Schwierigkeiten durch eigne Vertheilung der Stellen zu lösen, wodurch aber weder die Gedenkzeichen passen noch sonst alle Schwierigkeiten gehoben sind; nur ganz allein nach unserer Angabe sind die Zeichen entsprechend und die Stellen richtig und zwar in folgender Weise:

והנער שמואל	= שמואל
ועשיתם	= עבד
התורה	= אוריתא
ויך דוד	= דוד
ממנו	= מנהון
ומים	= במיא
ויכהו	= קטלין
ואף	= לרגוא
ויהי אחרי	= משה
וידבר משה	= ממלל
אשר הגלה	= בגלותא

Stellen wir nun uns. Stelle mit der folgenden (Nr. 229, die in der gedruckten Massora nirgends so vorkommt) zusammen, so scheint die gedruckte Mass. beide zusammengefasst zu haben, so dass es im Ganzen 14 Stellen von Wörtern giebt, die 2 Mal in einem (oder ähnlichem) Abschnitte unter verschiedenen Accenten (Sakef und Tebir) vorkommen, ohne Rücksicht darauf, ob zuerst das Sakef

gehabt, wozu gewiss das נקוד דר' סעדי' gehört (wenn dies nicht mit unserm Buch identisch ist) und dass die gedruckte Massora unser Buch wie an vielen Stellen, nicht gekannt hat, gegen Levita in s. Massoreth Hammassoreth.

Nr. 217. Diese Angabe ist angeführt Mm. Ps. 36, 7. und ohne Stellenangabe Mf. עמ, 3. In beiden Stellen sind merkwürdigerweise nur ד' = 4 angegeben und angeführt, indem אחר תלך (Gen. 24, 55.) fehlt. Wie unsere St. als eine massoretische deutlicher ist, als selbst die allgem. Angabe im Talmud Tr. Nedarim 37ᵇ sehen wir an der etwas unsichern Anführung אחר תאסף, welche R. Nissim dadurch irrthümlich für Num. 12, 14. nimmt, während uns. Buch deutlich נקם נקמת בני u. s. w. anführt, was sich auf Num. 31, 2. bezieht (s. אור תורה von Lonsano zu Num. 12, 14. der uns. St. nicht gekannt hat.) Behalten wir uns auch vor, über עטור סופרי' anderswo ausführlicher zu sein, so will ich hier, der Kürze halber, nur auf folgende St. hinweisen: s. Vorrede des R. J. Ben Chajim zu s. Rabb. Bib.; אור תורה l. c. und מ"ש zu Gen. 18, 5.; ausf. zu Num. 12, 14. und Ps. 68, 26. Auch סיג לתורה von R. Ans. Worms u. A.

Nr. 218. Ist ausführlich angegeben Mm. Gen. 49, 26. und ohne Stellen: Ez. 41, 19. und Mf. עד, 4. Die erste St. hat ה' = 5. und zählt dazu das עַל צִידֹן, welches hier unter לבד ממסורת' angeführt ist. Wenn unser B. das letztere nicht anführt, so könnte man den Grund dafür darin finden, dass das angeführte עַל צִידֹן (Gen. 49, 13.) עַד geschrieben und nur gelesen wird עַל, wie es Gen. 49, 13. zu denen gerechnet wird, die עַל gelesen werden, aber den Sinn von עַד haben. Allein es wird ja auch עַל מֵידְבָא (Jos. 13, 16.) v. uns. Buch angef., das ja auch Gen. 49, 13. aufgezählt wird, als nur zu lesen עַל aber dem Sinne nach für עַד gilt. — Die Mm. Gen. 49, 26. giebt zwar für עַל מֵידְבָא an: על הבית (= עלה) wie auch Mpt. Hamb. dabei bemerkt: על דיבון מידבא עלה הבית d. h. die St. befindet sich Jes. 15, 2. u. muss heissen: עלה הבית ודיבון; allein das scheint nicht richtig zu sein, da es dort nach den Ausgg. וְעַל מֵידְבָא (das עַל mit vorhergehendem Waw) heisst; oder sollte die Massora wirklich nur עַל gelesen haben? — Die Mm. l. c. leidet überhaupt an Schreib- oder Druckfehlern; so ist bei עַל יוֹאָב bemerkt: ודבר המלחמה (ebenso Mpt. Hamb.) was aber richtig nach unserm Buch ודבר המלך heissen muss, indem 1 Chr. 21, 4. gemeint ist; ebenso ist zu עַד עֵירֹן keine Stelle angegeben und fehlt, wie es bei uns und Mpt. Hamb. beigefügt ist ועבדון u. s. w. d. h. Jos. 19, 28. Auffallend ist, dass, beiläufig bemerkt, in unserm Buche sowohl wie Mpt. Hamb. ועבדון mit Daleth und plene citirt wird, während unsere Ausgg. ועברן d. h. mit Resch und def. ו' lesen. — S. Jos. 21, 30. und 1 Chr. 6, 59. wo es wirklich עבדון genannt wird.

Nr. 219. Ist ohne Stellenangabe angeführt und auf Mf. hingewiesen Ex. 13, 3. (wo מן ד' eingeschaltet werden muss.) Jos. 6, 4. und Dan. 3, 2. aber nirgends mit Stellenangabe. Wir verdanken die Erhaltung dieses Verzeichnisses unserm B. Was die Gruppe ונבוכדנצר מלכא betrifft, so muss auch das erste נבוכדנצר ohne Waw praef. stehen. Die Angabe bezieht sich nemlich auf die in den angef. Stellen befindl. Gruppe: די הקים נבוכדנצר, die am Ende d. Verses 4 Mal vorkommt und zwar das 2te Mal (V. 3) ohne מַלְכָּא. Am Anfang und in der Mitte des Verses kommt נבוכדנצר מלכא mit und ohne די הקים mehrmals vor. —

Nr. 220. Ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. Das ר"פ zum letzten Beispiele ist schwierig, sollte die Massora diesen Vers getrennt haben? Das תני' דסמ' ist Gegensatz zu dem zweiten Beispiele, wo bemerkt ist קד' דסבר'; letzteres bezieht sich auf Cap. 8, 34. und ersteres auf Cap. 9, 40. —

Nr. 221. Ist ausführlich angegeben Lev. 11, 12. und ohne Stellenangabe Deut. 14, 10. Mf. טע, 24. Dass die Angabe Lev. l. c. ganz fehlerhaft ist, hat Heidenheim schon nachgewiesen in s. משפטי הטעמי' ed. Rödelheim 1808 S. 28ᵇ ff.; vergl. auch שום שכל von demselben zu Gen. 18, 18. und meine Gelegenheitsschrift „Fragmente aus der Punctations- und Accentlehre u. s. w. von R. Moses Punctator, Hannov. 1847. S. XLVII Anmerkung, da die daselbst nachgewiesene unrichtige Behauptung Luzzatos, wenn er (קונטרס המסורת S. 54. Anmerkung) sagt: .... אך נראה הפוך ידיך דמלכי' וד"ה לאחד auch durch die Angabe unseres Buches deutlich widerlegt wird. — Die Angabe unseres Buches ist demnach die einzig richtige, indem sie ganz mit der des בן אשר und des angef. כ"י übereinstimmt, nur dass dieses sie umdrehet und erst die mit דרנא und dann die mit מאריך rechnet, woraus die verwirrte Angabe Lev. 11, 12. geflossen ist; ja selbst die im משפטי הטעמי' l. c. angeführte Stelle des כ"י wird durch unsere Angabe berichtigt, indem das zuerst daselbst angeführte כל אשר תמצא תהי נא ידך (2 S. 24, 17.) Mercha und ידך (Koh. 9, 10.) das דרנא hat; sie müssen also umgekehrt werden, da dort die zuerst aufgezählten Darga und die

wie es auch Ez. 45, 12. dabei angegeben ist. — Wenn uns. Buch hinzufügt וכל קרי' דכוו' קמצין so bezieht sich das nur auf die gegebene Form, so z. B. kommt הַזּוֹנָה so nur ein Mal mit Segol vor (sonst הַזּוֹנָה); aber ohne He am Anfang kommt es noch 2 Mal (זוֹנָה) vor u. drgl. S. Michlol (ed. Venet. parv.) S. 152[a] und S. 173[a] und [b].

Nr. 211. Ausführlich angegeben Mf. ה', 7. unter וכל דכוות' שטה מן ל"א קרי' ה' וכל חד לי' דכו' כתבי' ח' fehlt. Es werden aber nur 30 aufgezählt, indem das אַהֲוָא unseres Buches ausgelassen ist. Jedenfalls ist aber schwierig, dass אַהֲוָא mitgezählt und in unserm Buche auf Esra 8, 31. hingewiesen wird, da es ja in demselben Cap. noch 2 Mal (15. u. 21.) vorkommt, wie auch aus einer handschriftlichen Massora (angeführt von מ"ש zu Esra 8, 15.) welche bemerkt: כל עזרא אהוא ה"א וכתיב א"לף ותרי עשר אחוה חי"ת וכתי' ה"א, zu ersehen ist. S. auch מ"ש Jes. 19, 18.

Nr. 212. Ebenso (nur dass וכל דכוות' כתי' ה' fehlt) Mf. ח' 2. S. auch Mp. zu Dan. 5, 27. wo bemerkt wird חַפִּיר לי' וכל קרי' הסיר ואינון כ"ב מיחדין דקריו' ח' וכל קרי' ה'. Bei der Aufzählung fehlt aber ein Vers, wie auch Mf. l. c. ed. Buxt. am Schlusse bemerkt wird. Unser Buch hat 22 Wörter, indem חִיוּ (Jud. 21, 14.) mehr gezählt wird; wobei aber auffallend ist, dass es nicht mit He vorkommt und also das וכל דכוותי' ה' der Ueberschrift dazu nicht passt, wenn man nicht etwa an הֱיוּ dachte, was doch nicht gleich vocalisirt ist? — Sollte dieses חִיוּ und das אהוה im vorigen Art. (s. oben) etwa mit Vorsatz in der Mf. l. c. ausgelassen worden sein? —

Nr. 213. Ausführlich angegeben Mm. 1 Chr. 8, 7. und ohne Stellenangabe Job 30, 12. Cant. 5, 6. Mf. ה'. 26. — S. מ"ש 1 Chr. l. c. —

Nr. 214. Ebenso angeführt Mf. ו' 23. Während nun Mf. ed. Buxt. עֶפְרוֹן fehlt, lässt unser Buch וַיָּבִיא (Neh. 8, 2.) aus. Mf. ed. Bomb. 1525 hat beide; es sind aber dann 28, obgleich in der Ueberschrift כ"ז = 27 angegeben ist. — Heidenheim führt eine Handschrift an, welche כ"ט = 29 angiebt und zählt noch hinzu: יְנִיסוּ (Deut. 32, 30.), wozu Mp. bemerkt לי'; mit dieser Angabe stimmt auch Mp. zu vielen der angeführten Stellen überein, da sie oft כ"ט angiebt. — Uebrigens muss das לי' כתי' ו' in der Ueberschr. auf die Aussprache mit Chirik (was die Mf. mit dem Zusatz בחירק wahrscheinlich sagen will) bezogen werden, da mehre der angeführten Wörter, als שְׁבוֹתָם, שְׁבוּת, עֶפְרוֹן, mit Waw geschrieben (aber wie Chirik gelesen) werden. —

Nr. 215. Ausführlich angegeben Mf. ב' 1. Daselbst ist בְּשִׁמְעָם (2 Chr. 20, 29. wo שבעת ימים unrichtig ist und wohl כי נלחם heissen muss) angeführt, das in unserm Buche fehlt und בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם (2 Chr. 31, 17.), wofür bei uns aus demselben Verse בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם angeführt ist. Ueber בְּשָׁמְעָם ist's noch zweifelhaft, ob nicht vielleicht d. Massora es mit Kaf gelesen hat (s. oben Nr. 149.) oder ob nicht noch mehre mit ב' vorkommen, wie Mp. zu 2 Chr. 20, 29. (vielleicht fehlerhaft) נ' anführt, so dass es 3 Mal mit Beth am Anfang vorkommt und also zu diesem Art. nicht gehört, der nur von solchen spricht, die ein Mal mit ב' in der angegebenen Vocalisation vorkommen. Was aber בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם betrifft, so steht im Verse vorher (2 Chr. 31, 16.) nach den Ausgaben (Buxt. in der Concord. lässt's irrthümlich aus) כְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם, welche beide unser Buch entweder mit ב' oder mit Kaf gelesen zu haben scheint, so dass das angeführte nicht hierhergehört, weil es entweder mit Kaf geschrieben wird, oder 2 Mal vorkommt. Ein Beweis dafür, dass sie beide gleich gelesen wurden, ist, dass sie nicht zu dem alphabetischen Verzeichniss von Wörtern, die ein Mal mit ב' und ein Mal mit כ' anfangen (s. oben Nr. 4.) gerechnet werden. Jedenfalls fehlt ein Wort in unserm Buche, da in der Ueberschrift כ"ט = 29. angegeben sind und nur 28 Wörter aufgezählt werden. Vielleicht ist's eins der obigen, oder das eingeschaltete בְּרָמוֹת, das als Anfang ausgefallen sein kann. S. oben Anmerkung zu Nr. 5. —

Nr. 216. Diese Stelle ist in der gedruckten Massora nirgends angeführt. S. Raschi zu Ps. 45, 10. wo er sie aus dem נקוד רב סעדיה anführt. Aben Esra zu dieser St. scheint Raschi nicht genau beachtet zu haben, wenn er glaubt, derselbe meint, es werde ohne Jod geschrieben, da er ausdrücklich die Ausnahme des Jod vor Dagesch anführt. Um nicht weitläufig zu sein und die betreffenden Stellen aus Aben Esra und Kimchi abzuschreiben, will ich auf מ"ש zu Jes. 42, 24. Ps. 45, 10. Prov. 30, 17. und Dan. 12, 2. verweisen und hier nur noch bemerken, dass unter den Verschiedenheiten der Leseart zwischen בן אשר und בן נפתלי allerdings ed. Bomb. v. 1525 ביקרותיך so angeführt ist, dass es nach ב"נ ohne Jod und nach ב"א mit Jod gelesen wird gegen Aben Esra und Kimchi. — Man sieht aber aus dieser Stelle, dass unser Buch die alte M. vor sich

ausser וַיַּרְפְּאוּ nicht zählen; das כְּלֵה ist nur in der Schrift, nicht aber im Laut verschieden. Beim מ"ש ist's auffallend, dass er die unserer Angabe nicht anführt.

Nr. 203. Ausführlich angegeben Ex. 20, 8. und ohne Stellenangabe Gen. 28, 19. Ex. 34, 25. 2 Reg. 11, 4. Ps. 59, 10. Mf. ז', 2. und ש', 4. S. מ"ש Deut. 5, 12. und Jud. 18, 29. Wenn Ex. 20, 8. לוש (Jud. 18, 29.) für לישׁ in den Ausgg. steht, so wäre das für einen Schreibfehler zu halten, wenn nicht Mpt. Hamb. zu Gen. 28, 19. es ebenso hätte. — S. מ"ש z. St.

Nr. 204. Ebenso 2 Reg. 11, 4. und ohne Stellenangabe Ps. 59, 10. 2 Chr. 23, 1. Mf. ז', 3. ש' 5. S. מ"ש Ps. 42, 10.

Nr. 205. Ist ausführlich angegeben: Jes. 30, 7. Ps. 39, 11. Job 9, 13. und ohne Stellenangabe Ps. 87, 4. und Mf. ר"ה, 1. Wenn Jes. und Ps. l. c. in d. Mm. noch hinzugefügt ist: וא' נ"ל ופחד וְרָהַב לבבך so ist das wie מ"ש mit Recht vermuthet, Hinzufügung des ersten Herausgebers, der wahrscheinlich an die Leseart des R. Juda Chiug dachte (s. desselben ספר הנקוד ed. Dukes S. 183 und Anmerkung), der וְרָהַב mit He liest, was aber nach unserm Buche, das es nicht erwähnt, (ebenso in Mpt. Hamb. Jes. 51, 9.) und den meisten alten Grammatikern und Commentatoren sowie auch Ausgg. unrichtig ist, indem es mit Cheth geschrieben wird. S. ausführl. darüber Kimchi W. B. s. v. und מ"ש zu Jes. 60, 5.[1]).

Nr. 206. Ausführlich angegeben Ex. 7, 9. und Ps. 91, 13.; ohne Stellenangabe Job 7, 12. und Mf. תנ', 5.

Wenn es in unserm Buche heisst ה' מלין וכו' und nach der Aufzählung der 5 Stellen folgt: וכל כתובים דכו' במ"ג so ist das richtig, indem in den Hagiogr. (כתובים) 3 mit ן' (Ps. 91. 13. Job 7, 12. und Neh. 2, 13.) und 3 mit ם am Ende (Ps. 44, 20. Job 30, 29. und Thr. 4, 3.) vorkommen. Damit stimmt auch die etwas anders gefasste Mm. zu Ps. 91, 13. überein, indem daselbst die 5 in den andern Schriften und die 3 in den Hagiogr. zusammengefasst sind und also richtig in ח' בלישן d. h. 8 in ähnlicher Form mit ן' am Ende bemerkt wird. Wenn aber Mm. Ex. l. c. angegeben wird ח' לישן ן' und auch die 8 Stellen angeführt werden und dann noch hinzugeführt wird: וכל כתובים דכוו' so ist Letzteres falsch, da ja die 3 Stellen aus den Hagiogr. schon mitgezählt sind; die letzten Worte müssen also gestrichen werden, oder es muss statt ח' gesetzt werden ה' = 5 und die 3 Stellen müssen fehlen. Ersteres ist das Richtigere. —

Nr. 207. Diese Angabe ist in der gedruckten Mass, nicht vorhanden.

Nr. 208. Dieser Art. ist zum Theil angeführt Mf. י', 26. wo aber nur ד' = 4 solcher Wörter angegeben werden. Unsere Angabe ist die richtigere, weil alle 6 genannten nur ein Mal vorkommen. Auffallend ist, dass unser Buch אֲלוּפַי (Ps. 55, 14.) nicht mit rechnet, das doch auch nur ein Mal vorkommt? Man kann aber auch nicht leicht das ו' in ז' = 7 verwandeln und אֲלוּפַי mitzählen, da nach וּמְיוּדָעַי folgt: ב' בפסוקא d. h. es kommen 2 in demselben Verse vor, während es mit אֲלוּפַי 3 wären und müsste heissen ג' בפסוקא.

Nr. 209. Ist ausführlich angegeben Mf. י', 25 unter יחיראין ז' u. s. w. wo aber nur 6 aufgezählt sind, wie der erste Herausgeber selber bemerkt. — Aber auch ז' = 7 ist unrichtig, denn es sind 8 Ausnahmen, wie sie unser Buch richtig angiebt, denn es fehlt daselbst צְבָאתַי und נְשִׂיאַי bei welchen auch Mp. bemerkt לי'. Wenn es aber in der Ueberschrift heisst: וכל דכותי' בחירק, so muss das wohl heissen: ולי' דכוותי' da die meisten (ausser מְקֻדָּשַׁי) kein Chirik haben auch nicht haben können.

Nr. 210. Ausführlich angegeben Ez. 6, 9. u. ibid. 45, 12. und ohne Stellen: Mf. קמץ, 3. Warum die Mass. es unter ה' זוגין zusammenfasst, weiss ich nicht zu erklären, da es ja 10 einzelne, beziehungslose Wörter sind, wie es auch unser Buch richtig unter י' מלין angiebt. פשט' צבחר steht für פתח קמץ = סְגוֹל wie bekannt und

---

1) Heidenheim führt folgende 2 Angaben aus 2 Handschriften an:

רהב ו' ג' קמצין וסי'

דכאת כחלל רָהַב Ps. 89, 11.

עוזרי רָהַב Job 9, 13.

מחץ רָהַב Job 26, 11.

ג' פתח

אוכיר רַהַב Ps. 87, 4.

אתה דכאת Ps. 89, 11.

רַהַב הם שבת Jes. 30, 7.

und fügt hinzu: wenn in der zweiten Stelle Ps. 89, 11. angeführt ist, so sei das Schreibfehler, weil dieses רָהַב mit Kamez des Resch (wie oben angeführt) geschrieben wird; es muss dafür stehen:

המחצבת רַהַב Jes. 51, 9.

angeführt Gen. 34, 7. was aber unrichtig ist; s. darüber ausf. מ״ש l. c.; auch מבין חדות zu Deut. 31, 16. Wir sehen hier wieder, wie richtig und ursprünglich die Angaben uns. Buches sind, aber auch zugleich, dass die gedruckte Mf. unser Buch wenig benutzt, wonach Levita in s. Verrede zu Mass. Hammass. zu berichtigen ist; sowie, dass dem grossen Kritiker Norzi manche geistreiche Erklärung erspart worden wäre, wenn er unser Buch vor sich gehabt hätte.

Nr. 195. Ausführlich angegeben Mf. מ׳, 3. und ohne Stellenangabe Ps. 41, 14. In Mf. l. c. fehlen 2, die unser Buch mehr hat, nemlich מֵהַתָּפֶת und מֵהַנְּנוּת; sie musste daher das וּמֵהַגֵּר (nicht וּמֵהַגּוֹי) und וּמֵהַלְּוִים hinzurechnen, um die Zahl auszufüllen, was aber falsch ist, wie unser B. bemerkt: ותרין ומה׳; diese 2 gehören also nicht zu der Zahl 22 = כ״ב. Was die unter לבד ממסורת׳ angeführten betrifft, so gehören sie nicht hierher, weil sie nicht ausserdem mit מן vorkommen, worauf unsere Angabe Gewicht legt. Es ist daher auch Mm. Ps. l. c. hinzuzufügen: וכל קריא מן׳. —

Nr. 196. Ausführlich angegeben Mf. מן׳ 2. und ohne Stellenangabe Ex. 18, 13. wo auf Ps. 30 hingewiesen ist, aber daselbst fehlt. Der Sinn der Angabe ist auch hier wieder (als וחלוף angef.), dass die bez. Wörter sonst mit blossem מ׳ praefix. vorkommen.

Nr. 197. Ausführlich angegeben Mm. Ex. 5, 23. und ohne Stellenangabe Mf. מ׳, 15. S. מ״ש 2 S. 22, 4. und Jer. 31, 15. (in beiden Stellen des מ״ש ed. Wien fehlt vor מיחדין das מ׳. Auch Ex. l. c. fehlt: „חד מ׳ וחד מן׳.“

Nr. 198. Ebenso Mf. א׳, 4. und ohne Stellenangabe Ex. 6, 24. S. מ״ש ausführlich Cant. 8, 10, und Ps. 93, 5. Mf. l. c. muss verbessert werden לְצַאנְכֶם statt לצאנכם; רבאות statt דכאות. Der Sinn dieser Angabe ist, dass die genannten Wörter ein Mal mit hörbarem Alef vorkommen, während sie sonst gar nicht mit Alef gelesen werden, wie אֲבִיאָסָף das sonst אֲבִיסָף, לְצַאנָכֶם sonst לְצֹאנָכֶם u. s. w. od. mit ה׳ u. י׳ u. drgl. als אַדָּר sonst הַדַּר (s. Mf. das. Nr. 3.) בְּלוּאֵי sonst בְּלוֵי u. s. w. — Das ראו׳ in לבד ממסורת׳ gehört nicht hierher, da es sonst nicht wieder vorkommt.

Nr. 199. Ist ausführlich angeführt 2 Reg. 16, 7. und ohne Stellenangabe Mf. א׳, 5. S. מ״ש 2 Reg. 19, 25. Das י״ן in 2 Reg. l. c. muss in י״ן verbessert werden, wie es auch Mf. l. c. hat. Wenn unser Buch in der Ueberschrift י״ן = 16 angiebt und nur 15 aufzählt, so ist wahrsch. das vorletzte Wort: פְּלֹנֶסֶר (1 Chr. 5, 26., sonst פְּלֹנֶאסֶר 2 Mal) das 2 Reg. l. c. angeführt ist, ausgefallen. Die Mp. י״ן לא מפקי׳ א׳ zu 1 Chr. l. c. muss heissen — Auch in dieser Angabe ist der Sinn (als וחלוף) dass sie sonst mit hörbarem Alef vorkommen und wenn auch חֹטְאִים in dieser Form (Part. Kal pl. m.) nicht wieder vorkommt, so müsste es analog mit חֹטְאֵי doch חֹטְאִים heissen. — הָסוּרִים kommt sonst קָרְאוּ, הָאַשְׁפּוֹת sonst הָשְׁפּוֹת, הָאֲסוּרִים sonst קָרוּא vor. S. übrigens Kimchi W. B. unter נשא und Michlol ed. Venet. parv. S. 172 ff. wo noch mehr der Art genannt sind? —

Nr. 200. Ist ausführlich angegeben Gen. 42, 38. u. 1 Chr. 7, 1. und ohne Stellenangabe: 2 S. 23, 37. Mf. א׳, 6. S. מ״ש 2 Reg. 19, 25. und Jer. 6, 13.

Nr. 201. Ausführlich angegeben Gen. 25, 24. und 1 Chr. 7, 1. und ohne Stellenangabe: Mf. א׳ 6. S. מ״ש 2 Reg. 19, 25. Jer. 6, 13.

Nr. 202 findet sich nicht in der gedruckten Massora. S. מ״ש Jer. 6, 13. der auf einige Verschiedenheiten dieser beiden Stellen aufmerksam macht, doch aber unsere Angabe nicht gekannt hat. Uns. Angabe rechnet nur זוגין, also nur Wörterpaare, kann also die daselbst angeführten

---

S. 4b ed. Heidenheim, wo er אחד מהגאונים statt יחיד hat; sollte aber hier nicht eine Anspielung sein auf Talm. babl. Joma 52a u. b, wo Issi b. Iehuda unsere Massora anführt unter: חמש מקראית בתורה שאין להם הכרע וכו׳ und der Talmud selbst hinzufügt, dass ausser diesen 5 im Pent. es noch ähnliche giebt in den Proph. (בדאורית׳ ליכא בדנביאי איכא)? So führt ja Aben Esra im Zachuth ibid. an: גם כן בדברי יחיד שיש לנו במקרא מלות הם תקון סופרים וכו׳, wo doch gewiss die דברי יחיד auf die talmudische Quelle sich bezieht, s. oben Nr. 168 und Anmerkung daselbst. Auffallend ist seine Polemik gegen beide Stellen, worüber er freilich sich selbst aber schwach entschuldigend hinzufügt: ולא אומר כי אלו הפירושים הם אמת וכו׳ כי ידוע ידעתי כי דעת הקטון שהיה בקדמונים רחבה מדעתנו. — Es scheinen in der Massora 10 derartige Verse gewesen zu sein, 5 im Pent. (die sich im Talmud erhalten haben) und 5 in der übrigen heil. Schrift, die mit der Zeit vergessen worden, von denen einige A. Esra l. c. anführt; s. Aehnliches oben Nr. 182, 183 und unsere Bemerkung zu עשרה ק״ו) u. bei uns: (ה׳ בתורה ה׳ בנ״ך). S. Tosaphoth Joma l. c. s. v. שאת משקדים. Die Frage (eingeleitet mit תימא הוא), warum die 5 Stellen nicht nach der Reihenfolge der h. Schrift aufgezählt sind, findet ihre Antwort darin, dass sie massoretisch und nach einem (chald.) Gedenkzeichen tradirt sind; s. das Deut. 31, 16. angeführte Zeichen, das etwa gelesen wurde: אושיבו נהורא יהושע ושבטיא למשה, da das שבטיא ohnedies schwierig ist für ארור s. מ״ש Deut. l. c. —

Name Gottes ist, während bei uns nur ט' = 9 sowohl in der Ueberschrift als in der Stellenangabe genannt sind, indem וְהַכְּלָה ה' und וְהוֹתֵרְךָ ה' fehlen. Es ist auffallend, dass unsere Angabe, wie im folgenden Art. die Eigenthümlichkeit, dass das zweite Wort der Name Gottes, אדכר' ist nicht bemerkt? Sollte etwa unsere Angabe desswegen das וּבְתַרְיְהוֹן אדכרא ausgelassen haben, weil וְיִתֵּן אֲדֹנָי (1 Reg. 22, 6.) zu den קל"ד וודיא (s. Mf. אד', 23. Mm. zu Ex. 34, 9. Jes. 38, 16. und מ"ש 1 Reg. 3, 15. Mal. 1, 12. Ps. 90, 17. Thr. 2, 18. 3, 31. —) d. h. zu denen die אדני geschrieben werden, gehört, das also kein אדכרא ist. — Ueber den Ausdruck: זוגין מן ב' ב' תרין מלין s. Aehnl. Nr. 188 und soll heissen: Gruppen von je 2 Mal vorkomm. Wörterpaaren. Unsere Ueberschrift scheint aber im Ganzen etwas corrumpirt, zumal das י"א der Mf. schon desswegen richtiger wäre, weil es eine Paralellzahl zum folgenden Art. ist, der gleichfalls י"א hat.

Nr. 186. Ebenso Mf. אד, 43. nur dass daselbst וּבְתַרְיְהוֹן אדכרא bemerkt ist, was in unserm Buche fehlt. S. vorigen Art.

Nr. 187. Ausführlich mitgetheilt Mm. Jud. 1, 1. (Umschrift) und ohne Stellenangabe: Deut. 7, 12. Ps. 117, 2. Prov. 28, 5. Mf. אד, 44[1]). Jud. l. c. sind zwar in der Ueberschrift מ' angegeben, wie bei uns, doch sind 41 aufgezählt, indem וְקַוֵּי ה' dazu gerechnet wird, was aber unrichtig ist, da dies 2 Mal vorkommt (Ps. 37, 9. und Jes. 40, 31.) und wenn diese auch etwas verschieden gelesen werden, (s. W. B. des Kimchi s. v.) so gelten sie der Massora doch für dieselbe Form und darum ist dies Wort nicht hierher zu rechnen. —

Nr. 188. Dies Verzeichniss ist zum Theil mit Stellenangabe angeführt: Mm. Ex. 25, 30., das durch unsere Angabe ergänzt und berichtigt werden muss. Mm. Gen. 35, 5. ist angegeben: חד מן ט' זוגין מן חד חד לא נסיב ה' ברישׁ תיבות und auf Mf. hingewiesen, was beides unrichtig ist, indem es mehr als 9 Wörterpaare sind (wie sie auch bei uns und Ex. l. c. nur als אלין oder הלין זוגין angeführt werden) und auch in Mf. nichts darüber angegeben ist.

Nr. 189. Ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. — Merkwürdig ist, dass unser Buch Ez. 39, 27. הַגּוֹיִם הָרַבִּים liest, da es i. d. Ausgg. רַבִּים ohne ה' steht. Vielleicht bezieht sich die Angabe auf das ה' von הַגּוֹיִם das so mit רַבִּים nicht wieder vorkommt, obgleich bei den andern St. sie auf das 2te Wort sich bezieht; s. vor. Art. —

Nr. 190. Ebenso Mf. אל, 100.

Nr. 191. Ausführlich angegeben Hos. 2, 6. und ohne Stellenangabe: Job 5, 2. 6, 2. 10, 17. Mf. ס', 2. und ש, 8. Die Mass. zu Hos. l. c. hat als Ueberschr. מלין ohne bestimmte Zahl und führt 20 Stellen an und zwar 17 von unserer Angabe und die 3 folgenden: נָשׁוֹג (2 S. 1, 22.), שְׁפוֹרָנָה (Jer. 49, 3.) und שׁוֹשַׁתִּי (Jes. 10, 13.), welche in unserm Buche fehlen, das aber eins: וַיִּשְׁתְּרוּ (1 S. 5, 9.) mehr hat. Es wären demnach 21 (כ"א) W. in denen ausnahmsweise Ssin f. Samech steht. — Mp. hat bald ח"י und bald כ'; s. z. B. Mp. zu 1 S. 5, 9. die ganz mit unserm Buche stimmt. Die Ausgg. haben נָסוֹג und סְפוֹרָנָה mit Samech, wie sie auch unser Buch auslässt; über שׁוֹשַׁתִּי s. Kimchi W. B. s. v. שׁשׁה. Um aber nicht weitläufig zu sein, will ich hier nur auf מ"ש zu obigen Stellen hinweisen, besonders auch auf Gen. 31, 47. Jud. 4, 18. Jes. 3, 17. (?) Jer. 49, 3. Hos. 5, 2. 8, 4. 9, 12. Ps. 101, 3. Thr. 3, 8. Mpt. Hamb. zu Ex. 33, 22. hat י"ט, zählt aber nur 17 und lässt von denen zu Hos. l. c. נָשׁוֹג, שָׁתַם und שׁוֹשַׁתִּי aus; ebenso zu Koh. 12, 11. — Es gab demnach, und wie unser Buch wahrscheinlich als alte Massora richtig hat, 18, die urspr. als solche gezählt wurden; spätere Angaben, die in verschiedenen Handschriften auch noch einige andere Wörter fanden, in welchen das ש für ס' stand, erweiterten entweder die Zahl, wie in כ' u. s. w. oder liessen auch die bestimmte Zahl ganz aus und setzten מלין, als ganz unbestimmt, wie die M. zu Hos. l. c. Uebrigens muss es Hos. l. c. heissen (bei משכתו) הסר u. תשכבני st. תשכבני. Ueber כעשׁ, welches 4 Mal mit Ssin vorkommt s. Job 5, 2. 6, 2. 10, 17. Mf. כע. 1, und מ"ש 1 S. 1, 16. Prov. 5, 2.

Nr. 192. Ebenso Mm. zu Ez. 20, 44.

Nr. 193. S. Mp. Gen. 30, 38. und מ"ש daselbst.

Nr. 194. Ist ausführlich angegeben: Deut. 31, 16. und ohne Stellenangabe Mf. טע, 9. S. מ"ש zu den Stellen; auch Gen. 34, 7. 49, 7. Ex. 24, 5. und ausführlich Deut. 31, 16.[1]). Die Massora zu Deut. l. c. hat statt Gen. 49, 6.

---

1) Wenn in diesen Stellen auf ריש שמואל hingewiesen ist, so soll das ריש שופטים heissen.

1) S. Ab. Esra Zachoth gegen Ende, wo es heisst: וכל זה אירע בעבור שמצאו בדברי היחיד שיש עשרה פסוקים בסקרא וכו'. Dieselbe Stelle kommt vor im מאזנים von demselben Verf.

Stelle, wo es heisst: ר' אומר הרי זה ק"ו של חשך u. s. w. (s. auch Raschi Gen. z. St.) sondern besonders auch aus Talm. Jeruschalmi, Sanhedrin Abschn. 17. (כל ישראל, ed. Krakau p. 27. col. d.), wo es heisst: כתי' כי דבר ה' בזה אין לי אלא וכו' מנין אפי' כפר במקרא אחד וכו' בק"ו אחד וכו' בקל וחומר אחד כי שבעתים יקם קין וכו' auf welche Stelle grade als erste der 10 ק"ו hingewiesen ist, da man sonst gewiss die allgemeinere und von R. Ismael im ספרא angeführte (Num. 12, 14.) angegeben hätte. Wie aber die Anführung unseres Buches sich als die ältere und richtigere zeigt, so ergiebt sich die Hinzufügung des R. Kal. als eine willkürlichere dadurch, dass es ja, ausser den vielen andern Stellen der heil. Schrift, in denen die Form des קל וחומ' überhaupt vorkommt (s. den Commentar יפה תאר l. c. und besonders die schöne Bearbeitung der בריתא דר"י הגלילי unter dem Titel נתיבות עולם herausgegeben von H. Kazenellenbogen ed. sec. Wilna 1858 (59), S. 15[b] ff. u. S. 121[a] ff., wo in letzter St. allein über 23 solcher Stellen angeführt sind, — welche Hinweisung ich m. w. Freunde H. L. Rosenthal verdanke —), gar viele giebt, die ebenfalls wie die Ez. l. c. mit אַף כִּי den Schluss des ק"ו einleiten z. B. 2 S. 4, 11. Prov. 11, 31. 15, 11. 19, 10. Job 15, 15. auch mit וְאַיֵּךְ wie 2 S. 12, 18. s. Prov. 11, 31. ed. L. Löwenstein ausf. — S. auch Raschi zu Ez. l. c. der das אַף כִּי als Ausdruck des ק"ו im Allgemeinen anerkennt, ohne wie sonst (Gen. 44, 8. Ex. 6, 12.) auf die עשרה ק"ו hinzuweisen, woraus hervorgeht, dass er die Verbesserung des R. Kalon. nicht kannte oder nicht anerkannte, obgleich er diesen ja oft anführt u. besonders Talm. Beza 24[b] mit der höchsten Verehrung von ihm spricht: שבא לשם אדם גדול וקן ויושב בישיבה מן רומא ושמו ר' קלונימום ובקי בכל הש"ס וכו'. Dass aber R. Kal. nicht selten, grade durch seine ungemessene Kenntniss des Talmuds und der jüdischen Litteratur überhaupt — so wie etwa in neuerer Zeit die grossen Gelehrten ר' אלי' ווילנא und ר' ישעי' ברלין — und durch den sichern Tact gleichsam prophetisch (כמפי נבואה) manche schwierige Stelle durch eine veränderte Leseart berichtigte s. Raschi zu Tract. Sebachim 45[b] zur Stelle: ה"ג נומא ר"ש u. s. w. שכך סירש משולם בר קלונימום גאון בשעת מיתתו, was wohl richtiger ר' קלונימום אביו של ר' משולם heissen muss, nach Tosaphoth Tr. Menachoth 109[b] s. v. בתחילה ... wo 3 Verbesserungen (הגהות) im Namen des R. Kalon., die er kurz vor seinem Hinscheiden gleichsam prophetisch ausgesprochen hat, angeführt werden. Unsere הגהה im Ialkut l. c. ist diesen dreien ganz ähnlich und wird auch, wie bemerkt, dem ר' קלונימום איש רומי beigelegt. S. Zeitschrift für die Wissensch. d. Judenthums von Zunz S. 306. (רבינו משלם הגאון), S. 319. ר' קלונימום מרומי und Rappoport: Biogr. des R. Nathan, Verf. des Aruch Anmerkung 36. und daselbst Biogr. des R. E. Kallir Anmerkg. 19. — Fragen wir aber, was hier die Hauptsache ist, warum hat die Massora wirklich nur 10 solcher קל וחומר gezählt, da es doch, wie nachgewiesen, viel mehr der Art in der heil. Schrift giebt, so ist hier wieder die Bemerkung zu machen, dass die Massora selbst, wo sie nicht allgemeine Angaben (s. oben 59.) sondern auch bestimmte Zahlen angiebt, sich an gewissen Zahlformen und Zahlparalellen hält, ohne andere ausschliessen zu wollen, wie das schon mehrmals in diesem Werke (s. z. B. Nr. 95 Ende, Nr. 194. Anmerkung עשרה פסוקים auch — ולבר ממסורת' bemerkt und darauf hingewiesen worden. —

Nr. 184. Ausführlich mitgetheilt Ex. 39, 4. Est. 4, 8. und ohne Stellennachweis Prov. 5, 22. — Ex. und Est. l. c. geben ג"י = 13 an, indem sie מְנָוֹת mehr als unser Buch aufzählen. Dass Letzteres es nicht zählt, ist auffallend, da es מְנָוֹת (1 S. 20, 1.) oben Nr. 81 zu denen zählt, in welchen ein Waw in der Mitte des Worts wie Jod gelesen wird (wie auch נְטוּוֹת und עֲשׂוּוֹת die daselbst und hier gezählt sind), es aber nicht zu denen (in Nr. 91) zählt, in welchen zwei auf einander folgende Buchstaben versetzt sind, wie es die andern נָוֹת rechnet, folglich muss es מְנָוֹת geschrieben sein und gehört mit Recht hierher. מ"ש zu 1 S. 20, 1. (auch 1 S. 19, 18.) bemerkt nichts vom Doppelwaw und liest im Gegentheil Waw und Jod, was aber gegen Massora l. c. ist, die er gekannt hat. Die Mm. zu Prov. l. c. giebt auch nur ב"י = 12 an, wie unser Buch; es lässt sich aber nicht erweisen, ob es absichtlich oder fehlerhaft so angegeben ist, da daselbst die Aufzählung fehlt. Ueber die 4 Mal עוון mit Doppelwaw s. Mm. 2 Reg. 7, 9. Ps. 51, 7. Prov. 5, 22. 1 Chr. 21, 8. (und Raschi das.) und Mf. עו, 8. auch מ"ש zu den Stellen. S. auch Pinsker, Einleitung in das Bab. Hebr. Punct. S. 122 ff.

Nr. 185. Ist angeführt Mf. אד, 45. Daselbst heissts aber in der Ueberschrift י"א זוגין מן ב"ב נסבין וי"ו בריש תיבות' ובתריהו' אדכרה d. h. 11 Paare von je 2 Wörtern, von denen das erste mit Waw anfängt und das zweite der

in den Handschriften, als bei den Massorethen. S. מ"ש סיג לתורה von R. Anschil Worms S. 16ᵃ ff. und תקון סופרי' Pent. z. d. St. u. A. Das Richtige ist, dass nach der Massora ein umgekehrtes Nun zwischen gewissen Versen[1]) stehen soll, die am deutlichsten in unserem Buche angegeben sind; darum führt es zuerst 2 Doppelverse an, zwischen welchen das Nun steht, als: zwischen Num. 10, 34. und 35. und ibid. zwischen 10, 36. und 11, 1.; dann in Ps. 107, sollen 6 von Vers 23—28 u. das 7te ibid. zwischen 40 u. 41 stehen; wodurch sich aber herausstellt, dass unser Buch von der gedruckten Massora l. c. darin abweicht, dass letztere das 7te Nun in Ps. 107, zwischen Vers 39 und 40 gesetzt haben will, während es nach unserm Buch zwischen 40 und 41 gesetzt werden muss. Was sonst über Namen und drgl. dieser Art Buchstaben zu bemerken ist, (als אכין ורקין מנוורות u. s. w.) gehört in das massorethische Handbuch. —

Nr. 180. Kommt in der gedruckten Massora nicht vor. Ueber das Einzelne und besonders, dass an vielen Stellen die Mp. gegen unsere Angabe ist, z. B. לְהַחֲבֵה s. weiter unten[2]).

Nr. 181. Ebenso. S. darüber מ"ש 1 Reg. 9, 18. Dan. 2, 9. und 2 Chr. 8, 4. und Bemerkung des Herausg. ed. Wien.

Nr. 182 u. 183 findet sich gleichfalls nicht in der gedruckten Massora.

Auch hier sieht man, wie alt die traditionelle Massora unseres Buches ist. Denn während die gedruckte Massora dieses Verzeichniss nicht aufnahm, wahrscheinlich weil es keine engere Beziehung zur Textesform hat (obgleich sie ähnliche Bemerkungen aufnimmt z. B. dass 4 noch vor der Geburt ihren Namen erhielten: Mm. 1 Reg. 13, 2. Mf. שם, 12. ר' נקראו שמהתהון עד לא אתבריאו) und mehr zu den Deutungsregeln der heil. Schrift gehört, ist unsere Angabe die reinere Quelle des Midrasch und hat auch das Richtigere. Im Siphra (Anfang der Boraitha des R. Ismael) und im Talmud, wo, wie etwa Baba K. 25ᵃ Baba B. 111ᵃ, Sebachim 69ᵇ, Veranlassung dazu war, wird sie meines Wissens nicht angeführt; aber im Midr. rab. par. 92 (מקץ) gegen Ende und im Ialkut (das. § 150) wie auch zu 1 Sam 23 (§ 132.) wird erwähnt: עשרה קל וחומר שבתורה u. s. w. Abgesehen nun von der Unordnung der angeführten Schriftstellen im Midr., sowie dass sie im Midr. rab. im Namen des R. Ismael, in der ersten Stells des M. Ialkut im Namen des R. Simon (s. Frankels דרכי המשנה S. 24, 2.) und in der zweiten ganz anonym angeführt wird, heisst's immer עשרה ק"ו בתורה, wo das Wort תורה als Bezeichnung der ganzen heil. Schrift genommen werden muss (s. den Commentar Misrachi's zu Raschi Gen. 44, 8.) während bei uns „5 im Pent. und 5 in den übrigen Schriften" angegeben ist. — Was aber noch wichtiger ist, dass im Ialkut an beiden Stellen nur 9 angeführt werden, wodurch eine Anmerkung zur letzten Stelle sich genöthigt sieht, die 10te Stelle im Midr. r. (Ez. 15, 5.) als eine durch R. Kalonymos aus Rom hinzugefügte zu betrachten (s. יפ"ת zu Midr. r. l. c. und den Commentar ידי משה zur selben Stelle, die darin den Grund der Unordnung der Stellenangabe, indem Ps. vor Ez. angeführt wird, finden wollen.) — Sehen wir hingegen auf die Angabe unseres Buches, so führt sie die 10 Stellen in gehöriger Reihenfolge auf, theilt sie nach gewohnter Zahlenparalelle in je 5, wie angegeben und führt gleich am Anfang die in den Midraschstellen wahrscheinlich verloren gegangene 10te Stelle (Gen. 4, 24.) an, so dass der Zusatz des R. Kalonymos — der wahrscheinlich unser Buch nicht gekannt hat — unnöthig wird. Dass aber die Stelle Gen. l. c. eine traditionelle und nicht etwa, wie die des R. Kalon. eine willkürlich hinzugefügte war, sieht man nicht nur aus Midr. rab. zur

1) Der Merkwürdigkeit wegen und um zu zeigen, wie weit die Ansichten über Form und Stellung dieses Nun von einander abweichen, will ich eine Bemerkung Heidenheims zu Mf. aus einem alten Mpte. hierhersetzen, wo behauptet wird, dass ein Nun in einem betreffenden Worte umgekehrt geschrieben wird, wodurch, wie sich von selbst versteht, die Versangabe eine ganz andere wird. Seine Worte lauten: בפרש' בהעלותך נמסרו ט' נונ"ין מנוורות וכו' ויען שנדפסו שם בטעות לכן אעתיק מה שמצאתי במסרת כ"י בתלים ק"ז וז"ל אלין ט' נונין מנוורות ונכתבות לאחור כגון זה ן שנים בפרשת בהעלותך בסוע ובזוחו יאמר שובה ה' וז' בתלים ק"ז יורדי הים באיות, ובפלאותיו במצלה, בפשם ברעה תתמגג, יחגו ויטעו כשכור, שפך בוז על דיבים, ויחם על מחוז, ובפלאותיו לבני אדם עכ"ל ועל הצורה הזאת הי' כתוב שם גם במקרא, עכ"ל רוו"ה.

2) Das מרפה ר"פ zu קוה לשלום (Z. 19.) bezieht sich auf und soll hinweisen auf Jer. 8, 15. und ausschliessen ibid. 14, 19. wo קוה in der Mitte des Verses steht und מרפא mit Alef geschrieben ist.

kehrten Fall bezeichnet, d. h. die beschränkte Zahl hat am Anfang des Verses das Waw, während die andern am Anfang des Verses ohne Waw vorkommen. S. Buxt. in der Concord. s. v. welcher Ez. l. c. וְהַמְּנָחָה (mit Waw) liest, was nach Mf. ו 33. falsch ist, da es daselbst ausdrücklich als הַמְּנָחָה (ohne Waw) angegeben wird. — Das הַמְּנָחָה (aus Ez.) in Mf. ist so an der unrechten Stelle (zwischen 2 S. und 1 Reg.) angegeben, dass schon daraus hervorgeht, es sei ein Zusatz. —

Nr. 175. Diese Angabe ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. Der Sinn derselben ist, dass diese 22 Wörter am Anfang des Verses nur ein Mal ohne Waw praef. vorkommen, sonst aber am Anfang des Verses immer mit Waw. — Es ist also Fortsetzung des vorigen Art. der nur von Wörtern spricht, die mit He anfangen, während dieser die übrigen Wörter dieser Art verzeichnet. Es scheint sogar, dass das וכל קרי׳ נסבין וי״ן auch hier gestanden hat, da die Ueberschrift im Manuscript etwas unleserlich ist. — Sollte aber nur gesagt sein, dass das verzeichnete Wort nur ein Mal am Anfang des Verses vorkommt ohne dasselbe mit Waw (praef.) zu berücksichtigen, so hätte ja das הַמְּנָחָה Ez. 44, 29. hier gezählt werden müssen? s. vorigen Art. —

Nr. 176. Ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. —

Nr. 177. Eine ähnliche Angabe befindet sich Dan. 4, 15. ist aber von der unsern sehr verschieden. Jene bezieht sich nur auf die Endung רָא und zieht daher כְּשָׁרָא (Dan. 4, 15.) und וּכְשָׁרָא (ibid. 16.) zusammen, während Dan. 2, 6. וּכְשָׁרָה (mit ה׳) gelesen wird. — Unsere Angabe hingegen liest Dan. 2, 6. (das erste) וּכְשָׁרָא mit Alef am Ende, stellt die beiden (mit Waw anfangenden) וּכְשָׁרָא zusammen und lässt entweder das erste כְּשָׁרָא (Dan. 4, 15.) unberücksichtigt, weil es nicht mit Waw anfängt oder liest — wofür die Ausgg. sprechen[1]) — das Resch mit Kamez. Dass letztere Leseart falsch ist, beweist nicht nur die obige Mm. und Mp. zu Dan. 4, 15. sondern auch eine andere Massora zu Mf. פש, 1, wo es heisst ופשרא ו׳ קמצין (wobei auf Dan. 3 Ende hingewiesen wird, es daselbst aber fehlt. —) d. h. 10 Mal kommt das Resch in diesem Worte mit Kamez vor (und zwar 8 Mal mit א׳ und 2 Mal mit ה׳ am Ende s. Mm. Dan. 2, 7.) so dass das erste im Verse (Dan. 4, 15.) nicht כְּשָׁרָא heissen kann, weil es mit diesem 11 wären. Aber auch das erste in Dan. 2, 6. nach unserm Buche וּכְשָׁרָא mit Alef zu lesen ist gleichfalls gegen eine andere handschriftliche Massora, welche zu וּכְשָׁרָה angiebt: י״ך d. h. dieses Wort mit He am Ende kommt 14 Mal vor, was nur richtig ist, wenn auch das erste in Dan. 2, 6. וּכְשָׁרָה (mit He am Ende), gegen unser Buch gelesen wird. — Unser Buch ist daher, wenn kein Fehler eingeschlichen ist — auch gegen diese letzte Massoraangabe, was seinen Grund darin haben mag, dass diese der Leseart der Morgenländer (מדינחאי) folgt (s. Pinsker l. c. oben Nr. 130) welche Dan. 5, 8. וּכְשָׁרָה mit He lesen, wodurch es 14 werden; nach den Abendländern aber, die in letzter Stelle וּכְשָׁרָא mit Alef lesen, giebt's überhaupt nur 13. — Unser Buch, das, wie die Massora im Allgemeinen, den Abendländern folgt, kann jene Massora also nicht adoptiren. — Jedenfalls bleibt dann aber schwierig, warum unser Buch nicht drei rechnet, die mit Alef am Ende vorkommen, da dem Obigen nach auch Dan. 5, 8. וּכְשָׁרָא mit Alef geschrieben wird. — Buxt. in seiner Concord. und Rabb Bib. wie auch Joblonski u. A. haben Dan. 5, 8. gleichfalls וּכְשָׁרָא mit Alef, gegen beide Massoraangaben von Dan. 4, 15. und die obige, die י״ך angiebt. Schliesslich will ich noch zur Stütze der Massora zu Dan. l. c. eine von Heid. in der Concord. mitgetheilte Notiz anfügen, welche nach einer alten Handschrift unter dem Alef von כְּשָׁרָא (Dan. 4, 15.) und וּכְשָׁרָא (ibid. 4, 16.) ein Punkt setzt, als Zeichen, dass es das He mit Mappik (ה) vertritt, woraus hervorgeht, dass auch diese Handschrift nur diese beiden mit Alef am Ende gelesen haben will. —

Nr. 178. Ebenso Mm. Jes. 44, 14. Jer. 39, 14. Prov. 16, 28.

Nr. 179. Ausführlich angegeben Mm. Num. 10, 35. Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende, wo es heisst: אותיות מנוורות הם ט׳ וסימניהון כתיבין אות לאחור, ב׳ בתורה וז׳ ביאמרו גאולי ה׳, תורה: ויהי בנסע הארן, ובנחה יאמר, ירדי הים באניות וכו׳ שופך בוו על נדיבים und ohne Stellenangabe: Ps. 107, 23. wo sie auch נונין אכין ורקין und מנוורו׳ genannt werden; in letzter Stelle muss ט׳ statt ח׳ gesetzt werden, weil es 9 solcher Nun giebt, wie angegeben. Ueber Form und Stellung dieser Zeichen sind die verschiedensten Ansichten, sowohl

1) In der Rabb. Bibel ed. Buxt. wie auch ed. Jablonski u. A. wird Dan. 4, 15. 2 Mal כְּשָׁרָא gelesen, während Buxt. selber in der Concord. das erste in Dan. 4, 15. כְּשָׁרָא liest nach Mm. und Mp. daselbst.

Nr. 169. Ebenso Mm. Jes. 13, 16. und darauf hingewiesen, Mf. שג, 3. Letztere hat ed. Bomb. 'ג, was aber Buxt. richtig in 'ד verbessert hat.

Nr. 170. Etwas verschieden angeführt 1 S. 5, 6. und darauf hingewiesen Mf. מח, 3. Wenn in letzter St. 'ה = 5. angegeben ist, so soll das heissen s. v. a. im Buche Sam. da das 6te im Pent. sich befindet, wie auch unser Buch letzteres besonders bemerkt und die andern 5 zusammenfasst. Ueber 'vorigen und diesen Art. s. Talm. bab. Tr. Megilla 25b. Tr. Sopherim Abschn. 8, 8. und über unsern Art. besonders Vorrede des R. Jac. b. Chajim zur Rabb. Bibel (ed. Bomb. 1525 und in den andern edd. abgedruckt) und מ"ש 1 S. 6, 11.

Nr. 171. Ist ausführlich angeführt Mf. 'ו, 21. und ohne Stellen: Num. 2, 7. Ps. 95, 10. Koh. 1, 16. Der Sinn dieser Angabe ist, dass diese 14 Wörter nur 2 Mal am Anfang des Verses ohne Waw praef. vorkommen, sonst kommen sie am Anfang des Verses immer mit Waw vor. Merkwürdig ist, dass unser Buch נַחֲתָה angiebt, das Mf. l. c. fehlt, während diese l. c. דַּבְּרָתִי anführt, das bei uns fehlt, es wären demnach 15, obgleich beide Angaben in der Ueberschrift י"ד haben. — Sollte vielleicht unser Buch דַּבְּרָתִי desswegen nicht rechnen, weil es mit Waw am Anfang des Verses nur ein Mal vorkommt, es passt also der Ausdruck 'וכל קרי d. h. „sonst immer in der h. Schrift," nicht dazu. Die Massora führt übrigens nicht selten 'וכל קרי an, wo es sich auch nur auf ein Mal Vorkommende bezieht. — Die Mm. zu דַּבְּרָתִי (Koh. 1, 16.) ist etwas verstümmelt; besonders ist der Nachsatz: 'ו נסבין וכל קרי ausgelassen, sollte das aus obigem Grunde sein? — S. auch folgenden Art.

Nr. 172. Angeführt ausführlich Mf. 'ו, 4. und ohne Stellenangabe: Est. 1, 18. Dan. 5, 22. 7, 3. — Est. l. c. heisst's (ohne das Schlagwort וְהַיּוֹם anzugeben): כ"ח ר"פ מן ב' ב' נסבין ו' בריש', was etwa so zu nehmen ist, dass 28 Wörter nur 2 Mal am Anfang des Verses (in Beziehung auf das Waw praef.) eigenthümlich vorkommen und versch. von denen derselben Form in der übrigen heil. Schrift. Es ist zu lesen: כ"ח ר"פ מן ב"ב י"ד מנהון נסבין וי"ו וי"ד מנהון לא נסבין וי"ו וסי'. — Der Sinn der Stelle in uns. Buche ist, dass diese 14 Wörter entgegengesetzt den 14 des vorigen Art. am Anfang des Verses nur 2 Mal mit Waw vorkommen, sonst aber am Anfang des Verses immer ohne Waw; s. vorigen Art.

Nr. 173. Ist ausführlich angegeben Mf. 'ו, 22. und darauf hingewiesen Gen. 27, 4. 48, 10. — Die Mf. l. c. hat, obgleich sie ב"י = 12 angiebt, 13 gezählt, indem sie וַיְקַן hinzufügt, was aber, wie es mit Recht unser Buch auslässt, nicht hierher gehört, da es am Anfang des Verses (wie überhaupt) gar nicht weiter ohne Waw (יְקַן) vorkommt, also das 'ו נסבין לא קרי וכל nicht anwendbar ist, s. oben Nr. 171.; es gehört höchstens zu den ג' ר"פ od. zu 'ד, da es nur 4 Mal vorkommt (3 Mal am Anfang und ein Mal in der Mitte des Verses), wie Gen. 47, 20. Mp. bemerkt. S. Mm. Ez. 14, 9. etc. wo zu וְהַנָּבִיא bemerkt ist ג' ר"פ, was aber ג' ור"פ zu lesen ist, da es nur an den 3 genannten Stellen vorkommt. —

Nr. 174. Ist angeführt Mf. 'ה, 8. wo aber י"ן = 16 statt bei uns ט"ן angegeben und nachgewiesen sind, indem הַמְּנָחָה Ez. 44, 29 mehr gezählt wird, als in uns. Buche. Letzteres zählt es mit Recht nicht, da וְהַמְּנָחָה (mit Waw) gar nicht am Anfang d. V. vorkommt, folglich passt nicht וכל קרי' נסבין ו'. Freilich hat Mf. statt dessen ולית להון זוגא das sich blos auf das Wort ohne Waw bezieht und anzeigen soll, dass es am Anfang nur ein Mal vorkommt, ohne das Wort mit Waw weiter zu berücksichtigen, was aber gewiss der Sinn der Angabe nicht ist; sondern vielmehr, dass das Wort, ausser dem angegebenen, am Anfang des Verses immer mit Waw vorkommt, was also bei הַמְּנָחָה nicht der Fall ist. Darum leitet uns. B. diesen Art. auch mit וחלוף ein in Beziehung auf den vorigen Art. wo die Angabe den umge-

---

verbessert, aber wieder manche Fehler hineingeschoben, z. B. das אִמְּנוּ u. בְּשָׂרוֹ in Num. 12, 12. die gewiss, wie ed. Frankf. a. O. אֻמְּנוּ und בְּשָׂרָנוּ heissen müssen, da Tanchuma grösstentheils das ursprünglich Verlangte anführen will; s. auch die Anmerkung das. wo es statt בב"ר פ' מ"א heissen muss בשמות רמ' פ' מ"א, welche Stelle auch im מ"ש vermisst wird. Nur lässt sich nicht verhehlen, dass der Ausdruck „תקון עזרא" unseres Buches statt 'תקון סופרי des Tanchuma und anderer Midraschim sich schwer nach der Erklärung des B. Adereth und Misrachi (angeführt im מ"ש Zach l. c.) deuten lässt. — Uebrigens ist der Ausdruck der Massora uns. Buches in dieser Beziehung nicht massgebend und darf nicht urgirt werden, zumal diese Angabe zur Massora im engern Sinne nicht gehört. — S. auch Aben Esra im Zachoth Ende, wo er sagt: גם כן בדברי יחיד שיש לנו במקרא מלות הם תקון סופרים וכו' und 7 davon aufzählt; das ועוד מה טעם חצי בשרו muss wohl בשרנו heissen, nach unserm Buch; s. auch unten Anmerkung zu Nr. 194.

lässt חֲנִין aus und ergänzt dafür מן הסערה, was beides unrichtig ist. חֲנִין ist zu Chr. l. c. und ausdrücklich Thr. 4, 3. als solches angeführt, wie in unserm Buche. מן הסערה gehört aber zu denen, die als ein Wort geschrieben und wie zwei gelesen werden; gehört also nicht hierher. S. oben Nr. 99, auch unsere Bemerkung zu Nr. 3 und מ״ש zu Job 38, 1. und 40, 6.

Nr. 160. Ausführlich angegeben: Jud. 18, 30. und Job 38, 13. (in letzter Stelle deutlicher, indem der Buchst. des Wortes, der höher oder schwebend steht — ausser bei רִשְׁעִים, wo es sogar irrthümlich auf וינערו sich beziehen könnte — angegeben wird, was in Jud. l. c. nicht der Fall ist) und ohne Stellenangabe Ps. 80, 14. Mf. תל, 2. S. מ״ש zu den betreffenden Stellen. —

Nr. 161. Angeführt Mm. Ex. 32, 25. und M. marg. Num. 7, 2. S. מ״ש zu den betreffenden Stellen. Es ist immerhin merkwürdig, dass unser Buch auch bei diesem Art. von Niemandem angeführt und auf eine spätere Quelle hingewiesen wird, und besonders, dass diese Angabe wie מ״ש bemerkt, von den Gesetzrollenschreibern nicht befolgt wird. —

Nr. 162. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angegeben: Jud. 1, 1. (Umschrift) und noch deutlicher Koh. 12, 6. und ohne Stellenangabe Mf. ת׳ 3. Die Bemerkung des ersten Herausgebers der Massora zu Koh. l. c. beruhet auf Mangel an Vertrautheit mit der Ausdrucksweise der Massora, wie das auch schon מ״ש zu 2 Reg. 11, 2. bemerkt. S. ferner מ״ש zu 2 S. 12, 24. und 2 Reg. 25, 1. —

Nr. 163. Ausführlich angegeben 1 Reg. 19, 4. und ohne Stellenangabe Mf. ת׳, 4. S. מ״ש 2 S. 17, 12. 2 Reg. 11, 2. und 25, 1. — In 1 Reg. l. c. fehlt zu dem ersten בשנת der Zusatz: חני׳ דפסו׳, wie es in unserm Buch steht, denn es kommt in demselben Vers nochmals vorher vor. Zu dem folgenden בַּשָּׁנָה ist das קדמ׳ דפסו׳ zu entbehren, weil das zweite in demselben Vers השנה heisst. S. auch Nr. 167. (S. 113* Z. 25.) wo bemerkt wird קדמ׳ דפסו׳, obgleich das zweite וְאַל heisst und nicht mit vorhergehendem אַל verwechselt werden kann; die Angabe bezieht sich immer auf das Stammwort wie hier; das praefix. wird nicht berücksichtigt. —

Nr. 164. Ausführlich angeführt 1 S. 13, 19. und ohne Stellenangabe: Mf. כת׳, 10. Uns. Angabe ist jedenfalls deutlicher, da jene zu 1 S. l. c. mehr eine Abkürzung und sogar Uebersetzung derselben ist und auch das כתי׳ וקרי nicht angiebt. Mf. l. c. muss ו׳ in ז׳ verbessert werden, da es 7 Stellen sind.

Nr. 165. Ist ausführlich angegeben 2 S. 23, 9. und darauf hingewiesen: 1 Reg. 7, 20. und Mf. ה׳, 23. Es ist merkwürdig, dass unser Buch zum zweiten מֶלֶךְ einen andern Vers angiebt, als d. Mm. 2 S. l. c. Diese führt an 2 Reg. 11, 20. (וישמח כל עם הארץ) und die Ausgg. folgen ihr darin, so auch מ״ש zur Stelle, während unser Buch 2 Reg. 11, 19. (es ist ein Druckfehler, wenns daselbst heisst 2 Reg. 11, 12. —) angiebt und das kann kein Irrthum in Trennung der Verse sein, da ausdrücklich hinzugefügt ist חני׳ דפ׳ und 11, 20. es nur ein Mal vorkommt.

Nr. 166. Ebenso ausführlich Mf. ה׳ 23. S. מ״ש Jer. 52, 20.

Nr. 167. Ebenso Mf. אל, 8. Der Zusatz in ed. Buxt. כתי׳ על וקרי אל בפתח, welcher in ed. Bomb. 1525 fehlt, entspricht unserm: בתרא אל. Die Massora will also nur die Verwechselung des ע׳ mit א׳ bemerken, nicht aber die Wörter selbst; da es nur 2 Mal für אֶל und 1 Mal für אַל steht. — Ueber das קדמ׳ דפסוק (Z. 25.) s. oben Art. 163.

Nr. 168. Diese so schwierige, wie auch oft corrumpirte Angabe befindet sich ausführlich Num. 1, 1. und Ps. 106, 20. und ohne Stellenangabe: Num. 11, 15. Ez. 8, 17. Hab. 1, 12. und Mf. סם, 13. In beiden Stellen sind zwar י״ח angegeben aber nur 16 gezählt, wie auch manche St. unbestimmt gelassen ist z. B. das איש לאהליו ישראל, das 3 Mal vorkommt. S. מ״ש ausführlich Zach. 2, 12. und ausserdem Gen. 18, 22. Num. 11, 15. 12, 12. 1 S. 3, 13. 2 S. 16, 12. 20, 1. 1 Reg. 12, 16. Jer. 2, 11. Ez. 8, 17. Hos. 4, 7. Hab. 1, 12. Mal. 1, 13. Ps. 106, 20. Job 7, 20. 32, 3. Thr. 3, 20. 2 Chr. 10. 16. תקון סופרים (v. Dubno) z. d. St. In neuester Zeit ist diese Stelle wieder vielfach behandelt worden, s. ausführlich כרם חמד Th. 9. S. 52. ff.[1]).

---

1) Die St. im Midr. Tanchuma Abschn. בשלח ed. Frankfurt a. d. O. S. 26. Col. 1. scheint ganz unsere Angabe zu sein, indem sie dieselben 18 Stellen zählt; nur muss für ימות stehen תמות als Verbesserung des נמות in uns. Texte; das ובדברי הימים לאלהיו muss nach unserm Buche s. v. h. als וחברו בדברי הימים und dann folgt לאלהיו הצ״ל, nicht aber, dass in 2 Chr. 10, 16, es wirklich לאלהיו hiesse gegen alle Ausgaben und Midr. angeführt im כרם חמד. c. Endlich muss ותשוח עלי נפשי getrennt sein von אולי יראה ה׳ בעוני, da es 2 Beispiele sein sollen. Die spätern Ausgg. wie die Amst. und Wiener Ausg. in 8. haben zwar manches

das zweite Jod gesetzt werden muss, was ebenso aus unserer Stelle hervorgeht. — S. oben Nr. 80.

Nr. 139. Angeführt. Mf. 'י, 19. wo aber das עניים falsch ist und nach unserm Buche עֲנִיִּים heissen muss, indem das erste Waw für Jod steht. Es ist eigenthümlich, dass unser Verzeichniss nicht auch עֲנִוִּי rechnet, das Amos 8, 4. und Job 24, 4. für עֲנִיִּי steht; Heidenh. will daraus schliessen dass, nach der Massora Job l. c. wirklich עֲנִיִּי mit Jod und nicht mit Waw geschrieben werden muss, so dass es nur ein Mal Amos l. c. mit Waw vorkommt, wie es auch Mf. 'י, 6. (bei uns Nr. 81.) zu denen gezählt wird, die 1 Mal mit 'ו in der Mitte statt Jod vorkommen; was freilich gegen die Ausgg. und מ"ש ist, die auch zu Job l. c. ענוי geschrieben haben wollen. —

Nr. 140. Ausführlich angef.: Mm. Gen. 36, 5. und zum Theil Mf. 'חו, 11. 'יע, 14. und ohne Stellenangabe Mf. 'י, 20. Auch hier hat unser Buch das allein Richtige. Zu Gen. l. c. muss es statt 'ואלה בני אהליבמ (Gen. 36, 18.) heissen ואלה היו בני אהליבמה (ibid. 36, 14.); ferner muss das zu חירם daselbst Bemerkte nach der Angabe unseres Buches verbessert werden mit der Hinzufügung כלהון בד"ה da וישלח חירם und ויעש חירם auch in 1 Reg. 5, 15. und 7, 40. vorkommen. — Mf. 'חו, 11. muss statt וישמע חירם gesetzt werden וישלח חירם. S. מ"ש 2 Chr. 9, 10. und die versuchte Verbesserung daselbst.

Nr. 141. Ebenso Mf. 'י, 21. und Job 39, 12.

Nr. 142. u. 143. Ist angeführt ausf. Jer. 49, 39. und ohne Stellenangabe: Mf. 'שב, 41. und Ps. 85, 2. In Mm. Jer. l. c. muss es heissen: והיה באחרית הימים אשיב, (Jer. 49, 39.) וכו' את שבית סדום ובנתיה ג' (Ez. 16, 53.); die 2 Stellen sind in einander geflossen und so fehlt scheinbar eine Stelle. —

Nr. 144. u. 145. Ebenso angeführt Ps. 9, 13. und ohne Stellenangabe: Mf. 'ענ, 9. Prov. 3, 34. und 14, 21.; in letzter Stelle muss es ה' חמיין statt ד' heissen. —

Nr. 146. Ist ausführlich angegeben 1 Chr. 9, 35. und ohne Stellenangabe Mf. יע, 6. S. auch die corrumpirte Angabe Tract. Sopherim Abschn. 6, 7. welche Heidenh. in s. Bemerkg. zu Deut. (im חומש מאור עינים S. 70 b, 'ע) so fein wie richtig durch diese Massoraangabe erklärt hat. Es ist auffallend, wie nach ihm noch andere Erklärungsversuche gemacht werden konnten, da die Wahrheit doch nur eine sein kann und die hat Heidenh. gewiss getroffen.

Nr. 147. Ist ausführlich angeführt Prov. 21, 9. und ohne Stellen Mf. דן, 3. (wo es 'ו statt 'ז heissen muss) מד, 7. Prov. 21, 19. 25, 24. 26, 21. — S. מ"ש Prov. 27, 15.

Nr. 148. Ebenso Ps. 77, 1. und ohne Stellen Mf. יד, 25. (wo es heissen muss „ג' כתי' ידיתון".) —

Nr. 149. Ausführlich so Mf. 'ב, 10. Hos. 1, 1. und 1 Chr. 1, 1. (Umschrift) und ohne Stellenangabe Jos. 6, 5. Esra 8, 14. — S. מ"ש Jos. 4, 18. 6, 5. 15. 1 S. 11, 6. (wo das י"ד beide [diesen und den folgenden] Artikel zusammenfasst, 11 in denen 'ב wie 'כ und 3, wo 'כ wie 'ב gelesen wird — oder א"י st. י"ד gelesen werden muss.) 9. 2 S. 5, 24. 2 Reg. 3, 24. Job 21, 13. Esra 8, 14. — Die Angabe zu זַבַּי ist nur in unserm Buche die richtige und muss in der gedruckten Mm. l. c. gelesen werden אחריג החרה החזיק; das זבי עתלי ist eine Stelle in Esra 10, 28. und diese hat Beth und wird auch mit Beth gelesen. —

Nr. 150. Ausführlich angegeben 2 S. 12, 31. Hos. 1, 1. 1 Chr. 1, 1. Mf. 'ב, 10. — S. מ"ש zu den betreffenden Stellen.

Nr. 151. Mf. 'ה, 28. — S. מ"ש zu den betreffenden Stellen.

Nr. 152. u. 153. Angeführt Dan. 4, 4. 5, 8. und ohne Stellenangabe Mf. 'ל, 2. und 10. ed. Buxt. (letzterer hat sie 2 Mal, wie bemerkt, angeführt, während sie in ed. Bomb. 1525 fehlt. S. מ"ש 2 S. 16, 2. und Dan. l. c.

Nr. 154. u. 155. Ausführlich angegeben Mf. 'ב, 11. S. מ"ש Jos. 3, 16. 22, 7. 24, 15.

Nr. 156. Ausführlich angeführt: Prov. 20, 16. und ohne Stellenangabe Mf. 'מ, 17. S. מ"ש 2 S. 22, 15. wo (ed. Wien) ב' מלין statt ה' מלין stehen muss.

Nr. 157. Ausführlich angegeben 1 S. 20, 38. und ohne Stellen Mf. 'מ, 18. — Die Stelle שָׁנָה in 1 S. l. c. ist nicht richtig angegeben; es muss heissen wie in uns. Buche: בן שלשים ושתים דיהורם בן יהושפט תני' דפס' (2 Reg. 8, 17.) und bezieht sich auf das zweite שָׁנָה. Merkwürdig ist, dass der kritische Norzi in מ"ש zur Stelle nicht angiebt, auf welches שנה die Bemerkung sich bezieht. —

Nr. 158. Ebenso Prov. 3, 15. und ohne Stellen: Mf. 'נ, 6. In Prov. l. c. fehlt bei לָהּ die Bezeichnung 'קדמ' דס' da es ja 2 Mal in diesem Verse vorkommt. S. מ"ש Jud. 14, 11. und Prov. l. c.

Nr. 159. Ist ausführlich angegeben 2 Chr. 11, 18. u. 2 S. 21, 6. und ohne Stellenangabe: Prov. 3, 15. Thr. 4, 3. Mf. 'נ, 7. — Die Angabe zu 2 S. l. c. ist unrichtig; sie

schrieben ist und dennoch (mit תִּקְעוּ) 48 aufgezählt werden, so ist das sehr schwierig, wenn man nicht מ"ן (od. מ"ח mit dem Zusatz) statt מ"א lesen will. S. מ"ש zu Ps. 24, 4. Heid. meint, die Angabe מ"א wäre dadurch entstanden, dass bei 7 Wörtern von den 48 das Jod (ו) am Ende hörbar sei, als וַיַּעֲשׂוּ, מַטָּעוּ, רַגְלוּ, חֲצֵרוּ, בְּעֵינוּ, מְצוֹתָיו u. יְדוּ u. dass sie desswegen in vermeintlicher Verbesserung — da der Art. nur vom ruhenden Jod u. Waw sprechen soll — ausgeschieden worden sind; wodurch aber die Schwierigkeit nicht gehoben wird, warum dennoch 47 (oder 48) gezählt sind und so die angegebene Zahl mit der Anführung der Stellen nicht übereinstimmt. — Ferner ist unser Buch verschieden von der gedruckten Massora 1. dass es עֲשׂוֹ (Jes. 16, 3.) zu unserm Art. rechnet, während die obigen Angaben הָבִיאוּ desselben Verses dafür angeben und עשי nach Kimchi und מ"ש zu denen gerechnet werden muss, die mit Jod geschrieben, aber mit Waw am Ende gelesen werden (s. מ"ש zur Stelle), was aber wenigstens dadurch zweifelhaft wird, dass die Massora (Mf. י, 17. Jer. 1, 1. u. a. St.) das עֲשׂוֹ nicht zu den 24 rechnet, die Jod am Ende haben, das wie Waw gelesen wird, s. Bemerkg. z. folg. Art. — 2. dass es, gegen Mm. Ps. 71, 20. das תַּעֲלֵנִי das. nicht mit hierherrechnet (wie das auch die obigen Angaben zu 1 S. 1, 1. und Jer. 1, 1. nicht zählen und, wie bei uns, zu תְּחַיֵּנוּ bemerken: ב' בפסוק, also nicht auch das dritte —) indem das mit י geschrieben und gelesen werden soll, gegen Mp. und מ"ש die der Mm. folgen. In allen beregten Punkten scheint daher unser Buch das Ursprüngliche und Richtige zu haben, indem bei den gedruckten Angaben viele Veränderungen und Fehler vorgegangen zu sein scheinen. — Nach unserm Buche (wie auch nach Jer. 1, 1.) gehört 1. תִּקְעוּ nicht hierher und muss mit Jod am Ende geschrieben werden; 2. ebenso הָבִיאוּ das gleichfalls Jod am Ende hat; dafür muss aber 3. עֲשׂוֹ mit Waw am Ende geschrieben, aber mit Jod gelesen werden und 4. gehört תַּעֲלֵנִי (Ps. 71, 20.) gleichfalls nicht hierher und muss mit Jod am Ende gelesen und geschrieben werden. S. מ"ש zu dieser Stelle und zu Ex. 17, 4. Deut. 5, 10. 2 S. 12, 9. Jer. 4, 19. und 2 Chr. 32, 21[1]). — S. auch folgenden Artikel.

Nr. 137. Diese Angabe ist ausführlich angeführt Jer. 1. 1. (innere Umschrift) und Mf. י, 17.; ohne Stellenangabe Job 33, 28. — Mf. l. c. ed. Bomb. sowie Jer. l. c sind zwar כ"ד angegeben, aber nur 22 St. gezählt; dieselben 22 werden angeführt Mf. l. c. ed. Buxt. wo aber noch fehlerhafter כ"ן überschrieben ist. — Ebenso ist die Angabe bei תשמחי (Jer. 50, 11.) sehr verstümmelt. Das Richtige hat aber wieder unser Buch, indem es die beiden Worte שְׂאִי, וְרָאִי (Jer. 13, 20.) anführt (bei denen auch die Mp. כ"ד bemerkt), die aber in der gedruckten Massora ausgefallen zu sein scheinen und zu Jer. 50, 11. ausdrücklich die 4 Wörter angiebt, so dass es grade, wie die Ueberschrift lautet, 24 Wörter sind. Ueber עֲשׂוֹ (Jes. 16. 3.) das um die Lücke auszufüllen, Heidenh. hierher rechnen will, s. unsere Bemerkung zum vorigen Art., durch welche das Nichtaufzählen dieses Wortes gerechtfertigt ist. S. מ"ש 2 S. 16, 12. Ps. 24, 4. Ende und Job 23, 13.

Nr. 138. Ist ebenso angeführt Mf. י, 18. und ohne Stellenangabe Gen. 25, 23. (wo statt מן כ"ב stehen muss מן ב' ב'). Zu letzter Stelle s. מ"ש und Heidenheim in seinem Pentateuchfragment, wo aus Mf. י, 5. (in uns. B. Nr. 80.) bewiesen wird, dass das Chirik von גוֹיִם unter

1) S. M. marg. zu Ps. 24, 4. wo es auffallend gefunden wird, dass, wenn Mp. das. (נפשי ק') richtig ist, diese Stelle nicht zu unserm Art. gezählt wird. S. das. ausf. מ"ש und die Erklärung des geistreichen und gelehrten R. Sal. Geiger zu Frankf. a. M. in s. דברי קהלות S. 10, Anmerkung, wo er nach Levita das Waw v. נפשי als קטועה d. h. in d. Mitte abgebrochen und dem Jod ähnlich geschrieben haben will, wie das Waw von שָׁלוֹם (Num. 25, 12.). Es wird nach demselben נַפְשׁוֹ mit Waw gelesen u. geschrieben und gehört also nicht hierher; in d. Mp. l. c. will er נפשו ק' lesen, was die Massorethen bemerkten, damit man das durchschnittene Waw nicht als Jod lese. S. מ"ש zu Ex. 32, 25. (vergl. mit unserer Angabe Nr. 161.), wo das ק' in בְּקָמֵיהֶם (ibid.) das doch nur als דבוק geschrieben wird, nach Mf. א' 2. zu den kleiner geschriebenen Buchstaben (אותיות קטנות) gerechnet ist, während es in den Handschr., wie auch bei uns Art. 84 nicht dazu gerechnet wird. Der Grund der Mf. mag ein ähnlicher wie hier, nach G. bei נפשו sein. Wenn nun auch die Stütze, auf welcher obige Erklärung ruht (Mf. א' 2. und Lev. 1, 1., verglichen mit uns. Buch Nr. 84. wo es וְנַפְשׁוֹ heisst und auch dies nur als Zusatz) — nicht sicher ist, auch manche leichtere Fehler (als etwa das תמצאם נ' מלים, da in Sam. l. c. wirklich nur 48, wie bei uns mit d. Zusatz תִּקְעוּ gezählt werden) das. durchlaufen, so scheint die Erklärung im Ganzen richtig, wie auch aus unserm Buche hervorgeht, das es hier nicht zählt.

ohne Jod vor dem Waw geschrieben ist. מ"ש l. c. will es einschalten und, nach einem Mpt. נ"ן statt נ"ן lesen. —

c) mehre dazu gerechnet werden, in denen eigentlich kein Jod fehlt, als שְׁלָו, הַסְתָו, וַיְתָו und הַשְׁלָו. In den Ausgaben der Rabb. Bib. stehen diese 4 am Schlusse der Reihe und zwar ausser der Reihenfolge der Bücher der heil. Schrift, was Heidenh. zu der Vermuthung Veranlassung giebt, dass diese 4 Zusätze wären; dagegen spricht aber die Allgemeinheit der Zahl נ"ן (נ"ז) in fast allen Mptn. sowie auch besonders in uns. Buche, das diese 4 an gehöriger Stelle in der Reihenfolge anführt. Das וסי' בחצי ימו u. s. w. in der Ueberschr. ed. Buxt. ist Zusatz von letzterm. — S. übrigens מ"ש Gen. 45,. 14. Ex. 16, 13. 2 S. 23, 9. Ez. 31, 5. Ps. 24, 4. 95, 5. 105, 22. Prov. 6, 13. Job 24, 1. 27, 15. Thr. 3, 22. 31.

Nr. 129. Ausf. angeführt Mf. 'י, 13. doch werden dort 7 (mit דַּרְכִיו Prov. 21, 29.) aufgezählt, obgleich ed. Bomb. 1525 in der Ueberschrift 'ן= 6 wie in unserm Buche angegeben sind, das freilich Buxt. in 'ז verwandelt. Unser B. scheint wieder das Richtige zu haben, was auch die Angabe 'ן in ed. Bomb. beweist; es rechnet aber דַּרְכִיו nicht, weil das mehr zu קרי und כתיב gehört, indem dieser Sing. ganz anders vocalisirt werden muss, als der Pl. (דַּרְכִיו oder דְּרָכָיו) während bei den 6 andern, nur die Pluralendung verschieden ist d. h. ob man o oder aw liest[1]). — S. מ"ש Prov. 16, 27.

Nr. 130. Die ausführliche Angabe dieses Verzeichnisses findet sich nirgends in der gedruckten Massora, weil Mf. דבר, 17. Gen. 30. 34. 47, 30. Ps. 119, 9. 25. immer auf die Anführung zu Gen. l. c. hingewiesen wird, die sich aber da nicht findet. מ"ש zu Jud. 13, 12. hat sie nach einem Mpte. kurz angeführt, und nach ihm R. Sal. Dubna im תקון סופרים und Heidenh. in seinem Pentateuchfragment zu Gen. l. c. — Uebrigens muss, wie im תקון סופרים richtig bemerkt ist, die Angabe in Mm. l. c. immer בלישנא heissen, weil nicht bloss דְּבָרְךָ, sondern auch בדברך und כדבהך dazu gehört; und Mp. zu Gen. 30, 34. muss י"ג statt 'ד בלישׁ[2]) gelesen werden.

1) Zu דרכיו bemerkt ed. Bomb.: מציאת' (l. מצאתי —) wodurch wahrscheinlich angezeigt werden soll, dass dieses Wort nur in einigen Mpten. so gefunden worden; wesswegen um so weniger Buxt. berechtigt war, dieses Wort auszulassen, s. oben S. 29b Anmrkg.

2) Heid. will die Angabe ד"י dadurch rechtfertigen, dass sie nach der Leseart der Morgenländer (מדינחאי) angeführt ist; diese lesen nemlich 1 Reg. 3, 12. כִּדְבָרֶךָ def. 'י wie die Mp. bemerkt: למדנחאי חסר; demnach wären es wirklich 14. Unsere Massora richtet sich aber, wie bekannt, nach den Abendländern (מערבאי) und darum zählt sie richtig nur 13 Stellen, indem 1 Reg. 3, 12. plene Jod stehen muss, wogegen die meisten Ausgg. fehlen, die es def. 'י haben. — S. מ"ש 2 Chr. 15, 2. und „Einleitung in das Babyl. Hebr. Punctationssystem" von Pinsker, S. 123 ff.

Nr. 131. Ausführlich angeführt Mf. דבר, 18. und ohne Stellenangabe: Gen. 30, 34. — Mf. l. c. ed. Bomb. 1525 hat richtig die 8 St., es muss aber die Bemerkung ב' בפסוק zu (Jer. 15, 16.), freilich ungewöhnlich, s. v. heissen, als תני' דפסוק, (s. מ"ש zu St.), wie das in unserm Buche richtig angegeben ist. — Buxt. hingegen scheint das ב' בפסוק in seiner gewöhnlichen Bedeutung genommen zu haben; er zählt daher beide, lässt aber, um mit der angegebenen Zahl 'ח= 8. auszukommen, 1 Reg. 22, 13. aus, was ein Irrthum ist. S. מ"ש Jud. 13. 17. und Jer. 15, 16.

Nr. 132. Ist ausführlich angeführt Mf. 'י, 14. 2 S. 21, 9. und ohne Stellenangabe Mf. תם, 6. S. מ"ש 2 S. l. c. Merkwürdig ist, dass Mf. l. c. in der Rabb. Bibel ed. Bomb. 1525 'ד= 4 angiebt und dazu zählt ארבעתים (2 S. 12, 6.) was nirgends so vorkommt. Alle Angaben, sowie unser Buch haben nur die angeführten Stellen.

Nr. 133. Ausführlich angeführt Neh. 5, 9. und darauf hingewiesen: Mf. 'אמ, 94. (In Neh. l. c. muss auch zu ויאמר לי, wie in unserm Buche hinzugefügt werden תני' דפסו weil das Wort in diesem Vers 2 Mal vorkommt.) S. מ"ש Zach. 4, 2. und Neh. l. c.

Nr. 134. Ausführlich angeführt Hos. 1, 1. 1 Chr. 1, 1. (Umschrift) und Mf. 'י 15; ohne Stellenangabe Prov. 18, 17. 20, 4. S. מ"ש Jud. 6, 5. 2 S. 6, 23. Jes. 49, 13. Zach. 14, 6. Job 17, 10.

Nr. 135. Ausführlich angegeben: Hos. 1, 1. 1 Chr. 1, 1. (Umschrift) Prov. 11, 3. und ohne Stellenangabe Mf. 'י 16. S. מ"ש 2 S. 6, 23. Ez. 43, 26. Rabb. Bib. ed. Buxt. fehlt die Zahl 'י, es muss heissen: 'וחילופ' י.

Nr. 136. Ist ausführlich angegeben Mm. zu 1 S. 1, 1. und Jer. 1, 1. (Umschrift) und ohne Stellenangabe Ps. 71, 20. und Mf. 'ן 20. Die richtigere und mit unserm Buch übereinstimmende Angabe ist die zu Jer. l. c. wo die 47 unseres Buches angeführt werden mit Auslassung des תִּקָּעוּ (Jos. 6, 9.) das bei uns unter לבד ממסורתא bemerkt ist, jedoch ohne Angabe der Zahl, sondern nur unter אלין מלין. Wenn aber 1 S. 1, 1. und Mf. l. c. מ"א= 41 statt מ"ז= 47 über-

Angabe verbessert, was sich aber vielleicht auf ed. Bomb. 1525 (von der ich nur Mf. besitze) bezieht; denn in ed. Buxt. stehen auch die beiden Stellen nicht, die er streichen will. Folgende Verbesserungen sind in der Angabe zu 1 Reg. l. c. anzubringen: zu ויאמר ... הרף ואגידה muss, wie bei uns, hinzugefügt werden תני׳ דפסו, damit man es nicht auf das erste ויאמר bezieht; zu משוה רגליו (wo eigentlich רגליו als Schlagwort voranstehen muss, wie unten bei ויאמר שמטוהו letzteres zuerst stehen müsste —) muss hinzugefügt werden: דשמוא׳, indem Ps. 18, 34. wirklich nur רגלי steht. (Es ist auffallend, dass Tractat Sopherim 8, 1. diese Verschiedenheit nicht angegeben ist?) — Wenn in unserm Buche Z. 3. zu וישלחו ויקראו לו bemerkt ist דמלכי׳, so soll das ausschliessen die ähnl. Stelle in 2 Chr. 10, 3. wo wirklich nur וַיָּבֹא steht, was aber in Mm. 1 Reg. l. c. zu bemerken nicht nöthig ist, da der Vers (וכל קהל וכו׳) anders angeführt ist, wodurch keine Verwechselung stattfindet. — Bei ויבאו רחבעם muss hinzugefügt werden: דמלכים wie in unserm Buche, weil es ausschliessen soll 2 Chr. 11, 1. wo wirklich וַיָּבֹא steht. Bei ויבאו ירושלם steht דיהואש; es soll das wohl 2 Chr. 25, 23. ausschliessen (wo es יואש heisst), wie bei uns das דמלכים. —

Nr. 121. Angeführt mit Stellenangabe: Mm. Prov. 20, 21. Cant. 1, 16. und ohne Stellenangabe: Mf. ׳ח, 1. wo irrthümlich כ״א statt ד׳ angegeben ist. S. מ״ש l. c. und 2 S. 13, 37. Dan. 9, 24.

Nr 122. Ausführlich angeführt Mm. Jer. 31, 40. und ohne Stellenangabe Mf. ׳ר, 2. S. מ״ש 2 S. 13, 37. 2 Reg. 16, 6. und Jer. l. c.

Nr. 123. Ist ebenso angef. Mf. ׳ד, 3. wo allerdings ein Fehler eingeschlichen ist und es heissen muss ב׳ מלין כתי׳ ד׳ וקרי׳ ר׳; auch die angeführten 2 Stellen müssen mit Daleth am Ende und nicht mit Resch stehen, wie unser Buch es richtig hat. S. מ״ש zu den Stellen.

Nr. 124 u. 125 sind ausführlich angeführt Mf. ׳ו, 8 u. 9. und Mm. 1 S. 20, 2.

Nr. 126. Ausführlich angegeben Mm. Job 7, 1. und ohne Stellen Mf. ׳ו 10. S. מ״ש zu Job 15, 22.

Nr. 127. Ist ausführlich angef. 1 Reg. 1, 1. (äussere Umschrift) und ohne Stellen Mf. ׳ו, 11. Hier zeigt sich wieder die Genauigkeit unseres Buches. — Die Mm. 1 Reg. l. c. giebt zwar מ״ג = 43 an, zählt aber, weil ihr 3 Wörter fehlten, 3 andere Wörter, die gar nicht mit Jod am Ende so vorkommen; zu ותבאתי bemerkt sie auch מהרתי und fügt hinzu: ב׳ בו d. h. beide in demselben Vers (1 S. 25, 34); eben so zu ואתי (Jud. 17, 2.) bemerkt sie אליתי und fügt hinzu: ב׳ בפסוק; endlich rechnet sie zuletzt: היתי, aber alle 3, nemlich מְהַרְתִּי, אֲלִיתִי und הָיִיתִי kommen nirgends so vor in den Ausgg. oder sonst wo. Es fehlen ihr aber, wahrscheinlich als Auslassungsfehler des Abschreibers, wie das aus der Stellung hervorgeht: זְכַרְתִּי und עֲשִׂיתִי (Ez. 16, 43.[1]) und אֲתִי (Ez. 36, 13.). Für die beiden ersten supplirte sie מְהַרְתִּי und אֲלִיתִי und für das letzte stellte sie הָיִיתִי das in demselben Vers, wo אֲתִי vorkommt, sich befindet; die letzte Stelle muss etwa so heissen: אתי, כה אמר אדני ה׳ יען (אמרים לכם) אכלת (Ez. 36, 13.). Ebenso ist auffallend, dass sie, da ihr doch einige fehlen, das עֲשִׂיתִי, welches bei uns unter ולבד ממסורתא angeführt ist, nicht anführt. — In unserm Buche muss entweder das הָלַכְתִּי, das als Zusatz steht, mitgerechnet werden, oder nach מְקֻנַּנְתִּי auch נֶחֱנַתִּי gerechnet und statt ב׳ בו gesetzt werden ג׳ בו, da es mit diesem erst 43 sind; ein ähnlicher Fehler, wo ב׳ statt ג׳ בו steht, s. Nr. 208. Ueber נֶחֱנַתִּי s. מ״ש zur Stelle, der es ohne Jod am Ende lesen und dies aus Mm. 1 Reg. l. c. besonders aus einem Mpt. beweisen will. Die Mm. rechnet allerdings הָלַכְתִּי, aber wie es scheint נחנתי nicht Warum sagt sie aber nicht zu ב׳ בו, מקוננתי wie in uns. Buche und Mpt. bei מ״ש. — S. מ״ש 2 S. 14, 21. Jer. 3, 5. 13, 21. 22, 23. Ez. 16, 20. 36. Ps. 58, 8. Cant. 2, 13. und besonders Ruth 3, 3.

Nr. 128. Ist ausführlich angeführt Mf. ׳ו, 12. und ohne Stellenangabe Gen. 33, 4. Ps. 147, 18. Diese Angabe will nur die ein Mal so vorkommenden aufzählen, wodurch viele, bei denen in gleicher Weise das Jod des Pl. fehlt, hier mit Recht ausgelassen werden, weil solche mehr, als ein Mal vorkommen. Schwierig ist aber an dieser Angabe, dass

a) שָׁלָו und הַשָּׁלָו gezählt sind, da sie doch also zwei Mal vorkommen;

b) was schon מ״ש zu 2 S. 23, 9. bemerkt, וְאַחֲרָו (2 S. l. c.) ausgelassen ist, das doch nach Mm. zu Neh. 3, 30.

---

1) Sie sind gerade zwischen הָיִיתִי (Ez. 16, 31.) und עֲשִׂיתִי (Ez. 16, 47.) ausgefallen. Siehe מ״ש Ruth 3, 3. der die Corruptel der Angabe so fein herausfühlte und ohne unser Buch zu kennen, die richtige Verbesserung trifft; merkwürdiger Weise aber meint, dass die Mm. nur 41 zählt, ohne zu bemerken, dass sie מְהַרְתִּי und אֲלִיתִי, allerdings irrthümlich, für die fehlenden angiebt.

וְהָיוּ vor; aber 1 Mal steht הָיֹה (Jer. 50, 6.) und ein Mal יִהְיֶה (Ez. 37, 22.) für הָיוּ und יִהְיוּ (über beide letztere s. vorigen Art. Zeile 31 und 34.); es sind also 7 W. die i. d. Pluralform von היה statt יו, יֶה haben und daher hat Jos. l. c. 7, wie sie dort auch aufgezählt sind, durch Verbindung zweier Angaben.

b) Mm. zu Num. 34, 4. wo es fehlerhaft heisst: ו' כתי והיה וקרינן והיו (s. auch zu Mp. das.) u. weil die 6te St. nicht zu finden war, wird nach נחל מצרים, דיהודה eingeschaltet „דועבר עצמונה", was aber kein besonderer Vers ist, sondern dasselbe bedeutet, was דיהודה sagen will, d. h. Jos. 15, 4.; es muss demnach daselbst heissen: ה' כתי והיה u. s. w. wie in uns. Buche und das „דועבר עצמונה" gestrichen oder zu דיהודה als überflüssige Ergänzung gezogen werden; oder aber es muss ז' statt ו' gelesen und wie in Jos. l. c. eine Verbesserung vorgenommen werden, so dass sich die Angabe bloss auf היו (d. h. die Endung) bezieht.

Ohne Angabe der Stellen ist sie angeführt Jos. 18, 12. und Mf. היה, 15. wo gleichfalls nach obiger Angabe Veränderungen vorgenommen werden müssen, so dass in ersterer Stelle es heissen muss ז' כתי היו u. s. w. und in der zweiten Stelle, wo ז' richtig ist aber היה statt והיה stehen muss. Wir sehen, wie auch hier unser Buch das Richtige und Ursprüngliche hat. — (S. מ"ש zu Jos. 15, 4. der freilich unser Buch nicht kannte.)

Nr. 115. Dieser Art. ist mit Stellenangabe angeführt Dan. 5, 5. wo aber die letzte Stelle heissen muss: ויתגרו ובניו יתגרו ואספו, weil es sich auf das zweite ויתגרו des Verses und nicht auf d. יתגרו, was zuerst steht, bezieht und man sich daher leicht irren könnte. Ohne Stellenangabe ist er angeführt: Jud. 19, 3. (s. die Anmerkung des ersten Herausg. daselbst —) und Mf. ו', 15. wo ed. Buxt. ה' in ח' verändert werden muss. S. auch מ"ש zu Jer. 37, 19. wo er unter 2 Sam. 21, 21. eine unrichtige Angabe anführt, wozu auch unsere Bemerkung zu folgendem Art. gehört; s. denselben.

Nr. 116. Ist angeführt mit Stellenangabe Mm. zu 2 S. 21, 21. und Mf. ו' 7. In letzter Stelle ist ו' 6 angegeben ohne das zweifelhafte אֵי, während zu 2 S. l. c. es allgemein מלין heisst, ohne Angabe der Zahl. — In beiden Stellen ist ואי (Jer. 37, 19.) als ungewiss (פלונתא) angegegeben, was aber eigentlich gar nicht zu dieser Gruppe gehört; denn wenn es אי geschrieben ist (wie es an beiden Stellen angeführt wird —), so gehört es zu denen, welchen am Ende ein He fehlt (וְאַיֵּי für וְאַיֶּה), das aber gelesen wird, s. oben Art. 111, nicht aber zu uns. Art. der die W. angeben will, in denen ein Jod am Ende wie He gelesen werden soll, wie die andern angeführten Beispiele. Unser Buch hat wieder das Richtige, das unter diesem Art. das ואי gar nicht zählt, es aber als ואין für ואיה unter dem vorigen Art. aufzählt, wohin es eigentlich gehört. Ob wirklich Einige ואי und Andere ואין für וְאַיֶּה lesen, so dass darin d. פלונתא bestände, ist zweifelhaft; jedenfalls gehörts nicht hierher. — S. מ"ש zu Jer. 37, 19. und vorigen Artikel.

Nr. 117. Ist angeführt Mf. ו', 16. (nur dass בניך, wie in unserm Buche בניכי heissen muss.) In ed. Bomb. von 1525 ist der Art. irrthümlich 2 Mal angeführt. Seite 27, 4. und 29, 2. —

Nr. 118. Ist ausführlich angegeben Mm. zu Dan. 9, 5. und Mf. ו', 17. (wo es zur ersten Stelle nicht ויאמר דוד sondern wie in unserm Buche ויאמר המלך heissen muss) s. מ"ש zu 1 Reg. 7, 36. und besonders zu Jer. 8, 1.

Nr. 119. Angegeben: 1 Reg. 1, 1. Umschrift und Mf. ו', 18. Auch Tractat Sopherim Abschn. 7, 1. ist dieses Verz. ohne bestimmte Zahl angegeben und zwar sind nur 13 gezählt; es fehlen die 3 ויצו, וישתחו und ein Mal אחרי. Merkwürdig ist, dass bei אחרי nicht das Schlagwort, sondern מלכיה, wie in Mf. angegeben ist, s. unten und Anhang. Es muss in letzterer ed. Buxt. statt חד heissen יחד und zu חנניה und מלכיה muss das Schlagwort אחרי (statt אחריו) sein, wie das auch schon ed. Bomb. 1525 und unser Buch richtig haben. Merkwürdig, dass Mpt. Hamb. Ez. 7, 21. הצרים statt הזרים liest. — S. מ"ש Est. 9, 27. und Dan. 5, 21. wo ed. Wien fehlerhaft ו"א st. ו"ח steht[1]). Das וְאָכְלוֹהִי in unserm Buche Z. 24. muss wohl וְאָכוֹל heissen. S. מ"ש zur St. und oben Nr. 91. wo es ואכול geschrieben ist und ואכלו gelesen wird. —

Nr. 120. Ist ausführlich angeführt 1 Reg. 12, 3. auch Tract. Sopherim Abschn. 7, 1. nur fehlen da einige, (s. Anhang) und ohne Stellenangabe Mf. ו', 19. S. מ"ש zu Jos. 6, 7. 9, 7. und besonders zu 1 Reg. 12, 3, wo er die dortige

---

1) Bei 4 ist das fehlende Waw hörbar, als שׁוּי יַחְדָּו für יַחְדָּו für שָׁוִיו und 2 Mal אחרי für אַחֲרָיו; bei den andern ruht das Waw nach dem Vocal Schurek.

ausschliessen dieselbe St., welche 2 Reg. 22, 9. vorkommt, wo בֵּיתִי und nicht בְּבֵיתִי geschrieben ist. S. auch M. marg. zu 2 S. 10, 9. wo ובבית הפקדות in בבית הפק' verbessert werden muss, ebenso מ"ש zu Prov. 28, 8.

Nr. 108. Ebenso Mm. Prov. 28, 8. S. vorigen Art.

Nr. 109. Ebenso Mf. ה', 24.

Nr. 110. Dieser Art. ist gleichfalls Mf. ה' 24. und Mm. zu Koh. 6, 10. angeführt. — Was letztere Stelle betrifft, so giebt sie noch ein drittes Wort (שֶׁהַתַּקִּיף Koh. l. c.) aber als nicht allgemein anerkanntes (וחד פליגא עליה) an, so dass unser Buch zu denen gehört, welche es ohne He (שֶׁתַּקִּיף) lesen. S. מ"ש zur Stelle, der auch Kimchi zu diesen zählt. — Wenn aber Mf. l. c. angiebt ה' כתי' ה' במצ' תיבו' d. h. dass in 5 Wörtern ein solches He steht, das nicht gelesen wird, so ist das gewiss eine später gebildete oder durch Zusätze veränderte Angabe, was schon aus der Form hervorgeht. Es ist nemlich die Eigenthümlichkeit der Massora, dass sie bei 2 gegensätzlichen Angaben, bei denen die zweite durch וחלוף , וחלופיהן u. s. w. eingeleitet wird, die Gruppe, welche die grössere Anzahl von Einzelnheiten enthält, voranschickt und dann die andere entgegengesetzte Gruppe von geringerer Anzahl der Einzelnheiten folgen lässt, wie das wohl jedem Kenner der Massora bekannt ist. Würden also 5 mit überflüssigem und als Gegensatz nur 3 Wörter mit fehlendem He vorhanden sein, so hätten jene zuerst und diese erst nachfolgend angegeben werden müssen; es geht daraus hervor, dass allerdings nur 2 (höchstens 3 nach Mm. Koh. l. c.) W. vorkommen, in denen das He überflüssig und nicht hörbar ist und darum folgt dieser Art. nach jenem mit fehlendem He, der entschieden 3 zählt, wie unser Buch ihn richtig hat und die Mf. ursprünglich gehabt haben muss. Die ältere und richtige Massora scheint also nur die 2 (בהשדה , בהחפזם) anzugeben, die mit Bestimmtheit ein überflüssiges (oder geschrieben und nicht gelesenes כתי' ולא קרי) He in der Mitte des Wortes haben, wie im vorigen Art. solche 3 genannt sind, denen das zu lesende He mitten im Worte fehlt. Die gedruckte Mf. hat aber noch 3 andere Wörter hinzugefügt, die unsicher sind und auf Angaben verschiedener, nicht ganz bewährter Handschriften beruhen, wie das über שֶׁהַתַּקִּיף die M. marg. zu Koh. l. c. deutlich ausspricht. S. מ"ש 2 Reg. 7, 15. und ganz besonders zu Koh. 6, 10. wo er über das Ungewisse der 3 letzten sich ausspricht und über שֶׁהַשָּׁמֵם bemerkt ויאשבה משומם כשמעי את הדבר הזה כי לא מצאתי בשום ספר שהשמם בה"א — S. auch die Bemerkung des Herausgebers der ed. Wien, der zwar geistreich aber doch ungeschickt und unwahr eine Verbesserung vornehmen und שהשמם in בהשמה verwandeln will; ferner auch unsere „Fragmente aus der Punctationslehre von R. Moses Punctator" (Hannover 1847) S. XXX. Anmerkg.

Nr. 111. Ist ausführlich angeführt Mf. ה' 25. und ohne Angabe der Zahl כ"ט, Tractat Sopherim Abschn. 7, 2. (s Anhang), nur dass dort, wenn die in Parenthese als Wiederholung eingeschlossenen (והמה יהיה) nicht eine Corruption für הֵנָּ sind, הֵנָּ Jes. 54, 16. fehlt; ohne Angabe der St. Prov. 31, 16. Thr. 2, 19. 5, 1. und Koh. 7, 23. wo die וְאַתָּ und אַתָּ angegeben sind und auf Mf. l. c. hingewiesen wird. — Mf. l. c. ed. Buxt. muss statt כ"ט פם' gelesen werden כ"ט חם', wie es auch ed. Bomb. v. 1525 richtig so angegeben ist.

Nr. 112. Gleichfalls wie der vorige Art. angeführt Mf. ה', 25. wo das, was bei uns unter ולבד ממסורת' angegeben ist, gleich in der Ueberschrift mitgezählt wird; ebenso in Tractat Sopherim Abschn. 7, 2. wo die Zahl כ' = 20. nicht angegeben ist, doch die Stellen, ausser einer (נמצאה Jer. 48, 26. s. Anhang) aufgeführt werden. Ohne Angabe der St. ist er angef. Gen. 27, 3. wo es heisst חד מן כ"א תיבין, weil צירה ohne Weiteres mitgezählt wird, was aber noch streitig ist. — Tractat. Sopherim scheint auch ציד (wenn auch dort fehlerhaft צור gedruckt ist —) ohne פלוגתא anzugeben, wie es auch רמ"ה in s. מסורת סיג לתורה so anführt, s. מ"ש Gen. 27, 3. auch Jos. 7, 21. 24, 8. — In Mf. ed. Bomb. 1525 und מ"ש ed. Wien steht fehlerhaft ב' statt כ' מלין.

Nr. 113. Ist angegeben mit Anführ. d. Stellen Mm. zu 2 Reg. 24, 10. und Thr. 4, 17. und ohne Stellenangabe Lev. 21, 5. Ps. 73, 2. und Mf. ה', 10. u. 26. (ed. Bomb. 1525). Auch hier ist, wie an so vielen Stellen, die genaue Reihenfolge der Stellenangabe in uns. Buche zu bewundern im Vergleich zu der der Mf.

Nr. 114. Die richtige Angabe unseres Buches ist durch Missverständniss bald verstümmelt, bald unrichtig angegeben mit Anführung der Stellen:

a) Mm. zu Jos. 15, 4. wo es heisst: ז' כתיבין והיה וקרינן והיו, was aber unrichtig ist und soll heissen: ז' כתיבין היה וקרינ' היו. Es kommt nemlich, wie unser Buch ganz richtig angiebt, 5 Mal וְהָיָה statt

ist, da sie doch gleicher Form sind und andererseits beide in Mm. zu 2 Reg. 16, 7. und in unserm Buche Nr. 199, wo von den W. die Rede ist, die ausnahmsweise ein א' haben, das nicht gehört wird, gerechnet werden. — In uns. Buche wird das לַמָּאם richtig nicht gezählt, dafür aber קרָאים und דָּאנ, so dass die einzelnen Stellen der Angabe: מ"ח = 48 ganz entsprechen. Freilich bleibt dadurch das zweite הַשָּׁאטִים (Ez. 28, 26.) und das zweite פָּארוּר (Nah. 2, 11.) aus, was nur dadurch zu erklären wäre, dass unsere Mass. diese beiden wirklich ohne א' liest, was aber gegen die Ausgaben ist, die alle mit א' lesen. — Dass sie für eins gerechnet werden, weil sie zwei Mal vorkommen, kann der Grund nicht sein, da ja auch מִבּאֹר und בְּאֵרוֹת jedes zwei Mal gerechnet wird, obgleich sie dieselbe Form haben. — S. מ"ש zu Num. 11, 4. Jud. 4, 19. (in der Bemerkung des Herausgebers ed. Wien) 13, 18. 2 Reg. 5, 20.? Zach. 14, 10.

Nr. 104. Ist ausführlich angeführt: Num. 13, 9. Ez. 1, 1. Prov. 1, 1. Esra 1, 1. (alle 3 als Umschrift in derselben Form, so dass auch in allen Dreien das zweite נָקִיא (Jona 1, 14.) fehlt und also nur 11 aufgezählt werden) und Dan. 3, 29. Ohne Angabe der Stellen: Joel 3, 18. und Mf. א', 8. S. מ"ש Jos. 10, 24. 1 S. 17, 17. Ez. 27, 31. Joel 4, 19. Dan. 2, 39. Esra 3, 7. 6, 15.

Nr. 105. u. 106. Diese Verzeichnisse sind ausführlich angegeben: Mm. Lev. 11, 21. Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende und mit einigen Druckfehlern Tract. Sopherim Absch. 6, 5 und 6.[1]) (auch Mpt. Hamb. zu Job 41, 4.) und ohne Angabe der Stellen: 2 S. 16, 18. Jes. 9, 3. Ps. 100, 3. Mf. לא, 23. Die beiden, worüber unser Buch und auch Mm. zu Jes. 9, 3. sagt ותרין פלוגתא עלידהון lässt Lev. l. c. und Rabb. Bib. ed. 1517 aus, obgleich sie schon und zwar ohne Erwähnung der Ansichtsverschiedenheit (פלוגתא) in Tract. Sopherim angeführt sind. — In unserm Buche, das am genauesten mit der Angabe zu Rabb. Bib. ed. 1517 übereinstimmt, ist wahrscheinlich durch einen Fehler des Abschreibers, eine Stelle und zwar 2 Reg. 8, 10. ausgefallen; es muss daher nach אֲהִיָה (Rabb. Bib. 1517 steht falsch אחיה) folgen: אֱמָר לֹא, ויאמר אליו אלישע (2 Reg. 8, 10.) S. מ"ש Ex. 21, 8. Lev. 11. 21. 25, 30. Num. 23, 23. Jes. 63, 9. s. auch Jos. 5, 14. Jes. 49, 5. Ps. 100, 3. Job 6, 21. 41, 4. 1 Chr. 5, 1. 11, 20. S. „Schlachtregeln in arabischer Sprache" (Notiz von Steinschneider in Geigers Jüdischer Zeitschrift f. W. und L. erster Jahrgang S. 316. Anmerkg. 31, wo im Namen des מ' אכלה ואכלה angeführt wird, dass 21 Mal in der heiligen Schrift לֹא für לוֹ mit Waw stehe?

Nr. 107. Diese Angabe ist angef. Mm. Prov. 28, 8. wo bei ואת עיני צדקיהו עור die nähere Angabe fehlt, da es doch 3 Mal so vorkommt, während bei uns בחר' דירמי' hinzugefügt ist, also das letzte Mal im Buch (Jer. 52, 11. w. angef.); bei ויתנהו על יד וכו' ist erstlich das zweite Waw in ויתנהו unrichtig, da diese Stelle grade ohne Waw am Ende steht, wie es auch in unserm Buche so verzeichnet ist und קדמ' דפרש' קדמ' דפסוק muss heissen, wie in uns. Buche auch קדמ' דפ' steht; es soll

---

1) Tract. Sopherim l. c. giebt die Zahl 15 (ט"ו) nicht an, sondern rechnet in §. 5. die 3 אֲשֶׁר לֹא auf, welche im Pent. und im folgenden §. 6. die übrigen, welche in den andern Büchern der heil. Schrift vorkommen und zwar die 12 der Mm. zu Lev. l. c. und die 2 unseres Buches, ohne von פלוגתא etwas zu bemerken. Die Verbesserung dieser Stelle im Tract. Sopherim s. in unserm Anhang. — Wie weit sich aber die höchste Kürze des Tr. Sopherim zu einer ausf. Breite und durch Auslassung der Schlagwörter zur Undeutlichkeit derselben Angabe (nach den bezeichneten Quellen: unseres Buches Rabb. Bib. ed. 1517 und Mm. Lev. l. c. —) entwickelt hat, dazu möge man die angeführte Angabe in Mpt. Hamb. vergleichen, weswegen ich sie hierhersetzen will.

חד מן ט"ו לו דכתבן א' בסוף תיבות' וקרין ו'

אם רעה בעיני אדניה — Ez. 21, 8.
אך את זה (לא) האכלו מכל — Lev. 11, 21.
ואם לא יגאל עד מלאת לו — Lev. 25, 30.
ויאמר חושי אל אבשלום — 2 S. 16, 18.
אל תרבו תדברו גבהה — 1 S. 2, 3.
ויאמר אליו אלישע לך — 2 Reg. 8, 10.
הרבית הגוי לא הגדלת — Jes. 9, 2.
בכל צרתם לא צר — Jes. 63, 9.
דעו כי ה' הוא אלהים הוא — Ps. 100, 3.
גלמי ראו עיניך — Ps. 139, 16.
הן יקטלני לא איחל — Job 13, 15.
לא אחריש בדיו — Job 41, 4.
כצפור לנוד כדרור לעוף — Prov. 26, 2.
כל אחי רש שנאוהו — Prov. 19, 7.
ויגשו אל זרובבל ואל ותרין פלוגת' וכו' ותרין חלוף וכו'. — Esra 4, 2.

Es sind die Schlagworte unseres Buches weggelassen und dadurch ist die Angabe ungewiss z. B. in der dritten Stelle weiss man nicht, ob das erste לֹא oder das zweite gemeint sei, während keins von beiden gemeint ist, sondern das לֹא חָמָה dieses Verses.

schrift ח׳ statt ה׳ stehen muss; כי כאשר statt אם כאשר und, wie in d. Mm. Ruth l. c. את הנפש statt את אישר; ohne Stellenangabe Mf. כת׳, 12. S. מ״ש zu 2 S. 13, 33. Jer. 32, 11. 38, 16. 39, 12. Ez. 48, 16. Ruth 2, 11. 3, 5. 3, 12. In Tract. Sopherim 6, 9. werden nur 6 angeführt, indem נָא und אֵת ausgelassen sind. S. auch über diesen und vorigen Art. Talm. babl. Nedarim 37ᵇ und 38ᵃ und die Commentare. — Wenn in der Mm. Ruth l. c. zu אֵת bemerkt ist את הנפש וכו׳ so ist das auf אֵת אֲשֶׁר zu beziehen, wie es auch in unserm Buch angegeben und dazu bemerkt ist: קדמא דפסו׳, also das erste אֵת im Verse (Jer. 38, 16.)

Nr. 99. Befindet sich ausführlich: 1 Chr. 27, 12. und in der Rabb. Bibel ed. Bomb. von 1517 am Ende und zwar merkwürdigerweise 2 Mal; ein Mal unter: תיבה חד וקורי׳ תרן, wo לבן ימן in לבנ ימיני verbessert werden muss und ein Mal unter: חד מן ט״ו דכתיב מלה חדא וקורין תרתין, wo aber nur 14 gezählt werden, indem וְהִנֵּהוּ (Jer. 18, 3.) fehlt. — Ohne Angabe der Stellen: Gen. 30, 11. Ex. 4, 2. Job 38, 1. und Mf. כת׳, 9. Auch Tract. Sopherim 7, 3. sind die 15 Wörter, freilich etwas verstümmelt angeführt. S. auch מ״ש zu Gen. 30, 11. Deut. 33, 2. Jes. 7, 14. 8, 8. Jer. 6, 29. Ez. 8, 6. Ps. 10, 10. 55, 16. 104, 35. Job 38, 1. Neh. 2, 13. 1 Chr. 27, 12. Besonders auch Heid. im Pent. מאור עינים Anmerknng zu עין הקורא Deut. 33, 2. wo er Aben Esra Leichtfertigkeit gegen die Massora nachweist. — Zu bemerken ist noch, dass Mm. 1 Chr. l. c. es das erste Mal מִנַּהֲסַעְרָה und das zweite Mal מִנַּסַּעְרָה ohne He heissen muss, wie in unserm Buche und ed. Bomb. 1517.

Nr. 100. Ist ausführlich angeführt Mm. 2 Chr. 34, 6. Rabb. Bib. ed Bomb. 1517 am Ende; auch Tract. Sopherim 7, 3. etwas verstümmelt. Ohne Angabe der Stellen Mf. כת׳, 11. (s. auch Gen. 46, 20. über Nom. propr.) S. מ״ש Gen. 14, 18. (auch 14, 1.) Jud. 16, 25. 1 S. 4, 9. 2 S. 12, 25. 2 Reg. 5, 12. Jes. 9, 6. 37, 38. 44, 24. 55, 11. Ez. 30, 17. Thr. 1, 6. 4, 3. 2 Chr. 34, 6. — Die Hauptabweichung uns. Buches von Mm., Rabb. Bibel ed. Bomb. und Tract. Soph. l. c. besteht in dem לסרבה (Jes. 9, 6.) welches die drei genannten mit aufzählen, für welches unser Buch אַבִי עַד (Jes. 9, 5.) hat. Sollte nicht unser Buch das Richtige haben, durch dessen Leseart alle Schwierigkeiten, die מ״ש zu Jes. 9, 6. gegen die Angabe der Massora erhebt, gehoben sind? Da אַבִי עַד nichts Auffällendes und das im folgenden Verse befindliche לְמַרְבֵּה ein Mem fin. in der Mitte hat, so konnte man leicht veranlasst werden, diese beiden zu verwechseln. Würde nicht Tract. Sopherim, wo nur die Schlagwörter angeführt werden und so leicht keine Verwechselung möglich ist לְמַרְבֵּה angeben, dürfte man sich gewiss für die Leseart unseres Buches entscheiden. — In der Rabb. Bibel ed. Bomb. l. c. fehlt in der Ueberschrift die Zahl ח׳ (es heisst nur חילוף) und werden daselbst nur 7 gezählt, da בְּחַר בּוֹתֵיהֶם (2 Chr. l. c.) ausgelassen ist.

Nr. 101. Diese Angabe ist ausführlich angeführt Mm. 2 S. 5, 2. und Esra 4, 12. auch Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 am Ende; ohne Angabe der Stellen: Mf. כת׳, 14. — In Mm. 2 S. l. c, muss es statt ידעת heissen: ידעתה; ebenso in Rabb. Bibel ed. Bomb. l. c. muss היתה in היתה und ומתחת in ומתחתה verbessert werden.

Nr. 102. Ist angegeben mit Stellenverzeichniss: Esra 4, 12. Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 am Ende und ohne die Stellenangabe Mf. כת׳, 15. S. מ״ש 2 S. 21, 12. und Esra l. c. — Wenn Esra l. c. es heisst וְשׁוּרַיָּא חד מן ג׳ מלין וכו׳ so bezieht sich das „חד מן" nicht auf ג׳ מלין u. s. w. sondern auf die ganze Zusammenstellung von ג׳ מלין וכו׳ und ב׳ מלין וכו׳, denn das ושוריא gehört nicht zu den 3 erst genannten, sondern zu den 2 letztgenannten, bei denen nemlich der erste Buchstabe des zweiten Wortes zu dem ersten gezogen wird. Sollte vieleicht das fehlerhafte ג׳ in Mf. l. c. ed. Bomb. von 1525 hieraus entstanden sein? — jedenfalls muss es ב׳ heissen. In Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 ist שָׁמָּ הַפְּלִשְׁתִּים zu lesen, was nach den Ausgg. und מ״ש l. c. auch so geschrieben werden muss.

Nr. 103. Diese Angabe findet sich ausführlich wieder: Ez. 1, 1. Job 1, 1. (Umschrift) und Mf. א׳, 7.; ohne Stellenangabe Ex. 5, 7. In allen diesen Stellen ist die Zahl מ״ה = 48 angegeben, aber bei der Aufzählung sind entw. 49 (wie Rabb. Bibel ed. Buxt., wo לַמָּאם (Job 6, 14.) ausgelassen ist und mit Recht, da es nirgends mit Aleph vorkommt —) oder 50 (wie in ed. Bomb. 1525, wo לַמָּאם hinzugefügt ist[1]), oder in Mm. zu Ez. und Job l. c. wo statt לַמָּאם angeführt wird דאג Neh. 13, 16.) angegeben; ferner ist auffallend, warum in allen diesen Angaben חִטִּאים (1 S. 14, 35.) gezählt und קְרָאִים (Ps. 99, 6.) ausgelassen

[1] Soll das מצא׳ in ed. Bomb. 1525 nach למאם bedeuten מצאתי? und anzeigen, dass es Zusatz des Herausgebers ist. —

so lautet, wie die Angabe unseres Buches; am Schlusse befindet sich aber folgender Zusatz des Schreibers (wie H. meint):

ועוד מצאתי:

יִתְרָא	(2 S. 17, 25.)	יִתְרָה	(Jes. 15, 7.)
עֲדִינָא	(1 Chr. 11, 42.)	עֲדִינָה	(Jes. 47, 8.)
רוּחָא	(Dan. 2, 35.)	רוּחָה	(Jer. 52, 23.)
וַיְקִירָא	(Esra 4, 10.)	יַקִּירָה	(Dan. 2, 11.)
חַרְבוֹנָא קדמא	(Est. 1, 10.)	חַרְבוֹנָה תנינ'	(Est. 7, 9.)
חַגָּבָא	(Neh. 7, 48.)	חַגָּבָה	(Esra 2, 45.)
יַעְלָא	(Neh. 7, 58.)	יַעְלָה	(Esra 2, 56.)

Demnach giebt es verschiedene Angaben:

a) unser Buch, Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517, Mpt. Hamb. an zwei Stellen, Mpt. Heid. l. c. und Mm. Ps. 10, 12. haben י"ב זוגין (letztere freilich fügt ein 13tes hinzu, das aber gegen die Angabe und also offenbar Irrthum ist.) —

b) Mf. 'א, 10. und Mm. Jer. 52, 33. haben י"ן, aber ohne Anführung der Stellen.

c) Nach dem Zusatz des Abschreibers zu dem Mpt. von 1294 wären es 19. Rechnen wir

d) den Zusatz zu unserm Buche noch hinzu, so sind es im Ganzen 20 Wörterpaare. Warum die ursprüngliche Massora nur 12 angiebt, weiss ich augenblicklich nicht zu erklären; ebenso wenig das י"ן = 16. der Mf. — Man sieht aber daraus, dass selbst bei Angaben einer bestimmten Zahl, nicht immer Vollständigkeit vorauszusetzen ist. — S. מ"ש Ps. 4, 7. und unten Anmerkung zu Nr. 182 und 183.

Nr. 96. Diese Angabe ist ausführlich angeführt: Mm. Num. 3, 39.; am Ende der Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 und unter עשר נקדות בתורה zwar fehlerhaft, doch nach der richtigen Verbesserung des נחלת יעקב, ganz übereinstimmend mit unserem Buche in Tr. Sopherim Abschn. 6, 3. In diesen Stellen ist nicht genau angegeben, welche Buchst. des bezeichneten Wortes das Punkt erhalten[1]); ferner heisst's Num, l. c. bei לולא: הוי"ן נקורה מלרע was nicht richtig ist, da nach unserm Buche und Rabb. Bibel (s. auch M. marg. zu Ps. l. c.) dieses Wort eine Ausnahme macht, indem es unter und über den Buchst. punctirt ist, mit Ausnahme des Waw, das nur oberhalb ein Punkt hat. Das דחנא zu ועשרון in Mm. Num. l. c. muss heissen דחג א' d. h. des ersten Festtages, bei uns: קדמא דחג und in מ"ם: בי"ט הראשון. — Ausserdem ist die Angabe ohne Anführung der Stellen verzeichnet: unter ט"ו נקודות בקרי' Deut. 29, 29. Ps. 27, 13. und Mf. נק, 1.; unter י' ד' בנביאי' Jes. 44, 9. נקודות באורי' Gen. 18, 9. und unter מ"ש zu Gen. 16, 5. 37, 12. Num. 3, 39. 9, 10. 2 S. 19, 20. S. Ez. 41, 20. und Ps. 27, 13.

Nr. 97. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angegeben Mm. Deut. 1, 1. (innere Umschrift) und Ruth 3, 17. auch Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende; ohne Stellenangabe 2 S. 8, 3. (wo es statt ו' heissen muss י' מלין) 2 Reg. 19, 31. und Mf. 'כת, 13. Auch im Tractat Sopherim 6, 8. ist es, mit einigen Schreibfehlern (s. den Commentar נחלת יעקב das.) ausführlich angegeben. S. auch Levita in Massoreth Hammass. Vorrede 3. und מ"ש Jud. 20, 13. 2 S. 8, 3. 2 S. 16, 23. 18, 20. 2 Reg. 19, 31. Jes. 53, 4. Jer. 31, 37. 50, 29. Ps. 86, 11. Es ist auffallend, dass sowohl unser Buch als auch die angeführten Massorastellen zu צְבָאוֹת angeben: דישעי' also Jes. 37, 32. und nicht דמלכים d. i. 2 Reg. 19, 31. während die Mm. zu 2 Reg. 19, 31. (wie auch die Mp. zur St. und ebenso Rabb. Bib. 1517 l. c.) ausdrücklich bemerkt, dass das dortige צְבָאוֹת zu den קרין ולא כתבן gehört und also nicht das in Jes. l. c., dem auch die Ausgg. und מ"ש folgen. — Dass das „דישעי" kein Schreibfehler ist, lässt sich auch aus der Reihenfolge der Aufzählung ersehen. Unser Buch, das Jes. auf Jer. und Ez. folgen lässt, zählt צְבָאוֹת nach לָהּ indem das erste in Jes. und das andere in Jer. sich findet; der Tractat Sopherim und die Massora, die die gewöhnliche Reihenfolge der Bücher und also Jes. vor Jer. und Ez. haben, zählen צְבָאוֹת zwischen בָּנָיו und בָּאִים, also nach Reg. und vor Jer. folglich ist das צְבָאוֹת in Jes. gemeint, und es würde vor בָּנָיו stehen müssen, wenn es sich noch auf Reg. bezöge, da בָּנָיו 2 Reg. 19, 37. und das vermeintliche צבאות 2 Reg. 19, 31. steht. Es bleibt demnach sehr zweifelhaft, ob man sich für die Annahme des מ"ש zu entscheiden hätte. — Merkwürdig ist, dass der gründl. Verf. des נחלת יעקב zu Tractat Sopherim l. c. stillschweigend angiebt: Jes. ohne Weiteres zu bemerken. —

Nr. 98. Ist ausführlich angegeben: Mm. Ruth 3, 12. und Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende, wo in der Ueber-

1) S. מנחת שי ed. Wien, wo der Herausg. (A. Pollak.) in einer Anmerkung zu 2 S. 19, 20. weil die Massora nirgends die punktirten Buchstaben deutlich anführt, die 10 Stellen des Pentat. angiebt mit den betreffenden Buchstaben. Die andern lässt er aus.

lassen und Zusätze aufgenommen. Im Ganzen sind es 18 unseres Buches und 4 Zusätze, also 22= כ״ב; s. Mp. zu den betreffenden Stellen. — Ueber במקהלות s. Mf. א׳, 22. und oben Nr. 59.

Nr. 91. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angeführt Mf. ו׳ 14. und Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517 am Ende; ohne Stellenangabe Mf. כת, 8. Prov. 13, 20. 23, 26. Koh. 9, 4. (s. מ״ש 1 S. 19, 18. 2 S. 17, 16. Jes. 37, 30? Est. 1. 5. 16. Esra 8, 17.) — Unser Buch hat hier wieder den Vorzug der Reihenfolge in den Büchern der heil. Schrift und der richtigen Leseart; so hat Mf. l. c. z. B. 2 Mal והמונכה was aber unrichtig ist, denn in diesem Falle stände Waw für Jod, was nach der Massora nicht der Fall ist; es ist daher richtiger, wie bei uns: והמינכה. — Die Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 giebt in der Ueberschrift ס״ג = 63 an, zählt aber nur 56, indem sie 2 Mal בניות, 2 Mal נוית, ומהאראיל, 1 Mal והמינכא (Dan 5, 7.) und שטרי auslässt. Auch ist das. ימות למלכים und ואת בני המכים in 2 Columnen für 2 gerechnet, was aber unrichtig ist, es muss heissen: ימות דמלכים, ואת בני המכים, wo das דמלכים entgegengestellt werden soll dem דר״ה, wo (2 Chr. 25, 4.) es heisst: יָמוּתוּ. — Buxt. in der R. B. Mf. l. c. hat 1 Mal תּוֹכֵל ausgelassen, was in ed. Bomb. von 1525 richtig erwähnt ist, wie in uns. Buche. — Heid. findet es auffallend, dass שְׁלֹמוֹת (Neh. 1, 9.) und וַהֲבוֹאתִים (1 Chr. 23, 9. und 26, 25.) nicht gezählt sind, die doch eigentlich hierhin gehören? — S. unten Nr. 184 u. מ״ש zu diesen Stellen sowie Mm. zu Jer. 25, 9. —)

Nr. 92. Diese Angabe ist ausführlich, wie in unserm Buche, angeführt Ex. 7, 29. und Mf. ה׳, 21. aber unter כ״א מלין (mit Hinzurechnung unseres Zusatzes וַאֲבָרֲכָה[1]) (Gen. 27. 7.) und ohne Angabe der Stellen (und כ׳ = 20.) Mf. כ׳, 4. 1 Reg. 18, 10. Ps. 139, 5. (מלין דמשמשי׳ בה —) Prov. 24, 10. — Zu Ex. 13, 16. heisst's Mpt. Hamb. י״ט מלין דכתי׳ כה, und zählt Gen. 27, 7. nicht und בְּמֹהָ für eins. Uebrigens ist hier nur die Rede von solchem בָּהּ, das sonst mit ךָ d. h. mit Kaf fin. und Kamez geschrieben ist; darum ist אוֹתָהּ (Ex. 29, 35.) und drgl. nicht gezählt, weil es für אוֹתָךְ steht und die ganze Silbe paragogisch ist.

1) Wenn unser Buch und die meisten Mspte. dieses Wort nicht zählen, so mag das seinen Grund darin haben, dass es nur noch ein Mal mit ךָ vorkommt und also zu חד מל׳ וחד חסר gehört; s. רמ״ה s. v. ברך.

Ueber וודיה s. unsere Bemerkung zu diesem Worte in der Einleitung zur Massora.

Nr. 93. Ebenso Mf. כת׳, 16. wo noch ein (hebr.) Denkzeichen (סימן) angegeben ist; unser Buch ordnet die Beispiele mehr nach Reihenfolge der bibl. Bücher. — Die Gruppe: בה ist auch angeführt Mf. בה, 4. das ed. Bomb. 1525 als בא angegeben ist. S. auch Mf. בה, 3. und 4.

Nr. 94. Ist angeführt mit Stellenangabe Mm. Prov. 19, 16. mit dem Zusatz: וקמצין d. h. mit Kamez parv.= Zere versehen, was bei uns unbemerkt bleibt; ferner ist in unserm Buche ein chald. Gedenkzeichen hinzugefügt, was dort fehlt; ohne Stellenangabe Mf. ה׳, 27. Deut. 7, 15. wo aber, gegen unser Buch und Mm. Prov. l. c. nur ה׳, also nur 5 Wörterpaare angegeben sind. Die Rab. Bib. ed. Bomb. von 1517 hat merkwürdigerweise auch nur ה׳ וונין, lässt das וקמצין aus und zählt das וּשְׁדֵי und וּשְׁדֵי nicht; das chald. Gedenkzeichen steht auch dort, wo freilich das בחקלא als Zeichen für וּשְׁדֵי fehlt; es heisst das. וסימניהון רחמי רומיי לקי ומדוי ומבוי, Das רחמי muss, entsprechend unserm דחזי = רְאֵה, heissen דחמי und רומיי ist wohl richtiger, wie bei uns, in רומי zu verwandeln. — Mpt. Hamb. zu Deut. 28, 60. giebt ו׳ וונין an und lässt doch ושדי, ושדה aus, was gewiss Fehler des Abschreibers ist, s. auch מ״ש zu Prov. l. c.

Nr. 95. Dieses Verzeichniss ist unter י״ב וונין ausführlich angeführt Mm. zu Ps. 10, 12. und am Ende der Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517; nur, dass in der Mm. l. c. erstens bei והפלא Ex. 9, 4. und bei וְהִפְלָה Deut. 28, 59. angegeben und, wie leicht ersichtlich, verwechselt sind u. zweitens obgleich in d. Ueberschr. nur י״ב angegeben sind, doch 13 aufgezählt werden, indem חַרְבוֹנָא und חַרְבוֹנָה hinzugefügt ist. Ebenso muss in der Rabb. Bib. l. c. bei והפלה für בין מחנה מצרים gesetzt werden בין מקנה ישראל. Auch Mpt. Hamb. zu Jer. 52, 33. und zu 1 Chr. 4, 37. giebt י״ב וונין an und zählt die bei uns angef. auf mit Auslassung des חרבונא. — Ausserdem ist unsere Angabe unter י״ן וונין (= 16 Wörterpaare) angeführt: Mf. א׳, 10. und hingewiesen auf Ps. 10, 12. wo aber, wie bemerkt, nur י״ב angegeben und 13 gezählt werden. Auch Mm. zu Jer. 52, 33. giebt י״ן an und verweist auf Mf. wo aber die Angabe der Stellen fehlt. — Heidenheim führt aus dem bekannten Mpt. von 1294[1]) die Mm. zu Jer. 52, 33. an, welche ganz

1) S. Proverbien ed. Löwenstein, Frankf. a. M. 1837. S. 37. Anmerkung 2.

führten Stellen. — Der Zusatz ונפשו לא חיה ist wahrscheinlich verwechselt mit Ps. 24, 4., da ersteres nirgends angeführt wird, s. מ״ש zu letzter Stelle ausf. Wenn uns. Buch zu Nun יצפנני und zu Samech das בסכה rechnet, so ist das gewiss das Richtige und die Angaben zu Lev. und Mf. l. c. müssen danach verbessert werden. Ueber das in l. c. zu Nun angeführte נעו bemerkt sonst d. M. nirgends, dass das Nun kleiner sein muss; während das Nun von יצפנני allerdings angeführt wird, s. מ״ש ausf. zu Ps. l. c. und Nah. 1, 3. — Dass uns. B. das Nun fin. nicht anführt, geschieht darum, weil es drei solcher Nun fin. parv. giebt, die unten Nr. 178 besonders aufgezählt sind. S. Mm. Jes. 44, 14. Prov. 16, 28. Jer. 39, 14. u. a. m. Ueber das Kuf v. בקמיהם, welches Mf. l. c. angeführt — aber Lev. l. c. und in unserm Buche mit Recht ausgelassen ist — s. unten Nr. 161 und מ״ש z. St. (Ex. 32, 25.). Ebenso ist das Resch zu ראשית (Ex. 34, 26.) in Mf. unrichtig und von uns. B. und Mm. zu Lev. l. c. mit Recht ausgelassen, s. מ״ש zur Stelle. — פרמשתא repräsentirt das Resch und Taw, wie es wieder Lev. und unser Buch richtig haben, s. מ״ש zu Est. 9, 9. und 2 S. 21, 19. Ueber וחין das im Mpt. nach קצתי steht — s. מ״ש 2 S. 21, 19. und z. Stelle. — S. סיג לתורה S. 16[a] und 43[ab], wo manches Unrichtige bemerkt ist, vergl. mit unserer St. und unten Art. 136, Anmerkung.

Nr. 85. Unsere Angabe ist ausf. angeführt unter אלין מלין (mit Aufzählung von 45 W.) Mf. אל, 14. und unter מ״ד ohne Angabe der Stellen Ex. 24, 14. — In unserm Buche lautet die Ueberschrift מ״ה u. s. w. als wären es 45 Wörter, was auch der Fall ist, wenn die Zusätze mitgerechnet werden. — Da aber die Ueberschrift sonst nicht, wie natürlich auf die Zusätze Rücksicht nimmt; zweitens unser Buch ואל עדת und ואל צדקיהו (ausser ואל צדקיה) mehr zählt als Mf. die aber wieder: ואל ואל פארתיו mehr zählt als uns. B., so dass es 47 Wörter sind und drittens Ex. 24, 14. מ״ד (was freilich leicht in מ״ז verwandelt werden kann, da ז′ und ד′ in den Handschriften leicht verwechselt werden —) zählt, so scheint mir das מ״ה in unserm Buche von einem spätern Schreiber hinzugefügt und das אלין מלין (als unbestimmte Zahl) der Mf. das Richtige zu sein. Ueber das Einzelne w. u. Wenn Buxt. (R. Bib. Mf. l. c.) einschaltet: ולית חד מנהון אל, was in ed. Bomb. von 1525 nicht steht, so beruht das auf einem falschen Verständniss der Stelle; es soll nicht heissen, dass sie nur mit ואל und niemals mit אל vorkommen, denn das ist in der That nicht wahr; es kommen viele der aufgezählten mit אל vor, wie משה, האהרן u. drgl. m.; sondern das Verzeichniss will nur sagen, dass die angegebenen Wörter nur ein Mal mit ואל vorkommen, sonst aber entweder gar nicht mehr mit dieser Präposition oder mit אל, nie aber mehr, als das eine, verzeichnete Mal, mit ואל, wie es bei uns heisst: ולי׳ דסמיך. —

Nr. 86. Ist angeführt mit Stellenangabe Mf. על, 6. und Mm. zu Num. 4, 49. und ohne Stellenanführung Job 32, 21.

Nr. 87. Ist unter א״ב מן ל״ב זוגין mit Stellenangabe angeführt Mf. על, 7. und ohne Stellen: Cant. 7, 5. und Est. 4. 5. Wenn unser Buch ל״ב angiebt ohne sie als Alphabeth zu verzeichnen, obgleich sie alphab. auf einander folgen, so geschieht das wohl desswegen, weil sehr viele Buchstaben fehlen, wie es überhaupt selten vorkommt, dass Alphabeth und Zahl in einer Angabe zusammentreffen. Dass unser Buch על אבל anführt, ist wohl eine Verwechselung (wenn nicht Schreibfehler) mit על אבין, das gleichfalls in diesem Vers (Jer. 16, 7.) steht und im Ganzen zwei Mal (auch 1 Chr. 19, 2.) vorkommt, während על אבל nur ein Mal in der Bibel sich befindet, wie auch Mf. l. c. das Richtige hat. Auffallend ist, dass Mp. zu על אבל bemerkt: ב׳, da es doch nur ein Mal vorkommt und müsste לי׳ heissen. — Uebrigens ist auch ל״ב unrichtig, da es mehre giebt, so z. B. על מת (2 S. 14, 2. und Jer. 16, 7.) wozu Mp. gleichfalls bemerkt ב׳.

Nr. 88. Ist mit Stellenangabe angeführt Mf. על, 8. und ohne diese: Mf. אל, 16. Gen. 34, 24. (das ב׳ muss כ׳ heissen), Ex. 22, 9. Zach. 9, 9. (נ׳ muss כ׳ heissen) Dan. 4, 25.

Nr. 89. Mit Angabe der Stellen angeführt: Mf. על, 9. und ohne Stellenangabe Ex. 12, 22. Jer. 27, 13. —

Nr. 90. Unser Verzeichniss ist ausführlich angegeben unter חד מן י״ח פסוקים u. s. w Deut. 1, 1. (äussere Umschrift); zu Gen. 35, 5. ist es unter כ׳ זוגין angeführt und auf Mf. hingewiesen, ist daselbst aber nicht erwähnt. Deut. l. c. hat also י״ח, wie bei uns, zählt aber 19, indem es das bei uns befindliche ותזנה auslässt, dafür aber die zwei Zusätze יקנאהו und בהשכמו rechnet. — In Mpt. Hamb. zu Jos. 15, 48. ist's ebenfalls unter י״ח זוגין angeführt, aber auch dort fehlt ותזנה und ist יקניאהו dafür gezählt. Man sieht, dass das י״ח das Ursprüngliche ist und nur leichtfertiges Zusammenstellen hat Stellen ausge-

s. Mf. ו', 18. und unten Nr. 138. Doch warum ist נוֹיִם und בַּגּוֹיִם gezählt? Und warum nicht וַעֲתִידֹתֵיהֶם? (Jes. 10, 13.)

Nr. 81. Dieses Verzeichniss ist angeführt mit Stellenangabe: Mf. ו', 6.; am Ende der Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 und corrumpirt Tractat Sopherim Abschn. 7, 4. Dass unser Buch wieder das Richtige hat, geht leicht aus der Vergleichung der genannten Angaben mit der unsrigen hervor. Das Fehlerhafte der M. Sopherim hat der gelehrte und scharfsinnige R. Jac. Naumburg im נחלת יעקב nach Mf. l. c. richtig verbessert; doch ist ihm dies bei einigen Stellen nicht gelungen, da ihm unser Buch fehlte. So heisst's nach עתודים: „תנויינ". Dies ist nun kein Wort, das in der Bibel vorkommt; er will demnach תנואון daraus machen das aber zwischen den Buchst. Ain und Zadi — s. das. — nicht passt; es ist aber richtig und soll תנינא — wie in uns. Buche תני דספ' — heissen und bezeichnen, dass das zweite עֲתוּדִים (Est. 8, 13.) gemeint sei, nicht aber das erste עֲתָדִים (ibid. 3, 14.) das def. Jod nach dem Taw geschrieben ist. Ebenso verbessert er aus עברים das W. עֶפְרוֹן, das aber weder Aehnlichkeit mit diesem, noch die gleiche Stellung hat; in unserm Buche folgt aber, wie in M. Sopherim, gleich nach עופי das W. עֲוִרִים, folglich braucht man nur das ב' (das durchs Gehör des Abschreibers leicht aus Waw entstehen konnte) in Waw zu verwandeln und man hat das Richtige. Das ברזות u. s. w. ist wahrsch. durch eine Reihenverwechselung entstanden; es muss gleich nach בהליכתם folgen, so dass ברזות גול, דהיא vor den mit He anfangenden stehen. Das „דרכי" gehört nicht zu dem Buchst. Daleth, wie nach vermeintlicher Verbesserung hinterher Naumb. selbst eingesteht, da ja auch das דהוא, welches er dafür stellen will, später aufgezählt wird; es steht wahrscheinlich für das bei uns hinzugesetzte הַוֵּרֶד. — Im Ganzen sehen wir, dass mit Ausnahme der Auslassungen, unsere Angabe auch der der מ"ם zu Grunde liegt. — Auch Rabb. Bib. ed. 1517, hat Fehlerhaftes, das leicht nach Mf. und unserm Buche verbessert werden kann; es fehlt aber auch da wie in Mf. l. c. למלוכי, עורים und צלול. Auch תְּשׁוּה fehlt ed. 1517. — In Mf. l. c. ist zu verbessern: החרסות = אשור, אשור = החרסית. Nach שפרורו steht ונטה, was ein falsches Schlagwort ist; es gehört vielmehr zum vorigen Satz und das folgende שמור ist das eigentliche Schlagwort, wie in uns. Buche. S. auch מ"ש Gen. 39, 20. und 22. Prov. 23, 24. — Unser Art. bezieht sich übrigens nur auf solche Wörter, die ein Mal so vorkommen mit Waw in der Mitte des Worts statt Jod; daher die vielen Beispiele von Wörtern, die Waw in der Mitte statt Jod haben und dennoch nicht hierhin gehören, weil sie mehrmals so vorkommen, so z. B. Mf. ו', 19. wo es heisst: ה' וונין מן ב' ב' כתי' וי"ו במצ' תיבות' וקרי' יו"ד u. drgl. S. Bemerkung zu Nr. 139. — Ebenso dürfen wir auch bei diesem Art. nicht an ausschliessende Vollständigkeit denken; so will Kimchi Jer. 18, 15. שְׁבוּלֵי lesen, statt שבילי, s. מ"ש das. — שְׁבוּתֵנוּ s. מ"ש Ps. 126, 4. אֲעָוְדֵךְ Thr. 2, 14. u. drgl. — Zu Neh. 7, 54. führt Heid. eine massoret. Angabe aus einem Mpt. an, welche bemerkt: בצלות קרי' בצליות, was demnach hierhin gehörte. — Endlich führt derselbe eine handschriftliche Bemerkung zu Jer. 14, 3. und 14. an, in welcher es heisst: צ"א מלין דכתיב ו' במצע' תיבות' וקרי' יו"ד, was mit keiner der angeführten Angaben übereinstimmt? —

Nr 82. 83. Diese beiden Angaben — von denen die erste auf den Pent. und die zweite auf die ganze heilige Schrift sich bezieht und nur da, wo sie für einen Buchst. in den ausserpentateuchischen Schriften kein Wort findet, denselben aus dem Pentat. anführt — sind zum Theil angeführt ohne Angaben der Stellen, Mf. א', 1. Cant. 1, 1. Est. 9, 7. Prov. 1, 1. und mit Angaben der Stellen: Gen. 1, 1. u. 1 Chr. 1, 1. — S. Buxt. Tiberjas Cap. 14. סיג לתורה von Dr. A. Worms ed. Frankf. 1766 S. 16* und A.; auch מ"ש Gen. 30, 42. und 34, 31. und אור תורה v. Lonsano z. d. St. Sie scheinen sämtlich unsere beiden Angaben nicht gekannt zu haben; sie erwähnen nur der in Gen. und 1 Chr. l. c. angeführten, während sie die bei uns angegebenen aus der Mp. citiren. — Ich will nur noch erinnern an unsere mehrmals erwähnte Bemerkung, dass ein Verzeichniss von א"ב u. drgl. niemals ausschliessend ist, so dass noch manche, auch in Mp. erwähnte Buchstaben dazu gehören können, wenn sie auch in beiden Verzeichnissen nicht angegeben sind; die in den Verzeichnissen erwähnten haben freilich die Autorität der Massora für sich, wenn auch manche Mpte. sie nicht gross schreiben, nach welchen mit Unrecht Lonsano und Norzi urtheilen wollen. Doch sind d. massoret. Angaben nur massgebend gegen die Handschriften, wenn diese das in der Massora Angegebene nicht befolgen, aber nicht umgekehrt.

Nr. 84. Diese Angabe befindet sich mit Stellenanführung Mf. א', 2. Lev. 1, 1. und ohne Stellenangabe: Deut. 9, 24. Prov. 16, 28. und Est. 9, 7. s. מ"ש zu den ange-

הגדולה שכתב רבינו נרשם מאור הגולה כתוב בסימן דחד מן פ״ט מן חד חד עַל ויקצף פרעה על שני מרסיו על שר המשקים. Hieraus ist zu ersehen, dass R. Gerschon, die höchste Autorität der deutschen Judenheit (von 960—1028. s. Grätz Bd. V. S. 405 ff.) sich nicht für zu gross hielt, um selbst die Massora abzuschreiben, aber auch, dass derselbe mit keiner von den beiden genannten Angaben, weder mit unserm Buche noch mit Mf. übereinstimmt. Sollte er vielleicht עַל הַמֶּרְכָּבָה, zu dem die angegebene Stelle וילך משם וימצא (2 Reg. 10, 15.) nicht passt, da es daselbst אֶל heisst, ausgelassen haben, wo er dann in Hinsicht der Zahl mit Mf. übereinstimmte? — In Wirklichkeit ist die Angabe doch richtig und zwar, wie wir sie verbessert haben in 1 Reg. 20, 33; die Versangabe muss also heissen והאנשים ינחשו und es ist auffallend, dass auch unser B. diesen scheinbaren Fehler hat; sollte aber auch in erster Stelle על gelesen werden, so konnte er's mit Recht nicht zählen, weil es alsdann 2 Mal mit עַל vorkommt, das zu unserm Verzeichniss nicht gehört. Es ist eigenthümlich, dass מ״ש zu beiden St. nichts über das אֶל und עַל bemerkt, da doch eine verschiedene Ansicht darüber obwaltet. — Auch in diesem Art. zeigt sich die Genauigkeit unseres Buches durch die Rechtschreibung; so muss die Mf. על גי statt על גא; על אדמה statt על ארמת; על יומו statt על יומי und על תבליתם statt על תכליתם haben, ausser manchem Falschen in den Citaten. —

Nr. 77. Dieses ist ebenso angeführt Mf. אל, 23. und fragmentarisch 2 Reg. 17, 4. Mf. hat אֶל הַמְנוּחָה und אֶל נַהֲשִׁי — wie auch Mm. 2 Reg. l. c. das erste hat — welche in unserm Buch nicht gezählt werden, dagegen hat dieses mehr: אֶל כָּתֵף, אֶל יָם, אֶל יַרְכְּתֵי, אֶל יֶרֶךְ und אֶל פָּנֶיךָ. Beiden fehlt aber אֶל סוֹא, was Mm. 2 Reg. zählt. — In Mf. l. c. muss המות in חמות, אל הטוב in אל טוב verbessert werden, ausser einigen Fehlern in den Schriftstellen selbst.

Nr. 78. Ist in der gedruckten Massora nirgends angeführt.

Nr. 79. S. Mf. את, 8. wo dieses Verzeichniss mit wenigen Veränderungen angeführt ist. Mf. ed. Bomb. 1525 hat ביתר, was Buxt. in ביתן verwandelt; das kommt aber auch mit וְאֶת vor; unser Buch hat בֵּיתְךָ, wobei aber auch וְאֶת vorkommt (s. Deut. 15, 16.), wenn nicht d. Segol des Taw eine Ausnahme bildet s. Mp. 1 Reg. 20, 6. und Nr. 253 Ende. — Vielleicht soll es בֵּיתִי heissen, das kommt nur mit אֶת vor. — מעשי in Mf. muss wie in uns. B. מעֲשֵׂה heissen, da ersteres gar nicht mit אֶת vorkommt. Ferner ist עשרת in Mf. unrichtig und muss wie in uns. Buche עשר heissen und עֶשֶׂר punctirt werden, da bei ersterem mehrmals וְאֶת vorkommt. — Bei uns steht סניך, פניה; פניהם mehr als in Mf. Daselbst steht רוחו statt bei uns רוּחִי, was richtiger ist, da letzteres Ez. 36, 27. mit ואת vorkommt und d. Mp. bemerkt לי'. S. auch מ״ש Num. 21, 14. zu אֶת וָהֵב.

Nr. 80. Ist ebenso angeführt mit Stellenangabe Mf. י', 5. und am Ende der Rabb. Bib. ed. Bomb. v. 1517. Mf. hat והמעינים, was aber nach unserm Buche und R. B. ed. Bomb. 1517 wie auch nach d. Ausgg. המעינים heissen und zum Buchst. He gezogen werden muss; ferner hat sie מיסך, was in unserm Buche und ed. Bomb. l. c. fehlt. Unter dem Buchst. Samech hat Mf. שׂוּמָה, wofür unser Buch סוֹא hat; ed. Bomb. 1517 hat beide nicht. Ersteres ist nach Heid. jedenfalls nicht richtig, weil nach den Maarbai (Abendländern = paläst. Leseart) שׂוּמָה geschrieben und gelesen wird; nur nach den Madinchai (Morgenländern = babyl. Leseart) — denen die Massora sonst nicht folgt — ist's geschrieben mit Jod und wird gelesen mit Waw; es gehört also nicht hierher, wie es auch unser B. nicht hat. S. מ״ש zu 2 S. 13, 32. der diese Verschiedenheit der Madinchai und Maarbai nicht bemerkt und die scheinbar fehlerhafte Angabe d. Mf. als für uns massgebend anführt? S. a. Pinsker „Einleitung in d. Babyl. Hebr. Punctationssystem u. s. w. S. 122 ff. — Unter סוֹא bemerkt מ״ש gleichfalls nichts, wie es auch in d. Ausgg. fehlt, was jedoch eigenthümlich ist, da unser Buch es anführt; auch Heid. hat's nicht gekannt? — Endlich ist noch zu bemerken, dass ed. Bomb. 1517 unter dem Buchst. Chet חיל Ez. 30, 16. anführt, aber dafür תחיל (ibid.) unter Taw auslässt, gegen Mf. l. c. und unser Buch; es scheint daselbst eine Verwechselung zwischen חיל und תחיל vorgegangen zu sein und daher die Versetzung vom Buchst. Taw zum Buchstaben Chet. Die Ausgg. wie auch מ״ש stimmen mit Mf. und unserm Buche überein, so dass חול mit Waw geschrieben ist. In Mf. muss ferner לעויר statt לעוור, שׂבכים statt שיבכם und שבותכם statt שביתכם stehen. — Uebrigens versteht es sich von selbst, dass unser Verzeichniss nur von solchen Wörtern, die nur ein Mal mit Jod statt Waw vorkommen, spricht. Darum sind auch die ausgelassen, welche mehrmals so vorkommen, z. B. חמיטל

Zu כָּעוֹם, was nicht vorkommt, will Heid. כָּשׁוֹל (Jes. 40, 30.) lesen; nach unserm Verzeichniss kann es auch כָּרֹת heissen.

Zu כָּסוֹם, das 2 Mal gezählt ist, will Heid. unser כָּרֹת substituiren.

Zu עָבוֹר, das nicht vorkommt, will H. עָבוֹר lesen und auf 2 S. 17, 16. beziehen, wo die Ausgg. aber עֲבוֹר mit Chatef Pathach haben; vielleicht ist עָרוֹךְ zu lesen.

Aus obiger Stelle geht hervor, dass diesem Massorethen unsere Angabe unbekannt war, weil er sie nicht unter א״ב anführt. Aber auch ferner, dass unser Buch diese Angaben nicht kannte oder mit Absicht manches ausliess; besonders aber ist merkwürdig, dass unser Buch das dort angeführte שָׁרוֹט nicht bemerkte, indem es sonst das דלוג nicht hinzugefügt hätte, was auf das fehlende Samech deutet. —

Nr. 74. Auch dieses Verzeichniss ist in der gedruckten Massora nirgends angegeben und also nur in uns. Buche erhalten; Mp. bemerkt zu den meisten לי׳. — Das Alphabeth bezieht sich auf den Buchst., welcher auf d. Taw folgt; letzteres kann auch radix sein, wie in תַּחְתַּנָּה, תַּאֲרוֹ u. s. w., s. auch Mf. ת׳, 1. Warum ist aber aus diesem א״ב nur תַּתְרָאוּ aufgenommen? —

Nr. 75. Dieses Verzeichniss befindet sich gleichfalls unter א״ב, mit grosser Verschiedenheit der Stellenangabe in Mf. נ׳, 2. Ohne Stellenangabe: unter א״ב Job 24, 22.; unter מלין Dan. 7, 12. und unter כ׳ מלין Prov. 31, 3.; aber selbst in den beiden letzten Stellen auf Mf. l. c., wo es unter א״ב angeführt ist — hingewiesen. Aus diesem Verzeichniss geht wieder deutlich hervor, dass das א״ב, als ein alphab. Verzeichniss, das auf eine ausschliessende Vollständigkeit niemals Anspruch macht, das Richtige war und zwar wie sie urspr. in unserm Buche gezählt sind. Mf. fand noch andere angegeben und schaltete sie, ohne genaue Prüfung, wie wir sehen werden, ein, liess aber andere wieder aus nach Willkühr und Zufall. Aus demselben Grunde hat die Mm. l. c., andern handschriftlichen Angaben folgend, bald מלין, wodurch der Hinzufügung und Auslassung freie Hand gelassen wird, bald aber die sehr beschränkende Zahlangabe: כ׳ מלין = 20[1]).

1) Wenn wir auch augenblicklich das Princip dieser beschränkten Angahe von 20 nicht finden konnten, so wollen wir sie, nach einem von Heid. aus einem Mpte. erhaltenen Verzeichnisse hierhersetzen, vielleicht findet Jemand das Richtige. בחיין, אחרין, יעפון, חטין, וכמהן, ויחנון, הימין, הרצין, האיין, גבולן, בחין, תלכן, תהיון, תענון, תחתיהן, צידנין, מגדון, מלכין, ימלאון, תלחמון. Man sieht wenigstens, dass keins von diesen 20 Wörtern zu den Zusätzen der Mf. gehört; sie vielmehr alle unter den ursprünglichen in unserm Buche gezählten sich befinden. Aus einer Handschrift führt Heid. noch Folgendes an: בְּנְעוּרֶיהֶן לי׳, לְפִיהֶן לי׳, יְדַעְתִּין לי׳, וּמִשְׁפְּטֵיהֶן לי׳, וַהֲמָתָן לי׳, אֶתְהֶן לי׳, מוֹצָאֵיהֶן לי׳, פְּרִיהֶן לי׳, מָעוֹזְכֶן לי׳. S. auch M. marg. zu 1 S. 7, 14. wo es heisst: כמהן לי׳, ציידונין לי׳, ויחנון לי׳, גבולן לי׳, אחרין לי׳, האיין לי׳, חטין לי׳, תחתיהן לי׳ (muss וכמהן heissen), הימין לי׳, מלכין לי׳ (muss בחיין heissen), בהיין לי׳.

Die Zusätze der Mf. sind: טוחן, טחון, והמתן, אחן, תפגעון, כהלין, נחשתן, מרוקיהן, לתתן, ינאצון, ירזמון, תנוסון, תגדעון, תתחמקין, תחשבון, תחקרון, תעבדון, תשאון und תושעון. — Die Auslassungen d. h. im Vergleich zu unserm Buche, welches sie zählt, sind יחסרון, עזין, עירן, לבן, ירבון, יאספון, יובילון, ידעתין, יזידון, תבקשון, תירשון, תדברון, רחבן. Dass die Hinzufügungen ungenau sind, geht daraus hervor, dass manche Wörter mehr als ein Mal vorkommen, als: תְּנַהֲעוּן welches 2 Mal vorkommt und wozu Mp. bemerkt ב׳. ebenso תְּשָׁאוּן und כְּהַלִּין. Letzteres ist schon dadurch ein ungehöriges Einschiebsel, dass es nach ס׳ steht, da es zu Kaf gehört. Heid. wollte, um das also fehlende ע׳ zu ergänzen, עֲלִלִין lesen, das in dem dabei angeführten Verse (Dan. 5, 8.) sich findet; was aber, wie Heid. selbst bemerkt, nicht zutrifft, da עֲלִלִין auch 2 Mal (Dan. 4, 4.) vorkommt (wenngleich Buxt. irrthümlich nur 1 anführt). Uebrigens kann für das Ain עִיִּין oder עִוִּין nach unserm Buche eingeschaltet werden. So ist aber auch מרוקיהן nach נ׳ eingeschoben und zu תֵּלְכוּן der falsche Vers Ex. 3, 21., wo es תֵּלְכוּ (ohne ן׳) heisst angegeben; es bezieht sich aber auf Deut. 6, 14. wie es in unserm Buche angegeben ist. Sollte die Mf. etwa das תֵּלְכוּן (das ל׳ mit Zere) des angeführten Verses meinen? Dies kommt ja aber 2 Mal vor —.

Nr. 76. Diese Angabe findet sich mit Anführung der Schriftstellen Mf. עַל, 3. Sie unterscheiden sich nur dadurch, dass unser Buch עַל אַחֵינוּ mehr zählt, als Mf. welche wieder mehr als unser Buch anführt עַל אַרְמְנוֹת עַל יָמִים und עַל הַמִּלְחָמָה · עַל בָּנָיו · עַל אֲדָנָיו, so dass unser Buch 86 und Mf. 90 Stellen zählt. — Heidenheim führt eine merkwürdige Stelle aus einer Handschrift zu Gen. 40, 2. an, welche also lautet: מצאתי במסרת

eine Verschiedenheit in plene und def. Schreibform. Allerdings fehlt demnach der Buchst. ל nach וי und müsste also in der Ueberschrift דלוג hinzugefügt werden; vielleicht ist aber mit Bedacht in unserm Buche das מלעיל ausgelassen, so dass auch Waw mit Schwa dazu gehört? —

Nr. 69. Angeführt mit Stellenangabe Mf. מ', 1.; es fehlt daselbst מַשְׁכִּימִי und מָשְׁחָת. —

Nr. 70. Dieser Art. der ausführlich Mf. א', 25. wiedergegeben ist, leidet daselbst wie א', 22. (s. oben Nr. 59 ausführlich) an Zusätzen und Auslassungen. Ueber das Einzelne weiter unten. —

Nr. 71. Unsere Angabe ist mit nicht unbeträchtlicher Verschiedenheit der Stellenangabe angeführt Mf. ו', 5. Ausser den angemerkten Zusätzen וְרֵעַ, וְעֶרֶב, וְנֶפֶג, וְטֶטָן, וְזֶרַע, וְדֶרֶךְ, וְבָאוּ, וְבַעַר, וְשֵׁשׁ, וְשָׁבוּ, וְשֶׁקֶר, וְקוֹל, וְקִיץ, וְעֵץ, וְעוֹ, וְלָנוּ, וְחוּצָה, וְנֶכֶר, וְנֶסֶךְ, וְיוֹר, וְדָם, וְאִישׁ, וְנֶכֶר, וְאִישׁ, וְרֵד, וְצֶדֶק, וְעוֹז, וְעוֹ, וְעָנָן und וְרֵד richtig sind, während die andern theils mehrmals vorkommen, u. theils d. Waw ein Pathach hat, die also nicht hierher gehören und ob nicht sogar וְעוֹ aus וְעוֹ und וְעָנָן aus וְעֵץ entstanden ist — da die einzelnen Wörter unpunctirt und fortlaufend ohne Versangabe oft in den Mpten. vorkommen, wie hier z. B. im Mpt. Hamb. zu Ex. 9, 15. — wollen wir nicht weiter erörtern. Das erwähnte Mpt. Hamb. hat in der Ueberschrift statt וקמץ das Wort ומלעיל wodurch etwa die mit Pathach des Waw hinzugezogen werden dürften, weil das doch noch immer מלעיל ist im Vergleich zum Waw mit Schwa. — Auch hat Mf. das ולית ausgelassen, wodurch allerdings dann auch die gerechnet werden dürften, die mehrmals vorkommen, was aber jede Einheit und Besonderheit stört. — Mpt. Hamb. l. c. zählt von jedem Buchst. ein Beispiel und hat mit unserm B. gemeinschaftlich וְלָנוּ und mit Mf. וְנֶכֶר (auch וְעוֹ, was aber ebenso gut וְעוֹ als וָעוֹ heissen kann —) und unter Phe zählt es וְפֹה, was beide andern nicht haben. Was etwa zu וְחַי (in unserm Buche ist Ez. 47, 9. angeführt, während Mf. Deut. 5, 21. hat) und וְרֹאשׁ zu bemerken ist, s. unten über d. Einzelne. — Ausserdem ist unsere Angabe ohne Stellenverzeichniss angeführt Mm. Ex. 9, 15. und Est. 8, 15.

Nr. 72. Dieses Verzeichniss ist unter א"ב תאומים בסמוך angeführt mit Stellenangabe Mf. ב', 14.; es wird daselbst also das ולי' דסמיך und דלוג ausgelassen. Dass das aber Auslassung ist, absichtliche oder aus Vergessenheit, ist daraus zu ersehen, dass 1 Chr. 29, 5. die Mm. wirklich liest וכל חד וחד לי' דכוותי'. — Was das לי' דסמ' betrifft, so darf man annehmen, dass dieses absichtlich ausgelassen ist, weil auch Zwillingswörter aufgezählt werden, die mehrmals vorkommen — die freilich unser Buch nicht zählt — als אֲנִי אֲנִי, das nach Mp. Deut. 32, 39, 3 Mal so auf einander folgt (Deut. l. c. Jes. 48, 15. Hos. 5, 14.); ebenso שָׁם שָׁם; warum aber nun nicht קָו קָו und drgl.? Das Richtige ist aber, wie unser Buch es hat; es sollen nur solche angegeben werden, die nur ein Mal in dieser Form vorkommen. Auch das דלוג ist richtig, da das Alphabetische des Verzeichnisses unvollständig ist, indem die Buchstaben Teth, Kaf und Kuf fehlen. Unser B. hat mehr als die Mf. — ausser den Zusätzen חֲמֵשׁ das כתיב und nicht קרי ist und לָעֲלוֹת לְעֵלוֹת, die nicht gleiche Form haben, beide also nicht hierhin gehören — בְּאֹרוֹת und יְבָרֵךְ. Ob aber trotzdem unser Verzeichniss auf Vollständigkeit Anspruch macht, ist zu zweifeln, warum ist z. B. אַבְרָהָם (Gen. 22, 11.) nicht gezählt? S. oben uns. Bemerkung zu Nr. 58. — Ohne Stellenangabe wird unser Verzeichniss angeführt Mm. Ps. 93, 1. Cant. 2, 15. Dan. 3, 9. 1 Chr. 29, 5. wobei beiläufig zu bemerken ist, dass B. Chajim bald auf Art. תאם bald auf ב' in Mf. verweist, woraus hervorgeht, dass derselbe noch unschlüssig war, wie er die Art. in Mf. ordnen sollte. —

Nr. 73. Dieses Verzeichniss wird weder in Mf. noch sonst in Mm. angeführt — wenngleich d. Mp. zu jedem לי' bemerkt — und ist nur hier erhalten. Wegen des fehlenden Buchst. Samech wird דלוג hinzugefügt. — Ueber das Einzelne weiter unten. — S. Mf. ו', 12. wo nur wie oben Nr. 33. von der offenen Endsilbe mit Cholam die Rede ist. Daselbst führt Heid. folgende, zur Aufklärung unserer St. wichtige Mittheilung aus einem Mpt. zu Deut. 14, 21. an:

עָוֹב לי'	(Ex. 23, 1.)	בָּרוּךְ לי'	(Jos. 24, 10.)
פָּגוּשׁ לי'	(Prov. 17, 12.)	אָרוֹר לי'	(Jud. 5, 23.)
צָרוּף לי'	(Jer. 6, 29.)	שָׁמוּט לי'	(Deut. 15, 2.)
שָׁרוּט לי'	(Zach. 12, 3.)	דָּחֹה לי'	(Ps. 118, 13.)
תָּמוּךְ לי'	(Ps. 17, 5.)	חָרוֹק לי'	(Ps. 35, 16.)
פָּרוֹם לי'	(Jes. 58, 7.)	כָּעוֹם לי'	
תָּנוּר לי'	(Jer. 16, 5.)	כָּסוֹם לי'	(Ez. 44, 20.)
צָעוֹק לי'	(Ez. 22, 22.)	לָבוּשׁ לי'	(Hag. 1, 6.)
עָבוּד לי'		מָכוֹר לי'	(Deut. 14, 21.)
בָּחוֹן לי'	(Jer. 6, 27.)	נָאוֹר לי'	(Ps. 76, 5.)
		כָּסוֹם לי'	

oder wirklich zählte; es aber dennoch, im Drucke etwa, ausliess, wie die Angabe Mf. 'רמ, 5. deutlich beweiset, wo er zu וְרוֹמַמְתִּי bemerkt: ב' ומב' לישני (s. auch Mp. zu Jes. 1, 2.) und hinzufügt: ומה דמסרינן בא"ב מן ב"ב מעות (Ps. 131, 2.) בתרי לישני אם לא שויתי, woraus also ersichtlich: a) dass er dieses Wort, nach seiner Absicht wenigstens, in unserm alphab. Verzeichniss zählte und b) dass er sich geirrt habe וְרוֹמַמְתִּי (mit Daleth) statt וְרוֹמַמְתִּי (mit Resch) zu zählen, welchen Irrthum er hier zurücknimmt. —

Nr. 60. Dieses Verzeichniss ist zwar angeführt ohne Stellenangabe Ps. 125, 1. und dabei auf Mf. unter dem Buchstaben ש hingewiesen, ist dort aber ausgelassen und so nur in unserm Buche erhalten. —

Nr 61. Ist ebenso angeführt und aufgezählt Mf. א"ב, 23. und ohne Stellenangabe Gen. 45, 6.

Nr. 62. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angeführt Mf. 'ב, 8. und ohne Stellenangabe Gen. 31, 33. — Mf. l. c. hat mehr als unser Buch וּבְאֵר und וּבְמוֹרָאִים beide sind aber unrichtig, denn וּבְאֵר kommt nach Mf. 'בא, 81. 4 Mal vor; und וּבְמוֹרָאִים kommt nur ein Mal vor, wesswegen auch die Angabe der Stelle beim zweiten fehlt; sie gehören daher beide nicht hierher. Dagegen fehlt וּבַנְּהָרוֹת in Mf. was unser Buch mit Recht hierher zählt. Die Angabe zu Gen. l. c. muss heissen: ובאהל ובאהל u. s. w. S. oben Nr. 58.

Nr. 63. Ebenso Mf. 'ה, 20. nur dass Mf. bei den beiden וְהוֹסַפְתִּי die Versstellen verwechselt hat, indem 2 Reg. und Ps. l. c. ult. und die beiden in Koh. penult. sein müssen wie in unserm Buche und darum, wegen Verschiedenheit der Betonung, zu unserm Verzeichniss gehören, da es ja sonst 4 Wörter und nicht מן ב' ב' wären. S. Mp.

Nr. 64. Angeführt mit Stellenangabe Mf. 'ה, 2. nur, dass dieselbe הַנִּמְצָאוֹת auslässt und הַמָּעוֹן (mit Nun fin.) statt הַמָּעוֹן, wie es in unserm B. und den Ausgg. vorkommt, hat. Mpt. Hamb. zu Jud. 6, 26. sagt ausdrücklich הַמָּעוֹן ב' וסי' ובנית מובח להי' אלהיך על ראש המערכה הזאת ומנחה ומנסך ושמן ומזבח ומקטר וזרועים ממנו יעמודו. — Wenn in der Ueberschrift bei uns steht: וכלהון פתחין, so ist das allerdings auffallend, da ja הַגְּלוּ, הַשְּׁבִי und הַכֹּהֵן mitgezählt werden? Mf. hat daher das הַטּוֹחַ und וכלהון פתח' ausgelassen, ob aber mit Recht?

Nr. 65. Angegeben mit Anführung der St. Mf. 'ה, 3; mit theilweiser Angabe (zum Buchstaben Taw) Job 38, 31. und ohne Angabe der Stellen Gen. 42, 16. Die Ueberschrift in der Mf. 'בחמי, ist unrichtig, da ja einige aufgezählt sind, deren He nicht interrogativ ist, als הַזּוֹכִיר, הַסְּבֶּכֶת. Das Richtigere ist, wie in unserm Buche angegeben וכל חד לי' פתח, so bemerkt auch Mpt. Hamb. (s. z. B. Gen. l. c.) zu mehren derselben לי' פתחין. Das eine חד in unserer Ueberschrift ist überflüssig und kann gestrichen werden. — Ferner ist Mf. הלמלך, das scheinbar zu 'הל gehört, gezählt; es muss aber הַמֶּלֶךְ heissen, wie es in unserm Buche richtig steht, und gehört zu 'המ. (Auch das frühere ההמירו muss in הַהֲרִימוּ verbessert werden, wie es bei uns richtig angegeben ist.) In Hinsicht auf Verschiedenheit beider Aufzählungen, hat Mf. הַיְנְטוֹר und הַמְעָרַת mehr als unser Buch, das wiederum, ausser den Zusätzen הַלְמֻתִּים, הַחֲיִיתֶם, הַלָּוֶה und הַצּוֹם die Wörter הַכֹּל und הַמַּשְׁחִית und הָרִאישׁוֹן mehr zählt als Mf. Dass übrigens auch dies א"ב, wie schon oft bemerkt, nicht alle dahingehörenden Wörter zählt, ersieht man aus der Angabe zu Job l. c. wo zu 'הת gezählt werden הַתִּמְלֹךְ (Jer. 22, 15.) הַתְקַשֵּׁר (Job 38, 31.) הַתְשַׁלַּח (ibid. 35.) הַתַּאֲמִין (ibid. 39, 12.) הַתַּרְעִישֶׁנּוּ (ibid. 39, 23.) הַתָּרִים (Job 38, 34.) הַתְצֹלָח (Ez. 17, 10.) הַתְשַׁחֵק (ibid. 38, 39.) הַתָּצוּד (ibid. 40, 24.) von denen bei uns nur 3 angeführt sind.

Nr. 66. Ebenso angeführt und aufgezählt Mf. 'י, 3. Ez. 14, 11. Ps. 67, 2. Daselbst fehlt, ausser dem bei uns angeg. Zusatz יִחַם, das Wort יְהִי, das wahrscheinlich aus Versehen des Abschreibers mit dem vorhergehenden יְהִי vermischt worden ist. — Ueber das Einzelne w. u. —

Nr. 67. Dieser Art. ist Mf. 'י, 4. mit Stellenangabe, aber unvollständiger angeführt. Es fehlen dort, ausser dem bemerkten Zusatz יֶאֱסֹפוּן: יִדְרשׁוּן, יָגִילוּן, יַבִּיעוּן, יֹאכְלוּן, יֵרְעוּן, יַרְדְּ, יִקְצְרוּן, יְשַׁבְּרוּן, יֵיטִיב, יֵיטֵב, יֶחְפָּצוּן, יַחְסְרוּן.

Nr. 68. Diese Angabe, aber ohne Stellenanführung findet sich nur 2 Chr. 21, 4.: ואינון מן ב' ויא' מלעיל wo das 'ויא, wie gewöhnlich, nur auf das 'א nach 'וי sich bezieht, dem aber auch 'ויב, 'ויג u. s. f. folgt; das מלעיל bezieht sich auf d. Pathach des Waw, das conversiv. ist, im Gegensatz zu Waw mit Schwa, s. oben Nr. 46. (und unsere Bemerkung). Ausser unserm Buche habe ich diese Stelle nicht gefunden. Wenn aber z. B. zu וַיֶּאֱסֹף bemerkt wird מלרע, so bezieht sich dies auf den Accent, wie oft. Die Zusätze וַיִּלְכּוּ und וַיִּקַּר gehören wohl nicht hierher, da das 'ו Schwa hat; und ausserdem bei ersterm doch auch וַיִּלְכּוּ das gleichfalls nur 2 Mal (1 S. 30, 22. Job 38, 35. wo Mp. 'ל hat, das aber 'ב heissen muss, wie 1 S. l. c.) vorkommt, hätte gezählt werden müssen; bei וַיִּקַּר ist auch

Das ג׳= 3 bezieht sich auf וְשָׁבָה und וְשָׁבָה (v. שוב) die 3 Mal ult. vorkommen s. Kimchi im Michlol S. 136ᵃ ed. Venet. parv. Das ב׳ בתרי לישׁ׳ bezieht sich hingegen auf וְשָׁבָה das 2 Mal mit dem Accent ult. vorkommt, aber in verschiedener Bedeutung d. h. von שוב und שבה. s. auch Mp. zu Lev. 22, 13. und Jes. 23, 17. wo zu וְשָׁבָה bemerkt wird: ב׳ מלרע וחד היא שבה und auch ג׳ מלרע; jenes bezieht sich auf וְשָׁבָה allein und dieses auf שָׁבָה und וְשָׁבָה; aber beide von der Wurzel שוב. —

שְׁלֹמִי (Num. 34, 27. Jer. 20, 10.) Mp. zur letzten Stelle bemerkt ב׳ חסר בתרי לישני. Es kommt zwar 5 Mal vor, doch def. Waw nur 2 Mal und in verschiedener Bedeutung; das eine ist N. p.

תּוֹלָע (Gen. 46, 13. u. Thr. 4, 5.) s. Mm. u. Mp. z. d. St.

תַּרְתִּי (Ez. 20, 6. und Koh. 2, 3.) s. Mp. zur ersten Stelle [1]).

---

1) S. ליקוטי קדמוניות von Pinsker S. רכ״ד, wo er eine St. aus אשכול הכופר des Karäers J. Haabel anführt, in welcher dieser sich als Verfasser des תרין בתרין nennt, wozu P. bemerkt: אשר מזה נראה שגם אחר בן אשר ניתוספו בהמסורה עוד סימנים ממוסרניים מאוחרים ושגם בעל האשכול הי׳ כאחד מהם וכו׳. Pinsker scheint demnach obige St. des ר״ת nicht gekannt zu haben, da dieser es ja als etwas Bekanntes voraussetzt. Wenn aber P. das. aus dem Mpt. von 1010 v. B. Ascher eine Massoraangabe anführt: אלו תיבות במקרא שן שתים בשתי לשונות מה שלא נזכר ולא נאמר במסרות גדולות ולא בסמורות קטנות ולא ובאמת ליתהון להני כ״ה וכו׳ ובדברי ספרים so scheint dieser Zusatz uns. Mm. und Mp. nicht gekannt zu haben, da diese beinahe zur Hälfte jener 25 bemerkt: מב׳ לישנא; ich will sie zur Vervollständigung unserer Angabe hier herstellen und nur zu denen die Schriftstellen bemerken, bei welchen wir keine Massoraangabe gefunden:

וְלִבֶּן s. oben.
וְתִכֶּן dass.
וַהֲרִיקֹתִי (Lev. 26, 33. Mal. 3, 10.)
וְהִסָּלָה (Ex. 9, 4. Deut. 28, 59.)
וְחִסַּרְתָּ (Deut. 28, 13. Job 11, 18.)
לְרַגְלִי (Gen. 30, 30. Ps. 119, 105.)
לְעַיִן (Num. 34, 11. Ez. 12, 12.)
יֵשֶׁה (Deut. 15, 2. Job 11, 6.)
מָרִים s. oben.
הַחֲגָב (Lev. 11, 22. Koh. 12. 5.)
קָח (1 S. 21, 10. Ez. 17, 5.)
חֶלְקוֹ s. oben.
אֵן s. oben.
יִמָּלְאוּם (Gen. 26, 15. 1 S. 18, 27.)
נִקְרָאתִי (2 S. 1, 6. Est. 4, 11.)
לְמִשְׁנֶה s. oben.
קָרָאת (Jer. 3, 4. Jer. 44, 23.)
s. P.; es muss heissen: — על כן קראת אתכם
רוּחָה s. oben.
נָשִׂיתִי s. oben.
וְחִנּוֹתִי (Ex. 33, 19. Job 19, 17.)

Der Vollständigkeit wegen sollen hier auch die 3 Mal und in verschiedener Bedeutung vorkommenden Wörter folgen:

בָּרַק (Deut. 32, 41. Jos. 19, 45. und Hab. 3, 11.) s. Mp. zur ersten Stelle, wo es heisst ג׳ בתרי לישני; das in Jos. l. c. ist N. pr.

וְאָנִי Mp. 1 Reg. 9, 21.: ג׳ בחלת לישן. Die 3 Stellen sind nicht angegeben.

חֶלְקַת s. oben.

יָרוֹק (Lev. 15, 8. Num. 12, 14. und Job 39, 8.) s. Mp. zu Job l. c. wo es heisst ג׳ בחלת לישן; Mm. bemerkt nur ג׳ ב׳ חס׳ וחד מלא. S. auch Mp. zu den andern Stellen, wo nichts bemerkt wird über בחלת לישן. Vielleicht soll es heissen: ג׳ בתרי לישן (s. oben חֶלְקַת und בָּרַק), da 2 von gleicher Bedeutung sind.

מְדִין M. marg. zu Jud. 5, 11. ג׳ בג׳ לישן • מדין וסככה (Jos. 15, 61.) ודין להטות מדין דלים (Jes. 10, 2.) חד לשון קרתא וחד לשון אורחא וחד לשון דין

חַפּוּחַ (Jos. 17, 8. Joel 1, 12. und 1 Chr. 2, 43.) s. Mm. und Mp. z. den Stellen. Die Angabe das. ist corrumpirt; Heid. verbessert sie nach einer handschriftlichen Angabe also: חַפּוּחַ ג׳ב׳ מלא וסי׳ למנשה היתה ארץ תפוח (Jos. 17, 8.) ותפוח גם תמר (Joel 1, 12.) קרח ותפח (1 Chr. 2, 43.) בתרא חסר • חד שום גברא חד שום פרי וחד שום קרתא.

צַלְלוּ (Ex. 15, 10. Hab. 3, 15. Neh. 13, 19.) s. Mp. zur letzten Stelle. — Mm. sagt nur ג׳ בקריאה וסי׳ וכו׳ אנ״ך, erwähnt also von der Verschiedenheit der Bedeutung nichts.

רָעָה (Gen. 29, 9. Jes. 24, 19. und Prov. 25, 19.) s. Mm. und Mp. zu Jes. l. c. Dieses letztere ist penult. (ב׳ מלרע.)

Durch diese Zusammenstellung ist das obige Urtheil des R. Tam völlig bewährt.

Wie unaufmerksam aber die Angaben in der Mf. gearbeitet sind, mag hier schliesslich noch nachgewiesen werden dadurch, dass der erste Herausgeber allerdings וְרוֹמַמְתִּי — s. Zusatz in unserm Buche — zählen wollte

---

מַשְׁאֹת (Gen. 43, 34. Thr. 2, 14.) s. die Mm. und Mp.
לְבָנַת s. oben.
חֲתָת s. oben.
הַקֹּרֹת s. oben.
יַעֲרַת s. oben.

חַרְצֻבוֹת (Jes. 58, 6. und Ps. 73, 4.) s. Mm. zur letzten St. Mp. zu derselben St. lässt ומב' ליש' aus. Wenn es in letzterer heisst: ב' פתח so soll das nicht heissen: es kommt 2 Mal mit Pathach vor; sondern das פתח muss פַּתָּח punctirt werden und soll, wie gewöhnlich, die andere St. (Jes. 58, 6.) bezeichnen, wo חַרְצֻבוֹת mit dem vorhergehenden פַּתָּח vorkommt. —

חֻשִׁים (Gen. 46, 23. Num. 32, 17.) Zu letzter Stelle bemerkt Mpt. Hamb. ב' ומב' לישן und führt die beiden Stellen an, s. auch Mp. z. St.

חֲתָת (Job 6, 21. 1 Chr. 4, 13.) Heid. führt ein Mpt. an, welches zu l. St. bemerkt: חֲתָת ב' מב' לישני וסי' תיראו חתת • ובני עתניאל חתת • בתראה שום גברא, woraus auch hervorgeht, dass das Taw in letzter Stelle ein Kam. hat, gegen d. Ausgg. S. d. folgende נחל, לבנת, יהל u. drgl.

יָהֵל (Jes. 13, 20. und Job 31, 26.) Zu l. St. bemerkt Mm. u. Mp. ב' בתרי לישני (א' פתח וא' קמץ) Mp. zur ersten St. lässt d. ב' בב' לישני aus.

יַעַרְתִּי (Deut. 32, 2. und Hos. 10, 2.) s. Mm. und Mp. zur letzten St. — Mp. zur ersten St. lässt's aus.

יְרֵב (Gen. 1, 22. und 2 Chr. 24, 26.) so bemerkt Mpt. Hamb. zur ersten Stelle ב' ומב' לישני. Letzteres wird als N. p. genommen.

יְרִיקוּ (Jer. 48, 12. und Koh. 11, 3.) s. Mp. zur letzten Stelle; zur ersten Stelle bemerkt Mp. bloss ב'.

לָאַט (2 S. 19, 5. und Job 15, 11.) s. Mm. und Mp. zu l. St. — Mm. zur ersten Stelle verschweigt das בתרי לישני

לִבְנַת (Ex. 24, 10. und Jos. 19, 26.) Eine Handschrift bei Heid. bemerkt: ב' בב' לישני קדמ' פתח תניא קמץ.

לְחֶלֶק (Num. 26, 30. und Job 17, 5.) so bemerkt eine Handschr. und Mp. z. l. St. — Das תחלקי in Mp. l. c. muss החלקי heissen und bezieht sich auf Num. l. c. wo הַחֶלְקִי bei לְחֶלֶק (als N. p.) vorkommt.

לְמִשְׁנֶה (1 S. 23, 17. Job 42, 10.) s. Mp. z. l. St. — Mp. zur ersten St. bemerkt es nicht.

לַעֲרֹב (Jud. 19, 9. Ez. 27, 9.) Mm. und Mp. zur l. St. und fügt hinzu קדמא מלא (—)

מִכְרִי (2 Reg. 4, 7. und 1 Chr. 9, 8.) Mp. z. d. St.; in der letzten wird noch hinzugefügt את השמן als Bezeichnung der andern Stelle. — Das eine ist N. p.

מִלְּא (Jer. 51, 34. und Ps. 139, 4.) Kimchi im Michlol S. 171. (ed. Venet. parv.) führt eine Massoraangabe zu Jer. l. c. an, welche so lautet: מִלְּא ב' בב' לישני, קדמאה כתוב באלף בתראה כתוב בה"א. S. auch מ"ש zu Jer. l. c.

מִלַּח (Esra 4, 14. und 6, 9.) Mp. zur letzten St. Zur ersten St. bemerkt sie nur ב'.

מִלֵּל (Gen. 21, 7. Jes. 21, 11.) s. Mp. zur ersten Stelle wo חד חסר וחד מלא hinzugefügt wird, da das zweite מִלֵּיל heisst. S. auch Mp. zur letzten St.

מַעֲרָנוֹת (1 S. 15, 32. Job 38, 31.) s. Mp. zur letzten Stelle wo es heisst: ב' בתרי לישני חד חסר; ähnlich Mp. zur ersten Stelle.

מָרִים (Ex. 15, 23. und Dan. 5, 19.) s. Mm. und Mp. z. d. St.

נָחַל (Jos. 13, 32. Ez. 25, 3.) Zur letzten St. bemerkt Mp. ב' בתרי לישני ולי'. Das eine ist von נחל und das andere von חלל. Das ולי' will sagen, dass das in Ez. ein Chet mit Kam. hat und das kommt nur ein Mal vor; das andere in Jes. hat Cheth mit Pathach.

נַחֲלָה (Num. 34, 5. und Ps. 124, 4.) Zu letzter St. bemerkt Mp. ב' בטעם בתרי לישן d. h. in diesen beiden Stellen ist das W. penult. kommt aber in verschiedener Bedeutung vor; das erste Mal ist das He ein He locale und das zweite Mal ist's He parag. s. Ab. Esra zu Ps. l. c.

נָשִׁיתִי (Jer. 15, 10. und Thr. 3, 17.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

עֲדִינָא (Jes. 47, 8. und 1 Chr. 11, 42.) Mp. zu l. Stelle, s. auch Mp. zur ersten Stelle, wo das מב' ליש' fehlt, aber bemerkt ist: אחד כתי' אלף. —

עֲנָנִיָה (Neh. 3, 23. ibid. 11, 32.) s. Mp. zur ersten Stelle.

עֲרַד (Jud. 19, 11. Hos. 11, 12.) s. M. marg. zur ersten Stelle, wozu noch bemerkt ist חד פתח וחד קמץ

רוּחָא (Jer. 52, 23. und Dan. 2, 35.) s. Mm. und Mp. zu beiden Stellen.

רְצָתָה (Jes. 42, 1. 2 Chr. 36, 21.) Mp. zur zweiten Stelle; die erste hat nur ב'.

שָׁבָה (Jer. 41, 14. Est. 2, 14.) s. Mp. zu den Stellen. Wenn Est. l. c. bemerkt wird ג' מלרע בתרי לישני, so muss das heissen ג' מלרע ב' בתרי לישני

בְּאֵרִי ב׳ ומב׳ לישן (Gen. 26, 34. Hos. 1, 1.) s. Mm. zu Hos. l. c. — Mp. hat an beiden Stellen bloss ב׳ ohne ומב׳ לישן, was richtiger zu sein scheint, da sie doch beide nom. prop. sind?

בְּבֹת ב׳ בתרי לישני (Gen. 34, 19. Thr. 2, 5.) s. Mm. z. St.

בַּעֲבִי (Job 15, 26. und 2 Chr. 4, 17.) s. Mp. zu d. St. und Kimchi W. B. s. v. — Buxt. in d. Concord. u. Rabb. Bibel liest 2 Chr. l. c. בַּעֲבֵי, das 2te Beth mit Zere, was nach Mp. l. c. falsch ist.

בְּעֵרֵב (Lev. 13, 48. Prov. 7, 9.) s. Mp. zu beiden Stellen; zu Prov. l. c. heisst's: ב׳ א׳ צירי בתרי לישן או בשחי. Das צירי א׳ bezieht sich auf Lev. l. c.

בְּעָרִים (Ez. 21, 38. und Ps. 94, 8.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

בְּרֵאוֹת (1 Chr. 21, 28. und 2 Chr. 26, 5.) Zur ersten St. heisst's in M. marg. ב׳ בתרי לישני חד מלא וחד חסר ויהי לדרש אלהים בימי, s. auch M. marg. zur 2ten Stelle, wo d. בתרי לישני fehlt.

בְּרִי (Prov. 1, 2. und Job 37, 11.) s. Mm. und Mp. zu d. Stellen.

גּוֹר (Gen. 26, 3. ibid. 49, 9.) s. Mm. zur ersten St. und Mp. zur letzten Stelle, wo es heisst ב׳ ר״פ בספרא ומב׳ לישן (d. h. in Gen. kommt dieses Wort 2 Mal vor und zwar am Anfang des Verses und in 2 versch. Bedeutungen).

גְּמָל (Jes. 18, 5. Prov. 11, 17.) zu letzter Stelle heisst's in Mp. ב׳ וחס׳ ובתרי לישני ובסר.

גַּרְתִּי (Gen. 32, 4. Ps. 120, 5.) s. Mpt. Hamb. zur ersten Stelle.

הֵלֶךְ (1. S. 14, 27. und 2 S. 12, 4.) s. Mp. zur letzten Stelle ב׳ הלך דבש אינון בתרי לישן. Mp. zur ersten St. fehlt das בתרי לישן. —

הַמְכַסֶּה (Gen. 18, 17. Ps. 147, 9.) ב׳ ומב׳ לישן מאברהם שמים וכל את הקרב דכו׳ s. Mm. in Mpt. Hamb. zur ersten Stelle. — In der gedruckten Mm. zur letzten St. fehlt d. ומב׳ לישן.

הַמְקֻרֶה (Ps. 104, 3. und Koh. 10, 18.) Zur letzten St. bemerkt Mpt. Hamb. ב׳ ומב׳ לישן, woraus hervorgeht, dass beide gleich lauten, gegen Mp., die zu jeder der beiden St. bemerkt לי׳ und in mehren Mpten. zu Koh. l. c. deutlich bemerkt לי׳ דגש, so dass in Koh. das Mem ein Dag. forte hat, in Ps. l. c. aber es ohne Dag. und das He mit Metheg od. Gaja steht. —

הַנְסָה (Deut. 4, 34. Job 4, 2.) s. Mm. und Mp. z. d. St.

הַסְכַּלְתִּי (1 S. 26, 21. und Ps. 119, 99.) s. Mp. zur ersten St. — Mm. zur 2ten St. fehlt d. בתרי לישני. —

הָפַקַד (Lev. 5, 23. Jer. 6, 6.) s. Mp. zur ersten St.

הַקְרוֹת (Gen. 42, 29. und 2 Chr. 3, 7.) s. Mm. und Mp. z. d. St.

הַשְׁמֵנָה (Num. 13, 20. und Ez. 34, 16.) Mm. und Mp. zu letzter Stelle. In Mm. zur ersten St. fehlt das ומב׳ לישני. —

וְיֵבוֹשׁ (Hos. 10, 6. und 13, 5.) Heid. bemerkt, dass einige Handschriften dazu anführen: ב׳ ומב׳ לישׁ׳ (das eine von בוש und das andere von יבש).

וַיִּדֹּם (Lev. 10, 3. und Jos. 10, 13) s. Mp. zu d. St.

וַיִּקַּב (Lev. 24, 11. und 2 Reg. 12, 10.) s. Mm. zur ersten St. und Mp. zur zweiten St.

וְיֵרֵד (Num. 24, 19. und Ps. 72, 8.) Zur ersten Stelle bemerkt Mpt. Hamb. ב׳ ומב׳ לישן מיעקב מים עד ים; s. auch Mp. zur letzten Stelle.

וּלְבֶן (Gen. 49, 12. Job. 35, 8.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

וּמַשָּׂא (Gen. 25, 14. und Jer. 23, 36.) s. Mp. zur letzten Stelle.

וְצַרְתָּ (Deut. 14, 25. und 20, 12.) Zur letzten Stelle bemerkt Mpt. Hamb. ב׳ ומב׳ לישני, was aber unrichtig ist, da es Ez. 4, 3. mehrmals vorkommt.

וְשִׁלַּם (Gen. 46, 24. und Deut. 32, 35.) s. Mp. zur ersten Stelle.

וְשָׁרַי (Gen. 16, 1. und Jud. 5, 15.) s. M. marg. zur letzten Stelle und Mpt. Hamb. zur ersten Stelle.

וְתַכֶּן (Ex. 5, 18. und 1 Chr. 4, 32.) Heid. aus einem alten Mpt. zur letzten Stelle.

חֲלֻקּוֹ (Jos. 18, 2. und Ps. 55, 22.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

חֶלְקַת Zu Gen. 27, 16. bemerkt Mp. ב׳ באורית׳ בתרי לישן, was aber schwierig ist, da es im Pent. noch 2 Mal (Gen. 33, 19. und Deut. 33, 29.) vorkommt. Der Verf. des מבין חדות will lesen ג׳ באורי׳ בב׳ליש׳, was eine Analogie hätte in Mp. zu Deut. 32, 41. wo letztere zu בָּרָק eine ähnliche Bemerkung macht. Vielleicht ist ג׳ באורית׳ בג׳ ליש׳ zu lesen und das Wort zu Deut. l. c. als bildlicher Ausdruck, verwandt durch eine Metathesis mit לְקָחָה, anders genommen wird, als Gen. 33, 19. s. unten Zusatz S. 20 b. —

Rücksicht darauf, ob das Wort nur an dieser Stelle oder auch sonst mehr vorkommt. Die oben genannten 8 Wörter musste unser Verzeichniss daher mit aufnehmen, weil sie nicht weiter vorkommen; musste aber andererseits טָמֵא תַּחְפְּנֵם יָסַפְתָּ und drgl. (s. oben) auslassen, weil diese noch ausserdem vorkommen. Aus diesem Grunde muss das זמרו unter Buchst. ד sich auf זַמְּרוּ und nicht auf זַמְּרוּ das gleichfalls in demselben Verse 2 Mal vorkommt, beziehen, weil letzteres noch ausserdem, während ersteres nur 2 Mal, wie angegeben, vorkommt. Ebenso ist unter Buchst. Lamed לַמְּלָכִים gezählt, obgleich es mehrmals vorkommt; denn in dieser Form mit Mem ohne Dagesch kommt es nur 2 Mal im gegebenen Verse vor; so wird auch אֵיכָהּ aufgezählt, obgleich es auch Est. 8, 6. vorkommt, weil, wie uns. Stelle bemerkt (ב' מלעיל), mit dem Accent penult. nur die beiden vorkommen, während sie in Est. ult. sind; s. auch Mp. zu den St. Aus demselben Grunde wird סוּרָה angeführt, das laut Mp. mit dem Accent auf ult. nur 2 Mal vorkommt; sonst ist's penult. — Wahrscheinlich hat unser Buch desswegen, was sonst nicht gewöhnlich ist, bei jedem Worte ב' hinzugefügt um dadurch anzuzeigen, dass es nur diese beide Male so vorkommt. Jedenfalls sehen wir wieder, dass unser Buch die correcteren Angaben hat.

Nr. 59. Dieser Art. der, wie der spätere א"ב מן ב"ב בחד לישן (Mf. א', 25. unser Buch Nr. 70.) sehr an Auslassungen und spätern Zusätzen leidet, wie das schon R. Jacob Tam, eine der bedeutendsten Autoritäten im Judenthum (1100—1171. s. Grätz Gesch. d. Juden Bd. 6, S. 211 ff.) in s. Buche הכרעה S. 11. ed. Filipowski[1]) ausführlich nachweist ist fast ganz so übergegangen in Mf. א', 22. Sie sind nur darin verschieden, dass unser Buch, ausser den Zusätzen: חָלְקוּ, הַקּוֹרוֹת und וְרוֹמַמְתִּי nur בְּעֵרֶב? und הַתַּנִּין mehr hat, während Mf. nur עָכָר mehr als unser Buch zählt; die drei nach וּבֵרַכְתָּ folgenden, als וַיַּפְתַּח und וַיֵּרֶב scheinen Versehen des Abschreibers zu sein, wenn sie in unserm B. fehlen, indem derselbe וַיִּפְתַּח, das wie alle andern Stellen im Mpt. unpunctirt ist, wahrscheinlich וַיִּפְתַּח las und so von diesem an fortfuhr und die drei genannten dazwischen liegenden Wörter überschlug, was leicht und oft bei etwas gedankenlosen Schreibern eintrifft. Indem ich über das Weitere auf Mp. zu den betreffenden Stellen und auf unsere Bemerkungen zu den Einzelheiten verweise, will ich hier nur noch einige Zusätze theils von רוו"ה zu Mf. l. c. theils wie ich sie sonst woher bei meiner Mf. bemerkt habe, alphabetisch geordnet hinzufügen:

ב' בתרי לישני, אֶל יֶתֶר חתנו (Ex. 4, 18. und Jer. 29, 1.) s. Mp. Jer l. c.

ב' בתרי לישני אָן (1 S. 10, 14. Job 8, 2.) s. Mp. zu den beiden Stellen, auch Mm. zu Job l. c. S. auch Mf. א' 25. wo sie zu ב' בחד לישן gerechnet werden.

בְּאַרְבּוֹת (1 Reg. 4, 10. Koh. 12, 3.) s. Mp. und Mm. zu den Stellen.

שלא תמצא במסרה הגדולה כשתמצא לית דכותהון ללמוד מהוכו ולומר אחרי אשר לא כתב בעל המסרה את אלו תרין דלית דכותהון עם תרין לישנין מכלל דחד לישן הוא ואל יעלה על לבך שהרי לא כתב בעל המסרת גם תרין דלית דכותהון שמשמעותם בחד לישן ולא כתב הרבה מהן דלית דכותהון לא עם תרין לישנין ולא עם חד לישן וכו' וכן מצאתי בהרבה כללות שלא נתן בהם חשבון שכתב ושייר....

Wir sehen, dass der Verf. annimmt, a) dass Anhänger des Dunasch das בְּשָׂרִים, nach der Ansicht ihres Lehrers, der, gegen Ben Saruk, das Wort in zwei verschiedenen Bedeutungen nimmt, in die Massora hineingetragen haben können; b) dass durch Irrthum und Vergessenheit Wörter, die schon in einer Stelle angeführt worden, fälschlich in eine andere hineingerathen sind und c) dass es Irrthum sei, zu glauben, dass Wörter, die scheinbar zu einer gewissen Angabe gehören und doch nicht dazu gezählt werden, nach Ansicht der Massora nicht dazu gerechnet werden dürfen und also in einem andern Sinne genommen werden müssen; denn die Massora ist nicht vollständig, wenn sie allgemeine Verzeichnisse (א"ב, שטה, זוגין —) ohne bestimmte Angabe der Zahl anführt und lässt gar manche dahingehörige aus. — S. oben Anmerkg. zu Art. 1.

1) Es dürfte nicht uninteressant sein, das Betreffende aus dieser Stelle hierherzusetzen, da das Buch doch wohl nicht Jedem zur Hand sein möchte. Nachdem nemlich der Verf. den Angriff des Dunasch gegen Ben Saruk zu בְּשָׂרִים zurückgewiesen hat, bemerkt er: dass Dunasch unsere Massora hätte für s. Ansicht anführen können und fährt fort: ואע"פי כי המסרה 'הגדולה חברם וכו ואולי הנוטים אחרי דונש כתבוהו במסרת בתרין לישנין, כי לולא זה היה מביאו דונש לראיה, אך לא נכתב לא עם תרי לישנין ולא עם חד לישן • כי יש הרבה אשר לא נכתבו לא בזה ולא בזה, ואם נכתב מימי דונש פתרונו כאשר פרשתי • ובזה תבין כי אחרי נכתב המסרה הוסיפו בו אנשים דברים שאינן במנין שהרי חרשתם חרשתם זקן זקן כתובים במסרת בתרין לישנין ובמסרת בחד לישן רחוק כמה דפין • וראה הרואה במסורת של חד לישן והיה דומה לו חסר והוסיפו בו ולא נזכר אשר היה כבר במסרת של תרין לישנין וכו' ולפי דרכי אפרש

erklärt wird, was Kimchi auffallend findet; s. auch (ימ"ש) zu St.) s. v. a. „mit Absicht" deutet, was im Zusammenhang besser passt; (so erklärt Ibn. Ganach צְדִים f. צַיִדִים v. צוד s. Kimchi Wörterb. unter צדד und צוד und Fürst's Wörterbuch unter צַד, 1.) ebenso צָדוֹנִי. Nach Mf. aber wären 2 v. צדה und eins v. צוד —? Für die Angabe der Mf. spricht dass nach derselben von den 3 Stellen je eine im Pent. eine in den Proph. und eine in den Hagiogr. (אנ"ך) steht, was nach unserer Angabe nicht der Fall ist; allein unser Buch hat wirklich die Worte: חד באוריתא u. s. w. — und wahrscheinlich mit Bedacht — nicht angegeben und nur eine spätere Hand hat im Mpt. משמש אנ"ך hinzugefügt. —

Nr. 57. Ebenso Mf. א' 21. nur dass daselbst unter ט' fehlt: (Job 21, 16.) טוּבָם, הן לא בידם טובם.

Nr. 58. Diese Stelle ist angeführt und aufgezählt Mf. ב', 13. Esra 1, 9. (hier aber nur bis Buchst. ח' (חיי), für die übrigen ist auf Mf. hingewiesen —) und ohne Angabe der Stellen Ps. 150, 5. Prov. 30, 33. (וּמִיץ) Job 2, 10. (נְקַבֵּל) 19, 21. Cant. 2, 15. (שֻׁעָלִים) Koh. 9, 9. (הֶבְלֵךְ) und Esra 8, 17. — Unsere Angabe bemerkt richtig דלוג = unvollständig alphab. Verzeichniss, weil sie טָמֵא nicht anführt, worüber weiter unten, es fehlt also der Buchstabe Teth. Mf. l. c. lässt das דלוג aus, indem dort טָמֵא aufgenommen ist. Ferner liest unter dem Buchst. He unser Buch הַחַרְדִי, was 2 S. l. c. wirklich 2 Mal in einem Verse vorkommt, während das in Mf. angeführte הַהַרְדִי (ibid. 23, 33.) nur ein Mal steht, indem das zweite הָאַרְדִי heisst, also nicht hierher gehört. Wenn ferner unser Buch כְּפוּרִי (— das ohnedies, wegen der Accentstellung in seiner Wiederholung verschieden ist —) וּמִיץ, נְקַבֵּל, שֻׁעָלִים und הֶבְלֵךְ nicht zählt, so liegt das darin, dass Angaben unter א"ב u. s. w. nicht ausschliessend vollständig sind (s. oben Art. 1.) Wenn aber Mm. die 4 zuletzt genannten an den betreffenden Stellen unter uns. alphabetisches Verzeichniss rechnet und auf Mf. verweist, so zeugt diese von Vergesslichkeit des Herausgebers oder dass dieser in Mf. einem andern Verzeichnisse folgte (etwa unserm Buche?), als bei der Niederschreibung der Mm. und der Verweisung auf Mf. — Ausserdem leidet Mf. an einiger Leichtfertigkeit im Citiren, so z. B. ausser dem erwähnten הַהַרְדִי ist dort וְתוֹרוֹת (nicht וְתוֹרוֹת) zwei Mal aufgezählt; unter dem Buchst. ל' ist יַסַּפְתָּ angeführt, was nicht dahin gehört; wie wir aber aus unserm Buche sehen, bezieht es sich auf לָנוּ des angegebenen Verses, in welchem allerdings auch das יַסַּפְתָּ zwei Mal steht, das aber zu unserer Angabe nicht passt, weil es ausserdem noch vorkommt. — Was die abgekürzte Angabe zu Esra 1, 9. betrifft, so ist sie, so weit sie reicht, ganz dieselbe der Mf., nur dass die Wörter: תחפנם, ותלד לו אחות פנחס nach ב"ב und: תרין מלין nach את גנבת zu streichen sind; ersteres, weil es blosse Wiederholung des ב"ב ist und letzteres, weil es aus der vorhergehenden Stelle corrumpirt ist. Es kann aber nicht die Absicht gewesen sein, wie Heidenh. zu Mf. meinte, hier תחפנם mitzuzählen, das allerdings im angeführten Vers 2 Mal vorkommt — erstens weil es nicht hier unter den Buchstaben Gimel, sondern zuletzt unter Thaw gehörte; zweitens ist ja diese Angabe ganz dieselbe, wie in Mf. und diese hat's ja nicht; endlich drittens und was das wichtigste ist, gehört es gar nicht zu uns. Verzeichniss, da es mehrmals, wie gleich im vorhergehenden Verse vorkommt. — Betrachten wir aber die Angabe an sich, so bietet sie folgende Schwierigkeit: a) worin unterscheidet sich unser Verzeichniss von dem Mf. ב', 14. (bei uns Nr. 72.) in welchem ja auch 2 Wörter die in einem Verse 2 Mal vorkommen (א"ב תאומים) angegeben sind? — Soll dieses aber nur von 2 Mal vorkommenden Wörtern, die dicht auf einander folgen (תאומים = Zwillingspaar) handeln, während unsere Stelle von überhaupt nur in einem Verse 2 Mal vorkommenden W. spricht, so entsteht b) die Frage warum hat unser Verzeichniss dennoch die Wörter: בְּאֵרוֹת נַחֲמוּ, לְאִיתִיאֵל, לָבֵשׁ, יְצַמִּיתֵם, יְהוּדוֹן, הָאָדוֹם und עָרוּ aufgenommen, da diese ja in jenem Verzeichnisse zu den תאומים gehören, weil sie zwei Mal dicht auf einander folgen? — Hieraus schliesst aber Heidenheim, dass unser Verzeichniss nur solche Wörter angeben will, die zwei Mal in einem Verse, sonst aber gar nicht wieder vorkommen und zählt alle diejenigen, die dies Merkmal haben, ganz gleich, ob sie dicht hinter einander, oder getrennt in einem Verse 2 Mal vorkommen; während die andere Angabe (תאומים) solche verzeichnet, die 2 Mal dicht hinter einander in einem Verse vorkommen, ohne

1) Wenn מ"ש daselbst bemerkt, dass das ה' nicht locale sein kann, weil dann der Accent penult. sein müsste — gegen Raschi's Erklärung, so ist das unrichtig, indem hier der Accent hinunter rücken muss, wegen des darauf folgenden א', wie bei שׁוּבָה אֲדֹנָי, לָמָּה, סוּרָה אֵלַי u. s. w. s. Heid. Anmerkg. zu עין הקורא Num. 12, 5. Deut. 1, 28.

1525) die Stelle 2 Mal zählt, ein Mal unter ו', 3. wo sie ו"י = 16 überschreibt und wirklich 16 Stellen zählt und ein Mal am Ende v. ו' vor dem Art. א' wo sie auch dieselben 16 Stellen zählt, aber in der Ueberschrift ב"י angiebt? — Buxt. hat mit Recht den letzten Art. als Wiederholung von ו', 3. vor א' ausgelassen, aber dennoch die Schwierigkeit nicht gemerkt. — Diese scheint folgendermassen gelöst werden zu können. Wie der folgende Art. (47) unseres Buches die Abwechselung von מלרע und מלעיל mit dem Anfange א' verbindet, (und der vorhergehende Art. mit י' am Anfang und ו' am Ende —) so sollte dieser Art. dasselbe bemerken bei Wörtern, die mit י' anfangen und deren sind, nach unserer Aufzählung wirklich nur 11 = י"א und wenn der Zusatz von וישבע hinzugezählt wird, 12 = י"ב. — Unsere Ueberschrift hat also wahrscheinlich gelautet: י"א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל וי' בריש תיבותא ולי' וסי' ונפתחה, ומת, והגה, ומש ובקר gar nicht hierher gehören und es nur 11 (12) sind, die mit י' anfangen. Nur durch Missverständniss ist das י' in ו"י verwandelt worden und so kamen denn auch jene 5 Wörter hinzu. Der erste Herausgeber der Mf. hat also 2 Quellen gehabt: eine, die nach der Zahl der Stellen eine später veränderte Ueberschrift hatte, und die führt er gleich im Art. 3. des Buchst. ו' an; er fand aber (wahrscheinlich in unserm Buche, das er kannte und dessen er sich, wie schon Levita im Mass. Hamass. bemerkt, bediente) eine andere Angabe, die die Ueberschrift א"י oder (mit dem hinzugefügten וישבע) ב"י hatte nud mit dem folgenden Art. unter א', wie bei uns, in Verbindung stand; darum nimmt er nochmals, und zwar wie bei uns vor א', den Art. mit der Angabe א"י oder ב"י auf, ohne auf die Zusätze zu achten oder daran zu denken, dass er denselben schon ein Mal unter ו', 3. angegeben hat. Im Einzelnen stimmen beide Art. überein, worüber weiter unten. —

Nr. 47. Befindet sich ebenso Mf. א', 1. (das חד מן נ' זוגין in Mf. ed. Bomb. v. 1525 steht irrthümlich für כ' זוגין) und ohne Aufzählung der Stellen: Koh. 4, 8. und Dan. 8, 27. Die Angabe in Koh. l. c. bezieht sich auf וְאַח (s. auch Mp. das.) und ist im Ganzen etwas corrumpirt; sie muss heissen: ואח חד מן ב' זוגין חד מלרע וחד מלעיל וא' בריש תיבותא. Die Hinweisung auf Art. זוג ist entweder gleichfalls Schreibfehler und muss בערך וי"ו heissen oder der Herausgeber hatte im Sinne, diesen Art. unter Buchst. Sain (זוג) zu verzeichnen und nahm ihn b. d. Abfassung der Mf. unter ו' auf. — Der Zusatz וְאֶשְׁמְעָה fehlt auch in Mf. l. c.

Nr. 48. Diese Angabe ist zwar Mf. ל', 8 und Ex. 27, 9. angeführt, in beiden St. aber ist auf Prov. 23. (wahrsch. V. 30. zu לַבָּאִים) hingewiesen, wo aber jede Angabe fehlt; sie ist also nur in unserm Buche erhalten; dies ist abermals ein Beweis, dass der erste Herausgeber während der Arbeit manchen Art. vergessen oder verloren hat. —

Nr. 49. Ist angegeben mit Stellenanführung Mf. ב', 2. und Jes. 8, 1. und ohne Aufzählung der St. Lev. 7, 8. und 13, 10. Die Reihenfolge nach den B-B. der heil. Schrift, ist bei uns beobahtet, während in den angef. St. zu Mf. und Jes. jede Ordnung, wie gewöhnlich fehlt. Das לבר ממסורת' fehlt auch in den angef. St.

Nr. 50. Angeführt wie hier Mf. ות'. 7.

Nr. 51. Dieser Art. ist angeführt ohne Angabe der Stellen Gen. 19, 20. wobei auf Mf. hingewiesen wird, wo er aber nicht vorkommt. Mpt. Hamb. zu Est. 1, 6. (wo וגוֹאֲלִי fehlt, obgleich die Ueberschrift ב"י זוגין = 12) lautet) und Dan. 2, 35. (wo die Paralellst. zu נִכַּר fehlt) führt die Stellen an, wie in unserm Buche. — Kimchi und מ"ש (s. Ps. 49, 15. und bes. 118, 25, so wie Gen. l. c. und שום שכל v. Heid. das.) scheinen unsere Massoraangabe nicht gekannt zu haben.

Nr. 52. Ist ebenso angeführt und aufgezählt Mm. in der Umschrift zu Cant. 1, 1. und Dan. 1, 1. und ohne Aufzählung der Stellen: Gen. 50, 5. (wo statt ב' ein כ' stehen muss) Lev. 4, 35. S. auch מ"ש Deut. 4, 48. Hos. 5, 2. und Ps. 101, 3.

Nr. 53. Ebenso angeführt und aufgezählt Mf. ר', 2.

Nr. 54. Ebenso Mf. כ', 3.

Nr. 55. Diese Angabe und Aufzählung befindet sich ebenso in-Mf. ו', 13. nur statt dass bei uns die Vocale genannt sind (מלאפום, קמץ פום) heissts in Mf. אוֹ אוֹ, s. Levita in Massor. Hamass., der behauptet, die Mass. gebe keine Namen der Vocale an.

Nr. 56. So angeführt mit Aufzählung der Stellen Mf. א', 20. und ohne Angabe der Stellen: Thr. 5, 13. Est. 3, 15. S. מ"ש zu Mum. 1, 16. — Auffallend ist, dass Mf. l. c. unter צ' für צָדָה und צָדוּנִי hat צָדָה und צְדָה? Unser Buch scheint das Richtige zu haben, indem es alle 3 von einem Stamme (ציד, צור = בחר לישן) nimmt und צָדָה (f. צֵידָה mit ה' adverbii, wodurch das He ohne Mappik

Nr. 40. Ist angegeben mit den Stellen Mf. קמץ, 6. und ohne St. Lev. 15, 3. Dan. 6, 15. Unsere Angabe, wo das „קמץ" fehlt, ist richtiger, da ja einige kein Kamez sondern Pathach haben; die Gruppe soll auch nur durch die Zweibuchstäbigkeit und das ein Mal Vorkommen bezeichnet werden; es scheint Zusatz des ersten Herausg. zu sein, der auch jedes Mal קמץ לי׳ hinzufügt, was in unserm Buch nur bei einigen geschieht, wo es gerade massoretisch ist. — So hat beispielsweise in allen Ausgg. יָךְ und טַח Pathach, während es nach Mf. l. c. Kamez haben müsste? — Die Aufzählung ist insofern verschieden, dass Mf. מַן und מָד mehr hat, als unser Buch, während dieses צַב, זָנ, צַק und דָך mehr zählt. Ueber Einzelnes s. unten Bemerkungen zu den einzelnen Wörtern.

Nr. 41. Ganz ebenso Mf. א׳, 27. und ohne Stellen Gen. 32, 2.

Nr. 42. Mf. ה׳, 13. mit kleinen Verschiedenheiten ebenso; diese hat mehr als unser Buch עֲנָה, während dieses שְׁבִיָה und וַתֲלָה mehr zählt. Ueber Einzelnes s. weiter unten. S. auch מ״ש zu Ez. 22, 24. und zu den betreffenden Stellen. —

Nr. 43. Dieses Verzeichniss will, als Gegensatz zum Vorigen, diejenigen Wörter angeben, welche ein Mal vorkommen und (als zweites Merkmal) ein ruhendes He am Ende haben, von dem man, verglichen mit je ähnlichen Formen, (nicht aber dem Sinne nach —) erwarten sollte, dass es Mappik habe, d. h. hörbar sei. Luzzato im משחרל zu Ex. 9, 18. scheints nicht so verstanden zu haben und schreibt der Massora eine irrthümliche Auffassung zu, fügt aber entschuldigend Folgendes bei: ומ״מ הנה וו ראיה על נקיון כפיהם, שלא שלחו ידם להגיה מסברה ולהוסיף המפיק שלדעתם הי׳ ראוי להיות בתיבות הללו. Die Angabe ist vollständig angeführt Mf. ה׳, 15. wo der erste Herausgeber bemerkt: נשמט אחד לפי המסרה, das aber bei uns sich findet, nemlich בְּלָא (Ez. 36, 5.), wo auch zugleich das Alef f. d. He steht. Das וממעין בהון ist Zusatz der Mf.; in unserm Buche fehlt's mit Recht, da das die Absicht der Angabe nicht ist, s. oben. — Ohne Anführung der St. ist sie angegeben: Ex. 2, 3. Job, 31, 22. Es giebt indessen mehre solcher Wörter, die die Massora aus unbekannten Gründen nicht zählt (s. Kimchi Michlol S. 32ᵇ ed. Venet. parv. und Levita's Anmerkg. daselbst); der Zusatz, der מְקֻבָּנָה unter וחד לבר ממסורתא hinzufügt, ist ungenau, da es, wie bemerkt (s. Michlol l. c.) noch mehre giebt, bei denen sogar die zu מְקֻבָּנָה beigefügte Rechtfertigung der Massora nicht anwendbar ist. Wenn Levita zu Michlol l. c. bemerkt ט״ו מלין דלא מפקין ה׳ u. s. w. so ist das auffallend, da unser Buch und Mf. י״ח hat? Zur Vervollständigung der Angaben über יָה mit Raphe am Ende gehört auch: Ex. 17, 16. (über יָה am Ende) Mf. ח׳, 3. (über חָה am Ende) Mf. ה׳, 14. und folgender Artikel, (wo es ein Mal mit und ein Mal ohne Mappik vorkommt. —

Nr. 44. Dieser Art. ist eine Fortsetzung der beiden vorigen so, dass Nr. 42 von ein Mal vorkommenden W. die ה׳ mit Mappik, Nr. 43 von Wörtern, die ה׳ ohne Mappik am Ende haben und Nr. 44 von Wörtern, die zwei Mal mit ה׳ am Ende vorkommen, das ein Mal Mappik und ein Mal kein Mappik hat, handelt. — Er wird mit Stellenangabe ebenso angeführt Mf. ה׳ 14 und ohne dieselben Gen. 25, 31. 40, 10. Prov. 5, 3. S. auch מ״ש zu Lev. 13, 4 Jes. 18, 5. 23, 18. 28, 4. Jer. 6, 6? Ez. 22, 24. 27, 20. Hos. 9, 10. Ps. 48, 14. Job 33, 5.

Nr. 45. Ist ebenso mit Angabe der St. angef. Mf. וי, 1. und ohne Stellenangabe: Job 6, 20. 26, 11. S. מ״ש 1 S. 25, 12. u. 30, 2. — Mf. l. c. (ed. Bomb. 1525.) hat כ״ב זוגין und zählt 23 mit וַיִּשְׁבָּעוּ, das bei uns nur Zusatz ist. (Auch Mpt. Hamb. hat an zwei Stellen Ex. 8, 14. und Num. 13, 2. die Angabe כ״ב und zählt וַיִּשְׁבָּעוּ nicht) — Unsere Angabe ist demnach die richtigere, die 22 angiebt und auch nur 22 zählt. Der Zusatz scheint also irrthümlich in Mf. hineingekommen zu sein, ohne zu merken, dass dann das כ״ב in כ״ג umgewandelt werden muss; Buxt. in s. Ausg. hat auch wirklich das כ״ב in כ״ג verändert, das aber an sich unrichtig ist, indem die ursprüngliche Massora es nicht zählen zu wollen scheint. Ob das וי״ן in וי zu verbessern sei, wie Buxt. gethan, ist fraglich, wenn es auch thatsächlich so ist. Es scheint, die Massora will nur das Prägnante der beiden Waw am Anfang und am Ende bei 2 Mal vorkommenden Wörtern angeben, die auch die Eigenthümlichkeit der Abwechselung des Schwa mit einem Vocale haben; auch das וליח fehlt mit Unrecht in der Mf. beider Ausgaben.

Nr. 46. Diese Angabe ist, besonders in unserm Buche, das sonst die Uebereinstimmung der Stellenzahl mit der Ueberschrift genau innehält, schwierig, indem die Ueberschrift יא = 11 angiebt und doch 16 (oder 17) gezählt werden? Noch auffallender ist aber, dass Mf. (ed. Bomb. von

haben und daher zum Buchst. He gehören, wesswegen die Mf. das. in d. Ueberschrift hinzufügt: וקמין לפניה משמשין ה' בסוף תיבותא, was in unserm Buche fehlt. Dies scheint aber richtiger zu sein, da auch פּוּרָתָא und פַּרְמַשְׁתָּא gezählt werden, die nicht auf He, sondern auf Alef ausgehen. Warum aber nur diese beiden gezählt werden, da nach Mm. zu Est. 9, 7. auch אַרִידָתָא, אַסְפָּתָא und פַּרְשַׁנְדָתָא als hierhin gehörig angegeben sind und auf Mf. ה' l. c. verwiesen wird, ist auffallend. Das Mpt. Hamp. lässt wirklich auch die beiden ersten aus, was aber nicht beweisend ist, da auch einige andere daselbst fehlen. —

Nr. 33. Ist mit Stellenangabe angeführt Mf. ו', 12. und ohne die Stellen: Gen. 39, 21. Num. 18, 29. Job 20, 28. und 39, 20. In letzter Angabe ist noch hinzugefügt כתיב וי"ו בסוף תיבות בהברת או d. h. mit Waw am Ende und Cholam (nicht Schurek. —). Dass hier aber nur der offene Laut Cholam, nicht aber buchstäblich das Waw gemeint sei, geht daraus hervor, dass mehre der Gezählten auf ה' ausgehen, als רֹאִי; קָוֹה, מָחֹה, לֵחֹה, יָרֹה, בָּנֹה, אָלָה schliesst sogar mit א'. Was die Verschiedenheit der angegebenen Stellen betrifft, so fehlt in unserm Buche אָמְרוּ und תְּתוּ, dagegen hat letzteres mehr als Mf. l. c.: יָרֹה, הַכְעִיסוֹ, תָּקְפוּ, רֵישׁוֹ, קָוֹה, מָחֹה, יְרֻדְפוּ. Auch dieses Alphabeth ist nicht vollständig, so fehlt z. B. דָּחֹה Ps. 118, 13. זָנֹה Hos. 1, 2. יָרֹה Ex. 19, 13. עָטָה Jes. 22, 17. כָּנָה Hag. 1, 9. צָפָה Jes. 21, 5. zu welchen die Mp. bemerkt לי' und die zu Nr. 73 gehören, s. diesen Art. S. auch לִירוֹא (2 Chr. 26. 15.) und die Mp. das.; auch Kimchi W. B. s. r. ירה. Ueber צַדְקוֹ und תְּתוּ, die mehrmals vorkommen, s. Bemerkungen zu den einzelnen Stellen.

Nr. 34. Ebenso angef. Mf. מ'. 16. Dieses Verzeichniss scheint aus jedem Buchst. des Alphabets nur ein Beispiel anführen zu wollen und darum nimmt es auch von denen auf לָם ausgehenden (s. Mf. ל', 17.) nur einige, als אֲרָאֲלָם und d הַחִלָּם auf; wäre das nicht der Fall, so gehörte ja jener ganze Art. hierher. Warum aber dort das Wort טַלָּם fehlt, ist nicht abzusehen.

Nr. 35. Ist ebenso angef. Mf. א', 3. und ohne Stellenangabe: Cant. 3, 9. Mf. hat מן חד חד א"א, das Buxt. verbessern will in: חד חד א"א א"ב א"ג א"ד וכו', was aber nicht nöthig ist, indem das richtigere unser Buch hat מן חד וחד א' בריש תיבות' d. h. die alphab. geordneten Wörter fangen immer mit Alef an und darauf folgt die alphab. Reihe. Auch dieses Verz. will nur eins von jedem Buchstaben angeben; darum zählt es das beigefügte אַפֵּאֵיהֶם (im Drucke fehlt die Bemerkung, dass dieses Wort Zusatz v. anderer Hand ist) wie noch viele andere Beispiele nicht, die mit א' anfangen und nur ein Mal vorkommen.

Nr. 36. Dieses Verzeichniss, das eine Fortsetzung des vorigen Art. und genau mit demselben verbunden ist, wird angeführt Mf. ב', 6. und ohne Angabe der Stellen Gen. 30, 13. — Mf. hat בְּרִבִּים mehr als unser Buch, während dieses wiederum בְּשִׁמּוּעַ und בְּתַבְנִיתָם mehr hat; alle 3 scheinen aber Zusätze zu sein, indem die Massora nicht alle W. die mit ב' anfangen und nur ein Mal vorkommen, aufzählen zu wollen scheint — da andernfalls viele fehlen würden z. B. בַּסִּירוֹת (2 Chr. 35, 13.) s. Mp. daselbst; es soll vielmehr, wie in den vorigen Artikeln, nur immer aus jedem Buchst. ein Wort angegeben werden. —

Nr. 37. Ganz ebenso angeführt Mf. א', 18. und ohne Stellenangabe Ex. 2, 20. Auch dieser Art. schliesst sich dicht an den vorigen an und (die Mf. hat sie mit Unrecht von einander getrennt —) soll auch nur immer ein Beispiel von jedem Buchstaben bringen; s. Bemerkung zu den vorigen Artt.

Nr. 38. Mf. א' 19. ebenso und ohne die Stellen Gen. 37, 25. — Mf. setzt noch hinzu ריש וסוף d. h. v. d. א"ת ב"ש befindet sich immer der eine Buchst. am Anfange und der andere am Ende des Worts, was aber, wie in unserm Buche, wohl auch fehlen kann; ferner fehlt Mf. טָחוֹן, das unser Buch hat. Heidenheim bemerkt, dass noch manche Wörter hierhin gehörten z. B. יִרְחַם (Prov. 28, 13.) כַּלַּיִל (Jes. 16, 3.), da doch oft, verschieden von den vorigen Artt., mehrere Beispiele aus einem Buchstaben oder Doppelbuchstaben angeführt sind. — S. auch טוֹחֵן und טָחוֹן des folgenden Artikels. —

Nr. 39. Dieser Artikel ist irrthümlich 2 Mal Mf. ו'. 1. und 55, (sowohl ed. Bomb. als Buxt.) wie hier abgedruckt. Buxt. setzt zu Mf. ו', 1. hinzu: וכל חד"ל דכוו', was ich augenblicklich nicht zu erklären weiss; hier lässt er auch das וַיִּם, welches ed. Bomb. anführt, mit Recht aus, da dies nicht am Anfang des Verses steht und also nicht hierher gehört; auch unser Buch hat's nicht. Dagegen führt er denselben Art. unter Nr. 55 nochmals an, ganz wie ed. Bomb. mit dem fehlerhaften וַיִּם und ohne וכל חד"ל דכוו'? Es sei jedoch bemerkt, dass auch Mpt. Hamb. zu Num. 7, 13. das וַיִּם anführt.

dass diese manches Wort auslässt, welches in der auf dieselbe sich beziehenden Mm. vorhanden ist, (wie hier לְעֵינַיִם) s. Nr. 1. Buchst. 'א Heidenheims Bemerkg. Wenn Mp. zu לְעֵינַיִם bemerkt: 'ל, so bezieht sich dies auf das Nun im Worte, das nur ein Mal so mit Kamez vorkommt. S. Mm. und M. marg. zu Prov. 10,,26. Gen. 3, 6. Mf. עין, 32. und מ"ש zu Koh. 11, 7. Besser ist's, wie ein Mpt. hat, לי'וקמץ zu lesen. — Ueber 'לא und Unvollständigkeit des Artikels s. Anmrkg. zum vorigen Art., denn es fehlt nicht allein das לְמוּצָק sondern auch לְלֵבִיא s. Mm. zu Job 38, 38. wo dazu לי' bemerkt wird; sollte nicht לְאֶפֶר (Ez. 48, 18.) dazu gehören, wo Mp. bemerkt לי'? Mpt. Hamb. hat zu Lev. 4, 20. מן חד חד ל', was richtiger ist, und zählt sie auf, wie Mf. l. c. —

Nr. 28. Ist ebenso angeführt Mf. 'ל, 5. nur dass in unserm Buche, wie immer, mehr die Ordnung der Bücher der h. Schrift beobachtet ist.

Nr. 29. Ebenso Mf. 'ל, 6.

Nr. 30. Dieses Verzeichniss, in welchem die ein Mal vorkommenden Wörterpaare angegeben werden sollen, bei deren einem oder anderm Worte man ein Waw praef. vermuthet, das aber nicht steht, — ist auch angeführt Mf. 'ן, 11. Beim ersten Anblick sollte man glauben, dass die alphab. Ordnung nicht beobachtet oder vernachlässigt sei, indem z. B. יַחַת als zum Jod gehörend, vor חסך steht, das zum 'ח gehört; ebenso נְשֵׁיכֶם, שֶׁמֶשׁ vor כְּבוֹד u. s. w.? doch dem ist nicht so, denn sie sind geordnet nach den Wörtern, bei denen eigentlich das erwartete Waw fehlt und so muss יַחַת וְיָנָא vor חֶסֶד stehen, weil וְיָנָא das Schlagwort ist, indem diesem das Waw fehlt, was der Herausg. der Mf. — wie auch sonst — nicht eingesehen zu haben scheint und darum wirklich חֶסֶד vor יַחַת setzt; dasselbe Verhältniss findet statt bei נְשֵׁיכֶם und שֶׁמֶשׁ vor כְּבוֹד, da ersteres z. Buchst. Teth gehört, indem bei טַפְּכֶם das Waw fehlt; bei שֶׁמֶשׁ fehlt das Waw dem W. יֶרַח, was zu Jod zählt und also richtig vor dem Buchstaben Kaf= כְּבוֹד stehen muss. Wie sehr der erste Herausgeber der Mf. unsere Angabe missverstanden hat, sieht man deutlich auch aus Folgendem:

In unserm Buche fehlt in der Angabe das Wort דלון, woraus hervorgeht, dass das alphab. Verzeichniss ein vollständiges ist. Die Mf. (d. h. deren Herausg.) hat aber gefunden, dass nach dem He das Sain (das Waw wird selten auch in den vollst. Verzeichnissen berücksichtigt, weil nur einzelne Stammwörter mit Waw anfangen, s. oben) und nach dem Chet das Teth u. s. w. fehlt.; folglich ist das Verzeichniss unvollständig und er setzte daher in d. Ueberschrift das דלוג hinzu, das aber falsch ist[1]), indem nach obiger Voraussetzung kein Buchst. (ausser Waw) fehlt, denn Sain ist שָׂרִים = ס', נְלָכָה = נ', יֶרַח = י', טַפְּכֶם = ט', וְיָנָא u. s. w. und das Verzeichniss ist also ein vollständig alphab. — Unter den Abweichungen ist zu bemerken, dass unser Buch הַפְּנָרִים הַדָּשֶׁן angiebt, so dass man meinen könnte, bei הַדָּשֶׁן fehlte das Waw, während Mf. הָעֵמֶק הַפְּנָרִים anführt, so dass das Waw zu הַפְּנָרִים fehlt; die Ausgg. sprechen für letzteres, denn הַדָּשֶׁן hat in denselben ein Waw. Es soll daher wahrscheinlich (dem Textinhalte nach ist's freilich zweifelhaft) in unserm Buche הַפְּנָרִים וְהַדָּשֶׁן heissen (wie wir's im Text abgedruckt haben) und die Angabe bezieht sich, wie in Mf., auf הַפְּנָרִים. Die Reihenfolge der Buchstaben kann hier nicht entscheiden, da beide (הפנרים und הדשן) zum Buchst. He gehören. — Ferner zählt unser Buch unter Resch רַב וְחֶסֶד mehr als Mf., worüber weiter nnten bei den einzelnen Stellen. In Mf. muss חֲלִיל (bei תָּ) in וְחָלִיל verändert werden, da das Schlagwort תָּ ist, dem das Waw fehlt. Zur bessern Uebersicht s. man מ"ש zu Gen. 27, 33. Num. 8, 4. Deut. 29, 10. Jos. 1, 14. 1 S. 9, 10. 2 S. 5, 4. 2 Reg. 4, 42. 5, 23. Jes. 5, 12. 58, 8? 61, 10. 63, 1. Jer 31, 39. Ez. 34, 31. Hos. 7, 1. 8, 10. Micha 7, 20. Ps. 115, 1. (Hab. 3, 4. 11. —) 1 Chr. 5, 16. 8, 40. 23, 10.

Nr. 31. Ebenso Mf. 'ן, 2. Der Gegensatz (וחלופם) zum vorigen besteht nicht darin, dass man (dem Sinne nach) bei den angeführten kein Waw erwarte, sondern nur darin, dass man bei allen andern ihresgleichen kein Waw findet, ausser bei diesen. Nach Heid. wird aus d. Rabb. Bibel ed. Bomb. v. 1517 noch hinzugefügt: וְנָשִׂיא אֶחָד (Num. 34, 18.) וְיָעֵד אֶחָד (Ez. 37, 22.) וּמֶלֶךְ אֶחָד (Num. 35, 30.)

Nr. 32. Ist angeführt mit Angabe der Stellen Mf. 'א, 26. Ex. 1', 25. Est. 9, 7. Unser Buch hat mehr: וְנִשְׁקָפָה, אֲחוּדָה und צְפָתָה, zu denen auch Mp. bemerkt לי'. — Mf. 'א, 26. verweist auf 'ה l. c. weil diese Wörter immer He am Ende

1) S. auch folgenden Art. als Gegensatz (= וחילופיהן), der gleichfalls vollständig (dem aber auch das Waw fehlt) ist und den auch Mf. — weil kein Irrthum möglich war, indem immer das erste Wort das Schlagwort ist — wie bei uns ohne דלוג abdruckt. s. weiter unten.

zu 2 Chr. 5, 11. zählt[1]). Es hat dagegen mehr: הַבָּז, הוּחַל, הוֹרִי, הַטָּל,

ו' hat Mf. וָטָף, וְדָע und uns. B. וַיִּבְלַע, וְאָשְׁמַע, וְאָפַח, וַיִּכָּל

ז' fehlt in unserm Buche gänzlich die Angabe,

ח' hat unser Buch mehr: חָלֵץ und חוּשִׁי,

ט fehlt in unserm Buche die Angabe,

י hat Mf. mehr: יִרְמִיהוּ, יִצְעָן und unser Buch יִלַּד, יִגַּח, יִרְשׁ, יָקַח, יִרְבֵּץ, יֵחַת, יִתְאַבָּל, יִדְאַג, יִקְרְבוּ, יִיסַּד, יִכְשַׁר, יִנָּאֵל, יִתְקַע, יִתְקַלָּם, יִשְׁאַג, יִשְׁאַל, יוּכַל, יִבְרַח, יִדְעָךְ,

כ' hat Mf. mehr: כַּרְע,

ל' hat unser Buch לַגַּל mehr,

מ' hat Mf. מָר, מֵעַל und uns. Buch מָשָׁל und מִסְפָּר mehr,

נ' hat uns. Buch נִשְׁאַר, נָמַשׁ, נִפְתָּח, נִשְׁבָּח, mehr,

ע' hat Mf. עֲוֹנִי mehr,

פ' hat unser Buch רַגָּן mehr,

צ' hat unser Buch mehr: שָׁנָג, שָׁאַג, שָׁדַד, שָׁנִי und unter

ת' hat unser Buch תַּחֲנָף, תִּשְׁתָּע, תִּדְבָּק, תִּשְׁלָחוּ, תִּזְכָּר, תִּשְׁבָּע, תִּפְרַח, mehr.

S. auch Kimchi im Michlol bes. S. 20 ff. (ed. Venet. parva) und מ"ש zu Jes. 47, 3. Auffallend ist's aber jedenfalls, dass bei unserm Art. nicht angegeben ist: דלוג d. h. dass er ein unvollst. alphab. Verzeichniss ist, da die Buchstaben ז' und ט' fehlen?

Nr. 22. Dieser Art. ist ganz ebenso angeführt Mf. פת, 16. nur dass er nicht mit וחילופיהון, als Gegensatz des Vorigen, anfängt, was aber insofern unrichtig ist, als er dadurch den Sinn des vorigen erläutert. S. vor. Art.

Nr. 23. Dieser Art. bezieht sich auf die beiden vorhergehenden, in welchen je von ein M. vork. mit Kamez und ein M. vork. mit Pathach die Rede ist; hier wird als Fortsetzung ein alphab. Verzeichniss von Wörtern angegeben, die 2 M. und zwar ein M. mit Pathach und ein M. mit Kamez vorkommen. (S. uns. Bemerkg. zu den beiden vorigen Art. und oben Art. 5, über הַנַּחַת und הָנַחַת, woraus hervorgeht, dass das Kamez auch K.-Chatuf sein kann; darum wird auch מָפָנֶה und נָתָן gezählt). — Derselbe wird fast ganz so angeführt Mf. פת, 17. nur dass in dieser עָבַר (nach י' eingeschaltet? —) und לָבְנַת vork., was in unserm Buche fehlt. Dies hat vielleicht darin seinen Grund, dass beide zu den בתרי לישני gehören, d. h. zu denen, die 2 Mal aber in verschiedener Bedeutung vorkommen, s. Mf. א', 22. und unten Nr. 59[1]). — Die Angabe ist ferner erwähnt, ohne Angabe der Stellen Ps. 83, 8. 112, 10. Dan. 7, 8. S. auch Michlol S. 199. (ed. Venet. p.) wo uns. Buch und dieser Art. angeführt wird; auch מ"ש Ez. 27, 9.

Nr. 24. Dieser Art. bei uns, als Fortsetzung der vorigen ist ebenso angeführt Mf. פת, 18. nur dass daselbst unter Waw noch וְאָמַץ angegeben ist. — Das hier unter לבד ממסורתא angeführte שָׂכַר fehlt auch dort. —

Nr. 25. Ist ausführlich angeführt Num. 1, 1. (äussere Umschrift) Lev. 25, 4. (wo das י"ב in Mm. und Mp. irrthümlich ist und י"ן heissen muss) und ohne Stellenangabe Mf. קמץ, 5. und Num. 3, 47. Auch das chaldäische Gedenkzeichen ist in beiden gleich, nur dass es bei uns ולקח ורעא (auf קח על מים sich beziehend) statt ולקח מיא heisst.

Nr. 26. Diese Angabe ist angeführt Mf. ל', 3. mit folgenden Abweichungen: Mf. hat mehr לִוֵּר, לְבֶלֶב, לְלַת, לְקַחַת, לַצְמִיתוּת, während unser Buch mehr zählt לַגַּד und לַמָּם. Das Mpt. Hamb. hat zu Num. 22, 2. die Angabe wie unser B. nur fehlt לַגַּד und לַמָּם. Das Nähere unter den einzelnen Buchstaben. — Wenn es in Mf. und bei uns heisst מן חד וחד לא', so ist das, wie gewöhnlich, nur vom Anfang des ersten Buchstaben zu verstehen. Besser hat's Mpt. Hamb. in diesem und folgendem Art. מן חד וחד ל' בריש תיבות' וכו'. — Auch dieser Art. ist aber nicht vollständig; so bemerkt z. B. Mm. und Mp. zu לַמּוּצָק (Job 38, 37.) לי'; es gehört also hierher, und selbst wenn das ל' mit Schwa gelesen würde, wie es einige Handschriften (und Concord.) haben, so müsste es doch im folgenden Art. gezählt werden; es fehlt aber in beiden.

Nr. 27. Ebenso Mf. ל', 4. wo לְהַחוֹמָה, לְהָעָם und לְעֵינַיִם fehlt. Ohne Stellenangabe ist unser Verzeichniss angeführt Mm. Num. 10, 31. Aus dieser St., in welcher zu לְעֵינַיִם auf Mf. l. c. hingewiesen wird, geht wieder hervor,

1) Ausser dem, dass dies gegen die Angabe ist, welche nur die ein Mal vorkommenden zählen will (מן חד הד) gehört auch nur das von uns. Buche angeführte (2 Chr. 5, 11.) dahin, da dies mit Sakef nur ein Mal vorkommt, während die andern beiden (eins Praet. und eins Imperat. — letzteres fehlt in der Concord. — die Mp. bemerkt aber ג' mit Recht, —) nach der Regel durch das Athnach ein Kamez haben müssen.

1) Wenn חָם (Ps. 39, 4.) und חָם (Jos. 9, 12.) nicht angeführt ist, so hat das seinen Grund darin, dass חָם noch vielmals (als Nom. propr.) vorkommt. S. unten am Schlusse dieses Werkes Anhang Nr. 21 und unsere Bemerkg. daselbst.

ziemlich überein, mit Ausnahme folgender Buchstaben: unter א zählen beide 17 W. doch hat Mf. כַּאֲכל, was bei uns fehlt, während unser Buch כְּאַרְבָּעִים[1]) hat, was Mf. fehlt, es sind also 18 Wörter.

„ ד hat unser B. 2 mehr: כְּדָנִיֵּאל, כַּדָּם. —

„ ה hat zwar uns. B., wie Mf. ursprünglich 8 Wörter, es sind aber 2 W. כְּהַנְדּוֹף und כְּהַמֵּם hinzugesetzt. —

„ ל hat unser Buch 8, aber 2 כְּלִבִּי und כְּלֶחֶם, die Mf. nicht hat; letztere zählt 9 W., von denen כַּלּוֹ, כַּלְנוּ und כָּלוֹ in uns. B. nicht gezählt werden; es sind also im Ganzen 11 Wörter mit כל.

„ מ hat uns. B. eins mehr, nemlich כְּמַהוּ.

„ נ zählt unser B. 6 und hat כַּנֶּשֶׁף mehr, als Mf.

„ ס hat unser B. 2 mehr: כְּשִׁכִּיר und כְּשֵׁדֵּה also 6 Wörter, s. Ez. 35, 15, und obige Bemerkung —

„ ע hat uns. B. 7 W. also eins mehr, als Mf., nemlich כְּעֵרְכוֹ. Ebenso

„ פ hat unser B. 5, also 1 mehr, als Mf. und zwar כַּפְּלִשְׁתִּים

„ ש hat unser Buch 2 mehr, nemlich כְּשָׁנָה und das hinzugefügte כְּשִׁלֹּה. Endlich

„ ת haben zwar beide 7 W.; jedes zählt aber 2, welche das andere nicht hat; so hat Mf. כְּתֹמֶר, כְּתוֹרַת und uns. B. כְּתִרְצָה, כְּתָבוֹר mehr; es sind also im Ganzen 9 Wörter.

Beide Angaben sind indessen nicht vollständig; so fehlt z. B. unter א: כַּאֲפִיקִים (Ps. 126, 4), wo Mp. bemerkt לי ebenso unter מ: כְּמַחֲנֵה (1 Chr. 12, 22.); warum ist neben כְּשִׁמְחָתָךְ nicht auch כְּשִׂמְחַת (Jes. 9, 2.) und כְּשִׂמְחַתְכֶם (Jes. 66, 5.) gezählt, zu denen Mp. gleichfalls לי bemerkt?

Nr. 20. Dies ist fast ebenso angeführt Mf. ל, 1. nur dass daselbst unter מ: לְמֵאָה וְעֶשְׂרִים לְמֹשֶׁה אִישׁ und mehr als in uns. Buche angeführt sind, während dieses unter כ: לְכָל גּוֹיִם, unter ש: לְשָׁנַת חֲמֵשׁ und unter ת: לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת (letzteres von späterer Hand) mehr hat, als Mf. S. die Bemerkg. des ersten Herausgebers der Mf., welche auf unser Buch keine Anwendung findet, da dies לְשַׁעֲרֵי ירושלים (ohne י) liest; warum aber das ירושלם (Jer. 22, 19.) nicht gezählt wird, lässt sich, wie schon oben bemerkt, bei alphab. Angaben nicht absehen, da sie oft unvollständig sind und der Zählungsgrund der Massorethen nicht deutlich vorliegt.

Auch die Bemerkung zu לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ findet bei uns. Buche nicht statt, da dasselbe dieses Paar gar nicht zählt. Heid. will statt des genannten Wörterpaares לְמַעֲשֵׂה יָדָיו (Jes. 2, 8.) rechnen, was an sich richtig ist; doch darf so leicht nichts in die Massora hineingeschoben werden, zumal eine so anerkannte Massora, wie unser Buch es gar nicht zählt. S. Mm. zu Job 12, 6. wo unserer Angabe Erwähnung geschieht unter den Worten שטה חדא מן ט״ו לא׳ מלעיל בריש תיבותא, was aber unverständlich ist; das ט״ן kann gerechtfertigt werden, indem die 14 unter dem Buchstaben א aufgezählten Paare um eins vermehrt werden können, da zu לַאֲשֶׁר לוֹ (Lev. 27, 24.) die Mp. bemerkt: לית. Es sind demnach 15 Wörterp., die nur ein Mal mit anfangendem לא vorkommen; aber das מלעיל lässt sich nicht erklären, wie das schon Heidenh. bemerkt. Wahrscheinlich soll die Angabe heissen: שטה חדא מן ט״ו מן תרתין תיבות׳ (ב״ב oder) לא׳ בריש תיבות׳, was mit unserer Angabe übereinstimmt. — Das Uebrige zu den einzelnen Stellen! —

Nr. 21. Dieses Verzeichniss ist ausführlich aber mit vielen Abweichungen angegeben in der Umschrift zu Lev. 1, 1. und ohne Angabe der Stellen Mf. קמץ, 4. und Ruth 4, 18. Dass unsere Angabe die richtigere ist, sieht man schon an der Ueberschrift, die bloss sagt: מן חד וחד קמץ ohne בוקבא, (das in Mf. l. c. beigefügt zu sein scheint) indem auch viele andere Accente, als Sakef bei den angeführten Beispielen sich finden. Die Stelle will also nur angeben: welche Wörter, die ausnahmsweise Kamez haben, nur ein Mal so vorkommen, wie das auch der folgende Art. beweist, der nur als Gegensatz zum vorigen, die ein Mal ausnahmsweise mit Pathach vorkommenden angiebt, ohne Rücksicht auf die Accente. In der Mf. ist dieser freilich nicht als Gegensatz aufgefasst, da er ganz getrennt vom Vorigen, an einer andern Stelle (Mf. פת, 16.) angeführt wird, was aber unrichtig ist. S. folg. Art. Die Abweichungen sind alphab. Folgende: Unter

א hat Mf. אָח und uns. Buch: אֲרוֹמָם, אֲתוּדָע mehr,

ב hat Mf. בּוּיָתָנִי und uns. B.: בְּכִלְיוֹתָי, בְּמִשְׁיחִי, בָּר mehr,

ג hat Mf. נָבֵר (Ps. 128, 4.) mehr als unser Buch,

ה hat Mf. הִתְקַדָּשׁוּ 3 Mal, während unser Buch nur das

1) Es ist merkwürdig, dass d. Mass. weder hier noch Rabb. Bib. ed. Venet. v. 1517. unter א״ב חד כף והד בית (s. oben Nr. 4.) dieses Wort zählt?

Zu ב׳. Mf. hat mehr וּמְבִיאִי, וּמְבָרְכָתְךָ, וּמְבָרְכֶיךָ, וּמְבַלְּעָדַי, וּמְבָקְרוֹ, וּמְבָמוֹת, וּמְבָטַח, וּמְבִיאֶיהָ; unser Buch hat mehr וּמִבְּנָיִן. Es sind im Ganzen 14 W., von denen Mf. 13 und unser B. 6 zählt.

Zu ג׳. Von den in der Mf. gezählten 12 W. hat unser Buch nur 2. —

Zu ד׳. Fehlt die Angabe in der Mf. gänzlich.

Zu ה׳. Von den in der Mf. gezählten 9 hat unser Buch drei; auch Mm. Ez. 43, 15. sind die 9 der Mf. angeführt. S. unten Bemerkg. zu Nr. 195.

Zu ו׳. Fehlt die Angabe in d. Mf.

Zu ז׳. Mf. hat mehr das W. וּמְזוֹמוֹת und unser Buch hat mehr וּמִזַּרְעוֹ; es sind demnach 6 W., von denen Mf. und unser B. je eins auslässt. —

Zu ח׳. Mf. hat וּמְחִי, וּמְחִי, וּמְחִיתַ, וּמְחֻשְׁבוֹן, וּמְחֻקָּק, וּמַחֲזִיק, וּמְחֻזָּה, וּמְחֻלִּים, וּמְחַדְּרִים, וּמְחִיָּתְךָ, וּמְחִיָּה, וּמְחֻיָּק, וּמְחוּצָה, וּמַחְשַׁבְתַּי mehr als unser Buch, das nur die übrigen 9 hat; es sind also 22 W. S. auch Mm. zu Prov. 19, 26.

Zu ט׳ und י׳ fehlen die Angaben in der Mf.

Zu כ׳. Mf. hat 16 und zwar: 5 gemeinschaftlich mit unserem Buche, das וּמִכַּבְדוֹ mehr hat, und folgende 11 mehr: וּמִכְּרֵיהֶן, וּמַכְבִּיד, וּמַכַּף, וּמִמַּכְתֹּתֶיךָ, וּמִכְּלִי, וּמִכְּאֹבוֹ, וּמַכְאֹבִי, וּמַכְּתִי, וּמַכּוֹת, וּמִכְרֶכֶר, וּמְכוּשׁ; es sind also 17 Wörter.

Zu ל׳. Mf. hat 16 W.; unser Buch hat וּמְלֵא und וּמָלֵא mehr, es sind also 18 Wörter.

Zu מ׳. Mf. hat 15 Wörter; unser Buch hat folgende 3 W. mehr: וּמִמְּשַׁפְּחוֹת, וּמִמַּחֲנָיו, וּמִמְּצוּקוֹתֵיהֶם S. Mm. zu Ps. 69, 15., wo noch ausserdem וּמִמַּעֲרָבָה (Jes. 45, 6.) und וּמִמִּצְרַיִם (Hos. 11, 1.), ebenso Ps. 107, 28., wo gleichfalls וּמִמַּעֲרָבָה — aber nicht וּמִמִּצְרַיִם — gezählt wird; also im Ganzen 20 Wörter. Es ist jedenfalls auffällig, dass der erste Herausgeber, der wenigstens bis ל׳ nach den Massorastellen sammelt, doch die angegebenen (wie auch וּמִמְּצוּקוֹתֵיהֶם, das in Ps. 69, 15. gezählt wird) nicht aufnahm. — Wenn ferner hier die nicht aufgenommen sind, welche oben Nr. 1. Buchst. מ׳ gezählt werden, so liegt das darin, dass hier nur von solchen die Rede ist, die ohne Waw gar nicht oder mehr als ein Mal vorkommen. —

Zu נ׳. sind beide gleich.

Zu ס׳. Mf. hat 11 Wörter (indem וּמַשַּׂאת (Jer. 40, 5.) fälschlich zwei Mal gezählt wird) und וּמִשַּׂאתוֹ mehr als unser Buch, das 14 zählt und וּמִשְׁדֵּה, וּמִסְגְּרוֹתֵיהֶם, וּמִשְׁנָאִי und וּמשא? mehr hat. Das וּמשא scheint das verstümmelte וּמִשַּׂאתוֹ der Mf. zu sein, da das so angeführte Wort, wie auch der dazu angeführte Vers nicht vorhanden ist. Es sind demnach 14 Wörter, S. auch Mm. Job 31, 23.

Zu ע׳. Zu den 12 Wörtern der Mf. hat unser Buch noch וּמֵעֲצֵבוֹן und וּמֵעֲמָקְךָ, also im Ganzen 14 W. S. auch Mm. Job 10, 14.

Zu פ׳. Zu den 8 der Mf. kommt in unserm Buche noch das Wort וּמִפַּחְדוֹם.

Zu צ׳. Mf. hat 14 Wörter; unser B. hat noch 2 mehr וּמִצָּרֵי und וּמִצָּאוֹתָיו = 16 W. S. Mm. zu Prov. 30, 12. (מלין יחידאין) und Job 11, 17. (שטה חדא).

Zu ק׳. Hier sind beide Angaben gleich.

Zu ר׳. Zu den von Mf. gezählten 14 W. fügt unser Buch noch וּמֵרֵעַ und וּמֵרָחוֹק = 16 W.

Zu ש׳. Mf. hat mehr als unser Buch folgende 7: וּמִשְׁלוֹ, וּמָשְׁלוֹ, וּמָשׁ, וּמָשׁ, וּמָשׁוֹחַ, וּמְשׁוּחַ, וּמִשְׁמַן; unser Buch hat aber 18 mit der Mf. gemeinschaftlich und 3: וּמִשְׁמָן, וּמִשְׁלָל, וּמַשָּׂא mehr; es sind also 18 u. 7 u. 3 = 28 Wörter.

Zu ת׳. Unser Buch hat den Zusatz וּמִתֵּימָן mehr als die Mf. Es sind also 10 Wörter.

Aus Obigem ist zu ersehen, dass, wie wir schon bemerkt, unser alphab. Verz. weder in unserm Buche noch in Mf. ein vollständiges ist, so wie auch die einzelnen Angaben der Mm. auf Vollständigkeit keinen Anspruch machen; sie können sich nur wechselseitig ergänzen. Jedenfalls aber hat unser Buch den Vorzug, dass die Angabe der Schriftstellen bei jedem Buchstaben die Reihenfolge der Bücher und der Stellen in denselben genau befolgt, während die Mf., selbst vom Buchstaben ל׳ an, alles unter einander wirft, ohne Ordnung. —

Nr. 19. Diese Angabe befindet sich mit Aufzählung der Stellen in Mf. כ׳. 2. und ohne Stellenangabe: Gen. 38, 11. Num. 15, 12. Ez. 35, 15. (wo die 4 unter dem Buchstaben Samech mit vorhergehendem כ׳ angeführten W., aufgezählt werden; das הד מן ד׳ זוגין מן ב״ב כם׳ ist gewiss ein Fehler und muss heissen חד מן ד׳ מלין מן כם׳ וכו׳ (— und Ps. 119. 70. Auch diese Stelle ist falsch angegeben und muss heissen: ואינון מן א״ב מן ב״ב חד מלרע וחד מלעיל כ׳ ברישי׳ worüber oben Nr. 11. S. auch מ״ש zu Deut. 20, 2. 1 Reg. 14, 5. 2 Reg. 2, 9. Hos. 9, 1. — Vergleichen wir unser Buch mit der Mf., so stimmen sie so

וְיָשֵׁב) zu diesem Art. kommen, da sie ja 3 Mal mit Waw anfangen; er suchte daher in d. Mf. (während er's in d. Mm. stehen liess) immer die dritte Stelle in ein solches umzuwandeln, wo das Waw am Anfang fehlt, ohne zu bedenken, dass das fehlerhaft ist, da das dritte auch nur ein Mal vorkommen darf, während die von ihm angeführten mehr als ein Mal vorkommen. Ueberhaupt hätte er ja schon womöglich im vorigen Art. eine solche Verbesserung vornehmen müssen, da daselbst unter dem Buchst. Waw die Wörter drei Mal mit Waw am Anfang vorkommen, was gegen die Ueberschrift ist, die nur solche zählen will, die zwei Mal ohne und ein Mal mit Waw vorkommen?

Das Richtige ist, dass die Massora, da so wenige Wörter im Hebräischen mit einem Stamm-Waw anfangen, unter dem Buchstaben Waw in einem alphabetischen Verzeichnisse die Wörter rechnet, die ein Waw praefix. am Anfang haben, wenn dieses einen ursprünglichen Vocal hat (Waw convers. fut.) im Gegensatz zu dem Waw mit Schwa; daher wird — wie auch sonst oft — im vorigen Art. unter Waw z. B. וַיִּנָּחֵם, als nicht mit einem zusätzlichen Waw versehen betrachtet, dem וַיִּנָּחֵם gegenüberstellt; ebenso verhält es sich in diesem Art. mit וְנִבְנָה und וַנִּבְנֶה und drgl. wodurch also die Aenderung Buxtorfs unnöthig ist. —

Nr. 15. Ist ausführlich angeführt Mf. ו, 8. nur dass daselbst נָתַנּוּ und סֻכָּתָה [1]) fehlt, während das daselbst angegebene אָקוֹמָה in unserm B. ausgelassen ist. Ohne Stellenangabe angeführt Mf. א, 16. Ueber בָּזוֹאת s. Mf. זא, 2. und Mm. zu Mal. 3, 10.; über הוֹפִיעַ s. oben zu Nr. 14. Anmerkung. Uebrigens ist auch dies Verzeichniss nicht ausschliessend vollständig, so fehlt z. B. מִיטַב, אֶרְפָּא und drgl., die gleichfalls drei Mal ohne und ein Mal mit Waw am Anfang vorkommen.

Nr. 16. Befindet sich ganz so Mf. ו, 9. und ohne Stellenangabe Mf. א, 16.

Nr. 17. Dies Verzeichniss ist verworren und verstümmelt angegeben Mf. ו, 10; es fehlen daselbst nicht nur: בְּאֲנִיוֹת, הֲרַע, טַעֲמוּ und יְשִׁישׁ sondern vom Buchstaben Mem an alle betreffenden Wörter, ausser נָחְלוּ das zum Buchstaben Nun gehört, aber zwischen Sain und Cheth steht. Dass der erste Herausgeber das Verzeichniss wirklich nicht gekannt hat und dass es kein blosser Druckfehler ist, sieht man daraus, dass die fehlenden Wörter an den bezüglichen Stellen zerstreut in der Mf. und Mm. angegeben werden, ohne aber sich auf irgend ein zusammenfassendes Verzeichniss zu beziehen: so z. B. בְּאֲנִיוֹת Mf. אן, 14. Mm. Jes. 43, 14. und Deut. 28, 68. — הֲרַע Ex. 5, 23. 2 Reg. 21, 11. Ruth 1, 21. Mf. רע, 15. — טַעֲמוּ 1 S. 21, 14. Ps. 34, 1. Mf. טע, 1. — יְשִׁישׁ Deut. 28, 63. Jes. 62, 5. Zeph. 3, 17. Ps. 19. 6. (wo das ה' בקרי sich auch auf das mit Waw anfangende bezieht) Mf. שש, 2. — מְטַר Deut. 11, 14. (wo das והד ומטר fehlt, aber im Mpt. Hamb. hinzugefügt ist: וא' ומטר יכי' שאלו מה' מלקוש) Deut. 28, 12. Mf. מט, 5. — נוֹאָשׁ Jer. 18, 12. Mf. יא, 4. u. s. f. Dasselbe ist bei נָתַנּוּ und סֻכָּתָה des Art. Mf. ו, 8. (s. oben Nr. 15 und Bemerkung dazu) der Fall. — S. auch die Bemerkung des ersten Herausg. zu Mf. מ, 12. nach — שטה חדא ומכ' und unsere Bemerkung zu der folgenden Nr. — Ohne Anführung der Stellen ist unser Verzeichniss angegeben Mf. א, 17.

Nr. 18. Dieser Artikel befindet sich lückenhaft und zum Theil zusammengesucht aus einzelnen Massoraangaben bald als שטה, bald als מלין in Mf. מ 6—13 a.-l. incl. Der erste Herausgeber (ed. 1525.) bemerkt hinter ומכ', dass ihm das alphabetische Verzeichniss dieses Artikels bis zum Buchstaben ומל' gänzlich fehlte und er das Beigebrachte nur aus einzelnen Stellen der Massora zusammengestellt habe, wesswegen er über die Vollständigkeit der Angaben ungewiss ist. Aber auch von ומל' an (ausser denen zu Nun und Kaf, die sich in beiden Aufzählungen gleich sind) finden viele Abweichungen von unserm Buche statt; ich will daher der Uebersichtlichkeit wegen die Verschiedenheit beider Angaben in alphabetischer Ordnung herherstellen, und das Uebrige bei den einzelnen Stellen hinzufügen.

Zu א hat Mf. mehr: וּמֵאֲבִי, וּמֵאַחֲרַי, וּמֵאַסְפֶכֶם, וּמֵאָבֶל, וּמֵאִישָׁה, וּמֵאֱלֹהִים, וּמֵאָכָל, וּמֵאֹכֶל (so muss es heissen) וּמֵאָרִיךְ, וּמֵאָמַר, וּמֵאָשׁוּר.

Unser Buch, die später beigefügten mitgezählt, hat mehr als Mf. וּמֵאָמַר; es sind im Ganzen 28 Wörter, von welchen unser Buch 17 und Mf. 27 zählt.

---

1) Ueber סֻכָּתָה s. Ex. 40, 3. wo die Angabe: ד' וכו' וחד falsch ist, da auch der Vers וסכתה עליהם gar nicht vorkommt; es muss, wie auch in unserm Verzeichniss angegeben ist, heissen: ג' וכו' וחד וְסֻכָּתָ; s. auch Mf. סך 6. wo ג' richtig ist, aber das וחד fehlt. — Warum auf ein Verzeichniss nicht hingewiesen ist s. Bemerkung zu Nr. 17.

Nr. 11. Ist ganz so ausführlich angeführt Mf. ʼכ, 1. (nur dass die in unserm Buche ursprünglicher angeführte Form מן חד וחד כא ʼא dort etwas verändert ist) und ohne Stellenanführung Ez. 38, 9. Prov. 12, 4. (in letzter Stelle ist das מן וונין überflüssig). Das וְכִרְכָב und וְכִכְפִיר gehört wohl mehr unter Resch und Kaf, ist aber unter Waw gezählt, weil es mit solchem anfängt[1])?

Nr. 12. Ohne Angabe der Stellen angeführt Mf. ʼנ, 3. und ausführlich Mm. Lev. 25, 51., wo das כֹּהֵן und כֹּהֵם fehlt.

Nr. 13. Dieses Verzeichniss ist verworren und mit Zusätzen angeführt Mf. ʼו, 6. wo מְעֻנִּים und מַפִּיל unter dem Buchst. Lamed und מְלַח zwischen dem Buchst. Nun gezählt wird; auch fehlt daselbst קְבָצוּ, was unser B. hat. Die dortigen Zusätze, die in unserm Buche fehlen, sind: מַפִּיל, מְעֻנִּים, מְלַח, יְשַׁדֵּד, הַכּוּנִי, אַדְמוֹנִי, אֶשְׁמְעָה, אֶפְתָּר. — Ohne Aufzählung der Stellen findet sich unsere Angabe Mf. ʼא, 15. Koh. 11, 9. (wo מן א״ב in מן ב״ב verwandelt werden muss) und Dan. 3, 19. — S. Mf. ʼה, 6. wo unser Art. angeführt wird unter: א״ב מן ג׳ ג׳ קדמא ותנינא קרחי יתליתאי נסיב וי״ו. Diese Stelle der Mf. ist schwierig 1. weil sie keine bestimmte Anzahl der Wörterpaare (וונין) angiebt, was in der Regel der Fall ist; wollte man aber, nach Mm. zu Job 37, 15. ʼט hinzufügen, so ist 2, die Zahl unrichtig, da in unserm Verz. unter He (die mit ה׳ anfangen) nur 5; in Mf. ʼו. 6 mit dem Zusatz הַכּוּנִי, nur 6 angeführt sind, und wenn man das Mm. Job l. c. angegebene הוֹסִיעַ[2]) hinzuzählen, im Ganzen nur 7 Wörter der gegebenen Art, die mit ה׳ anfangen, sich finden? Ich glaube, dass gerade wegen der Unsicherheit der Zahl die Mf. l. c. die Angabe derselben ausgelassen hat und nur וונין angiebt, so dass in Mm. zu Job l. c. zu lesen wäre: והוא חד מן וונין מן ג׳ ג׳ (ה׳) ברישי׳ קדמא ותניני׳ ה׳ וחליתʼ wenn man nicht etwa das ʼט in ʼו verwandeln will, und die angeführten 7 Wörter (6 der Mf. und הוֹסִיעַ zu Job l. c.) gemeint sind. — Aber ebenso schwierig ist die Angabe der Mf. ʼמ, 4., wo 8 Wörter angeführt werden, die zwei Mal mit ʼמ und ein Mal mit ʼימ anfangen, zu denen die 6 unseres Buches und מְדַקְּרִים und מִמֶּנִּי gerechnet sind, während die Mf. ʼו, 6. unter Mem hinzugefügten: מְלַח, מְעֻנִּים und מַפִּיל unberücksichtigt bleiben, mit denen es 11 wären? Auch hier wäre es richtiger das ʼח vor וונין zu streichen, so dass die Zahl unbestimmt bliebe, wie zu Mf. ʼה 6. bemerkt worden. Giebts nun aber demnach viele, die sowohl unser B. als auch Mf. ʼוא, 6. ausgelassen haben[1]), z. B. das erwähnte מְדַקְּרִים und מִמֶּנִּי, sowie beispielsweise אָדֹם (Jes. 63, 2., Zach. 1, 8.) und וְאָדֹם (Cant. 5, 10.) zu welchen Mp. bemerkt: ב׳ וחד d. h. es kommt 2 Mal ohne und 1 Mal mit ʼו am Anfang vor; מְשֻׁלַּל מָשַׁח, מַצֵּבוֹת u. drgl. so haben wir unter unserm Verzeichniss wieder ein solches, das nicht auf ausschliessende Vollständigkeit Anspruch macht, das aber in den Angaben der gedruckten Mf. und Mm. verworren und ungenau angegeben ist.

Nr. 14. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angegeben Mf. ʼו, 7. Ex. 39, 3. und ohne Stellenangabe Mf. ʼא, 16. In beiden erstern Stellen befindet sich וּבְהִקָּבִין, das bei uns fehlt; es macht sich aber als Zusatz dadurch kenntlich, dass es nach וגדול steht, obgleich es zum Buchst. Beth gehört und daher vor Gimel stehen sollte. Die richtigere und mit uns. B. übereinstimmende Angabe ist übrigens die zu Ex. l. c. (bei וְתָנַתָּן fehlt daselbst Est. 7, 2. wahrsch. als Druckfehler) während die zu Mf. l. c. ed. Buxt. (ed. Bomb. 1525 hat auch da das Richtige) unter dem Buchst. Waw corrumpirt ist. Buxtorf hat nemlich nicht begreifen können, wie so die 4 unter Waw angeführten (וְתָנַתָּן, וְיִסְלַף, וְנִבְנָה und

---

1) Wenn כְּאֵבֶן (Ez. 10, 1.) und כָּאֵבֶן (Job 38, 30.) nicht angeführt werden, so mag das daran liegen, dass auch nochmals כָּאֵבֶן (Ex. 15, 16.) vorkommt. Zu beiden bemerkt die Mp. ʼלי, was sich aber auf das Kamez und Segol des Alef bezieht. S. unten Nr. 19.

2) Diese Angabe scheint im Widerspruch zu stehen mit Mf. ʼו 8. und unten Nr. 15, wo הוֹסִיעַ zu denen gezählt wird, die drei Mal ohne und ein Mal mit Waw vorkommen. Es scheint, dass hier das הוֹסִיעַ in Ps. 94, 1. nicht berücksichtigt worden, weil dieses Imperat. ist und hier nur die Zahl der perfecta zusammengestellt wird; dahingegen spricht Mf. l. c. von der Form im Allgemeinen und dann giebt's הוֹסִיעַ drei Mal und ein Mal וְהוֹסִיעַ.

1) Das Mpt. Hamb. zu Dan. 3, 19. hat, wie in unserm Buche das אדמני ואשמעה nicht, zählt aber:

בָּאֵלֶּה לא בחר ה׳	1 S. 16, 10.
בָּאֵלֶּה ויחגור דוד את חרבו	1 S. 17, 39.
וּבְאֵלֶּה לא היה איש (?)	Num. 26, 64.
יִרְאֶה ישא ה׳ עליך גוי מרחוק	Deut. 28, 49.
יִרְאֶה כי כה אמר ה׳ הנה כנשר יראה	Jer. 48, 40.
וְיִרְאֶה הנה כנשר יעלה	Jer. 49, 22.
יְסַלַּח עד יפלח חק כברו	Prov. 7, 23.
יְסַלַּח כליותי ולא יחמול	Job 16, 13.

Das יפלח fehlt, kommt aber 2 Reg. 4, 39. vor, wo das Waw Pathach hat.

Endlich hat Mf. bei מְאִירַת und שָׁכְלְתִּי den Anfang des Verses, während bei uns ganz ungewöhnlich die Beweisstelle mit der Mitte des Verses anfängt.

Nr. 6. Diese Angabe ist angeführt: Mf. 'א, 11 unter א"ב חד חסר; ibid. 'ב, 5 unter א"ב וכו' חד א' והד בא' ווגין mit Anführung der Stellen; unter ב' וחד נסיב ב' בר"ת Mf. 'ג, 1. 'ה, 16. 'ם, 4. und 'פ 2. Prov. 8, 27. und Job 28, 9. Was nun die Hauptstelle (Mf. 'ב, 5.) betrifft, so fehlt nach אֲסָמֶיהָ d. W. אֲכָלְכֶם, was unser Buch richtig hat. Dagegen fehlt bei uns: צְדָיָה (Num. 35, 22) und בְּצְדָיָה (ibid. 20.) vor עַוֹתָן, zu welchen beiden aber die Mp. nicht bemerkt לי, was scheinbar für unser Buch spricht? — Mf. 'ג, 1. hat nur 3 Paare (ג' ווגין) indem נָרוֹן fehlt, was aber unrichtig ist. Die 7 Paare (ז' ווגין) in Mf. 'ה. 16. sind dieselben die hier unter dem Buchst. 'ה angeführt werden. Ebenso sind die Mf. 'ם, 4. angeführten 5 Paare (ה' ווגין) dieselben, die bei uns unter Samech vorkommen; wie auch die Mf. 'פ, 2. angeführten 3 Paare (ג' ווגין) den unsrigen unter 'פ entsprechen. Wenn Prov. 8, 27. es heisst: ואינון מן ז' ווגין מן ווגין, so ist wohl richtiger מן ד' ווגין zu lesen. In Job 28, 9. aber ist ein Druckfehler und muss heissen: ואינון חד מן ה' ווגין חד ח' וחד בח' וכו, וסי' במערכת אות בי"ת. und sind es die 5 bei uns aufgezählten Stellen.

Nr. 7. Dieser Art. ist ausführlich angeführt Mf. 'ד, 1 — und ohne Aufzählung der Stellen. Gen. 36, 38. Prov. 4, 15. Job 41, 13. S. auch מ"ש zu den St. und zu Deut. 14, 13. 2 S. 22, 43. Ps. 110, 3. 1 Chr. 1, 6. 7. — Mf. l. c. hat unter Beth בְּהַרְרֵי allein ohne קֹדֶשׁ, was aber in unserm Buche richtiger als Verbindung mit בְּהַרְרֵי־קֹדֶשׁ aufgezählt wird; denn mit קֹדֶשׁ kommt es nur ein Mal mit Daleth und ein Mal mit Resch vor; ohne קֹדֶשׁ kommt בְּהַרְרֵי (mit Resch) mehr als ein Mal vor als Ps. 57, 10. — וַיִּפְדוּ ist Mf. l. c. verschoben unter 'פ, was aber hier richtiger unter dem Buchst. Waw angeführt ist, wie die andern ähnlichen. — Die Angabe der Mm. und M. marg. Gen. 36, 39. zu הֲדַר und הָדַד ist mit Recht Mf. l. c. und in unserm Buche unberücksichtigt geblieben, da הֲדַר (mit Resch) als Eigenname allerdings nur ein Mal vorkommt, wie M. marg. angiebt לית שום גבר; aber הָדַד (mit Daleth) kommt ja mehrfach vor und kann also zu unserm Art. nicht gehören, wo nur solche, welche nur ein Mal vorkommen, angeführt werden. — Das חד ד' וחד ר' der Mm. l. c. bezieht sich wahrscheinlich auf Gen. l. c. und 1 Chr. 1, 50. und soll heissen, derselbe Name werde in Gen. mit Resch und in Chr. mit Daleth geschrieben. Das א"ב und יסי' במם' רבת' ist aber nicht richtig, da diese im א"ב die 2 W. auslässt[1]) s. S. 1[b] Z. 8 ff. — S. שום שכל, מ"ש und מבין חדות z. St. die alle von der unrichtigen Angabe der Mm. nichts bemerken. — S. auch מ"ש 2 S. 8, 3. (ed. Wien,) Anmerkg. und 10. 16.

Nr. 8. Befindet sich ganz ebenso Mf. 'ה, 31. (s. auch Mf. 'א. 12. und 14? wo fehlerhaft steht חד א' והד ה, was חד יא' והד והא' heissen muss, wie auch das. auf 1 Chr. 3, 20. — nicht סימן ב', sondern סימן ג' — verwiesen ist), nur dass diese unter dem Buchst. Nun den Zusatz נְקֻדוֹת hat. Unser B. hat hier wieder das Richtigere, wenn es דלוג hinzufügt, da die Buchst. Waw, Sain. Teth, Jod, Lamed, Ain und Resch fehlen, das Verzeichniss also ein unvollständiges ist; d. Mf. lässt es mit Unrecht aus. Ebenso ist unter dem Buchst. Zadi richtig צבעים und nicht צביעים (mit Jod nach dem Beth, wie edd. Bomb. 1525 und Buxt. lesen). angeführt.

Nr. 9. Dieses Verzeichniss findet sich 3 Mal vollständig abgedruckt Mf. 'ה 18. 'וא, 2. und Mm. 1 Chr. 3, 20. Ohne Stellenangabe Mf. 'א, 14. s. auch 'א, 12 und unsere Bemerk. zu Nr. 8. In allen fehlt aber das דלוג, wie es uns. B. richtig hat, da das alphab. Verzeichniss ein unvollständiges ist, indem d. Buchstaben Waw, Sain, Teth, Jod und Kaf fehlen.

Nr. 10. Ist ausführlich mitgetheilt Mf. 'ל, 7. mit dem unter Mem angebrachten Zusatz מוֹצָאֵיהֶם, den unser B. nicht hat, wo aber auch der Zusatz unseres Buches רֹאשֵׁנוּ fehlt. Das Verzeichniss ist, wie oft, kein ausschliessend vollständiges. Unter ג' ווגין יחידאין sind die 3 unter dem Buchst. Beth aufgezählten Mf. 'ב, 9. angegeben; ebenso sind Mf. 'ח, 5. die beiden im Buchst. Chet aufgezählten, als ב' ווגין mitgetheilt. Eine blosse Angabe des Verzeichnisses ohne Aufzählung der Stellen, befindet sich Mm. Gen. 31, 43. (wo es fehlerhaft vor וְהַבָּנִים gedruckt ist, da es zu dem spätern לְבָנֶיהָ gehört.)

---

1) Vielleicht liest die Mm. הָדָר (wegen des Sakef, שום שכל das.) und stellt es mit הָדַד (36, 36.) zusammen, so dass mit Kamez es ein Mal mit Resch und ein Mal mit Daleth vorkommt, was richtig ist, während Mf. und uns. B. es mit Pathach liest und also nicht rechnen kann.

Vorkommens in der heil. Schrift genommen werden, da bei den angeführten Stellen bald das zuerst Vorkommende und bald das Nachhervorkommende ein He hat; sondern man muss — wenn man nicht lieber חד לא נסיב ה' וחד נסיב ה' lesen will — das קדמיא und תנינא auf seine Stellung in unserm Verzeichniss beziehen und es soll heissen ein unvollständig alphab. Verzeichniss u. s. w., von denen hier im Verzeichniss das erste ohne und das zweite mit He angeführt ist. Heid. will das דלוג auf diese Unregelmässigkeit beziehen, was aber nicht richtig ist; da dies, wie immer auf die Unvollständigkeit des Alphabets hindeutet, indem hier Wörter mit Daleth, Teth, Nun, Samech, Zadi und Thaw fehlen. —

Nr. 4. Dieser Art. kommt wie hier unter א"ב vor: Num. 4, 20. Ps. 71, 9. 89, 37. Prov. 5, 11. Koh. 7, 16. Dan. 4, 5. In allen diesen Stellen wird auf Mf. unter Buchstabe Beth hingewiesen, wo aber nichts davon erwähnt wird. In Ps. 71, 9. werden die drei Paare (ג' דרגין muss ג' זוגין heissen) angeführt, welche zum Buchst. Kaf gehören. Das ganze Verzeichniss scheint in den rabb. Bibeln ed. 1525 und ff. ausgefallen zu sein und hat sich gedruckt nur in der Ausg. Bomb. v. 1517 (am Ende) erhalten. Es unterscheidet sich von der Angabe unseres Buches darin, dass es: a, nicht hat: unter א', כארבעים אלף, unter מ', כמהר, כמתים und der Buchst. ס' fehlt, wofür unser B. כשלמה hat: b, mehr hat, als unser Buch: בַּבַּרְזֶל und בְּצַאתִי ausserdem, dass es die Buchstabenordnung nicht beobachtet und z. B. בברזל nach Gimel, בורע nach Chet und drgl. zählt und z. B. zu כככבים die Schriftst. fehlt. Was nun בַּבַּרְזֶל betrifft, so hat's unser Buch mit Recht nicht gezählt, da es ausser dem angegebenen (Jes. 10, 34.) nochmals (2 Chr. 2, 13.) also 2 Mal vorkommt. Freilich bemerkt Mp. zu Jes. 10, 34 לי'; aber sie bemerkt auch zu 2 Chr. l. c. ל' und fügt hinzu איתי בפסוק ב' ביתין was sich auf בנחשת בברזל und בארגמן בתכלת bezieht, bei denen beiden das zweite Wort ohne Waw copulat. steht. Vielleicht gehört das לי' איתי zusammen und bezieht sich nur auf die genannten beiden Wörterpaare ohne Waw; doch darüber anderswo. Wenigstens hat unser B. an beiden Stellen, wie auch die Ausgg. haben בַּבַּרְזֶל gelesen. S. uns. Bemerk. zu Nr. 1. Buchst. ב. — Ebenso verhält es sich mit בְּצַאתִי, das 3 Mal vorkommt und also nicht hierher gehört. Auch hier wird freilich Mp. zu Job 29, 7. bemerkt לי' לעיל, was richtig ist, wegen des darauffolgenden שַׁעַר, aber doch nicht von Einfluss ist auf unsern Art. — Auch das Mpt. Hamb. zu Cant. 1, 1. zählt sie wie in uns. Buche. — S. מבין חדות zu Num. 1, 20. der, weil in der gedruckten Mf. die Angabe fehlt, die Stellen durch Aufsuchen zusammengestellt hat, wobei ihm aber mehrere, die die Mass. zählt, entgangen sind, er aber auch viele zählt, die in d. Mf. fehlen, worüber an passender Stelle Mehres. — Schliesslich sei noch bemerkt, dass während bei den andern Buchstaben die Abwechselung des Beth und Kaf am Anfang des Wortes, sie unter dem Buchst. Waw, erst nach diesem stattfindet, weil, wie bekannt, nur wenige Wörter mit einem Stamm-waw anfangen.

Nr. 5. Diese Angabe findet sich in Mf. א', 24 und mit Bezug darauf Mm. Koh. 12, 4. Erstere zählt dieselben Stellen auf, wie sie unser Buch hat, nur dass sie noch am Anfang אֲכָל (Deut. 12, 23.) und אֲכָל (Gen. 3, 11.) hinzufügt, welches vielleicht, wegen des Anfangs durch Versehn des Abschreibers, in unserm Buche ausgefallen ist. Den Zusatz כְּצֵרוֹף welcher bei uns unter לבד ממסורתא angeführt ist, hat Mf. nicht. — Ausserdem finden sich folgende kleine Verschiedenheiten: bei uns steht erst הַנָּחַת und dann הָנָחַת weil das Pathach länger ist, als das Kam. Chatuf unter dem He von הָנָחַת; Mf. zählt aber letzteres zuerst und scheint also, wenn's nicht ein Abschreibefehler ist, das Kamez unter dem ה' als langes Kamez anzusehen, was unrichtig ist. S. unten Art. 23, wo es zu חד פתח וחד קמץ gerechnet ist? — Statt dass ferner bei uns unter dem Buchst. Nun zuerst נָתָן (Gen. 38, 9.) dem folgenden נָתָן (N. p. 2 Reg. 23, 11.) gegenüber gestellt ist, stellt die Mf. zuerst נָתָן (Num. 20, 21.) dem folgenden נָתָן l. c. entgegen und lässt das נָתָן unberücksichtigt. Hier scheint allerdings in unserm Buche ein Fehler zu sein, da das Kam. Chatuf ja kürzer ist, als das Pathach, wie auch נָתָן als Cholam eigentlicher zu נָתָן als Kam. Chat. passt und auch נָתָן als Nom. propr. hier nicht gut hingehört? Uebrigens s. Mp. zu. Gen. 38, 9., wo zu נָתָן bemerkt ist: ליתי חטף קמץ וחד נָתָן, was Aehnlichkeit mit der Angabe unseres Buches hat. Heidenh. (im שׁוֹם שׂכל zu Gen. l. c.) will es zwar, gegen R. Sal. Dubna im תקון סופרים (s. auch מבין חדות zur St.), verbessern in וחד נָתָן nach Vorgang der Mf., was aber, so richtig es auch scheint, doch bedenklich ist, da diese Angabe in unserm Buche einen Anhalt findet. S. unten Art. 23, wo gleichfalls נָתָן und נָתָן entgegengesetzt werden und worauf die Mp. sich bezieht.

der wohl das Fehlerhafte, besonders da der entsprechende Vers fehlt, erkannte, suchte הַמְּזוּזָה durch מְזוּזַת zu verbessern, was aber schon dadurch unrichtig erscheinen muss, dass es dann unter dem Buchst. Mem aber nicht unter He stehen würde. Aber auch an sich ist diese Verbesserung falsch, da עַל מְזוּזַת nicht nur Ez. 46, 2., wie Buxt angiebt, sondern auch 1 S. 1, 9., also 2 Mal vorkommt, was gegen die Angabe unsers Artikels ist, der nur die ein Mal so vorkommenden verzeichnet. — Ebenso verhält es sich mit אֶל מְלֶאכֶת (in ed. Bomb. 1525). Für diese Verbindung wird nicht nur keine Belegstelle angeführt, sondern sie kommt auch wirklich nie so vor, wie auch andererseits עַל מְלֶאכֶת mehr als ein Mal vorkommt, was aus Mp. zu 1 Chr. 9, 19. 23, 4. und Esra 3, 8.[1]) zu ersehen ist; sie gehören also nicht zu unserer Angabe, nach welcher jedes nur ein Mal vorkommen soll. Auch hier hat Buxt. eine vermeintliche Verbesserung vorgenommen, indem er מְלֶאכֶת in הַמְּלָאכָה verwandelt, ohne wiederum zu bedenken 1, dass es dann nicht zum Buchst. Mem sondern zu He gehörte; besonders aber 2, dass עַל הַמְּלָאכָה nicht nur in der angegebenen Stelle (Neh. 11, 16.) sondern auch 1 Reg. 5, 30. und Neh. 5, 16., also mehrmals vorkommt, gegen die Angabe. Dasselbe ist der Fall mit אל קולך, ed. Bomb. das unter dem Buchst. ק angeführt, von Buxt. aber mit Recht ausgelassen wird, da dieses Wort mit vorhergehendem אֶל gar nicht vorkommt und deswegen auch die Belegstelle ausgelassen ist. Aus Obigem geht hervor, dass unser Buch das Richtige und die Mf. irrthümliche Zusätze aufgenommen hat. Ueber das Einzelne ש. u.

Nr. 3. Dieser Art. ist angeführt unter א"ב Mf. ה, 11. Mm. Gen. 22, 3. (wo die Beispiele aus dem Buchst. Ain angegeben sind und das א"ב דע heissen soll: die Anführung aus dem alphab. Verzeichniss, den Buchstaben ע betreffend, was nicht die gewöhnliche Bedeutung des דע ist —) und unter שטה חדא Zach. 2, 12.[1]). Mf. l. c. hat unter He noch eine St. mehr, als unser B., nemlich הַכֶּבֶשׂ אֶחָד u. s. w. Doch gehört dies nicht hierher; es ist ein irrthümlicher Zusatz und zwar aus folgendem Grunde: הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד kommt nicht nur, wie angegeben, Ex. 29, 39. vor, sondern auch Lev. 14, 12. Es kann also nicht zu unserm Art. gehören, der von Wörterpaaren handelt, die nur ein Mal ohne und ein Mal mit He vorkommen. Wenn nun aber die Mm. zu Num. 28, 4. bemerkt:

אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד לי וחד אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד דואלה שמות und auch die Mp. zu beiden bemerkt לי וחד, so bezieht sich das nicht blos auf die Wörter את הכבש אחד sondern auf die ganze Satzform: אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה die nur 2 Mal und zwar ein Mal mit אֶחָד und ein Mal mit הָאֶחָד vorkommt, wonach die Mm. zu Num. l. c. zu verbessern ist. Es kann sich aber auch auf den „Anfang des Verses" beziehen, denn so kommt jedes nur ein Mal vor, da Lev. l. c. in der Mitte des Verses steht. In Mp. l. c. muss dann nach לי eingeschaltet werden ר"ם d. h. am Anfang des Verses. Auffallend ist, dass der so correcte ען הקורא zu Ex. 29, 39. angiebt: ליח דסמיך וחד u. s. w, was, wie bemerkt, unrichtig ist; Heid. z. St. bemerkt nichts dazu. — Jedenfalls ist die Angabe unseres Buches die richtigere, die dieses Wörterpaar als solches auslässt. — Ob aber das א"ב oder שטה ein vollständiges Verzeichniss enthält, ist zweifelhaft; warum ist beispielsweise אָמַר קֹהֶלֶת (Koh. 1, 2.) und אָמַר הַקֹּהֶלֶת (Koh. 12, 5.) אַתֶּם בָּאִים (Esra 9, 11.) und אַתֶּם הַבָּאִים (Ez. 20. 29.), zu welchen Mp. bemerkt לי d. h. jedes kommt nur ein Mal vor, nicht angeführt? — Ueber מִן סְעָרָה und מִן הַסְּעָרָה s. מ"ש zu Job 38, 1. und 40, 6.

Was nun aber den Ausdruck: קדמא und תנינא in unserer Angabe betrifft, so kann er nicht in dem gewöhnlichen Sinne, d. h. das erste und das zweite Mal seines

---

1) Wenn Mp. zu 1 Chr. 9, 19. bemerkt ל' d. h. es kommt nur ein Mal vor, so bezieht sich das auf die Phrase: עַל מְלֶאכֶת הָעֲבוֹדָה und es fehlt das Verbindungszeichen zwischen dem zweiten und dritten Worte — wie das Buxt. oft auslässt und dadurch bedeutende Irrthümer veranlasst hat. Zu 1 Chr. 23, 4. bemerkt die Mp. ב' d. h. es kommt 2 Mal vor, was sich aber wieder auf die Phrase: עַל מְלֶאכֶת בֵּית ה' bezieht, die nur 2 Mal vorkommt, wo dann wieder das Verbindungszeichen zwischen dem zweiten und dritten und zwischen diesem und dem vierten Worte fehlt. Zu Esra 3, 8. muss es statt ל' דסמיך heissen ב' דסמיך. Aus diesen Angaben geht hervor, dass עַל מְלֶאכֶת wenigstens 3 Mal vorkommt, s. ו. ואלה ר"ת.

1) In M. marg. zu 1 Reg. 8, 35. heisst's: בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם לי' יחד בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם דר"ה ומשמש א"ב והוא חד מן ו' זוגין קדמא לא נסיב ה' ותנינא נסיב ה' wo das ו' זוגין schwierig ist. Heid. verbessert es mit dem ihm eigenen Tact in ו' זוגין ר' Wörterpaare und bezieht es auf die Wörterpaare unseres alphab. Verzeichnisses, die mit Beth anfangen, zu welchem auch בְּהֵעָצֵר gehört und deren grade 10 angeführt werden; א"ב bezieht sich also auf das Verzeichniss im Ganzen und das ו' זוגין auf die, welche mit Beth anfangen, wie das דע in Gen. 22, 3. auf den Buchst. Ain sich bezieht.

Lev. 7, 37. unter י"ן (soll wohl י"ז heissen?). Unser B. zählt nur 15, während in Mf. l. c. 17 angeführt und לִיסֹד und לְשַׁלֵּשׁ hinzugefügt sind. Das Mpt. Hamb. lässt, wie in unserm B., die beiden letztern aus, rechnet aber dafür לְנַטֵּעַ und לְאֹם, so dass es im Ganzen 19 wären? —

'מ. Diese Angabe ist unter י"ח זוגין angeführt Mf. 'מ 5. und unter א"ב Gen. 41, 32. Auch diese Zahl ist nicht vollständig; so fehlt z. B. מַכָּתִי (Jer. 10, 19.) und וּמַכָּתִי (Jer. 15. 18.)? —

'נ. Die Wörter des Buchst. 'נ sind unter ט"ו זוגין angeführt Mf. 'נ, 1. und unter י"ן זוגין Esra 8, 31., wo auf Mf. hingewiesen wird. — Unser B. hat 15 St. und stimmt mit Mf. l. c.

'ס. Diese Angabe befindet sich unter ה' זוגין Mf. 'ס, 1. S. auch מ"ש Ps. 29, 6.

'ע. Angegeben unter ח' זוגין in Mf. 'ע, 1. Es werden daselbst auch nur die ersten 8 Wörter unseres Buches aufgezählt, so dass עַפְרוֹת, עֻזָּב und עֲנִיָּתָם fehlen. Heid. führt aus einem Mpt. eine unbestimmte Zahl von W. an, die ein Mal mit 'ע und ein Mal mit 'וע anfangen. Dieses zählt auch die bei uns angeführten auf, nur dass statt עֵיהָ und וְעֵיהָ angeführt ist עִזּוּז (Ps. 24, 8.) und וְעִזּוּז[1]) (Jes. 43, 17.) Aber auch diese 12 sind nicht vollständig, denn es fehlt z. B. עֲנִיָּה (Neh. 10, 24.) und וַעֲנִיָּה (Neh. 8, 4.) wenn nicht das erste עֲנִיָּה gelesen werden soll, wie d. Cod. v. 1294 nach Heid. liest. — Ueber עֵיהָ s. unter Bemerk. zu den einzelnen Wörtern.

'פ. Ist ebenso unter ד' זוגין Mf. 'פ, 1. angeführt.

'צ. Ebenso Mf. 'צ, 1. unter ב' זוגין.

'ק. Diese Angabe befindet sich unter ה' זוגין in Mf. 'ק, 1. und unter ד' זוגין Mm. Job 29, 20. Unser Buch hat, wenn wir das später hinzugefügte קָרְבָה abrechnen, nur 4 St. und ist als א"ב richtig, da dieses, wie schon bemerkt, Zusätze zulässt. Die Angabe ד' זוגין hat an die Grundangabe (in unserm B.) gedacht, war aber dadurch gezwungen, manche auszulassen (obgleich sie קִבֵּל und וְקִבֵּל hinzufügt, wodurch es 5 werden trotzdem, dass sie nur 4 in der Ueberschrift hat); die Angabe Mf. l. c. hat's in 'ה = 5 verwandelt, weil sie (wahrscheinlich durch eine Glosse) קִימֵּר einschiebt, ohne dass dadurch die Zahl vollständig wird. Zu den 4 in unserm B. erwähnten kommen zunächst hinzu: קִימֵּר, קָרְבָה und קִבֵּל; aber es giebt auch noch ausserdem manche, die hierher gehören. So bemerkt Heid. dass קְשִׁיוֹן (Jos. 21, 28.) und וְקִשְׁיוֹן (Jos. 19, 20.), zu welchen beiden die Mp. bemerkt 'לי; ebenso קְדֻשׁוּ (1 S. 7, 1.) und וְקִדְּשׁוּ (Micha 3, 5.) hierhin gehören. Wir sehen wieder, wie durch das Auseinanderreissen unserer Angabe, wodurch das זוגין statt א"ב entstehen musste, so viele irreleitende Fehler entstanden sind. —

'ר. Die Angabe dieses Buchst. ist unter ט' זוגין angeführt in Mf. 'ר, 1.; ebenso ohne Aufzählung der Stellen, Mm. Gen. 32, 16. und Dan. 6, 25. Es sind die 9 bei uns aufgezählten ohne den Zusatz רֵקָה.

'ש. Ist angegeben unter ז' זוגין in Mf. 'ש, 1. und ohne Aufzählung der St. Num. 2, 16., wo statt ו' gelesen werden muss ז'. —

'ת. Die Angabe des Buchst. ת' ist angeführt Mf. 'תת, 2. unter כ"ד זוגין מיחדין. — Gen. 19, 19. sind, ohne Angabe der Zahl, 5 Wörter (in der Reihenfolge unseres Buches von תַּגְדֵּל bis תָּרִיץ incl.) angeführt; unter זוגין und א"ב? sind sie, ohne Anführung der Stellen, angegeben Job 3, 4. Die in Mf. l. c. angeführten כ"ד זוגין sind ganz die in unserm B. unter א"ב angegebenen; doch ist auch diese Zählung nicht vollständig. So gehört beispielsweise noch hierhin: תְּבוֹאֲהוּ (Ps. 35, 8.) und וְתָבוֹאֲהוּ (Ps. 109, 17.) zu denen Mp. bemerkt 'לי? —

Nr. 2. Dieser Artikel ist ausführlich mitgetheilt Mf. אל, 24 und ohne Aufzählung der Stellen angeführt Mm. zu Lev. 4, 12. Ez. 38, 2. (wo das בסיפרא hinter ולי' דכותהון falsch ist, da diese Angabe auf die ganze Bibel sich bezieht) Amos 3, 5. Prov. 24, 13. Job 38, 20 und Est. 3, 9. Mf. l. c. hat, ausser einigen Versetzungen zwei Zusätze, die aber das Gepräge der Unrichtigkeit an sich tragen. Unter dem Buchst. He wird (ed. Bomb. v. 1525) nach המהפכת angeführt: אֶל הַמְּזוּזָה (Ex. 21, 6.) und עַל הַמְּזוּזָה ohne Angabe des dazu gehörigen Verses. Nun kommt aber הַמְּזוּזָה nur ein Mal vor und zwar mit vorhergehendem אֶל, wie diess auch aus einer von Heid. angeführten handschriftl. Massoraangabe[1]) ersichtlich ist. — Buxt.,

---

1) Wenn zu Jes. l. c. die Mp. bemerkt 'ב, so muss das entweder 'ל heissen oder es bezieht sich auf beide, die ein Mal mit und ein Mal ohne Waw am Anfang vorkommen.

Dieselbe lautet: כל לישן מזוזה ,מזוזה עַל במ"ג אֶל וסי' והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזת Ex. 12, 22.
והגישו אל הדלת או אל המזוזה Ex. 21, 6.
ולקח הכהן מדם החטאת ונתן אל מזוזת הבית • עכ"ל Ex. 45, 19.

בְּעַבְרוֹתֵנוּ betrifft, so führt Heidenheim in der Concordanz eine Handschrift an, welche nach dem Taw ein Jod liest, wonach es zu וּבְעַבְרוֹתֵנוּ, das def. ' י steht, nicht passt. Auch an der Zusammenstellung sieht man, dass diese beiden eigentlich Randbemerkungen waren, wie etwa in uns. Buche das ולבד ממסורתא und dann, durch Aufnahme in den Text unmerkliche Einschaltungen geworden sind. —

'ג. Die Angabe dieses Buchstaben befindet sich in Mf. ' ג, 2. unter ה' זוגין und sind dieselben 5 Paare, die bei uns gezählt sind.

'ד. Die Angabe unter ' ד ist aufgenommen unter ג' זוגין מיחרין in Mf. ' ד, 2 und Cant 8, 14.

'ה. Was die Angabe zu diesem Buchstaben betrifft, so ist sie abgedruckt Mf. ' ה, 19 unter כולין; Gen. 35, 2. unter א"ב und unter י"ח זוגין Gen. 34, 5. (eigentlich 34, 4.); in beiden letzten Stellen ist auf Mf. hingewiesen. Ebenso ist im Mpt. Hamb. zu Num. 15, 27. י"ח זוגין angegeben. Während nun aber Mf. l. c. 23 Wörter angeführt sind, hat unser Buch nur 18, indem es die Wörter הַטֶּהָרוּ, הַטֵּי, הַכְּשִׁיט, הַחַיִּתָם und הַצְּלִיחָה auslässt. Das Mpt. Hamb. lässt sie gleichfalls aus und giebt, wie bemerkt, י"ח (= 18) an, zählt aber dennoch 19, indem es הַמְּשַׁלַּחַ (Ps. 104, 10.) und וְהַמְּשַׁלֵּחַ (Lev. 16, 27.) mitzählt. Die Angabe א"ב und י"ח זוגין scheinen also auf unserm Buche zu beruhen, während der Herausgeber d. Mf., weil er die Angabe erweitert, den unbestimmten, weitern Ausdruck מלין wählt, Aber auch die Angabe zu Mf. l. c. lässt sich noch weiter vervollständigen, wie wir das beispielsweise an dem הַמְּשַׁלַּחַ des Mpt. Hamb. wie auch etwa an הָאֱמוּנָה (Jer. 7, 28.) und וְהָאֱמוּנָה (Jes. 11, 5.) ersehen können.

'ז. Ist angeführt unter ד' זוגין Mm. zu Prov. 23, 21. und, ohne Aufzählung der Wörter, Mf. ' ז 1.

'ח. Die Angabe ist unter ב"י זוגין angegeben Mf. ' ח 4. Unser Buch hat nur 9 Wörter und lässt חַטָּאוֹת, חוֹבֵר und חַנִיאֵל aus. Ebenso hat Mpt. Hamb. an zwei Stellen ט' זוגין u. s. w. Wenn wir auch augenblicklich f. die Auslassung des חוֹבֵר und וְחֹבֵר[1]) keinen Grund angeben können, so dürfte חַטָּאוֹת desswegen fehlen, weil es nach dem Chetib nochmals (Dan. 9, 24.) vorkommt, s. Mf. חט, 3. und Mm. 2 Reg. 12, 17. (wo es heissen muss: ג' מלא בלישנ) und מ"ש zu Dan. l. c.[1]). חַנִיאֵל wurde vielleicht חַנָּאֵל gelesen- (s. Fürst W. B. s. v.) und gehört darum nicht hierher.

'ט. Diese Wörter sind angeführt unter ג' זוגין Mf. ' ט, 1. und unter א"ב Gen. 43, 16.

'י. Die Angabe dieses Buchstaben ist angeführt:

a) unter י"ח זוגין in Mf. ' י, 1. ed. Bomb. von 1525, die aber dennoch 26 Wörter aufzählt.

b) unter י"ח זוגין in Mpt. Hamb. zu Gen. 1, 26. wo aber 20 W. angeführt werden.

c) unter כ"ו זוגין, Mf. l. c. in d. Rabb. B. ed. Buxt. und

d) unter א"ב, in unserm Buche, das 23 Wörter zählt. Die drei bei uns fehlenden sind: יעזר, ישרצו und יתננב — Uebrigens sind alle genannten Angaben unvollständig; denn nicht nur, dass zu den 26 der Mf. noch יֹאכְלוּהָ und יֹאחֵז[2]) des Mpt. Hamb. hinzuzuzählen sind, es fehlen auch beispielsweise יְמַנַּע (Ps. 84, 12.) und וַיִּמְנַע (1 Chr. 7, 35.) welches Heid. aus einem Mpt. anführt; יַקִּירָא (Dan- 2, 11.) und וְיַקִּירָא (Esra 4, 10?); יְבַטֵּא (Lev. 5, 4.) und וַיְבַטֵּא (Ps. 106, 33.) zu welchen die Mp. immer ' לי d. h. sie kommen nur ein Mal vor, angiebt. Das Richtigere hat also unser Buch; es zählt ein Alphabeth, das aber, wie schon oft bemerkt, noch Zusätze zulässt. Die Gezählten sind aber richtig, was bei den obigen Zusätzen nicht immer der Fall ist.

'כ. Dieses Verzeichniss ist angeführt Mf. ' כ 5. unter ט"ו זוגין = 15 W., während unser Buch nur 14 hat und das וְכֹהֵן und וְכֹהֵן auslässt. Auch hier ist unsere Angabe unter א"ב die richtigere, da die Zahl ט"ו unvollständig ist; so fehlt beispielsweise בַּדִּים (1 Reg. 18, 34.) und וְכַדִּים (Jud. 7, 16.) u. n. m.

'ל. Die unter diesem Buchst. angeführten Wörter sind angegeben Mf. ' ל 9. unter אלין זוגין; in Mpt. Hamb. zu

---

1) Sollte es etwa darum nicht hierher gehören, weil es zu einer andern Angabe gezählt wird, wonach das eine ohne Waw am Anfang aber plene Waw in der Mitte und das andere umgekehrt geschrieben wird? s. Mf. ' ר, 59 und unten Nr. 248.

1) Fürst und ebenso Buxt. haben es in d. Concordanz ohne Weiteres unter pl. חַטָּאוֹת gezählt, wie es auch die Ausgg. haben, was nach obiger Angabe unrichtig ist.

2) Mpt. Hamb. l. c.

heissts: יֹאכְלוּהָ, בחצר אהל מועד	Lev. 6, 9.
וְיֹאכְלוּהָ, בני נשר	Prov. 30, 17.
יֹאחֵז, בעקב פח	Job 18, 9.
וְיֹאחֵז, צדיק דרכי	Job 17, 9.

Es kommt aber וְיֹאחֵז noch ein Mal vor (Jes. 5, 29.)?

Nachweise und Bemerkungen

zu

den einzelnen Angaben.

Nr. 1. Dieses Verzeichniss ist auch in Mf. aufgenommen und an verschiedenen andern Stellen der Mm. theilweise wiederholt, doch so, dass erstere dasselbe unter die betreffenden Buchstaben vertheilt hat, wie R. Jac. b. Chajim (der erste Herausgeber) am Schluss des Buchstaben ב (Mf. ב׳, 7.) hinzufügt: והוא מן א״ב חד א׳ וחד וא׳ ואנו חלקנו כל הא״ב אשה אל אחותה וכל דרשה בחרשה ימצאנה עכ״ל המעתיק. Wir werden die Nachweise bei jedem einzelnen Buchstaben bemerken.

א׳. Die Angabe dieses Buchstaben ist in der gedruckten Massora angeführt: Mm. zu Ex. 1, 1. (innere Umschrift) unter אלפא ביתא; Ruth 2, 2. unter זוגין und ist auf Mf. hingewiesen; ebenso Cant. 7. 8. mit der Angabe כ״ג זוגין und Mf. א׳, 13. unter מלין. Unser Verzeichniss hat 23 Wörter, während Mf. l. c. 25 aufzählt, indem אֶפֶל und אַלְקָטָה mitgerechnet werden, die bei uns fehlen; ebenso sind Ex. l. c. 23 aufgezählt, wo אֲצַעֲדָה fehlt, dafür aber אֶפֶל gerechnet wird. Wenn daher Cant. l. c. 23 Paare (כ״ג) angegeben werden, so scheint der erste Herausgeber unser Verzeichniss oder das zu Ex. vor sich gehabt zu haben, während er dasselbe zu Mf. um zwei vervollständigt. Dass aber auch selbst die Angabe der Mf. nicht vollständig ist, geht daraus hervor, dass manche ähnliche Wörter ausgelassen sind; so fehlt z. B. unter א׳: אֶחַר (Gen. 34, 19.) und וְאֶחַר (ibid. 32, 4.); אֲפָה (Gen. 19, 3.) und וְאֲפָה (Jes. 44, 15.) zu welchen die Mp. jedesmal bemerkt לי׳, d. h. es kommt nur ein M. so vor. Ebenso unter ב׳, בְּאָה (1. Reg. 13, 7.) und וּבְאָה (1. S. 20, 21.), wozu gleichfalls Mp. bemerkt לי׳. — Ueberhaupt darf man bei Bezeichnungen, wie א״ב, שטה מלין u. dgl. nicht immer eine ausschliessende Vollständigkeit annehmen, weil theils die Massorethen selber solche bei derartigen Angaben nicht voraussetzten (s. ספר תשובות דונש הכרעות ר״ת in ed. Filipowski S. 11. wo es heisst: וכן מצאתי בהרבה כללות שלא נתן בהם חשבון שכתב ושייר und unten Bemerkg. zu No. 59.), theils durch Versehen des Abschreibers (oder Druckers) oder aus Mangel an Raum im Mpt. manche Stelle ausgelassen ist. So wird beispielsweise — wie Heidenheim in einer Notiz bemerkt — Mf. ב׳, 13. ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern angeführt, die 2 M. in demselben Verse vorkommen, wo aber das W. וּמִין, das 2 M. in einem V. (Prov. 30, 33.) vork., nicht angeführt ist, obgleich die Mm. z. St. bemerkt, dass es zu dem bezeichneten alphab. Verz. gehört und auf Mf. l. c. hinweist? Es muss also hier aus Versehen ausgefallen sein. — S. uns. Bemrkg. zu Nr. 58.

ב׳. Diese Angabe befindet sich Mf. ב׳, 7. Es ist auffallend, dass die 1. Ausg. (Bomb. 1525.) in der Ueberschrift י״ן (17) angiebt, aber 19 Wörter aufzählt, indem sie בְּמִזְרֶה und בְּעַבְרוֹתֵנוּ hinzufügt? Die Rabb. Bib. ed. Buxt. hat נ״י = 13, was gewiss falsch ist. — Unser Buch scheint das Richtige zu haben, indem das ב in בְּמִזְרֶה (ohne Waw) ein Schwa, in וּבַמִּזְרֶה (mit Waw) aber ein Pathach (wegen des ausgefallenen Artikels) hat, und also beide nicht dieselbe Form haben, wovon ja nur unsere Angabe spricht. So wird בְּבַרְזֶל und וּבְבַרְזֶל als je nur ein M. vorkommend in unserm Verz. gezählt, obgleich ein M. auch וּבַבַּרְזֶל (2. Chr. 2, 6.) vorkommt; dies wird aber nicht berücksichtigt, weil hier nur von zwei gleichförmigen (das ב mit Schwa) die Rede ist. S. auch unten בְּרֶךְ u. וּבֶרֶךְ, obgleich auch וּבָרֶךְ mehrmals vork.; ebenso בְּצָרָה obgleich auch בַּצָּרָה vork. Was